TECHE UDINE

MANOSCRITTI

FONDO JOPPI

Manoscritto n. **J_MSS_0442**

I manoscritti che compongono compongono il fondo, assieme alle migliaia di testi a stampa - compresi rari incunaboli e cinquecentine - il Fondo Joppi, sono quasi esclusivamente di interesse friulano. La raccolta si è formata nell'arco di una sessantina di anni grazie alle ricerche di Vincenzo ed Antonio Joppi.

Collocazione:

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine - Inventario dei manoscritti del Fondo Joppi
https://www.techeudine.it/fondo-joppi
https://www.sbhu.it/

Belloni
Antonii
Notarii
Epistolæ
1500

442
oppi

" Io. Bapt. Egnatio
Epigramma de Baconem
" Epist. Canonicis Utinensibus
" S. Bojanus
" Io. Savorgnano
Andreae Superantio
Nicolao Mauroceno
Eidem
Adriano Morenino
Andreae Superantio
Eidem
Dionysio Contareno
Egnatio
Epigrammata tria —

1542. Inscriptione A. Be.

1545. Epist. A. Bell. Paulo III

1547 Ant Bell. Iulio Boiiano

1551 Lettera del Bellone nel matrimonio della figlia Bella ... Paulitti e promessa a Francesco di Colloredo

1551. Epist. A. Be. Episcopo Catharensi
" eid.

Vd. 1548 — 49 — 50 — 51. Molte lettere del Bellone ed Epigrammi.

1548 — 49 Cast. Sforza
Epist. Antonii Belloni
Nicolao de Ponte 1549. XI Kal. Iunii
Fran. Robortello
Eidem —
Tiberio Deciano Quam me invitus ...
Eidem, Ressino
Paulo nepoti — Nicomenio
Antonio Mantuano
Nicolao de Ponte
Dionysio Contareno
T. Deciano
Cornelio Frangipane
Franc. Robortello
Cornelio Frang. et Io. Bapt. Abbati
Tiberio
Eidem
Paul. Nicom. Tiberio Deciano
Eidem
Cornelii Frangipani

4 - 1515
Hieronymo Savorgnano 6
...llum &c. —
Eidem
...s Venetum &c. 7
Eidem
...mili &c. — 8
Eidem
...scis apud nos &c. — 9
Eidem
...intelligerd &c. — 10
Francisco Dulmano.
...Alexandrum &c. 31
Eidem
...as meorum &c. 32
Petro Passerino
...n Sanctissimi &c. — 42
Jacobo Purliliarum Comiti
...qui ubi adest &c. — 43
Eidem
...siquis Varie Monumentis &c. 44
Augusto Vai
Augusti &c.
Joanni Candido
Candide &c. —
Jacobo Purliliarum Comiti
...usa mea &c. 45
Joanni Manzano De C.
...Legis &c. — 49
Eidem
...ix &c. — 50
Eidem
...ir et Heri &c. 51
Eidem
...Nidus Andrea &c. — 52
Eidem
...iam a me &c. 53
Eidem
...demum &c. — 54
Francisco Cremensi
...ris quas &c. — 55
Alexandro Missimo
...in Volumen &c. — 65

Atti [illegible] di Ant. Belloni

/

1529. Ant.y Belloni dat. Hisidoro Sandoni Epist.

1532. Titolo del dialogo del Belloni —
Epist. Jo. Melfii segn. Antonio Belloni sul 1° Dialogo

1532 pri... [illegible] Sextilij — Julius Camillus ad Ant. Bellonium

— Ant. Bellonus L. T. D. Tommaso Contareno sulla morte di Aurelio Galilea.

1534. Ant. Bellonus Julio Camillo —
— Epigramma latino del Belloni a Nicolo Martengo.
— Ant. Bellonus L. T. D. Francesco Venero
— — id. Doct. Francesco Rubeo
" id. Niclao Moreano VIII id. Oct. 1534
" Id. Jo. Melfio.
" id. Brucellio
" id. Julio Camillo
— Epigramma a Francesco Porzio

1537 ~~Epistola Ant. Bell. a Rodulfo de Melf.~~
/ id. [illegible] Utinensis [illegible] de Collegio Notar.

1539. — ~~id. Andrea Robortello~~ ...
~~id. Hieronimo Athemp...~~

1540. id. ~~[illegible]~~ Angelo [illegible] Colorety
id ~~[illegible]~~ . Alexandrum [illegible]

1540. Ant. Bell. Aurelio Superiore [illegible] Jo. Givardum
" eid — Non est opus

+ Altre lettere ... allo stato

Io. Bapt. Portellus Ant.° Bellon
Ant. Rotonus G. B. Portello
id. Rotatello
id. Alessan
id. Patriarcha Aquilegiensis Utinense.
id. Tiberio Deciano et Portello
id. Rotatello
1550
Rotatellus — Antonio Bellono IV nov. 1550.

Manca dalla carta 129 alla 140 inclusive
alla carta 126 tergo è l'Epistola
Ludovico Porro I. C. Mediol. - segnata
alla carta 127 tergo — Ex Utino 3d. Feb. 1535
Segue
Armata et gente dell'Imperador 1535
per Africa
la quale è troncata alla carta 128 tergo alle
parole: ....
Dicono ancora li Prencipi di Bisignano,
Squillarcio et lo duca di Castrovilla sa-
rian per certo la Fantaria tra pagati et
avventurieri avanzarà al numero predetto,
le Gallere per certo saranno . . . . . .
l'altra fino alla carta 141 ossia:
decrevimus legibus, Statutis seu Consuetudinibus
non obstantibus quibuscumque et specialiter non
obstante ss fin: et toto Tit. quod me. naturales
effi: sui et toto Tit. . . . -
Quest'atto o lettera sta senza parole.: Date
et Acta a Cittànova XXIV m. Nov. A. D.
1484 Regnorum nostrorum XLIV, Imperii 32,
Ungarie vero XXV.
Gratis et.
Volumi Portelli 1535 — 1542 inclus.

514 - 1515
Hieronymo Savorgnano 6
Militum &: —
Eidem
...dis Venetum &. 7
Eidem
Camillo &: - 8
Eidem
...bracius apud nos &: - 9
Eidem
...pi intelligere &: - 10
Francisco Dulmedano.
...ribus Aetnardarum &: 31
Eidem
...ninas Mearum &: - 32
Leno Pattenino
...brum Sanctissimi &: - 42
Jacobo Purliliarum Comiti
...ticola qui sibi adeo &: - 43
Eidem
... antiquis Variis Monumentis &: - 44
Augusto Vari
...ar Augusta &:
Joanni Candido
...nes Candide &: -
Jacobo Purliliarum Comiti
... causa sua &: 45
Joanni Manzano Cu. C.
...ria Legis &: - 49
Eidem
...talia &: - 50
Eidem
...rgarie et Heri &: 51
Eidem
...t sedes Andrea &: - 52
Eidem
...capiri a ul &: 53
Eidem
...unc demum &: - 54
Francisco Cremensi
... Licinis quas &: - 55
Alexandro Miedini
...ssi in Volumen &: - 65

Atti scritti di Ant. Bellone

/

1529. Ant.° Belloni Not. Alissandro Santorio Ep.°

1532. Titolo del dialogo del Bellone –

Epist. Jo. Molfin segr. Antonio Bellone del d.° Dialogo

1532 [illegible] – [illegible]

Ant. Bel[illegible]

Contareno

1534

[illegible]

Notar.

" eid – Non est opus

+ Altre lettere allo stesso

Antonii Belloni Epistole 1514 - 1515

Io. Bapt. Bravitellus Ant.o Bellon

Ant. Bellonus G. B. Bravitello

id. Rotarello

id. A. Cittadino

id. Patriarchae Aquileiensi Utinense.

id. Tiberio Deiano et Bravitello

id. Rotarello

1550

Rotarellus — Antonio Bellono Utinensi. Sal.

Ant. Bellon. Ant. Tir.

1532 Epigramma *Pascua quae dixi* in

di Fr. Porgio

1536. Ad Dominicum Trevisanum Ant. Bellonus

Trivisana tecij ... reddita donna ...

Hieronymo Savorgnano 6

... &c. —

Eidem

...dis Venetum &c. 7

Eidem

Camillo &c. 8

Eidem

...brevis apud nos &c. 9

Eidem

...is intelligere &c. — 10

Francisco Vulmesano.

...ribis Ratmandarum &c. 31

Eidem

...initas meorum &c. 32

Leone Patenino

...ibrum Sanctissimi &c. — 42

Jacobo Purliliarum Comiti

...ubiola qui ubi adeo &c. — 43

Eidem

De antiquis Iunii Monumentis &c. 44

Augusto Vari

...tem Augusto &c.

Joanni Candido

...tunes Candide &c.

Jacobo Purliliarum Comiti

In causa mea &c. 45

Joanni Manzano De C...

Tertia Legis &c. 49

Eidem

Si talia &c. 50

Eidem

Rogavit ... &c. 51

Eidem

Aut medes Andrea &c. 52

Eidem

Accepisti a me &c. 53

Eidem

Nunc demum &c. 54

Francisco Cremensi

Ex literis quas &c. 55

Alexandro Luinio

Rogavi in Volumen &c. 65

[Left margin, underlying leaves:] 150... Sole... 1512 Amico... Ut... Ascan... Ut ... Cap... Cav... Sum... Mir... Cav... Sen... Mir... Qu... Scrib. An...

[Vertical note:] ... 1950 dalle Benvenuto ... d'Ant...

Atti Civile di Ant. Belloni

Lepre [illegible] MS. [illegible]

Ant. Bellonus   d. Fed. Badrano –
" Fr. Robortello.
" Niccolo Pero.
" Tib. Deciani
" Fr. Robortello.
" Fed. Badoaro 1549. [illegible]
" Risposta del detto in [illegible].
" Gio. Ant. Taligli.
Fr. Robortellus   Antonio Bellono
Bellonus Ant. –   Fr. Robortello
id.
Fr. Robortellus   a Francesco Robortello – Quod ame
– Iulio Pugiarano
Ad Robortellum et [illegible] Epigramma.

Ant. Bellonus –   Niccolo Pero
Tiberio Deciano
" Fr. Robortello
" Eidem
" Galleacio
" Fr. Robortello
Fr. Robortellus   Ant.° Bellono
A. Bell.   Fr. Robortello
id.   Fr. Robortello – Sigonius
" Guido et Bernardo   Salvonis
" Fr. Robortello
" Eidem
" Eidem.
Fr. Robortellus – Ant.° Bellono
id   [illegible]
Ant. Bellonus   Robortello
id. –   Robortello
" T. [illegible] Deciano
" Fr. Robortello
Robortello – Antonio Bellono
[illegible]

Antonij Belloni Epistolae

1508 Andreae Leonico - S.

Soleas. &c: - 13

1512 Ricardo de Formbono

Animus hic noster &c: ... 14

Antonio Rizzamano Ep.o Feltrensi

Ut Litteris &c: - 11

Jacobo de Castello

Aranius ille quem &c: - ~~26~~ 15

Eidem

Ut frater meus &c: - 16 ~~27~~ 27

Hieronimo Savorgnano

[illegible]

Balthassari [illegible]

Mirantis nec ferunt &c: ~~26~~ 24

Ricardo de Formbono

Scribis me tibi &c: - ~~13~~ ~~29~~ 25

Jacobo Azoni

Quanto me prosequaris &c: 29

Jacobo Florio

Amicus meus. 30

1514 - 1515

Hieronymo Savorgnano 6 16

Si Natu &c: -

Eidem

Audis Venetum &c. 7 17

Eidem

Ex Camillo &c: - 8 18

Eidem

Crebrescit apud nos &c: - 9 19

Eidem

Cupio intelligere &c. - 10

Francisco Dalmeano.

Scribis Artemandarum &c: 31

Eidem

Seriras [illegible] &c 32

Petro Patenio

Librum Sanctissimi &c: - 42

Jacobo Purliliarum Comiti

Scholola qui tibi adest &c: - 43

Eidem

De antiquis [illegible] Monumentis &c 44

Augusto [illegible]

Quem Augustus &c.

Joanni Candido

Mons Candide &c: -

Jacobo [illegible]

In [illegible] &c: 45

Joanni Manzano [illegible]

Servire [illegible] &c: 49

Eidem

Si [illegible] &c. - 50

Eidem

[illegible] &c. 51

Eidem

[illegible] Andrea &c: - 52

Eidem

[illegible] &c: 53

Eidem

[illegible] &c. 54

[illegible]

[illegible] 55

Alexandro [illegible]

[illegible] &c: 65

[illegible] MS - [illegible]

Ant. Bellamy [illegible]

" Fr. Mabotello

" Nicolao [illegible]

" [illegible]

" Fr. Mabotello

" Fed. [illegible] 1549 [illegible]

" [illegible] del detto [illegible]

" [illegible]

Fr. Mabotello [illegible] Bellamy

Bellamy Ant. — Fr. Mabotello

[illegible] Mabotello — [illegible]

Fr. Mabotello — [illegible]

[illegible] Mabotello [illegible]

[illegible] Bellamy — Nicolao [illegible]

[illegible]

" Fr. Mabotello

" [illegible]

Antonij Belloni Epistolę

1508

Andreę Leonico - S:

Solebas. &c: - 13

1512 Ricardo de Fornaboris

Amicus hic noster &c: 14

Antonio Pizzamano Ep.° Feltrensi

Ut Literis &c: - 11

Jacobo de Castello

Ascanius ille quem &c: - ~~12~~ |15|

Eidem

Ut frater meus &c: - |16| ~~13~~ 22

Hieronymo Savorgnano

De Multis molliori &c: - 1

~~[illegible]~~

Eidem

Quam Necessario &c: - 2

Antonio Pizzamano

Nicolaus Cichinus &c: - 12

Hieronymo Savorgnano

Gubernationes, quas &c: - 3

Eidem

Jacobo Rubeo &c: - 4

Eidem

Ibi in Utinem &c: - 5

1513. Consiliarijs

Ceci [illegible] &c: - |17| ~~23~~ 15

Michaeli Iuvisano

Summa Literis &c: - |18| ~~24~~ 16

Angelo Gabrieli

Carmen Augusti &c: |19| ~~23~~ 17

Balthassari Scipioni:

Mirantis nec paucum &c: ~~[illegible]~~ 24

Ricardo de Fornaboris

Scribis me tibi &c: - ~~[illegible]~~ 25

Jacobo Azoni

Quanto me prosequaris &c: 29

Jacobo Florio

Amicus meus. 30

1514 - 1515

Hieronymo Savorgnano 6

Si Militari &c: -

Eidem

Audio Venetum &c. 7

Eidem

Ex Camillo &c: 8

Eidem

Celebrari[illegible] apud nos &c: - 9

Eidem

Cupio intelligere &c: 10

Francisco Fulmeano.

Scribis Aetnardarum &c: 31

Eidem

Veritas illarum &c 32

Leno Patenino

Librum Sanctissimi &c: 42

Jacobo Purliliarum Comiti

Gubiola qui sibi adesse &c: - 43

Eidem

De antiquis Iulie Monumentis &c: 44

Augusto [illegible]

Rem Augusti &c.

Joanni Candido

Mors Candide &c:

Jacobo [illegible]

In causa tua &c: 45

Joanni Manzano [illegible]

Serviam [illegible] &c. 49

Eidem

Si talis [illegible] 50

Eidem

[illegible] &c. 51

Eidem

Aut videas Andreę &c: - 52

Eidem

Accepi [illegible] &c: 53

Eidem

[illegible] &c. 54

Francisco [illegible]

[illegible] 55

Alexandro [illegible]

Dispensi [illegible] &c: 65

Arechuso Villalbro
Visus es Molera k. — 66
Franciscus Marino
Cum Negociaurus Germani: 67
Nicolao Pulliolo Rocensi:
Excellentis Nuo Rocense Aspeniamento k: 17 27
Ricardo de Frowbrow 16
Pereracellens Ano Ricarde Videre quaeso k: 26

1515 – 1516 –
Jacobo de Casarlo
Quod nesere ut k: ~~40~~ 28
Francisco Cremensi
Taliemus abs te duas k. – 36
Philippo Alberico Theologo
Ex literis diversis k: – – 70
Francisco Dulmerano
Suasit Coccionaw k. – 33
Jacobo Pudlicizoeum Comiti.
Librum magnum k: 46
Franciscus Dulmerano Belloni.
Citasti me Bellone k. – 34
Francisco Dulmerano
Epistolam abs te accepi k 35
Eidem
Pater Hyppolitus k: 36
Eidem
Quod ad te scribam k: 37

1516 – 1517 –
Francisco Dulmerano
Pauper ad te Veniens k: – 38
Gregorio Amaseo
Aggravas est k. – 71
~~Francisco~~ Cremensi Acolyto
Arormavis me mi k – 57
Eidem.
Appetit tempus. k. 58
Gregorio Amaseo
Rogat Candidus k. – 72
Gregorius Amaseus Ano Bellono
Vide quam mi k. – 73

Francisco Cremensi
Indeciunovem ut prudenter k. 59
Aloysio Contareno
Quid est quod k: – 74
Grimano Patriarchae Aquileiensi
Collegium Canonicorum Aquileiae k. –
Pater Franciscus Nudius k. – 229
Francisco Dulmerano
Intellexi a curis k. – – 39
Jacobo de Banisio – Collegium k. –
Tenemur immodico k. 133
~~Arcanio de Cuppis~~ 11

1517 – 1518 –
Nicolao Montefalco Primicerio Canonicorum Collegii Aquileiensis
Scribis concinnisse k. – 134
Joanni Candido
Imposuisti iam k. – 75
Rom.mo Card.li Grimano Collegium Canonicorum Aquil. k. –
Incumbit apud nos k. – 130
Ad Jacobum Collorodium
Ut Homina k:
Miraris, Carmen k. – 76
Jacobo Cornelio Praetori.
Arena agitas k: 77
Francisco Dulmerano
Erit nulla mihi k. – 40
Collegium ad Rocensis Pariz.
Auspiciis Cornelii k. – 135
Francisco Dulmerano
Iniur Cassia k. 41
Marco Veneris.
Petis Lacoonia orationem k. – 78
Hectori immoditis k. –
Reddo Gratiarum k: 79
Jacobo Pulliano Comiti
Cum Augusti imaginem 47
Joanni Bapt.a Egnatio
Admiraris te k: 80
David Honnix
Exhibeo tibi k. – 81

Lazaro Mocenigo Pauli Procuratori
Collegij Veneti nomine
Iterum te Q: — 136
Augusto Vari
Mihi Augusti Q: — 82
Francisco Portio 1518-1519.
Reddo Dioscoridem Q: 83
Purlilliaco Comiti
Habes ut audio. 46
Massimo Corumbo
Noles ... 84
Patriarchae Aquil. Collegium
Canonicorum Utinensium
Intelleximus ex Joanne Q: 131 ½
Grimano.
Sit mihi filius Q: 85
Hippolito Azaoni
Occurrit mihi Q: 92
Deme ... Bonvicinacchi
Rogas ... Q: — 93
Patriarchae Aquileiensi
Ser. Joanni Candido 132 —
Peto Commentarios Q:
Andreae Manni
Percepi nuper Q: 94
Grimano
... mihi Q: 86
eidem
Epistolam meam Q: 87
Andreae Manni
Miram quod deleveris Q: 95
Grimano
Si placet Q: 88
Ideo Mario Ant. Bellono
Cum binas ... Q: 96
Manni suo
Scribis Carmina mea Q: 97
~~Francisco Salurano~~
Patriarchae Aquileiensi
Antonius Bellonus pro Cap. Utinensi
Is apud nos Q — 131 ½
Francisco Cremonensi
Angor incredibili Q: — 60

Marco Antonio Grimano
... ad me Q: 89
Bellono filio
Accepi ... Q: — 90
eidem
Iterum te Q: — 91
Hieronymo Rico —
Diis gratias 98
1521 – 1522
Jacobo Schero
Intellexi nuper 99
Bellono Patri
Germanus ut novi Q: — 106
Rev.mo Cardinali Grimano
Audio te Venetijs Q: 109
Jacobo Schero
Ais Petrarcae Q — 100
eidem
Vix legeram Q: 101
Cardinali Grimano
Accessi ad Bernardinum Q: 110
Schero
Quae de Germano Q — 102
Germano Saluram
Credere quisdam Q 107
Schero
Sperans litteras Q: 103
eidem
Placere collationibus Q: — 104
Ant. Bellus pro Cap. Utinensi
Ad Illmum Patriarcham Aquileiensem
Hieronymum
Joannes Angelus Q: — 131 ¾
Schero
Scribis Germanum Q: — 105
Germano Bellono
Terentium Pappium Q 108
Cardinali Grimano
In reddito Q 111

Archiuo Villalbo
Visus es Mihi k. — 66
Francisco Manino
Cum Negociantes Germani: 67
Nicolao Pulliolo Nouariensi:
Excellens Nuc Nouar. .. k: 77
Ricardo de Fauelbono
Peraccellens Nu Ricardo. Videte .. k. 26
1515 - 1516 -
Jacobo de Casale
Quod neque ut k: 28
Francisco Cremensi
Salinas abs te duas k. - 36
Philippo Alberico Theologo
Ex literis dimissi k: - 70
Francisco Dulmerano
Suasit Concedere k. - 33
Jacobo Paulitiensi ...
Librum magnum k. - 46
Franciscus Dulmerano
Belluno.
Cicoranti me Bellune k. - 34
Francisco Dulmerano
Epistolam abs te accepi k. - 35
Eidem
Pater Hyppolitus k. 36
Eidem
Quod ad te scribam k. 37
1516 - 1517 -
Francisco Dulmerano
Pauper ad te Venions k. - 38
Gregorio Amaseo
Aggrauatus est k. - 71
Francisco Cremensi Acolyto
Arbitraris me nec k. - 57
Eidem.
Appetit tempus. k: 58
Gregorio Amaseo
Rogat Candidus k. - 72
Gregorius Amaseus ... Belluno
Vide quam mi k. - 73

Francisco Cremensi
Ideirco ... et prudenter k. - 59
Aloysio Corte
Quid est quod k: - 74
Grimano Patriarche Aquileiensi
Collegium Canonicorum Aquileiensi
Pater Franciscus Nordius k. - 129
Francisco Dulmerano
Intellexi a curis k. - 39
Jacobo de Banisio - Collegium ...
Tenemini immodice k. - 133
~~Antonio de Luggia~~
1517 - 1518 -
Nicolao Monsfalco Prior ...
Scribis ... Collegij ... 134
Joanni Candido
Impositi iam k. - 75
Rmo Card. Grimano Collegium
Canonicorum Aquil. k.
Incumbit quod nos k. 130
Ad Jacobum Colloredum
Ut Homines k:
Miraris Carmen k. - 76
Jacobo Cornelio Prandi
Mena agitas k: 77
Francisco Dulmerano
Erit nulla mihi k. - 40
Collegium ad Nouares ...
Auspicijs Cornelij k. - 135
Francisco Dulmerano
Inter Caesara k. 41
Marco Veneto
Petis Laocoontem ... k. - 78
Hieronymo ... k. -
Reddo Orationem k: 79
Jacobo Paulitiano Comiti
Erat Augusta imaginem 47
Joanni Baptae Egnatio
Adsumpsit te k: 80
David Nouariensi
Exhibeo tibi k. - 81

Lazaro Mocenigo Pauli Bressli
Collegii Advocatorum nominis
Iterum te R: — 136

Augusto Vari
Habes Augusti R: — 82

1518—1519.

Francisco Porto
Reddo Dioscoridem R: 83

Pulchriano Comiti
Habes ut audis. 46

Massimo Columbo
Notes ... 84

Patriarchae Aquil. Collegium
Canonicorum Utinensium
Intelleximus ex Ioanne R: 131 4

Grimeo
Sit mihi fellus R: 85

Hippolito Ruari
Occurrit nihil R: 92

Pietro ... Arrivabene
Rogo ... R: — 93

Patriarchae Aquileiensi
pro Ioanne Candido
Petis communicatus R: — 132 —

Andreae Navagero
Percepi nuper R: 94

Grimeo
Obiter ... mihi R: 86

Eidem
Epistolam tuam R: 87

Andreae Navagero
Mirum quod deleatur R: 95

Grimeo
... R: 88

... Marco Ant. Bellono
Cum binas a te R: 96

Navagero suo
Scribis Carmina tua R: 97

~~Francisco ...~~
Patriarchae Aquileiensi
Antonius Bellonus pro ...
Sit apud nos R — 131 4

Francisco Cremense
... R: — 60

Marco Antonio Grimeo
... ad me R: 69

Bellono Filio
Accepi literas R: — 90

Eidem
Iterum te R: — 91

Feramusca Ric.o
Diis gratias 98

1521 - 1522

Jacobo Schero
Intellexi nuper 99

Bellono Patri
Germanus ut nosti R: 106

Rev.mo Cardinali Grimano
Audio te Venetiis R: 109

Jacobo Schero
Ais Persaile R: — 100

Eidem
Vix legeram R: 101

Cardinali Grimano
Accersi ad Bernardinum R: 110 ~~109~~

Schero
Quae de Germano R: — 102

Germano Salutem
Charae cuidam R 107

Schero
Sperans ... R: — 103

Eidem
Placet collationibus R: — 104

Ant. Bello pro Cap. Utinensi
Ad Rev.mum Patriarcham Aquileiensem
Neotericum
Ioannes Angelus R: — 131 3/4 ~~...~~

Schero
Scribis Germanum R: — 105

Germano Bellono
Tricarium Pappium R 108

Cardinali Grimano
En reddo R 111

Francisco Cremensi Acolito
Fallunt me &c. — 61
Antonio F.
Corrigis Epigrammata &c. — 112

1522 · 1523 — Carmina

1523 1524
Francisco Marino
Suspensus es &c. — 68
Franciscus Cremensi
Astrorum cursum &c. — 62
Jo: Amasaeo
Habes Versuum &c. — 113
Augustino Amalio Praesid.
Ingeniis nostratium &c. — 114
Antonio Amalio
Non possum conditionem Ver &c. — 115
Carolo Bucaino
Tanci non me negocii &c. — 116
Jo: Baptae Candido
Donari dies &c. — 76
Angelo Gabrieli
Audio Adro carorum &c. — ~~44~~ ~~1~~ 120
Angelus Gabriel Antonio Belono
Vinum mi Antoni — ~~a~~ ~~19~~ 121
Collegio Canonicorum Aquileiensium
Accepi turbinum &c. 117
Eidem
Reperires &c. 118
Eidem
Iam descripsi &c. — 119
Canonici Vincentii Rmo Patriarchae
Ruibanus Rmo Patri &c. — 131 4/4
Francisco Cremensi
Accepi Paduanum &c. — 63
Iacobo Simeonio
Quid Capiamus &c. — 120
Alexandro Bruzano
Rogavi me bis &c. — 121
Angelo Gabrieli
Non fuit necesse &c. — ~~a6~~ ~~16~~ 122

Francisco Marino
Video nam Magnopere &c. — 69
Angelo Gabrieli
Accepi iam Germanum ~~a2~~ 123
Joanni Paperio
Officium erga me &c. — 122
Francisco Cremens.
Hesio si mea, Cremi &c. 64
Marino Grimano
Ex Filio meo percepi &c. 127
1532 Vincentio Rubeo 1502-1504
Gaudeo Vehementer &c. — 124
Presbyteris Tricesimi
Primo Candido &c. — 125

1534

1535

Ludovicus Porrus Ant: Belono
Cum ad Concessum &c. — 126
Ant: Belono Lud: Porro
Reddidi multi fuerunt &c. — 127
Marco Ant: Emiliano
Pridie eius diei &c. — 128

C... Belloni Epistolae

Ricardo de Fortebono
Amicus hic noster ... 1

Antonio Pizzamano
Ut literis satisfacerem ... 2

Jacobo de Castello
Ascanius ille quem nosti ... 3

Eidem
Ut Frater meus Rubeus ... 4

Hieronymo Savorgnano
Ex multis intellexi ... 5

Eidem
Quam necessaria sit ... 6

Antonio Pizzamano
Nicolaus Cichinus ... 7

Hieronymo Savorgnano
Gubernatores quos deputatos ... 8

Eidem
Jacobo Rubeo Fratri ... 9

Eidem
Ubi in Urbem reversus ... 10

Consiliariis Utini
Cepi jampridem concurrere ... 11

Michaëli Trivisano
Summa Virtus tua ... 12

Angelo Gabrieli
Carmen Augusti Hieronymiani ... 13

Balthassari Scipioni
Miraris me parem ... 14

Ricardo de Fortebono
Scribis me tibi ... 15

Jacobo Azoni
Quanto me prosequaris ... 16

Jacobo Florio
Animus meus est anceps ... 17

Hieronymo Savorgnano
Si militem creari et ... Georgius ... 18

Eidem
Audio Venetum nostrum ... 19

Eidem
Ex Camillo tuo, quo ... 20

Eidem
Crebrescit apud nos fama ... 21

Eidem
Cupio intelligere ... 22

Francisco Tealdinano
Scribis demandatam ... 23

Eidem
~~Venias ...~~ litterarum ... 24

Petro Casernino
Librum Sanctissimi ... 25

Jacobo Purliliarum Com:
Juliola, qui tibi adest ... 26

Eidem
De Antiquis Patriae ... 2

Augusto Vai
Rem Augusto fecisti ... 2

Joanni Candido
Mones Candide Graculer ... 2

Jacobo Purliliarum Com:
In Causa tua quam ... 30

Joanni Manzano
Teoria Legis dilatio ... 31

Eidem
Si talia Manzanus tempora ... 32

Eidem
Rogavit Idri Provisorum ... 33

Eidem
Hic studes assidue ... 34

Eidem
Accepisti a me quaternas ... 35

Eidem
Hunc demum reversus ... 3

Francisco Cremonensi
Ex Literis quas ad me — 37

Alexandro Minutio
Nigeri in Volumen — 38

~~[illegible]~~ Villalbeo
Visus es molestè ferre — 39

Francisco Marino
Quum Negociandi Germani — 40

Nicolao Guliola
Excellens Dña Doctor — 41

Ricardo de Tonkebow
Perexcellens ~~Dñe~~ Ricarde — 42

Ricardus Parvus Bellonio
Aravoni ~~[illegible]~~ dictitis — ~~[illegible]~~

Jacobo de Castello
Quod neque te neque — 43

In Laudem Leonardi Almi

In Laudem eiusdem

Ad Ricardum de Janis incidi litigantibus

De Fabro Praedone molestante rusticum

Ad Ricardum

In Laudem Praesidis

De Corbello

De Nocentibus turbantibus &c.

De Floris

Florij responsum

Francisci Tulmerani — Dum Sani

A.De: Ad Hieronymianum — Humanus

Cura Deum Populique

A.B. Ad Hieronymianum — Quo Lucis

In detractorem

A.B. Ad Hieronymianum — Cur opus

Almus utrumque Forum

Ad Candidum

In Laudem Almi — Placuit

Sedes Signa fore

Quid Signa et Fonam

Francisco Cremonensi
Gallinas abs te ~~[illegible]~~ — 44

Hanc Divi Claritum
Pro Veneris Almus — 1516

Philippo Alberico
Ex literis diversi generis — 45

Francisco Tulmerano
Suasit Concionator — 46

Jacobo Comiti Purliliarum
Librum magnum ~~[illegible]~~ — 47

Vexit me Genitor

Ad Josephum Cellentium

Franciscus Tulmeranus Bellonio
Citasti me Bellone &c:
Cum Turcae in Patria

A.B. Francisco Tulmerano
Epistolam abs te accepi — 48

Ad Franciscum Tulmeranum — Coffeus

Ad Marcum Physicum — Ad viram

Ad Bonizanum — A genitore

In Laudem Praesidis Justitiae

Ad Sandolinum — Tu mihi

De suis Floris — Dum sacrum

Terraque cecidit

Francisco Tulmerano
Decit Hippolitus ad te — 49

eidem
Quod ad te scribam nihil — 50

Augusti Vatis Praesagium — O cui

Francisco Tulmerano
Pauper ad Te veniens — 51

Gregorio Amaseo
Aggressus est nuper — — — 52
De titulo Crucensis &c.
De Uxore Peiori quam Canis
Ad Antonium Mirulam, de Bevolta &c.
Epitaphium Cynthij Poetæ
Ad Hieronymianum. Haud volui
Ad Philippum Beroaldinum
Ad Hieronymianum. Non lacrimas
Hieronymianus ad Bellonum.
A. B. Ad Alexandrum Bonzaninum
Ad Hieronymianum. Francisci femo
Ad litigiosos. Vaccham &c.
Franciscus Cremensi
Arbitraris me tui — — — — 53
Eidem
Appetit tempus iuridicum — 54
Gregorio Amaseo
Rogat Candidus tuus — — — 55
Gregorius Amaseus Bellono.
Vide quaeso mi Bellone.
Liber loquitur &c. Non tuum
Francisco Cremensi —
Fidejussorem et prudentem — — 56
Aloysio Cottae
Quid est quod quo Civitati — — — 57
Jacobus Cornelius &c.
Cohem Hunnus
Cornelii poetae
Quondam Romuleus
Grimano Patriarchae Aquil.
Petit Franciscus —
Francisco Pulmerano
Incessero et unrea — — — — 58
Jacobo de Banissio
Tenemur immodice
~~Hermio de Peggio~~
Nicolao Montefalco. Scribis
Joanni Candido
Imposuisti jam extremam — 59
Dominico Card. Grimano
Incedebit apud nos — — — 60
A. B. Ad Josephum Collucium — Ve
Miravis Carmen de Cornelio — 60
Jacobo Cornelio
Mente agitas &c. — 61
Francisco Pulmerano
Etsi nulla mihi vel modica — 62
Collegium ad Rocarios Pariae
Auspiciis Cornelij &c.
Francisco Pulmerano
Iole cetera quae Florus — — 63
Marco Vendramo
Pelio Laocoonta — — — 64
Hectori Ivasoldio.
Reddo orationem — — — — 65
Jacobo Purliliarum Com:
Qui Augusti imaginem — — 66
Joanni Bapt. Egnatio
Adsumpsit et Candidus. — 67
Joannes &c. Dum Actavis
Davidi Contabellioni
Trado tibi — 68
× Lazaro Mocenico
Conspeximus Livi — — — 69
× Augusto Vati
Habes Augustum Carmen — — 70

Ad Gregorium Amaseum — Eiusdem

Ad Antonium Merianum solvaris

× Francisco Porcio
Reddo Dioscoridem — 71

× Jacobo Purliliarum Com:
Recitavi videor — 72

× Bath: Mastino Scribe
Catherinam doles — 73

Ad Ianum Pacis quam Legidum

Patriarchae Aquil: Coll: Can. Utin.
Intelleximus ex Joanne

A.B. Ad Archiusum Geminis

× Grineo
Sit mihi filius — 74

× Hippolito Valvasonio
Occurrit nihil — 75

× Petro Antonio Strojavache
Petis litteram quod scite — 76

× M. Patriarchae Aquil.
Et tu petis Candidi — 77

× Andreae Maroni
Ex Bartholomeo Stella — 78

× Grineo
Renunciatum est mihi — 79

Grineus Antonio Bellono
Epistolam tuam brevissime

× A: B. Andreae Maroni
Litterarum quam delectaverit — 80

Grineo
Si placet admittere — 81

Andreas Maro Bellono
Cum binas a Te accepimus — [illegible]

× Andreae Maroni
Carmina tua in Panonia — 82

Patriarchae Aquil. Coll. Can. Utin.
Est apud nos Reverendissime Dne

× A.B. Francisco Cremensi
Incredibili dolore afficior — 83

× Grineo Epistolam
~~Incredibili dolore~~ me afficior — 84

× Bellono Filio
Accepi litteras tuas — 85

× Eidem
Miror te non scribere — 86

× Vincentio Pevamusch
Quod Leonsculum dono — 87

× Jacobo Schebe
Intellexi ~~[illegible]~~ quantum — 88

× Bellono Filio
Germanus ut resti — 89

× R.mo Card. Grimano Patri Aquil.
Nunciatum est mihi — 90

Jacobo Schebe
Tis Versatile Germani ingenium — 91

Eidem
Vix legeram dimidiatum — 92

× Jacobo Schebe
Quae de Germano narras — 93

Germano Filio
Caesaris cuiusdam — 94

~~Eidem~~
~~Federicum Puppium ex atroci — 95~~

Schebe
Aperis litteris tuis — 95

Eidem
Placet collationibus ultramontanis — 96

Patriarchae Aquil. Heotico Coll. Can: Utin.
Joannes Angelus de sanct

Schebae
Sentis Germanum ei filius — 97

× Germano Filio
Federicum Puppium ex atroci — 98

Ad Aloysium Lippomanum de simplex
Persarum soboles
Quid fles astra

Cardinali Grimano
En vedit ad te Joannes - 99
Ad A. Quod Cornelium q: sermones
Ad Antonium Mediabarbam - Gaudes
Ad Draconem Turba sollicitor
Ad Isidorum Sanctorium Quamvis
De Signis Marmoreis - Ne quis marmora
Ad Draconem Dum requirer
De Lygdula ab eo repulsa Dum me
X Francisco Cremensi
Falleris me occupasse - - 100
X Nicolao Draconi
Corrigis Epigrammata tecum - 101
X Andreae Maroni
Cetis describam duo illa - - 102
De Doctoribus Florum commerantibus. Quis
Ad Leonardum ut q: Monteniale
Andreae Maroni
Epigrammata duo - 103
Ad Lygdulam. Lygdula
Ad eandem - Cur ago me ore
Ad Maronis Amicum y Quomodo avi
De Longolio - Tullius hic
Ad Rev. Car. Grimanum ut q: Quae
De Romulo Amaseo - Retulerat
Quid fles? Nicolaos
Rarae prudentiae et probitatis q:
Venus hortatur fugiam q: Ut vidi dixi
Francisco Cremensi
Gratias agis quod a me - - 104
XX Rev.mo Patriarchae
Rumor est Rev.me Patriarcha - 105
Ad seraphinum. Hic cin
Si scriptas saxo tedoras

Dum capit arx clarium
Jam veni fosculeum
Exanimem Podagra
Propugnacula moenia
X Francisco Marino
Suspensus es et incertus - - 106
X Francisco Cremensi
Asellorum aureum - - 107
X Joanni Strasoldio
Habes vetustum quod - - 108
X Augustino Amulio
Doleo nostrarium Scrinia - 109
X Antonio Amulio
Non possum clarissime vir - 110
Ad Doctores - Doctores sunt
X Paulo Ducaino
Faveas non meo negotio - 111
X Joanni Bapt. Candido
Laboravi diu multumque - 112
X Angelo Gabrieli
Philippi Advocatorem te - - 113
Angelus Gabriel Belbono
Utinam mi Antoni.
Coll. Canon. Aquil.
Decet Barbaricum.
eidem
Repetitis et posthac fore
eidem
Jam descripsi Thesaurum
Canonici Utin. Rmo Patriarchae
Putabamus Revsme Pater
X Francisco Cremensi
Accepi Padavinum ad vos - 114
Jacobo Simeonio
Quid Capitaneus sentiat - 115
Alexandro Bonzanino
Rogavi te bis per - 116

Angelo Gabrieli
Non fuit necesse —— 117

Francisco Marino
Video nunc magnopere —— 118

Angelo Gabrieli
Miror jam Germanicum —— 119

Joanni Poggio
Officiosus erga me valde 120

Francisco Comensi
Nescio si meae literae —— 121

Marino Grimano Patr. Aquil.
Ex filio meo percepi —— 122

De Petro Candido &c: A pueris Petrus

Vincentio Rubeo
Gaudeo vehementer —— 123

Presbyteris Tricesimi
Primo consilio factum —— 124

Ludovicus Porrus Belloni
Jam ad Conventum Tridentinum

Ludovico Porro
Redditae mihi fuerunt —— 125

Marco Antonio Emiliano
Pridie eius diei quo frater —— 126

Credite Bellonium scribam.

Bernardino Amadusco
Postulas tibi declarem —— 127

× Francisco Venerio
Postquam injusti Patris —— 128

× Vincentio Rubeo
Non videor officium ad te —— 129

× Nicolao Mocenico
Nescio num literas meas —— 130

× Joanni Mello
Antequam perlegissem —— 131

× Joanni Bapt. Criviellio
Honestissimum fuisse —— 132

pag. 186
Lib. VIII Epis. 281

Nicolao de Canè
Nicolaus Machiropius —

Nicolaus de Canè Ant. Bell.
Gratissimum sanè mihi.

Lib. VIII Epist. 291
Tyberio Deciano
Epistola nostra commotus

Eidem
Accepisti meas literas.

In fine libri octavi
Epistolae duae, prima Bernardo Georgio, alia Roborello, ex volumine Ansiq 1548 - 1549

Lib. VIIII Epist. 304
Federico Badoaro
Ne te non cognoscerem

Federico Badoero
Ecc.mo Mi Antonio

Epist. 306
Tyberio Deciano
Criviellius noster hodie

Franciscus Roborellus Belloni
Maximis sum hoc tempore

Epist. 308.
Francisco Roborello
Quod nunc ad te scriberem

Julio Sforzavacchi. Cap: Cano. Vinc.
Misimus istuc data

Franc: Roborellus Belloni
Cupio Camillum intueri

Ad Roborellum et Camillum. Roborello

Epist. 314.
Francisco Roborello
Florianus tuus civis

Franc: Roborellus Belloni
Vereor ne plagiarios nos

Lib: VIIII. Epist. 307
Francisco Roborteلlo
Quis est Adolescens

Robortello
Nuper Venetijs ad nos

309. Francisco Robortello
Nihil respondes

320 - Franc: Robortello
Cum literas heri ad te

Franc: Robortellus Bellono
Legi per literas cum

Franc: Robortellus Bellono
Ut gratias ageres Abstemio

Robortello
Misi tria Epigrammata

Epist 323
Francisco Robortello
Varie sum affectus

Robortellus Ant. Bellono
Nescio quid ad te

Io: Bapta Brivitellius Bellono
Paulus nepos meus Calendis.

Epist 325.
Francisco Robortello
Significavit Germanus Leonardum

Abstemio
Franciscus Robortellus in calce

Patriarche Capitulum Utin
Mittimus dentrias

Tyberio et Brivitellio
Reddite mihi fuerunt heri

Robortello
Nihil scripsi ad Abstemium

Franc: Robortellus Bellono
Multum tibi debeo

326 - Cornelio Frangipani
Arbor Valeriana

Antonij Belloni Epistolæ.

1508 Andreæ Leonico.

Soleo & - - - - - - 13

1512 Ricardo de Fontebono

Amicus hic noster & - - - - 14

Antonio Pizzamano Ep.° Fel.si

Vt literis & - - - - - 11

Jacobo de Castello

Ascanius ille & - - - - 15

Eidem

Vt frater meus & - - - - 16

Hieronymo Sauorgnano

Ex multis intellexi & - - - 1

Eidem

Quam necessaria & - - 2

Antonio Pizzamano

Nicolaus Cicchinus - - - - 12

Hieronymo Sauorgnano

Gubernatores quos & - - - 3

Eidem

Jacobo Rubeo & - - - - - 4

Eidem

Ibi in Vrbem - - - - - - 5

1513 Consiliarijs

Cepi iampridem & 18

Michaeli Triuisano

Summa uirtus & 19

Angelo Gabrielli

Carmen Augusti & 20

Balthassari Scipini

Miraris nec parum & 25

Ricardo de Fontebono

Scribis me tibi & 26

Jacobo Azoni

Quanto me prosequaris & 29

Jacobo Florio

Animus meus. & - 30

Hieronymo Sauorgnano

Si Militem & 6

Eidem

Audio Venetum & 7

Eidem

Ex Camillo & 8

Eidem

Crebrescit apud nos & - 9

Eidem

Cupio intelligere & 10

Francisco Tulmetano

Scribis demandatam & [illegible]1

Eidem

Veritus meorum & 3[illegible]

Petro Passerino

Librum sanctissimi & 42

Jacobo Purliliarum Comiti

Fabiola qui & 43

Eidem

De Antiquis Patriæ, & 44

Augusto Vaci

Rem Augustæ & 49

Joanni Candido

Mones Candide & 50

Jacobo Purliliarum Comiti

In causa tua & - 45

Ioanni Manzano I.C.to
Tertia legis &c. 52
Eidem
Si talia &c. 53
Eidem
Rogauit heri &c. 54
Eidem
Aut studes assidue &c. 55
Eidem
Accepisti a me &c. 56
Eidem
Nunc demum &c. 57
Francisco Cremensi
Ex litteris quas &c. 58
Alexandro Minerino
Digessi in Volumen &c. 68
Arethuso Villalto
Visus es molestè &c. 69
Francisco Manino
Cum Negociantes &c. 70
Nicolao Juliolo Doc:
Excellens Dne Doctor Sydnameno &c. 128
Ricardo de Fonteblono
Perexcellens Dne Ricarde Videte &c. 127
1515-1516 - Iacobo de Castello
Quod neque te &c. 17
Francisco Cremensi
Gallinas abs te &c. 59
Philippo Alberico Theologo
Ex litteris diuersi &c. 73
Francisco Tulmetano
Suasit Concionator &c. 33

Iacobo Purliliarum Comiti
Librum magnum &c. 46
Franciscus Tulmetanus Bellono.
Citasti me Bellone &c. 34
Francisco Tulmetano
Epistolam abs te accepi &c. 35
Eidem
Petit Hipolytus &c. 36
Eidem
Quod ad te scribam &c. 37
1510-1517 - Eidem
Pauper ad te ueniens &c. 38
Gregorio Amaseo
Aggressus est &c. 74
Francisco Cremensi Acolyto
Arbitraris me &c. 60
Eidem
Appetit tempus &c. 61
Gregorio Amaseo
Rogat Candidus &c. 75
Gregorius Amaseus Bellono
Vide quaeso &c. 76
Francisco Cremensi
Fideiussorem &c. 62
Aloysio Cotte
Quid est quod &c. 77
Grimano Patriarche Aquil:
Collegium Cannonicorum Aquil:
Petit Franciscus Nordius &c. 131
Francisco Tulmetano
Intellexi te &c. 39

Iacobo de Bannisio Collegium Canonicorum Aquil:		Lazaro Mocenico Patrie Presidi Collegij Notariorum nomine	
Tenemur immodico &c.	132	Iratum te &c	136
1515–1516. Nicolao Montefalco		Augusto Vati	
Prior Consiliarij Collegij Doctorum Patrie		Haves Auguste &c	84
Scribis censuisse &c	134	1518–1519 Francisco Porro	
Ioanni Candido		Reddo Dioscoridem &c.	85
Imposuisti iam &c.	51	Purliliarum Comiti	
Dominico Card: Grimano		Habes ut audio &c.	48
Collegium Canonicorum Aquilein:		Marino Consuibe	
Increbuit apud nos &c.	133	Doles Catharinam &c	86
Ad Iacobum Colloredum		Patriarche Aquileiensi	
Ut Natura &c		Collegium Cannonicorum Utinen.	
Mirans carmen &c	78	Intelleximus ex Ioanne &c	137
Iacobo Cornelio Presidi		Grineo	
Mence Agiuro &c.	79	Est mihi Filius &c.	87
Francisco Tulmetano		Hippolito Doctori	
Etsi nulla mihi &c.	40	Occurrit nihil	94
Collegium ~~Doctorum~~ ad Doctores Patrie		Petro Antonio Sbroianacche	
		Rogas dictum &c.	95
Auspicijs Cornelij &c.	135	Patriarche Aquileien.	
Francisco Tulmetano		Pro Ioanne Candido	
Inter cetera &c.	41	Petis Commentarios &c.	141
Marco Venerio		Andree Maroni	
Petis Laocoonta &c	80	Percepi nuper &c.	96
Hectori Stras(s)oldio		Grineo	
Reddo Orationem	81	Offers ut mihi &c.	88
Iacobo Purliliarum Comiti		Grineus ~~idem~~ Bellono	89
Qui Augusti imaginem &c	47	Epistolam tuam &c	
Ioanni Bapte Egnatio		Andree Maroni	
Assumpsit te &c	82	Mirum quod delectaris &c.	97
David Notario.		Grineo	
Exhibeo tibi &c.	83	Si placet &c	90

Andreas Marc Bellono

Cum binas &c. . . . 98

Maroni suo

Scribis carmina &c. 99

Patriarche Aquileiensi

Ant.o Bell.s Pro Capitulo Utinensi

Est apud nos &c. 138

Francisco Cremensi

Angor incredibili &c. 63

Marco Antonio Grineo

Direxisti ad me &c. 91

Bellono Filio.

Accepi litteras &c. 92

Eidem

Miror te &c. 93

Vincentio Feramusce Vicario

Agis Varias &c. 100

1521-1522 Jacobo Schete

Intellexi nuper &c. 101

Bellono Patri

Germanus ut nosti &c. 108

Rev.mo Cardinali Grimano

Audio te Venetijs &c. 111

Jacobo Schete

Ars Versatile &c. 102

Eidem

Vix legeram &c. 103

Cardinali Grimano

Accessi ad Bernardinum &c. 112

Schete

Que de Germano &c. 104

Germano salutem

Cesaree cuiusdam &c. 109

Schete

Apertis litteris 105

Eidem

Placet collationibus 106

Ant.o Bell.s pro Capitulo Utinensi

Ad Rev.mum Patriarcham Aquil: Neotericum

Joannes Angelus &c. 139

Schete

Scribis Germanum &c. 107

Germano Bellono

Fridericum Suppium &c. 110

Cardinali Grimano

En reddit &c. 113

Francisco Cremensi Acolyto

Falleris me &c. 64

Draconi

Corrigis Epigramma &c. 114

1523-1524 Francisco Marino

Suspensus es &c. 71

Francisco Cremensi

Asellorum cursum &c. 65

Joanni Isuanoldio

Habes Veterem &c. 115

Augustino Amulio Preside

Ingemisco nostrarium &c. 116

Antonio Amulio.

Non possum eruditissime &c. 117

Paulo Ducaino

Fanes non tuo negotio &c. 118

Joanni Bapt.e Candido

Laborani diu &c. 51

Angelo Gabrieli

Audio Advocatorem &c. 21

Angelus Gabriel Bellono
Utinam mi Antoni &c. - 22
Collegio Canonicorum Aquileien
Iaceat Barbaricum 119
Eidem
Reperisti: &c. - 120
Eidem
Iam descripsi &c. - 121
Canonici Utinenses
Rev.mo Patriarche Aquileien
Rev.ma Exultamus Rev: Pater &c. 140
Francisco Cremensi
Accepi Padauinum &c. 66
Iacobo Simeonio
Quid Capitaneus &c. - 122
Alexandro Bonzanino
Rogaui te his &c. - 123
Angelo Ga...
Non fuit necesse &c. - 23
Francisco Manino
Video nunc magnopere &c. 72
Angelo Gabrieli
Misso iam Germanum &c. - 24
Ioanni Papirio
Officiosum erga me &c. - 124
Francisco Cremensi
Nescio si mee litere &c. 67
Marino Grimano
Ex libro meo &c. - 125
1532-33-34 - Vincentio Rubeo
Gaudeo Vehementer &c. - 126
Presbiteris Tricesimi
Optimo consilio &c. - 127

1535 Ludouicus Porrus Bellonio
Cum ad conuentum &c. 128
Ludouico Porro
Reddite mihi fuerunt &c. - 129
Marco Antonio Emiliano
Pridie eius diei &c. - 1[illegible]

In laudem [...]

Belloni Antonio
(e Capitolo d'Aquileja)
Lettere
(Frammento)

~~8118~~ 809 ~~809~~

Il presente ms. 809 è un' altra copia (mutila) dell' apografo settecentesco delle Lettere latine di Antonio Belloni, posseduto dalla Biblioteca Comunale di Udine al num. 442.

È della stessa mano del ms. 442.

Il fascicolo contiene la materia corrispondente alle pagg. 63 r.–72 v. del ms. 442 (Joppi)

Jacobus

In laudem

Belloni Antonio
(e Capitolo d'Aquileja)
Lettere
(Frammento)

~~8109~~ 809

809

Jacobus

Indice delle lettere.

1. Antonio Belloni al collega Luigi Cotta
Seguono iscrizioni ed epigrammi
2. Il Collegio dei Canonici di Aquileja al Patriarca Grimani
3. Antonio Belloni al Dr. Francesco Tulmetano.
4. Il Collegio dei Canonici di Aquileja a Jacopo de Bannisio.
5. Antonio Belloni ad Antonio De Puppi
6. " " a Nicolò Montefalco di Portogruaro
7. " " al Notaio Giovanni Candido
8 " " al Card. Domenico Grimani.
9. " " a Giuseppe Colloredo.
10. " " al Presid. (Luogte.?) Jacopo Cornelio (Cor
11. " " al Dr. Francesco Tulmetano
12. Collegium ad Doctores Patriae
13. Antonio Belloni a Francesco Tulmetano
14. " " a Marco Venerio (Venier?)
15. " " ad Ettore Strassoldo.
16. " " al Co. Jacopo di Porcia
17. " " a Giov. Batt. Egnazio.
Epigr. di Giov. Strassoldo al figlio Odorico
18 Antonio Belloni al N.A. David. (mutila)

Dono del Co. Fabio Beretta (18 aprile 1902)

809 165 809

idoneus interim desieris, quod audere potest, dum profert vincere. Vale.

Antonius Bellonus Aloysio Gotta Contabellioni S.

Quid est, quod quo Civitati tuae promptius inservivi, eo serius mihi praemium tribuetur. Numquid ingrata Civitas facta est? Respondebis minime, sed bellis attritam vix esse solvendo. Doleo, et graviter quidem, communis jactura est. Verum quom ab hujusmodi tempestatibus et procellis nequaquam ipsa me fortuna subtraxerit, cogor dolorem impacientius ferre, et ardentius mercedem deposcere. Credo equidem tuam istam Rempublicam pecuniae inopem, non tamen adeo exinanitam, ut non possit aureolos duos mercenario magis inopi satisfacere. Proinde si non hactenus exegisti cures vellim, ut etsi reor nunc exigere difficile esse, sentiam vel summa dexteritate, vel summa contentione te aliquando exegisse. Praemii aequè te participem volo ac me voti compotem fore. Negotium enim haud laboriosius videtur scribendo promereri, quam tamdiu contendendo meritum extorquere. Vale.

✝ Simon Emilianus Sororius meus quarta Martij 1577 migravit ad Dominum. Requiescat in pace.

Jacobus

Jacobus Cornelius Magnifici Georgii
Divi Marci Procuratoris Filius
Juliensium Procles, cujus ju-
ventutem ingenium excedebat
Sedem Prætoriam
Terremotu quondam, incendioque
dejectam
reddita pace domi, et foris
in hanc Arcis formam
a fundamentis restituendam
curavit
M.D.XVII

A. B.

Jacobus Cornelius Imperatoribus Venetis 1517
Jovis 1. Aprilis posuit primam lapidem
hora quintadecima Bonis Avibus.

Collem Humus, Titulum Cæsar, Cornelius Arcem
Imposuit Patriæ, quam tremor abstulerat.
Laus par Serpiadæ sic construxisse Jacobo
Ne cedat Arx, Collis in cedat et Titulus.

Idem

Idem M. B.

Cornelj poterat Forum vocari,
Iacobi, celebrem excitavit Arcem
Terra nam ruerat tremente, flammis
Sed non ambitiosus est: placere
Vis: Semper Venetos colas Viator,
Julj queis placuit Forum vocari.

M.D.XVII

Idem M. B.

Quondam Romuleus Titulum Orae nunc decit Arcem
Romanus Praeses ille sed hic Venetus;
Julius est alter fateor, Cornelius alter.
Non his nomen idem, par tamen ingenium.

M.D.XVII

Grimano

168

Grimano Patriarchæ Aquilejensi

Pet. r Franciscus Nordius distributiones quotidianas sibi, ut ait ex concessione Sedis Apostolicæ debitas. Sane Juvenem ipsum diligimus, quippe qui Camerarius tuus est, et Concanonicus noster, et quem virtus, et probitas efficit munere, ut nobis persuademus, quocumque dignissimum, tueremurq. Concessionem Apostolicam absque controversia, ni majus hinc foret damnum Ecclesiæ, quam nobis ipsis veremur. Iminet autem maximum judicio nostro: nam Canonicorum absentia minuitur Divinus Cultus, et Templa colabuntur. Hoc nemo, ut scis, ex illis quoque, qui serviunt Pontifici maximo, ad quotidianas distributiones admittitur tam Lege, quam Statuto, et Consuetudine prohibente etiam si resideret, non tamen Divinis Officiis interesset, aut residentem egritudo non excusaret, vel Ecclesiæ utilitas evidens. Omnes alioqui semper abessemus, & Ecclesia cultu, et honore, ad quem tantum spectamus, careret, et haud ita multo post continuo desolata jaceret. Non conamur adversari intentioni tuæ parati namque sumus extrema quoque pro tua dignitate perinde pati, ac tu pro dignitate Ecclesiæ Dei, imo speramus

In laudem ...

speramus Nordium ipsum te jubente statuta, et consuetudines veteres, et inconcusse hactenus servatas non refracturum, nedum perniciosas inducturum. Ex te enim poterit probe nosci dignitatem collatam sibi fuisse non ut auferat Ecclesiæ suam, sed ut servet, & augeat pro virili, quod tum demum facturum non ambigimus, quom tacuerit absens sicut absentes cæteri se præsentem redditurum reddiderit simulque ipsarum distributionum participem. Vale.

Collegium Canonicorum Aquilejen.

Antonius Bellonus Fran.co Tulmerano Doctori

Intellexi te curæ plurimum impendere Præceptoris nobis inveniendi. Amas profecto Civitatem hanc et Viros doctissimos dum studes nos virtutibus colere, illos stipendiis. Hinc debeo tibi multum tam causa commodi publici, quam Germani mei quem unicè cupio veram humanitatem adipisci. Ne desinas scrutari, examinareque diligenter professorum eruditionem et vitam, et eum probare maxime ex omnibus, quem litteris, moribusque maxime probatum inveneris. Non enim qui doctior Magister est aliis, prodest magis Civitati

cati, sed ille, sub quo discipuli meliùs instituti proficiunt. Nominantur multi, sed plus aliis Calvus, Nardinus, Michisottus, e Ferariensis quidam. Amaseus ludum appetit ardentissimè, Augustus modestissimè. Desument tandem, ut arbitror, quem consulueris, modo non distuleris diu consilium, et fuerit locus suffragiis liber. Ex his unus rarissimus se jactat, quem riderent crebèrrimè, si voti compos evaderet, tot prodigia prædicaret de raritate suarum scientiarum, et ut ipse videret cum aliis, postquam excessisse videor periculum ferulæ, non possem non fieri auditor. Quamvis vero contingeret hujusmodi risus cum ratione, Utinam neque mihi, neque aliis detur occasio sic ridendi. Vale.

Jacobo de Bannisio

Tenemur immodico desiderio confirmationis Privilegiorum quorumdam, quæ Imperatores quidam optimi concessēre jamdiu Ecclesiæ nostræ Sanctæ Aquilejensi. & ad Cæsarem invictissimum, ut votum tam pium impleat benignitate sua, Joannem Latisanam Concanonicum, & Antonium Frisacum destinamus. Arbitramur autem te huic rei perficiendæ prodesse plurimum posse, quippe

quem

quem Supremum tanti Principis Secretarium intelligimus. Te igitur Suffragatorem deligimus et rogamus valde, non dedigneris suffragandi munus pari voto suscipere. Nam si unice favere volueris, ut speramus, neque nobis de vano desiderio, neque Nuncius de sera expositione ullus querendi locus relictus fuerit. Reliquum est ut Illᵐᵉ Præbendæ Viccariatus tui fructus noscas a nobis diligenter resservari, et nos cupere pro dignitate tua majora quæ facimus non tamen facere minori zelo quam ipse cupias. Vale.

Collegium Canonicorum Aquilegᵉ

Antonius Bellonus Antonio de Fuppis
Salutem.

Forse M. Antonio non vi par si presto riscôder il Processo che vi ho cavato, perchè amati l'equalità che avendomi vui facta grande instanzia ad cavarlo, bisogna versa vice, che vi faccia grande instanzia che lo scodate. Ma perchè non è cosa alcuna più inequale, et injusta, che esser servito, et procrastinar la mercede del mercenario, piacquavi giamai mandarmi li soldi 47, che debo aver. Et se pur volete il faccia con instancia, sia con instantissima instancia, quale ed al vostro ed al mio dessiderio insieme satisfaccia. Valete.

Ex

Ex Tomo extrascripto 1517, 1518

Epistolæ mei Antonii Belloni Notarii

Nicolao Montefalco de Portugruaro

Scribis censuisse quondam e Collegio nostro quod in causa Franzischine Maninæ consilium edidisti, non esse farinam tuam, et doles plurimum. Nos autem quis ita censeat, nescimus profecto. Arbitramur vero fuisse neminem, nisi forsan sit aliquis, qui te in cute non novit. Est sane quoddam Hominum genus, qui doctis laudem semper invident, quam indocti ipsi non queunt assequi. Verum quisquis ille sit, fallitur certe, consilium qui viderunt magnopere laudant ut et cætera tua, et dignum te, quod est Jureconsulto celeberrimo judicant. Licet nil videatur censor ille detrahere tibi, imo probare opus, et Artificem quem tamen sub eventis titulo non agnoscit. Sed quom alium non invenerit sicut non poterit, fatebitur tum demum velit nolit verum te molitorem ipsius farinæ. Nos enim profitemur ingenue legalem doctrinam tuam citra alicujus injuriam dictum sit non minori honori esse Collegio nostro, quam alterius cujuscumque, quom non modo leges radicitus caleas, ut tot comprobant consilia tua luculentissima, verum etiam in amplissi-

mis

nis Civitatibus gloriosè egeris Assessorem, acturusque etiam sis proximè Paduæ, ubi munus ipsum non nisi paucissimi, et illi gentissimi quidem et probatissimi Jureconsulti contingere possunt. Hortamur vero, quod ad nos attinet, ut si de te quispiam temere judicet, vel carpat quoque, sive velit omni charitate posthabita a maledictis non abstinere, spernas cum fiducia virtutis tuæ, tamquam res ad te nequaquam pertineat. Ita enim fiet, ut illius censura fuit maledicentia, quemadmodum non damnum ita nec dolorem ullum tibi tandem attulerit. Vale.

Prior, Consiliarii Collegii Doct: Patriæ

Antonius Bellonus Notarius Joanni Candido Doct. S.

Imposuisti jam extremam manum libellis tuis, et sumopere gaudeo quod modo consiliis Jureconsultus, modo Scriptor Historijs pennam juves. Verum tantumdem doleo te negligere in manus Hominum dare, qui Gloriæ tuæ, et Amicorum invideas et præcipuè Compatris tui Jacobi Cornelii Prætidis quem inter alios obiter insulis commendas, et si parcius forsitan quantum debuisses tantum Juvenem nonnisi tertium, et trigesimum annum agentem,

imo

imo ex Instituto in laudationem veram amplius
tibi deflectere licuisset. Nam sive corporis ejus,
& animi dotes respiciamus, sive magnifice gesta lon-
ge omnino pervenit ætatem. Quoniam vero sepe-
numero contigit ut multorum lucubrationes, vel
nunquam vel sub alio nomine obitu supervenien-
ente publicatæ fuerint: Caveas velim, ne plus quam
sit satis editionem differas operis perinde optatis-
simi ac emendatissimi. Ego de te non recte solum
ad gloriam tuam, et Amicorum locupletandam, etsi semper ejus studiosissimus sim. Verum etiam
ut Latria hæc tam nobis ipsis quam exteris antea-
sat bene non cognita, deinceps ut amabilis omnibus
innotescat. Vale.

2. Dominico Cardinali Grimano

Increbuit apud nos Pater Reverendissime Franciscum
Verorum Canonicum Aquilejensem eumdemque
Cubicularium tuum fructus petere absentem
Distributionesque quotidianas Apostolice Sede ut
ait, concedente. Mirum si ita est [illegible] iste Juve-
nis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
contra [illegible] [illegible] [illegible] & contra tuam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] afficere [illegible] [illegible] [illegible]

tanta

In laudem

tanda, ut non modo privetur divino cultu, sed haud ita multo post ad interitum redigatur. Nulli namque dubium quod et reliqui Canonici existirent protinus ad serviendum Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus si contingere deberet absentes ipsos et perceptione fructuum non excidere. Inde sensim divinus cultus destitueretur, et collaberentur Templa divinorum Officiorum omissione. Fieri autem nequaquam potest, ut cum Canonico Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ in qua multæ visentur Sanctorum Reliquiæ, dum tentat talia, conveniamus. Neque persuademus nobis pati te velle, ut unus etsi Familiaris tuus nequaquam pauper Ecclesiam Sanctam destruere incipiat sola habendi cupiditate et infensus fiat Deo et nobis omnibus quippe qui doctissimus Religiosorum et Doctorum religiosissimus, ad cultum Ecclesiæ, honoremque Dei optimi maximi, omni studio, et labore, quæ tua maxima laus est, respectare semper consuevisti.

Quamobrem rogamus te Præsul amplissime, velis quemadmodum pro tua, et Ecclesiæ dignitate libenter facturum te non diffidimus Heroium ita in Officio continere, ut absens de quotidianis distributionibus amplius non loquatur, quas tamen præsens ut & cæteri queat semper percipere. Pollicemur vero tanto magis nos tibi debere, quanto cul-

tui Ecclesiæ Sanctæ Aquilejensi melius, sanctiusque prospexeris, cui nunquam non optimè, non sanctissimè prospexisti. Et gratiam si referre non poterimus Amplitudini tuæ, quantam debebimus oratimus saltem Deum ipsum det præmium tibi quantum merueris. Vale Kl. Novembris 1517.

A. B. ad Josephum Colloretium

Ut naturæ tibi formam sic carminis artem
Egregiam e Cœlo munus utrumque dedit.
Thespiades plectro trahis ad tua carmina, ad ora
Risu, Thespiades Os colit, his colitur.
Sed dubium. Quom sint duo tam bene consita, num sis
Carminibus major, pulchrior anne oculis

Miraris carmen de Cornelio tuum a me laudari nunquam viderim et hortaris audeam ipse aliquid de tanto Præsule. Verum illud est, ut occupatus breviter nunc redeam, quo sum progressus ad laudandum fœtum abs te nondum editum, non tibi quidem adblandiendi causa, sed ut fausto amici omine veluti præeunte præcoqueres ipsum, et ut soles non præcoquum tandem emitteres. Sed quis quæso non vehementer probaret abs te edendo fœtus seu fœtos, cui notum sit, te nunquam editiones maturis elucubrationibus non metiri. Congruum

enim

enim est allucubrare te diutule, dum agis de Cornelio Præside in quo tot elucent virtutes summæ, quot in alio quocumque viro mediocres extitisse meminnerim. Porro nunquam desinam præsens ut de se [illegible] quid joco scribas, te laudare, et absens laudatissimum prædicare. Verum ne suspiceris manum admoliri me velle rei, quam ad incudem tundis. Esset id profecto super omnem imprudentiam: Tua namque perinde mihi, atque aliis longe magis satisfaciunt quam quæ ipse præstare possum. Venam cognosco mihi aridam, et insulsam penitus, qui etiam si ad Musas pronus, quoniam visus fui, exercitatione Tabellio mea viris castissimis despectissima, necessario intabescat. Cogita tu qua hujusmodi doctrina quæ vetustas, quæ gratia esse queat, cui cum corruptissimis assiduum, cum latinis litteris commercium prorsus nullum, quin etiam subito, me barbarus in dies magis, et magis factus in meram denique barbariem abeam.

Reliquum est, ut perficias feliciter carmen, quod feliciter auspicatus est. Erit demum munus, cui neque Præses neque forsitan Musæ ipsæ poterunt aliquid desiderare. Eo enim ingenio præditus es, ut quæ semel edideris, omnibus placeant & Cornelius, ut laudes, quas de se quispiam decenter cecinerit, et libenter audiat, et innata liberalitate commendet. Vale.

Jacobo

Jacobo Cornelio Præsidi

Mente agitas, ut Instrumenta Dotium, et Testamentorum ad registrum loco extruendum publico referantur, mercede tamen salva Tabellionum, quod ex his aliqui dicantur vel malè alternatim scripsisse, vel bene scripta indiligenter custodivisse. Equidem non possum non validissimè extollere circumspicientiam, curamque tuam, quippe quod non desinis, et si annos tres supra triginta nondum impleveris, molis artem, et consultissimis adhibitis Dux nostri Lycurgis Patriam universam, cui præes, ita purgare, ut contentiones pro meliorationibus amplius nullæ fiant, nulla ementium per lites implicatio siquidem factis promulgatis, nullus damnatis livel: lis pateat locus unicuique agros passim amplian=dis libertas. Nulli tamen impingatur incommodum. Leges eæ si promulgaveris, laudabuntur profecto et æternæ erunt, quoniam priores merito palam reprehenduntur. Verum non video quonam pacto citra gravem Notariorum injuriam fieri queat Registrum illud alias etiam sed frustra tentatum. Honestus enim ordo est noster, et in Notariis Urbinensibus virtutem, fidem, diligentiam audio vulgò prolari, quidquid uni obiiciatur. Contractus nullus Scripturam exigit longiorem, quam dotalis, aut majorem diligentiam, quam Testamentum: sallarium tamen admodum tenue est, et nequaquam affluens, ut

affirmare

affirmare ausim neminem unquam affectum tanto præmio, quod operam suam in scribendo præstiterit, qui longe majori dignus non fuerit. Non parcimus labori, spes enim subest, ut aliquando publicemus, perraro tamen, et nunquam, nisi jussi id facimus. Hanc si ademeris, ab omni labore, studioque avertamur necesse est non sine ingenti multorum pernicie. Cui namque dubium quod quæ scriniarum archivis nec publicis tradita fuerint Instrumenta seu nulli interitu & fortunæ subjecta nunquam publicabuntur: nisi forte illis quæ agatur necessitate. Sanctius ergo sententia mea est ut contrahentes & Hæredes debeant Instrumenta ut arma propria penes se recipere publicata quemadmodum & antiqui observatum quam egregiam artem honore debito indiare. Neque magis est quidquam contrarium dignitati tuæ quam obesse Tabellionibus, quorum diligentiam et in te observantiam summam, ac paupertatem ab ille prorsus inspectam emolumentis ornare novis deberes. Ego vero quidquid Lex Cornelia jusserit observaturus sum studiosissime quidquid prohibuerit vitaturus observantissime. Nam quemadmodum ex sanctissima tua Lege nullum timeo mihi incommodum (in te enim uno spem meam collocavi) ita spero gloriam tibi, & illam de te nunquam interituram.

180 Antonius Bellonus Francisco Tulmietano Jur. Doctori

Etsi nulla mihi vel modica spes subest utilitatis ex processoribus expeditis, non possum tamen non illos custodire diligenter quae pro meis Originalibus habentur, ratus parum prodesse Notarium recte scripsisse, si ab ipso qui et Scrinearius vocatur, scripta minus diligenter serventur. Sed quorsum haec? Baptista Turrius Processum veterem quem Bartholomei Glemonensis fieri commendaverant Venetias attulit. Tribem Paulus Processum Flametae Sororis, quem ut per noctem videret a me commodato acceperat. Non sane displicet ipsos uti Originalibus meis apud se quom ab utroque Arbitrum assumptum intelligo, modo reddere tantum non obliviscantur. Suspicabar decrevisse ipsos tantisper lites ferre, dum vita fruerentur, et fortitan in omnem, vel multam saltem eorum vitam pertinacissime sustinuissent: tot ex una atque alia lites in dies repullulabant; in arbitrio tuo nunc demum omnia subdidissent. Quod si ante fecissent, non tantum pecuniae insumpsissent, et pacatiorem vitam egissent. Ipse non multum propterea perdidissem, verro sunt aeque pares, ac probi Nepos, et Patruus et lucri modici in lites fuere si tot meos perpendas labores fastidii vero immodici. Nescio quonam pacto factum est, quod consanguinei tanta

solent

solent animorum sollicitudine litigare, ut non de rebus, sed de sanguine plerumque inter se contendere videantur. Tolle igitur tamquam Hercules aliter Turrianam Hydram. Rem confeceris Deo gratam, illis admodum conducibilem. Et haud graveris efficere ut ad me Processus mei statim postquam expedieris referantur. Nam qui te traxit amor in Turrios ad componendum, debet etiam (si forte mei gratia non vis) urgere te ad curandam Originalium redditionem, ut tam crimine vacui sint quam lite simul. Plus enim Fidei subtraheretur Turriis, si Processus non ultro redderent commodati, quam incommodi quod ex ipsis nec spero amplius, nec desidero. Vale.

Collegium ad Doctores Patriæ

Auspiciis Cornelii Præsidis legem nuper tulimus licere nullis Jureconsultis amplius postulare. Suffragiis fere omnium qui Collegio intererant approbata lex fuit crebritate exempli aliarum Civitatum Italiæ. Superest, ut munus nostrum seorsum a Procuratorum exercitio dictis Ordinibus consignemus. Quamobrem in Collegium hodie cohibimus, et diebus singulis ad Dominicam Dionysii discerremus modos quibus causarum actiones Procuratoribus relinquere debeamus,

quit

quid, et in quibus nos deinceps versari conveniat. Licent, ut Præses ipse quem utpote vigilantissimum neque Arcis Minex Provincia ab optimis condendis legibus, neque susceptio novarum Legum ab Arce condenda, quod mirum est revocat. Videtis quam futuri sint jucundi et salubres dies isti, qui non modo terrantur saltationibus sed tantis imo statuendis Legibus consacrentur. Adesse velit unusquisque vestrum, qui aliis non distinguitur vel formulas saltem excogitare, statimque nobis indicare, quibus et dignitati nostræ decorem servemus, accepto minori quam fieri possit incommodo, et communi consulamus utilitati. Factum autem erit utrumque, si, ut est Cornelii desiderium, virtutes non lingua provexerimus. Quanto vero accuratius unusquisque rem hanc secum excusserit ac Collegiumque pertulerit, eam tanto exactius ac Quarum resegimus. Vestrum enim unus recordari potest, quod nulli forte nostrum occurrit, omnibus tamen possit vehementer placere. Valete.

Francisco Tulmetano Doctori

Inter cætera quæ Flocius, & Brugnus susceperunt isthinc expedienda, Negotium hoc vel maximum est, quod Jureconsulti a munere hic postulandi deinceps abstineant. Appello autem maximum, quando Patroni Forum, Patronos Clientes contra vetera Instituta coguntur

coguntur deserere. Quod quidem vero est non obnoxium alias contradictioni alicujus momenti suspicor impetraturum inde. Notarii duobus tamen obstant capitibus. Alterum est quo repelluntur ab Interrogatoriis et Assessoris Officio. Alterum quo mercenaria patrocinatione privantur. Equidem non nihili facio utcumque contingat, quippe qui lucella captare non sum solitus. Ex istis interrogationibus Assessoriis vel postulationibus contentus sum penicula mea probula dum mihi subministrare necessaria per reliqua vitæ tempora pollicetur. Alia vero capita plura enim sunt; credimus a Senatu comprobari debere, si petant Oratores ipsi, et haud frigide instent. Contra quidam tamen opinantur illos potius cum contra conaturos, quam ardenter petituros qui reluctantibus animis et seu obsess. a Præside, Leges hujusmodi promulgaverint. Sed mirum profecto est quod tot et tanti Jureconsulti ad unius gratiam statuissent, quod initio improbarent. Artem enim patrocinandi, ut te non fugit, qua ditescunt et honorantur, nunquam improbarent nisi forte statuerint in memoriam Compaternitatis illius. Est Venetiis et Decius pro Notariorum Collegio. Non tamen scribit quid actum. Scribas ipse rogo, et quando speras tuum in Patriam reditum. Ego enim non alia magis ratione damno statuta illa (citra assentationem loquor), quam quod non

non possem in Foro nostro te pugnantem amplius intueri, et vincentem toties eloquentiæ telis admirari. Vale.

Marco Venerio S.

Petis Laocoonta ostenturum te ais Lazaro Mocenico Clarissimo Præsidi, mitto non qui sculptus quondam fuit ab Agesandro Polidoro et Athenodoro sed qui paulo ante a Jacobo Sadoleto descriptus est. Utinam Præses vidisset, quem olim servavit Aula Titi ut Plinius refert, nunc Summi Pontificis Examinaret judicio (Acre enim non de Litteris tantum, verum etiam de signis ei inesse scio) numquid Ferraria distat a Rhodo, et an illi Sculptores eximii, hic Vates eximius. Non equidem vidi marmoreum, arbitror tamen probatissimum, et carmen et signum et in proclivi non esse, num sculptura Laocoon vel scriptura moveat magis, omnia ad unguem excisa ad perpendiculum exarata, maximè semper movere, sculptura tamen hoc minus præstare quod paucioribus sui conspectum exhibeat quam scriptura sui copiam præbeat. Visitur namque Romæ duntaxat legitur ubique Terrarum. Enimvero me moneas rogo an Præsidi ex voluptate commiseratio quemadmodum et mihi in tam acerbi casus lectione, et ex commiseratione voluptas ob carmi-

nis

carminis venustatem accesserit. Vale

Hectori Strasoldio

Reddo Orationem Sadoleti, et ago tibi gratias simul agam tamen plures quam dignatus fueris a me, quoque legi Crinitum tuum, tot enim polliceor quot illi Crines, si modo non caret crinibus. Demonstrabo re, non verbis animi promptitudinem quantum potero, quam non sit paulo satius animo puro habere gratiam, quam meris nugis.

Si requiris quid de Oratione sentiam, in ea est prorsus nihil, quod non protinus fieri ab omnibus debeat, quin etiam vereor, ne cunctatio isthæc nostra nobis et ipsi Religioni periculum afferat, taceo stilum, ne sutor ultra crepidam judicem. maior tamen carmine, quam prosa Vir iste videtur, si jubes me judicare, cui non in Studiis negotium, sed in negotiis studium est.

Jacobo Purliliarum Comiti

Qui Augusti imaginem inter argentea aureaque numismata collocaveris gaudeo plurimum. Nam dum effigiem laudas efferre videris mecum claritatem doctrinæ. Corballi imaginem, Virgilii Flacci nunquam

quam comperi, oscularer tamen, et colerem si meas in manus inciderent simulacra tantorum Virorum. Non fuit Augusto cupiditas famam sibi et ære parandi. Fastus enim, et ambitionis videretur reus, modestissimus Vates, sed Amicorum voto satisfaciendi: qui vel ejus virtutem per lineamenta conspicere absentes posse, vel imaginem penes se habere diu concupierunt. Incubuit diligentissime veteribus illis, et multa composuit ut recens Poeta jure optimo veteribus aliquando se permisceat. Verum nescio quonam pacto factum est, quod cunctatio nimia in edendo sinit nunc minus celebre tantum nomen. Misi ad eum Epistolam tuam, unde materiam sumat ad te scribendi, a quo maxime commendatur. Si scribet aliquid non vereor quin majori adhuc veneratione imagiunculam colas. Misissem et ad Candidum, cujus in scribendo provinciam et ingenium mirifice præstas, sed Venetias concessit ut Historiam, quam de rebus Patriæ contexuit tum demum prodat in vulgus, quom Cagnatius ille tuus Colophonem adjecerit. Ita videmus accurato Augustum, accelerato Candidum studio ad imortalitatem contendere. Vale.

Antonius

Antonius Bellonus Joanni Baptistæ Agnatio

Adsumpsit te Candidus Joannes me hortante cujus Judicio Historiam examinet, quam de Aquilejensibus rebus composuit. Civile profitetur jus colit tamen et studia nostra sed in primis liberalitate progenitoribus nobilissimis suis respondet. Rogo legas, et emendes, laborem tuum non sinet inanem: et quem Jacobo Furlliano Comiti ornatissimo Viro nova studeas beneficia semper conferre. Candici enim Historiam scripsit (ad me se plurimum delectari) necesse est aliquanto accuratius corrigendam suscipias. Tanto namque delectabitur magis, quanto tersior in lucem prodierit, nec quidquam praeterquam doctum et absolutum tentabit retinere posteritas. Vero, me non cognoscis. Trivialis Tabelliunculus sum in Actis Forensibus scribendis otium locare solitus Et parum equidem possum, plus tamen volo tibi debere, quam vel ego pollicen vel ipse adhuc jubere queas, quod ad Colophonem libellus adoere veluti te coegerim, dum Carissimi Compatris nomen Annalium Patriæ error æternum fieri. Vale.

Joannes

Joannes Strasoldius ad Odoricum Filium Falconis captivum

Dum sectaris Aves Aquilejæ es captus ab una
Nunc parat ac Dominum quæ remeare suum.
Quid non Falconem voluit Natura docere?
Non Volucres tantum, sed canit ille Homines.
Ut libertatem (melius nil humana possunt)
Sponteque dona velit Mantua grata dare.
Sacrum Gonsagæ committere et dicite Blandè
Non Hominis præda est, præda earum Volucris.

Antonius Bellonus.

Antonius Bellonus David Notario

Exhibeo tibi modum memoriæ conservandæ quod ipse me diversa tamen ratione docuens. Equidem expertus non sum, etsi re nulla magis egere videar quam perceptione veloci, et firma memoria. Confido tamen laudatissimum utpote quem ex quodam Libro Francisci Dianæ decerpsi Præceptoris insignis memoria præstantis, mihi, aut aliis minime pœnitendo. Si quem a me nunc accipis ordinem vel didicisti significaveris ad memoriam idoneum tibi fuisse. Experiar expertis et ipse non solum mihi, verum etiam tibi plurimum conduxisse

LEGATO MARANGONI

UDINE

Udine,

№

Risposta a N.

OGGETTO

In laudem

Antonij Belloni Notarij Utin.s
Dialogus. Mssus autographus
1532.

È unita una copia di mano del Sig.r Carlo Fabrizio.

In laude…

Antonij Belloni Notarij Utin.s
Dialogus. Mssus autographus
1532.

È unita una copia di mano del Sig.r Carlo Fabrizio.

In laudem

In laude…

Ant. Bellonus not. Iureconsultis notariisq. Vtinen.
necnon Missetino & Bugatto S P D.

In hoc Colloquio Interlocutores inter alios introducunt Missetinus doctor et Bugattus scriba, ille Iureconsultorum suorum ~~tuetum~~ tuetur partes, hic notariorum, in obiectione viciorum, Quam vicissatim faciunt. Intentio Vbiq. mea est offendere prorsus neminem. & enim sum Missetini et Bugatti inter primos studiosus, tam certe non sum inter postremos obseruans Doctorum omnium & scribarum amicus. Est profecto, & legens, si Deprehenderit aliquid obiectum, quod requaq. in se ipso desyderet, talis perseueret esse, qualis est, hoc est eruditus simul & integer, nec de se dictum accipiat. Sin autem, non alia ratione obiectum putet, nisi ut ex proprio Iudicio et Conscientia ad meliorem Frugem vertat sese. Etenim nullius Rei magis sum cupiens & Existimationis singulorum vtriusq. professionis, ut tanta sit, que tamen ex solida virtute proficiscatur, qua nec voto quidem ipsimet maiorem possint optare. Sane profitemur omnes Iustitiam, virtutem et probitatem, nec aliud agimus quotidie, & quod Iustum est et Honestum disputando tuemur, aut scribendo Defen

dimus, si vicia ergo ita obijciunt, quorum Recordatione possit vnusquisque se ipsum colligere, metiri, Iudicare, ac numeros implere omneis, non debet esse, Qui iure mihi possit propterea male velle, Nam exprobro tantum vicia et inscitiam, carpo nominatim neminem, & Eformo Quales esse Debeatis haud Quaque scilicet uestri dissimiles si Doctores et scribae optimi ijdemque Doctissimi estis. Vos uero Missetine et Bugatte minus Feratis iniquo animo, Quicquid confingam in ura deambulatione, Interlocutores vos Facio non autores, vtrique enim tantum tribuo Quantum non multis aliis, cum ob eximiam eruditionem, tum ob singularem morum suauitatem. Legite igitur Iureconsulti et Tabelliones et boni consulite, Quod si forte colloquium non censueritis uestris omnium calculis uulgandum esse, ne videar uelle gloriolam ullam aucupari, aliis omnibus libenter supprimam. Quemadmodum enim obseruo et diligo uehementer singulos ex clarissimis uestris ordinibus, ita sane amicum uolo Quemlibet retinere, non mihi inimicum reddere, Valete,

In laude

Missetinus, Portius; Maserus, Bugattus, Miconus.

Mi. Vis ne Porti expatiemur usque in proximam villam Florianam laxamenti causa? Libentissime, rapit enim me iamdudum illam visendi desyderium, quam audio Magnifice extrui, Dies Hodierna omnino est feriata, sed quos debemus nobis adiungere comites? Miss. Quos Fortuna nobis primum obvios fecerit. Port. Dij faxint ut incidant comites, quorum facetijs et fabellis frui sit nobis iocundum, Ecce Maserum, ecce Bugattum, eramus digni meliore fortuna. Vereor enim ne frequenter alter ab instituto resiliat, satis nosti. Miss. uterius sit accerse hominem; non quibit esse molestus, quem velut ex auspicato Fortuna Comitem addixerit. Port. Salue Masere, salue tu quoque Bugatte. Amoenitas Coeli, ob valetudinis curam nos invitat ad prodeambulationem ante cibum, Sumimus nos comites Caballicum usque bona aspirante fortuna, si sodalitio nostro non dedignamini. Mass. Iungo me comitem libenter, nam est mihi non nihil negocij cum

cum Rustico quodam illius pagi uicino. Secus non affecto
opus uisere, quod sibi florius excitauit, unde nihil decer
uam commodi. uerum si pedibus est eundum commodissimu
fuerit mea quidem sententia, ut nos equos equi sequantur sub
aptius omnes uehamur et citius quoque ad prandium reuehamur,
Macilentis no supppeterent fortasse uires, sine equorum sub
sidio, redeundi; obesis adimeret prominulus uenter; omnino
iam prouecta et ferè senilis ętas iter redderet molestissimu.
Macri duo, pingues totidem sumus, coniungimur ex auspi
cato et fauentibus dijs, Bug. non recuso nobiscu pedibus
breue istud iter metiri, et ago gratias uestre Ciuilitati potiusque
fortunę, quod dignemini me habere in Comitum numero,
mihi uero, quoniam ętas et macilentia ceperunt uires mi
nuere, non repugno incolumitati consulens adesse meum equu,
ut eo possim uti, quoties uidebitur, Grauius enim esset sa
lutis meę dispendium quam equi; Deus Miconę. plane ades
opportune; ad domos nras nunc abeas solo securus ex
pedite ut nos tot equi sequantur usque Caballicum, quot certus
nos esse; ne tam opportuna deambulatio, si equus desit alicui e
comitibus, contingat insuauis ac laboriosa; nos interim

aggrediemur pedibus iter omissis ocreis et ensibus, et perin̄
prosequemur pedetentim, ac si uideamur passus singulos adnu
merare. Nic. Eya bonis auibus aggrediamini, caueatis
tamen hortor, ne in tam probato itinere, sub tam ridente
coelo, inter tam dulceis comites oboriatur aliqua turba; Ex
pediam ego haud segniter negociolum, quod iussistis, spero
anteq̃ lassi esse incipiatis de uia. Respicietis equos u̅ros
subcomitantes, erunt quocunq; casu deferendis uestri
uestimentis accommodi; si quis forte u̅rm apud Ciuitatis por
tam sua no̅ deposuerit, ueritus uel foeneratores, uel popinarios,
aut alium festiuu̅ congerronem, qui uoluisset interim potare
u̅ro sumptu. **Bug.** oblector Portiu̅ doctorum et bonorum ho
minum sodalitio supraq̃ possis credere, uerum ne mentiar,
misceor haud libenter doctorculis quibusdam, qui uendicant
sibi fere plus autoritatis q̃ sit satis. **Port.** loquere summis-
sius ne Assissitinus te audiat, qui precedit nos exiguo
(ut uides) interuallo. Sane male audiunt iureconsulti apud
populum, a quo periculum est ne exigantur, etiam ꝉ con
silijs, nam ut cunctis honoribus soli praeficiantur, apud
senatum contendunt, ne qui alibi gradus insignia sumpserit

q̃ in Gymnasio patauino, idoneus sit Septemuiratus officio,
aut admissibilis ad istiusmodi munera publica obeunda,
quę ipsius populi suffragiis et arbitrio conferri consueuerit.
Bug. intellexi cessatum communi consensu et transactione,
ut qui semel deputatus est bene uel male ascitus, munus
cum Collegis ministret, posthac contra ipsum et similes Con-
stitutio Senatus perpetuo uigorem obtineat. Quod est
tibi consilium, visne uestem relinquere, aut sic penulatus
tam longam futuram deambulationem peragere? Por.
in animo est tentare et prosequi quousque adducatur equus;
breue est iter ab ista Ciuitatis porta, puto stadiorum
decem ad summũ, hore spacio totum (ni fallor) confecerimus,
vestis mea, que leuissima ẽ et breuior q̃ ut calcari va-
leat pedibus, me nequaquam degrauabit. Bug. non patiar
ut meum corpus sudore diffluat cum vitę periculo ppr
vestimentum, quod habeo nouum et longiusculum, quo
misseriue fers tantam togę sarcinã cum vitę discrimine?
redi, et alicubi depone meo consilio, ego iamiam com-
mendaui meam Tursio ianitori, presente Bacchalario

In laudem

suauissimo meo sodali, Succedere minime pot levius &
eta deambulatio homini, qui per arua longe gestet to
quam tam grauem et ponderosam, nunquid dubitas, ut
q furtis parta forsan fuit, furto interim subtrahat?
Nall. Quid me furti accusas mendarum Calchographe?
incipit opinor uertigo torquere male sanum tuu cerebru,
quod commisi furtu; in causa mala uictoriam nunq
mihi aut alijs concupiui, et ita me solitus sum semp
personis et caus accomodare tam capitalibus q ciuilibus,
ut omnibus mortalibus noluerim iustitiam fore semper
incolumem. Bug. Ne feras moleste queso, Cogitaui ista
nunq nec somniatus sum excellentissimam doctrina tua
aut laudatissimam probitatem conuicio uel minimo tangere.
Cognoui etenim nullum furis utriusq candidatu esse
uel unguiu detruncatiorum, uel pectoris candidioris, q
Nissetinus sit meus, quod et omnes eque atq ego sentiut
et loquunt. At responde queso quid ipse iudices de
plerisq doctoribus de illis inqs qui caus omnes iustas
et iniustas arripiunt sine discrimine, qui fucis &
mendacijs animu iudicis detorquent ab equo et iusto

qui se totos per Cavillationes et omnia flagitiorum genera defixerunt in turpissimos quaestus, qui denique probitatem omnem prostituunt, ut semper cunctos mortales ledant, Leges, et magistratus; et ut palam impune furentur? Dixerisne esse istorum professionem utilem sacrosanctamve an noxiam potius et pestilentem? An censebis facultates ab hmoi doctoribus partas, aut portionem earum aliquando transmitti in heredes suos, qui ex longo temporum intervallo succedant; vel magis, priusquam tertius capiat heres, aliud atque alium dominum sortiri debere? **Mill.** persuasissimum est, si ita, ut dixti, res sit, ab illis iniquissime agi; malo tamen de commissis sceleribus, quae mea non sint, iudicium alienum aliorum, quam periculose meum exprimere, Calcandam duco avaritiam et quancunque animi labem elluendam omnibus, qui perennem foelicitatem volunt consequi, sit quisque metiat, nolo nisi lacessitus aliquem Carpere aut nominare, Curo tantummodo pro mea virili ut animus mihi sit lautissimus et si res tenuis extat. et tecum sentio autore Crispo, male parta facile dilabi.

In laudem S

Professionem uo mea sic docendi Credo et tu mecum fateberis
longe honestiorem esse quam ut debeam cum tua scribendi tantum
illatinissima uolumina permutare. Bu. Concedo pre-
scripta Hymnoi Socratica esse ~~sed~~, Contendo tamen, nequaquam a
~~a uiris~~ Socraticis tuis istis iureconsultis tractari et exerceri,
~~non~~ habentibus parum quod non sit cum manifesta turpi-
tudine coniunctum, nec tractari puto satis posse, quando supina
segnities aut insignis labes insederit ipsi naturae, Quid enim
magni edocere aut exercere potest qui contulit se ad sapien-
tiam legalem repugnante natura, quom ingenio si desit ge-
minum, parum adiiciat institutum, Et quando non desit,
insudandum sit et acriter et continenter, ut in intima
Sapientiae adita penetremus; Nunc Doctores, ut mihi qui-
dem uidetur, non ex doctrina uendicant sibi sapientiae no-
men, sed ex annulis, epomidibus ac togis; quas soli apud
nos gestant cum manicis ampullosis ad talos usque demis-
sas, usque adeo ~~ut~~ indecenter, ~~lata~~ ut priuentur pedibus,
recipiant puluerem, lutoque conspurcentur. Miss. Num
damnas amictum ut commutemus cum tuo et collegarum?
Bug. Minime; notarij suo contenti sint, commu-

tetis cum Marmossio, aut si uultis etiam cum Cirulo, agatis
cum illis tunc causas in foro, nonne ridebimus uos tot Iu
rium ut iactatis, peritissimos ab idiotis uinci, qui in arena
sub doctoris persona prodierint, quis intogati plurimum
nobis togatis exhibent negocij, et frequenter imponunt; cur
ergo facere no possunt uram professionem. Vos, non recipere quod
illi faciunt, uestibus commutatis? Demus etiam ut pares
sitis amictu et umbra in remotis oppidis, descendatis in
palestram, quid obstabit quin facessant nobis negocium,
adempta pallio autoritate, si ex ingenio didicere ex
ingenio cui genuinum insit, fundamenta depromere, rotes
et causas obijcere obiectasque retorquere? Quid igitur tri
buendum togis istis insolentissimis, in quibus intumescant
homines nulla prediti doctrina, sed solis gradus insignibus
honestati; arguunt profecto fastum potiusque eruditionem
ostendunt, et sub falsa gradus umbra iudicium nrum se
pissime fallunt. Non negauerim unquam, te Augustine uere
Iureconsultum esse, qui non que Corporis sed que animi co
mitarentur insignia in consilium adhibuisti, ut excederes
togatus e ciuitate in hec amoenissima loca, siquidem

In laudem

admiranda probitas legalisq; sapientia te multo magis
corde q̃ cultu spectandum et reuerendum consecuntur
quocunq; proficiscaris, M. V. isthec missa faciamus,
uideris ex composito me illudere plusq̃ satis, animus
est mihi bene conscius quantum ualeam, puto q̃ non es
tu referendus in numerum meorum Baldorum aut Bar-
tholorum, tam nõ commerui ego referri in ordinem Cirulorum
aut bugatorum, uel id genus hominũ nullius Literature;
Si minus ualeo q̃ predicas, indoctus sum tecum et cum
alijs multis, si tantum aut plus, placet me doctum esse cũ
paucis, non ut tamen propterea insolescam. Quid queso est
q; hodie euectus es eo insolentie, ut ausus fueris omnem
Iurcconsultorum scholam, cui ut insteraris, nõ es dignus, per
sequi tum risu, tum conuicijs; Nimirum impudens es
homuncio, et temerarius; euertere quoq; conatus es Colle-
gium uniuersum tuum Tabellionicum, in quod eius Cle-
mentia et pietate commeaueras peregrinus et aduena, dũ
pauloante tam pauper esses ut personam Iob sustineres,

nec tamen erubescas modo sindicum, modo Collegij conser
uatorem te profiteri, iam componas elleboro mentem,
quę tibi uacillat, et aperias caput, ac genu flectas quo-
ties uel doctor occurrit aut nomen audis uel minimi ē
Collegio nr̃o; redeundum tibi ē ad uilissimam tuam cal
cographiam cuius mendę queant te minus lędere q̃
instrumentorum uicia, que non alijs q̃ notarijs accepta
feruntur. Bug. Audisti porci q̃ atrociter momor-
derit innocentiam meam, hunc adnumerabam iādudum
inter doctores primarios conscientiā, eruditione, atq; con
silio; nunc resipisco esse hominem minoris precij adhuc
q̃ cum nullius esset, ~~dum~~ taceo; nil nouit aliud nisi lacesere
sere iurgijs integritatem Tabellionum; quā pōt fronte
se miscere magnis iureconsultis, uel inserere sapientum
consortio, si assueuit itidem et in alios probos uiros iacere
tantam iurgiorum uim? Est omnino periculosum misceri
nos Doctorculis eiusmodi, quorum superbia uel com
mercio plurimum consueuit decidi probitati nr̃ę, Por.

In laudem

tacui ueritus ne probra in me ipsum conuerterem. sed tu
abstinere debebas à sermone tali, qualis solet apud illos plu
rimum odij conciliare, aut saltem in alium festiuiorem di
uertere, obsecro ne graueris lenire et demulcere hominem,
quem uno potes uerbo, benignissimus est, nec improbatis
moribus, quamuis paulo iracundior primo impetu, **Bug.**
Absit sibi persuadeat sinam me eius maledicentię tandē
attemperare noluisse, ac si silens ultro ad eū defecerim,
uel ab ipso fuerim uictus, ibo, causam meam optimam au
dacter tutari Volo contra tantam excellentiā, sed fortas
-se tu tibi persuades me Collegij excidium tentasse, sicuti
ausus est obijcere impudentissime, quom tamen (deum
obtestor) pro mea uirili protegere ubiq; et semp paratus fue
rim quousq; scilicet contingat Bugatto tuo mortem oppe
tere. **Por.** Minime, stultas persuasiones facile nō
admitto, quin etiam persuasissimū habeo tam tibi caram
esse rem nrām Tabellionicam, quā quod carissimū, quamuis ex
ipa minor portio lucri tibi contingat quā ex aduocatione
mercenaria, affirmo rem fidei certissimę Collegio dicissim

te carissimũ esse; quemadmodum .n. minime nos poenitet
aliquot nothos, spurios, nudos, et ignotos in collegium asci
uisse (nam indignari nõ debemus si nihil offendunt) ita
exultamus vehementer cooptasse te collegam tam nobis
omnibus vtilem et honorificũ. spero etiã meum [illegible] q.
cooptatum iri tuum generũ si per occasionem vacationis
te inuenit iterũ commendasse. **Bag.** Suspicor ad
fere Verianũ et Bellonum seniorem aduersarios **Pot.**
[illegible] hoc arridere tuo sensui, integrum habes et [illegible]
lumen dei benedicente, Non pot. Veriano, nec [illegible]
quicq̃ [illegible] gratius et iucundius, [illegible]
[illegible] narrationẽ (nam [illegible] fit) [illegible]
[illegible] tuũ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in Germaniam [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible]

rogante Senatus comprobauit, et ius iurandum nrm̃ prohi
beant Collegio nunc adiungi posse,. B . Expectabo
alteram vacationem etiam si contingat procul absuturã,
Cupio mihi beneuolentiã omniũ Collegarum meorum, &
Missetini quoque, tametsi efferbuerit et nomen meũ laeserit i
uia minime lacessitus, Ingreditur iam Padernum, agnosco
togam et hominem, nisi mei mẽ fallant oculi. Missetine,
praetercurrit non modico interuallo ut uix possit meam
proclamantis uocem audire, aduolabo pedibus, factus
iam sum anhelus continuo cursu, ut uix effari queam,
saluus sis missetine, me nõ audiebas Clamitantem voce
stentorea et tam longe exaudibili? te decebat si audiebas,
praestolari comitem. Miss. Equidem non audiui ullius
hoĩs uocem, occinebat suauiter luscinia meis auribus
cuius Carmen uariũ oblectabat me audire perinde ac
sirenarum Concentum, uenisti ne sollicitaturus me
iterum ad indignationem? Bug. Minime. sed suppli
caturus ut qui doctor clementiã et humanitate spectabilis es
Condones mihi commissum, si quod erratũ e, dum pauloan

incidissemus in nescio quam disceptatiunculam de utriusq
nrz professione. MISS. Condonatu puta, sis posthac
continentioris linguę. BUG. Ita continebo linguam,
ut non nisi iniuria possim reprehendi. Fingas uelim hic
adesse Soardum, Simeonium, et utrumqz Melsum tuos so
dales mellitissimos non minus excellenti doctrina preditos
q moribus rarę mundiciei, ac Ricardum fontibonum
quis fato functum, qui suis consilys potuisset quamlibet
rem p: modo ei administrandam tradidisset, ex parua,
permagnam efficere, et quem colo etiam Florum illum,
qui Vincentię agens Vicariu, villam, quã cnusimus
facit uirtute solida, miramqz rerum suarũ auctionem.
nec tu obsecro, in bilem resilias, si nõ et ipsi simul in aliqua
indignatiunculam tua quidem ipsius sententia dolaberent,
Rogo demqz et iubeo quantopere possum, nihilosecius li
bere mihi respondeas, arguas, retorqueas quantum libet,
ac plus qz Conuiciorum ingeras q quiuis inimicissimus
unqz impegit, si ita collibitũ fuerit animo tuo, etiam si
Volueris pro Seraphino Scaraphinũ, pro Bugatto Bi
gattum me nuncupare, MISS. Sequere tuas fabulas,

In laudem ...

quo maiori potes compendio, nondum .n. attigimus molendinum strattum. Bug. Incipiam quo magis pungeris, nam caperis amore, Veneris plusquam pecuniae, Est ne pulchrum ut mulierculis in causis perditissimis pro concubitu quodam dulci, patrocinium tuum imo et victoriam pollicearis? Mill. Quidni, si causas vincere non possim nec debeam, ipsas hac saltem elemosina per occasionem subleuem, num et scriptorio tuo tu tales mulierculas presertim speciosas & succiplenas exigendas putares? Bug. Laudas ne, si quis causas manifesto iniustas suscipiat, pro quibus quasi strenue quoque pugnet in palestra, si sola excitetur auri libidine congregandi, quo fiat ut dietim et sub singulas noctes lucrum subducat calculum, et quantitatem notet? Nam sic avaritiam videtur indicare, non iustitiam tueri, qui rogat pecunias tam notari male partas, quam notandas male parari. Adde quod novimus quosdam e tuo consortio nummis extorquendis tam deditos et intentos ut pro male lites mercede, rusticis crumenas perbelle aperiant, nec raro exinaniant. Verum ne amplificem, dicam tecum perbelle mansuetissimum fuisse clientum ingenium, non doctorum sternacitate.

Cur facitis inter uos patronos dissidia quędam oboriri
adumbrata et simulata nisi ut simplicissimi Clientes
conijciant vobis inesse mirandum affectum defenden-
dis eorum causis, ut consuescant uobis tribuere plus tu
premij tum Laudis? ocs sane Auaritię sordibus
(sic tn̄ accipi uolo ut bonos qui nō pauci sunt semper ubiq;
Excipiam) contaminati estis, et ambitionis vicio, qm
decreuistis nō Furtis solum locupletari, verumetiam
alijs omnibus cuiuscum sint ordinis dominari, Non
minimo et gratis patrocinamini viduis, et pupillis, ac
alijs, qui numerare nō p̄nt, Inest sane vobis Natiua
auri fame fames, sine quo adesse, scripturas legere,
Libellos facere, scribere, uel uoculam efferre nō susti
netis. Nonne turpissimū ducis ut illi censeantur docto-
res prestantissimi et instructissimi, qui cum sint imperi
tissimi et infantissimi vix aliud solent q̄ quod est Ex
causam obstrepere iudici meras nu scilicet nugas, quia penna uti
et Calamo pro lingua, non didicerunt? Credis ne patre
Conscientiarū esse, qui Clientes sponte paratos credere &

vinci, ~~ut por~~ tenet in litibus diu fixos, ut plus porrigant,
nõ ut vincant, aut qui docet vincere preter meritum cau-
ab initio deploratas? Mill. quasi non omnes alamur nugis,
excaratis uos quotquot diximus. Bug. Mandamus scrip
tis uestras, ne quid omittamus aut contra tentemus quod
iussistis: Quobrem proloquimini saepe que digna sunt
silentio, tacetis saepius, que proloqui audacissime deberetis
interdumque saepissime exclamare? Dic tu, obsecro, si quã
actionem temere aut minus legitime intentasti, quare nõ
demum sarcis Clientibus, quorum lites malo tuo consilio
inchoasti, egisti, ~~et~~ perdidisti? Nonne ex his uris huiusmodi
egregiis facinoribus accidit maior quotannis pernicies
mortalibus, quod ex grandine rusticis? obseruatisne statuta
ciuis sanctissima uestroque omniũ iuramento firmata pre
cipue in Commissione causarũ, et in procedendo per procu
ratores in scriptis, cum ex legum uirarum sanctione postu
landi usus modis omnibus sit infamis? Magnine faciendi
sunt leguli, qui tum in foro, ~~tum in foro~~, tum in conuo
cationibus Ciuiũ et Consiliis publicis, sic enim uocant, tot
effundunt impertinentia, quod stomachum magis mouent presidi

et populo, q̃ presidiu causis et rebus afferant? Porro si rogas
quales iureconsultos laudibus vehendos ducam, ij sk ut paucis
complectar omnia, qui suapte nã boni dona recipientes et
quicquid superadijcitur ultro, statutę mercedi; studijs
nunq̃ parcunt, aut laboribus, quin sapientiores euadant
ac meliores; Id uolo tandem, id Expeto ut in Iureconsultis
summa doctrina cum summa sapientia coniungatur; Et
q hoc laudis genere celebrari gaudeant qui sibi cupiunt
Spee habilitatis nomen, Excellentię, aut domina-
tionis honorem honestissime tribui. Videbimus et manu
palpabit omnis posteritas talium virtute fortunas bene
comparari, quę ijs bene iuuantib, in tertium, vigesimum,
et supq̃ in Centesimum heredem foelicissime perferent.
Quod si postulas, tibi ex multis ~~reuocem~~ unum reuocem
in exemplum ac delineem fere, preteream reliquos; Floriu
tibi proponas volo; nam ei non pauca insunt, quibus an-
tiquitatem superet, et à Posteritate superari nõ possit, Na-
tiuũ scilicet animi Candorem, Comitatem, Dexteritatem,
Modestiã, probitatem, promptitudinẽ, ne quid dicam
de grata presentia, singularique eruditione, quam scis no-

In laudem

tiorem esse qd ut a Bugatto exprimi debeat. Mis. Nolo
ex me responsum accipias quia nullum debetur istis Con
farcinatis ambagibus, et magna ex parte mendacissimis
nugamentis; Subscribo me Maledice, Florio non tamen
tue maledicentie, videris reliquos oris incessisse Conui
ciis, quis in illo finiueris omnib numeris absoluto, sur
no e censendum, si declinandu aliquid e de via pro ami
corum utilitate, posse nos iureconsultos, quotquot sumus,
identidem pro nra deflectere; In te tandem verte ocu
los et inspice quantum promeatur laudis et glorie Exqui
sita uirtus ac diligentia uestra Tabellionica, dum Pri
scianum confoditis ~~immedicabilib~~ turpissimis solecismis,
dum omne hominum genus Lectitis notantes substitutiones
implicitas in testamentis et Codicillis, et diuersas clausulas In
Instrumentis et actis, quas haud raro non intelligitis abductas
à Contrahentiu sensu et ipsis perniciosissimas; dum schedulas
Contradictorias conscribitis, quas iam indicarunt contradicentes
ipi, non nisi ppr quoddam more compendiu sese recipere,
posse tn nunq procedere; dum nō abstinetis à ~~cont~~ scribendis
Contractib foeneratitijs, dum nō exaratis veritate insatia inuria,

obliuione, aut forsan de industriá, dum exaratam rasuris, lituris interdum corrumpitis, uel occultatis, dum Collegas asciscitis deprauate indolis aut spei nullius, omni prorsus bonorum Commertio indignissimos, quo fit ut sitis exosi nris Ciuib fere cunctis, Referre pot et Maserus quẽ in testem capio, **Mas.** Aiunt, causam nondum perspectam habui; eamus properantius, uidemur numerare uestigia, Testudo nos antecederet, **Bug.** Recte admodum Missetius consulis, uera sunt omnia, que obijcis, sed obijciens solitam mendacitatem tuã exerces, Nescio an quis sit indignus e Collegijs nris, si quis tñ talis nob contigit, ascribendum doctoribus, Vicio et primarijs Ciuib, qui sunt in cã; Ambitis, urgetis, obsidetis nos passim vos et illi; ut minime nobis siue iniurati simus notarij, siue iurati superfit deligendi Libertas, Fiũt pariformiter de personis uris, à Litigatoribus et ab ipsis Vniuersitatibus ob uniuersipotentia, quam uobis arrogatis, electiones Vt plurimũ prodigiose, si electiones dici pnt, Maior enim est ambitus ur conquisitis undecunq3 Intercessorib, plura lenocinia ura, q̃ Sut queat

/ ad annua stipendia

In laudem

sibi Cariorem doctiorem et optabiliorem conducere; in re-
lictus non excuso, quid igitur tandem, Adeon illiteratu
Collegium nrz est quin certare possint non pauci ex eo et
optimis disciplinis cum ura ista indocta doctoru turba?
periclitari no pot notiorum honos, uno uel portio superstite,
qui proxime ante sequitur Comes, ut Adamum, Rasinu,
Merianum, Janium, et Complures alios silentio preter-
mittam, Nam Portius ipse infimis quibusqz scribis collegi-
atis, cum Musis suis lepidissimis tantam conciliat digni-
tatem et uniuerso collegio, quod iam nutu assentis, ut in illis
nihil, quod minus sit integrum, sordeat, Collegio nihil auto-
ritatis decedat. Demiror obijci odium ciuiu, perpendendu
est unde arripuerint ciues ansam uel maz, Non aliunde
profecto, nisi q dare solemus diligenter operam describendis
eorum actis, et instris, proprijs negocijs soepe postpositis; quid
enim aliud agimus q q scribendo consumimus totos dies
totas fere noctes? nris tamen laboribus et uigilijs rependit
gratitudo tam digna, que non nisi odio maleuolentiaqz pen-
setur. Mouentur fortasse tum q nouerimus ex eis quosda

a publico quaestu, nonnullos de priuato no parum depeculatos fuisse, tum quod ex ueris antiquisque monumentis doceamus plerosque omnes qui nunc re lauta sunt et nobilitate quadam mendicata, fuisse quondam pauperrimos et codro Codriores, partim ex humillimo genere partim ex coinquinato prognatos, et ex abiectissimis artificijs prodijsse, postquam nobis (ut audio) officiu elegans scribendi et nobile, tametsi manuariu, audent ignobilitati ascribere, iubent boni ciues scriptis nris eos Collocemus inter Primarios, et si conspexerint se nob ornari honorificentissime nobilitatis insignib, no amplius nos conducunt perinde ac si ipos tanquam vilissimos homines contempserimus, et Orlandi sanguine, cui se ingerunt, indignissimos, unde nobis detrimentu contingit haud mediocre. Vix uero reperies Iustini familias quatuor aut quinque dictum sit uolo citra ullius infamiam, quas no possit authentice monstrari fuisse ignobiles ante annos quinquaginta sup trecentos, quid respondes Masere. Mas. Nimirum amplector Nobilitate

In laudem S

nō usq; adeo tamē ut nō malim diuitias semper præferre,
e quibus nunc tota pendet, sed valeant disputationes et
contentiones urē, quę si repullulascunt quia estis
diuersi ordinis, comprecor deum immortalē, dignetur
vobis omnibus iureconsultis et notariis adiungere concor
des animos rationi et officio inseruientes, si vero quid
inter nos ambos macilentos nō satis conuenit, quis secus
accidit inter vos obesulos, admisceamini Marianensiū
more, ut succulentę anati macra, macrę succulenta con
nectatur: quo res omnes singulis utriusq; ordinis ex
votis Communib; contingant prosperę. Expectemus
portum, vnā Florianum pagū propinquū cuncti
ingrediemur, properat, adest iam, parum, ut uidetur,
de itinere lassus; Ecce equos, cerno quosdam e lon
ginquo uenientes, Consistamus pauxillum, sunt
opinor, nri, quos præstolamur; istam conscendo saxorū
Congeriem ut prospiciam longius; Tres sunt, ni fallor
prospectu, vnus uidetur Glauci coloris esse quem
baium uocant. meum esse conycio ex habenis auratis

et pellucidis, Unus Rasset quem saginatum nuncupant,
Ceruinus tertius est à cerui colore sic dictus. Por. Sagi-
natus ad me ducat^r Bag. Mihi pertinet Ceruinus
istum, si pauidus aliquantisper nō eet, adducerem nulli
minoris Vigintiquinq; Cichinis. Mill. Elato bra-
chio da signum accelerent, et prospice si scutulatus meus
consequit^r, quem uocant pomulatum, staturę est medio-
cris, Circumuerte oculos late ne uector se se effuderit
in amoenissima prata trans riuū iacentia aut alio-
forte nolens, aut uolens, animi causa, Mas. nullibi
apparet, nō aūt credere possis uertam in ludū Con-
scende et dispice tu, minus est tibi negocij dignoscere
qui Lynceos habes oculos; sunt iam in propinq^o hri;
obtemperabunt dominis ferendis imo uerius referendis;
Antecedant, Visimus ędificia Floriana prius q^ conscendamus; iam conspiciunt^r in proximo, Michone
Missetinus hīc quod tibi succenseat. Mill. Ubi di-
misisti meū equū: Mic. Non multum abest, opinor,
ab Austria ciuitate, quo fr^r tuus Andreas mane ade-

In laudem ...

quitauit ut aspiceret mulierem quandam mire sanctimonie,
que iampridem delapsa in medias Natissonis Undas, ubi
aqua summa abest ab imo uado cubitis Decem et eo am
plius, euasisse fertur nihil prorsus madefacta. Bug. Si
accidit, decidit ipsa nō infoeliciter ... imo miraculū
fuit insigniter manifestum; Micone inquire obsecro equū
conductitiū in pago caballici. Bug. Ne labores, accipe meū,
do alacriter, nam me ipm meaq3 omnia adduxi tibi iam
dudum in obsequiū et seruitutē, Nec iniucundum mihi fuit
iter retentare pedibus (Nrā satis ualeo) per ista uireta et
per ... riuū adblandientē, et per prata in quibus flosculi
uersicolores, oculos, Aniculę animum mihi suauissimo co
ntu matutino hoc tempore refocillent. Mill. Ne me t'
subiratū deprehendas, accipio libenter et grās ago. Por.
Sunt ne ij Florij Horti, qui muris ingentibus, undequaq3,
paribus propemodum interuallis, magno ambitu Circumual
lant? Mas. Ipi sunt, Lustrate, ego interea ibo suppu
tatum rationes cum meo debitore. Por. Attollunt se hec
ędificia lata amplitudine ut nos ad se alliciere quodammo

videantur, Coherent quasi Basilice ex quadam vetus-
tate picturarũ satis venerabili; sic extructa ut
nullis ruinis videant' obnoxia, Datur ex via aditus
in aream et in domos circumpositas, e quib; vox par
rochi sacra operantis audiri possit, Intra domos patet
quadrangularis curie amplitudo; predictis adiacet
campus et horti, quatuor circiter iugerum concincti
muris continuis ductu saxorum coequato, omnia
facta une manu haud quaquam tumultuaria, sed adfa
bre et adamussim, adeo ut eternitatem possint promitter'.
Dn̄a Florius ut est literis et moribus conspicuus, ita
preditus ut solertia fabricandi, Desunt tectis con
tignationes, et muris omnibus incrustamenta, sed operis
curam vel absens nõ intermittet donec absoluat, in his
flosculis exhilarabit animũ aliquando, et sibi ac ami
cis parabit cenulas; in illo angulo constituet ut reor,
alueolum, quo intra muros aquam habeat sibi ex rivo
labente per apud muros, ~~qui~~ spectantes solis exortum,
fortasse piscinam constituet, qua sibi et hospitibus pisces
alant', Quid agendum Comites mei, hec omnia

In laudem ...

nil habent minus in recessu quo detineat oculos, quam prima
fronte haberent quom attraherent siue spectemus aeris
temperiem, siue operis artificium, aut hortorum amoenitatem.
Reseruabimus autem in aliud tempus, visere cetera eius
Latifundia que plurima habet in hoc pago, Mic. Satis
contemplati estis, conscendamus equos, et acceleremus reditum,
Inueniam, spero, debitorem meum, quem eius domestici aiunt
hodie, vtinam accessisse, ut me conueniret, Mil.
Eia discedamus, equos urgete Calcaribus, aut ferula qui
calcaribus caret, redibimus longe breuiori temporis spacio
Equites quam uenimus pedites; ~~et~~ erit, confecto itinere hora
prandendi. Vtinam et unicuique in prandio, quod arrideat eius
palato: Bug. Mens fuerat Micone diuerso itinere reuerti,
verum conducibilius arbitror mutato consilio, ut nos ab equi-
tatu non seiungamus, consequemur pedibus, si nos preter-
uolauerint alis sumptis; damno tamen haud parum nunc
meam leuitatem, quod equum ei commodauerim, qui me mille
probris et maledictis pauloante exasperauit. Mic. ambu-
lemus mixtim, ut equites sint nobis non minus comites,

q̄ nos equitibus, et humanitatem tibi ne probro des
seruis homini non pecudi, et quidem probatissimo. B: ?
quales sit nescio, uidetur in Toga Belliana Tanta
lus personatus. Miss. Cohibe micone equū istum
feroculum habenis manu ~~te~~ retentis, tantisper, dum
insidens meio, Mi. Si non eminxeris in caligas, im
petrabis lętam diem. Miss. Experiar. Mic. Va
defecisti parum, Deus fortunet gressus tuos. Hic uel
pusilla morula restituamus nobis spiritum anhelum
ii non longe absumus à Caprileis, utriq; factum nimio cursu, aut si mauis Bugatte
certemus iaculorum ludo ut Itineris tędium honesto
solatio leniamus. Bug. minime morandū est, nē
Padernum peruenimus nedum Caprileas, nō iacula
ad scopum dirigenda sunt, sed gressus ad Ciuitatem,
quę nobis pro scopo constituta ē, in illa Causidici faciunt
sibi uestes et suffulciunt obstinatorum animaliū pellibꝫ,
ad quam suspicor missetinū ut alias sibi rapiat,
nunc q̄ celerrime properat. Dic sodes, nunquid
putes melioris conditionis homines doctores, an notios ee,

In laudem S

Sub enim bidelli nomine seruis vtriusque ordinis collegio &
probe teneo que singulis insint virtutes et vitia. Mi.
Noui equidem ingenia, me tamen obsecro, ne conijcias in
iudicium tam odiosum. Bug. Ne dubites, parieti dixeris.
Mi. Faueant dij meis tabellionibus, Exornarunt Diue
Magdalene templum simulachro Diui Ioannis pulcher-
rimo, sallarium sponte mihi superpendent etiam ante tempus,
et fidem ubique seruant, quam honestissime profitentur.
Bug. Reddunt ne iurisconsulti portionem quam sunt
polliciti. Mic. nequaquam, vel saltem nunquam integra.
Ego etiam si cui rustico vestem abstulero, pileum, aut bi-
retum, quem se furtiue conieccerit intra Cancellorum septa
preter formam edicti, quia instantissime urgent, cogor restituere
sine mulcta et introducere intempestiue quoque, quemcunque
iubent, ne perdam ipsorum gratiam. Bug. Que urget
ratio petant ut restituas. Mic. Que? pulli, Galline,
lepores, perdices, aurium, et id genus munera, quibus quotidie
afficiunt à clientibus. Bug. inspuendum esset tibi in faciem
qui precibus ex tam furaci hominum genere plus equo m-
nimis

-dulges, colligunt aurū et dona, et nihilominus premium
inuident tibi ab illis persolui qui cōtra legem implent fori
tumultibus, N… ita ē, nō tn̄ oēs tales sunt, ut uerū
fatear, scribe aūt mei, omnes fide pollent ac probitate,
mali doctores ubiq3 et passim licentissime peccant.
Talem optassem iudicem quando hoc mane uidebar peri-
clitari apud Wissetinum in uia me cæterosq3 scribas
conuicijs obruentem. Porrō uellem adesset Maserus
et Wissetinus q3 ut audirent q̄ Miconus hic noster
pulchre sentiat de Doctoribus. POR. Maserum ar-
bitror iam domū applicuisse, assiduus admodum fuit
in addendis equo calcaribus; aiebat se amittere nolle
occasionem calculandi cum debitore: Wissetinum
en uisus sum tantum conspicari à longe excuti à suo
equo sub molendinū statim, in riuū preterlabentem,
Audite uociferantem, Accurre Mirone, Accurre Bu-
gatte., Ferant suppetias qui celerius sunt, utinam
adsint opportune. Equus hic meus hodie subpiger ē

In laudem

Neq; Calcaribus impellitur, neq; timet ferula, hanc de
fregi totam, illa madent sanguine, crebro repercussu.
Mic. Missetine, quid, quid mali fortunae est.
Loquere. Miss. ohi ohi. Bug. Quid spectaculi
hoc e, ubi est Missetine hilaritas tua? Miss. ohi ohi
vix effari possum, amisi animum et verba simul.
Por. Esto forti animo. euasisti Missetine mi,
quicquid erat periculi, demas ei vestem Micone &
ipm indue hac mea, Bug. Exue eum qui omnino
solet alios ad interulam usq; exuere, Miss. Rides tu
male Calchographe. Por. Cur te tradidisti madefa
ciendum aquis hic in ipso urbis limine. Miss. E quo in
feliciter delapsus sum? admodum stupidus et vitiosus
equus e, qualis et domus, occursu enim asini perterre
factus retroabiens in medias aquas me deturbauit. Bug.
Id improbe factum a meo equo, ulcisci non debuit amicu
dm iampridem ex inimico factum amicissimu, sed asello
parcat excandescentia tua; excellentia uolebam dicere,
didicit perterrefacere, ut cursu uincere, is est qui hoc festo

S. Georgij alios omnes asinos pernicitate superauit.
Miss. si leuissime currit, in eum tota tua anima demigrauit, Bug. O chara superis anima tua est, Lepusti perinde immadidus ex riuo, ac sancta illa mulier ex natissa, M. ha. ha. ambo estis cantare pares et respondere parati. Por. Boni consule mi Missetine deambulationem hodiernam, aquam potasti inuitus qui fatigatus itinere congruentius forsan appetebas uinum, Colligas eum Antone et e uestigio perducas ad Petrum attempsum, habitat in proximo suburbio Ungaresche. Benignissime excipiet amicum ueteri quadam necessitudine sibi coniunctum, ac mutatis uestibus et camisia, tractabit honorifice. Ego ne sine ueste uidear ab omnibus, uiam tenebo, quae sit uulgo magis neglecta, et minus frequentata, Extendam domi, quae me manent castra, quotcunque potero ante prandium, si paratum non inuenero. Mic. Praestabo accurate officium, quod iubes, et debeo. Bug. Et ipse conscendo equum porti, praestolare parumper donec habeam mihi uestem, quam discedens apud Tursium hodie deposueram. Por. Te moror. Bug. Abi iam domum, te non remorov,

habeo nece redire Capriolas, affirmat Tursius dudum subductam fuisse à Bachalario, et pro conuiuio ibi dimissam apud popinarium, si fuerit fer ille Bachalarius Bachanalia nimium exercuerit, ut nomen indicat, uereor ne ego redeam sobrius, sine uino, sine aqua, & quod sine pecunia. Te Consoletur Dolor, quem tecum missitinus hic coem, Bug. Nec tristabor interea, Metus abest et periculum ut ab Orbe excludar rediens, Nondum Quarta hora diei est. Por. Nihil otio fareis propterea madefacto, equi tui uicio. Bug. Hem quid ais uiri; Quid equo meo sapientius, Non ne multum aque Dandum erat Lauandis multis sordibus?

Por. Si impuro Voluit Lauare sordes,
Iam L[illegible]tus, ~~non~~ tibi fur potest Videri
Fur, talem nisi te Velis putemus?
Ergo te Taceas decet, Lauerue

In laudem S

In laudem S

In laudem S

In laudem S

Antonius Bellonus Not. Iureconsultis Notariisque

Utinen. nec non Missetino, et Bugatto S.P.D.

In hoc Colloquio Interlocutores inter alios introducuntur Missetinus Doctor, et Bugattus scriba, ille Iureconsultorum suorum tueatur partes, hic Notariorum, in obiectione vitiorum, quam vicissim faciunt. Intentio ubique mea est offendere personas neminem. Quam enim sum Missetini et Bug[illegible] primos studiosi, tam certe non sum inter postremos observans Doctorum omnium, et scribarum amicitias. Est profecto, quod legens si deprehenderit aliquid obiectum, quod nequaquam in se ipso desyderet, talis perseveret esse, qualis est, hoc est eruditus simul, et integer, nec de se dictum accipiat. Sin autem, non alia ratione obiectum putet, nisi ut ex proprio iudicio et conscientia ad meliorem frugem vertat se se. Etenim nullius rei magis sum cupiens quam existimationis singulorum utriusque professionis, ut tanta sit, quae tamen ex solida virtute proficiscatur, qua nec voto quidem ipsimet maiorem possint optare. Sane profitemur omnes Iustitiam, veritatem, et probitatem, nec aliud agimus quotidie, quam quod

Iustum est, et honestum disputando tuemur, aut scribendo defendimus. Si vitia ergo ita obijciuntur, quod eorum recordatione possit unusquisque se ipsum colligere, metiri, iudicare, ac numeros implere omnes, non debet esse, qui iure mihi possit propterea male velle, nam exprobro tantum vitia, et inscitiam, carpo nominatim neminem, et efformo quales esse debeatis haud quaquam scilicet vestri dissimiles, si Doctores, et scribae optimi, ijdemque doctissimi estis. Vos vero Missotine et Bugatie minus feratis iniquo animo quisquid conscribam in vestra deambulatione, Interlocutores Vos facio non autores, utrique enim tantum tribuo quantum non multis alijs, cum ob eximiam eruditionem, tum ob singularem morum suavitatem. Legite igitur Iurisconsulti, et Tabelliones, et boni consulite, quod si forte Colloquium non censueritis vestris omnium calculis vulgandum esse, ne videar velle gloriolam ullam aucupari, alijs omnibus libenter supprimam. Quemadmodum enim observo, et diligo vehementer singulos ex clarissimis vestris ordinibus, ita sane amicitiam volo quemlibet retinere non mihi inimicum reddere. Valete.

In laudem ...

Missirinus, Portius, Maserius, Bugattus, Miconius.

Miss. Vis ne Porti expatiemur usque in proximam Villam Flori anam laxamenti caussa? Port. Libentissime, tenet enim me iamdudum illam visendi desyderium quam audio magnifice extrui; Dies hodierna omnino est feriata, sed quos debemus nobis adiungere comites? Miss. Quos Fortuna nobis primum obvios fecerit. Port. Dij faxint, ut incidant Comites, quorum facetijs, et fabellis frui sit nobis iucundum. Ecce Maserium, ecce Bugattum, eramus digni meliore fortuna, vereor enim, ne frequenter ex eis alter ab instituto resiliat, satis nosti. Miss. Utervis sit accerse hominem, non quibit esse molestus, quem velut ex auspicato Fortuna Comitem addixerit. Port. Salve Maseri, salve tu quoque Bugatte: Amoenitas Coeli ob valetudinis curam nos invitat ad prodeambulationem ante cibum, sumimus vos Comites Caballicum usque bona aspirante Fortuna, si sodalitio nostro non dedignamini. Mas. Iungo me comitem libenter, nam est mihi non nihil negotij cum Rustico quodam illius Pagi vicino. Secus non affecto opus visere, quod

sibi Fiorius excitavit, unde nihil decerpam commodi. Verum
si pedibus est eundum, commodissimum fuerit mea quidem
sententia, ut nos ipsos equi sequantur, quibus aptius om=
nes vehamur, et citius quoque ad prandium revehamur;
Macilentis non suppeterent fortasse vires sine equorum
subsidio redeundi; obesis adimeret prominulus venter,
omnibus iam provecta, et fere senilis aetas iter redderet
Molestissimum: Macri duo, pingues totidem sumus comi=
jungimur ex auspicato, et faventibus Dijs. Bug. Non re
cuso vobiscum pedibus breve istud iter metiri, et ago
gratias vestrae Civilitati potiusquam Fortunae, quod digna
mini me habere in Comitum numero, mihi vero quoniam
aetas, et macilentia ceperunt vires minuere, non repugno
incolumitati consulens adesse meum equum, ut eo possim
uti, quoties videbitur, Gravius enim esset salutis meae dispen
dium quam equi; Heus Micone, plane ades opportune, ad
domos nostras nunc abeas volo, et curet expedire, ut nos
tot equi sequantur usque Caballicum, quot cernis nos esse
ne tam opportuna deambulatio, si equus desit, alicui è co
mitibus, contingat insuavis, ac laboriosa; nos interim
aggredimur

In laudem S...

aggrediemur pedibus iter omissis ocreis, et ensibus, et perinde prosequemur pedetentim, ac si videamur passus singulos adnumerare. Mic. Eya bonis avibus aggrediamini, caveatis tamen hortor, ne in tam probato itinere, solo tam vidente coelo, inter tam dulces comites obviatur aliqua turba; Expediam ego haud segniter negotiolum, quod jussistis; spero antequam lassi esse incipiatis de via respicietis equos vestros subcomitantes, erunt quocumque casu deferendis vestris vestimentis accomodi; si quis forte vestrum apud Civitatis Portam sua non deposuerit veritus vel foeneratores, vel popinarios, aut alium festivum congerronem, qui voluisset interim potare vestro sumptu. Bug. Oblector Porti doctorum, et bonorum hominum sodalitio supra quam possis credere, verum, ne mentiar, misceor haud libenter doctorculis quibusdam, qui vindicant sibi plus auctoritatis quam sit satis. Port. Loquere summissius, ne Minerinus te audiat, qui praecedit nos exiguo (ut vides) intervallo. Sane male audiunt iureconsulti apud populum, a quo periculum est, ne exigantur etiam e consiliis,

nam ut cunctis honoribus soli praeficiantur apud Senatum contendunt, ne, qui alibi gradus insignia sumpserit quam in Gymnasio Patavino, idoneus sit Septemviratus officio, aut admittatur ad eiusmodi munera publica obeunda, quae ipsius populi suffragijs, et arbitrio conferri consueverunt. Bug. Intellexi cessatum communi consensu, et transactione, ut qui semel deputatus est bene vel male ascitus, munus cum Collegis ministret, posthac contra ipsum, et similes Constitutio Senatus perpetuo vigorem obtineat. Quod est tibi consilium, vis ne Vestem relinquere, aut sic pendulatus tam longam futuram deambulationem peragere? Port. In animo est tentare, et prosequi quousque adducatur equus; breve est iter, ab ista Civitatis Porta, puto stadiorum decem ad summum, horae spatio totum (ni fallor) confecerimus, Vestis interim quae levissima est, et brevior, quam ut calcari valeat pedibus, me nequaquam degravabit. Bug. Non patiar ut meum corpus sudore diffluat cum vitae periculo propter Vestimentum, quod habeo novum, et longiusculum. Quo Minerva fers tantam Togae sarcinam cum vitae discrimine

Redi; et

In laudem [illegible]

Redi; et alicubi depone meo consilio, ego jamjam commendavi meam Iuvrio Ianitori praesente Bacchalario suavissimo meo sodale; succedere minime potest levis, et laeta deambulatio homini, qui per avua longe gestet togam tam gravem, et ponderosam; nunquid dubitas, ut quae furtis parta forsan fuit, furto interim subtrahatur? Miss: Quid me furti accusas mendacium Calchographe? incipit opinor vertigo torquere male sanum tuum cerebrum; Quod commisi furtum? ~~Sic causa mala~~ Victoriam nunquam mihi aut alijs concupivi, et ita me solitus sum semper personis, et causis accomodare tam Capitalibus, quam Civilibus, ut omnibus Mortalibus voluerim Iustitiam fore semper incolumem. Bug. Ne feras moleste quaeso, cogitavi certe nunquam nec somniatus sum excellentissimam doctrinam tuam, aut laudatissimam probitatem convicio vel minimo tangere. Cognovi etenim nullum Iuris utriusque candidatum esse, vel unguium detruncatiorum, vel pectoris candidioris, quam Missetinus sit meus, quod et omnes aeque atque ego sentiunt, et loquuntur, At responde quaeso, quid ipse Iudices de plerisque

Doctoribus, de illis inquam, qui causas omnes Iustas, et
iniustas arripiunt sine discrimine, qui fucis, et mendacijs
animum Iudicis detorquent ab aequo, et Iusto, qui se to=
tos per Cavillationes, et omnia flagitiorum genera defixe=
runt in turpissimos quaestus, qui denique probitatem om=
nem prostituunt, ut semper cunctos Mortales laedant, le=
ges et Magistratus, et ut palam impune furentur?
Dixeris ne esse istorum Professionem utilem sacrosanc=
tamve, an noxiam potius, et pestilentem? An censebis Facul=
tates ab huiusmodi doctoribus partas, aut portionem ea=
rum aliquando transmitti in haeredes suos, qui ex longo
temporum intervallo succedant, vel magis, prius quam
tertius capiat haeres, alium atque alium dominum sor=
tiri debere? Miss. Persuasissimum est, si ita, ut dixti,
res habet, ab illis iniquissime agi, malo tamen de com=
missis sceleribus, quae mea non sine Iudicium aliorum
quam periculose meum exprimere, Calcandam duco avari=
tiam, et quancumque animi labem eluendam omnibus
qui perennem foelicitatem volunt consequi, se quisque
metiatur, nolo nisi lacessitus aliquem carpere, aut
nominare

nominare, Curo tantummodo pro mea virili, ut animus mihi sit lautissimus, etiam si res tenuis existat, et tecum sentio auctore Crispo: male parta facile dilabi. Professionem vero meam sic docendi, credo ipsemet fatêberis longe honestiorem esse, quam ut debeam cum tua scribendi tantum Illatinissima volumina permutare. Bug. Concedo praescripta huiusmodi Socratica esse, Concedo tamen nequaquam a Socraticis tuis istis Iureconsultis tractari, et exerceri habentibus parum, quod non sit cum manifesta turpitudine conjunctum, nec tractari jus satis posse, quando supina segnities, aut insignis labes insederit ipsi naturae. Quid enim magni docere, aut exercere potest, qui contulit se ad sapientiam legalem repugnante natura, quom ingenio, si desit genuinum, parum adjiciat insititium, et quando non desit insudandum sit, et acriter, et contenendum, ut in intima sapientiae adita penetrêmus? Nunc Doctores, ut mihi quidem videtur, non ex Doctrina vendicant sibi sapientiae nomen, sed ex annulis, epomidibus, ac togis, quas soli apud nos gestant cum manicis ampullosis ad talos usque, demissas, usque adeo

indecenter, ut premantur pedibus, recipiant pulve-
rem, lutoque conspurcentur. Miss. Num damnas
amictum, ut commutemus cum tuo, et collegarum?
Bug. Minime. Notarij suo contenti sunt; commute-
tis cum Marmorsio, aut si vultis etiam cum Cirulo;
agatis cum illis tunc causas in Foro, nonne videbi-
mus vos tot jurium, ut jactatis, peritissimos ab idi-
otis vinci, qui in arenam sub Doctoris persona pro-
dierint, quamvis inogati plurimum vobis Togatis
exhibent negotij, et frequenter imponunt. Cur ergo
facere non possunt vestram professionem, Vos non re-
cipere quam illi faciunt vestibus commutatis? De-
mus etiam, ut pares sitis amictu, et umbra in remotis
oppidis, descendatis in Palaestram, quid obstabit,
quin facessant vobis negotium, adempta Pallio au-
toritate, si ex ingenio didicerint, cui genuinum in-
sit, fundamenta depromere, rationes, et causas obi-
icere, objectasque retorquere? Quid igitur tribuen-
dum Togis istis insolentissimis, in quibus intumes-
cunt homines nulla praediti doctrina, sed solis
gradu

gradus insignibus honestari? Arguunt profecto fastum, potius quam eruditionem ostendunt, et sub falsa gradus umbra iudicium nostrum saepissime fallunt. Non negaverim unquam te Musetine vere Iureconsultum esse, qui, non quae corporis, sed quae animi comitarentur insignia in consilium adhibuisti, ut excederes togatus e Civitate in haec amoenissima loca, siquidem admiranda probitas, legalisque Sapientia te multo magis corde quam cultu spectandum, et reverendum consequuntur quocumque proficiscaris. Mus. Istihaec missa faciamus; vides ex composito me illudere plusquam satis; Animus est mihi bene conscius quantum valeam; quanto quam non es tu referendus in numerum meorum Baldorum, aut Bartholorum, tam non commerui ego referri in ordinem Civilorum, aut Beugattorum, vel id genus hominum nullius literaturae. Si minus valeo quam praedicas, indoctus sum tecum, et cum alijs multis, si tantum aut plus, placet me doctum esse cum paucis, non ut

tamen propterea insolescam. Quid quaeso est, quod hodie evectus es eo insolentiae, ut auctor fueris omnem Iureconsultorum scholam, cui, ut inservarto, non es dignus, perequi tum risu tum convicijs; Ni mirum impudens es homuncio, et temerarius; ever tere quoque conatus es Collegium universum tuum Tabellionicum, in quod eius Clementia, et pietate commeaveras Peregrinus, et advena, dum paulo ante tam pauper esses, ut personam Iob. sustinere nec tamen erubescis modo vindicem, modo Collegi conservatorem te profiteri, iam componas ellebor mentem, quae tibi vacillat, et aperias caput, ac genu flectas quoties vel doctor occurrit, aut no men audis vel minimi e Collegio nostro; videu dum tibi est ad vilissimam tuam calcographiam cuius mendae queant te minus laedere quam In trumentorum vitia, quae non alijs quam Notarijs accepta feruntur. Bug. Audisti Porri, quam atr citer momorderit innocentiam meam, hunc ad numerabam iamdudum inter Doctores primario

conscient

conscientia, eruditione, atque consilio, nunc resipisco esse hominem minoris pretij adhuc quam cum nullius est tacens, scil novit aliud nisi lacessere jurgijs integritatem Tabellionam, qua potest fronte se miscere magnis Iurisconsultis, vel inserere sapientum consortio, si auderet iridem et in alios probos viros jacere tantam jurgiorum vim? Est omnino periculosum misceri nos Doctorculis istiusmodi, quorum superbia vel comercio plurimum consuevit decedi probitati nostrae. Port. Tacui veritus, ne probra in me ipsum converterem, sed tu abstinere debebas a sermone tali, qualis solet apud illos plurimum odij conciliare, aut saltem in alium festiviorem divertere; obsecro, ne graveris lenire, et demulcere hominem, quem uno potes verbo; benignissimus est; nec improbatis moribus, quamvis paulo iracundior primo impetu. Bug. Absit, sibi persuadeat, sinam, me eius maledicentiae tandem attemperare voluisse, ac si silens ultro ad eum defecerim, vel ab ipso fuerim victus, ibo, caussam meam optimam audacter tutari volo contra tantam excellentiam, sed ortasse tu tibi persuades, me Collegijs excidium tentasse, sicuti ausus

est objicere impudentissime, quam tamen (Deum obtestor) pro mea virili protegere ubique et semper paratus fuerim, quousque scilicet contingat Brigato tuo mortem oppetere. Port. Minime, suetas persuasiones facile non admitto, quin etiam persuasissimum habeo, tam tibi caram esse rem nostram Tabellionicam, quam quod carissimum, quamvis ex ipsa minor portio lucri tibi contingat, quam ex advocatione mercenaria, affirmo rem fidei certissimae, Collegio vicissim te carissimum esse; quemadmodum enim minime nos poenitet aliquot nothos, spurios, nudos, et ignotos, in Collegium asciscere (nam indignari non debemus si nihil offendunt) ita exultamus vehementer, cooptasse te Collegam tam nobis omnibus utilem, et honorificum; spero etiam in tui gratiam quoque cooptatum iri tuum generum, si per occasionem vacationis te invenit iterum commendare. Brig. Suspicor habere Merianum, et Bellonum seniorem adversarios. Port. Demiror hoc arridere tuo sensui, integrum habes, et incolumem Dei benignitate, non posse Meriano nec Bellono quicquam contingere gratius et jucundius, ut percepi ex frequenti eorum narratione (nam mentior neuter scit)

In laudem ...

nleuter scit) quam huc Antonium generum suum pertra-
here, quom primum scribarum numerus ob vacationem
inabsolutus apparuerit; adfuisset certe ei Bellonius proxima
vacatione, si tunc Patrii soli visendi amor ipsum in
Germaniam non avocasset; Faveo illi intimo affectu, et
illi etiam quoniam adversus innatam probitatem, aut le-
ges Grammaticas non committit, et magis, opinor, animis
discrutiantur quam tu, quod constitutio Collegii, quam te
rogante Senatus comprobavit, et jusjurandum nostrum
prohibeant Collegio nunc adiungi posse. Bug. Expectabo
alteram vacationem etiam si contingat procul abfuturam.
Cujus mihi benevolentiam omnium Collegarum meorum, et
Minucini quoque, tametsi efferbuerit, et nomen meum lae-
sent in via minime lacessitus, ingreditur iam Lateranum
agnosco Togam et hominem, nisi mei me fallant oculi.
Minucine: praetercurrit non modico intervallo, ut vix
posit meam proclamantis vocem audire, adsolabo pedibus:
factus iam sum anhelus continuo cursu, ut vix effari
queam; salvus sis Minucine, non me audiebas clamantem
tem voce stentorea, et tam longe exaudibili? te decebat

si audiebas praestolari comitem. Miss. Equidem non audivi ullius hominis vocem, occinebat suaviter luscinia meis auribus, cuius carmen varium oblectabat me audire, perinde ac sirenarum concentum; venisti ne sollicitaturus me iterum ad indignationem? Bug. Minime, sed supplicaturus, ut qui doctor clementia, et humanitate spectabilis es, condones mihi commissum, si quod erratum est, dum paulo ante incidisemus in nescio quam disputatiunculam de utriusque nostrum professione. Miss. Condonatum puta, sis posthac continentioris linguae. Bug. Ita continebo linguam, ut non nisi iniuria possim reprehendi. Fingas velim hic adesse Scardum, Simeonium, et utrumque Melsum tuos sodales mellitissimos non minus excellenti doctrina praeditos quam moribus, varae munditiei, ac Ricardum Tonsitonum quamvis fato functum, qui suis consiliis poterat quamlibet rem publicam, modo ei administrandam tradidisset, ex parva permagnam efficere, et quem colo etiam Florum illum, qui Veincentiae agens Vicarium Villam quam invisimus facit virtute solida, miramque rerum suarum auctionem nec tu, obsecro, in bilem resilias, si non et ipsi simul

in aliquam

in aliquam indignatiunculam tua quidem ipsius sententia delaberentur Rogo denique, et jubeo, quantopere possum, nihilo=secius libere mihi respondeas, arguas, retorqueas quantum liber, ac plus quoque conviciorum ingeras, quam quivis inimicissimus unquam impegit, si ita collibitum fuerit animo tuo, etiam si volueris pro Seraphino Scaraphinum, pro Bugatto Bigattum me nuncupare. Miss. Sequere tuas fabulas, quo majori potes compendio, nondum enim attigimus mo=lendinum stataeum. Bug. Incipiam quo magis pungeris, nam caperis amore Veneris plusquam Pecuniae: Est ne pulchrum, ut mulierculis in causis perditissimis pro Concubitu quamquam dulci patrocinium tuum immo et Victoriam pol=licearis? Miss. Quidni, si causas vincere non possim, nec debeam, ipsas hac saltem elemosina per occasionem sublevem; num a scriptoris tuis tu mulierculas praesertim spetiosas, et succiplenas exigendas putaris? Bug. Laudas ne, ut quis causas manifesto iniustas suscipiat, pro quibus strenue quoque pugnet in Calaestra, si sola excitetur auri libidine congregandi, quo fiat, ut dictim etiam sub singulas noctes lucrum subducat in calculum, et

quantitatem notet? Nam sic avaritiam videtur indicare, non Justitiam tueri, quae rejicit, pecunias tam notari male partas, quam notandas male parari. Adde quod novimus quosdam è tuo Consortio nummis extorquendis tam dedi= tos et intentos, ut pro malae litis mercede rusticis crumenas perbelle aperiant, nec raro exinaniant. Verum, ne amplificem, dicam tecum perbelle, mansuetissimum fuisse Clientum ingenium, non doctorum furacitatem. Cur facti= tia inter vos Patronos dissidia quaedam oboriri adumbrata et simulata, nisi ut simplicissimi Clientes conjiciant vo= bis inesse mirandum affectum defendendis eorum causis, ut consuescant vobis tribuere plus tum praemij tum laudis? Omnes sane avaritiae sordibus (sic tamen accipi volo, ut bonos, qui non pauci sunt, semper ubique excipiam) contami= nati estis, et ambitionis vitio, quoniam decrevistis non furtis solum locupletari, verum etiam alijs omnibus cuius= cumque sint ordinis dominari. Non minimo, et gratis patro= cinamini viduis, et pupillis, ac alijs, qui numerare non possunt, Inest vobis nativa auri fames, sine quo adesse, scripturas legere, libellos facere, scribere, vel voculam efferre

non sustinetis

non sustinetis. Nonne turpissimum ducis, ut illi censeantur doctores praestantissimi, et instructissimi, qui cum sint impen-tissimi, et infantissimi vix aliud solent, quam quod est extra causam, obtrudere judici, meras scilicet nugas, quia penna uti, et Calamo pro lingua non didicerunt? Credis ne patrem conscientiarum esse, qui Clientes sponte paratos cedere, et vinci, tenet in litibus diu fixos, ut plus porrigant, non ut vincant, aut qui docet vincere praeter veterum causae ab initio deploratae? Miss. Quasi non omnes alamur nugis, exaratis vos quotquot diximus. Bug. Mandamus scriptis vestras, ne quid omittamus, aut contra tentemus quam juvistis; Quamobrem proloquimini saepe, quae digna sunt silentio, tacetis saepius, quae proloqui audacissime de-beretis interdum saepissime exclamare? Dic tu, obsecro, si quam actionem temere, aut minus legitime intentasti, quare non demum sarcis clientibus, quorum lites malo tuo consilio incohasti, egisti, perdidisti? Nonne ex his vestris huiusmodi egregiis facinoribus accidit major quotannis per-nicies mortalibus, quam ex grandine rusticis? Observatis ne statuta quamvis sanctissima, vestroque omnium Juramento

firmata praecipuè in Commissione causarum, et in procedendo per procuratores in scriptis, cum ex legum veterum sanctione postulandi usus modis omnibus sit infamis? Magnae faciendi sunt leguli; qui tum in foro, tum in Convocationibus Civium, et in Consilijs publicis, sic enim vocant, tot effundant impertinentia, quae stomachum magis movent Praesidi, et Populo, quam praesidium causis et rebus afferant? Porro si rogas quales Iureconsultos laudibus vehendos ducam, ij sunt, ut paucis complectar omnia, qui supra naturae boni dona rejicientes, et quicquid superadjicitur ultra statutae mercedi, studijs numquam parcunt, aut laboribus quin sapientiores evadant, ac meliores; Id volo tandem, id expeto, ut in Iureconsultis summa doctrina cum summa sapientia conjungatur, et quod hoc laudis genere celebrari gaudeant, qui sibi cupiunt Spectabilitatis nomen, Excellentiae, aut Dominationis honorem honestissime tribui. Videbimus et manu palpabit omnis posteritas talium virtute fortunas bene comparari, quae Dijs bene juvantibus in Tertium, Vigesimum, et supra quam in Centesimum haeredem foelicissime perferentur. Quod si postulas tibi ex multis unum revocem in exemplum, ac delineem

fere,

fere, praeteream reliquos, Florium tibi proponas volo, nam ei non pauca insunt, quibus antiquitatem superet, et à Posteritate superari non possit. Nativum habet animi Candorem, Comitatem, Dexteritatem, Modestiam, Probitatem, Promptitudinem, ne quid dicam de grata presentia, singularique eruditione, quam scio notiorem esse quam ut à Bugatto exprimi debeat. Miss. Nolo ex me responsum accipias, quia nullum debetur istis conformiaris ambagibus, et magna ex parte mendacissimis nugamentis: subsconito me, Maledice, Florio, non tamen tuae maledicentiae; Videris reliquos omnes incessisse conviciis, quamvis in illo finiveris omnibus numeris absoluto. Cur non est censendum, si declinandum aliquid est de via pro Amicorum utilitate, posse nos Iureconsultos quotquot sumus identidem pro nostra deflectere? In te tandem verte oculos, et inspice, quantum promereatur laudis, et gloriae exquisita virtus, ac diligentia vestra Tabellionica, dum Priscianum confodiitis turpissimis solecismis, dum omne hominum genus laeditis notantes substitutiones implicitas in Testamentis et Codicillis, et diversas Clausulas in Instrumentis, et actis, quas haud raro non intelligitis abductas

a Contrahentium venit, et ipsis perniciosissimus; dum schedulas contradictorias conscribitis, quas iam indicarunt contradicentes ipsi, nonnisi propter quoddam morae compendium, sese recipere, porro tamen nunquam procedere; dum non abstinetis à scribendis contractibus foeneratitijs, dum non exaratis veritatem inscitia, incuria, oblivione; aut forsan de industria; dum exaratam rasuris, lituris, interdum corrumpitis, vel occultatis; dum Collegas adsciscitis depravatae indolis, aut ipsi nullius, omni prorsus bonorum commercio indignissimos, quo fit, ut sitis exosi nostris Civibus fere cunctis: Referre potest et Maternus, quem in testem capio. Mat. Ajunt, causam nondum perspectam habui: eamus properantius, videmur numerare vestigia, Testudo nos antecederet. Bug. Recte admodum Maternine consulis, vera sunt omnia, quae objicis, sed objiciens solitam mendacitatem tuam exerces, Nescio an quis sit indignus è Collegio nostro, si quis tamen talis nobis contigit, ascribendum Doctoribus vitio et primarijs Civibus, qui sunt in Causa: Ambitis, urgetis, obsidetis nos passim. Vos et illi, ut minime nobis sive injurati simus notarij; sive jurati supersit deligendi libertas.

In laudem

libertas. Fiunt pariformiter de personis vestris a litigatoribus, et ab ipsis Universitatibus ob Universipotentiam quam vobis arrogatis electiones, eae plurimum prodigiosae, si electiones dici possunt. Maior enim est ambitus vester conquisitis undecumque intercessoribus, plura lenociniis, quam ut queant ad annua stipendia sibi Cariorem, doctiorem, et opta: biliorem condiscere; in reliquis non excuso, quid igitur tandem; Adeon illiteratum Collegium nos: trum est, quin certare possint non pauci ex eo de optimis disciplinis cum vestra ista indocta Doctorum turba? Periclitari non potest Notariorum honos uno vel Portio superstite, qui proxime sequitur Comes, ut Ademum, Ramum, Merianum, Janium, et complu: res alios silentio praetermittam; Nam Portius ipse infimis quibusque Scribis collegiatis, cum Muses suis lepidissimis tantam conciliat dignitatem, et uni: verso Collegio, quod jam nutu ambientis, ut in illis ni: hil, quod minus sit insignem, sordeat, Collegio nihil auctoritatis decedat. Demiror obijci odium Civium, perpendendum est unde arripuerint cives ansam

vel materiam. Non aliunde profecto nisi quod dare
solemus diligenter operam describendis eorum actis, et
Instrumentis proprijs negotijs saepe postpositis; quid
enim aliud agimus, quam quod scribendo consumi=
mus totos dies totas fere noctes? nostris tamen labori=
bus et vigilijs rependitur gratitudo tam digna, quae
nonnisi odio, malevolentiaque penseтur. Moventur
fortasse tum quod noverimus ex eis quosdam de
publico, nonnullos de privato non parum depeculatos
fuisse, tum quod ex veris antiquisque monumentis do=
ceamus plerosque omnes, qui nunc re lauta sunt, et
Nobilitate quadam mendicata, fuisse quondam pau=
perrimos, et Codro Codriores, partim ex humillimo
genere partim ex coinquinato prognatos, et ex abiec=
tissimis artificijs prodijsse, postquam nobis (ut audio)
officium elegans scribendi, et nobile tametsi manu
arium audent ignobilitati ascribere, jubent boni
Cives scriptis nostris eos collocemus inter Primarios,
et si conspexerint, se non ornari honorificentissimae
nobilitatis insignibus, non amplius nos conducunt,
perinde

In laudem S...

perinde ac si ipsos tanquam videremus homines con=
templaremur, et Orlandi sanguine, cui se ingerunt, indi=
gnaremur, unde nobis detrimentum contingit haud me=
diocre. Vix vero reperies Urbini Familias quatuor aut
quinque, dictum sit volo citra ullius infamiam, quas
non possis authentice monstrari fuisse ignobiles ante
annos quinquaginta supra trecentos; quid respondes
Mascre? Mas. Nimirum amplector Nobilitatem
non usque adeo tamen, ut non malim divitias semper
praeferre, a quibus nunc tota pendet; sed valeant dis=
putationes, et contentiones vestrae, quae si repullulas=
cunt, quia estis diversi Ordinis comprecor Deum im=
mortalem dignetur vobis omnibus Iurisconsultis, et Nota=
rijs adjungere concordes animos rationi, et officio inser=
vientes; si vero quia inter vos ambos macilentos
non satis convenit, quamvis secus accidit inter nos
obesulos, adinsecdamini Mariangnrium more, ut suc=
culentae amati macra, macrae succulenta connecta=
tur, quo res omnes singulis utriusque Ordinis ex votis
communibus contingant prosperae. Expectemus

Portum; una Florianam Pagum propinquum cuncti ingrediemur, propera; adest jam, puerum, ut videtur de itinere lassus; Cita equos; certo quosdam e longinquo venientes Consideramus pauxillum: sunt, opinor, nostri, quos praestolamur; istam conscendo saxorum congeriem, ut prospiciam longius; Tres sunt, ni fallor prospectu; unus videtur Glauci coloris esse quem Bajum vocant; meum esse conjicio ex habenis auratis, et pellucidis: Unus Rursei, quem saginatum nuncupant: Cervinus tertius est a cervi colore sic dictus. Port. saginatus ad me ducitur. Bug. Mihi pertinet Cervinus; istum, si pavidus aliquantisper non esset, addicerem nulli minoris viginti-quinque Cichinis. Miss. Elato brachio da signum accelerent, et prospice, si scutulatus meus consequitur, quem vocant pomulatum staturae, est mediocris; Circumverte oculos late, ne vector sese effuderit in amoenissima prata trans rivum jacentia, aut alio forte nolens, aut volens, animi causa. Mas. Nec tibi apparet, nec autem crebere ponis

verum

In laudem S

vitam in lucidum Conscende et despice tu; minus
est tibi negotii dignoscere, qui lynceos habes oculos;
sunt jam in propinquo nostri, obtemperabunt do=
minis ferendis, immo verius referendis: ascen=
dant; Visimus Aedificia Floriana priusquam con=
scendamus, jam conspiciuntur in proximo. Micho=
ne Messinianos habes, quod tibi succenseat. Min.
Ubi diminuisti meum equum? Mic. Non multum
abest, opinor, ab Austria Civitate, quo frater tuus
Andreas mane adequitavit, ut inspiceret Mulierem
quandam mirae sanctimoniae, quae jampridem de=
lapsa in medias Matrimonii undas, ubi aqua sum=
ma abest ab imo vado Cubitis decem, et eo amplius,
evasisse fertur nihil prorsus madefacta. Bug. Si
accidit, decidit ipsa non infeliciter. Min. Immo
miraculum fuit insigniter manifestum: Micone
inquire obsecro equum conductitium in pago Ca=
ballico. Bug. Ne labores, accipe meum, do alacri=
ter; nam me ipsum, meaque omnia addixi tibi jam=
dudum in obsequium, et servitutem; Nec injucun=

dum mihi fuerit iter retentare pedibus (Nam satis valeo) per ista vireta, per prope rivum adblandientem per prata, in quibus flosculi versicolores oculos, Avi: culae animum mihi suavissimo concentu matutino hoc tempore refocillent. Miss. Ne me tibi subiratum deprehendas, accipio libenter, et gratias ago. Port. Sunt ne hi Florij Horti, qui mainis ingentibus undequaque parietes propemodum intervallis magno ambitu circumvallantur? Mas. Ipsi sunt; Lustrate: ego interea ibo supputatum rationes cum meo debitore. Port. Attolunt se haec aedificia tanta amplitudine, ut nos ad se allicere quodammodo videantur: cohaerent quasi Basilicae ex quadam vetustate picturarum satis venerabili, sic extructa, ut nullis ruinis videantur obnoxia. Datur ex via aditus in Aream, et in domos circumpositas, e quibus vox Parochi sacra operantis audiri possit. Intra domos patet quadrangularis curiae amplitudo; praedictis adjacet campus, et Horti quatuor circiter jugerum concincti muris continuis ductu saxorum coaequato,

omnia

In laudem S

omnia facta videntur manu haudquaquam tumultuaria, sed affabre, et adamussim, adeo ut aeternitatem spondent promittere. Nam Florius, ut est literis, et moribus conspicuus, ita praeditus videtur solertia fabricandi. Desunt tectis contignationes, et muris omnibus incrustamenta, sed operis curam, quam habuit non intermittit, donec absolvat; in his flosculis exhilarabit animum aliquando, et sibi ac amicis parabit corollas: in illo angulo constituet alveolum quo intra maceriam aquam habeat sibi ex rivo labente per apud muros spectantes solis exortum, fortasse piscinam constituet, qua sibi, et hospitibus pisces alantur. Quid agendum Comites mei? haec omnia nil habent mirum in recessu, quo detineant oculos, quam prima fronte haberent quam attraherent, sive spectemus aeris temperiem, sive operis artificium, aut hortorum amoenitatem. Reservabimus autem in aliud tempus visere cetera eius latifundia, quae plurima habet in hoc pago. Jam satis contemplati estis, conscendamus equos et acceleremus reditum. Inveniam spero debitorem meum, quem eius domestici aiunt Vinum accepisse, ut me conveniret.

Miss. Eya discedamus, equos urgete calcaribus, aut fe-
rula, qui calcaribus caret, redibimus longe breviori temporis
spatio equites quam venimus pedites; erit confecto itinere
hora prandendi: Utinam et unicuique in prandio quod ar-
rideat eius palato. Bug. Mens fuerat Micone diverso itinere
revehi; verum conducibilius arbitror mutato consilio, ut nos
ab equitatu non sejungamus, consequemur pedibus, si non
praetervolaverint alis sumptis; damno tamen haud parum
nunc meam levitatem, quod equum ei commodaverim, qui
me mille probris et maledictis paulo ante exasperavit. Mic
Ambulemus mixtim, ut equites sint nobis non minus comites
quam nos equitibus, et humanitatem tibi ne probro des, ser-
vis homini non pecudi, et quidem probatissimo. Bug Qualis
sit nescio, videtur in Toga Belliana Tantalus personatus.
Miss. Cohibe Micone equum istum ferociculum habenis ma-
nu retentis tantisper dum insideas meo: Mic. Si non
conscenderis in caligas, Impetrabis laetam diem. Miss. Expe-
riar. Mic. Madefecisti parvum; Deus fortunet gressus nos-
Hic vel pusilla morula restituamus nobis spiritum anhelum
utique factum nimio cursu; non longe absumus a Cagnleis,
aut si

In laudem S...

aut si mavis Bugatte certemus jaculorum ludo, ut iti-
neris taedium honesto solatio leniamus. Bug. Minime
morandum est vix Padernam pervenimus nedum Capreolas,
non jacula ad scopum dirigenda sunt, sed gressus ad Civi-
tatem, quae nobis pro scopo constituta est, in illa Causidici
faciunt sibi vestes, et suffulciunt obstinatorum animalium
pellibus, ad quam suspicor Missetinum, ut alias sibi rapiat,
nunc quam celerrime properare. Dic sodes numquid putes
melioris conscientiae homines Doctores, an Notarios esse?
Sub enim Bidelli nomine servis utriusque ordinis Collegio,
et probe tenes, quae singulis insint virtutes et Vitia. Mic.
Novi equidem ingenia, me tamen, obsecro, ne conjicias in
Iudicium tam odiosum. Bug. Ne dubites, parieti dixeris.
Mic. Faveant Dij meis Tabellionibus. Exornarunt Divae Mag-
dalenae Templum simulacro Divi Joannis pulcherrimo, sal-
larium sponte mihi semper praebent etiam ante tempus,
et fidem ubique servant, quam honestissime profitentur.
Bug. Reddunt ne Iureconsulti portionem quam sunt pol-
liciti. Mic. Nequaquam, vel saltem nunquam integram.
Ego etiam, si cui rustico vestem abstulero, pileum, aut

Directum, qui se festive conjecerit inter cancellorum sep=
te praeter formam edicti, quia instantissime urgent, cogor
restituere sine mulcta, et introducere intempestive quo=
=que quemcumque jubent, ne perdam ipsorum gratiam
Bug. Quae urget ratio petant, ut restituas. Mic. Quae?
Pulli, Gallinae, Lepores, Perdices, Aurum, et id genus munera,
quibus quotidie afficiuntur a Clientibus. Bug. Inspuendum
esset tibi in faciem, qui precibus uniuscujusque ex tam furaci ho=
minum genere plus aequo indulges, colligunt aurum, et
dona, et numuli praemium inviderit tibi ab illis persol=
vi, qui contra legem implent forum tumultibus. Mic. Ita est,
non tamen omnes tales sunt, ut verum fatear, Scribae
autem mei omnes fide pollent, ac probitate; mali Doctores
ubique, et passim licentissime peccant. Bug. Talem op=
tassem Auditem, quando hoc mane videbar periclitari
apud Minerinum in via me, caterinque scribas conviciis
obruentem. Porti vellem adesset Maurus, et Marcinus quo=
que ut audirent, quam Miconus hic noster pulchre sentiat
de Doctoribus. Port. Maurum arbitror jam domum ap=
plicuisse, avidius admodum fuit in addendis equo cal=
caribus

In laudem S

canibus: ajebat se amittere nolle occasionem calcalandi cum debitore: Miscitinum en visus sum jamjam conspicari à longe excussi a tuo equo super Molendinum statim in rivum praeterlabentem; Audivi vociferantem, Accurre Micone, accurre Bugatte, ferant suppetias qui celerius possunt; utinam adsint opportune: Equus hic meus hodie subpiger est, neque calcaribus impellitur, neque timet ferulam; hanc defregi totam, ilia madent sanguine crebro repercussu. Mic. Minetine, quid, quid, inquam, fortunae est? loquere. Miss. Ohi ohi. Bug. Quid spectaculi hoc est? Ubi est Minetine hilaritas tua? Miss. Ohi ohi: vix effari possum amisi animum et verba simul. Port. Esto forti animo, evasisti, Minetine mi, quicquid erat periculi. Demas ei vestem Micone, et ipsum indue hac mea. Bug. Exue eum, qui omnino solet alios ad interulam usque exuere. Miss. Rides tu male Calcagraphe. Port. Cur te tradidisti madefaciendum aquis hic in ipso urbis limine. Miss. Equo infeliciter delapsus sum; admodum stupidus, et vitiosus equus est, qualis et Dominus, occursu enim Asini pertervefactus retroabiens in medias aquas me

deturbavit. Bug. Id improbe factum a meo equo; ulcisci non debuit amicum domini iampridem ex inimico factum amicissimum; sed asello parcat excandescentia tua, excellentiam volebam dicere, didicit percurrefacere, ut cursu vincere, is est, qui hoc festo S. Georgij alios omnes asinos pernicitate superavit. Miss. si levissime currit, in eum tota tua anima demigravit. Bug. Quam chara superis anima tua est, exiret perinde immadidata ex vivo, ac sancta illa mulier ex Hatina. Mic. Ha ha. Ambo estis cantare pares, et respondere parati. Port. Boni consule mi Missetine deambulationem hodiernam, aquam potasti invitans, qui fatigatus itinere congruentius forsan appetebas vinum. Colligas eum Micone, et e vestigio perducas ad Petrum Atrempsum habitat in proximo suburbio Ungarorchae: Benignissime excipiet amicum veteri quadam necessitudine sibi conjunctum, ac mutatis vestibus, et camisia tractabit honorifice. Ego, ne sine veste videar ab omnibus, viam tenebo, quae sit vulgo magis neglecta, et minus trita; extendam domi, quae me manent, instrumenta quotcumque potero ante prandium, si paratum non invenero. Mic. Praestabo accurate officium

quod jubes

In laudem S...

quod jubes, et debeo. Bug. Et ipse conscendo equum Porti praecursitare paramper donec habeam mihi vestem, quam di= scedens apud Tursium hodie deposueram. Port. Te moror. Bug. Abi jam domum, te non remoror habeo necesse redire Caprileas, affirmat Turnius dudum subductam fuisse a Bacha= lario, et pro convivio ibi dimissam apud popinarium, si furci= fer ille Bachalarius Bachanalia nimium exercuerit, ut no= men indicat, vereor ne ego redeam sobrius sine vino, sine aqua, et quoque sine pecunia. Port. Te consoletur dolor, quem tecum Minekinus habet communem. Bug. Nec mistabor interea: Metus abest et periculum, ut ab Vrbe excludar rediens, nondum quarta hora diei est. Port. Nihil omnino sevis propterea madefacio equi tui Vitio. Bug. Hem quid ais vitij? Quid equo meo sapientius, Nonne multum aquae dandum erat lavandis multis sordibus?

Port. | Si impuro voluit lavare sordes,
Iam lotus, [illegible] tibi cur potest videri.
Fur, Talem nisi te velis putemus?
Ergo te taceas decet laverve.

In laudem

In laudem S

Scitu, et notatu digna Antonii Belloni Utin.

Memoria

Nota quod die hodierna quae est vigesima nona Mensis Aprilis millesimo quingentesimo sexto Cl.mus nova M. et Cl. D. Franciscus Foscari locum in Patria tenens desiit sponte, et recessit a Magistratu, quem sponte tanquam eger amiserat, Sceptro dato M. D. Vincentio Minoto Vicelocumtenenti.

And: Leonico S.

Solers Tabellio debet esse negociis aliorum semper Intentus. Itaq: fit ut dum sua necessario negligit tenueq: nimis Premium capit nunqm Ditescat, Quamobrem ne assidua rerum aliorum cura nrās patiamur turpiter nobis perire, sentio ego Antonius Bellonus omnem errorem semper in arte fugiendum, Omnem decorem non semper sequendum, nisi forte velimus Integritatem, atque solertiam simul retinere Quasi videamur spretis divitiis ad veram gloriam unica virtute contendere, Vale, Et audacter culpa sententiam meam si jure sentis malam esse, in tuam ibo sine controversia

A. Bellonus

Iulius II Pontifex Maximus
absolvit Venetos, Utinam
dominos semper nostros;
et absolutio sit in firma
pace fundata inter omnes
Principes Christianos
ut sub Imperio Veneto:
rum quamvis barbarico fu:
rore impedito potius quam
debilitato vivere dulciter,
et sine Querela
perseveremus.

[illegible] Annum 1510

In laudem ...

Annales ... Atri ...
per me Antonium Bellonum Notarium Utinensem
alhos precantem

Millesimo quingentesimo octavo, vigesima tertia Februarii Nuntiatum est ad numerum sexmille pedites Alemanos dimisso Butistagno in Agrum Catubrinum descendisse Item Regem Romanorum Maximilianum imprimendam, divulgandamque curasse Declarationem Necis Filii sui, ut Principes Germanos præsertim ad Bellum contra Venetos excitaret

1508, 27. Februarii, sp. D. Theseus de Collorelo iu. Doct. ex Castro Tulmetii huc Utinum reversus est, cum litteris, ut fertur datis ad Cl. D. Locumtenentem Patriæ, quod scilicet Arx Plebis Catubrii ab Alemanis capta fuerat; Belli tamen suspicione non obstante fuit hic Utini publice de more tripudiatum.

1508, 5. Martii, Intellexi, Arcem Catubrii redemptam fuisse ab Illustri Dno Bartholomeo Liviano prius a se interremptis Alemanis ad numerum duorum mille, vel circiter, et in huiusmodi redemptione interfectos fuisse milites ex nostris circiter quadraginta et inter cæteros Carolum Malatestam lapide percussum interiisse.

1508, 12 Martii Magcus D. Georgius Cornarius Eques Provisor Generalis exceptus fuit in hanc Terram Utini cum applausu Populi.

1508 3 Aprilis. In Marturis super Belvederium convenerant stipendiarii videlicet Equites, et Stradiotti ad numerum triummille, pedites vero quatuormille communi Iudicio, magna vi ex universa Patria et præcipue ex hac Terra Utini multitudine confluente Praelium autem factum non fuit ut nulla occasio veniendi ad arma suboriretur inter delectos.

1508, 8, Aprilis, Exercitus noster ex Tricesimo et Villis circumvicinis in quibus diutius consederat, movit in Cormonenses.

1508 XII Aprilis, inter horam quartamdecimam et quintamdecimam Oppidum Cormoni fuit a nostris expugnatum et Arx in deditionem accepta in spatio quatuorum horarum a principio obsidionis.

1508 Lunæ XVII Aprilis hora decima septima Goritia per deditionem capta fuit quodam Hispano qui ibi erat persuadente, salvis rebus, et personis Hospite dimisso cum bonis Dno Andrea Lichtstainer Capitaneo.

1508, 7, Maii Nunciatum fuit Tergestum captum fuisse cum pacto quod Communitas solveret quindecimmille aureos et Hebrei bonis direptis captivarentur.

1509 15 Maii, In Terra Abdue ab exercitu Venetorum pugnatum fuit sinistro Marte cum Gallis, quo factum fuit, ut multæ Civitates statim a Venetis defecerint.

1509 7, Julii In Trivignano Clades fuit, sive Rotta,

1509 26 Julii, Germani castramentati fuerunt sub hac Terra Utini in loco vocato la Cervello, qui ex eiusdem mane inde recesserunt Provisor autem sine exercitu eos adoriri non ausus est

30 Julii In Abbatia Rosaciensi Stipendiarii, et Rustici ex nostris, ab Hostibus in recemotione magna clade fuerunt interrempti.

1509, Mercurii prima Augusti, Dum Mag.cus D. Paulus Gradenicus Provisor liberaturus Civitatem Austriæ ab obsidione Germanorum Agmine septingentorum Equitum incomposito iter caperet, ab hostibus Croatinis, qui ad S. Donatum occurrerant facto impetu ex nostris ad quinquaginta, et eo amplius, qui statim terga dederant, necati sunt, totidem in captivitatem adducti. Quæ et si magna fuit Clades, dubio procul nobis (ut ferunt)

longe

longe maiorem intulissent, si non dubitassent ex suis occidere, quos propter maximum pulverem insurgentem haud quaque a nostris discernere poterant. Culpam de fuga ante alios cassa conferunt in Stratiotas. Utcumque sit constat ex hostibus nullum penitus interfectum fuisse vel paucos admodum, quamvis ad ipsos nostros fugatos fuisse usque Utinum, insequentibus etiam citra Tiliam in Via, quæ nos ducit ad S. Gotardum, ubi unam Bombardam ceperunt cæsis iis, qui eam ducebant. Provisor autem saucius in Umbrone lanceis duabus acceptis in hanc Urbem delatus est quia contra communem opinionem apud Venetos sibi addidit tantum Auctoritatis et Gratiæ ut haud ita multo post ab eis Provisor Generalis crearetur.

1510. 2, 7mbris Mag.cus D. Hieronymus Savorgnanus conflato exercitu Rusticorum ex hac Patria ad numerum duodecimmille, movit in Cormonenses et Castra Cormoni incensa reversus est, per hæc autem tempora Cormonenses et Croatini oram illam Patriæ meridionalem quæ est Aquileiam versus, incursionibus, et incendiis vastabant.

1511. Mercurii 20 Maii hora 20 Galli et Germani iterum Utinum intrarunt. Quibus partim ultro se dedentibus partim Venetis confugientibus: et paucis diebus post Lignacum vi ceperunt et Montem Silicis

Ordine da levar el Campo da Ponte Vigo

Colonello del Gov.re di Pitan de S.n

S.a Homini d'Arme . . 300

S. Zuanfrancesco da Gambera . 75

Sig. [illegible] della [illegible] . . . 75

Tutti li Stradioti n.o . . 7000

Tutti quelli del Cap.o . . . 5000

Tutti li Caluppi del Governador 1000

Tutti li Balestrieri del Gov.o . . 500

Tutti li Balestrieri del Governador . 300

Balestrieri di franco del Borgo . . 200

Balestrieri de Rayner della Saretta . 200

La Fanteria del sopras-

critto

Sig. Dionisio Brisighella co' tutti

li Brisighelli . . . 3000

Carlo Fustiniano 500

[illegible] da [illegible] 200

[illegible] di [illegible] . . 200

[illegible] 300

Balestrieri

ut supra

Balzano 100

Sig. Almerigo 100

Colonello del Conte [illegible]

Con sua Sig. homini d'arme . 250

Conte [illegible] Avogaro . 75

Sig. Martin da Lodi . . . [illegible]

Sig. Zuliano da Cerignola . 50

La Fanteria del

soprascritto

Lactantio da Bergomo . 500

L'Ordenanza Bergamasca 1500

Cristoforo da Calabria . 500

Morgante Pagano . . . 500

Giorgio Vito 900

Zuanfrancesco d'Ascoli . 500

L'Ordenanza Veronese 1200

Balestrieri, ut

supra

Agnolo da [illegible] . 50

Pietro Spolverino . . . 50

Sig. Nicolò da Doveya . 200

In laudem S...

Collonello di Sig. Antonio de Pii
di sua Sig.na hommini d'arme - 100
Sig. Iacomo Secco - - - - 100
Sig. Carlo Secco - - - - - - 75
M. Agnolo da S. Agnolo - - - - 20
Meleagro da Furli - - - - - 20
Co. Ludovico da S. Bonifacio - 30
Fanteria del soprascritto
Piero Corso - - - - - - 500
Vincentio Corso - - - - - 400
Carlo Corso - - - - - - 200
L'Ordine Bressan - - - - 1200
Gnani Piccone - - - - - 500
Agamennon - - - - - 250
Mattio del Borgo - - - - 100
Piero Corso con l'Ordenanza
Trivisana - - - 1200
Balestieri ut supra
Traversin - - - - - - - - 50
Zuan Iacomo - - - - - - 50
Meleagro da Furli - - - - 10
Sig. Battista da Martinengo - 100

Collonello del S. Bartolomio
Alvian di sua p.te huomini d'arme - - 200
Fanachinesche - - - - - 150
Co. Brunoro da Serego - - 80
Sig. Francesco Beraldo - - - 40
Fanteria del soprascritto
El S. Piero del Monte - 1000
El S. Iacomo della Bassetta - 300
El Zarlotto - - - - - 600
Cola Moro - - - - - 300
Pelegrin della Bandera - 300
Sig. Sacheto - - - - - 570
Conteschi - - - - - 250
Iacomo da Ravenna con
l'Ordinanza Visentina - 500
El Grasso con l'Ordenan-
za Furlana - - - - 1500
El Pregetto con l'Ordenan-
za Padoana - - - 1500
Balestieri ut supra
Fanachineschi - - - - - 50
El Zuan Ant.o da Castello - - 50
Co. Carlo - - - - - - 50
Pelegrin dalla Riva - - - 50
Fran.co Boromeo - - 50
Ieronimo Pompeio 50
Vanno sempre avanti guarda del Campo

Il fatto d'arme del Taro trà Venetiani, et Carletto Re di Francia alla tornata del Reame 1494

L'Assedio di Padua di Maximiliano Imperator fu 1509; et la fatto d'arme del Re Aluise et Venetiani 1509

Il fatto d'arme di Vicenza de' Venetiani et Spagnoli et l'Imperator fo 1514

Il fatto d'arme di Marignana del Re Francesco di Franza con Squizeri fo 1515

In laudem ...

Commendatio Fidei Utinensium

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venetiarum etc.
Magnificis D. Deputatis Communitatis Utini dilectis nostris salutem et sincerae dilectionis affectum. La constantissima, et inviolabile fede, et in genere et in specie delle magnificentie vostre, et de tutti quelli fedelissimi Patrioti ne ha tanto tempo nota, et ben impressa nelli animi nostri che non solum li amamo, ma cum i spiriti desideremo ogni commodo, utile e beneficio suo et ogni zorno più che più ne accresse tal nostra opinione, et firmissimo desiderio vedendo per essa experientia la perseverante disposition di Vostre Magnificentie juncta cum ardor, et fede inconcussa verso la S.^a Nostra attestate et per il Locotenente Nro et per i vostri Mag.^ci Oratori appresso nuy residenti il che ne è stato de tanto appiacer, et contento, che ne è parso far queste a V. Magnificentie certificandole che non solum le portiamo grandissima affection Verum etiam li abbiamo collocati in mezo delle Viscere nostre, et non siamo per esser immemori in alcun tempo: ma farne tal correspondentia, che siccome tutto il Mondo sa, che V. Magnificentie ne sono chare cognosceranno per veri effetti nuy averle carissime et far delle persone vostre quella existimazione, che Recercano le degne condiction sue.,

Data in nro ducali Pallacio die 17 Junij Ind. 12 1509

a tergo) Magnificis D. Deputatis Communitatis Utini dilectis nris,

Antonius Bellonus Not. exemplavi

Annus hic obrepsit Undecimus supra Quingentesimum, et millesimum Salutis, atque Utinam Salutis nostræ, et pacis perpetuæ, Et Barbari, qui minantur eversionem Imperii Veneti ab armis omnino discedant. Deus avertat Omen, quod infaustum concepimus quia Kalendis proximis Ianuarii, Tormentum admoto igne disiectum in ipso Aloisii Gradenici destinati Prætoris Ingressu quosdam dissipavit, quosdam etiam interfecit.

De Clade Turriana

De Turrianis nuper obrutis repentino Populi Rusticorumque tumul: tu quaecumque sciam ego Antonius Bellonus Utinensis Tabellio tam breviter subiiciam quam fideliter, ne forte rei tantae notitiam a posteris desiderari contingat

Anno Salutis 1511 Mercurii

26 Februarii Antonius Savorgnanus multis cum Civibus et popularibus in Aula Castri Utinen: sis ad Aloysium Gradenicum Patriae huius Fori Iulii Locum: tenentem orationem habuit, qua iussam omnibus armorum depositionem in primis laudavit: deinde ut Turriani face: rent milites a se missos, quos ad numerum octuaginta equi: tes armatos ab eis praeter honestatem, et consuetudinem servari indicabat providenti vehementer hortatus est, nec non ut Rusticorum colluvio, quae sponte sua, non procul ab hac Civitate convenerat, et magis, atque magis in dies increscebat confestim dissolveretur: aliter brevi eventurum aliquod scandalum, et quidem maximum praedicebat. Se enim, dum paulo ante Marani esset concessisse famulos suos solatii gratia Venetias proficisci et vitam suam, de qua nunc agi constabat, ac ubicumque quaecumque negocia statum hono: remque Serenissimi Dominii concernentia semper pa: ratissimam habuisse. Quo vero ad pacem, et animorum coniunctionem, quam ipse Locumtenens mirum in modum expetere videbatur pro executione litterarum Dominii ut omnis tolleretur seditio inter Savorgnanos et Turrianos dice: bat se nunquam loquellam continuasse cum Aloysio nec cum alio quovis eiusdem studiosissimo, et pacem, cuius ipse Ama:

tor

tor est, quam quidem cum Patre suo secumque sæpius initam ab ipsis Turrianis ruptam semper et nunquam servatam fuisse, propter quod precibus instabat, ut facultas accedendi ad pedes Domini antequam aliud fieret sibi non negaretur: se enim propediem reversurum pollicebatur, et statim effecturum quic quid sibi præfatum Dominium imperasset. Verum Locumtenens veritus, ne de aliquo notaretur, si Antonio pace infecta potestatem faceret Venetias abeundi, quia voluntatem Dominij per litteras sibi traditam exequi distulisset, mandavit omnino pacem fieri cum diceret ipsum Antonium a Dominio fronte longe hilariori, cordeque incundiori excipiendum, amplectandumque esse. Animis hinc inde prius utrinque coniunctis, quam simultate odioque ferventibus. In quam sententiam Nicolaus Joannes de Casalibus Cortonæ et Riccardus de Fonte bono Jureconsulti optimi una cum aliis pacis studiosis sese ire professi sunt. Aloysius autem Turrianus et nonnulli partes eius sequentes haud ita multo post eo loci applicuere quos seorsum in cubiculo Locumtenens aliquandiu loquutus est. Demum eo persuadente, admonente, et iubente ipso Antonius et Aloysius capita scilicet factionum earum, quæ inibi ferebantur coniunctis dexteris, et osculis mutuis eo in cubiculo, quod prospicit Septentrionem versus pacem vicissim tunc fecisse dicantur. At sequenti die non multo post Sacerdotis Communionem in Sacrificio cui Locumtenens, multique Nobiles interesant Populus Utinensis sumptis propere armis ad Portas cucurrit quod nunciatum esset hostes capiendæ, diripiendæque Civitatis causa propinquius adventare quibus

Antonius

ut est diligentissimus e vestigio cum paucis occurrerat. Un-
de tanta apud populares et rusticos crevit suspitio quod
Turriani in Urbem hostes introducere conati fuissent ut
Aloysium eiusque studiosos vulgo rebelles hostesque domes-
ticos appellare, et non ita multo post fortunis simul ac
vita privare non dubitaverint. Hora erat meridiana, quan-
do facto repente impetu oppugnare Turrianas aedes gem-
mis et auro fultas adoriuntur. Pugnabatur telis ad earum
muros, et propugnacula, quum vix [illegible] e Castro
equitem descendere, iis qui in [illegible] erant eas acriter
defendentibus. Tandem nonnullis excussis [illegible] e tor-
mentis in portam alteriusque igne [illegible] ipsas in-
[illegible] diripiunt, et incendunt, [illegible]
[illegible] frustra conante. Fama est ipsam ter-
ream cum ingenti thesauro e quadam fornice subterranea
effossam [illegible] alienas [illegible] fuisse alias item
domos [illegible] et viginti [illegible]
[illegible] fuisse constat illorum videlicet qui Turrianis
adhaerebant et ex iis quasdam igne consumptas, ipsumque
Aloysium et Tiberium fratres Nicolaumque eorum Nepo-
tem et [illegible] et [illegible]. Collorotenses [illegible],
[illegible] Leonardum Fratinatem, Appolonium [illegible]
et paucis diebus post Baptistam Bertolinum rustico cu-
cullo indutum necatos. Vidimus quoque Antonium
[illegible] inter Rusticorum cohortes [illegible] Do-
mos Francisci Paonae et Martini Valentini quarum
[illegible] frangi. His etiam certe fuerant a depraedatione
[illegible] potuisse [illegible] quam Martino, Petroque
[illegible] contiguas [illegible] magnum illa-
tum.

tiam fuisset incommodum, quinetiam rusticos quosdam ip=
si Locumtenenti, dum res, quas auferebant, deponi sub gravis=
simis pœnis præciperet, impune non paruisse. Non impro=
bassem ex his aliquos tunc furca suspendi, ut metu suppli=
cii, quod cæteri sibi propositum cernerent, manus impias ab=
stinerent si modo in tanto tumultu id fieri sine discrimine
licuisset. Nam unusquisque tametsi [illegible] sibi [illegible]
[illegible] quin Riccardus ipse vir sin=
gulari doctrina, fide, et probitate conspicuus nocturno tempore
[illegible] furor namque vel insana furandi libido usque
adeo [illegible] insederat, ut [illegible] Virorum auctoritas in
[illegible] rerum perturbatione pro nihilo haberi, summaque
omnis potestas et imperium residere penes populares, et rus=
ticos videretur. Unde, quod sub prætextu domandi rebelles multa
Patriæ Castella ex improviso depopulari, quædam demoliri, quæ=
dam vastare incendiis ausi sunt, in ea tamen facilius irrum=
pentes [illegible] capite seu ductore certo carerent e quibus præda
onusti exire nequaquam impediri possent. Postremo tantum
impetum et furorem Theodorus Burgensis repressit qui per
universam Patriam missus a Locumtenente, et ab Andrea [illegible]
cane uno e Capitibus Excellentissimi Decemviratus, qui Ultimum
quinta Martii pervenerat, non ante reversus est, quam Rusti=
cos ab Armis recedere coegisset. De rebellione vero certi ha=
bee nihil. Crediderim tamen ex sola Vulgi suspitione tantam
cædem, et calamitatem originem habuisse. Utrum vero legitime
concepta auctaque fuit talis suspicio, propter quam tanta fieret
cædes et depredatio ipsorum Locumtenentis Castisque cura, in=
quisitione, et prudentia Justissimum Domini Judicium expec
tatur

tatur. Illud non ommiseram quod Antonius Augustinum Partis: tagnum et Filios, Franciscum Gregorium, Joannem Baptistam Candidum, qui primum locum apud Aloysium tenebant, et ipsi Antonio adversari consueverant, non prius ut audio in domum excepit, et consolatus est, quam pie admodum et liberaliter mu: neribus juvit, quippe qui paulo ante pacem inierat, ut eos om: nes in gratiam reciperet nec minus cum gratia reciperent quam in gratiam. Sed omnia pro meliori dicitur vulgo civiles infe: cit discordias, quam ipsa pace inita sedari videbantur, supra civium potestate radicitus sublatas, quæ nunquam renascan: tur. Superest, ut Christi misericordia, eiusque Matris Mariæ Virginis, Beatique Marci Evangelistæ meritis Pax nobis cito contingat perinde foris, ac domi, ut mestitia omni deposita ca: piamus omnes lætitiam salutarem, quam ætas omnis non desiderat, eam inter universos Christianos tandiu solidam permanere. Utini XII Martij MDXI.

Antonius Bellonus Not.s Utini manu propria

De Terremotu

Millesimo quingentesimo undecimo, Mercurij vigesima sexta Martij hora vigesima cum dimidia, parum tamen antequam si: gnum descendisset in lineam rectam dimidiæ Cœlo nadi: lo, Terremotus ingens ab omnibus citra Tiliamentum inco: lentibus auditus est quo pars Castri Utinensis, puteum versus subito corruit oppressis duobus Aulicis locumtenentis, et prostra: ni et momento multis ædibus in Civitate Austriæ, fidelis in Fontebono, Glemonæ et in aliis plerisque Patriæ locis. Decessit

fuit

per gratiam Dnæ Mariæ et eo minus et ego et [illegible] et omnis [illegible] meam undique fluctuare in qua tunc eram ex alto vergente decumbente seu armorum fragore. Statim facta fuit hic Utini supplicatio solemnis ad placandam Dei iram. Nam [illegible] fuit unquam maior Terræ tremor, nec Hominum timor Utinam non eveniat par aut maius ostentum. Illud non omitto quod e [illegible] velasse ut ventis careret [illegible] in centro Terræ [illegible] extracta fuerunt Cadavera quorum [illegible] [illegible] domina [illegible] ignorata sunt et mutatas [illegible] a [illegible] qua fuit ut creditur tempore Chaos [illegible]

Antonius Bellonus de Utino Nott. manu propria

Induciæ in Annum

Millesimo quingentesimo duodecimo Indictione quintadecima, die vero Lunæ duodecima Aprilis, hora vigesimatertia, vel circa, ad Antonium Trivisanum Equitem Litteræ Ducales allatæ fuerunt tamquam ad Patriæ Fori Julii Locumtenentem, quibus nunciatur Maximilianum Cæsarem semper Augustum ad annales inducias consensisse quo factum fuit, ut populus Utinensis se se in omne genus lætitiæ statim profundens sonis cantibus focis Urbem repleverit. Nam sub Induciarum nomine pax certissima vulgo iudicatur, atque Utinam diuturnissima utraque irrogationem novorum vectigalium quum presertim Civitas hæc Utinensis bello quamvis attrita peste et fame nunquam a collectionem spectaverit

Antonius Bellonus Utinensis [illegible]

testis

In laudem S...

Hostes per occasionem [illegible] nostrum ad Imperatorem [illegible] (ut e specula cum multis prospexi) [illegible] [illegible] chasnorum et [illegible] Burgensium armenta [illegible] abduxerunt, et in pugna quam ea [illegible] habuerunt cum Theodoro a Burgo [illegible] [illegible] in Territorio Vilnensi superiores fuerunt, quod an sit patis [illegible] haud satis scio.

Epistolae Antonij Belloni
ex Venem [illegible] [illegible] [illegible]

Antonius Bellonus Notarius Utin.
Ricardo de Fontebono Iureconsulto S.P.D.

Amicus hic noster de Sabbatinis [illegible] venit ad te [illegible] intellecturus an hæreditas q. [illegible] de [illegible] Notarij virtute substitutionis de qua in extremo eiusdem Testamento, cuius solum habet exemplum, iure deferatur in matrem solam superstitem Filiam ipsius Ioannis. Nam etsi non dubitat de bono consilio tuo, quia tamen eum erexi ad spem iocorum bonorum, me rogavit, eum tibi commendem, quod frustra fit apud Virum tam doctum, iustum et pium in pauperes [illegible] [illegible], ut morem geram ita demum tibi commendo ut [illegible] in his iura decernant abste cito intelligat, ne lite si quam præterea temere fortassis ingrederetur pauperior fieret, aut si ingredi vereretur hæreditatem sibi forte iure delatam negligenter omitteret. Cæterum novi habeo nihil [illegible] nostra dignum, præter rumorem [illegible] quemdam, Venetos scilicet Confœderationem illam dissimulasse ut populum nutantem continerent in fide. Verum tamen est, quod Germani non solverunt obsidionem Tarvisij quod falso ferebatur

batur. Ego autem peste bello fame quibus proh dolor adhuc laboramus sum ita infractus et debilitatus ut nullam amplius arbitrer mihi felicitatem superesse. Quis itaque non saltus et amoena tua tempe sed mortem ipsam, quae me ducat ad veram felicitatem. Vale

Utini, 15 Octobris 1511 Anno infelici

Antonius Bellonus Antonio Pizamano Epo
Feltrensi S.P.D.

Ut literis satisfacerem quas a te hodie accepi nactus occasionem Tabellarii ad Nicolaum Cobinum de Sancto Daniele statim scripsi tuoque nomine ipsum rogavi ut ad subventionem Nicolai Fratris tui ex proventibus Plebis Artenee nonnihil pecuniae compararet, conferretque nec non huc Utinum illi rerum fere omnium inopia laboranti confestim opem laturus accederet idque si faceret, gratissimum tibi fore. Nam licet a peste liber dici potest non tamen a calamitatibus, et miseriis quibus certe mersus adhuc invenitur non sine magna denigratione tuae amplitudinis et Familiae audeo bona venia dictum sit. Et si manum ut debes ponere procrastinaveris, fames erit illi saevior morbus quam tenuis Praebenda Utinensis, quam tantum habet, ad vitam anguste dico trahendam hisce temporibus minime sufficere possit. Vestes item quas non nisi leves, attritasque habet egritudinem augent, auctoritatemque minuunt nobilissimae domus tuae. Non convenit Dignitati, non Sanguini, ut Pizamanus et Frater habeatur pro derelicto, qui si a te destituetur, unde quaeso poterit opem subsidiumque sperare? Non enim sensus habet minus integros et si haberet, numquid a Fratre destituendus est sibi simillimo? A quo

si

si destituatur ut animorum sensus, et vitam amitat necesse est. Pauper patricius fortunam lamentabili querimonia increpare non cessat. Eya igitur Clementissimus Pater, facito fratrem, vel patrimonii, vel beneficiorum participem, ut possit quemadmodum patricium decet, honorifice vitam agere, aut saltem ipsi uni eam eleemosinam erogato quam secundum Canonicas sanctiones ex proventibus ecclesiasticis pauperibus dispensare teneris quæ tertia est totius Assis ut bene nosti, Quod si non cunctanter effeceris semper honos nomenque tuum, laudesque manebunt. Vale et Belloni tui etiam quandocumque memento.

Utini, 16, Novembris 1511

Antonius Bellonus Iacobo de Castello Iureconsulto S. P. D.

Ascanius ille quem nosti cladis turrianæ minister, fratrem meum Iacobum Rubeum tum minis tum conviciis incessere, nec non ad singulare certamen (iniuria quamvis) lacessere frequenter solebat, avidus pacis frater, ex composito vitabat lacessentis furorem, itaque, ut omnis sibi decertandi necessitas tolleretur, nec ille Rubeum domi quæritare, sæpiusque ad dimicationem provocare propterea desistebat. At Ascanius ipse iuvenis audax nimis quadam die fratri ut vidit pallio deiecto loricatus occurrit et velut egregius Agonistheta vim ense stricto cepit inferre et vulnus non sane parvum in brachio denique intulit. Ipse vero Iacobus educto mucrone crebros ictus repellere, seque defendere coactus est, ut vitæ suæ, quod instabat periculum declinaret. Pugnatum fuit aliquamdiu, et quidem acriter,

Fratre

Fratre cedere negante. Tandem Rubeus animo non mi:
nori, quam viribus se defendens inter ictus illos recipro.
cos mucronis Ascanij tibiam apprehendit, quam ipse dein:
ceps dum ob Terranoalum ex inopinato supervenientem effu:
gere vellet, tremitis domus ruinam longe maiori affecit
cruciatu, quo eum postea perisse creditum est. Unde quum
Frater non ipsum vulneraverit nisi pro tutella sui cor:
poris necessaria, omni ope, et favore merito prosequendus
est. Constat enim Ascanium sibi ipsi necem emisse, idque
sæpe nunc professum fuisse. Debebat enim omnino maius
supplicium pati pro direptis, exustisque suis, et aliorum
Nobilium ædibus, totque primatum clade, ad quam sub ve:
xillo, quod manu altum gestabat ea die funesta, quæ genio,
et voluptati dicata erat, Rusticos iniquissime concitavit. Sed
satis est Vexilliferum, qui tantam nobilitatem spoliare
ausus est, vita demum spoliatum fuisse. Quo circa te
magnopere rogo Patrone mi suavissime, velis Fratri meo
in re, ut vides, honestissima, contra nullum, et si forte con:
tra quempiam, non contra Romulum Urbis Conditorem, sed
contra Ascanium Destructorem, apud Ioannempaulum Gra:
denicum Militiæ Presidem ita favere, ut ab eo magnifico
Viro Fidem obtineat Annorum unius, et centum quemadmo:
dum fieri consuevit, quam ipse Frater curabit subinde
a Serenissimo Nostro Dominio confirmari. Hac enim via
nullam faciliorem, tutioremque iudico, multis præsertim
ex illis, qui interfuerunt peste sublatis. Quod si, ut spero,
effeceris, non solum debitam habebis mercedem, verum etiam
alterum in Foro Scribam, alterum Gladiatorem doctissi:
mum in media Arena. Vale Utini xv Novembris 1511

Antonius

Antonius Bellonus Iacobo de Castello Iureconsulto S. P. D.

Ut Frater meus Rubeus tuto nobiscum commorari amplius posset rogavi te per litteras pro fide publica quam salvum conductum vocant tractu precibusque tuis quaerenda obtinendaque. Quia vero Frater ipse postquam litteras tibi tradiderit Dignitatem tuam invenire non potuit, quid egeris in eo negotio nobis non constat. Vitellio autem Urbini Illustri copiarum Duci ad preces cuiusdam tamen sui eo mentis minime licuit per tantas belli et rerum occupationes intercedere pro Fratre, qua ratione suspicamur pariter tibi nondum licuisse. Quum praeterea Ioannes Paulus Gradenicus Exercitus Imperator praestantissimus te diligat habeatque in quacumque expeditione gratissimum Consultorem, unde quoniam non tantum ex crebra Ascanii provocatione, quantum ex necessitate dimicaverit; [curre tibi sit me gratione cuiusmodi fidem obtinere] ab eo Gradenico Exercitus Imperatore quem sibi Victoriae speramus nobis vero omnibus fore salutem. Nam satellitem tuum futurum in Patria conservabis qui istae animadversioni obnoxius esse nec potest, nec debet. Vale Utini, 25 Novembris 1511

Antonius Bellonus Hieronymo Savorgnano S. P. D.

Ex multis intellexi, et plerumque praesertim ex Francisco Columbato Consorte nostro ardenti curae tibi esse, ut ad Scribatum Civitatis huius Utinensis provehar in locum Ioannis Manduzzani quem aiunt ab hostes ab Ifrico penitus discessisse. Ego vero qui tuum in me amorem longe pluris semper facere soleo quam Scribatum et aliud quantumcumque

munus

manas ago tibi gratias innumeras de ea cura quam pro me
amando suscipere sponte dignatus es profiteorque me tanto
magis tibi debere quanto minus dignum me agnosco tam excel:
lenti munere. Lætor deinde plurimum fide magnanimitateque
tua: Non solum enim ad Germanos qui Marano excepto dum
taxat Patriam universam occupabant non defecisti, magnis eo:
rum spretis conditionibus, verum etiam Venzonum et Clausa In:
pta quæ ab illis diligentissime custodiebantur redempta iam
esse ferunt opera studio, principaliterque tua Bonitate. Unde Popu:
lus hic Utinensis [illegible] merito concepit lætitiam veniam
rem scilicet meliorem esse factam fuisse. Scias postremo Ci:
vitatem nescio an sollicitudinem huic Senatui gravem exor:
tam esse propter negatum hactenus a Proprætore Consilium
toties flagitatum, licentiamque propter veniam Oratorum
electionem quos mittere volebant venerandos salutatum ut par est Patres
illos sapientissimos; impetratumque ab iis Iurium huius Civi:
tatis Confirmationem. Quapropter tu qui pro Instituto Pro:
genitorum tuorum commodum, honoremque tuæ Civitatis æque
gratum habes, et quum opus est, defendis ac proprium velis
curare Consilium, propterea congregari quam primum licue:
rit tibi per occupationes belli ne fortassis ignavo quorumdam
timore, vel negligentia Civitati sua vetera tollantur iura,
vel minuantur. Dubitatio autem huiusmodi nequaquam men:
tem meam subit, quum hæc Civitas ut novit Clementissimus ille
Senatus nuper democratia carens hoc est regimine publico, nec
non dira et nefarias cædes Nobilium, atque rapinas tam ob
sævissimam pestem fere desolata, Barbaris extremæ desolationi
minaciter, et fortiter imminentibus obedientiam promittere coac:
ta

ta fuerit, quam tamen habeo ita multo nostro suo Senatui. Vene
te sponte, unicoque consensu Restituit Senatus vero Utinensis
si ab eo Consilio mihi licet indigno legitime perpetuoque temax:
datum fuerit, non recusabo te promotore praesertim, et auspice,
sub cuius tutella surre Fidem diligentiamque meam quinimmo
precari decere, Civitatisque nostrae statum fore beatiorem Vale
Utini, 28 Novembris 1511

Antonius Bellonus Hieronymo Savorgnano
S. P. D.

Quam necessaria sit huic miserae Civitati Legatio ad Inclitum
vestrum Senatum Venetum pro impetranda iurium eius
confirmatione vel ex hoc maxime percipi potest, quod Ioan-
nes Paulus Gradenicus Exercitus Imperator accersitus, non
tamen microspycos Petrum Barronem Civem jam creavit
Praefectum Custodiae ad Portam Sudarorum Aquilejae, et ad Propra-
torem hic agentem, Deputatosque scripsit ut in libro eum
annotari facerent: Ut autem ipsi Imperatori rem, ut sem-
per cupiunt, gratam facerent creatum comprobarunt et
in libro annotari iusserunt citra derogationem iurium
Civitatis (Consilium enim, ut scis habuit hactenus ius cre-
andi) quocum dixerunt se sperare Confirmationem. Reserva-
tio autem huiusmodi, seu protestatio parum prodesse mihi vi-
detur ad iugum repellendum nisi debita iurium succedat Con-
firmatio summa Senatus Clementia. Absit vero ut ab il-
lius mente recedam malo enim semper mortem vel ut Pe-
tri invideam utilitati quem ita aio propter singularem eius
prudentiam et probitatem ut eum qui tali custodiae praesit
merito

merito sententiam ex omnibus deligendam Dabitur itaque operam omni nixu et sumptu, ac ea qua fieri decebitur celeritate ut effecto Determinatoque necessaria Legatorum plusquam ut equus non protrahatur. Licet si non neglecto... Civitas haec tua non minus in suis antiquis, solitisque iuribus manebit ut speramus Patrum benignitate quam mansit in Fide a qua nunquam ab obedientia ~~[illegible]~~ vero nonnisi coacta defecit. Rediit tamen sponte celeriterque Vale 29 Novembris 1511

Antonius Bellonus Antonio Pizamano Episcopo Feltrensi S. P. D.

Nicolaus Cicchinus adiumenti nihil hactenus Fratri tuo praestitit quem ut tibi morem gererem, ipsi vero prodessem per litteras meas rogaveram ut ex proventibus Plebis Arthenae in eius subsidium aliquid pecuniarum conferret. Aegre autem, mendicatisque ut aiunt suffragiis tantus Patritius in hunc usque diem in vita retentus est. Nam pestis, quae hic Utini ad quatuor Hominum millia perire tantum terrorem inicere solet ut non solum non auderemus homines sanguinis vinculo nobis coniunctos invisere qui iam ea re facti sunt liberi, sed etiam Vicum et ipsam Civitatem quam incolunt tanquam contagiosam, aut suspectam calcibus longe fugiamus. Hinc suspicor Cicchinum ipsum ad Fratrem tuum quem iam pestis deseruit sese conferre noluisse. nec item subsidium aliquod mittere potuisse. A multis enim mensibus ex Sancto Daniele in quo morbo laboratum non est apud nos apparuit nemo. Habes vero Michaelem Merlatum qui meas has ad te deferendas suscepit cui ad Fratrem tuum libere dare poteris quaecumque volueris. Profecto ex Canonicatu solo Utinensi proventus ad victum satis non est, hoc potissimum Anno, quo propter Terremotus caedes, rapi-

nas

eas sterilitates, incendia, mutationes et bella quibus nimis
ipsum Terrarum Orbem dissolvi videre, nec non omnem carita-
tem invalescere. Si pietas in te est, et Religio quam scio
maximam, adesto Fratri, qui nudus, et paupertate pressus abs te
non aliam pecuniam quaeritat, nisi quam in vestes, vic-
tumque sui victum omnino convertere sibi necesse est.
De Fratre autem meo Jacobo Rubeo actum nihil est hacte-
nus propter tot rerum perturbationes. Non incongruum du-
co ut Andreae Trivisano Equiti clarissimo Praetori ad hanc
Patriam designato eum valde commendes, causamque facias me-
liorem, si tuae dignationi visum fuerit opportunum esse. Re-
liquum est ut Octennem Germanum Filium meum, Io. enim
ei nomen a die natali suo fuit impositum, mirum in modum
tibi commendem, dedamque. Nam si multa non potes ex Epis-
copatu Feltrinate quo decoratus es propter incommoda quae
ei multipliciter ab Alemanis illata fuere, potes tamen sem-
per plurimum velut Romanus Antonius qui praestantia
virtutum tuarum Ecclesiasticis, Secularibusque Principibus cha-
rissimus es. Spero autem quod non solum aliunde tui gra-
tia aliquod beneficium consequi poterit, sed ex te propriaque
tua Auctoritate, quam fore maximam non minus libenter
opto quam ditiora beneficiorum, vel ipsam vitam. Vale
Utini ultima Novembris 1511

Antonius Bellonus Hieronymo Savorgnano
S. P. D.

Gubernatores quos Deputatos vocant cum huius Civitatis saluti tam
exercitui consultum, Ægidium et Petrum Archidomanum
Venetias destinarunt ut precibus exorent a Senatu illo sem

per

per Clementissimo frumentariam suorum ad duo millia sal-
tem sextariorum mediam solutionem promittentibus nobis submi-
nistravit. Adiecerant nuper eorum mandato, ut curent ita pro-
missis hanc Civitatem penitus vindicari ab illorum militum
iniuria qui nimis lascivientes post intermissam solutionem
Gradiscæ nobis discrimen commovari sæpius ausi sunt
quod ad eos commeatum copiose non amplius advocamus. Sane
Contra fames vigere mordereque cœpit viscera tuorum Civium non
minus, quam minacis exercitus. Et nos in calamitates, illi in
scelera magis atque magis in dies prolabuntur. Moris non
est Senatus beneficentissimi, ut hæc Civitas fame deficiat, vel
sit in præda militum: quando quod potuit dedit, plus dare non
potuit. Extant litteræ Ducales ad Proprætorem, et Provisorem,
quæ ab immissione militum in Civitatem nos liberant quam-
propter in eis de Consilio quod a nobis pariter editum fuit nul-
la fit mentio. Tibi igitur, qui Bellonam sequeris non ut mili-
tibus scelera sed ut miseram hanc Civitatem tuam tegendas, et
tuearis pro pietate et iustitia curæ sit, ne militum lascivia op-
primamur quamdiu enim aberant ab hac Civitate tuti erimus. Nam
subsidium quod exspectamus nobis celerius non suppeditabitur quam
ad militiam transmiserimus. Designati autem prætoris adventus
serior erit quam putabamus. Alemani constantes nimis sunt
in Gradisca nobis non restituenda, et fortasse potius faciles ni-
mis fuerunt nostri in ea illis tradenda, Immortalis Deus pacem
nobis coniungat, quæ non potest omnibus non valde prodesse.
Vale Utini 6 Ianuarij 1512

Antonius Bellonus Hieronymo Savorgnano S. P. D.

Iacobo Rubeo Grati meo heri litteras ad te dedi, quas quoniam se iam
accinxerat

accesserat itineri cum nonnullis Comitibus. Equidem vix potui scri=
bere. Si quid Eruditissime Vir eis inest errati quod facile potest
inesse correxeris cum primum mentem meam specla veris quae
nunquam a veritate, nunquam a tui veneratione vult, vel
debet abesse. Nam quum homines simus et tam faciles ad er=
randum? Amplecti semper soleo mentem meam in omni=
bus etiam quae in se tempus habent seu scripsero, dixero ege=
rove quicquam. De ipso Fratre meo nullam quidem in eis
habui mentionem, quum eum ad te venientem in primis
commendare debuissem si modo per temporis angustias licuisset.
Verum tu commendare hominem, testarique innocentiam eius,
quae tua est humanitas et gloria, ultro non fuisti. Innocen=
tiam appello quoniam non potuit evitare quin demum ip=
se pro necessaria sui tutella noceret Ascanio toties temere
provocanti. Casum commemorare, vel tibi commendare super=
vacuum duco. Te enim existimo nullum officii genus prae=
termissurum, quo illi quaeras vehementer opitulari quem om=
ni absolutione dignissimum nemo est qui nesciat. Nihil
magis desiderat quam Fidem, quam salvum conductum vocant
in ea forma quam tibi ostendet ut omnem contentionem,
ac impensum vitet sine qua et magni partem Praetoris Tu=
dicium videtur subire non posse. Ut autem Frater innocens
voti compos evadat rogo velis cumulare cumulum huius commen=
dationis, et Testimonii. Nam te mirum in modum oculatam
ei fuisse spero poenitebit. Enimvero gratias ego tibi non
agam pro tanto merito plus enim meum quam tuum me nec
fateor, nec agnosco. Ipse autem Frater pro gratia, quam referre
aliter non potest, iam tibi se sponte dedicavit clientem,
atque mancipium deditissimum. Vale Utini 2 Tatl. 1512

Antonius

Antonius Bellonus Hieronymo Savorgnano

S. P. D.

Ubi in Urbem reversus fui statim Septemviris tuo nomine dixi
monuerunt Edicto publico unumquemque, ut penes Notarios
e quibus unum me obtuli scriptis mandaret singillatim
quicquid, et a quibus stipendiariis, et quo Ductore militum
ante e domo sibi raptum fuisset, ipsum Exercitus Impe-
ratorem aequissimum totis viribus conaturum sontes re-
pertos ad omnia rapta restituendum. Fuit hoc eis iucundis-
simum audire. Verum quia intenti erant iniuriae pro-
pulsandae a Civitate, quam nunciatum fuerat a quibusdam
militibus parari Italicorum [illegible] instigatione
proclamatum Edictum non fuit. Maluerunt enim ab humeris
nostris ante omnia depellere milites quam conari per
Edictum in Officio continere quos certissimum est nulla ratio-
ne [illegible] pietate moveri. Habenti profecto sunt habi-
ti non pro Amicis et Defensoribus, sed pro Inimicis et
Destructoribus qui suas rapinas et iniurias hostes publicos
superant. Veniet enim pax nova ferens olivam, quae non
tractabit de equitia militari sed de nostra felicitate. At non
ante vereor quam nos omnes inveniat nudos. Iterum erat
videre Bertellam magna stipatum caterva Burgensium Arma-
torum [illegible] ostendebat ab Urbe [illegible] Habeo
praesentium sane facundum, et promptum ad labores quoscun-
que, praesertim pro Republica sustinendos tametsi quibusdam videatur
varium, atque perplexum. Studebo Edictum proclamari. Secre-
tario autem isti rogo me valde commendes, et expeditionem
Fratris de meliori nota. Magna fuit eius humanitas. Me

enim

enim de labore voluit relevare, qui propensus eram ad ipsum rele: vandum. Magna laus, quod ipse unus in scriptione assiduus tot negotia in horas ingruentia sine Coadiutore peregerit. Pariter et Cancellario me comendabis, cuius munus arbitror diver: sum. Nihil plus equidem opto quam ut uterque meum offi: cium experiatur, ac mentem cognoscat. Has ad te de alio carac: teris genere concinnatas, ut eo utar quum ad te scribam de: inceps quod intellexero magis tibi placere. Velim autem non requiras, qua scribam manus celeritate, sed qua animi promptitudine. Et ut hoc scias, tibi utraque manu, utroque pede cupio satisfacere. Utini, 7, Januarij 1512.

Ex Volumine extrascripto 1513 a pag. 5

In Christi Nomine. Amen. ab eius Nativitate Anno mil: lesimo quingentesimo tertio decimo Ind. prima die vero [illegible]

Creatio S. Francisci ab arpa de Verona in Tabellionem.

Ioannes de Candidis de Castro Campo Sacri Lateranensis Palla: tii Aulæque Regiæ, et Imperialis Concistorii Comes prudenti, et egre: gio Viro Francisco Simonis ab Arpa de Verona benivolo nostro salutem plurimam dicimus. Quum fragile Hominum genus post primi parentis casum, postquam illa felicissima secula quæ au: rea dicta sunt, atque post illa, quæ argentea Homines doctissi: mi ex Innocentia appellarunt, in ætatem hanc ferream de: lapsum est in qua plurimum malitiæ, plurimum mendacii, parum autem et virtutis et veritatis versatur, intelligimus crevisse cupiditatem habendi agri, congregandi auri, cognosen: tes quod proprium diceretur, quum prius in commune quisque omnia possideret. Maluit enim avarus, atque fatuus vulgus

medicum

modicum agelli sibi proprium vindicare, quam omnem Terrarum Orbem
in Commune tenere. Orta hinc est solertia negotiandi prudentia, fabrican
di industria contrahendi distrahendique. Verum quum vitio Hominum
vel negantium, vel obliviscentium veritatem interirent multa, quæ aut
furtive, aut occultius acta essent, multa etiam iniqua mors omnia sæpe
sepeliret visum est his qui primum hanc rem sapientius intellexe-
runt et opportunum, et optimum, Homines quosdam prudentes deligere
qui invicta honestati auctoritate, contrahentium pacta, voluntates Tes-
tantium, Acta litigantium, fideliter, et eo pacto conscriberent: ut liceret
nulli, quod ii fideliter scripsissent oppugnare. Hos, quia Tabellis utereu-
tur primæva Respublica Tabelliones nuncupavit. Censuerunt item
majores nostri Sapientissimi Viri quædam de iuris præsumptione
debiliora videri, quæ non præsentia Magistratuum sancita essent. At
vero majestas Cæsarea posteaquam summam rerum adepta est non-
nullos Comites ad singulorum commodum sibi fecit, qui ad Offi-
cia ista eos, qui virtute, fide, scientia mererentur, constituerent.
Nos itaque, cui Serenissimus, et Invictissimus Maximilianus
Divina favente Clementia Electus Romanorum Imperator semper
Augustus hoc munus augustalibus contulit documentis Audita humi-
li petitione tua, quam coram Nobis constitutus exposuisti, quod te Notarium,
et Iudicem Ordinarium constituere dignaremur, te ipsum Franciscum
ab Arba coram Nobis flexis genibus hoc petentem Notarium, et
Iudicem Ordinarium constituimus et creamus, et de Tabellionatus
et Iudicatus Officiis legitimis investimus, tibique pennam et pennarium
exhibemus, plenam concedentes faccultatem, ut quandocumque, et
ubicumque rogatus fueris per totum Romani Imperii ambitum possis,
et valeas imperiali auctoritate pacta contrahentium scribere, Volun-
tates Testantium, Actaque litigantium, ac demum omnia, et singula
facere, et adimplere, quæ ad Officium Notariæ, et Iudicatus Ordinarii
pertinent

pertinent. Age vero, quamvis te bonum virum, fidelem, pertin. esse habeamus consuetudinem tamen observando Promittis Nobis, atque solemni Juramento confirmas, quod bene, fideliter dili. genter nulla simulatione falsitate malitia interveniente quacum. que in Officiis Notarie, et Judicatus predictis complectuntur, exer: cebis; et facies In Chartis, de quibus scripta vetera essent abrasa nul. lo modo scribes scripturam publicam, et autenticam, falsum ali: quod Instrumentum non facies Testamenta, ultimas Voluntates, dic: ta Testium ante tempus nemini revellabis. Viduarum, Orpha: norum, pupillorum miserabilium personarum, pontium strata: rum, rerum publicarum iura manutenebis omnia denique facies, et observabis ac que Notarii, et Judices ordinarii obligati sunt. Romano item Imperio et Romanis Imperatoribus, et Regibus legit. time intrantibus Nobisque, et aliis de domo Nostra semper fidelis eris nihil unquam committes aut committentibus assenties quod Sa: crosancto Romano Imperio, et Romanis Imperatoribus, et Regibus litem, aut Nobis nocivum intelligas, quinimmo pro tuis viribus obviabis, et quantocicius poteris illi cui rem ipsam officturam videris per te, vel, fidum Nuncium propallabis. Ut autem hæc quæ a nobis tibi presentium tenore conferimus pateant Uni: versis mandamus per Antonium Bellonum Utinensem Nota: rium fieri publicum documentum solito pendenti sigillo com: muniendum.

Actum Utini Aquilejensis Diœcesis in Cortina in Ædibus solitæ ressidentiæ Mag.ci et Ex. Jurisutriusq. Doct. D. Joannis de Candi. dis Palatini Comitis suprascripti, a Nativitate Domini Nostri Je: su Christi Anno millesimo quingentesimo tertiodecimo Indictione prima Die vero Veneris septima Januarii Presentibus spectabilibus Dno Francisco de Pacna q.m D. Nicolai, D. Jo Filio D. Andreæ de Corbellis

Cirkellis de Utino, et D. Dominico Della Luna Veneto testibus vo:
catis, rogatisque specialiter, et habitis.

Augustalium Documenti, de quibus supra tenor
sequitur, et est talis. videlicet.

Maximilianus divina favente Clementia electus Romanorum
Imperator semper Augustus, ac Germaniæ Ungariæ, Dalmatiæ,
Croatiæ & Rex Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ Lotaringiæ Brabantiæ
Stiriæ Carintiæ Carniolæ Limburgiæ, Lucemburgiæ et Gheldriæ, Lantgravius
Alsatiæ Princeps Sveviæ, Palatinus in Habspurg, et Hannoniæ Prin:
ceps et Comes Burgundiæ Flandriæ, Tirolis, Goritiæ, Arthesy Holan-
diæ, Zelandiæ Ferretis in Kyburg Hamurci, et Dutburgi, Marchio
Sacri Romani Imperii super Anasum, et Burgoniæ, Dominus Phry-
siæ, Marchiæ, Sclavoniæ, Mechlinis Portusnaonis et Salinarum.
Spectabilibus Joannibaptistæ Joanni utriusque Doctori Francisco, et Hiero-
nymo Fratribus de Candidis de Castro Campo Sacri Lateranensis Pala-
tii, Aulæque nostræ, et Imperialis Consistorii Comitibus gratiam nostram
Cæsaream, et omne bonum. Sæpe ingera Cæsareæ dignitatis sublimitas
sicut inferioribus potestatibus officii, et Auctoritatis electione prefer:
tur, et commissos sibi fideles optatæ gubernet consolationis præsi:
dio, quo tronus Imperatoris tanto solidetur felicius, et uberiori pros:
peritate proficiat, quanto indeficientis suæ virtutis donaria largiore
benignitatis munere fuderit in subiectos sic a coruscante fulgore
imperialis solii nobilitates aliæ velut a sole radii prodeuntes ita
fidelium status et conditiones illustrant quod prima lucis inte:
gritas intemerati luminis detrimenta non patitur, immo am:
pliori scintillantis iubaris expectato decore perfunditur, dum in
Circuitu sedis Augustæ Spectabilium Comitum, et procerum
numerus

numerus ad imperii sacri decorem augetur. Sane ad notabilem,
et multum considerandam antecessorum vestrorum fidei, et devo:
tionis ferventiam erga sacrum Romanum Imperium, qua a feli:
cis recordationis Carolo quarto Romanorum Imperatore gloriosissimo
Prædecessore nostro specialibus Privilegiis, et Gratiis donari meru:
erunt, sicuti per vos Nobis monstratum fuit, nec non ad dignam,
et præcipuam vestræ Circumspectionis industriam, et exper:
tam virtutem Fidei vestræ ad Nos, et præfatum Sacrum Imperi:
um devotam perseverantiam nostræ Majestatis oculos et stu:
diosæ meditationis aciem singulari quodam fervore gratiosius di:
rigentes vobisque specialem gratiam facere volentes; Vos
omnes et singulos Fratres prænominatos quos virtutum claritas
generis nobilitate comitata, quadam laudabilium morum venus:
tate respersos speciali decore reddit insignes, nec non Filios, et Suc:
cessores masculos ex legittimo Matrimonio a vobis descendentes in
infinitum, motu proprio, animo deliberato, sano Principum, Comi:
tum, Baronum, et Procerum Nostrorum, et Sacri Romani Im:
perii Fidelium accedente Consilio de certa nostra scientia, ac
Imperialis plenitudine potestatis Sacri Lateranensis Palatii Au:
læque Nostræ, et Imperialis Concistorii Comites facimus crea:
mus, erigimus, nobilitamus, attollimus, et Auctoritate nostra
cæsarea gratiosius insignimus. Decernentes, et hoc cæsareo statu:
entes Edicto Quod ex nunc in antea omnibus Privilegiis, hono:
ribus præminentiis liceitatibus, immunitatibus et utilitatibus uti,
frui, et gaudere debeatis, et possitis, quibus sacri Lateranensis Palla:
tii reliqui Comites hactenus freti sunt, seu quomodolibet gaudent,
ac potiri possunt consuetudine, vel de jure, Dantes et concedentes
vobis de cæsareæ Potestatis nostræ plenitudine plenam, et omni:
modam.

modam facultatem creandi Notarios publicos, seu Tabelliones, et Iudices ordinarios ubique Locorum per Sacrum Romanum Imperium, quoscumque qui idonei fuerint, in litteraturaque sufficientes, super quo vestras conscientias oneramus cum plenaria potestate ad notariatus, seu Tabellionatus, et Judicatus ordinarii officium pertinente eosque, et eorum quemlibet per pennam, et calamum ut moris est in dicto officio investiendi, dummodo tamen ab ipsis Notariis publicis, seu Tabellionibus et Iudicibus ordinariis per vos, et vestrum quemlibet creandis et faciendis ut præmittitur, et eorum quolibet vice, et nomine Sacri Romani Imperii, et pro ipso Imperio debitum recipiatis fidelitatis proprium et corporale juramentum in hunc modum, videlicet quod erunt Nobis, et Sacro Romano Imperio et omnibus Successoribus Nostris Romanorum Imperatoribus, sive Regibus legitime intrantibus Fideles, nec unquam erunt in Consilio ubi nostrum periculum tractetur, sed bonum, et salutem nostram defendent, et promovebunt damna nostra pro sua possibilitate evitabunt, et avvertent. Præterea tam publica Instrumenta quam privata, ultimas Voluntates Codicillos Testamenta, quæcumque Judiciorum Acta, ac omnia et singula quæ in illis et quolibet ipsorum ex debito dictorum Officiorum facienda occurrerint, vel scribenda juste, pure, fideliter omni simulatione, machinatione, fraude, et dolo remotis scribent legent et facient, non attendendo amorem, odium, munera, vel favorem, ac alias quascumque passiones, scripturas, cum quas debebunt in publicam formam redigere, in membranis mundis, non in Cartis abrasis neque papireis fideliter scribent, legent, et

facient

In laudem

facient, quasque Hospitalium et miserabilium personarum nec non Pontium refectionem, et stratarum publicarum pro viribus promovebunt, sententias et dicta Testium do-nec publicata fuerint sub secreto fideliter retinebunt et omnia alia et singula recte facient, et justè quæ ad dicta Officia quomodolibet pertinebunt consuetudine, vel de jure, quo quidem hujusmodi Notarii publici, seu Tabel-liones et Iudices ordinarii per vos creandi et faciendi possint, et valeant per totum Romanum Imperium facere, conscribere, et publicare Contractus Instrumen-ta, Iudicia, Testamenta, et Ultimas Voluntates, Decreta, et Auctoritates interponere in quibuscumque Contrac-tibus requirentibus illas, vel illa, et omnia, et singula facere, publicare, et exercere, quæ ad Officium Notarii pu-blici, seu Tabellionis spectare, et pertinere noscuntur. In-super eadem Auctoritate cæsarea ex certa scientia et mo-tu proprio Vobis, ac Descendentibus vestris masculis præfatis concedimus, largimur, et impertimur, quod possitis et valeatis naturales bastardos, spurios manseres, nothos, incestuosos copulativè vel disjunctivè, et quoscumque alios ex illicito et damnato coitu procreatos seu procreandos tam presentes, quam absentes, et viventibus, vel etiam mortuis eorum parentibus legittimare illustrium Principum, Co-mitum, et Baronum dumtaxat exceptis, et eos ad omnia jura legittima restituere, omnemque geniture maculam penitùs abolere, ipsos, et quemlibet eorum restituendo, et habilitando ad omnia, et singula jura successionum pa-ternarum hæreditatum tam per alios aditarum etiam ab

Intestato

Intestato agnatorum, et cognatorum bonorum feudalium allodialium, et vassalagiorum, et aliorum quorumcumque bonorum, et ad honores, dignitates, et ad singulos alios Actus legittimos, ac si essent de legitimo Matrimonio procreati, dummodo legittimationes per vos faciendæ non prejudicent Filiis legittimis, qui ipsi cum legittimandis equis portionibus succedant Parentibus, et Agnatis, nisi forte ratione sexus vel agnationis ex dispositione alicujus Legis municipalis vel consuetudine deberent dicti legittimati præferri iis, qui ab initio fuissent legittimi; quo casu eis prærogativam præsentium quoque Auctoritate concedimus, non obstantibus quibus moniti naturales efficiantur legittimi, pro quibus moniti naturales efficiantur sui juris, omnibusque aliis legibus, et juris dispositionibus ipsis Filiis omnimodam Clementiam denegantibus, nec non aliquibus Legibus, quibus cavetur quod naturales Bastardi, Spurii, manseres, Incestuosi copulative, vel disjunctive, vel alias quicumque de illicito coitu procreati vel procreandi non debeant, vel possint legittimari liberis legittimis et naturalibus existentibus, vel sine consensu Filiorum naturalium, et legittimorum, vel aliis quibuscumque legibus, ordinationibus, Decretis, Statutis, et Consuetudinibus etiamsi tales essent quæ deberent hic exprimi, ac de eis fieri mentio specialis, quibus obstantibus, vel obstare valentibus huic nostræ concessioni, et ejus effectui de nostræ plenitudine potestatis, et causæ cognitione in hoc dumtaxat casu derogamus, ac derogatum esse volumus per præsentes. Eadem Auctoritate concedentes

tes quod possitis ætatis veniam minoribus concedere, sancito
res Tutoresque per Curatores dare et constituere ac au
ctoritatem interponere. In emancipatione Liberorum
quos Parentes emancipare voluerint, etiam dictis Liberis
habentibus in Iudicio adoptationibus quoque, et Arroga=
tionibus auctoritatem impertiri, et Decretum interpo=
nere valeatis. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc
nostram Creationis, largitionis, concessionis, gratiæ, Decreti,
Privileggii Derogationis et Voluntatis paginam infringere,
vel ei ausu aliquo temerario contraire in Iudicio vel extra.
Si quis autem contra attemptare præsumpserit, nostram,
et Sacri Imperii indignationem gravissimam, ac pæ=
nam quinquaginta marcarum auri puri toties quoties
contrafactum fuerit irremissibiliter se noverit incur
surum. Quarum medietatem Fisco nostro cæsareo, Reli=
quam vero partem injuriam passorum, vel passi usi=
bus decernimus applicandam harum testimonio Littera=
rum Sigilli nostri appensione munitarum. Datum
in Oppido nro Inspruch die secunda Novembris.
Anno Domini millesimo quingentesimo undecimo Re=
gnorum nostrorum Romani vicesimo sexto Hungariæ
vero vicesimosecundo p Regem Ad mandatum Dni
Imperatoris pp.mr. Sentenst

Antonius Bellonus de Utino Not.s a vera, et
autentica Concessione subscripta ut supra ex=
peditaque sub sigillo dicti D. Regis &c. fideliter
exemplavi

Ex citato Volum, seu Tomo in fine

Antonius Bellonus Utin. Tabellio Concilariis S. D.

Cœpi jampridem concurrere cum nonnullis, et quidem præstantissimis Notariis ad Scribatum Civitatis hujus Utinensis, quem mediocriter appetebam, ut pro virili meæ Civitati prodessem. Nam quum Septemviri Summates optimique Cives lotis manibus sincera vota loculis inferant, ad munus ipsum ex universa Patria Tabelliones doctissimi, omnique honore dignissimi, tamquam ad Bravium, quod pulcherimum virtutis est præmium certatim concurrunt. Institutum enim hoc fuit Andreæ Trivisani Equitis Clarissimi Prætorisque Nri sapientissimi. Vin ne precibus, vel blanditiis darentur suffragia, sed meritis dumtaxat, et virtuti, cujus consideratione proxime deligendus est is, qui videatur tantæ dignitati præ ceteris convenire. Unde Prætoris Magnificentiam et Ingenium, qui saluberimo suffragiorum ordine, Civitati jamdiu oppressæ restituit salutem, ac quietem, nemo est, qui summopere laudare non distringatur, satis nunquam queat. Ego autem ~~quippe~~ quanquam virtutis egenus, et meritorum, si consequar illud officium, quod profecto non possum (ingenuè fateor) magnis meritis, vel virtute, nisi velitis exiguam virtutem, exiguumque meritum, quod potestis, ut ad majus accendar in honorem extollere, me in primis polliceor ommissurum Scriptionem in forensibus causis, quæ coram Prætore, coramque Capitaneo, et Judicibus Astantibus agitantur, ut eo fungi possim omni cura, diligentia puro

animo

animo puris manibus, quasi cum toto lucro quod inde mihi contingere solet utilitas ex ipso scribatu provenientis compensetur. Illos vero, qui pariter ad hanc dignitatem contendunt, profiteor et agnosco singulari animi fide probitate praeditos esse, ut etiam si non eligantur passim electissimi habeantur atque dignissimi quavis maxima dignitate. Quod si quispiam ex his hanc attigerit, ad quam praesens contentio est non modo animum meum ad invidiam ullam non concitabo, sed perinde ac si ipse fuissem consequutus certè laetabor plurimum, censeboque statim eum non plus honoris capturum ex dignitate, quam dignitatem ipsam ex ejus industria. Valete

Antonius Bellonus Michaeli Trivisano S. D.

Summa Virtus tua et humanitas, quibus te praeditum intellexi me excitant has ad te dare. Quamvis enim doctus ego non sim, Virtutis tamen amore semper flagravi, et doctos Viros litteris adire, vel humanos ad mei favorem quandoquidem hortari, et sollicitare nunquam erubui. Potest namque contingere, ut alter mihi, qualis es tu doctissimus, sane, et humanissimus Vir munus assequatur virtute auctoritateque sua, quod ipse non possum tametsi quid Homo sine virtute potest acipisci? Est ad Scribatum Civitatis hujus Utinensis quorumdam praestantium Notariorum concursus, ii magnis Viris Intercedentibus se se Praetoris animo insinuarunt, cujus favore sperant sibi victoriam longe faciliorem. Porro tantum tribuunt, ut debent Praetori tam veteres, quam novi

novi peptemvir, ut munus ipsum omnesi illi velle conferre videantur quem Prætor ipse optimus judicaverit meliorem. Nec mirum. Eo enim natus ingenio est, ea prudentia præditus, ut bonos cognoscat, amet, foveat, semper tamen præferat meliores. Hunc tu profecto ex omni parte consumatissimum Virum Patruum tuum ad summam Gloriam imitandum tibi proposuisti, qui nonminus virtutem tuam diligit, quam probat humanitatem. Quo fit, ut cum pergis ejus vestigia consectari vulgò censearis iisdem magistratibus, haud longum post tempus fungi debere quibus eum summa cum laude, et gloria functum accepimus et videmus cum admiratione continuò fungi. Tanta enim fulget justitia animique magnitudine, ut magnam nobis expectationem attulerit, majus de se certè desiderium relicturus. Te autem si precibus tuis, et intercessione me non indignum existimaveris fautorem, et suffragatorem apud eum experiar. Nam si contigerit Sindicatum ipsum mihi conferri, quod facilè potest te rogante contingere, polliceor me summa ope nixurum, ne collatus mihi malè consilio videatur. Fateor vero quod tantum ipsi Prætori præstare non potero quantum contulerit. Nactus tamen tunc ocium ne ingratitudinis vitio dicar obnoxius. Scribam libenter quantum nobis Civitati et Universæ Patriæ præstiterit, cujus Liberator ipse simul et Pater statum nobis omnibus beatiorem restituit, veruntamen bonis omnia sunt speranda. Verum ne quid mihi adscribam, aliis parcam, profiteor quod

cæteri

In laudem

cæteri omnes Competitores me anteeunt virtute et eleg.
tum ex omnibus medstrem semper habebor. Vale

Antonius Bellonus Angelo Gabrieli S. D.

Carmen Augustini Hieronymianum, quod vinisti, et valde pro: basti volui tibi describere sed cursim, non ut acceptam. Laudator Vatis elegantissimi sum enim trivialis Labelli: unculus, sed ut laudatores inveniat doctissimos Viros qui: cumque legerint. Nam si bene sentis, male enim senti: re non potes sat inveniet laudatores quot doctissimos, ... vita tu vere doctissimus ita sentis. Dignus est igitur Vates vel Mecenate, vel aliquo magni ideo cui æque præsit ac presit unde præmium et gloriam quo modo sibi, et Pa: triæ consequatur, quamproptere Scriptis illius æternitas: ... omnino proposita sit. Excolit diu noctuque studia non minus attica quam Romana. Sub hoc tamen uno cælo minus celebri fama nunc illi contrahitur. Nulla Vatis est arrogantia sed potius verecundia. Effringet hanc Vir modestissimus et rationes inviset celeberrimas etiam disjunctissimas quum primum ei Mecenatem, aut quem: piam ducem inveneris paxque iter tutum reddiderit. Sic enim ducta, auspicioque Clarissimi et Eruditissimi Viri continget major celebriorque Gloria illi, vel Pa: triæ nunquam fluitura. Vale.

Antonius Bellonius Balthassari Scipioni S. D.

Miraris, nec parum, ut ex Bertolla intellexi doctissimo jureconsulto

Jureconsulto, tuique studiosissime, quod partem pecuniæ, quam ad me miseras, acceperim, partim vero ad te remiserim, quum tota mihi deberetur, et multo major fortassis pro mercede Privileggii, quo Julium ex te natum fecisti Legittimum, et Testamenti, quo Hæredem. Ego autem non miror solum, verum etiam obstupeo, quod præmium illud a me ultro contractum velle adhuc augere videaris. Tanta tibi est comitas, munificentia, et animi magnitudo. Porro spe sola mercedis operam meam locasse tibi visus fuissem in annotatione publicationeque Privilegii, tuique Testamenti, si nullam ad te pecuniam remisissem si totam, sicuti mihi erat in animo suspitio facile te invadere potuisset, pecuniam ipsam veluti modicam a me reici multam ad præmium integrum affectari. Quum autem studio amicitiæ magis quam pecuniæ laboraverim, jure tenui quoddam medium, quo pecunia ipsa dici non possit plus mea, quam tua, sed apud utrumque nostri reperiretur tamquam meæ erga te servitutis, et benevolentiæ Testimonium. Sed adde nos omnes Julienses tibi debere plurimum, quippe quod tua cura vigilantia fortitudine redempti fuimus e Barbarorum manu et haud ita multo post in pristinum locum apud Venetos restituti. Cum vero amorem, quo Patriam hanc prosequeris, Filium tuum servaturum non dubitamus, quia facie, animo, robore ita refert Patrem Balthassarem Scipionem fortissimum Ducem, hujusque Patriæ liberatorem, et Defensorem, ut Julius alios libentius defendere, tuerique nolit, nec pos:

se

se videatur; quam Iuliemses suos imitatione Parentis et nominis similitudine. Quamobrem utrique polliceor, ut debeo meam operam quantulacumque est ea tamen conditione, ut me amicum uterque potius habeat quam Mercenarium quibus unus idemque animus inest in: victus ab omni cupiditate. Amicitia enim, cujus studio publicavi privileggium, et Testamentum, favores refunde re potest interdum, quales ex auro sumere nequeam omnem propterea tibi admirationem adimere. Vale.

Antonius Bellonus Ricardo de Fontebono s. d.

Scribis me tibi subtristem videri, studes dolorem tollere qui cumque animum meum invasit, consulis denique sorte mea contentus sim. Habeo Vir consultissime jamdiu compertam exploratamque tuam in me benevolentiam. Verum es ta me causa doloris si quis est, quia Animus ipse cum nihil mandas in vota tua, ut esse debet, proclivissimus sibi ipsi non satisfacit Consiliis cum tuis tantam habeo fidem ut priusquam praestiteris equidem ea sectari semper decre: verim. Prodeunt namque de fonte bono, quo meliorem Patria; nostra communi sententia loquor vel aetas ipsa non habet. Accedit quod pauper ego parentum fortunis inique licet oculatus laetari vix possum in Foro tamdiu litibus orbo, quod quum quoque plenum est: audaces quidam Hota: rii castellatim ingruentes plenis manibus omnia rapiunt, ut mihi vix quidpiam praeter nudum quoddam scribendi desiderium relinquatur. Accedit item, quod orti proxi:

me

me Tabelliones, cum in ipso tirocinio calescunt. Veteres, qua-
si refrixerint, ab honore, et utilitate repellunt. Æqua enim
scripta debent æque valere, æquius æquiora. At novitas, ut
est cernere, vel Amicitia quoad lucrum captandum præpol-
let virtuti. Quum vero bene ferant Tirones tot contro-
versiarum ponidus perplexarum præsertim, Vos Iurecon-
sulti videritis. A me, fateor ingenue, virtus abest et gra-
tia non tamen ut illis invideam, qui segnius aut obliqui-
us percipientes, vel Oscitamen habentes procellosius, tem-
pestates mortalibus faciunt, quandoque naufragium. Erra-
re possum et ipse, mortalis sum, et quidem sine Legibus,
sed minus errant, qui Legibus tantum, quam qui usu, et
Legibus carent, nunquam certe tamen, ut alicui prodesse
velim aut obesse. Suspicior ego exercitatis pauciora ideo tra-
di scribenda, quod favorem vetustas imminuit Tirunculis
novitas addit. Amicitia nonnunquam minus exercitatis,
nisi dicamus bonos tot aliis ad Iudices pedes conglobatis vix
supereminere. Nolunt namque rogare, qui sunt rogandi
vel ruere præcipites (neque decet) in ipsum Judicem, vel
Causidicos, ut causas rapiant. Alimur enim discordiis. His
enim laditur illis Tabellionatus dignitas honoratur. Causidi-
cis non semper negatur Scribas deligendi potestas, aut sub-
trahitur opportunitas, quando nonnulli, de malignis loquor
recentioribus, qui non aderant, ad novas causas accitis reici-
unt meliores dudum propriis vestigiis observantes, non so-
lum ut erubescant rejecti, verum etiam ut in Iudicio pro-
pemodum ludibrio fiant. Notarios paulatim deducendos cre-
diderim, qui per gradus in Campum Controversiarum, atque
negotiorum

negotiorum. neutum omnia complecti conantur offendant Arti-
fices vel gravius ut quandoque fit, litigantes contrahen-
tesque. Quamobrem sum minus mihi non lætus quia præci-
pis nihil, non tristis quia sorte mea contentus sum. Stu-
pens est fortunæ solertiam subjacere Studeo autem quan-
tum potero ut olim tibi persolvam Et si rerum sum inops,
quia patrimonium et lucrum ex Arte desint iners saltem
non sum et insolvens. Nam ut vivam bene pecuniæ (ne
mentiar) cupidus sum, ut etia cupidior gloriæ. Virtus enim
perinde gloriam donat, ac Novitas vel Amicitia pecuniam
quæ tamen rectius debetur virtuti. Vale

Antonius. Bellonus Iacobo Axoni S.

Quanto me prosequaris amore significavit mihi puer meus
cui abste schedulam heri sub vesperum obsignatam re-
cipienti ultro dixisti, quod optas voti me compotem fore
animo non sane magis læto me Civitatis hujus scribam
cerneres, quam te Clarissimi nostri Præsidis intueor, et
observo Utinam possem lætissimo pacis majorisque lucri
tempore, ut et dignitate et lucro simul tu fortunatissimus
constare. Equidem plus pacem cupio, quam Scribatum,
et plures jure cupiunt. Cæterum suffragia Civium
(vereor) votis nostris non respondebunt. Nec erit miran-
dum. Competitores egregiè sunt egregii natura, arte, exer-
citatione, et ut scias qui maximè valent eos maxime niti
parès quo modo habent virtutibus amicitias auramque popu-
larem. Ego vero quasi novus, ut quidam obiciunt et minus
forte dignus, et idoneus, ita demum ambivi, ut à proprio
animi

animi judicio quempiam quatere non tentaverim. Honor enim est, sed veluti fumus videtur, quem neque nimis cupere, neque omnino contemnere debeamus. Accedit ex eo cura major, et servilis quædam conditio apud Septemviratum agentes nec scripta mea præmiis, aut laudibus magis propterea colerentur. Et quam in privatis negociis retinui diligentiam, in publicis oporteret me nequaquam relinquere, quin etiam curam suscipere graviorem (Loquor ita, ne quid mihi arrogem) ut minime negem alterius cura studioque Civitatem fortitan posse operosius exornari. Ego enim satis me vicisse putavero si Civitas ipsa sibi satisfecerit, de ejus commodo tantum certe cogito quantum de mea Victoria. Sane me denique fautorum habuisse si Viri qualis es tu, prestantissimi faverint. Vale et Præsidi me quantum vales, commenda. Iterum Vale.

Antonius Bellonus Iacobo Floria.

Animus meus est anceps, an in Scribatus ambitu pergere debeam. Athleta namque novus ducitur in arenam ab illo apud quem arbitrabar me omnino favorabilem fore. Mel sum enim Rodulphum hoc mane sensi munus ipsum ambientem pro Hieronymo ni fallor, Honesto, dum Fratrem domum versus Officii gratia prosequeremur. Nec mihi placebat ingenue fateor Iureconsultum, qui Scribæ Collegii sui favere deberet palam adversantem audire. Rogo mi Patrone, consulas, numquid mihi pergendum sit. Vereor enim, ne qui sunt, eruntque Septemviri

viri precibus Amicorum devicti suffragia in quempiam constanter deflectant, tametsi optimè ipsi teneantur, et libere possint meliorem deligere, quum nemo sit amplius qui cursu cogat ivi in sui nutum. Si ~~jam~~ vero spem putas aliquam subesse victoriæ, fac, ut in teste major sit auctoritas, me commendes ubicumque opus est de meliori nota, tuam enim commendationem spero non fallam. Scis Collegii vestri Scribatum a me libenter susceptum fuisse ad occasionem hujus majoris. Si assequar, quod te Ductore facilè possum relinquam scriptionem forensium causarum, ut exactam in Officio curam et diligentiam præstem, nec non Dno dante conscribam gesta in hac Patria non vulgari stilo, ut Ill.mo Maseo nostro Oratori Clarissimo morem geram Ita tamen, ut ipse corrigenda suscipiat. Vale.

Ex Volum.ne sig.to 1811, 1815

Joannes de Candidis de Castro Campo Sacri Lateranensis Palatii auleque Regie, et imperialis Concistorii Comes prudenti, et egregio Juveni Antonio de
2 Vol 232 Nicolettis Civitatensi q.m Francisci Not. benevolo nro salutem. Quum fragile Hominum genus post primi Parentis casum postque illa felicissima secula, quæ aurea dicta sunt atque post illa quæ argentea Homines doctissimi ex innocentia appellarunt in ætatem hanc ferream delapsum est, in qua plurimum malitiæ, plurimum mendacii, parum autem, et virtutis, et veritatis versatur, intelligimus

mus crevisse cupiditatem habendi agri, congregandi auri, co:
gnoscendi quod proprium diceretur, quum prius in commu:
ni quisque omnia possedisset. Maluit enim avarus, atque
fatuus Vulgus modicum agelli sibi proprium vindicare,
quam omnem Terrarum Orbem in communi tenere. Or:
ta hinc est solertia negociandi, prudentia fabricandi, indus:
tria contrahendi, distrahendique. Verum cum vitio Ho:
minum, vel negantium, vel oblivescentium veritatem,
interirent multa, quæ aut purius aut occultius acta essent,
multa etiam iniqua mors omnia sopiens sepeliret, visum
est his qui primum hanc rem sapientius intellexerunt
et opportunum et optimum Homines quosdam pruden:
tes deligere qui publica honestati auctoritate, contra:
hentium pacta, Voluntates Testantium, Acta litigantium
fideliter et eo pacto conscriberent, ut liceret nulli quæ
hi fideliter scripsissent oppugnare. Hos, quia Tabellis ute:
rentur primæva Respublica Tabelliones nuncupavit.
Censuerunt item Majores nostri sapientissimi Viri
quædam de juris præsumptione debiliora videri quæ sine
presentia Magistratus acta essent. Ne vero Majestas Cæsa
rea, posteaquam summam rerum adepta est, nonnullos
Comites ad singulorum commodum sibi fecit qui ad Offi:
cia ista eos qui virtute, fide, scientia mererentur, con:
stituerent. Nos itaque, cui Gloriosissimus, et Invic:
tissimus Maximilianus divina favente Clementia
electus Romanorum Imperator semper Augustus, hoc
munus augustalibus contulit documentis sub Anno Do:
mini undecimo super millesimum, et quingentesimum,
secundo

secundo Novembris, Inspruchi, audita humili tua petitio
ne, qua te Notarium, ordinariumque Judicem excitare
dignaremur, te ipsum Antonium, quem Franciscus de Mi
coletis egregius Tabellio genuit, et docuit, Joannes de
Manzano Doctor Clarissimus commendavit, coram No
bis flexis genibus petentem Notarium publicum et Judi
cem ordinarium alacriter creamus, et excitamus, ac de
Tabellionatus, et Judicatus Officiis cum penna, et atramen:
tario legitime investimus, plenam tibi facultatem con:
cedentes, ut quandocumque, et ubicumque rogatus fueris
per totum Romani Imperii ambitum auctoritate impe:
riali valeas pacta contrahentium scribere, Voluntates Tes:
tantium Acta litigantium et cetera demum peragere quæ:
ad munus Tabellionatus, ordinariique Judicatus pertinent.
Age vero ut servemus consuetudinem, tametsi bonum, fide:
lem, peritum te esse cognoscimus promittis Nobis atque so:
lemni juramento confirmas, quod bene, fideliter diligenter
nulla simulatione falsitate malitia quæcumque in Officiis
Notariæ, Judicatusque complectuntur exercebis. In chartis,
e quibus vetera scripta abrasa fuissent nequaquam scri:
bes publicam, autenticamve Scripturam. Falsum aliquod.
Instrumentum non facies, Testamentum, ultimas Volun:
tates dicta Testium nemini ante tempus aperies, Vidua-
rum, Orphanorum, Pupillorum miserabilium, Pontium,
Stratarum Rerum publicarum Jura manutenebis, omnia
denique observabis, ad quæ Notarii, Judicesque ordinarii obli:
gati sunt, Nobisque, et aliis e Domo nostra prodeuntibus
eris semper fidelis, illisque, quibus te in primis fidem

servare

servare Augustalia documenta distringunt, præsentibus sigillo Nostro communiendis ad perpetuam rei memoriam. Utini Aquilejensis Diecæsis in Cortina in Ædibus solitæ residentiæ Nostræ. Die Nativitate Domini Nostri Jesu Christi Anno millesimo quingentesimo quintodecimo, Indictione tertia die vero tertio Septembris. Præsentibus q. Francisco Sclavulino Familiare Nostro, Mag.co Angelo q.m Michaelis Vicentino et M.o Bapta Pictore q.m Francisci Carpentarii Utini habitantibus Testibus vocatis rogatis et habitis.

In fine dittati Volume.

L'ultime mie Ser.mo Prencipe, ed Ecc.mo Sig.r mio al Mag.co Proveditore furono di mercore 11 dell' instante, per le quali li significai come quella sera era venuto il Co: Cristoforo con circa Cavalli LXX a sopravedere questo loco et come da uno de' suoi capo di lanzchinsech da Nostri preso aveva avuto certissimo, che questa impresa era da loro desiderata et che per questo erano venuti con l' Artiglaria, e tutto il Campo ad Artegna miglia doi lontan da qui. Io credo averli scritto come da più miei Amici da Udene me fu per messi speciali significato, come tutti li Capi di questo Essercito inemici unitamente avevano determinato voler questo loco per dissipar la persona mia et questa fu la sententia nelle mie come io ho detto drizate al Mag.co Proveditor richiedendolo la mandasse subito a V. S.tà Ora Ser.mo S.r mio nel nome di Jesù vittorioso et della gloriosa Vergine Matre sua li narrerò lo successo et ordine della battaglia brevemente, che poi piacendo alla Clementia di Dio a bocca più a pieno. Zobia matina

mattina al levar del sole scoprimo quasi all' uscire d'Artegna
un Squadron di Cavalli dietro Fanterie alla sfilata in gran
numero, et succedevano le Artigliarie et quando li doi terzi
della Gente erano già già giunti nella Villa di questo loco anco
ra l'ultimo campo non era uscito d'Artegna, in modo che judi
camo una gran Gente, L'Artigliarie erano Canoni grossi num.o
9 Sacri, et Falconetti assai, et dico assai, perchè non potemo
aver determinato num.to ma per lo batter che vedemo da
poi la stimammo assai Archibusi, et Schiopetti senza numero
Delli nove Canoni doi passano cento libre per cadauno. Su-
bito gionti a circa ore XVI comintiorono con tutta l'Arti-
gliaria a batter la Rocca da ogni parte; le mura erano bone,
et fecero ressistentia assai, ma in fine circa le XXI ora
per la furiosa, ed aspra batteria comintioronsi ad aprire,
et sopra la Porta, la quale avevamo murata, si fece un
rimbo, in modo che li Omini miei, che dentro aveva posti,
che erano XIV comenzorono a perderse e subito mandoro-
no ad farmi intender lor esser in manifesto pericolo,
et che io provedesse. Lo Sito della Rocca è questo Da uno
degli Angoli del Monte, lo qual è trigono si leva un sasso
verso Ostro longo passa XVIII, et largo 6, le due linee più
longhe, le quali guardano una a ponente, l'altra a levante
sono securissime, perchè lo sasso vivo è alto almanco passa
XIV et stano pur ruinate le mura come ora sono non du-
bitamo. La terza faza, che tira passa 6 è verso l'angolo
del Monte, non ha tanta altezza, ma securissima, perchè lo
Monte la diffende dove za fa ho: Anni per Divina In-
spirazione

spiratione jo li feci una porticella di soccorso la qual sola ha salvata questa Rocca, et lo monte et Noi. La quarta faza che guarda Ostro se stringe quasi in forma di ovo, et nella ponta è la Porta per la qual la Scala mette che è cavata nel sasso di circa 50 Scalini. Questa scala mette più in uno rivelino di circa trè passa per ogni verso, dalla qual per un'altra scala si dismonta a uno piano dove è una Stala et certo Brolo, la longhezza del quale è circa passa XXV pur verso Ostro, et in capo si leva un sasso detto lo sasso dè Corvi, lo qual è stato per me un mal sasso. Da questo piano del Brolo, e Stata al piano da basso può esser da circa passa LX a piombo. Tal'è il sito di questo sasso. Avuti trè messi in gran pressa, che io provedessi, e non trovando persona di capo, che ci volesse andar, pensando la importanza di essa Rocca, che perdendola saria etiam perso il Monte, cognoscendo la fede, et Valore del Mag.co M.r Teodoro del Borgo, determinai raccomandarli la impresa del Monte, e venni jo stesso in Rocca et raccommandato al S.r Dio me inviai, et seguito dalli miei carissimi fioli Tiepoli, et d'alcuni altri Valentomini intrai dove trovai le cose in pericolosi termini. La batteria fu gagliardissima ma più ci spaventavano le ruine, et juro alla S. V., che più volte jo con li miei ci trovassimo somersi dalle ruine et tamen per li meriti della Gloriosissima Madre di Loreto nessuno fu offeso da notabile male. La seguente notte mai fu cessato di batterci con tutti li Canoni. Ma la mattina, che fu il Venerdì più rabiosa che mai fu fatta la Batteria, et per

sententia di

In laudem S

Sentenzia di Dio, tornò la ruina a beneficio nostro, però
che le ruine ci facevano uno riparo mirabile, et a loro
maggior difficultà di montare. Così stando me vennero av:
visi in gran pressa dal Monte come molti commenzavano
a retirare, et alcuni Cittadini di S. Daniele, et Udine,
che qui sono andavano disconsortando Soldati, et Villani,
esortandoli alla Dedizione, et duj, che erano venuti con
m. Zeboin se erano scampati et molti Villani a parte
a parte, et aver Lettere di doi Cittadini che mi confor:
tavano a renderme in tanta difficoltà posto. Mi parti
di Rocca e venni in Monte dove inanimai tutti et
assettato il tutto, li Nemici circa XXI ora s'aviarono.
verso la Rocca, dove ritornai subito. Le Artigliarie fa:
cevano gran ruine et li Nemici montavano per la
scala di pietra, li ributtassimo più volte quando fu sul
scurir della notte, questi misero certi fochi lavorati
li quali trovando materia assai di Legname che assai
ci fece grandissima fortuna, e questo fo delli majori
pericoli nostri, alla fine circa la meza note cessò lo fo.
co, ma così come lo foco ci faceva maior fortuna
più tiravano le Artigliarie et grosse et minute, e ciò
facevano per amazarme. Cessato il foco et la batteria
il Soldato io fui chiamato in Monte. Et non creda
V. S.ria, che quel trajetto dalla Rocca al Monte fosse
securo che sempre li Archibusi, che erano in la stal:
la ... lavoravano. Quel zorno non batterono molto, la
notte sentimo, che al Monte a una Guardia nomi:
nata

nata da me S. Quirino memoria del mio Ecc.mo S.r Vicenzo Quirino si facevano dei ripari, et la mattina vedessimo condur uno delli grandissimi, et dui altri Canoni, et li trè altri assettati alla Porta della Rocca, dove etiam fu fatta una brava Batteria, ed alle XVI ore tutto lo esercito se messe in Battaglia, le forze alla Rocca, ed al Monte, a S. Quirino 700 Lanzchinsech, a S. Fran.co circa 600, a S. Domenico circa 600, ed in li altri lochi Canaglia assai. Erano le muraglie di S. Quirino gia abbatute ma l'erano fatti li ripari per la diligenzia del Mag.co M. Teodoro, lo qual Ser.mo Prencipe se ha portato si egregiamente, chel merita la grazia di V. S.tà accumulatamente. Montavano da ogni lato, et da ogni lato erano ributtati, ma alla Rocca fu la maggior furia, dove mi furono abbatuti al fianco mio cinque valentuomini, tamen nessuno è ancora morto. Io Ser.mo Prencipe quanto aspetta alla persona mia testor nec tella, nec ullas vitasse vices, et si fata fuissent, ut caderem meruisse manu. Li nemici montavano fin alla summità della Scala di pietra ma sempre li ributtassimo. Derono la battaglia fino alle 6 ore asprissimamente, asprissima per le artigliarie più che per altro. Vergognati si tornorono, et tutti li nostri della Rocca, come del Monte tanto animosi, che nulla li stimavano più. Le Femine di questo loco anno fatto cose stupende in fine tutti fumo optimè disposti. Li nemici subito mandorno il suo Trombetta, ma non lo volsimo ascoltare. Ed oggi

m'anno

In laudem S

m'anno mandato uno di Udine che fusse ditto a ms Jero:
nimo, che li porto una lettera, che li piacerà molto. Jo li
feci la risposta a colpi d'Artegliaria. Siamo deliberati con
quanti, che qui semo morir più presto che mancar a V.
Serenità, la qual scriva una buona lettera laudando ms
Teodoro, et quanti che qui sono alli quali ho promesso di
far che V. Serenità remunerarà tutti secondo li meriti, et
operazioni sue, et li ballestieri ho assecurati del danno del:
li soi Cavalli, et li Villani etiam d'ogni suo danno. Re:
tenute queste sono adi 21. Questa notte ho ricevuto Lette.
ra di V. Serenità di XVI con la zifra, et Lettera del Pro
veditor. Non è stato possibile scriver a V. Serenità avan.
ti per le diligentissime guardie de' Nemici atorno. Pur
ora par che si alentino a V. Serenità me raccomando et
cusì la Famiglia mia, et la supplico, che se di me Idio
altro disponesse, la se degni maritare quella unica Fi:
gliola mia, che ho in Casa, come io spero nella Clemencia
sua, che pur questi pericoli sono grandi, e trovomi non
cussì gagliardo come jo vorrei per una ruina, che mi cas:
cò su la schena. Questa Rocca è restata solo lo sasso, le
Muraglie ruinate tutte; ma me par cara, che se la fusse d'
oro. Se stima siano tirati più di colpi 500 di Canoni. V. S.
vederà la sorte delle ballotte, di munizion infinita di nemici
Domenica furono morti più di 50 et feriti assai, per avan:
ti etiam ne sono morti assai dalle artigliarie nostre minute
che ne semo ben forniti. Delli miei Villani ne sono morti
quatro. Iterum a V. Serenità me raccommando. Ex Osopo a 20
Febraro

Febraro 1514 a ora 1 di notte In Osoppo

Hieronimo Savorgnan

Adì 20 Febraro, de Ponte non dubito, ma per star con molti sinistri dubito di lunghezza di tempo. V. Serenità proveda come li par, benchè fin ora tutti sono d'animo optimo.

Questa notte Ser. Preme. ed Ecc.^mo^ S.^r^ mio con una infinità di Guastadori sono fatti diversi ripari per metter Artigliarie a quel fianco di questa Rocca, che guarda Levante, ed al levar del Sole cominzò una fiera, e rabiosa Batteria, che le passate ne parsero zanze a rispetto di questa. Sono stati numerati da Colpi 300 di Canoni, che li sacri, et li falconetti non avevano tanto di spacio, che potessimo pur coprire le Teste nostre. Io el dirò pur, et non a jatanzia, jo non trovai persona, che non trepidasse, pur con l'aiuto di Dio, et con l'intenso desiderio mio per mostrar la fede mia verso la Ser. Vostra, li diedi tanto animo, che sostenessimo l'impresa sino a XXI ora. All'ora venne l'Ordinanza di Fanti, e Uomini d'arme benissimo in ordine alla Scala, le quali se ne stetero fin a quest'ora, poi vista la diffensione nostra se ne andorono cussì vittoriosi. Nel Nome di Jesù tenemo ancora questa Rocca sotto la Santa Insegna di V. Serenità determinato di morir più presto che perderla sì per l'onor mio, come per l'importanzia sua, come per li effetti V. Ser. potrà aver judicato, et merita che la sia onorata, et con lo favor farla celebrar, ha auuto fin qui più di mille colpi di Canoni. Prego V. Ser. la mandi a vedere, che a ogni uno parerà cosa maraviegliosa, che l'abbiamo tenuta. A V. S. me raccommando. Heri li scrissi, e lo dì precedente li raccommandai la Famiglia mia &c.

Hieronimo

In laudem S

20

Girolamo Savorgnan.

M. Teodoro si porta supremamente, et merita ogni laude, lui sta nel monte.

Dat. in la combattuta Rocca d' Osoppe Adì 23, Febraro 1514 ora 1 di notte.

Antonius Bellonus Notarius Utinensis Hieronymo Savorgnano S. P. D.

Si Militem creari te, quod suadet, pati vis habes Diploma, in quo Terræ non continentur, sed brevis et vera commemoratio tuorum ingentium meritorum. Curabis tu pro dignitate transcribendum in membrana cultioribus literis, Auroq; purissimo subsignari. Nos enim consalutare te cupimus Militem ut solemus Custodem, decusque Patriæ. Vale.

Incorruptæ fidei, singularis, bellicæ Virtuti, quam nostris omnibus in rebus pro instituto Progenitorum semper excoluisti vehementer accendimur splendorem accommodatum adiicere Equum enim, et justum est, ut fidelibus et benemeritis Viris honos suus exhibeatur. Compertumq; nobis ac exploratum, quos pro meritis ornaverimus, illos in nostræ Reipublicæ commoda promptiores, concitatioresque reddi, quod in Nobili, antiquaque Familia tua, posteaquam inire cœpit nobiscum amicitiam, summopere delectavit nos sæpius observasse. Federicum namque Savorgnanum Proavum tuum Amicum fidelem, et intimum quidem habuimus, nec ab re. Quippe, qui Foroliensem Patriam nobis non restituit solum, verum

verum etiam ad sanctam bene fideliterq vivendi rationem traduxit Unde nos ipsam, posterosque faustis Auspiciis in patricium Ordinem nostrum Retulimus, ut pari Ordine pariq jure quo ceteri nostri Cives et Patricii fruerentur dictis aliis donis, et præeminentiis ultro collatis quemadmodum constat planius nostris Ducalibus desuper conditis documentis. Fidem autem tam sincerè, tamq ardenter complexus fuit, ut necari tandem se pati maluerit, quam ab illa vera Amicitia nostra discedere. Hanc Tristamus ejus Filius, Paganusq subinde tuus Pater studiosissimè colentes, ingenita Fide, benignitate, prudentia, fortitudine, sineq ulla prorsus nostri Senatus impensa Patriam ipsam in Officio, et Fide confirmaverunt, et ne nostrum Patriæ justum Imperium occupari contingeret, quoties opus fuit tanquam Cives, Filiiq nostræ Reipublicæ amantissimi æquè fortiter, ac decore sese Hostibus objicere non dubitarunt, nihil omnino prætermittentes, quod ad optimorum Civium optimorumq Filiorum officium pertineret. His vero tu disciplinis exemplisq domesticis institutus nec ideo tamen diverso natus ingenio in veteris Fidei virtutisq cultu, magnisq rebus prosperè gestis nequaquam aberras ut probè noscamus ex Virorum Fidelium intimorum Magnificorum radicibus te fidelem, intimum magnificum prodiisse. Hæret sanè præcordiis nostris quanta humanitate munificentia prudentia, animi magnitudine, quanta denique Hominum erga te benevolentia pro nostra intentione Patriam conservaveris. Quot sumptus in exploratoribus præsertim pro rerum, atque temporum exigentia feceris, ut per eos præmonitus, quæ apud Hostes

gererentur

gererentur, vel tractarentur certius rerum nostrarum indem-
nitati consuleres. Quanto animi vigore, cum Germanis er-
rumpentibus et Cadubrium, ac in Carneam usque progres-
sis Juvenis (admodum feliciter decertaveris. Quoties a Pa-
tria hostiles impetus, incursionesque prohibueris. Quot, quan-
tosque labores, atque pericula in nostra illa Legatione perpes-
sus fueris, quam in Helvetiæ Regionem hinc disjunctissi-
mam tam libenter obiisti, quod munus exequutus fuisti ce-
leriter. Quanto consilio, præstantiaque Germanos annis supe-
rioribus in nos rursus moventes in Cadubrinis Montibus
circumveneris, quorum ulli nec effugium datum est, nec vi-
ta relicta. Quam brevi temporis intervallo Castrum novum
Oppidum Patriæ munitissimum expugnaveris. Quanto studio,
solertia virtute, Germoni, Goritiæ, Tergesti aliorumque mul-
torum Oppidorum expugnationes adiuveris ad quas ne ullam
omneres hostibus occasionem tuam ammitteres Armatus ad-
volare potius, quam accedere videbaris. Quanto detrimento pre-
mi affectus fueris pro loci illius nostri sustentatione, ubi ta-
men ante capi non potuisti; quam igne ab hostibus undecum-
que superiniecto totus fere consumptus fuisset; ampliusque
pugnandi, vel ressistendi locus tibi nullus penitus superes-
set; unde merito te Collateralem nostrum Generalem quon-
dam creavimus. Tu vero eo munere non suscepto, quo tes-
tatiorem tuam faceres Virtutem, et gloriam alios mille, et
quidem immensos labores, atque pericula æquo, alacrique
animo pro nostra Republica subiisti, pro qua vivere, nec
minus occumbere gaudebas. In Monte præsertim Osopii,
quem (ut alia tot tua præclara facinora pertranseamus) tu

acri

aeri invictus bello magni, tumidique Germanorum Exerci-
tus, quo dies quinque, et quadraginta continenter pressus
fuisti, Aquæ interdum inopia, invictus amplis pollicita-
tionibus strenuè tutatus es, dum extremam quamque ne-
cessitatem perferre males, quam in prisca illa æneis vin-
culis diu firma fide periclitari, paratissimus mortem
quoque decoram audacter oppetere, ne quid ad integrita-
tem fidei posset Gloriæque tuæ immortalitatem desiderari
quin etiam ut te non minus Victorem cognosceremus, quam
Defensorem egregium, impedimenta pleraque Cæsarea artifi-
cii, præcipue incredibilis quibus Hostes expugnatione
desperata inde se se in fugam conjicientes, exteras haud
parva illata clade, ingens scilicet tuæ Gloriæ testimonium
nobis Venetias transmisisti non tamen serius quam
Clausam, quam occupaverant, Patriamq; vidimus.
Dum autem Patriam ita more majorum in fide contines,
juraque nostra tutaris, hostesque spolias, et interficis, non
modo apud nos auctoritatem, et gratiam, verum etiam
solidam apud omnes tibi gloriam paras, ad quam optimi
quique Cives suapte natura ferri consueverunt. Nos ita-
que certam habentes notitiam, et opinionem antiquæ fi-
dei tuæ, laudisque bellicæ decrevimus ultro te ipsum
Civem nostrum, filiumque dilectissimum, optimèq; de
Republica meritum Ornamentis militaribus insignire, ut
honor te talis consequatur, qualem tu merito consequutus
fuisti. Quapropter Collum tuum, earumque nobis Caput, Pa-
triæ decus, et tutamentum Torque meritis aurea cingi-
mus ~~aurea~~, teque nostrum vultu, cordeque sereno militem
excitamus

excitamus, volentes ut noster deinceps sis, voterisque milites, necnon singulis splendoribus, gradibus, ornamentis perinde ad ceteri a Nobis excitati milites gaudeas, fruaris et enitescas. His autem, et alia cum pro liberalitate nostra, tum pro meritis tuis in dies magis, atque magis crescentibus addere speramus honestamenta, In quorum etc.

Antonius Bellonus Hieronymo Savorg[no] S.

Audio Venetum nostrum Senatum ultro nuper erexisse tuum Osopium in Comitatus dignitatem inque peregrinarum mercium diversorium, tibique concessisse Belgradum, et alias quasdam opes in Physcum, ut fertur olim delatas. Ut autem honesto gratulationis Officio ad quod impellor meam propter summam erga te observantiam absque nugis satisfaciam in tantis tuis occupationibus, totque aliorum Amicorum tuorum gratulationibus, et ipse gratulor tibi multum de Titulo Comitis et proventu plus tamen Belgradensibus, qui nacti sunt justum sortem, eumque perpetuum moderatorem, qualem universa Patria consequi vel maxime gauderet. Magna sane videntur hæc munera, meritis tamen nihilo grandiora meo judicio, si cum virtute, Fide, Victoria tua conferantur. Montem enim fortissime defendisse contra Cæsarem raræ fuit virtutis, ut Osopium nobile sit obsidione Germanica, titulo germanicisque mercibus nobile, semper vero tua virtute nobilissimum. Præmia magna proposita rejecisse, Fidei

Dem Fidem

identidem raræ, propter quam merito facultatibus augeris. Profligasse vero simul, et impedimentis spoliasse manu parva tot bellicosissimas Copias, Patriamque redemisse, unicæ Victoriæ fuit, ob quam Victori Belgradum ex hostibus jure concessum est. Merita igitur undecumque maxima mercedem non aliam recepere quam meritissimam, tametsi benificentissimi Senatus memoria consueverint benefacta nunquam excidere. Adde quod Gloria, cujus amore ductus nescis cedere laboribus pro Republica, neque periculis, aurea merces, et immortalis est. Cæterum Belgradenses, si non aliter rexeris quam ut confido, Veteres tuos, nescio an dicam Subditos, vel Amicos potius, nunquam et ipsi cupient non esse tui. Ipse autem Deus faciat rogo, ut sæpius talia tibi gratuler contigisse. Nam non minus quam tu Gloriæ tuæ cupidus sum, et plus certe, quam cæteri Buccinnator. Vale.

Antonius Bellonus Hieronymo Savorgnano. S.

Ex Camillo tuo qui jampridem ad te venit, nosce debes quid egerit nomine tuo Pinzani, et Buyæ; tam enim referre solet fideliter, quam mature peragere. Superest, ut Oppidis ipsis, quorum tibi quæsivit possessionem, constituas Præfectos qui regere sciant sine querela, nam ex Ministris Principes judicantur. Scient autem optime, si tecum diu versati fuerint, quod Subditos amas, et amaris ab omnibus. Acta descripsi, notarialiter tamen, ut fuit necesse sed non mitto inter Martis fulmina. Tradam Camillo

statim

statim ut in Civitatem redierit. Iussi vero praeceptis absque mora, audiens ero, si deceris alia. Novi audio nihil. Quicquid autem affertur sciunt Septemviri tantum, et Scriba eorum. Tenemur omnes desiderio Marani, quod Utinam impleas. Laude tamen non carebis etiamsi non impleveris, qui tam ardua non pro propria, sed pro Patriae salute tentaveris, futuri temporis qualitatem in die Ascensionis Dominicae prospicies. Ex hoc nostri Hieronymi praesagio, quod ut elegans censeo, ita verum fore. Vale.

Praesagium

Qua luce aeteream conscendit Iupiter Aulam
Et Solem, et Nebulas, et Pluviam aspicies.

Antonius Bellonus Hieronymo Savorgnano S.

Crebrescit apud nos fama, Boemos fame pressos Marani de deditione loqui coepisse, et eminissime te studere obsidioni non autem internecioni hostium, nedum tuorum Civium, optimo quidem factum consilio. Saevitia namque solet appertare mali plurimum, nihil Clementia. Decius Hieronymus quem bene nosti, tui studiosissimus Vir, meique amantissimus in Oppidum istud invitus velut in Carcerem olim conjectus est, qui nihil in Senatum Venetum, nihil in Patriam, nihil in te ipsum machinatus ad nos effugiendi opportunitatem, ut pro virili prodesset quaerere nunquam destitit. Amicum profecto perspiceres fidelem, si quod peritissimo gerit pectore patefacere tuto posset, assidue precari tibi Victoriam. Verum in eam incidimus temporum calamitatem ut co:

gatur

gatur se nobis ac Patriæ Inimicum præstare qui maximè ardet auxilio fore quasi aridtemus vicissim. Hunc si intraveris, quod cito Dii faxint, Civem, Amicumque insontem rogo digneris incolumem in primis servare, ab omnibus liberum injuria quantum fieri poterit, ne lenitatem innatam videaris in sævitiam contra tuos convertisse. Scis enim præclarius esse Civem unum servare, quam hostes mille perdere. Ego vero quantum Amico fideli rebus in angustiis communicaveris, tantum abs te mihi ipsi beneficium collatum existimabo. Vale.

Antonius Bellonius Hieronymo Savorgnano S.

Cupio intelligere quid cum Primano egeris aut quantum speres de negocio meo. Equidem nullam scio conjicere difficultatem quum sibi tum de Fratris assensu constet tum de nullo prorsus præjudicio Abbatiæ; immo de nostris immensis laboribus laudatis tantum, non ut par erat recognitis quibus æterno incomparabilique afficitur beneficio, singulis agris suis limitibus circumplexis. Si recusat, quod jure non potest, velis mihi causam significare. Tunc enim consulam rei meæ quo potero melius. Sin autem expediat amore Dei. Paratus sum, si forte jubet, ne tædium amplius hoc sustineam non tamen aliter quam (ad paratam expeditionem, Venetias proficisci, ne nummos et tempus abiciam pauper ut quondam imprudenter. Romæ enim didici finem laboris ingratis impensi, lucrum esse. Vale.

Antonius

In laudem S

Antonius Bellonus Francisco Tulmesano S.

Scribis demandatam Instructionem Vincentio Benedicto quid quantumcumque petam, et offeram ultra Codicem censualem. Video jam quod Petrus Grimanus tentat me miserum seducere loculo nec tamen mirum, Scrinia mihi sunt auro plena. Sed utinam meis illi nunquam pleniora. Non esset fortassis tam famelicus, quum nimia auri copia gignat ut plurimum nimiam avaritiam. Existimo illectum peculia Fratris mei, quem superveniens offendit in Atrio suo numerantem. Invector namque suspicans ad se nummos, Fratrem ipsum fronte placida, manu porrecta, verbis blandis excepit. Minister mox quidam, ut scalperet, in Aulam prodivit saepius inquiens Dic sodes, quot pecunias habes? ad quem portasti? quid tum eis vis agere? Sed quo solertior ad illas inquisitio, ad hoc sinverior fiebat responsio curiosiorque custodia. Unde dulcedinem illam adumbratam, Metamorphosi vidisses lapsi protinus, et rigescere, dum nil aliud aculeatum procederet. Non tamen huic defuit animus in viam desidendi. Postremo digrediens in itinere frequenter retrospiciebat insidiarum metu, ceu retia refugeret circumjecta. Ignavum equidem censebam et vecordem Fratrem quum haec mihi narrabat. Nunc vero posteaquam vocet ad loculum tam imprudenter calidum, et prudentem virum, qui ab aculeatis negotiatorum unguibus se illesum subtraxerit. Illae bone Deus, pecuniae meae non erant sed suae. Patrimonium universum habet ex asserto communis Parentis

nis Parentis Testamento. Leve in marsupiolum meum conductioque lyra distringit me cum filiolis propter bellum quo quotidie premimur. Peto autem quicquid dari jubent Apostolicæ Litteræ, et Executores earum. Vel prætium si mavult mercedis et meliorationis in fundo ad æquam estimationem. Offero nihil quia nihil debeo. Verum conveniam Vincentium Benedictum in Crucem me rapi sublimem onus nullum æris alieni, et angusta domi res prohibent. Licet et ipse caleat artem hujusmodi negociandi Cardinalis caritati, atque intentioni contrariam. Et Prædiolum mercede jam meum mihi quasi venundari prorsus iniquum est si pertinaciter respuere non eruberit. Utramque conditionem flamma illa non levis, sed valida Vulcani tui præsentaneum erit medicamentum. Si vero convenerit inter nos, aut ipse preceperis isthuc Navigabo, relaturus illi graciam, qui internexa delegatione roboratum ibi perfecerit Instrumentum, quo tanto nempe libentius concedam; quanto ardentius opto Patronum te meum coram venerari. Novi nihil hic est, nisi quod Castri pars que quassa Terremotui superfuerat vi Ventorum hodie disjecta, cum Divi Marci vexillo quod prospiciebatur ex alta specula visa multis fuit malum omen portendere. Ubi legeris, ardeant eæ, non fluitent volo, quia continent veritatem, quæ parit odium. Vale

Antonius Bellonus Francisco Tulmetano. S.

Veritus mearum Litterarum perditionem, quas Filius Damiani

In laudem S...

ani cujusdam Bentadi Marianensis, neutrum nostri cognoscens heri suscepit ad te deferendas. De his subcomiter invitante nova Amici utriusque nostrum occasione. Scripsi in summa Cardinalis litteras, quas Vincentius Benedictus asseverat jamdiu se vidisse ad Fratrem Petrum Equitem Hierosolymitanum, vel Ioannem Iulianum exaratas, testimonio esse me exauditum, et Instrumento, modo fiat includi necessarium. Et quod si ressistit adhuc Eques remissioni, concedat saltem Emphiteusi, nec parcat exactioni, si qua competit sibi juribus tamen prius, ut æquum est utrinque discussis. Nam quod alias ad te scripsi de aureis quinque ad moræ profecto remedium, fuit non autem ad solutionem debiti, quod nullum est. Illud idem replico, et expecto vel a te vel a Benedicto, priusquam aere irrumpat frigus, ad Instrumentum præparatum vocari, nisi expectare Grimanus velit in hyeme ignem, ad quem eum omni posthabita Religione vocabo pro remedio tam longæ moræ aliter non invento. Cur non licebit mihi cremare labores meos potius quam pro illis semper pignare e quibus nullum mihi compendium sperem? Usto Codice, credat Comendatarius male clarigabit, nec ideo tamen despecto prædiolo fame moriar quod nec fuit hactenus utile, nec mihi notum. Vale

Antonius Bellonus Petro Passerino S.

Librum Sanctissimi Leonis PP. dono quamvis absente mihi quondam datum, non ut meum sed ut tuum adhuc reverenter custodivi. Ita enim accipere, servareque volui

ut se.

ut de Leone tibi liceret non minus quam de me ipso disponere. Cupio nunc ad tui imitationem Angelum Gabrielem illius munere, si concedas, afficere. Poterit enim, quum sit Patricius in Republica Veneta, et literaria praestantissimus, et Leonem suae dignitati restituere, et nobis prodesse plurimum. Tu vero de Libro non amplius poteris, de me tamen ut semper disponere. Vale.

Antonius Bellonus Jacobo Puriliarum Comiti S. D.

Causidica qui tibi adest contra Pasinum Bergomatem laboravit plurimum licere tibi quempiam ex Populo Sacili aut Aviani puerum in Testium examinatorem adsciscere. Annueram eousdem. Nam etsi videar plus equitando proficere, quam domi scribendo, rei tamen meae familiaris curas curam non habeo cui mandem votoque tuo simul satisfecissem. Neque propterea munificentia tua, vel probitas refricatur in dubium. Utramque enim omnes novimus, et jure praedicamus nunquam interituram. Verum Pasinus fretus, ni fallor, nec ipse fallitur, Animum meum in nullius gratiam trahi, aliunde scribam depromi ad examinationem obstinatissime recusavit. Ego autem quidem me labore equitationis hujusmodi levare conatus fueris, profiteor plus tibi tam debere quam illi, non tamen ita plus, ut velim utriusque fidem non aeque servare. Equitationem vero si Testes huc producendos curaveris evasero, et rem tu mihi gratissimam feceris. Sin minus ad te, non tamen

ante octavam

ante octavam abhinc diem nec antequam ad me equum miseris veniam. Nihil autem vereor, quin me non modo benigne excipias, sed etiam gratè remittas. quod omnibus et semper facis perinde ac si me in hac causa, quem initio elegeras, non alium subinde Notarium concupiveris. Valè.

Antonius Bellonus Iacobo Purliliarum Comiti, S.

De Antiquis Patriæ Monimentis nonnihil ad te scribit, Petrus Passerinus me hortante. Est enim Antiquarius fortunis modicus, animo vero fortunatissimus, utpote cui multa rerum nostrarum præcipuè cognitio insit, omnis absit semper prava libido. Non staret per eum ni fallor quominus te domi conveniret, inspiceretque suos libellos. Ab omni enim erroris injuria priusquam emittas defendendi sunt. Prodirent nimirum in lucem tum demum repurgatiores, quum inspectos probasset quoniam nihil est in universa Patria librorum Vetustorum, nihil antiquæ sculpturæ quod non accuratè viderit, adamussim collegerit. Habet autem ex Collectaneis suis pauca admodum, quæ direptores non abstulere, et in mente quædam nondum oblivioni obnoxia. Verum si tandem veluti in Silvam ligna portaverit, nam et abste scio antiquitatem curiosissime investigatam fuisse, non erit injucundum tibi, probum doctum, facetum senem, in alterum pene Ægnatium adscivisse, qui ne nihil ageret ad tuum commodum, et risum equum quemdam ex suis præferocem non contractis habenis, ut alii frustra, sed jure laxatissimis media arietatione cohibuit. Computabis igitur aut utiles, aut voluptarios

quotquot

quot quot apud te manserit dies Passerinus noster, in quibus suppeditaverit quod vel tuos instruat libellos vel te delectet. Si enim alterum præstiterit, æquè gratum existimo tibi fore non minus humanissimo, quam doctissimo Viro, ac si utrumque qui a vero Amico censes effectum integrè quidquid voluit perficere, non tamen potuit. Vale.

Antonius Bellonus Augusto Vasti S.

Rem Auguste feceris gratissimam mihi de errore aliquo dubitanti, si Consolphonem adhiberis hisce litterulis meis ad Magnificum Iacobum Purlilitarum Comitem, ubi præcipuè Notariorum more hac utor constructione Per eum non staret, quoniam noster Josephus, ut dixit hodie non meminit se legisse. Cupio enim etsi sum Notarius, videantur latinæ potius quam notariales si doctæ, et pumicatæ esse non possunt. Nam Tabelliones videri debent indocti in omnibus Contractibus, non tamen esse omnibus horis. Vale.

Antonius Bellonus Ioanni Candido S.

Mones Candide, gratuler nuptiis tuis, manumque dem gratulantis more. Desponsatam inquis tibi Virginem ex Portu gruario Turrianam genere, forma, moribus, dote præstantem. Ex his autem quæ narras Virgini inesse, etsi rara apparet, cui insint hæc omnia, tibi nihil deesse conspicor Viro nobilissimo, elegantissimo ditissimo præter Dotem illam aureorum mille supra quingentos quæ licet apud nos ingens, amplas tuas divitias auget parum, etiam si tota demum tibi remaneat. Quid est igitur, quo gratulari debeam, si dotem tantum præstitit, nondum liberos in quibus unica voluptas

unicum

unicum solatium nobis est? nisi me gratulari velis pari parem nupsisse. Verum quia nihil fere interest inter Sponsos vos factos, et Genitores futuros (Nam non minus Filios, ut est certo sperare, genituri estis, et eos quidem pulcherrimos, quomodo vestri quondam Parentes) et ipse nunc sponte gratulor nuptiis plurimum et Sponso, et Sponsæ, dextram admoveo, vultumque reverenter et Posteris gaudeo Unde quemadmodum cerno lætum te Candidum, ita videor proximè te Candiduli Patrem cernere longe lætiorem. Ex matrimonio enim tam felici, et fausto liberi, ex liberis vera tibi voluptas proveniet quia non poterunt non esse familia, re, animo Candidissimi. Vale

Antonius Bellonus Iacobo Purliliarum Comiti . S.

In Causa tua quam agit Nicolaus Gubiola, agit autem lentè frequenter absens publicatæ fuerunt Responsiones tuæ. Superest ut reus probet in termino si potest cujus initium erit dies quo Articulis ejus tibi exceriptis interrogatoria superaddideris. Non vereor id prope diem fieri. Sed eo tardius expedietur causa hæc tua quo indiligentius illi Patronus suffecerit licèt sufficientissimus. Cæterum Epistolas illas abste mihi commendatas reddam quum recipi volueris, apud te volo tantum silentio commendari, ne videar assentari, quod abhorreo maximè. Iucundum tamen tibi esse debet audire palam ab eruditis Viris impensè laudari quod apud te fieri non permittis. Vale Utini quinto Klendas Maii 1515

Antonius Bellonus Ioanni Manzano Iureconsulto S.

Tertia Legis dilatio currit Civitatensibus tuis in causa Ioannis Strasoldii pro Orzani Iurisdictione. Exhibuerant Articulos abste compositos probationem hactenus prorsus nullam, sed quid prodest Articulis copia, subtilitas, non suffultis probatione? Non distringimini vexatione hostium, non militum lascivia ~~quapropter~~ quanquam inter milites Illis fortitudo Presidis, Iustitia his terrori est. Non vos detinet fovea, Rusticorum opera, Presidis ipsius industria peragitur. Nolite dilationes alias expectare. Tribuitur quarta interim, difficulter tamen, quando defuit in preteritis diligentia, nisi forte contenti sint tui, ut Actoris probationibus tamen excussis ferat sententia. Verum non latet Juris te consultum, et Patronum in causa circumspectissimum quid agendum sit. Satis est mihi statum causæ indicasse, non alia simplicitate quam scribere soleo etiamsi suspiceris me ad lucrum spectare, cujus quoque desiderium non minus est laudabile, quam honestum meum Officium. Vale.

Eidem

Si talia Manzane tempora futura possideremus, qualia nobis contingere Kalendis Maiis omnia forent festiva læta jucunda. Nam Xmus frictellis per singulas domos distributis publico Congiario saltatione diem concelebravit, et cum ingenti equitatu frondibus accincto nobis veluti ante oculos Pacem ipsam representavit. Ut ad nos tam rediisse putaverimus quam tamen eo Præside redituram speramus. Non fuit ambitio sed vera in Patriam liberalitas, quæ vel ex hoc detegitur, quod munificus ipse validissime cupit a munificentiore superari. Si probas quod existimo non minus abste, quam ab aliis vehementer probari, da operam, ut Bulghanus

tuus

In laudem S

tuus quem audis Poetam et Oratorem insignem In tanti Viri laudationem consurgat, debet enim, et potest celebrare Præsidem benemeritum quum ei suppetat non minus otium quam facundia. Ego vero tantum meritum exprimere non satis scio, nedum assignare præmia, et si scio, aut possum, occupatissimus. Vale.

Eidem

Rogavit heri Provisorum nomine Ioannes Manzanus junior diem equitationis meæ premonerem, ut Testes in unum ab illis interea cogi possent. Diem autem statim indicare non potui. Datus fuerat Interrogator Maniacus Florii gener. Datus Assessor Melsius Rodulphus, et ii qui fuerunt in examinatione Strasoldii. Conveni inde Actorem ipsum. Deseruit Interrogatorem; sicque elegisset me sine Comite vel quia ut ait, Interrogatore non egeo, vel potius, quod ipse reor, ut vitet impensam. Possum nunc mihi enim uni labor incumbit, examinationi diem prescribere. Verum tutius arbitror, Provisores commonefactus adre. Verum tutius arbitror, Provisores commonefactos ad re. Verum conventum isthuc meum expectent, quo veniam die commonefecerint, dummodo priusquam in Urbem regrediar, ab illis æque mercedem exigam ac a Testibus veritatem Si veritatem confessi fuerint, labor enim mercede non exultus. et vestigio, gravis est. Sed quid ante paciscor? Quum Provisoribus peculiare sit non modo statim, et integrè solvere quod debent, verum etiam alios cogere nil differant. Vale

Eidem

Aut studes assiduè Bartholo et Baldo cæterisque Jureconsultis, aut tuæ rei publicæ gubernationi, quia tribus

Epistolis

Epistolas meas nihil respondes. De Jureconsultis queror si te interim usque adeo detinent, ut mihi nequeas rescribere. Verum quia singulis requirentibus illi respondere soleant, videor et te justius quam posse qui Amico non respondes [illegible] requirenti. Si vero gubernatione tuae Reipublicae praeteris. Neminem enim cognosco magis illi praestare, placet plurimum non respondeas, ne possit fortuna dum mihi rescriberes illi non consuleres, aliquid capere detrimenti, posses tamen prisco more scribere tantum. Si vales bene est. At si censes ineptias quod magis suspicor meas esse responsione quaeso quare tibi non licet ineptias pariter ac me scribere vel consulere saltem ab ineptiis hujusmodi conquiescam. Quum interdum sic ludere possit etiam sapientissimus quisque vel certe debeat ludentem Amicum semper corrigere.

Vale.

Eidem

Accepisti a me quaternas litteras, Rescripsisti nihil ultra. Ideo abs te pari jure quaternas accipiam, scribam nihil. Quod si te forte juvat tanto plures dare quanto pauciores acceperis, infinitas dabis, nullas accipies. Vale.

Eidem

Nunc demum reversus Glemona comperi quatuor Epistolas, unam a Provisoribus ad me missam, abs te duas, aliam a Francisco Cremensi perlegi omnes, ut optatissimae ita fuere gratissimae. Pressus tamen itineris labore temporisque angustia cogor munus respondendi tempus in aliud reservare. Ut Provisores jubent, ad vos equidem hodie venissem obsequentissime, quia vero non ante horam crepusculascentem qua et

Tabellarius

In laudem

Tabellarius eo pervenire potuissem. Lubuit meae equitationis ministerium in crastinum prorogare potius quam ad vos venisse hodie nihil egisse. Provisores poteris facere certiores, ut intelligant equitationem a me differri ad eorum commodum, non, ad meum. Ad Gremensem illum rescribam liberius et maturius postquam Hominem videro. Sibi persuadet ad eruditum Virum scripsisse quum ad Notariolum scribit. Ego certo scio me rescripturum ad Professorem humanissimum, et utsecumque eruditissimum. Non desumam ut jocaris, ~~[illegible]~~ certamen cum illo sed discipuli vicem. Crimen enim et maximum censeo a me, ut ab omnibus non amari unice, non coli maxime. Vale hora XX

Antonius Bellonus Francisco Gremensi S.

Ex litteris, quas ad me dedisti Eruditissimum te perspexi, et eruditissimum in illa collectione quum eques ter proxime apud te fui humanissimum. Respondeo in amore libenti animo non tamen possum vacuo, vel erudito ~~quaestiones~~ novam nunc interquiescunt forenses controversiae. Nam dum urgente fortuna incumbo jam assidue quam veloci litterarum illatinissimarum exarationi necesse est omnis assit animo digitisque meis elegantia vel in dies magis atque magis exarescat. Scribis te docere sed ex ludo nullum tibi componendi otium superesse. In primis laudo Civitatensium prudentiam, qui e sinu suo doctissimum optimumque Civem publico stipendio sumpserint Praeceptorem, laudo caritatem tuam quod pariter illos in disciplinam recipere ~~[illegible]~~ dignaris fraeris. Hortor deinde pergas scholae intendere ut ad frugem laboribus tuis instituti perveniant. Ita enim fiet, ut non magis dederint stipendium, quam acceperint beneficium. Quoniam vero

vero nomen ex Schola consequeris. licet minus æternum. Obsecro tibi curæ sit aliquid immortalitate dignum excudere. Offert se quotidie diversa materia, Facultas invitat pulcherrimus sene dicendi stilus. Otium nec modicum quidem quo frueris quotidies Auditorium non est præsens. Accedunt denique multorum Amicorum desideria. Non omnes possunt te audire legere poterunt, et habere præ manibus quamdiu voluerint quicquid absolveris, et quod experimur legere nunquam desinent Posteri. Tunc enim vera erit et æterna laus tua quum Universo Terrarum Orbi eruditionis tuæ copiam scribendo præbueris, et simul tibi, ac Patriæ gloriam auxeris. Vale.

Antonius Bellonus Alexandro Mintino Can.co Civitatis Austriæ S. P. D.

Digessi in Volumen Advocatorum jussu quidquid actum, et utrinque probatum est hactenus in Lite Frenni quod in quacumque alia fieri solet etiam injussu Testibus duntaxat publicatis. Rogavi Manzanum nostrum jurisconsultissimum adesse mihi adesse mihi apud Provisores istius Civitatis ut libras undecim mihi, quas propter ea debent, statim transmitterent. Vereor autem Virum illum occupatissimum quum nihil pecuniarum acceperim, habere non potuisse curam mercedis meæ. Suasum est mihi paratum præmium meum a gratissima Civitate quæ scit paucissimis bene contingere, qui præmio nolunt afficere Mercenarios. Te igitur minus occupatum, obsecratum velo ne pigeat operam dare exactioni justæ mercedis Amici Gentabellionis. Ita enim egenti Amico favor tuus exactionem præstiterit expeditam absque ullo

tuo

tuo incommodo, meumque erga te amorem arctiori obligatione conflaverit. De modo facilius exigendi Manzanus si non poterit studium, adhibebit consilium si opportuerit quantum fuerit satis. Vale. Utini tertio Nonas Julii 1515.

Antonius Bellonus Arethuso Villalteo. S.

Visus es moleste ferre Columborum mortem abs te dono mihi datorum, sive quia amabiles specie servandi erant, sive quia illorum esu verearis nunc Cœlo ardentissimo posse meam offendi valetudinem. Interfeci equidem, sed ut vescerer cum Hermagora Avunculo, ne amabiles esse desinerent, dum replerent stercoribus domum. Libentissimè tamen servassem altiles etiam infestissimas, modo servari jussisses. Ut autem sapor Columborum gratissimus (quod forte suspicaris) meæ non adversetur valetudini, faciam quod mastino nostro in usu est, quod æstu ferventissimo sufflans implet, vel ipse nudus impletur frigoris temperamento, ut sit cibus non minus salubris, quam jucundus, Tostos mensæ non indecenter intulerim. Potes autem ad hunc odorem non dedignari esse nobiscum in cœna, ut conspicias illos reddi afflatu tuo omni prorsus injuria vacuos, suavitate plenissimos, vel saltem debes non indignari, quod domi non aluerim Columbos, quoniam si non eos domi, tenebo memoriæ quamdiu passerem Catullus. Vale.

Antonius Bellonus Not. Utin. Francisco Manino. S.

Quum Negociantes Germani sistent Osopii cum merci-

monijs

monitis suis quemadmodum debent in Savorgnanæ defensionis atque Victoriæ testimonium, ex gratissimi nostri Veneti Senatus Decreto, vel piè visent ossa suorum sub jugo passim jacentium meminerint, ut sine piaculo transeant, saltem dicere: Valeant umbræ Germanorum Valeat Hieronymus Osopii Comes ex Savorgnana ortus Familia semper potenti cujus invicta virtute sub hoc infracto saxo non solum extincti fuere, sed etiam Venetis restituta Forojuliensis Patria cum cæsareis impedi-
abibunt inde cum mercibus fortuna secundiori
mentis quæ cœperat post desperatam expugnationem, quia tam Manes Suorum Hospitalitatis Gratia, quam Savorgnanum ipsum jure Victoriæ salutaverint. Vale.

Sequuntur Litteræ Ducales ad Invictum Mag.cum Hieronymum Savorgnanum ex eodem loco desumptæ.

In laudem S

Litteræ Venetorum ad Hieronymum Savorgnanum

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venetiarum &c Nobi-
li et Sapienti Viro Hieronymo Savorgnano nobis dilectissimo
Salutem, et Dilectionis affectum. Heri ricevessimo Lettere vos:
tre de XII viste cun quel grato animo, che si conviene alle de:
gne condizion vostre, ed al grande amor vi portamo perchè in
vero vi avemo collocado in mezo le viscere del cuor nostro.
Unde respondendo ad partes vi dicemo, che quanto specta
al bon proposito vostro in volervi conservar, e mantenir insie
me cum el Ser fidelissimo nostro Teodoro dal Borgo, ed el fede:
lissimo Jacomo de Pinadello cun le sue fidelissime Compagnie,
ac etiam i Cento Fanti, che sono cum vui, vi dicemo grandemen:
te avemo piaciuta la deliberazion predicta, et semo certissimi che
si per la inconcussa Fede vostra, come per l'amor portate alla Patria
come benemerito Zentilomo nostro farete li effecti conformi a
quello de vuy se promettemo, et se abbiamo promesso in ogni
tempo. Prosequite adunque cun bon animo la impresa comenzata,
perchè oltra che farete quello, e el consueto vostro, ne reportarete
onor e gloria imortale, et de tutti li andamenti vostri ne sarà gra:
tissimo aver in dies minutissimo adviso. Præterea quanto appar:
tien alla paga richiedete per satisfar la Compagnia del Ser fedelis:
simo nostro Teodoro dal Borgo e delli altri s'attrovano cù vuy,
in vero vi avessamo subito inviato el denaro, perchè desideramo
che li teniate ben contenti ma parendone lo messo vostro de qui
venuto persona poco apta, et sicura a tal effecto abbiamo soprase:
duto. Vi dicemo adonque, che subito ne dechiariate per vostre la
via et modo abbiamo a tenir, overo avendo qualche messo securo
nelo mandate, sicche cun securità possino esser conducti a vuy,
che immediate juxta l'arricordo vostro li faremo poner a cami:
no over

camino, over conseguarli facendovi certo, che non semo per mancar de alcuna possibile, e necessaria provisione in farvi cognoscer cum effecto, che nuy desideramo l'onor e conservazion vostra. Ulterius ve dicemo, che circa la Consorte, et Famiglia vostra de qui existente nuy abbiamo principiato provederli al viver suo et doman cum il Senato nostro li deputaremo tal conveniente provisione che la poterà viver onoratamente secondo el commune desiderio nostro, come abbiamo dito al nobel omo Antonio da Canal, quale vi scriverà più a pieno, el tutto. Demum vi mandamo una zifra juxta la richiesta vostra quale operarete al bisogno Datum in nostro Ducali Palatio die XVI Februarii Ind. II MDXIII

Nobili, et Sapienti Viro Hieronymo Savorgnano
Nobis dilectissimo.

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venetiarum &c.
Spectabili Domino Hieronymo Savorgnano Nobili nostro dilectissimo salutem, et dilectionis affectum. Questi proximi zorni ve scrivessemo quanto gratamente avevemo inteso per vostre lettere la prudente, et necessaria deliberazion vostra, et de quelli valenti, et fidelissimi in mantenirve gagliardamente contra l'Inimici. Ora veramente avendo inteso per uno da San Daniel zonto in questa nostra Città, che per quanto ne ha dicto insieme cum un suo Compagno andò nel Campo de Inimici per intrar nel loco vostro come valorosamente, et intrepidamente ve defendete, certo ne recevemo quel contento et letitia, che merita la virtù vostra, et de Di Teodoro del Borgo, et altri fidelissimi

nostri

nostri, unde ne è parso per il presente lator farvi queste confor-
tandovi ad proseguir magnanimamente la diffension vostra. Im-
peroche oltre che farete beneficio alla Patria vostra come di-
lettissimo Zentilomo nostro, serà etiam alli Posteri vostri exem-
plo di gloria et nome immortal, et queste operation seranno
sempre collocate nelli penetrali del cor nostro ne saremo im-
memori etiam de [illegible] Di Teodaro quelli fidelissimi Capi et
altri. Denotandove che acciò con major cor preservate la diffen-
ssion vostra [illegible] de zorno in zorno ingrossa le zente nostre
sono a [illegible] zete e da cavallo acciò abbiano ad molestar
et infestar li inimici per divertirli quanto se poda la offen-
sion vostra. Sicche state de bon animo che speramo nel Signor
Dio [illegible] andaranno presto nella malora cum sua vergogna
per esser zente vil, e collettitia. Quanto alli denari di quelli ca-
pi, et stipendiati vi dicemo quelli esser preparati, et in ordine ne
altro expectamo che intender da vuy via et modo da poterveli
mandar sicche confortatevi a star de bon core, come per altre
nostre ve abbiamo scritto. Alla Consorte et fioli vostri abbia-
mo provisto per il suo viver, ne circa quelli dubitate puncto,
perchè li abbiamo collocati nel cor nostro, non altramente che
se fussemo delle viscere nostre proprie. Dat. in nostro Ducali
Palacio die XXIII Februarii Ind. II M.D.XIII

Spectabili Dño Hieronymo Savorgnano Nobili Nostro
Dilectissimo

Leonardus Lauredanus Dux Venetiarum et Spli Dño
Hieronymo Savorgnano Nobili nro Dilectissimo salutem
et dilectionis affectum. Benchè heri per uno da Sr Daniel vi
scrivessimo quanto ne occorreva, non vedemo etiam restar di farvi la
presente

presente per questo Messo, che ne ha portate Lettere vostre, le quali ne sono sta gratissime, et de singular contento per aver per quelle intesa, et per el proprio Messo, come intrepidamente vi defendete cum dannificar li Inimici cossa ben conforme alla expectation avemo dell'inconcussa Fede, et virtù vostra. Nui vi confortamo ad continuar valorosamente nella defension vostra come fate cum immortal vostra laude, tenendo per certo che li inimici non pono star a quella impresa. Iquali come sentiranno far cavalcar delle gente nostre a Sacil per infestarli et divertirli saranno necessitati ad mutar pensier et attender alla salute sua, Dandovi adito di lassar ai Posteri vostri vero exemplo del valor et meriti vostri. Affirmandovi, che non minor contento recevemo delle fedelissime et valorose operazion vostre per beneficio del Stato Nostro de quello facemo per potervi demonstrar la gratitudine Nostra ad exemplo de quelli expenen la persona, et facultà per la sua Patria come avete facto cum perpetua Gloria del Nome vostro. Siche state de intrepido animo et attendete ad conservarvi, confortando il Procuratore dal borgo, et quelli fidelissimi stipendiati ad perseverar magnanimamente, et li affirmarete, che tutti saranno da nui in ogni tempo abbrazati, et ricognosciuti come se convien alla Fede, et meriti sui. Quanto alli danari de epsi stipendiati ve dicemo quelli esser preparati, et in ordine, ne altro expectamo, che intender da vui via et modo de potervelli mandar, come per le nostre de heri vi abbiamo scripto. Alla Consorte, et Fioli vostri abbiamo provisto per il suo viver, ne circa quelli ponete alcun pensier, perche li abbiamo collocati nel cor nostro, ne mai siamo per mancarli in alcun tempo. Datæ in nostro Ducali Palatio die XXIV Februarii Ind. II 1513

Spli

Sp.li Dño Hieronymo Savorgnano Nobili nostro
Dilecto

Leonardus Lauredanus Dei gratia Dux Venetiarum
Mag.co Dño Hieronymo Savorgnano Nobili nro dilectissimo salutem et dilectionis affectum. Quanta sia la confidenzia nostra in la generosissima virtù, ed ardentissima devozion vostra verso el stato nostro, et quanto speriamo in la fede et valorosità di quelli valenti capi, e soldati, ed altri nostri fidelissimi avete con vui, potrete per le altre nostre aver largamente compreso, perchè senza altramente excitarvi sapendo non esser de addere calcar currenti, per la presente tantum ve diremo esser contentissimi, che non solamente promettiate per nome nostro come per le vostre ne richiedete a quelli strenui balestieri et altri, che li sono in aiuto nostro che stando saldi seranno regratiati da nui de ogni lor danno ma li affermate, che li abbrazaremo, et prosequiremo della indeficiente sempre solita gratitudine et munificenzia nostra verso i benemeriti nostri, sì che stiano de bon animo constanti, et gagliardi alla difesa, perchè sono per riportar della virtù loro gloriosa vittoria cum laude, et honor conseguente da tutto el mondo et da nui gran, et condecente gratitudine, et premio. Et nui non mancheremo de ogni possibile e diversion, et soccorso, benche speramo, che presto presto quel exercito non solum da si medesimo se leverà da quella obsidion, ma del tutto si dissolverà, talche voi, et quel vostro loco serà liberato, et conservato, et tutta quella Patria ritornerà alla devozion nostra.

Post scripta per vostre de 20, a ora una de nocte tra ora ricevute abbiamo inteso el virilissimo ressister vostro contro quella tanto gagliarda batteria e la battaglia ditavi, et la victoria vostra

nostra, che Dio ne sia ringratiato. Intendemo etiam le valo:
rose opere della a nui non ignota strenuità del nostro strenu:
issimo Teodaro al quale direte che se mai lo avessemo caro sia:
mo per averlo sempre carissimo et per recognoscer la fede et
virtù sua cum grande suo onor, et commodo pergite, ut cœpis:
tis che siati voi, della famiglia veramente vostra state cum
l'animo quieto, perche abbiamo provisto, et provederemo abbon:
dantemente. Datę in nostro Ducali Palatio die XXV Februarii
1512 Ind.^e^ II Replicatę

Mag.^co^ Dño Hieronymo Savorgnano Nobili nostro
Dilectissimo.

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venetiarę Mag.^co^
Dño Hieronymo Savorgnano Nobili nostro dilectissimo salu:
tem, et sinceræ dilectionis affectum. In quest'ora avemo rice:
pute lettere vostre de 25 da nui vedute con quella satisfaction
de animo che possete comprender intendendo la optima et con:
tinuata valorosità vostra, et del sp: Teodoro del Borgo, et quelli
altri Valentomini; Del che non ne volemo dir altro, se non che
vi possete render certissimo, che siamo per tener quella gratissima
memoria, che ricerca la singular, et candida fede vostra, et le vir:
tuose et prestantissime operazioni. Laudamo la optima delibera:
zion de non perdonar alli Cavalli per conservar l'aqua ad major
bisogno et non mancho comendamo la promission per vui facta,
la qual vi dicemo etiam per queste ancor, che per altre, che
cum queste sono replicate vi lo abbiamo dicto, che nui semo
per attenderla cumulatissimamente, et restaurar cadaun de quel:
li valentuomini de ciascuno damno patissemo. State adunque
et vui e loro di gagliardo, et intrepido animo, et vivete securis:
simi

In laudem S

simi che sete per acquistare ultra l'amor del stato nostro et glo-
ria, et effectual remuneration celebre, et immortal nome il
che i generosi animi come per experientia se vede esser ri vo-
stro majormente desiderano

Declaratio Zifrarum

Et perchè vedemo quanto ne scrivete in zifra circa li bisogni
avete, che scorrendo la cossa in longo poterà occorrere di sinistri,
et maxime dell'acqua però vi volemo far certi, che in breve tem-
po vegnirà tal gagliardo e valido soccorso che non solo se ne an-
deranno, ma restaranno tagliati a pezzi nel modo foreno quelli
del Adore, di che etiam sia la diligentia, et virtù vostra bona cau-
sa, et gia sono stati posti li ordeni necessarj, et facte le debite
preparazione cum quella secretezza si conviene. Siche state sen-
za alcun dubito che o al ricevere delle presenti, o poco da poi,
ne vederete lo effecto, e siate certissimo, che questo non ve
dicemo per altro respecto, se non per la verità et accio stiate ale-
gro, et contento, ben credemo sia bene, che teniate questo secretis-
simo, et tal ordine, che non pervenghi a notitia delli Inimici.
Dat. in nostro Ducali Palatio die primo Martii Ind.^e II MDXIIII

Mag.^co Dno Hieronymo Savergnano Nobili nostro
Dilectissimo.

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venetiarum etc. Mag.^co
Dno Hieronymo Savergnano dilectissimo Nobili nostro salu-
tem, et dilectionis affectum. Qualunque volta nuy avemo let-
tere vostre credemo siate certissimo insieme cum el sig. D. Teo-
doro, et tutti quelli altri probi valorosi et clarissimi nostri che
le vediamo gratamente, et cum grande contento dell'animo
nostro vedendo la constante, et perseverante virtù vostra in

diffendervi

diffendervi e mantenervi dali Inimici, sicome abbiamo vis-
to per le ultime vostre de XII del instante, la copia della
quale fu immediate per nui mandata all' Ill.mo Capitanio
nostro General accio la S.a sua intendesse el fructo aveva
facto cum quelli Valentomini le exortazion de sua S.a Nui
da poi le ultime nostre siamo continuamente stati nella pre-
parazione del subsidio, et soccorso da esservi dato quale abbiamo
cercato da maturare secondo che sapientissimamente per vostre
ne avete toccato, maxime vedendo el Signor Dio nostro per
sua Clementia avervi mandata dell'aqua sicome era il biso-
gno vostro, acciò che el produchi quel fine, che desideramo,
et speramo chel serà si valido et si a tempo chel serà cum
la salute vostra, et preservazione del stato nostro. Siche
state de animo intrepido, et exortate nostro nomine tutti que-
li fidelissimi nostri a star de bona voglia perchè per niun
modo siamo per mancarvi del socorso predicto, et vui insieme
con epsi fidelissimi nostri ultra la perpetua laude, che sete
per consequir universalmente da tutti, ne sete etiam per con-
sequir dal Stato nostro sicome per altre nostre vi abbiamo dic-
to quella recognizion remunerazion, et gratitudine, che se convi-
en alli meriti et laudabilissimi portamenti vostri adeiche sen-
zerete differenziati da quelli, che avete commemorato nelle lette-
re vostre. Siche iterum, atque iterum ve dicemo, che stiate cum
l'animo intrepido, et di bona voglia. Datę in nostro Ducali
Palatio die XVIIII Martii Ind.e II M.D.XIIII

Mag.co D. Hieronymo Savorgnano

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venetiarum &
Mag.co D.no Hieronymo Savorgnano dilectissimo Nobili nostro
salutem

In laudem

salutem et dilectionis affectum. Da poi che a 19 vi scrivessemo
facendovi certo quanto grate ne erano state le vestre de 12 inten:
dendo li valorosi et magnanimi deportamenti vostri insieme
cum el dilecto nostro S. Teodaro et quelli strenui valenthomeni
per conservarvi in quel loco et che de tal impresa ne eri per
conseguir dal stato nostro laude et convenientissima remune:
ratione, oltra che questa, vi seria una perpetua fama alli Poste:
ri vestri, et alla generosa Famiglia Savorgnana abbiamo recepu:
to lettere in quest'ora del Locotenente, et Proveditor general da:
te a Sacil nel zorno de heri che ne affermano quanto intre:
pidamente ve deportate, et che ultimamente habiate rebattuti
li inimici cum suo damno e vergogna, et chel Conte Cristoforo
sia sta percosso gravemente de una saxada nella testa che molto
ne è sta grato ad intender tal nova sperando in Dios sentir di
meglio, et cussi ve exortamo ad continuar et confortar quelli
valorosi defensori in nome nostro ad similiter perseverar cum
farli certi che da nuy seranno abbracciati, et premiati secon:
do la loro virtù et singulari deportamenti

Declaratio Ziferarum

Et acciò sapiate, che quel loco et le persone vostre ne siano continu:
amente nel centro del core nostro vi denotemo, et accertamo el
soccorso vostro ordinato, et preparato dall'Ill. Capitanio nos:
tro Generale, et cum la propria persona della sua Excellen:
tia è in motu cum boni e tal pressidio che judicamo li ini:
mici non expectaranno. siche state de animo intrepido confor:
tando quelli valorosi defensori ad perseverar nella sua valoro:
sità devotione perché ultra la universal laude da noi seranno
ben premiati. Datæ in nostro Ducali Palatio die 26 Martii
Ind. II M.D.XIIII hora secunda noctis

Mag.

Mag.co Dn̄o Hieronymo Savorgnano dilectissimo
Nobili nostro

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venetiarum &. Mag.co
Dn̄o Hieronymo Savorgnano Nobili nostro dilectissimo salu:
tem et sincere devotionis affectum. Avemo questa mattina
per il proprio Nuncio della Mag.tia V. ricepute le lettere de quella
date alli xxvii del presente, per le qual seriosa et distintamente
restamo advisati de ogni cossa seguita dal di da poi, che ultimamen:
te la ne scrisse, tutto veramente inteso da noi cum grandissima sa:
tisfaczione dell'animo nostro videntes imprimis cum quale constan:
zia et virtù perseverate nella gagliarda, et gloriosa defension vos:
tra et nostra insieme cum tutti quelli valorosi Soldati, ed al:
tri fidelissimi nostri, che certo ve ne ha ad conseguir quel
onor, et quel fructo che merite se rechiede all'egregie e valo:
rose operazion vostre de tutti, et siate de bon animo, che già
per la Clementia de Dio avete superato il difficile, perche come
avanti il ricever di queste dovete aver inteso è venuto verso
vui il S.r Capitaneo General cum valido soccorso, che già si è
fatto sentir appresso Pordenon, dove anno profligati l'Inimici
ferito, e preso il Capitanio Rizano, et de ora in ora speramo in
Dio sentirete di meglio. V. Mag.tia adunque cum summa laude
sua laudera et commendara cumulatamente tutti quelli Caris:
simi nostri dei loro optimi portamenti degni di perpetua
memoria et gratitudine la qual in vero siamo per servare.
Della Donna veramente fiefioli et cose sue de qui non se ne
pigli affanno la Mag.tia V. ma resti ben secura, et cum l'Animo
quieto che non li lassamo mancar commodità alcuna, perochè
questi ne sono al core non solo per rispetto, che siano la fa:
miglia de V. M: ma etiam perchè li tenemo, et reputamo
proprii

proprii Figlioli nostri. Datj in nostro Ducali Palatio die XXIX Martii Ind.^e 2da M.D.XIV.

Mag.^co Dno Hieronymo Savorgnano Nob.^di nostro dilecto

Mag.^ce uti Frater. Siamo stati a Venezia, dove avemo inteso le laudabilissime operazion di V. M. con sommo appiacer per l'Amor nostro reciproco dal qual astrecto avemo voluto far questo breve exortando V. M.: ad perseverar usque in finem, como ne persuademo la farà per la virtù, et prestanzia sua, dinotandole chel tutto a passar una obsidione è tre tempi. Uno quando lo Campo dello Inimico se approxima l'altro quando l'Artigliarie comminciano a tirare, ed il terzo la Battaglia. V. M. li ha passati tutti tre e perciò state securo, che l'Inimici non sono per spontarsi più, perchè essi sono invilitti, et quelli dentro anno preso animo e core. Iterum confortamo V. Magnificenzia ad tanto laudabile opere, che li è per dar immortal fama et a quella ne offerimo et raccomandamo significandoli como noi dal canto nostro di qua faremo ogni forza nostra per darvi auxilio, et favor. Salutate tutti quelli Valentomini da parte nostra, et precipuè il nostro m. Teodaro.

Paduæ ore, 27, Februarii 1514

Bartholomeus Livianus Cap.^s Gnalis

Mag.^co et Præstan.^mo Dno Hieronymo Savorgnano uti Fri Car.^mo

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venet.^r Spectabilis Dnis Septem Deputatis Mag.^cæ ac nobis fidelissimæ Communitatis Utini dilectis nostris salutem, et sinceræ dilectionis

tionis affectum. Avendo per l'occorrenza di presenti tempi deliberato far ogni necessaria, e valida provisione per tutella, e conservation di quella fidelissima Città, Terre, Luoghi di quella Patria, e dato già ben principio ad expedire per tal effetto Gente d'ogni qualità, e tutt'ora continuando de mandarne delle altre, perche non manchiamo con ogni sollecitudine, sicome sapemo da voi esser non meno operato di quello sia la mente, e desiderio nostro. Ora intendemo quel che ne stato de grande nostra satisfaction, che la Spetabilità vostra a dimostrazion, e Testimonio della sua sviscerata Fede verso el Stado Nostro motu proprio abbiano voluto accommodare e in parte proveder de stave ed altro alle dicte Gente nostre. Cosa in vero a nui non nova, per aver in ogni tempo, et action molto ben cognosciuta la bona mente vostra. Et benchè siamo certissimi che ad li animi vostri si ben dispositi come vedemo non li bisognar alcuno excittamento, acciò le abbino a perseverar in simil bon Officio pure per ricercare cussi la occurrenzia di tempi, et anche per satisfaction dell'Animo nostro affectuosamente li ricordamo, et exortiamo, che dal canto suo le vogliano non mancar secondo lo suo optimo Instituto proveder et coadiuvar al Logotenente nec non al Proveditor nostro zeneral, qual ora li mandamo, che è Omo de qualità et forte che siamo certi molto bene satisfarà al bisogno, et securità di tutta quella fedelissima Patria de tutto quello che per zornata le Spetabilità Vostre cognosceranno esser expediente, e necessario et cum questa expressa condiction, che oltra che tutto cederà a beneficio universal di quelli dilectissimi et fidelissimi nostri lo admetteremo ad si bon conto, et in memoria, che cum la occasion li ne faremo largamente

cognoscere

cognoscere quanto ne siano stà grate le operazion vostre à questi tempi. Et acciò le intendano che non invigilamo ad altro salvo in assecurar, et diffender quella devotissima Patria, oltra le Gente mandate et che siamo etiam per mandar et il S.r Malatesta Conte de Soglano cum bon numero de gente d'arme, qual è omo practico et de bon governo oltra etiam altri Capi che a ricever di queste saranno a quest' effecto. Siche le Spectabilità Vestre staranno de bon et intrepido core unanimando tutti quelli fidelissimi nostri, per la tutella de' quali non siamo per manchar di far il possibile de zorno in zorno.

Datæ in nostro Ducali Palatio die 3, Januarii Ind.e 2.da 1516

a Tergo

Spectabus Dnis Septem Deputatis Magnificæ ac nostræ Fidelmæ Comunitatis Utini dilectis nostris

R. die, 9, Januarii 1514

Leonardus Lauredanus Dei Gratia Dux Venetiarum.

Mag.co Dno Hieronymo Savorgnano dilectissimo Nobili Nro salutem, et dilectionis affectum Per vostre Lettere de giorno esterno ne è sta grato intender che abbiate exortati quelli fidelissimi Cittadini destinati Oratori alla Signoria Nostra per questi zorni ad differir la venuta sua, perchè si per la stagion dei tempi correnti, come per aver compertissima la inconcussa Fede de tutta quella Terra carissima nostra senza che se prendano etiam da poi questa fatica de venir, o mandar de qui alcuno possono essere certissimi, che li avemo non solum per excusati, ma probatissimi in tutte loro operazion, quale non

possono

possono esser salvo bene, perche sapemo l'optimo volere, e dispositzion loro verso la Signoria nostra sicome amplamente ne conferma per ogni sua lettera la Magnificentia Vostra la qual etiam essa confortamo a differire la venuta sua de qui per causa del voto, a stagion de più tranquilità et fra questo mezo far condur in quà tutte quelle Artegiarie inimiche

Dat. in nostro Ducali Palatio die 9 Aprilis Indne. 2da 1514

a tergo

Magnifico Domino Hieronymo Savorgnano dilectissimo Nobili Nostro

R. die XI Aprilis 1514.

Norma super Dote, et Præstamentis

Antonius Bellonus Dno Nicolao Guliolo Doctori

Excellens Dne Doctor. Sæpenumero contingit quod tempore stipulationis Pactorum Dotalium partes volentes stare consuetudini patriæ se remittunt ibidem dicto Notarii super ea. Quantum videlicet ex certa summa promissa puta Duc. 800 imputari debeat pro Dote quantum pro præstamentis. Rursus quantum pro Contradote seu Contrapactis quantum pro Morgincapiis dari debeat. Hinc est quod cupio normam habere super consuetudine magis frequentata, si haberi potest in tanta pactorum varietate vel saltem ad conscientiam, et arbitrium Exmæ V. ut sciam respondere si de hujusmodi lucro amplius interrogatus. Opinio mea esset ut infra, quam tamen Exc.ma V. judicabit, et corriget

Ex Duc. 800 promissis { 400 pro Dote
400 pro Præstamentis

Lucretur

Lucretur Vir superstes Vxori præmortuæ sine
liberis, vel cum liberis ante pubertatem dece-
dentibus.. et Decimam Dotis.

Tertiam lucretur Vxor de bonis Viri præmorientis sine
liberis, vel cum liberis ante pubertatem decedenti-
bus pro Contradote, vel Contrapactis.

Morgincapia sunt decima præstamentorum

Annuli condecentis Vxor disponat etiam in vita

Morgincapia, et dismontaturæ debent esse pro quarta parte Dotis
secundum Florium, et sic vidi practicari in pactis do-
talibus Dnæ Annæ Filiæ q.m Dni Dionysii de Collo-
reto 1517, 29, Septembris

Hæc est adiectio

Responsio Dni Nicolai Gustolæ

Ista Quæstio potius decidenda esset per Notarios seniores, et
practicos quam per Advocatos, tamen consuevit interdum
pro dimidia ut scribitis, et ut plurimum et ista est æquitas Inter-
dum plures de Computum præparamentorum, quia Mariti
lucrantur præparamenta, et sperant Uxores præmori.
Morgincapia sunt Arbitraria, et ut plurimum non excedunt
Duc. 100 idest £ 600

Antonius Bellonus Dnō Ricardo de Fontebono Doc:
Perexcellens Dnē Ricarde, Videte quæso, quam mihi dedit Gustola
noster informationem annis superioribus circa pacta dotalia..
Curiosus enim semper fui scire. Vos date sufficientem, et æquam
Normam, cui stabo. Non fuit ut credo hæc sufficiens. Error
tamen Dni Hipolyti in pactis del Maser, verti vitio non
potest mihi, quia de nihilo fui quæsitus, sed dumtaxat scri-
bere, ut scripsi rogatus. Hactenus enim omnia pacta a me

notata

notata fuerunt de voluntate contrahentium, nec unquam volui in aliquo Contractu respondere de practica et consuetudine, quod fortassis dari non potest certa, quia solet alterari secundum mentes contrahentium, et conditiones. Vos tamen date æquam, et quam judicatis esse consentaneam juri, et usui. Nemo enim Notarius sciret dare, licet practicus, et antiquus in exercitio, nec ipse Mastinus fortassis, qui Codrus est, hoc est antiquus Magister.

Responsio dicti Domini Ricardi.

R. S. Antoni, Dehinc citius quam cupiebatis et ego putabam Questionem vestram circa pacta Dotalia, et responsionem Dni Nicolai Fidele aliis occupatus Negotiis. Apud antiquos nostros plerumque constituebantur Dotes in libris mille, et Præstamenta in speciebus capitis, et dorsi, et cophanorum quæ dotes et præstamenta ascendebant ad summam Ducatorum quingentorum. In tanta summa Morgincapia, et contracensura, solebant esse plerumque ℔ 300. Maritus promittebat pro contrapactis Uxori libras trecentas quatenus decederet ante Uxorem sine liberis &c. Idem Maritus si Uxor sine liberis prædecedebat solebat lucrari de Dote libras ducentas. Modo aucta est summa Dotuum, et Præstamentorum, si augeantur proportionabiliter, et ceteræ accessiones augeri debere videntur. Si autem tempore pactorum Dotalium interrogati fueritis poteritis eis de consuetudine aliquid dicere ut melius sciant pacisci, et promittere, et secundum eorum voluntatem scribere dummodo sub involucro verborum, ne decipiantur.

R. V.

In laudem S

Officia in Alma Civitate Venetiarum

La Iustizia vecchia sopra tutte le Arte Mesure pesi sallaria: ai et tutte cose che mercede sopra quelli ven: dono el Vin Marcari Festrieri, ed altri

Iustizia nova Sopra li Osti, Turatolle et chi tien zente in Casa.

Consoli de Mercatanti Sopra le cose che dipendono da mer: cantie, Cambii, Lettere di Cambio sopra i Tessari che fanno l'arte della seda, sopra carzelladori.

Sopraconsoli Sopra quelli tolleno le fede per debiti et anno autorità per qualunque Officio di Venezia per quelli li sono sottoposti, anno etiam la protection d'Ebrei, ne ponosi con: venir d'altri Officii maxime i banchieri.

Officio de Fontego delle Farine Sopra le cose pertinente alle Farine date e vendude et l'Intrade del Fontego, et fanno sentenzie.

Officio de Stracmenadi Sopra le cose vanno fora, panni, et altre mercanzie da mar quali fanno i bollettini et senza quelli non anno bolleta.

Officio delle Cazude Dove si scode le decime Janse mezetanse

Governatori delle Intrade della Illustrissima Segnoria.

Proveditori sul Regno di Cipro, che Revede la Rason della Sa.

Officio del Sal Che affictano el Rialto et è sopra el Sal

Camerlenghi de Commun dove se paga i stipendiati Solda tij et altri

Rason vecchie dove va i libri della Camera degl'Impres. titi, et fanno le Spese alli Ambasciadori,

Pallj

Falsj, et altri

Rason nove. Dove vanno i Libri del Dazio del Vin, Messetarie, Intrade, Inside, Doanne da mar, et da Terra.

Officio d' Inside, dove se fa le Bollette, Messetarie, se pagano delle cose se traze, et Mercadi se fanno

Officio dell' Intrade delle robbe intrano in la Terra, et pagase i dacii.

Sopra le Camere delle Intrade di fora, et dentro

Sopra l' arzento et sopra le monede

Camere d' Imprestidi

Provedadori sopra le Camere

X Officii sopra le cose da Galie e Nave.

Provedadori de Comun

Camere

X Savii

III Savii

V Savii

VII Savii

XX Savii

Provedadori sopra i Dacii

Ternaria vecchia

In Levante

Sopra della Pase

Provedadori sopra le legne

Cai de Sestier

Sindici de Rialto

S. Marco

Zudese de Petizion

Collegio

XLtia Vecchia civil

XLtia Vecchia criminal

XLtia Criminal

Avogadori de Commun

Collegio El Dose ei Consejeri e Savii

Consejo de X

Sopra i Contrabandi

Sopra colai, ferri, tavole, savoni &

Sopra le pontar delle Nave

Sopra le feride, et question

Cerca la terrar et cavar d'aque

Afficiar vale, et altri

Sõ Servie, mamole Fanti . . . Osti fuor arme, condannar. Ru.

Sindici sopra le Marzarie

Fanno Scrivani, Zaffi Signori

Zudese

In laudem S

Zudese de Cattaver
Zudese de Forestier
Zudese de Mobile
Zudese de Procuratori
Cattaver
Auditori novi
Auditori vecchi
Provedi
S. de notte
S. delle Biave
Zudese de proprio

Sopra le sentenzie de x D.
in zoso
Sopra tesori robbe recuperade
in mar et
Sopra i testamenti de Peregrin
et altri
Sopra sentenzie di terra ferma
et ordinar processi a produr
ai Consei
Sopra le cose della terra e
fuor sentenzie suspender
cause tajar e laudar de
zo in zoso et di là in
suso alli Consei

Circa Pacta Dotalia

Nota quod Contrapacta, sive Contrados dicitur de jure donatio propter nuptias, quam antiqui anterna dicebant ab ant quod est contra, et ferna, quod est dos, et debetur Uxori pro rata dotis et præstamentorum solutorum et non ultra

Morgincapia et Vestimentaturæ debentur nulla habita ratione ad dotem solutam vel non, et dicuntur sponsalitia largitas.

Interusurium Dotis non restitutæ non debetur de jure nec fuit unquam judicatum in hac Patria

Hæc ex consilio Florii in causa Dnæ Ceciliæ rel. q. Alberti de Spilimbergo contra q. Hieronymum de Spilimbergo ejus Sororium.

Contrapacta, sive Contrados debita Uxori superstiti post mortem Viri quando in pactis dotalibus partes retulerunt se ad consuetudinem quæ sunt sive est tertia quantitatis constitutæ pro Dote, hæc ex mente Dni Odorici Merlatti Doc:

Præstamenta lucratur Vir post mortem Uxoris, nisi ipsa de eis testata aliter fuerit, quia potest de eis testari vivente Marito Dnus Riccardus

Dos, et præstamenta fuerunt cuidam Sponsæ constituta in Duc. 120 D. Ric. consuluit verbo pro quolibet Duc.º poni unam libram pro morgincapitis et Vestimentaturis et sic lib. 120 pro morgincapitis, et unum Cinctum valoris Ducatorum decem et annulos condecentes et in reliquis partes se remittere Constitutionibus Patriæ videlicet circa Contrapacta.

Nota, quod Morgincapia constituuntur in dimidia Summæ, quæ ponitur pro præstamentis. Videlicet sunt Duc. 400 pro præstamentis venient habere Duc. 200 pro Morgincapitis.

Ex Volumine

Ex Volumine extrasignato 1915, 1910

Iacobo de Castello

Quod neque te neque nostrum aliquo dissidente decrevimus Lecte damus, et exigimus ut omnino studeas confirmari. Quae enim te sponte traxit ad nobiscum decernendum, onusque subeundum par est eadem te pietas urgeat ad perficiendum. Non arbitramur impetratu difficile quod tam pio unanimique consensu recepimus, quoniam nihil profecto aliud quaerimus nisi ut apud nos vivant semper Leges, litesque celeriter moriantur. Unde Clientibus gradus cujuscumque dum extra Patriam non trahuntur imminet certa frugalitas. Iam enim nobis est odiosum mortales litibus vexari immortalibus, quam a laboribus, et impensis sublevare gratissimum. Cum igitur Vir praestantissime Decretum hoc Sanctum Senatus Illius Sanctissimi Decreto corroborari, cui Praesides acquiescant, litigatores obbediant Deo, et nobis jucundam sane rem, cunctis utilem, tibi gloriosam praestiteris. Vale.

Antonius Bellonus.

Antonii Belloni Notarii in laudem Leonardi Æmi Praesidis

Iustus pace fuit Patriae Moderator, et Auctor
 Fossae Æmus, Sceptrum natus, opusque refert.
Vult dare signa pius Venetis Rectoribus ingens
 Dat munus Templis dataque opulum Populo.
Nunc pax in medio bello est, sub Praeside, poscis
 si meruit, cur non umbra serena sua est?
Hanc aetas prohibet: merito quam contigit aevum
 Fata sinant ingens sit propius meritum.

Antonii

A B: Not in laudem ejusdem Præsidis

Barbarus heu vellit titulos annonæque egenos
Mors inerat signis, proxima pauperibus.
Æmus utrumque Forum Patriæ concinnat utrique
Ut pius in Venetos sic pius in miseros.
Nunc signis oculi, Tritico pascuntur egentes
Sed major pietas, quæ saciare potest.
Est dare divinum Vitam morientibus ergo
Quantum Æmo ingenium: Gloria quanta comes.

A: B: Not: de Ianis inter se litigantibus ad Riccardum

Si regnare notat Bellum reserata Bifrontis
Si Pacem e contra Janua clausa: Quid est
Inter quod se agitant resonantia prælia Jani.
Templa patent: procul est hac ratione Quies.
Verum erepta fuit Janis se adamantibus esse
Nunc tumidis, debet reddita jure pari.
Postquam clausa negant pacem reclusaque Templa
Contendant Pacis Lis dabit ipsa vicem.

Ejusdem de Fabro Prædone molestante
Rusticum.

Qui patriam excidiis quondam vexavit agrestem
Jure potest prædæ sollicitare Virum.
Sed si criminibus non lædunt jura: necesse est
Succumbat laquei suppliciumque ferat
Frangantur Leges, Legumque erroribus Orbis
Si quoque succedat cum Patruele Faber.

A B:

Antonii Belloni ad Riccardum

Jurisconsultus jure es, Metroque Poeta
Est grave consilium, Musa gravisque tibi.
Nil mirum Virtus signatur nomine Castri
Fontebono colitur Pallas Apollo simul
Hoc mirum fuerit si vix cui syllaba nota est
Tu subito biberis Nectar appollineum.

Antonii Belloni in laudem Præsidis.

Abstulerant quæ Hostes, Leonardus reddidit. Æque
Gaudia de fractis hostibus abstulerant.
Hæc sunt signa, et Sedes. Justitia implet honorem
Hic regeret semper si modo posset Æmi
Verum A profertur quadam ratione quod Æmus
Nos emit. At contra non queat Æmus emi
Laus est magna quidem, meruit Leonardus ut etsi
Munera præterεant, permaneat meritum.

De Corbello

Contractu Generis: Natalibus linquitur uno
Testamento: hic Mas, Fœmina, Res geminæ.

Ant: Bell: de Doctoribus turbantibus ordinem vocandi

Scribæ mos fuerat priscus vocitare Clientes
Ordine, quo explicitus tunc bene Doctor erat.
Nunc Scribæ titulos Doctor quoque vendicat omnes
Postulat, et scribit, nunc legit, atque vocat.
Rustica Turba premit, laudatus rumpitur Ordo.
Subnixosque humeris Doctor agit globulos.
Quis pudor, antiquos ritus miscere sub Æmo
Qui patrios mores vult placidumque Forum?
Eya age, Det quæstum linguæ, dabit omnia pauper
Scriba locum titulos commoda cum calamis
A B.

A. B. de Florio

Turra Domus fœlix facta est fælicior: hanc qui
Flos Legistarum est, Florius ipse colit.
Charius haud illi tectis gaudere superbis
quam Flore hoc tanto sit mihi posse frui.

Florii responsum

Flore virens proprio, nostra non indiget umbra,
Bellonus: fructus parturit ipse suos.
Bellono fruitur, fruiturus Florius inquam est.
Fœlix ergo illi: Sit quoque vita mihi.

Francisci Tulmetani Doctoris

Dum Jani inter se pugnant Bellona libello
Signat ut insurgat alter in alterutrum.
Qua ratione facit dicam: quos excipit ictus,
Quosque infert, Jani portio neutra videt
At quom fessi omnes deponent arma: Libellum
Offeret hæc Marti noscat ut inde reos.

A. B. ad Hieronymianum Contabellionem

Humanus nimium potes vocari,
Palatina Foro exiit vetusto,
Toti quæ Populo est probata Syren:
Quid jus non facit Hospitalitatis?
Ad te blanditiis tuis recedit
Florem redde suum Foro venustum;
Debet flos medio Foro nitere:
Antiquum Decus est, novus dolorque
Doctor Florius ille, Quem requiro
Tu si non dederis pie roganti
Quem totum petit, et vocat Theatrum
Crudelis nimium potes vocari.

Cura

Cura Deum Populiq: Aemus dat munera Templis
Jus Fossas, Sedes, Signa, Epulum Patriæ

A. Belloni ad Hieronymianum Confabellionem.

Quo ducis Augustus, defleret funera Livi
Sum tibi pollicitus, mæstum describere Carmen.
Quid non porrigitur? Laudes spes alta manebat
Belligeratoris nitidâ describere formâ.
Non mihi Carminibus propriis celebrare potestas:
Unus ad Astra potest, Nomen ævi numine ferre:
Laurigerumque caput Cælo qui condidit, ille est
Augustus Nimbos Vates prædicere Sextus.
Nec tam perpetuus Princeps signabitur auro.
Describam optatum, Carmen concede serenum,
Quod Musam radiis forte illustrabit agrestem,
Ni invideas. Gemitus sacrata in morte reponam.
Æternumque labor noster gustabit honorem.

A. Belloni in Detractorem.

Quid me solicitas tuis libellis?
Falacem tacita manu securim
Cui fixi, aut nimiæ favore linguæ:
Si scriptis pueros meis fefelli,
Si cui nobilium jubente nostro
Cædes consilio, refer severus
Judex si accipiat, nihil timebo
Canus non puto candidum Clientem.
Janus dente momorderit canino,
Phœbi Numine, Palladisque clarus
Quo non mitior, æquior ut terris.

At nostro calamo fidem negamus
Quam linguæ, aut calamo fatemur illi,
Qui scripsit mihi contumeliose.

A: Bellotti ad Hieronymianum Contabellionem

Cur opus Vatis taceam canentis
Prospera? Ostendi Venetis triumphos
Cur negas? omnes hilari sonarent
Corde triumphos.
Pallas hos Terris Dominos sacravit:
Mars quod invictus Mundo tecumbens
Monstrat in Cœlo; neque quis silere hæc
Gaudia debet.
b. Numen Augusti dat Jo sacer quo
Spiritus Phœbi loquitur suapte:
Audiunt nostri magis haud libenter
Hæc taceamus!
a. Invides nobis: patribus: Poetæ:
Dum vetas carmen tribuam: Supremus
Quo dolor cunctis poterat levari
Fratre canente.
Non meo possunt arbitrio tenere
Dulce namque ultro fugit ore passim
Carmen, haud mirum, potuit revulsas
Ducere Sylvas.

Æmus utrumque Forum Leonardus nexuit auro
Cum Patribus voluit vivere pauperiem.

A. B.

A. B. ad Candidum

Non lux atra tibi, qua candida Tecta subivit
Turria, Perpetuo Candida conjugio.
Nondum ingressa tuum nomen tulit, atque notavit
Tu quoque Candidulus Nupta puella patrem.
Non fuit illa Domo, sed Vita candida utrique
Nunc Domus et Vita est, et cito candidulus.

A. B. in laudem Æmi

Peccavit Gaspar, pinxit sine sede serena
Æmum, cum vera, parce, cito aspicies.

Sedes, Signa foro dedit Æmus, mores Patrisq;
Templis dona, Urbi fossam, Epulum Patria.

Quid signa, et fossam? Refer aurea Secla sub Æmo;
Nam medio in bello Copia, parque fuit.

Antonius Bellonus Francisco Cremensi S.

Gallinas abste tuas me accepisse jam scis, amplum quidem munus hoc Decembris tempore, mihique jucundissimum, ut ex hoc scias, utpote profectum ab amico tam doctissimo quam liberalissimo. His invitatus do tibi Acta integra, quae video abste immodico desiderio exoptari, summa verecundia non pe-ti, et si male sunt integra, quibus adversus te nondum litem contestatum, exequutio fuit transactionis decre-ta. Profecto fuit exequutio ipsa (si Scribae pectus aperire fas est) prodigiosum initium causae. Unde censeo

bonam

bonum Judicem finire voluisse litem vix inchoatam antequam excederet Magistratu quasi neque ille, neque tu procederes longius. At præcipitata sententia maturo judicio subiecta non sustinetur, vel minime subiecta non caret vitio; ego ita futurè litigarem, ut si causa quoque maturuisset, apud vectos Judices non possem jure tandem succumbere. Tu tandem rei tuæ quam noscis funditus, si, ut semper soles, feceris, maturissime consulueris. A me vero eius quod imperare mihi in Arena mea dignatus fueris, ut debes, et ipse cupio exequutionem eam expecta, cui non mora temporis jussit sed nec certe vitium. Honorem enim non minus exigit jussio tua quam meum obsequium concupiscit. Vale.

Hanc Divæ Charitum beatiorem
Aram, Quam Leonardus Auspicatus
Æmus, ne stupeas brevi peractam.
Romæ Quom Decimus Leo sederet
Aes Præses Venetus, dedere Cives.
Sed miracula, corde supplicanti
Tot semper stupeas repente facta.
Vis fœlix fieri; hanc Deam Salutes.

A. Bellonus. Tabellio

Pro

Pro Venetis Æmus Leonardus Prætor, Olympi
Fundavit Dominæ, contribuit Populus.
Servi Alberici suasit pia cura Philippi:
Funde preces · fluit hinc gratia salvus eris

An: Salut: M.D.XVI
Antonius Bellonus Tabellio

Antonius Bellonus Philippo Alberico Theologo S.P.D.
Ex litteris diversi generis abs te exaratis voluptatem percepi multo sane minorem, quam ex meis solent qui minus excellunt, tametsi penes me dimissæ non fuerint. Quam. Dii boni examussim di: [illegible] manus tua diversas referre. Vicens inter eos longe emine: re, qui in singulis præstant. Unde quom virtutem [illegible] a vitæ mortalium scriptionem ad manus instructionem statueris laus tua merito fit immortalis Optas ut studio te: cum diligam versus [illegible] plumbea dignos onus profecto descri: bendi libenter vindico ut eo te levem occupatissimum Hominem et si scio me quod tu litterarum forma, seu varie: tate nunquam assequuturum Ab onere tamen judicandi spon: te deflecto, nec injuria, quippe qui non licet amicorum carmi: na simulque propria jubilare, quum præsertim exaratio litte: rarum illatinissimarum in forensibus controversiis qua distringor assidue, jamdiu abstulerit tam publice scribendi facultatem quam mature judicandi nunquam concesserit rogo me non adhibeas tantæ censuræ potes ipse unus melius, et libe: rius Satis est quod ex me quæ receperis intelliget nemo, nec feram moleste mea reici vel digna abs te censeri quæ nunquam posteritas videat. Lætabor autem plurimum si absoluta quæ delegeris luce digna, oblivionis discrimen non adibunt

quia

quia contuleris. Vale.

Antonius Bellonus Francisco Tulmetano Jureconsulto S. P. D.

Suasit Concionator ex Pulpito Viris doctis ut Sacellum Virgineum cujus nuper jacta sunt fundamenta versibus celebrarent, quibus Præsidis nomen, et aliquam temporum nostrorum memoriam brevissime complecterentur. Versus poposcit nonsolum, ut noscat posteritas ingenia nunc florentia, si in Arculam olim inciderit plumbeam eos continentem quam se muris interioribus inclusurum affirmat verum etiam ut ipse quod magis suspicor, judicet ingenia nostri Cœli. Est enim ex Ordine Servorum primus Magister et Poeta. Obsecuti sunt nostrates Poetæ, Jureconsulti, Tabelliones, Videbis. Expectamus autem avidissime Carmen tuum, quod a materia proposita non dissentiat. Nam Patria hæc (neque enim assentor) plurimum capit ornamenti, quod in Tulmetano sinu ortus, invenias, facitasque præclarissime, quod Poetæ (taceo nunc doctrinam legalem) paucissimi possunt. Neque dubites carmen tuum passurum tenebras ullo tempore, quoniam Arculæ illæ conclusum fuerit, si Concionatori, Virisque doctis gratum semel affulserit, quod ut cætera tua non potest non semper esse gratissimum, celebratissimum. Vale.

Antonius Bellonus Jacobo Comiti Purliliarum S.

Literam magnum cernere Pasmus adversarius non curavit. Vicinus enim tuus, a quo afflatus est, asserebat continere solidationem manu Francisci Presbiteri prorsus nullam. Produxit autem et in libris describi voluit, ex duobus suis diariis quid quid ab ipso Francisco [illegible] scriptum fuit, ut non solum Peda-

gogus

gogus, verum etiam gestor. negociorum aliquando fuisse. Videatur
mire accensus est sollicitudine videndi finem. Suspicatur,
opinor Cornelio te chariorem fore et eventum propositi
sui sub Æmo Præside secundum, sub illo ambiguum. Quo
vero ad causam Marci de S. Phoca, respondebis Articulis pe-
nes Sebastianum a Mama Notarium. Deputatus fuit ad tui
commodum, ne huc eger proficiscaris, vel ego ad te de composito
Me enim domum redire absque munere, quæ tua est munificentia
etiam recusantem minime permisisses. Fac in primis cures valetu-
dinem tuam, ut æque pulchritudine, hilaritateque sis monstrabi-
lis ac virtute, unde tibi stat immortalis honos, et Patriæ. Celi-
tes negligas quantum potes rebus tuis salvis nam tibi, si plura
vacuo animo composueris, plus gloriæ plus fructus posteritati
continget. Vale.

Antonius Bellonus

Vexit me Genitor, Natus locat, Æmus uterque
Sceptra tulit, Patriæ Virgo Patrona vocor
Ut potui Dea sum ferientem vincere sicu
Et Cælum, Duce me, scandere cum lacrymis.

Ad Josephum Colloretium

Laudamus faciem puer venustam
Non mores tamen castius, ministro
Ante Aras operante, Das Cachinnos
Si Diis, et Populo cupis placere:
Forma, moribus et simul probari.
Fundas hic lacrymas, sines cachinnos,
Forte et nix niveo feretur ore.

Antonius Bellonus Notarius

Gelasii

Cittasti me Bellone tam litterarum tuarum aculeo quam dono epygramatum numero, ut et ipse aliquid facerem ea in specie, qua alii ediderunt. Ego et si nequeo tuae de me expectationi satisfacere. (senem enim me deseruerant Musae, quemadmodum et puellae) nolui tamen desiderio tuo non obtemperare. Mitto igitur exastycum hoc nocte ista mihi oblatum (ante enim ad hujusmodi animum non appuli aliis impeditus curis) sed illud fidei tuae tantum credo, quoniam incultum, et malè tornatum est. Accedit quod nomina, quae inseruntur versibus non satis insonant. eorum tamen ommissio cui placere studemus displiceret. Habebis igitur hoc tuo pectori, non Arculae illi plumbeae, quam struxistis, collocandum. Censuram vero aliorum facta comparatione ut de venundandis fieri solet. Phylippus ipse Concionator vester, idemque Poeta celeberimus faciat, nullum tamen aut ultimum quod endecasyllabum si licet fari, ut puto eliget. Vale. Datae Venetiis, die, 17, marcii 1516.

Cum Turcae in Patria saevirent: vovimus Edem
Ioanne hanc Æmo Praeside: Paxque data est.
Filius absolvit Leonardus, quod Patre votum est,
Cum Teuto, et Gallus bellum agit, et Venetus.
Pace frui, et licuit nobis hoc Praeside: nomen
Condimus hic: Æmum ne quoque perdat humus.
:Æmos ne male perdat humus.

Franciscus Tulmetanus Doc: tuus.

a tergo

Egregio, et Sapienti Viro
Dno Antonio Bellono Not, et Civi Utin: tamquam Fri.
Antonius

Antonius Bellonus Francisco Tulmetano Juris utriusque
doctrina consultissimo S. P. D.

Epistolam abs te accepi cum Epigrammate: quod quo tardius, eo sane
fuit optatius, et jucundius. Putas a Concionatore nullum aut
Hendecasyllabum elicii. Voluisti dum ad me scribis applaude-
re versiculis, quos intellexisti meos esse. Apud ipsum forsi-
tan aliquid gratiæ sibi parassent, ni tersissimum tuum He-
xasticum (ei enim exemplo ostendi) meæ gloriæ invidisset. Nos-
quemadmodum et a [illegible]
ti me semper alienum a Musis, a quibus te jam destitutum
feceris. Fieri autem potuit, ut carmen tuum, quod in voti-
va tabella sæpius lego, in me transfuderit aliquos leporis
radios. nullum elicit Concionator præcipuum puto, ne damna-
re aliena, sua probare videatur, quæ mea quidem sententia abso-
lutissima sunt. Fuerant imposita conditorio plurima quæcum-
que vitiis Poetarum Jureconsultorum, Tabellionum antequam
tuum accepissem. Curat nunc rursus a me cuncta describi
ut in Basilica cunctis appareant, quoniam scripta suscipe-
re possunt oblivionis injuriam. Exasticum vero tuum non
sub dumo, sed in luce retinebit luce dignissimum. Mitto
sed sine indice quæ post alii elaborarunt, et ipse Concio-
nator in tot fluctibus tantarum occupationum. Hujus enim
cura tam universus regitur Servorum Ordo, quam Po-
pulus noster quotidiana prædicatione corrigitur. Experi-
mur diversa judicia, trahemusque legentes ad præstandum
sua forsitan excultiora. Judicium vero quod abs te de dic-
tatis Epigrammatis requiro, memineris prius ferre ut con-
tingat purgatius quam dictatores cognoveris. Non hercle
stomachabor doctissimis Viris succumbere, Musas namque
Forum nunc me non potest docere, immo lætabor tibi

succumbere

succumbere. Musas namque horum nunc me non potest docere; nono .. erbor et longe magis, quam soleant blandula isque Eu: ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ ... Venere, dum tibi succumbunt, quę tamen ut audio valde semper cupiunt, tibi succumbere candidissimo viro, ~~ut [illegible]~~ validissimo. Vale.

Antonius Bellonus ad Franciscum Tulmetanum 1

Præferis versiculos novis pusillos,
Cedam Leguleis licet Poetis
Nugas sic celebras Tabelliones.
Erras: non colui nevem poeres,
Vates, Leguleii colunt. Roganti
Forsam quom dederis sales, jocosve
Tulmetane mihi, venustiorem
Musam tum poteris putare nostram.
Qui pro carminibus joco rejectis
Dat nunc Carmina poetus probatur.
Me si senseris parem probabor.

Antonius Bellonus ad Marcum Physicum
Ad vitam revocas quos gestas Marce capillos
Non mirum, plus est quod revocas Homines.
Tu caput at nullis retegis, quamvis tibi nullus
Non retegat, ficto hinc lumina crine capis
Jam retegas, aliud mirandum reddere si vis.
Albus erit crinis, qui modo fuscus erat.
Calvum forte caput vitas ostendere: Nuceam
An saltem excipiat dite Rege amica sinu.

Antonius Bellonus ad Bonizaminum
A genere humano distincta animalia cauda
Credebam, et nullis esse datam duplicem
Ast superat Mulier facta est bis Bestia, cauda
Cui gemina: hæc Caltes, excipit illa tegit.

Idem

In laudem

Idem in laudem Præsidis.

Justitia Præses Cœlo se condiderit Æmens: ...
Tantum igitur nomen sub male condis humo.
Sed postquam his colitur terris pro numine: sacra
Hanc tellure potes condere cum Superis.

Antonius Bellonus ad Sandelinum

Tu mihi discipulus datus es, Tamen ipse Magister
Es meus; Examen hac ratione fugis.
Sic subeas mecum ut fungaris mere Magistri
Munia discipuli; si doceas, subeo.
Quod si discipulus cupis esse simulque Magister:
Te juvat ars gemina, hic quam facis hanc pateris.

Idem Ant: Bellonus de
suis Hortis

Dum sævum patitur domi duellum
Bellonus sibi scriba comparavit
Horti delicias: frucaris ortus
Ex bello: placidam coles Quietem.

T erraque cecidit fremente, Turris
N unc surgit nova sumptibus recentum
A edem: sed ressident manus labores.
Q uærin perpetuam atque ad astra Turrim?
A nte Aram precibus pares, propinqua est.

An: M·D·XVI

AB: Francisco

Antonius. Bellonus. Francisco Tulmetano

Petit Hippolitus ad te scribam et dem quidquid habeam, de quo quaeris instrui pro Alvisio Spellimbergio tuo Cliente. Scribendi munus suscipio, non tamen instruendi quod enim indicem extra Processum nil habeo. Praeceptum quod requiris editum domini tui Clientis dum in Carneam se recepisset penes me non invenio. Coram vero vobis cum ceteris dictione truncata patrem Verba sunt, non scribae exhibita penes me temporibus, quae perspiciuntur Arbitris nequaquam praesentibus sed post expeditionem illis a Praeside Aemo demandatam, ut est ex temporibus cernere. Vitium ceterale nostris coepit jurisperitis inesse Viris alioqui probis et solertibus ne pronus videatur ad loquendum de illis quibuscum inest mihi quotidiana fere consuetudo non ausim te illis inserere, nam et jocos et seria soles perficere sine cetera. Atque huic vitio sis obnoxius vel ad nos cum redeas vel scribas frequentius Qui enim diu absunt et non scribunt amicitiae dicuntur aeternam dictionem illam imponere quae coepta negligenter committit Vale.

Antonius Bellonus Not.s Francisco Tulmetano S. P. D.

Quod ad te scribam nihil est: Desiderio tamen satisfacio ad te venientis Amici qui putat iter sibi injocundum fore, si litteras meas comites non habuerit, fuit ut aiunt puer, qui molientem suis labiolis invita, potuit retinere. Velim autem caveas ne dum has legis delicias ad visionem pulcherrimi Juvenis ante tuos oculos positi, ne ex te oculis auferat animam quippe qui potuit Jovem ipsum capere nedum Senem canditissimum. Vale

Augusti

In laudem

Augusti. Vatis Præsagium ad Bellonum

O cui Thespiades citharam tribuere puellæ,
Cantat et argutis Cynthius in fidibus
Longa ne quæris Hyems nostro Bellone sub axe,
Idemque optas dulces surgere Virgilias.
Accipe quæ primo Jani mihi limine veraa
Astrifera dictet Castalis e specula.
Flammiferum tristi remeabit vellere sacrum
Mollibus Eurus humum sparget et Auster aquis.
Si tibi, quæ multis trita est placet orbita, Dic mox
Bruma cadet, læti Ver referent Zephyri

Ex Volumine extrasignato
1516, 1517

Antonius Bellonus Not.s Francisco Tolmetano Doc: S.

Pauper ad te veniens me perurget ipsum tibi commendem: habet cum claudo litem cui tantum inest versutiæ, ut versutos adhuc fallere possit. huic tantum simplicitatis ut ad ingenium nunquam reverti queat, quo semper caruit. Conspicies ex actis, si justam fovet. In quo enim statu reperiatur ignoro penitus. jussus quondam in ea deposui, nihil vero nisi verissimum. Morionem igitur pauperem ingenio, et re commendo tibi. Par enim est, ut rectissimus et ingeniosissimus Vir tantis subveniat Fabriciis. Nam si claudo ingeniose victoriam non dimiseris, me tibi patrocinio tuo non parum devinxeris et forte Morionem deinceps reddideris sapientem. Vale Utini pridie Calendas Julii 1516.

Antonius

Antonius Bellonus Gregorio Amaseo.

Agressus est nuper Candidus tuus Jureconsultus Historiam
de antiquitatibus Patriæ opus pulchrum, et ingens si quicquid
in veteribus, novisque documentis invenitur eleganti stilo; et
ornate ceptaverit. At vereor, ne hæc in re Patriæ parum tandem
fœliciter olor hic albus propter bellum, quod nobis omnibus, et ip-
si Patriæ mortes mille continuo representat. Nam nisi mens
vacua præbet operibus amplitudinem, et nitorem. Favere au-
tem velis tantis ceptis ut speremus in finem protendi. Cur
enim exhortationibus tuis non debet firmari potius quam
tedio terreri, quem quo velis (queas) hostem agere facundia nedum
amicum. Quod intelligo tibi quondam gloriosissime contigisse
et tantum equidem letor quantum dolere solebam antequam
tua te ipsum eloquentia nobis restituisset. Vale.

De Titulo Processus in quo nihil meum
Propter Actum Decreti interpositi laudo

Quisque potest, fateor, verum irrita cuncta notare,
Vix tamen humanum est acta animare Hominum.
Jure meus Titulus, sum quamvis pauca rogatus:
Omnia conscripsi, scripsi Animam arbitrio.

Antonius Bellonus de Uxore pejore quam canis

Clam tecto exiliens Canis querela
Monstrat verbera se timere, et ipse
Horresco insidias, gravesque morsus.
Ambobus timor unicus medullis
Huic suspiria magna sunt gementi
Mi suspiria magna conticenti,

Ambobus

In laudem

Ambobus paver et simul recedit
Ut me vel sileat molossa Conjux,
Vel dicat, fremitu ferit molesto
Implacata Canis gemit misellum
Heu Cor continuo metu dolore
In tantis lacrymis tamen benigna est,
Tollit cor mihi non precis suum dat

Antonius Bellonus ad Antonium Merulam Doctorem
de Bertolla Medico egrotante

Ne cesses Merula et tuis labellis
Nectar languidulis frui sodale
Hoc nam languiendo perimus omnes
Omnes sospite sospites probamur
Languente hoc medicina cui paranda?
Hoc sano medicina cui timenda?
Febris quam rapit et dolor salutem
Reddis mellifluo lepore nullus
Te tristis fuerit jocos movente.
Virtus quanta tuis Jocis Amorque
Bertollam colis, et paras salutem

Epith: ~~Cinthii~~ Poetæ

Vates Cynthius, haud fleas Viator
Hoc Cippo senior capit quietem.
Gaudet Cenita Mater hoc Alumno
Vrbs Musas Spilimberga docta gaudet:
Toto carminibus probatur Orbe.
trahit Qui tectus lacrymas movet, sed ipse
Sugit Cynthius hic: colens Camenas repente, Vatem
Ergo condecores Lyra sonantem
Tecum forte cava gaudet sub Vrna.

Antonius Bellonus MDXVI

Antonius Bellonus ad Hieronymianum Contabellonem Fratrem Augusti Vatis.

Haud volui lacrymis tumulum decorare Poetæ,
Lux cui tot subito non caderet lacrymis.
Est Cythara insignis, cythara celebrandus eburna
Cyntius hic lustrans nil morientis habet.
Pulsantem Cythara Vatem sentire sepultum
Si cupis, Augustus personet huic tumulo.

Ad Philippum Bertolinum.

Jacobus Patriam diu rogantem
Jam Cornelius obtinet, liquorem

Haud

Haud spargas Cyprium, Decus Juventa
Prestet. consilio licet senili
Nam qua lucida frons meat liquores
Irrorat Cyprios. fugit Beatus
Et dat munera lusibus laborat
Donis, Justicia, parare mentes.
Rector sed Juvenum Senumque semper
Sculptus mentitus est, tamen recentes
Flammas excitat, ut preces movere
(Tanta est Grata) si queant repente
Speratum capiat ducale sceptrum

Antonius Bellonus ad Hieronymianum Contabelionem

Non Lancellotus rara est Virtute, sed ipsum
Te rogat (admittas) Sauronianus ais.
Nos Veneta quondam Dominus defendit in Urbe
Auctor et est nostri maximus Officii.
Ille Scholam solvit, Patriamque fovere merenti
Et debet gratas huic Schola ferre vices.
Deficit ast numero nullus, neque Civibus hospes
Unus indoctus proficiendus ope
Admittas numero rupto, numerosa coibit
Turba, nec admittas, et numerosa corit.
Excidium scribis (sors heu miseranda) paratum est
Sive colant numerum sive colant Dominum.

Hieronymianus ad Bellonum Contabellionem

Cœnabam tristi varias sub corde volutans
Curas, quom natus me petit ecce tuus.

Docta

Docta ferens docti Genitoris qualia Vates
  Carmina tam pulcrè Bellonus cecinit.
Hoc Bellone cibo certè mihi dulcius omni
  Nec quicquid afferri nobilius poterat
Tristia Scribarum sapiant tua Carmina quamvis
  Solamen curis illa fuere meis.
Nam facunda mihi quoties tua scripta leguntur
  Mæror ab ægroto protinus omnis abit.
Verum equidem doleo: Humeris quod inepta beatis
  Heu non respondet nostra Thalia tuis.

Antonius Bellonus ad Alexandrum Bonzaninum
Carcere Alexander properes te condere si vis
  Pristina libertas sit tibi pro exilio.
Ut probitas Cælo te sors sic Carcere condet,
  Par tamen est sorti prævaleat probitas.
At si sæva velit dominarier: ipse vicissim
  Ferre velis sortem, Carcere liber eris.

Antonius Bellonus ad Hieronymianum Contabell.mi
Francisci festo cecinit contraria frater:
  Et bene conspexit, sydera sed variant,
Nil perturbati lætissima cuncta fuere,
  Nil erit adversi talia si eveniant.
Desinat Arcanum Naturæ inquirere dulces
  Assueto Musas pollice concelebret.
Audet adhuc si forte tibi prædicere Votum
  Sit, mala prædicat, conspiciasque bona.

Ad litigantes

In laudem S

C2

Ad litigantes Vacciam secum et Columbam

Immodicas una Chartas si nocte peregi
Laus tibi Vaccia datur, sicque Columba tibi.
Pro moderato dum Fundo litras ipse
Atque fame hos medios vos juvat efficiat
Gloria stercoribus quanta ex praestantia vestris
Exhilarant segetes exhilarant Homines

Antonius Bellonus Francisco Cremensi Acerbo

Arbitraris me tui meminisse quam Feminae pauperculae tui gratia nescio quid scribendo contulerim quasi proxime traderetus esses oblivioni. Velim autem posthac nunquam suspiceris etiam si mihi jubere non memineris, me tui non meminisse. Quid enim occurrere potest negocii, quod pro te non altro, pro tuis non libenter suscipiam. Potest, fateor, occupatio vel pudor ipse me terrere interdum ne amicum eruditissimum ineptiis meis fatigem Exaratio namque forensium controversiarum, quae assidue sarcina mea est, adeo me depravavit, ut latine, et si velim scribere, vix sciam, nedum docte, tametsi fortè nec a doctis reprehendi videtur modo secum reputent neque mihi, dum vel docta, vel non barbara scribo, neque literis posse diu vitam superesse. Satis erit mihi decenter aluisse Familiam et nomen meum si non ex nitore ex labore saltem ad Posteros transmisisse. In Patria nostra (citra jactantiam dictum sit) invenies paucissimos Tabelliones qui me non anteeant aetate, plura scripsisse, etiamsi plurima scriptitaverint. Abs te vero exigo nihil nisi ut mihi scribas frequentius, quam tibi possum: fovebitur non minus amor mutuus ex litteris quam meum excoletur ingenium, quippe qui soles aeque eleganter scribere, idem ego quam

ardentissime

ardentissimè cupere. Ceterum exhibeo tibi versiculos quosdam ex iis, quos inter mille curas, et occupationes immaturos publicavi mensibus superioribus. Palato tuo insipidi sunt, nequaquam placebunt, placere autem deberent, quia non Poetæ sunt, sed trivialis Tabelliunculi, qui satis sibi putat esse non belligerari cum Prisciano. Gratum tamen erit judicium tuum, si maturè neglexeris, gratum itidem obsequium, si industria tua non immaturos reddideris si maturitate veluti minutalia imbui possunt. Vale.

Antonius Bellonus Francisco Cremensi.

Adpetit tempus juridicum, quo cratico in animo est sententiæ contra te exequutionem exigere. Judicatum enim ex Legis forma non nisi quatuor Mensibus per appellationem suspenditur, qui jam diu fluxere. Nollem te equidem involvi litigio cum Nepote, et si tibi non arridet magni spes compendii ferendum censeo Naufragium causæ illius decisæ citius quam inchoatæ aliqui Venetiis decertando fortiter superandum. Ego vero nullum onus refugiam quod præmandaveris, Et quoties ad tui beneficium aliqua mihi sese offuderit occasio, te non egebo præmandatore, dummodo nihil inter nos admittatur non Aris finitimum. Congruit enim Amicitiæ ut is neuter nostrum reiciat quod Dii admittunt, neuter rursus admittat, quod Dii reiciunt. Vale.

Antonius Bellonus Gregorio Amaseo

Rogat Gamerdus tuus Joannes, ut Historiam, quam de rebus Patriæ contexuit, inspicias, et emendes. Optimum profecto consilium. Quanto enim tersiorem adstruxerit Posteris tanto nomen

sibi

In laudem S

sibi Candidus comparaverit: tametsi ex candore ipse nomen illi peculiare. Habes autem Amicum communi sententia prorsus nullum, qui tibi vel familiarior, nec ille quemquam, qui te vel eruditior sit. Tanto enim te amore complectitur, ut credant plerique omnes non fore illi molestum peragere tui gratia totum Terrarum Orbem, tantum tibi doctrinis inest, ut sciat nemo quod Amaseus nesciat quippe quia summa cum laude tui nominis quondam præcepisti tuis Utinensibus, et Venetis ad Grammaticam, Poeticam, Oratoriam facultatem tendentibus, et Romulus Filius a te institutus Bononiensibus præcipit. Exigis tempus negocio nullo, nam nec doces, nec agis causas. unde Amico antiquissimo debes, et ipsi Patriæ non segniter Officium præstare quod insigniter potes licet solus Amicus ipse titulo absoluti operis perfruatur. Suscipias igitur libentissime quod examines judicio tuo, non autem examines amplius an suscipias erit tum demum absolutum quom semel examinaveris et laudaveris imo consignus et ipse Candidus operis sui candidi laudator. Vale.

Gregorius Amaseus Doctor Ant.º Bellone Tabell.mi suo S.

Vide queso mi Bellone quanti se faciat noster Candidus quantique facundiæ tuæ vim a me fieri autumet: ut artificiosissimis persuasionibus tuis facilius se patriane Historiæ nuper ab eo compositæ recognitionem a me impetraturum sperarit, qui ullis incomparabilis Amicitiæ nostræ viribus. Tametsi nil causæ sit cur candicans ille Orationis niter

nostræ

nostræ fuliginem lucubrationis exporeat. Verum cum eum ad exquisitiorem limam tuam subeundam impulissem: ipse fortasse laborem subterfugiens in sinum meum rejecisti. Ego vero quanquam quantum mihi præstantissimarum disciplinarum altrinsis, non agnoscam victus tamen eloquii tui ejusque benevolentiæ viribus, ea lege impositum onus subibo: ut quod prius exactissime elimaveris ipse postremo omni asperitate detersa expoliam, nitidumque reddam: Ita fiet ut artefacte ad utrumque excultum Eruditorum manus minime reformidet. Verum aspirantibus cunctis tam Auctorem ipsum Joannem Candidum quam communem Patriam nostram Aquilejensem apud omnem illustret Posteritatem. Vale.

Liber loquitur, quem scripsi Collegio Canonicorum Utinensium.

Non sum venalis, magni mea pagina Templi est
　Sermo fuit purus, pura manusque fides.
Ut sacer, et purus furto sum liber, at tu di
　Si non restituis fur male purus eris.
Te pandam, ut Cœlo careas, terrisque necesse
　Est Cœlo careas pandere si nequeo
Non gravius damnum quam Cœlum perdere lucram
　Non levius, quam me perdere quid facies?
Redde salutari sua chara volumina Templo:
　Sit mens pura tibi, pura fidesque manus.

Antonius

In laudem S

Antonius Bellonus Francisco Cremensi S. P. D.

Fidejussorem, ut prudenter jubes, nequaquam sumam quem Osalcus offeret nisi quam maxime idoneus fuerit. Ita et tibi morem geram et me ipsum non obligabo. Scriba enim jure ipso obligatur, qui receperit temere fidejussorem minus idoneum. Cura autem tibi sit causam vincere. Prudens non est, qui fidejussorem idoneum tantum, sed qui debitorem illum tandem sibi paraverit. Non hercle celerius viceris quam idoneum sortitus fueris debitorem, ni forte facultatibus idoneus interim desierit, quod accidere potest, dum profers vincere. Vale.

Antonius Bellonus Aloysio Collæ Contabellioni S.

Quid est, quod quo Civitati tuæ promptius inservivi, eo serius mihi premium tribuetur. Numquid ingrata Civitas facta est? Respondebis minime sed bellis atritam vix esse solvendo. Doleo et graviter quidem, communis jactura est. Verum quem ab hujusmodi tempestatibus et procellis nequaquam ipsa me fortuna subtraxerit, cogor dolorem impacientius ferre, et ardentius mercedem deposcere. Credo equidem tuam istam Rempublicam pecuniæ inopem, non tamen adeo exinanitam, ut non possit aureolos duos mercenario magis inopi satisfacere. Proinde si non hactenus exegisti, cures velim, ut et si reor nunc exigere difficile esse, sentiam vel summa dexteritate vel summa contentione te aliquando exegisse. Premii æque te participem volo, ac me voti compotem fore. Negocium enim haud laboriosius videtur scribendo promereri

rer. quam facilem contendendo mentum extorquere. Vale.
✝ Simon Emilianus Sororius meus quarta Martii 1517 migravit ad Dominum. Requiescat in pace.

Jacobus Cornelius Magnifici Georgii
divi Marci Procuratoris. Filius
Iustiensium Proceres, cujus juventutem ingenium excedebat
Sedem Pretoriam
Terremotu quondam incendioque
dejectam
redelita, Pace domi et foris
in hanc Arcis formam
a Fundamentis restituendam
curavit
M.D.XVII

— A.B.

Jacobus Cornelius Imperatoribus Venetis 1517 Jovis 1 Ap.
posuit primam lapidem hora quintadecima
Bonis Avibus.

Collem Hunnus, Titulum Cæsar, Cornelius Arcem
Imposuit Patriæ, quam tremor abstulerat.
Laus par Serpiadæ sic construxisse Jacobo
Ne cadat Arx, Collis ni cadat et titulus

Idem A: B.

Cornelie poterat Forum vocari
Jacobi, celebrem extitavit Arcem
Terra nam ruerat fremente flammis
Sed non ambitiosus est: placere
Vis? Semper Venetos colas Viator,
Juli queis placuit Forum vocari

MDXVII

Idem A: B.

Quondam Romuleus Titulum Orae, nunc dedit Arcem
Romanus Praeses ille, sed hic Venetus.
Julius est alter fateor, Cornelius alter:
Non his nomen idem, par tamen ingenium.

M.D.XVII

Grimano Patriarchæ Aquilejensi

Petit Franciscus Nordius distributiones quotidianas sibi ut ait,
ex concessione Sedis Apostolicæ debitas. Sane Juvenem
ipsum diligimus, quippe qui Camerarius tuus est et Cano-
nicus noster, et quem Virtus, et Probitas efficit munere,
ut nobis persuademus, quocumque dignissimum haberemus,
Concessionem Apostolicam absque controversia, ni majus
hinc foret damnum Ecclesiæ quam nobis ipsis veremur.
Immet autem maximum judicio nostro nam Canonico-
rum absentia minuitur divinus Cultus et Templa tela-
buntur. Unde nemo ut scis, ex illis quoque qui serviunt
Pontifici Maximo, ad quotidianas distributiones admittitur
tam Lege, quam statuto, et consuetudine prohibente etiam
si resideret, non tamen Divinis Officiis interesset, aut
residentem egritudo non excusaret vel Ecclesiæ utilitas
evidens. Omnes alioqui semper abessemus, et Ecclesia cul-
tu, et honore, ad quem tantum spectamus, careret, et haud
ita multo post continuo desolata jaceret. Non conamur
adversari intentioni tuæ, parati namque sumus extrema
quæque pro tua dignitate perinde pati, ac tu pro dignita-
te Ecclesiæ Dei, imo speramus Nordium ipsum te juben-
te statuta, et consuetudines veteres, et inconcusse hacte-
nus servatas non refracturum, nedum perniciosas induc-
turum. Ex te enim poterit probe nosci dignitatem collatam
sibi fuisse non ut auferat Ecclesiæ suam sed ut servet
et augeat pro virili quod tum demum facturum non am-
bigimus quom fecerit absens sicut absentes cæteri se præ-
sentem rediturum reddiderit simulque ipsarum distri-
butionum

bationum participem. Vale.

Collegium Canonicorum Aquilejen.

Antonius Bellonius Francisco Tudiesano Doct.

Intellexi te curae plurimum impendere Praeceptoris novis in-
veniendi. Amas profecto Civitatem hanc et Viros doctis-
simos, dum studes nos virtutibus colere, illos stipendiis.
Hinc debeo tibi multum tam causa commodi publici, quam
Germani mei, quem unice cupio veram humanitatem
adipisci. Ne desinas scrutari examinareque diligenter profes-
sorum eruditionem et vitam et eum probare maxime ex
omnibus, quem litteris moribusque maxime probatum
inveneris. Non enim qui doctior Magister est aliis prae-
dest magis Civitati, sed ille sub quo discipuli melius in-
stituti proficiunt. Nominantur multi, et plus aliis Cal-
vus Nardinus Michisottus et Ferariensis quidam. Ama-
seus ludum appetit ardentissime, Augustus modestissime.
Desument tandem, ut arbitror, quem consulueris, modo
non distuleris diu consilium et fuerit locus suffragiis
liber. Ex his unus maximus se jactat, quem viderent
creberrime, si voti compos evaderet, tot prodigia praedi-
caret de raritate suarum scientiarum, et ut ipse videret
cum aliis, postquam excessisse videor periculum ferulae,
non possem non fieri Auditor. Quamvis vero contin-
geret hujusmodi risus cum ratione, utinam neque mi-
hi, neque aliis detur occasio sic ridendi. Vale.

Jacobo

Jacobo de Bannisio.

Tenemur immodico desiderio confirmationis Privileggiorum quorumdam, quæ Imperatores quidam optimi concessere jamdiu Ecclesiæ nostræ Sanctæ Aquilejensi. Et ad Cæsarem invictissimum, ut votum tam pium impleat benignitate sua, Joannem Latisanam Concanonicum, et Antonium Frisacum destinamus. Arbitramur autem te huic rei perficiendæ prodesse plurimum posse, quippe quem Supremum tanti Principis Secretarium intelligimus. Te igitur suffragatorem deligimus, et rogamus valde non dedigneris suffragandi munus pari voto suscipere. Nam si unice favere volueris ut speramus neque nobis de vano desiderio neque Nunciis de sera expeditione ullus querendi locus relictus fuerit. Reliquum est ut tibi Præbendæ Vicariatus tui fructus noscas a nobis diligenter resservari et nos cupere pro dignitate tua majora quæ facimus, non tamen facere minori zelo quam ipse cupias.

Vale.

Collegium Canonicorum Aquilej.

Antonius Bellonus Antonio de Puppis Salutem.

Forse M. Antonio non vi par si presto riscoder il Processo, che vi ho cavato, perchè amati la equalità, che avendomi vui facta grande instantia ad cavarlo bisogna versa vice, che vi faccia grande instantia, lo scodate. Ma perchè non è cossa alcuna più inequale, et injusta che esser servito, et procrastinar la mercede del Mercenario, piaguavi giamai mandarmi li soldi 47, che debo aver. Et se pur volete il facia

con

con instantia, sia con instantissima instantia, quale ed al vostro, ed al mio desiderio insieme satisfacia. Valete.

Ex Volumine extrasignato 1517, 1518 —

Epistolæ mei Antonii Belloni Notarii

Nicolao Montefalco de Portugruaro

Scribis censuisse quendam e Collegio nostro, quod in causa Franciscilinæ Maninæ consilium edidisti, non esse farinam tuam, et doles plurimum. Nos autem, quis ita censeat, nescimus profecto. Arbitramur vero fuisse neminem, nisi forsan sit aliquis, qui te in cute non novit. Est sane quoddam Hominum genus qui doctis laudem semper invident quam indocti ipsi non queunt assequi. Verum quisquis ille sit, fallitur certe, consilium qui viderunt, magnopere laudant, ut et cætera tua et dignum te, hoc est Jureconsulto celeberrimo judicant. licet ne videatur censor ille detrahere tibi tamen probare opus, et Artificem quem tamen sub edentis titulo non agnoscit. Sed quem alium non invenerit sicut non potest, fatebitur tum demum, velit, nolit verum te molitorem ipsius farinæ. Nos enim profitemur ingenuè legalem Doctrinam tuam, citra alicujus injuriam dictum sit non minori honori esse Collegio nostro, quam alterius cujuscumque: quem non modo leges radicitus calleas, ut tot comprobant consilia tua luculentissima

verum

verum etiam in amplissimis Civitatibus gloriosè egeris Assessorem, acturusque etiam proximè sis. Paduæ, ubi munus ipsum non nisi paucissimi, et illi peritissimi quidem, et probatissimi Jureconsulti contingere possunt. Hortamur vero quod ad nos attinet ut si de te quispiam temerè judicet vel carpat quoque, sive velit omni charitate posthabita a maledictis non abstinere, spernas cum fiducia virtutis tuæ tamquam res ad te nequaquam pertineat. Ita enim fiet ut illius censura fuit maledicentia quemadmodum non damnum, ita nec dolorem ullum tibi tandem attulerit. Vale.

Prior, Consiliarii Collegii Doct. Patriæ.

Antonius Bellonus Notarius Joanni Candido Doct: S.

Imposuisti jam extremam manum libellis tuis, et sumopere gaudeo quod modo consiliis jureconsultus modo Scriptor Historiis pennam juves. Verum tantumdem doleo te negligere in manus Hominum dare qui Gloriæ tuæ, et amicorum invideas, et præcipuè Compatris tui Jacobi Cornelii Præsidis, quem inter alios obiter in illis commendas, et si parcius forsitan quam debuisses tantum Juvenem nonnisi tertium, et trigesimum annum agentem imo ex Instituto in laudationem veram amplius tibi deflectere licuisset. Nam sive corporis ejus et animi dotes respiciamus, sive magnificè gesta longè omnino prævenit ætatem. Quoniam vero sepenumero contigit, ut multorum lucubrationes vel nunquam vel sub alio nomine obitu superveniente publicatæ fuerint. Caveas

velim

velim, ne plusquam sit satis, editionem differas operis perin:
de optatissimi, ac emendatissimi. Ego de te non specto so:
lum ad gloriam tuam, et Amicorum locupletandam, et si
semper ejus studiosissimus sim verum etiam ut Patria
haec tam nobis ipsis quam exteris antea sat bene non co:
gnita, deinceps ut amabilis omnibus innotescat. Vale.

Dominico Cardinali Grimano

Increbuit apud nos rumor Pater Reverendissime Franciscum
Nerium Canonicum Aquilejensem, eundemque Cubicula:
rium tuum fructus tenere absentem, Distributionesque quoti:
dianas Apostolica Sede, ut ait, concedente. Mirum ni ita est
quod iste Juvenis aliorum omnium pravitate conspicuus audeat
contra jura, statuta, Consuetudines, et contra tuam ac nostri:
mus intentionem Ecclesiam Sanctam Aquilejensem afficere
injuria usque adeo detestabili, ut non modo privetur divino
cultu, sed haud ita multo post ad interitum redigatur. Nulli
namque dubium quod et reliqui Canonici exhiberent protinus
(ad serviendum Sacrosanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus,
si contingere deberet absentes ipsos et perceptione fructuum
non exuere. Unde sensim divinus Cultus destitueretur,
et collaberentur Templa divinorum officiorum omnimode.
Fieri autem nequaquam potest, ut cum Canonico Ecclesiae
nostrae Metropolitanae in qua multae visuntur Sanctorum
Reliquiae cum tantum talia conveniamus. Neque persua:
demus nobis pati te velle, ut unus etsi Familiaris tuus
nequaquam pauper Ecclesiam Sanctam destruere incipiat
sola habendi cupiditate et infensus fiat Deo, et nobis om:
nibus

nibus quippe qui doctissimus Religiosorum et Doctorum religiosissimus ad cultum Ecclesiæ, honoremque Dei Optimi Maximi, omni studio, et labore, quæ tua maxima laus est, respectare semper consuevisti. Quamobrem rogamus te Præsul amplissime velis, quemadmodum pro tua, et Ecclesiæ dignitate libenter facturum te non diffidimus Nordium ita in Officio continere, ut absens de quotidianis distributionibus amplius non loquatur, quas tamen præsens, ut et cæteri, queat semper percipere. Pollicemur vero tanto magis nos tibi debere quanto cultui Ecclesiæ Sanctæ Aquilejensi melius, sanctiusque prospexeris, cui nunquam non optimè non sanctissimè prospexisti. Et gratiam si referre non poterimus Amplitudini tuæ quantam debebimus orabimus saltem Deum ipsum det præmium tibi quantum merueris. Vale Kl. Novembris 1517

A: B: ad Josephum Colloretium

Ut Natura tibi formam sic carminis Artem
Egregiam e Cœlo munus utrumque dedit
Thespiades plectro trahis ad tua carmina, ad ora
Risu Thespiades Os colit his cettitar.
Sed dubium, Quom sint duo tam bene consita, num sis
Carminibus major, pulchrior an ne oculis

Miraris carmen de Cornelio tuum a me laudari priusquam viderim, et hortaris audeam ipse aliquid de tanto Preside. Verum illud est ut occupatus breviter nunc redeam, quo sum progressus (ad laudandum factum abste nondum fori:

rum

In laudem S

tum, non tibi quidem adblandiendi causa sed ut fausto amici omine veluti preeunte precoqueres ipsum, et ut soles non precoquum tandem emitteres. Sed quis quaeso non vehementer probaret abstinendo faetus sex editos, cui notum sit, te nunquam editiones maturis lucubrationibus non metiri? Congruum enim est allucubrare te diutule, dum agis de Cornelio Præside, in quo tot elucent virtutes summæ, quot in alio quocumque vix mediocres extitisse meminerim. Porro nunquam desinam presens, ut debeo, quidquid joco scribas, te laudare, et absens laudatissimum predicare. Verum ne suspiceris manum admoliri me velle rei quam ad incudem tundis. Esset id profecto super omnem imprudentiam. Tua namque perinde mihi, atque aliis longe magis satisfaciunt, quam quæ ipse præstare possum. Venam cognosco mihi aridam, et insulsam penitus, qui etiam si ad Musas pronus, quoniam visus fui, exercitatione Tabellio mea viris castissimis despectissima, necessario intabescat. Cogita tu quæ hujusmodi doctrina, quæ vetustas, quæ gratia esse queat, cui cum cumptissimis assiduum, cum latinis litteris comercium prorsus nullum, quin etiam dubito, ne barbarus in dies magis, et magis factus in meram denique barbariem abeam.

Reliquum est, ut perficias feliciter carmen, quod feliciter auspicatus est. Erit demum munus, cui neque Præses neque forsitan Musæ ipsæ poterunt aliquid desiderare. Eo enim ingenio præditus es, ut quæ semel edideris omnibus placeant et Cornelius ut laudes, quas de se quispiam decenter cecinerit et libenter audiat et innata liberalitate commendet

commendet. Vale.

Jacobo Cornelio Præsidi

Mente agitas, ut Instrumenta Dotium, et Testamentorum ad Registrum loco extruendum publico referantur, mercede tamen salva Tabellionum, quod ex his aliqui dicantur vel male alternatim scripsisse, vel bene scripta indiligenter custodivisse. Equidem non possum non valdissime extollere circumspicientiam, curamque tuam, quippe quod non desinis, et si annos tres supra triginta nondum impleveris, moliri Artem, et consultissimis adhibitis ævi nostri. Lycurgis Patriam universam, cui præes, ita purgare, ut contentiones pro meliorationibus amplius nullæ fiant, nulla ementium per lites implicatio, quibusdam factis promulgatis nullus damnatis livellis pateat locus unicuique agros passim ampliandi libertas. Nulli tamen impingatur incommodum. Leges eæ, si promulgaveris, laudabuntur profecto, et æternæ erunt, quoniam priores merito palam reprehenduntur. Verum non video quonam pacto citra gravem Notariorum injuriam fieri queat Registrum illud alias etiam, sed frustra tentatum. Honestus enim ordo est noster, et in Notariis Utinensibus Virtutem, Fidem, Diligentiam audio vulgo probari, quidquid uni objiciatur. Contractus nullus Scripturam exigit longiorem, quam dotalis, aut majorem diligentiam, quam Testamentum: Sallarium tamen admodum tenue est, et nequaquam affluens, ut affirmare ausim neminem unquam affectum tanto præmio, quod operam suam in scribendo præstiterit, qui

longe

longe majori dignus non fuerit. Non parcimus labori, spes enim subest, ut aliquando publicemus, perraro tamen, et nunquam nisi jussi id facimus. Hanc si dementis ab omni labore, studioque avvertamur, necesse est non sine ingenti multorum pernicie. Cui namque dubium, quod quæ Scribarum Archivis mox publicis tradita fuerint Instrumenta seu nulli incendio, et fortunæ subjecta nunquam publicabuntur: nisi forte litis, quæ agatur necessitate. Sanctiùs ergo sententia mea est, ut Contrahentes, et Hæredes debeant Instrumenta ut arma propria penes se recipere publicata, quemadmodum et alibi observatur, quam egregiam artem honore debito spoliare. Neque magis est quidquam contrarium dignitati tuæ, quam obesse Tabellionibus, quorum diligentiam et in te observantiam summam, ac paupertatem abs te propius inspecta emolumentis ornare novis deberes. Ego vero quidquid Lex Cornelia jusserit, observaturus sum studiosissime, quidquid prohibuerit, vitaturus observantissimè. Nam quemadmodum ex Sanctissima tua Lege nullum timeo mihi incommodum (in te enim uno spem meam collocavi) ita spero gloriam tibi, et illam de te nunquam interituram.

Antonius Bellonus Francisco Tulmitano Jur: Doct:

Etsi nulla mihi, vel modica spes subest utilitatis ex Processibus expeditis, non possum tamen non illos custodire diligenter quæ pro meis Originalibus habentur, ratus parum prodesse Notarium rectè scripsisse, si ab ipso, qui et scrinearius vocatur, scripta minus diligenter serventur

Sed

Sed quorsum haec? Baptista Tursius Processum veterem, quem Bartholomei Chemonensis fidei commendaveram, Venetias detulit. Itidem Paulus Processum Flametae sororis, quem ut per noctem videret, a me commodato acceperat. Non sane displicet ipsos uti Originalibus meis apud te, quem ab utroque Arbitrum assumptum intelligo, modo reddere tandem non obliviscantur. Suspicabar decrevisse ipsos tantisper lites ferre, dum vita fruerentur, et forsitan in omnem vel multam saltem eorum vitam pertinacissime sustinuissent: tot ex una, atque alia lites in dies repullulabant, ni arbitrio tuo nunc demum omnia subdidissent. Quod si ante fecissent, non tantum pecuniae insumpsissent, et pacatiorem vitam egissent. Ipse non multum propterea perdidissem, porro sunt aequè pares, ac probi Nepos, et Patruus, et licet modici in lites fuere, si tot meos perpendas labores fastidii vero immodici. Nescio quonam pacto factum est, quod consanguinei tanta solent animorum solicitudine litigare, ut non de rebus sed de sanguine plerumque inter se contendere videantur. Tolle itaque tamquam Hercules alter Tursianam Hydram. Rem confeceris Deo gratam, illis admodum conducibilem. Et haud graveris efficere, ut ad me Processus mei statim postquam expediveris referantur. Nam qui te traxit amor in Tursios ad componendum, debet et idem (si forte mei gratia non vis) urgere te ad curandam Originalium redditionem ut tam crimine vacui sint, quam lite simul. Plus enim fidei subtraheretur Tursiis, si Processus non ultro redderent commodati, quam incommodi, quod ex ipsis nec spero amplius, nec desidero. Vale

Collegarum

Colleggium ad Doctores Patriæ

Auspiciis Cornelii Præsidis legem nuper tulimus licere nullis Jureconsultis amplius postulare. Suffragiis fere omnium, qui Collegio intererant approbata lex fuit crebritate exempli aliarum Civitatum Italiæ. Superest ut munus nostrum seorsum à Procuratorum exercitio dictis ordinibus concinnemus. Quamobrem in Collegium hodie redibimus, et diebus singulis ad Dominicam usque Dionysii disceremus modos quibus causarum actiones Procuratoribus relinquere debeamus quid et in quibus nos deinceps versari conveniat. Aderit ut Præses ipse, quem utpote vigilantissimum, neque Arcis Utinæ provincia ab optimis condendis legibus, neque susceptio novarum Legum ab Arce condenda, quod mirum est revocat. Videtis quam futuri sint jucundi, et salubres dies isti, qui non modo terantur saltationibus, sed tantis imo statuendis legibus consecrentur. Adesse velit unusquisque vestrum qui aliis non distringitur, vel formulas saltem excogitare statimque nobis indicare quibus et dignitatis nostræ decorem servemus accepto minori quam fieri possit incommodo et communi consulamus utilitati. Factum autem erit utrumque si ut est Cornelii desiderium, virtutes non litigia provexerimus. Quanto vero accuratius unusquisque rem hanc secum excusserit ad Collegiumque pertulerit eam tanto exactius ad Quadrum redegimus. Vestrum enim unus recordari potest quod nulli forte nostrum occurrit omnibus tamen possit vehementer placere. Valete

Francisco

Francisco Tulmetano Doctori.)

Inter cetera, quæ Florius et Brugnus susceperunt istic expediendi Negocium hoc vel maximum est, quod Jureconsulti a munere litis postulandi deinceps abstineant Appello autem maximum, quando Patroni Forum, Patronos Clientes contra vetera Instituta coguntur deserere. Quidquid vero est non obnoxium alias Contradictioni alicujus minimæ suspicor impetratu difficile. Notarii duobus tamen obstant capitibus. Alterum est, quo repelluntur ab Interrogatoris et Assessoris Officio. Alterum, quo mercenaria patrocinatione privantur. Equidem non pili facio utcumque contingat, quippe qui Lucella captare non sum solitus. Ex istis Interrogationibus assessoris vel postulationibus contentus sum pennula mea probula dum mihi subministrare necessaria per reliqua vitæ tempora pollicetur. Alia vero capita, plura enim sunt, credimus a Senatu comprobari debere, si petant Oratores ipsi, et haud frigide instent. Contra quidam tamen opinantur illos potius clam contra conaturos quam ardenter petituros, qui reluctantibus animis et seu obsessi a Præside, Leges hujusmodi promulgaverint Sed mirum profecto est quod tot et tanti Jureconsulti ad unius gratiam statuissent quod initio improbarent. Artem enim patrocinandi, ut te non fugit, qua ditescunt, et honorantur, nunquam improbarent nisi forte statuerint in memoriam Compaternitatis illius. Est Venetiis et Decius pro Notariorum Collegio. Non tamen scribit quid actum Scribas ipse, rogo, et quando speras tuum in Patriam reditum Ego enim non alia magis ratione

damno

damno Statuta illa citra assentationem loquor, quam eum non possem in Foro nostro se pugnantem amplius intueri, et vincentem toties eloquentiæ telis admirari. Vale.

Marco Venerio S.

Petis Laocoonta ostensurum te ais Lazaro Mocenico Clarissimo Præsidi, Mitto non qui sculptus quondam fuit ab Agesandro Polydoro, et Athenodoro, sed qui paulo antè a Jacobo Sadoleto descriptus est. Utinam Præses vidisset quem olim servavit Aula Titi ut Plynius refert, nunc Summi Pontificis Examinaret judicio (Acre enim non de litteris tantum, verum etiam de signis ei inesse scio) numquid Terraria distet a Rhodo, et an illi Sculptores eximii, hic Vates eximius. Non equidem vidi marmoreum arbitror tamen probatissimum, et carmen, et signum, et in proclivi non esse, num Sculptura Laocoon, vel scriptura moveat magis, omnia ad unguem excisa, ad perpendiculum exarata, maximè semper movere, sculpturam tamen hoc minus præstare, quod paucioribus sui conspectum exhibeat, quam scriptura sui copiam præbeat. Visitur namque Romæ duntaxat legitur ubique Terrarum. Enim vero me moneas rogo an Præsidi ex voluptate commiseratio quemadmodum et mihi in tam acerbi casus lectione, et ex commiseratione Voluptas ob Carminis venustatem accesserit. Vale.

Hectori Strasoldio

Reddo Orationem Sadoleti, et ago tibi gratias simul, agam tamen

tamen plures quam dignatus fueris a me quoque Regi Crinitum tuum tot enim polliceor, quot illi Crines, si modo non caret crinibus. Commostrabo re, non verbis animi promptitudinem quantum potero, quam non sit paulo satius animo puro habere gratiam, quam meris nugis.

Si requiris quid de Oratione sentiam, in ea est prorsus nihil, quod non protinus fieri ab omnibus debeat, cum etiam verear, ne cunctatio isthaec nostra nobis, et ipsi Religioni periculum afferat, taceo stilum, ne sutor ultra crepidam judicem, major tamen carmine quam prosa Vir iste videtur si jubes me judicare cui non in Studiis negocium sed in negociis studium est.

Jacobo Turlitiarum Comiti

Qui Augusti imaginem inter argentea, aureaque numismata collocaveris, gaudeo plurimum: Nam dum effigiem laudas efferre videris mecum claritatem doctrinae. Corballi imaginem, Virgilii Flacci nunquam comperi, oscularer tamen, et colerem si meas in manus inciderent simulacra tantorum Virorum. Non fuit Augusto cupiditas famam sibi et aere parandi. Fastus enim et ambitionis videretur reus modestissimus Vates sed Amicorum voto satisfaciendi: qui vel ejus virtutem per lineamenta conspicere absentes posse vel immaginem penes se habere diu concupierunt. Incubuit diligentissime veteribus illis, et multa composuit, ut recens Poeta jure optimo veteribus aliquando se permisceat. Verum nescio

quonam

quonam pacto factum est, quod cunctatio nimia in eosen:
de sinit nunc minus celebre tantum nomen. Misi ad
eum Epistolam tuam, unde materiam sumat ad te
scribendi a quo maxime commendatur. Si scribet aliquid
non vereor quin majori adhuc veneratione immagi:
unculam colas. Misissem et ad Candidum, cujus in
scribendo provinciam, et ingenium mirifice praestas, sed
Venetias concessit, ut Historiam quam de rebus Patriae
contexuit tum demum prodat in vulgus, quum Egnatius
ille tuus Colophonem adjecerit. Ita videmus accurato vi:
demus accurato Augustum, accelerato Candidum studio
ad immortalitatem contendere. Vale.

Antonius Bellonus Jo: Baptistae Aegnatio

Adsumpsit te Candidus Joannes me hortante, cujus judicio
Historiam examinet, quam de Aquilejensibus rebus compo:
suit. Civile profitetur jus, colit tamen et studia nostra
sed in primis liberalitate progenitoribus nobilissi:
mis suis respondet. Rogo legas, et emendes, laborem
tuum non sinet inanem et quem Jacobo Purliliarum
Comiti ornatissimo Viro nova studeas beneficia semper con:
ferre. Candidi enim Historia, scripsit ad me, se plurimum
delectari, necesse est aliquanto accuratius corrigendam susci:
pias. Tanto namque delectabitur magis, quanto tersior in
lucem prodierit, nec quicquam praeterquam doctum, et absolu:
tum tentabit retinere posteritas. Scio me non cognoscis.
Trivialis Tabelliunculus sum in Actis forensibus scribendis
otium locare solitus. Et parum equidem possum, plus tamen

volo tibi debere, quam vel ego polliceri, vel ipse adhuc jubere queas, quod ad Colophonem libellis addere veluti te coegerim. Dum carissimi Compatris nomen Annalium Patriæ conor æternum fieri. Vale.

Joannes Strasoldius ad Odoricum Filium Falconis captivum

Dum sectaris Aves Aquilejæ es captus ab una.
 Nunc parat ad Dominum quæ remeare suum.
Quid non Falconem voluit Natura docere?
 Non volucres tantum, sed capit ille Homines.
Ut libertatem (melius nil numina possunt)
 Sponteque dona velit Mantua grata dare.
Sacrum Consagæ committere, et dicito blande,
 Non Hominis præda est, præda ea sum Volucris.

Antonius Bellonus

Antonius Bellonus David Notario

Exhibeo tibi modum memoriæ conservandæ, quod ipse me diversa tamen ratione docueris. Equidem expertus non sum, et si re nulla magis egere videar quam perceptione veloci et firma memoria. Conicio tamen laudatissimum utpote quem ex quodam Libro Francisci Dianæ decerpsi Præceptoris insigni memoria præstantis, mihi aut aliis minime pœnitendi, Si quem, a me nunc accipis ordinem vel didicisti significaveris ad memoriam idoneum tibi fuisse Experiar experieris et ipse non solum mihi verum etiam tibi plurimum conduxisse.

quam

quam memoria tanti accepti obsequii perinde purior, a
longior mihi reddita fuerit. Vale.

Lazaro Mocenico Patriæ Præsidi

Iratum te vehementer heri conspeximus quum nos Tabelli: 15
ones clamaremur adimi, nobis iniquissime litis cujusdam
commodum a Cancellario tuo, Nam ob clamorem inter:
mixtum propter id quod contentio nostra, tibi molestissi:
ma est a recta auditione deflectebaris. Verum habeas bre:
viter tempestivius esse priusquam scribendi munus ar:
ripiatur, inter Scribas discerni quam post Litem cap:
tam aut expeditam dijudicari. Ita enim contingit ut ac:
curatius Scriba et observet et scribat. Dein videtur dif:
ficile ut tantum pecuniæ quis demum restituat quan:
tum temere scribendo detorserit. Postremo ad artis de:
corem minime pertinet ut quispiam in publicis
scripta codicibus obelisco confodiat, a quibus fatendis
debuerat initio coherceri. Ordo igitur postulat et Ar:
tis decor, ut Controversiam nostram discutias et subinde
litigatorum causas. Fieri vero nequaquam potest quin
assidue conqueramur et Clamentus Cancellarium
tuum nobis victum auferre, et apud te tot compel:
lationibus nihil nos adhuc assequi potuisse. Cum sin:
bis enim Magistratum Superiorum lis nobis fuit, sed
de litteris dumtaxat Jurisdictionem excitantibus. Ar
tuus iste non minus veterem instaurat quam excitat
novas, ut mandatum amplius ferme nullum extstat tam
civile tamquam nostrum quod non arripit (nobis quoque
assidue reclamantibus) ut suum conficere. Tribet Magis:

tratus Sigillum cujus commoditate nostra lucella carpit
quo fit ut ex præceptis cujusmodi semel usurpaverit, Suc:
cessoribus possessio quoque violenta queratur. Ea vero,
quæ commonstramus infinita fecisse nescio quonam pac.
to factum sit, ut nobis etiam titulo Ducali quo caret ille,
suffultis, ad possessionem vix prosint. Non memini me
ullum fecisse, nec simplicem quidem Contradictoriam
quam non perlegerit priusquam signet, ut Argum ipsum
arbitror decipi facilius posse, quam Archigrammateum
Sed non circumspectionem istam improbo. Nam et Scri:
bæ superiores usi fuerunt. Verum quæ nos in nostram,
posterorumque perniciem fraudet, et ad extremam ino:
piam redigat. Neque profecto nobis Ars tam utilis est,
qui pondus patimur diei, et æstus, quam uni illi, etiam
si suo contentus fines non transiliat, quippe cui crimi:
nales omnes primæ instantiæ, civiles et criminales
Appellationum causæ ex tot Civitatibus, Collegiis, Oppi:
disque, natiantis affatim emolumenta uberrima sugge:
runt, nobis civilia, quæ sola nostra sunt in prima
instantia rara, ac neutiquam magna suppeditant com:
moda ut quanta sint queas facile deprehendere ex pallio:
lis præsertim tenuibus, quibus tecti ut vitam in diem aga:
mus ante oculos tuos in Foro quotidie stare compellimur.
Reliqua taceo quom non te lateat pusillas Aviculas haud
sane posse nidos superbos ædificare. Tuus vero Scriba Vir
alioqui bonus, et doctus tanto studio undecunque con:
gerit, ut bona venia dictum sit, avidior esse videatur,
quam ut et vel ipsa possit avaritia invidere aut fortas:
sis in Legali doctrina subtilior quam ut cum eo Cæpolla
congredi

In laudem S

congredi queat. Unde nescio molestiam sibi tantisper inferimus, dum summis ille nos afficit malis. Nolo discere quid nostrum sit quid suum Arbitri cognoverunt, et non jampridem retulerunt. Reliquum est ut his, in quibus inter eos plane non convenit adiicere velis Calculum tuum, et causam nostram jam expedire, aut si forte majus ad Senatum remittere. et nobiscum hac in re humaniter agere quam sis inter Patriæ Præsides, qui fuerunt, ut multo humanissimus, ita longe gratissimus, probatissimusque. Sic enim non solum a lite gravissima confestim nos liberaveris, verum etiam te ipsum a tanta molestia quam tui gratia omnem esse nobis quoque ipsis molestissimam ducimus. Vale.

Antonius Bellonus Augusto Vati S.

Habes Auguste Carmen tuum, ad Lazarum Mocenicum Patriæ Præsidem, quod mirari non satis equidem possum, videlicet pernoscere fabulas intermixtas. Sed non imprudenter agis, dum Viro non scientia minus, quam corpore compositissimo, quod emunctum exhibes, nec vulgatum. Quod si ipse deformius exaravi, quam vel expectabas, vel tanti Carminis, aut Præsidis Majestas postulabat. Dexteræ velim parcas meæ, quæ pro virili conata non hercle notas nunc potuit confingere tersiores. Fœlix tamen sors notis utcumque confictis, quæ propter ipsam Carminis tum doctrinam, tum elegantiam omnis prorsus Scripturæ deformitas abluatur. Vale.

AB ad Gregorium

Antonius Bellonus ad Gregorium Amaseum

A Duce Mantoo redit Strasoldius, et qui.
Magna puer tulerat munera, magna refert.
Dux tua miratus redolentia scripta Platonem,
Non volucri, scriptis serica jure dedit.
Falco licet publice petat, sublimius ast tu,
Æquora cui, Cœlum, terraque nota simul.
Doctum docta juvant, hic totus tangit honos te
Gemma, hæc sunt, dixit, mi quoque delicia.
Nil petis: Unde Ducem prudentia mira libello
Tu capis atque Ducis muneribus paerum.

Ad Antonium Merianum Not:

Sol furit, Unde æstus valde mea corpora torret,
Et magis incendit quo meliora bibo.
Desinit haud ardor, mihi quem jugulare falernum
Me juvat, hunc lymphis pocula mixta adimunt.
Si tibi Vina sitim tollunt Meriane per æstus,
Sunt merito a Vino nomina dicta mero.
Postque merum si forte sitis manet, adde recentes
Huic latices, sed tunc non Merianus eris

Antonius Bellonus de Utino Not.

ex volumine extrascripto 1518 1519
in pag: 29

Feriæ Belli Quinquennales indictæ, proclamatæque Decima octava Septembris MDXVIII inchoatæ tamen Calendis Mensis hujus Septembris inter Venetos, et Maximilianum

Utinam protendantur.

In Fine Voluminis

Antonius Bellonus Francisco Portio Conscribæ S.

Reddo Dioscoridem, cum Corrolario Hermolai passim mihi in confesso est duriusculum tametsi cum Ægratio alicubi et mollias et discutias. Maceror profecto cum singularum fere dictionum interpretationem cogor aliunde colligere quod si non efficiam inanis denique labor sit meus Auctorem tamen hunc fateor perinde aptissimum ad intimam herbarum medicamentorumque cognitionem et eruditionem tendentibus, ac me ipsum patientiæ, doctrinæque, proh dolor imbecillæ usque adeo, ut si a mitioribus abjungar, impatiens, nec latinus omnino videar. Isthæc igitur malagmeta et acopa relinquo tibi, et tui similibus; quibus levissimum scopulos quosque difficilimos superare. Legam quantum per occupationes licuerit quæ intelligentiæ meæ minus resistant. Verum Dioscorides, qui lectus me non parum juvare ad eruditionem poterat, haud lectus ad vota tibi semper obsequendi excitavit non

non minus certè quam si totum legissem, imò tantum, quantum vel ipse queas intentione concipere. Vale.

Antonius Bellonus Purliliarum Comiti S.

Habes ut audio pre manibus Candidi Nostri Historiam, et lector nec parum quidem. Unus enim es, a quo potest, et debet ornari, modo veritas, aut stylus non repugnet. Quis quæso apud nos est, qui magis prodesse possit, sive doctrinam, sive Auctoritatem respiciamus? Sed non eget forte dices, alterius probatione, quod est vere, eleganterque scriptum, immo eget, non ut legentes amicitiam solum inter magnos nostri temporis, et Patriæ Scriptores admirentur, verum etiam ut Historia ex Testimonio tuo majorem tum fidem, tum auctoritatem accipiat. Ornamentum profecto tanto majus accesserit et Auctori et Patriæ, quanto impensius tua aliqua ad Patriotas Epistola commendaveris. Proinde subscribas rogo, nulli commendatio nocebit, quin etiam animaveris amicum ad alia componenda, et ab edendo composita non deterueris. Vale.

Antonius Bellonus Mastino Conscribæ S.

Doles Catharinam ultro ad nuptias prosiluisse, nec tuo jussu quia Nepti ipsi alumnæ abs te dotatæ Maritum alium longe forsitan meliorem aliquando expectabas, vel sperabas eam constantem baculum fore tibi jam senio confecto. Rideo Mastine dolorem istum tuum. Neptis tua non est, sed Uxoris, non vero alumna quæ tibi non obtemperavit, non abs te dotata, quando nihil confers præter id quod ex tuo patrocinio suum est. Et riderem adhuc si Filia tibi ipsa esset

quoniam

quoniam turpe nihil matura Virgo nubens admisit. Credis ne tu posse Mulieribus legem istam imponere? Nihil potentius illarum libidine. Volunt ipsæ Viris imperitare, nec, ut ajunt, immerito si gignunt, et lactant Viros. Sed debuit, inquis, nubere consilio tuo. Respondeo, quod nunquam forte nupsisset, et si alteri nupsit, quem voluisses, ab illa tu non expectabis reprehensionem. Et tamen jussu Dei nupsit volentis Civitates, et ipsum Terrarum Orbem conjugiis sustentari; immo censeo factum prudenter, ut puella nubilis pro voto prius nupserit ad gignendum idonea quam tamdiu expectando, senique serviendo, nubendi, gignendique tempus excederet. Nosti quoque Virginis ætatem, et mores feminei sexus. Verum invenire potes ex templo Virgines centum spectatæ Fidei, et industriæ, moribus tam liberalibus scatersseve si tot capescere cupias baculos in senecta: Quamobrem velis dolorem ponere, mecumque comprobare nuptias, quisquis Sponsus sit, et existimare quemadmodum nil mulieri majus fuit quam nubere, ita nil gratius quam pro libidine se ad gignendum legitimè præparare: Nec tibi jucundius esse quidquid posse quam puellam se junxisse Conjugio, ex quo haud queas reprehendi. Vale.

Antonius, Bellonus Ad Janum Pacis

Quem Lepidum Nate jungis tua Cura Maritum
Ipse tuo Pacis nomine Jane vocat.
Et male, sit quoque hæres, Successorque futurus,
Ut Socer assiduè litigiosus erit.

Si pacem optatis, contraria facta sequuntur
Nomen; Crede mihi sumite uterque meum.
Et quæ casta Virum superavit nupta duello
Paceque demeruit, Nomen utrumque colat

Patriarchæ Aquilejensi Collegium Canonicorum Utin. S.

Intelleximus ex Joanne Angelo Vicano tuo Pater R.me non parum te moleste tulisse P. Baptistam a Fecerus de Ecclesia Cassaci ad Rusticorum præsentationem a nobis institutum fuisse. Ingenti sane tædio affecti sumus sacræ tuæ mentis tranquillitatem nos inopinanter turbasse, cui, ut rebus in cunctis gratum quam maxime faciamus, semper solemus adniti. Verum dum illi acriter instarent, nec omnino quidquam occurreret, quod facere non potuimus, quin respectis documentis quibusdam ad præsentati institutionem auctoritate nostra procederemus. Et jam institueramus quem en subito Viccarius ipse tuus perinde diligentissimus, ac peritissimus Vir non solum elisit Institutionem, ceu præcipitanter minus factam verum etiam nos ipsos vehementi objurgatione incessuit. Subscripsimus reprehensioni summam ob nostram in te, Ministrosque reverentiam, non tamen institutionem ipsam utcumque sit nos licuit revocare, nec nunc quidem licet utpote quia egerimus ut jure nostro uteremur. Dignitati tuæ nullam penitus injuriam fecerimus. Si enim te laturum ægre arbitrati essemus, aut postulata Rusticis non concessissemus, aut sane tantisper dum voluisses, a concedendis supersedissemus, incolumi Jus Rusticorum præsentandi, nostrumque insti-
tuendi

instruendi plenum satis aptumque videtur. Quamobrem rogamus pro summa illa qua præstas humanitate, velis nihil nobis amplius ægre ferre. nam laborare ut patriarchalia jura adaugeantur potius, quam ministerio nostro aliqua ex parte diminuatur paratos nos semper invenies Vale.

Antonius Bellonus

pro Caplo. Utinensi dictavit

Antonius Bellonus ad Arethusum.

Gemmis litterulas pares vetustis
formavit medicus venustiores
absit Pieridum decus reposco
Quem dicis, quoque dextra mi magistra est
Heu fides nimium haud facit legendas
Semper quæ volat et riget labore.
Me si fonte tuo lavare forsan
Permittes, quia te vocant præsentem
Scriptorum notulas striam politas.

Grimeo S.

Est mihi Filius annum agens decimum ætatis suæ regulas passivorum vix attingere cœpit, hunc opto tradere disciplinæ et contubernio tuo quia rara tibi eruditio modus docendi optimus, mores sanctissimi. Rogo diligenter instruendum suscipias, et quantum petas mercedis quibusque solvi temporibus commonefacias et num Vini vegetem alti nigrive reciperes. Sed adhibeas modum, ut non minus queri si susceperis educationem perferre queas quam ipse impensam pati, cujus me possim nunquam pœnitere. Vale.

Antonius Bellonus Notarius.

Hippolito Dect.

Hippolito Doctori

Occurrit nihil, quod scribam de causa nostra, non minus enim ipsam amas et plus certè intelligis, quam nos omnes simul, unde est agnoscere tum humanitatem tuam, tum doctrinam singularem. Lubet tamen recordari sigillum, quod scriveris nullo labore, nulla impensa denique impetrari posse, curæ sit saltem nobis nostram restitui rem, et perniciosissimum Scribam ita perunctari ut tam ipse, quam qui futuri sunt Scribæ hujus exemplo discant accipere quod suum est, non honestum existimare, quod nostrum est rapere. Par enim est, ut quod etiam in re propria tibi facere non liceret, amicorum gratia (ut inquit Cicero) facias honestissime. Vale.

Antonius Bellonus Notarius

Petro Antonio Strojavache

Rogas *dictum, quod scitè Apro tuo Calydonio circumscribas. Rideo rem hanc te periunctari. Nemo enim non novit litterarum scientia perinde te pollere, ac arte signandi, usque adeo, ut errent periti frequenter in judicando antiqua esse, quæ tua sunt, sive designativam, sive eruditionem respiciant. Sed obsequar, ut semper debeo, ea tamen expectatione, ut contingat non modo me mirari quod spectandum verum etiam quod una et legendum adstruxeris. Suspicor Apro isti, quem vidi nunquam, quadrare ambitu exiguo verba multa non posse, nec nisi quam ad Religionem accomodentur. Nam*

Arthemis

Arthemis indignata se ab Æneo Meleagri Patre. dum Diis libaret, præteritam fuisse Aprum immisit ad Regionem vastandam, cujus internitio in Venatorum capita demum retorta est. Monemur hinc exitum infelicem accidere spernentibus Deos. Dictum igitur eo commodius erit mea quidem sententia quo propius ad nostri institutionem accesserit. Si dicam Aprum extinctum magis vexaturum ætholos, vel hujusmodi nec subjungam jubente Diana, Compendium erit mancum. Ex quo nihil nisi nudam fabulam deprehendas. At si eam, unde tota dependet veluti subnectam erit perfectum, et ad institutionem legentium conducibile. Discent enim Divorum contemptores in mortem incidere Hoc modo infelix victoria reluctante Diana. Ultio Dianæ præteritæ. Occisores non vitabunt Arthemidis ultionem. Ætholi fuent ulciscente Diana. Arthemis neglecta retaliatrix. Contemnere Divos exitium. Cæterum si ex his dictis nullum arriserit exactissimo judicio tuo curabis ipse tam doctrina quam artificio venerandam antiquitatem quod facile potes nunc etiam nobis exprimere Ut non minus Titulus suus sit quam Aper. Nec plus Aper titulo quam titulus Apro dignius existat. Vale.

Antonius Bellonus Tabellio

Patriarchæ Aquilejensi

Petis Comentarios meos Aquilejenses, et jure quidem videns veluti

veluti spes exigere. Ut enim honori tuo beneficioq meo consu-
lerem sponte tibi Dicavi non solum Patriarcharum omnium
qui fuerunt eruditissimo, verum etiam eruditorum libe-
ralissimo. Nil differrem profecto, quin statim ad te mitte-
rem, ni vererer ipsos tibi fore despicatui, taedio've multa
cum liturarum Dictionum Interlinearum colluvione.
Ut autem exhibeam tam figuris litterarum conspicuos,
quam emendatos, operae pretium est excribendo reme-
diar. Rogo igitur te ne pigeat hujusce meae lucubrationis
forsan et ipsas lucubratiunculas, quae descriptae accura-
tius tibi fuerunt, eo majori praeconio celebrabis, si modo
tales esse possint, quae a tanto Viro legi nedum celebrari
mereantur. Vale.

Antonius Bellonus pro Jo. Candido dictavit.

Andreae Maroni

Percepi nuper ex Bartholomeo Stella Venetiarum te perve-
nisse. Gaudeo primum praesentia tua incolumi gaudere
tuos teque vicissim tuorum a quibus diu longe abfu-
isti. Deinde consequutum te beneficia quaedam Ecclesias-
tica non infructuosa. Postremo versus quamplurimos,
quo nil sane mihi jucundius, in Impressorum manus
te daturum propediem. Nam quod incolumis ad tuos
redieris sospites quod proventu quopiam Ecclesiastico
perfruaris, uni tibi fructuosum est, quod autem doctis
Hominibus legenda multa tandem praebueris non tibi
solum et Patriae, verum etiam Posteris omnibus vehe-
menter est profuturum. Hortor unum, ne publices ante
quam

quam et cunctatio matura commendet, ut si non multa, nec pauca facis ex tempore optima. Marone ipso digna, et quidem infinita proferas, si tempus adsit. Vale.

Antonius Bellonus

Antonius Bellonus Grinaeo S. P. D.

Offers ut mihi renunciatum est, paratum te modo recipere filium meum in disciplinam, et contubernium non refragor, imo gratias ago humanitatem tuam preces meas tandem exaudisse. Sane majori non teneor desiderio quam ut bonus, et doctus evadat. Evadet autem facile ut spero, quum sortitus Grinaeum fuerit Praeceptorem quo vel ego ipse possem esse contentus. Tu velim, quantum pecuniae postules exprimas mihi, nec si non plus velis quam a caeteris parentibus accipere soleas, reclamabo, quin etiam statim (audio enim ab illis impendi aureos tredecim) mittam annuae mercedis dimidiam, et puerum simul quem velim ita formes, et instruas, ut qui nunc mihi charus sola genitura, charissimus ipsa virtute semper existat quam non potest te Duce te impulsore et quidem solidam non facile adipisci. Vale.

Grinaeus Antonio Bellono Scribae S.

Epistolam tuam brevissime concinnatam sicut Lacones componere consueverant accepimus. Est scripta fortassis compendiose ne sit molesta. Sciebas Autumnum occupationibus plenum

bus plenum. Dedimus et nos vela amaenioribus studiis, his hoc tempore vehimur ventis, his quoque distringimur officiis; sed cur nugis meis te musantem detineo? Requiris quid annuae sit pecuniae filius in disciplinam, et contubernium laturus. Non enim non vereor nostrum contubernium jucundum vobis futurum. Itaque mercedulam magisterii a scholasticis aetatis hujusce dari solitam, Aureos XVI a te postulamus, qui simulac hoc munus minervale promiseris Discipulum ad me recipiam qui aequè mihi charus erit, ac jucundus Patri. Vale.

Ex Cremona XXII Sextilis M.D.XVIIII

Antonius B. Andreae Maroni S.D.

Mirum quam delectavit me Epigramma tuum ad Divam Virginem. Audivi sane te recensente attentus, non tamen usque adeo docilis, ut potuerim e vestigio meminisse nisi quod argutum, dulce, absolutum. Sed quonam pacto delectat quo frui non licet? imo trahor in discrimen doloris quod aure non memoria quiverim consequi quod tanto tempore delectavit. Vereris editionem, ne aliis velle videaris laudem eripere, quorum versus Tabella ostentat. Non improbo sententiam, scribimus indocti doctique poemata passim. Equidem facere non potuissem, quin statim tuos abradissem, non ut illi noscerentur quanto a tuis distarent intervallo. Sed quoniam reor indignissimum Carmina mei Maronis in occulto latere, a quo nil est sine Numine Divum, Scio tibi doctrinam ingentem celebre nomen auctoritatem egregiam

giam et si male intelligo litteras qui versari cogor in illiteratissimis assiduè studiosus alioqui, et doctorum semper amator Video tamen non minus componendi, quam publicandi rationem tibi constare. Cæterum Epigrammata quinque Andreæ Navigeri quæ Portius nuper exhibuit ad te do, leges nec velim quid sentias, scribas tantum sed aliquid mittas ex helycone tuo, quod aliis quoque communicaveris neque diu delectare possit, et cujus gratia apud me non ideo contingat minor, quod non lubens, aut quod non antè quam iterum rogatus, dederis. Vale.

Grineo S.

Si placet dimittere Filium aureis quindecim statim veniet post Divi Michaelis Festum. Sin autem frui non potens contubernio tuo Ego et si scio virtutem omni dignam pretio, puto tamen quemquam ætatis illius neque tantum dare neque me multis onustum pignoribus onus sustinere ingentius posse. Vale.

Andreas Marc Antonio Bellono S.

Cum binas a te acceperim litteras, alteris ideo non respondi quod otiosus non eram tum etiam quod colloquio nostro sublatum est rescribendi et officium, et argumentum. Quod meum ad Matrem Virginem Epigramma idcirco me suppressisse videris arbitrari ne aliis laudem eriperem. Utinam ea mihi ingenii justa fiducia esset, ut hoc vereri possem, cur non illud potius, quod vere sentiebas, expressisti

expressisti. Me tot excellentium Virorum eloquentia et invictis argumentis deterritum potius silendum censuisse, quam Cygnis anseres conferendos. Sed quam tu commodius es mihi Bellone, quam amabilis, qui jucundissimum ad me munus miseris Andreæ Navigeri Poetæ clarissimi Epigrammata, qualia (Dii boni) quam erudita, quam tersa quam procul a vulgo remota cujus Viri exemplo tu me quoque ad eruditionem hortaris, non improbo consilium, multa tamen nostra qualiacumque circumferuntur. Hic ego qui in Patria peregrinus sum, nihil habeo quod tibi legendum tradam. Omnia in Pannonia substitere, dum meum reditum expectant. Possumus Diis gratia, si non delectare, at certe delassare oculos legendo tuos. Filium tuum miræ Indolis, et acerrimi, ac promptissimi ingenii puerum equidem admiratus sum. Certè supra ætatem et sapit et eruditus est. Multum illi Pater plurimum Apollo contulit. Tu me ama et vale cum cæteris Musarum Cultoribus, quos omnes meo nomine consalutes velim.

Vinceroni pridie Idus Septembris.

Antonius Bellonus Maroni suo S.

Scribis carmina tua in Pannonia omnia substitisse, tot autem innuis esse, ut queant copia meorum oculorum delassationem exercere frustra me nunc ideo desiderare quod suppeditare non possis. Mirarer profecto apud Pannonios resedisse omnia. Nam audio tam infinita quam divina et infinitatem ab ipsa præstantia superari, nisi divinitus fac:

tum

factum arbitrarer, ut vi[illegible] iisdem etiam Barbari esse desinerent. Quid enim a Musis præstari potest quod in poematis suis non sit et exactum et cumulatum? Utinam et aliquando Lares inviseant meos, si modo sim dignus quem adeat Musa Maronis. Non hercle lumina delassabunt mea non ora fatigabunt, legam, cantabo, venerabor, et quidem sine intermissione, unde mihi non solum oblectatio summa contingat, verum etiam novum, et dulce aliquod barbarie prorsus eliminata carmen ducatur. Quod ais de ingenio pueri suspicor te non sentire, vel ipsum quod nesciebat, ti se scire adsimulasse. Quidquid sit aberrat a Musis. Cum Buttone vagatur Ruri animo usque adeo laxato ut dubitem plurimum ne aferat Bubo quidquid hauserit e Fonte Sororum. Impulsi et ipse aliquando voluptati ex æquo tamen et quam potui sat studia me excitare potius quam omnino subducere. De te vero tam bene mecum et sentit et loquitur, ut amuseum et rudem censeat quisquis tui non sit studiosissimus, et sacra Neoterici poemata Maronis æque ac vetustissimi et prodesse semper et delectare. Vale

Patriarchæ Aquilejensi

Est apud nos R.me D.ne Capella Divi Thomæ hanc Simon Susannius tradere cupit Francisco Pizamano Titulo ut refert, permutationis cum Canonicatu, Præbendaque Civitatensi. Capellam hujusmodi ad nos pertinet ut semper conferre, nec plus illi sunt concordes in permutando quam nos in conferendo. Diligimus utrumque Con:

canonicus hic noster est, ille Patricius Venetus usque adeo ut quod illi per nos consequi nobis ipsis arbitremur. Optat Canonicus Canonicatum cum Præbenda, Patricius Capellam absque uno accipere, eo tamen pacto, ut Capella a nobis ipsis colata videatur. Eya igitur Amplitudini tuæ nostras delegamus vices, et rogamus, ut et ipsius Capellæ ressignationem admittere et ressignatam Patricio conferre nostro nomine velis. Videbitur hæc a nobis collata, ea tamen collatione quæ dignationis tuæ calculo et auctoritate magis præponderavit. De tua vero summa benignitate, doctrina moribusque sanctissimis nostra constans existimatio est, quod non secus quam nostro nomine contulisses, si ipsi quoque Permutatores fieri aliter postulassent. Commendamus nos et Collegium nostrum Amplitudini tuæ quæ felix diu valeat

Utini 24 Septembris 1519

Antonius Bellonus pro Capitulo
Utinensi

Antonius Bellonus Francisco Cremensi S.

Angor incredibili quodam dolore, quod in Germano adolescentia quam sit lubrica quapropter ad malum prona. Audiebat enim tam libenter Præceptorem in Schola legentem quæ lecta domi diligenter discebat proferebat studia in multam noctem. Commonebat sæpe numero non minori elegantia quam facilitate pedestri et equestri stylo. Memini ab eo editos uno mane versus sexaginta non invenustos, alio Orationem longam et gravem, ut

vel

imponere potuerit Oblectabar extollebam etiam ingenium adolescentuli ut magis ad laborem studii perferendum accenderetur et si satis videretur accensus. Quid multa? Putabam indefessa pacientia ipsum aliquando ex illorum numero fore qui Patriam virtutibus ornant At nescio quanam morum commutatione factum sit ut coeperit in proxima ætate in dies magis atque magis deficere Raro Præceptorem adit Virum alioqui non mediocri doctrina præditum non studet amplius non dictat quidpiam neque quod magis adhuc detestandum videtur obtemperat mihi etsi nihil præcipio quam ut virtutem promptius atque constantius complectatur pro animi arbitrio vanis deambulationibus terit dies nisi a me forsan in litteris litteratissimis descendentis invitus detineatur nec detinetur unquam nisi quom cerno puerum ad deambulationes ferri præcipitem Nam experior ex desertationibus ejusmodi bonis litteris afferri detrimenti plurimum. Te vero haud graveris ad virtutem hortari jam annum attingit decimum septimum ætatis suæ nec ideo tamen valet recte se ipsum sine Magistro moderari Spero tuo hortatu studiis acrius insudabit te unice colit et Epistolas observat religiosissime quas ad eum diversis temporibus ornatissimas nobisque gratissimas dedisti Quod si destinabit ad virtutem iter ut debet omnino resumere et in eo perseveravit non solum ego omnem pœnam dolorem verum etiam prætermittet ille quas fieri non opus est et pro vero doctor honoratiorque evadet Vale

Ex Vol. extrasignato 1510. 1520

Antonius Bellonus Not: Utin: Marcoantonio Grineo
S P D

Direxisti ad me Epistolam, qua rescribis Germano Bellonum ejus Fratrem ferocissimum esse, et arguis ferocitatem illam ex quadam nostra quasi indulgentia provenisse. Est in eo quod ais de pueri feritate assensio mea, quod de indulgentia minime. Nam nulla eum paterna indulgentia depravavit, sed neque (ut verum fatear) cura ulla composuit. Expertus quidem fuit objurgationem meam interdum, quae lenire tamen ad tempus potuit, non omnino tollere animi feritatem. Totum habuit me, et habet adhuc ars tabellionica usque adeo, ut vix me offendas aliud agentem, quam vel domi scribentem vel scribenda observantem in arena Causidicorum qualia docti semper despiciunt. Si ferocia improbas meam, commutatio morum curanda est, non magnus propterea adhibendus labor sola potest inedia mansuefacere, sola nequam horum ingenium ad lenitatem inflectere. Examinantur ferae et fiant cicures fame, nedum pueri, qui capaces sunt, modo instituantur et morum, et disciplinarum fere omnium. Mihi admodum placet ut ingenita feritas vel tollatur radicitus si fieri potest, vel saltem humanitate con-

ditur

dicatur, et ita ut non per plagas Bellonus sed per esuriem cogatur deponere truculentiam illam per lucubrationes virtutem adipisci. Veruntamen formes velim et instruas pro tua scientia. Tibi traditus est semel jam ingenium invenisti et omne tales munia Doctoris et mansuetam. Ego nihil cupio magis quam ut Filius pro meram immanitate quam tibi ut innuis secum tulit humanitatem aliquando referat. Referet autem et castissimam quidem si tibi parere semper coegeris quem eruditi omnes Censorem solertissimum esse praeceptoremque humanissimum et sentiunt et apta praedicatione diffundunt. Vale.

Utini. VII Idus Aprilis MDXX

Bellono Filio S.

Accepi litteras tuas quae ut verum fatear nequaquam gratae mihi fuerunt, non solum quod scriptae sint lingua vernacula, verum etiam quod omni prorsus elegantia careant. Nam et vulgares litterae modo sint expolitae solent esse non injucundae. Moneo tamen post hac ad me latine scribere consuescas. Placebit deprehendere quanto praestes ingenio et doctrina si per te ipsum solus tersi quidquam effinxeris. Petis Epistolas Nasonis, et crumenam quamdam ad te mittam. Accipias quamprimum percepero te Epistolarum, quam crumenae cupientiorem fore. Sed illud habeto te non prius quam bonus et doctus evadas a me vehementer amari posse. Ceterum meam hanc Epistolam hac frequenter colloces ante oculos et da operam, ut in scribendo id genus, caracteres adamussim imiteris et quantum ad doctrinam et mores attinet Cryneum

ipsum

ipsum tuum optimum Præceptorem, cui tui causa plus certe debeo quam ut unquam satisfacere queam. Vale

Bellono Filio S.

Miror te non scribere accepisse Guletum. Est enim integumentum e corio quem binas abste litteras acceperim post quam illud ad te dedi Blasio cuidam a Galois. Ne sustineas diutius bibl. vedi; hactenus forte ammissionem simulavit. Cæterum si Præceptor tuus sentit te libris ullis egere fac tuis intelli: gam curabo ne inopia librorum eruditionem tuam retardet. Studeas autem velo, nec minus quam pauperi necesse est, qui sola virtute fortunas, et pingues quidem, nec imparem Gloriam alioquin poterit adipisci. Et in scribendo notas ex: primas meas quantum potes. Si enim fueris immitatus, quemadmodum prodantur meæ ab omnibus ita tuas nulli displicere cognosces. Gaudebis et ipse quod felici ingenio composueris, figuris conspicuis enotasse. Vale.

Antonius Bellˢ. Vincentio Feramuscæ Vicº. S.

Agis gratias, quod Lepusculum dono dederim et ab aliis inquis te dona non capere. Non equidem dedi, ut favorem aucuparer, aut amissum fortassis redimerem. Nam neque mihi lis ulla, neque favoris amissi dubitatio manet, sed quoni: am debeo plurimum virtuti tuæ, plurimum dignitati.

Aberrarem

Aberrarem profecto longissime si quidquam minus æquum abs te expetere auderem, quem Franciscus Donatus Præses gravissimus Auditor patientissimus, Judex rectissimus sui fidelem Assessorem delegit, cujus Magistratus perinde ratione, ac assiduitate Justitiæ administrandæ in maximis factionibus, quod mirum maxime fuit, summæ justitiæ, tranquillitatisque Gloriam adeptus est. Neque ut gratias ageres expectabam, tibi ipse infinitas debeo. Quippe cum aliorum munera non admittas, haud dedignatus es, pusillum munusculum non accipere solum, verum etiam actione gratiarum benignissime prosequi, magnum tuæ erga me benevolentiæ testimonium. Adde quod ex ejusmodi munere tuo profiteor, et agnosco nam quemadmodum et cæteris scribis non parum quoque accepisse compendii. Proinde velim me audacter utaris, rebusque meis, ut videar aliquando gratus, in quibus agendis præcurristi, non magis gratias, quam operam, et facultatem, quantulacumque mea esse possit, gratissime advinxisse. Vale.

Ex Volumine extrasio 1521 1522

Epistolæ, et Versiculi mei Antonii Belloni Tabellionis Utinensis.

Antonius Bellonus Jacobo Schiefæ S.

Intellexi nuper quantum in instituendo Germano sis animatus et gratias ago quas debeo innumeras. ita enim

arbitror

arbitror veterem te mecum amicitiam non minus recolere, quam cum Filio novam intexere. Puer est, et expers alienæ quadræ, sed qui potest non solum moribus nitidior evadere, verum etiam doctrina rebusque agendis longe præstantior, te præsertim duce, cui tanta inesse cernitur, quanta maxima esse potest bonitas, virtus, et in formandis ingeniis diligentia. Pergas, rogo ut cœpisti. Ipsum namque abste reprehendi, increpari, verberari etiam nunquam moleste feram, ut adolescentis quoque mores correspondeant famæ, quæ de Universa Grimana Familia canorissima est. Nos enim tuus iste amor excultumque ejusdem Nati ingenium tam delectabunt, quam afficient obligatione, quæ nullis parcat viribus temporum. Vale.

Bellono Pater. S.

Germanus ut nosti, mecum amplius non est, Aulam colit Patriarchalem. Jubeo igitur ad me redeas ante diem Divi Josephi, quo tuum expleveris Annum, talia præstiturus qualia quondam ab ipso tuo Fratre obsequia exigebam. Secus enim cogerer, non sine impensa, qui serviret adsumere. Interim autem haud segniter stude, et hanc Epistolam Præceptori, discessus tui prænunciam statim, et reverenter ostende. Vale. 18 Februarii 1521. Utini

Antonius Bellonus Rmo Cardinali Grimano S.

Audio te Venetiis Bibliothecam erigere, pulcherrimum Grimanæ virtutis atque munificentiæ Monimentum

et

maximè lætor Ipsæ enim liberales artes unde clarus honores colentur in omne tempus. Debebunt et tibi plurimum studiosi qui multorum participarere Voluminum Posteres omnes quæsiverit tibi sapienteis Nec mirum iure ille es in quo sapientia cum liberalitate liberalitas cum sapientia de principatu contendunt. Ut autem ipse quantulacumque possum munusculo tuam augeam istam Bibliothecam librorum namque vetustate conia delectu condecoratur, Divi Leonis Codicem antiquitate venerabilem do tecum, leges et si dignus visus fuerit selectis inseres. Cæterum spero, si virtuti fortuna se subscribere dignata fuerit te quemadmodum scientia, et sanctitate ita gradu, e pare, quo nil sane bonis desideratius relaturum quondam Leonem ipsum decimo qui sedet si forsan majorem non licet dicere, in nihilo certe inferiorem Vale.

Jacobo Scheltæ S.

Ais versatile Germani ingenium, rectè sentis, vitium tamen ætatis est. Danda adolescentiæ venia. Ne deseras postquam tibi obsequentem permovisti. Nam scribit invenisse te alterum Patrem sibi. Imprimis autem curæ sit, ne tempus transigat studiis aut laboribus vacuum. Sumet ex sententia fundamenta optima Juventutis et senilem induce gravitatem. Et sum contentus ut tu Germani sis Pater nec invitus fuero, si te auspice, et Duce virtutem, et Gloriam comparaverit. Vale.

Ulmi, 5, Aprilis 1721

Eidem

Eidem

Vix legeram dimidiatam Epistolam tuam, quom lacrimis unda meis tota facta est nimio pre dolore, quam ingens heu dolor legere Filium a te Viro undecumque probatissimo, aliisque omnibus quoties reprehendi me: tamen temeritates relinquere. Unum superest, ut fustibus eum cogas si nolit discere. His vero si non transmutabitur, exeredabo eum, et omni cura me expediam, perinde ac si Germanus esset non Bellonus. Vale.

Cardinali Grimano S.

Accessi ad Bernardinum Merulam Contabilionem ut jussisti evolutis cum ipso quamplurimis chartis nil tandem inveni nisi quod inclusum accipies. Grave autem non erit mihi si non suffecerit, iterare laborem. Arbitror tamen ex hoc satis constare tam Beneficii Vindisgratus quam Feudorum collationem ad te pertinere. Si opportunum judicaveris omnia auctentice extrahenda curabo. A me enim nil honestius fieri aut ardentius optari potest, quam ut tibi, quod me olim, Filium paulo ante paterna prorogantem obsequia benignissime suscepisti quantum possim maxime serviam. Vale.

Schetæ S.

Quæ de Germano narras suspicarer meras esse nugas, et abste ex composito nos eludi comentis hujusmodi, quod non credibile videatur tam brevi factam tantam mutationem, quot enim paulo ante insanias in Adolescente, nunc tot quasi sapientias enumerasti: Vera tamen omnia mihi suasum est. Optimum

timum elegit Patrem Pythagoram alterum, ut facile potuerit ad dextram tenere constitutus in bivio pythagorico si in animum quoque non in Cameram tantum recepisti. Et tu optimum sumpsisti Filium, piaculare ducit non tibi parere, postquam ultro te Patrem alterum ad spem maximam suique gloriam nuncupavit. Pulcrum est, ut tu Germanum nomine Filium sortiaris dignatione docendi; ille Germanum natione, Patrem discendi beneficio consequatur. Obsecro et resecro, ut aliquid ei legere, quoad per occupationes licet, modisque omnibus instruere te non pigeat. Non minus tuus, quam meus est Filius, cui existimo preciosius virtute nihil unquam ministrari posse. Rogat Equum animosum, conatur forsan ex superbo equo gratiam etiam aucupari apud Reverendissimum Cardinalem, ut querat cultu ingenii, quod equi prestantia melius est. Emam tamen si consulis, mediocrem, qui nec Sessorem deturbet nec infestet alios, si aliis adjungatur, nec Patrono dedecori sit. Reliquum est, ut quidquid nuper inveni de Beneficio Vindisgratus apud Rudbertum Latisanam Notarium, his inseram. Excussi non parvo quidem labore notas apud illum existentes, ut Reverendissimo hac in re debitum persolverem, non ut accuratum meum perscrutandi studium ostentarem. Vale

Utini XI Maj 1521

Germano S.

Cæsareæ cujusdam terminationis contra Lutherium Hæreticum te participem facio. Ad manus pervenit meas

non

non nisi postquam Epistolam Francisco Manino ad te dedi. videbis et quam exinanissima [Christianissima] cognituque dignissima sunt Spero non modo tibi placere verum etiam animo imprimi debere si tibi constiteris. Vale

Scirtæ S

Apertis Litteris tuis obstupui primore aspectu et dixi mecum hunc Genetam Ceneta venientem ventus adegit Scribis enim a Te Petrum remitti Carpentarium quemdam Alemanum ad Tabulas metiendas Mox ad me incipis litteras quibus illæ astant comites [illegible]divulsæ. Error modicus fuit Hominem multiplicibus distractum curis litteras a litteris non excidisse, nec magnus quod eodem Die, non eodem Anno scriptæ videantur. Nam coacervata negotia in mentem confusionem immittunt ut minus quandoque plus, quandoque minus præstet quam animus constituerit, nec suppetat tempus ad corrigendum in quo erraveris. Quod ad Reverendissimum attinet invenit ex centum viginti Tabellionibus quorum scripta Rutgerii Latisanæ commissa sunt neminem in Aula Patriarchali notasse præter Gaudiosum, et Nicolussium, et hos nullas alias collationes de Beneficiis ultra Montes modo contulerit inter omnia rimanda, nisi quas nunc ad te do. Quamlibet in Folio per se descripsit ut redigere queat quas tantummodo remiseris in autenticam formam, habet multo plures, et noster Merula, ab aliis tamen non concessit excipi Vir alioqui nisi amicissimus, sed Amici ambo ad lucrum respiciunt. Plurimum enim refert in quos quis Tabelliones inciderit, opinantur magnum propriam

præmium

præmium demereri. Tamen Merula mercedem pro Scriptura quam me hortante nuper descripsit contempsisse visus sit quasi locupletari debeat si amplius de aliis collationibus requiratur. Plus autem non reor deberi quam solidos viginti pro vetusta collatione autenticè sumpta. Ignoro quid scribat ad Reverendissimum. Scit peti collationes quascumque de Beneficiis ultra Montes. Litteras enim tuas legit quas ad me dedisti. Apud alios Nota. Scribarum Patriarchalium hic, quod sciam, non sunt. Habeo ipse Soceri, et Prosoceri tantum Scripturas, quorum neuter scripsit in Curia Ecclesiastica. Paratissimus tamen sum tam describendi quam solvendi munus exolvere pro Reverendissimo quantum jusserit. Vale.

Scheta S.

Placet Collationibus Ultramontanis te delectatum fuisse, sed quid hoc est? Labor nullus pro Scheta meo defatigare me potest tantum enim tibi debeo, ut me ingratum existimem si quoties novero te rem ullam appetere, differam quin statim pro virili tuo desiderio satisfaciam. Quod Germanus ad obsequium Domini promptus sit, lætor plurimum. Admonente te comprimet puerilem illam velocitatem. Hortati me nuper sunt quidam nescio, an Amici tales quales se ostendunt, mittam eum Patavium, ut sese conferat ad studia legalis sapientiæ, cujus fortunæ sapientia sapientiæ fortuna suppeditaret. Ego vero sive bene consulant sive male non sum abstracturus ab Aula Reverendissimi, fuit namque ab incunabulis dicatus, me antequam in

lucem

lucem ederetur, nisi forte constaret ipsi seu vili, et minime chara locum bene sperandi, et adipiscendi non superesse, quam tu præsens ipse absens intueri non valeo, utcumque sit, sententiæ tuæ, quam significaveris calculum addam. Imo si Paduæ studeret, evocarem te consulente ad Reverendmum non enim liberalitate minus quam doctrina cæteros antecel: lit. Ne deseras Germanum Germane Pater, cui faveris bonus, doctus, industrius, nec inglorius evadat necesse erit. Quod autem inter notas Soceri mei quoniam reperi, leges, nec contemnet Reverendmus si non viderit ante, cui me quantum vales maxime commendabis et gradum apud eum summum tenentibus Nordiis. Vale

Antonius Bellonus dictavit pro Capitulo Utinensi ad Rmum. Patriarcam Aquilejensem Neofericum

Joannesangelus de Sancto Severino Vicarium hic agens in Aqui: lejensi tua Diœcesi veterum data paritate gratificatus est Francisco Nordio supremo Patrui tui Reverendmi Camerario ad quotidianas distributiones in absentia simul et ad alia nonnulla Officia quibusdam Concano: nicis nostris. Affirmavit aliud se facere non posse, quod sibi satis nequaquam facultatis pro suo arbitrio esset in ea re, innuens à Patruo tuo sibi ita impositum esse. Nec mirum satis omnibus exploratum est Cardi: nalem beneficientissimum expertæ fidei Servos ornare benignitate, beneficiisque studiosissime. Te autem appel: lare nobis omnino in animo erat, dum nobis satis persu: asum esset non minus sibi, quam universæ huic Civi: tati exemplo videri turpissimum, ut Nordius spectatæ

aliogui

In laudem S

alioqui Integritatis Vir tantum absens quantum quilibet semper præsens consequi debeat. Verum magis congruum visum est Sedem Apostolicam appellare ne inter te, et Patruum cui cupis enixè ut debes rem gratam facere, ministerio nostræ litis contingeret ullam discordiam suscitari Prosequemur itaque in Romana Curia: Nec iniquo feras animo rogamus. Nam de Justicia tua tantum profecto confidimus, ut ex aliorum quorumcumque judicio nobis jus dici melius posse rectius, absolutius non speramus. Vereamur duntaxat, ne te in hac re Jus dicente Patruus ad indignationem, aut inquietem decurrat.

Vale pridie Calendas Julii 1521

Scheza S.

Scribis Germanum, si Filius tuus fuisset, misisses hac in florenti ætate in Gymnasium Patavinum, et quotiescumque doctior redisset locum semper habuisset, ac optimam conditionema apud Reverendmum Cardinalem. Nescio si habuisti rationem linguæ, ingenii et studii adolescentis. Si verba non amplius, ut solebat, effundit cum gravi suspiratione, nihilque quod ad acriter, firmeque studendum, aut quod magno futuro Jureconsulto necesse sit prætermittendum censes. Et in primis Reverendmus assentiat consilium tuum lubens capesso. Gratissimum tamen esset, ipsum si fieri posset morari Paduæ cum Nepote Reverendmi. Nam non solum me levaret impensa, multis gravatum Filiabus, verum etiam videretur servitutem Grimanæ Gentis non refugisse, cum etiam liberalitas hæc tanta famam aliquam superadderet. At si animadverteris

animadverteris. aequo animo non ferre Reverendissimum, ut Filius ad Gymnasium exulet vel ferre non tamen sentire, ut cum Nepote moretur, exequar: quod dein opportunè consilium dederis. Vale

Germano Bellono

Fridericum Puppium ex atroci vulnere sibi inflicto magno in mortis discrimine constitutum noscito. Canonicatum illius Civitatensem omnino assignari tibi curato Si vero id frustra conatus fueris, ut apud Parentem sis primus magis quam apud Patronum novissimus in Patriam post Annum saltem redditum cogitato. Et servitutem tuam non minus quam meam, quæ multorum fuit Annorum, et laborum infructiferam denique præsagito Nam cum non dederit quasi expulerit tacitè, atque contempserit Si vero, ut debet contulerit a servitute, seu beneficio ligatus nequaquam te abdicato. Has autem Reverendissimo discessus tui prænuncias, reverenter indicato et aureum cum aurea corona simul tibi redditum, si redditus fuit significato. Vale 25 Augusti 1621.

Ad Aloysium Lippomanum

Si simplex tua bellas simplicella
Cur te ferre sinit diu dolorem?
Fallax cum capit et puella ridet,
Te nil simplicius putat rogante,
Si reddat tibi simplicem probabo
Quam tu dixeris esse simplicellam
Et te tam cito simplicem negabo.

Persorum

Persarum Soboles vitam si morte perennem
Suscipit, huic famulo cur dare fas lacrymas?

Alter

Quid fles? Astra petens Persas nil perdit, et ipse
Perditus an nobis si colit hunc tumulum.

Cardinali Grimano

En redit ad te Jeannes Lopez Hyspanus, qui in causa Lippomanæ tuo nomine intervenit Hujus consuetudine mirum in modum delectatus sum Est enim Vir doctus, Gemque in practicis egregius multum laboris, multum studii contulit, et optimi Sollicitatoris Officio denique functus est ut dignus quem diligas, et præmiis adjuves. non immerito mea quidem sententia videatur Ego autem in Officio quod ad me attinet præstiti, quam sum solitus fidem ubique incontaminatam et laborem immodicum hausi. Verum dum impendo tibi, parum gravem, sed nil mihi tribui volo Satis est te in Germano Filio recognoscere non gravaturum, præsertim si se doctam reddere, et nihilo deteriorem curaverit. Vale.

Ad A. qui Cornelium Fratrem vocarit puerum

Sermones Pueri Senes frequentant
Inquis, tam memori et stupent cerebro
Cur non? Voce puer licet videtur
Major Discipulus micat Magistro
Antiquam recitat novamque legem
Dum vix, undecimum peregit Annum.

Et

Et vivente Placentia hec alumno
Pro nulla ambitiosior senecta est
Ergo quem Juvenes, Senesque laudent
Tum gestum, eloquium, eruditionem,
Tum qua cuncta capit colitque mentem
Dic numquid puerum decet vocari.

Ad Antonium Mediambarbam a Magistratu paratitem discedere.

Gaudes nomina confovere cultu
Antoni, media es, nitesque barba.
Cultum, et Præside comprobas Capello
Inter quatuor assidens Togatos
Judicis medius sed heu recessu
Heu quantum parat hic decor dolorem.
Dulcis Barba tuum fuere cultu
Nomen, Justicia hoc simul Tribunal.
Non cœpisse fuit satis, Negatum
Quod si forsitan alterum duorum est
Barbam quam Officium magis relinquas,
Nullis est vetitum rigere barba,
Aut deponere Turpe, sed Clientes.
At si vergere non tibi est relictum.
Nos, postquam in medio es sinu vicissim,
Absens saltem animo foveto Amantum
Par est sint Comites utrimque flammæ.

Ad Draconem

Turba sollicitor Tabellionum
Nunc convisere Virginis Sacellum.

Montana

Montanæ, juga sed minus subire
Stat sententia, Musaque pererrans
Tantum colligat, et colat Poetas.
Sic te forte Ducem placet Sororum
Nam cura est nova me meo Draconi
Plectro flectere qui potest Dracones
Adjungam Comitem, et repente crescent
Hanc, quæ nonnisi Vatibus parens est,
Musam tunc mihi sæpe non Novercam.

Ad Isidorum Sanctorium

Quamvis mi Lachesis minetur usque
Quæcumque est, tamen abdicas procellam,
In me Carmine dum jocaris; atque
Cynthi numinibus fluis benignus
Vivit Cynthius, at parem Poetæ
Nostri versiculi haud dedere honorem:
Nam non fonte madent satis Caballi.
Sed postquam tribuis Chelym Sororum
Nunquam fulmineam manum timebo
Surget protinus et perenne nomen.

De Signis marmoreis Reverendissimi Cardinalis Grimani ad Speculatorem

Ne quis marmora vexerit, requiras
Huc, sed quem Dominum sequi putarint
Spirant mollius, et moventur ultro
Tot ne cerneret hæc frequens imago

Anfractus

Antracin latuit regente Roma
Verum quom placidos cupit Penates
Grimanum sequitur pium Patronum
Cumque illo Venetis resedit Undis.
Si cur lingua tacet, petis figuris.
Quom cultum atque animam tulere secum
Ingentem, seu pietas ferunt colorem
Grimano. o scelus haud subesse Romam,
Quamvis fata jubent subesse quondam
Quantum sit licet æstimare Numen.
Umbræ hæ pectore si gemunt sub alto.
Quod si es commiseratus, Os movebunt,
Dicent forte tibi et simul salutem.

Ad Draconem

Dum sequitur (mur) gemmas, Epigrammata compta requiri
Inque Librum recipi, mens tibi nostra placet.
Tale Opus, et Græcos memoras fecisse Latinus
Cum sis, et Græcus te decet iste labor.
Vult et honor capias onus, est tibi numine Phœbi
Non doctrina modo, sed quoque judicium.
Delige enim externa, et tua jam lectissima junge,
Sic lustrator eris, Auctor et ipse simul.
Altera si non vis concedere munera saltem
Des gemmas Carmen maxima Gemma tuum est

Francisco Cremensi Acolyto S.

Falleris me occupasse duplicem Gloriam, dum Litteram, Carmenque meum extollis, nam nec Dextra, nec Musa mihi Dextera est. Satis tamen esse potest, superque satis Tabelliunculum in multa scribendi

scribendi occupatione tanta conari. Ego si simile monstro ju:
dicium non fecit tuus in me amor. Censeo me vel plus, quam
potui praestitisse, aut alios minus, quam volunt. Qui vero ve:
nustatem, pondusque Litterarum Accolyti mei satis commen-
dare queat vix reor alter extat Accolytus. Vale.

Draconi S.

Corrigis Epigramma tuum, et Archetypon jubes igni absu:
mam. Equidem ut breviter respondeam. Admirabar ex:
temporalitatem tuam. Videbatur enim ab Homine sano ne:
dum infirmo corpore qualis es tu omni etiam censura
adhibita tersius scribi non posse. Postea vero quam emu:
sum semel tornare coepisti incredibile est quantam animo
meo admirationem superaddideris. Nam dum succidis aliquid
aut immutas carmini omnino succrescit, nescio quid lima
tuis dexius emunctius, tametsi foetus prior undique spiret
haud quaque difficili conjectura mirabilem elegantiam,
quam vel ipsius Naugerii judicio, quem scribis geniculato:
re... gravissimum possit, et debeat immodice non merito
commendari. Non est igitur quod absumam incendio concin-
dam, aut lacerem facilitatem et cum Sanctorio laudo, et
accumen comprobo cum Porcio. Sed heu Draco quis nisi
insignita impudentia Vir smaragdos perdere ausit? Tot
enim lucent in Epigrammate quot dictiones quandoquidem
illis nulla temporum injuria potest unquam obesse. Colo, ut debeo
summa veneratione, atque utinam tales mihi frequenter daren:
tur, non solum degenere otio non intabescerem, sed forte
doctrinam facile consequerer cum non vulgari facundia
Verum ne tu colere aut Posteritas mirari varietatem queat

Epigrammati

Epigrammati tuam omnem correctionem lubens connecto. Placet tamen quod emendaveris, quia magis mirandum adhuc præstitisti. Quo enim anxius conaris carmen tuam per Epistolam excusare, te eo planius ostendis ex æquo Oratorem optimum, atque Poetam. Reliquum est ut habeas, quod nec extemporalis, nec accurata ulla lucubratio tua dum sic egrotas, valet me ab hujusmodi laudatione revocare. Quoniam dubio procul mea est sententia, ut Lucubrantium extemporalissimus, ita extemporalium omnium lucubratissimus quoties lubet. Vale.

De Doctoribus Floriam Comitantibus

Quis Portum approperent amor perurget
Doctores? Sapientiæ iis labore
Nomen. Num vagus est? minus profanum
Esset, si licet hoc Deos amore
Tangi, Queis sapientia ex Olimpo.
Est hic castus amor, nihil decorem
Formæ respicit intimum pudorem.
Nam si utrimque ferit vagus, rependet
His quid Floria? Conferet Marito
Soli gaudia pacta; Tantus ergo
Concursus precum notat pudicæ
Sponsæ, haud molliculum Sophorum Amorem.

De Longolio

Tullius hic alter; genuit Malchynia Civem
Sumpsit Roma sui, quod pater eloquii
Tullius at dices, Pater est, Longolius iste
Lingua eadem iis, si non nomen, et ora eadem

Roma

Roma experta mihi dixit charissimus esto,
Tulli anima est tibi vel tu meus es Cicero

Antonius Bellonus

Ad R^mum Cardinalem Grimanum ut proficiscatur ad Urbem

Quæ Grimane mora hæc: num non remeabis ad Urbem
Ante tuo quam sit Roma sub Imperio:
Trajectensem etenim trajectum noscis in Urbem
Et qui par Petro est, applicuisse Patrem
Ut spolia e Turcis referat, Molimine tecum
Multo Christicolas composuisse cupit.
Et quamvis facies propius sit cognita nunquam
Scripta debere tamen dulce sodalicium.
I sine te esse nequit Pax, aut Victoria, Summus
Pontificis summi te simul instar habet
Tum demum **Adriano** succedet quis magis apte
Quam per quem Adrianus retulerit spolia.

De Romulo Amaseo ...

Retulerat quamvis fandi Longolius Artem
Quam moriens quondam Tullius abstulerat,
Romuleaeq[ue] quamvis Urbs sit venerata suumque
Hunc Civem atque illum dixerit esse Patrem,
Non queror ablatam interitu. Nam Romulus Auctor
Tertius eloquii quam abstulerant retulit.

Quid fles? Nicoleos Bonus est ad sydera raptus
Cur lacrymas felix, vita ciere potest?
Desine ut optabat melius nunc vivit in Astris,
Non mors, His etenim est Gloria funeribus
Quam probus iste fuit, tribuisset cuncta Senatus
Munera sed Titulis Dii meliora ferunt.

Alq.

Raræ prudentiæ, et probitatis Adolescenti Nicolao Bono, qui Parentem inter curarum fluctus non consilio minus, quam solacio, et ope juvare solebat Antonius Bonus Decemvir Filio Dulcissimio P.

Ex Volumine extrasig.[so] 1522.1523.

Pax Utini solemniter proclamata fuit 15 Augusti 1523 inter Carolum Imperatorem, et Fratrem ejus Ferdinandum Archiducem Austriæ Venetos Franciscum Sforciam Ducem Mediolani adherentes, et Commendatos, ad Rerum Italiæ conservationem, Pacis Conservatoribus Adriano VI Pontifice maximo et Britaniæ Rege

Ad Seraphinum

Hic cito Fusculeos resonabunt omnia Fasces
Nec mirum Præses aurea secla feret
Fædera sunt albis jamjam firmata lapillis
Obicis exortam sed tamen ipse famem
Desine namque pium testatur Crema parentem
Quæ dedit ille sibi semper habere putat.
Dent merito plausus mille, et spectacula Face
Frugeque comperient non nisi posse frui.

A.B.

Si scriptus saxo Andreas animisque repostus
Non mirum, Præses vinxit amore Homines
Mœniaque, et Fossas, et propugnacula circum
Auxit, et advecta demeruit cerere.
Fosculus est Gente, huic sed amata modestia, namque
Fosculus afflarat nomen amabilius

A.B.

Dum cupit Arx clarum, quæ principe digna parentem
Qui bellum Patriæ tolleret atque famem
Fosculus Andreas ex primus in arce refulsit
Qui viget ingenii Gratus et oris honos
Et pacem, Cereremque dedit, munimen et Urbi
Hic quo plura dabat, plura daturus erat
Limina jure volunt nomen, quia digna parente
Non magis arx dignus quam fuit ipse parens.

A.B.

Tam bene Fosculeum redolet pictura decorem,
Quam bene et ingenium nobile vita probat

Corporis

Corporis ornata movet altera, et altera mentis,
Non pingi potuit intimus ille vultus
Justitia et pietas, si quissent inseri, et ista
Pertraxerentcerte, viva ut imago, Homines

Antonius Bellonus

Examinem podagra mecum Caecilia Conjux
Curat, praeveniens (heu pietas) moritur
Conjugio antique nostrum spoliavit amorem
Sed non coniunctum mutuo amore simul
Nam si mutari potuissent fata sub isto
Caecilia non Conjux, essem ego Sarcophago

A. B. — Hier. Monsilicen.
Salvocanus Vic. Praes.

Propugnacula, Moenia, atque Fossas
Quae nullus timor amplius fatiget
Andreas quia Foscolus paravit
Quod nulli potuere post tot annos,
Hoc Cives merito dedere saxum.
Sed quod seditione perfugata
Ingentique fame omnibus refulsit
Praeses jam vigilans, pius salubris,
His saxum Patriae parens perennat.

A. B.

Ex Volum: extrasig.to 1523, 1524

Renciatum est XXIIII Novembris M.D.XXXIII
Cardinalem de Medicis Florentinum creatum
fuisse Pont: Max: et vocari Clementem VII
obiit 1534 Successit Paulus III

In laudem

In Fine Vol. extravag.[ti] 1525 1526

Antonius Bellonus Francisco Marino Jur. Cons. S. P D

Suspensus es et incertus an sinas erigi tibi insignia in Geno-
lio quod in Fundo Raineroniae extedificatum est Genteo
ejusdem hoc magis te alienum ab omni ambitione, quo [?]
te magis indignum insignibus arbitraris Consulendum
tamen est famae tuae ipsius Octaviani Fratris, Postero-
rumque. Nam Jacobinus, qui te Sororium Civemque
plane integrum plurimi semper fecit si te consulen-
te non revulsus fuisset a priore Testamento, non jus-
sisset illud Genodium excitari, nec ei Patrimonium
amplum reliquisset, neque restinctum adhuc esset desi-
derium Civitatis quod in ejusmodi observantium
Virginum institutionem communi voto longo tempore
ferebatur. Rursus Officio quo tam pie perfunctus fue-
ras si Frater ipse tuus curam operam studium tam
sedulo non adjecisset vix fundamenta Genodii, ne-
dum cacumina cernerentur Unde cum curaveritis
ambo et ex animo quidem beneficium publicum
tamdiu optatum non debetis prae modestia recusare
memoriam cum magno etiam Posterorum incommo-
do. Adolescentulis enim quibus aut geniales Dii mi-
nus feliciter aspirarunt aut improborum consuetu-
do depravavit indolem antiqua insignia saepius affla-
re solent quamdam animi magnitudinem. Dum enim
Majorum suorum virtutes, et Beneficia ipsa una accen-
dente imagine plena bonorum ras[i]orum [?] emu-
lari

lari student, Dotes paternas recipiunt et avitas qui parum alioqui favente Cœlo evanissent. Fit etiam interdum ut Insignia, quæ calcar addere nequiverint ad parandam gloriam, quoniam progenitor ille non satis forsan de disciplinis, de moribus, de rep. meritus fuerit, a Pronepotibus exornentur spiritu quodam sublimiori ad summam laudem tendentibus. Ii quam pictam semel invenerant imaginem, passim curiosè locant, et quoque marmore sculptam reponunt, quo Domus lucem initiat perinde, atque magis celebrem continuo reddit Honor. Item ipsius rei consulendum est propterea enim ~~et~~ quod Cœnobium tuo ingenio, tuo consilio Patriæ destruxisti, funditusque Frater extruendum curavit et nos ingrati dubio procul essemus, si non nomen Civibus nostris aurea statua dignis saltem per extantem imaginem publico judicio quam diutissimè prorogaremus. Eja igitur æquo animo feras Cœnobium maximam jam Imagine frui. Non solum testabitur remp: ~~semper~~ de bonis Civibus benemeritam esse, verum etiam loquetur palam tua Fratrisque benefacta nec non ad imitandum æmulandumque continuè Maximam posteritatem excitet. Nunquam mihi crede futura Comes est Pænitentia, nunquam defutura Gloria, et efficax ad Gloriam stimulus. Vale

Antonius Bellonus Francisco Cremensi S.

Asellorum cursum damnabam mecum, nec ab re. Sunt enim animantia stolida et inertia nec nisi ferendis oneribus apta. At volarunt heri, ut stupore quodammodo mecum admiratione spectatores universos affecerint ~~[illegible]~~ Damas vicisses velocitate. Vicit Asellus Barnabæ quamvis exiguo intervallo. Mirum magis adhuc referam, ajunt Barnabam ipsum factum esse Asinum. Quid ita inquies? Asello toties Victori (non enim paucis victoriis insignis est) aliud pensum non rependit, nisi quod eum farinarum sarcinis in dies magis atque magis perurget, qui tamquam emeritus tradendus esset vitæ quietiori. Sed uter sit major Asinus ex effigie non satis dignoscunt, an qui volans toties vincit, an qui volantem gravius onerat, et a sarcinis nunquam explicat. Aliud bravium Asturco Joannis Freschi (currens externi hodie) retulit egregio cursu, cujusmodi cuperem iter meum fore. Paro namque propediem in Anconam trajicere. Si quid requiris illinc, utere occasione mei itineris, rem tuam equidem curabo accuratius quam ut possis et me inter Asinos numerare.
Vale.

Antonius Bellonus Jo: Serasoldo Jur. Cons: S.

Habes vetustum quod requiris Septimbergi tui monimentum, et tibi gratulor, quod te suscepit Dominum, et te Domino pristinas amœnitates, nec tibi minus, qui possides quicquid in Patria amœni cernitur, nec sine quidem mul-

ta

ta tui nominis laude. Habes namque ibi non a proge-
nitoribus, sed propriis meritis latam planitiem, et Col-
les, qui surgunt diversi generis poma ferentes, et si pro-
cedas, se tollunt in quantamvis altitudinem, ut uni-
versam Patriam, et Maria inde prospicias. Manse-
rant omnia diu arida, nunc arrident, resumptis omni-
genis Deliciis, ut non modo Philomenæ videantur sed
ipsæ quoque Musæ assiduæ ibi concinere et nidulari. Sed
quid hæc apud te? cui melius nota, quam ut debeam
referre. Scias tantum volo me non cupidius tuas istas
laudare delicias, quam frui cupere. Vale.

Antonius Bellonus Augustino Amulio Præsidi. S.

Ingemisco nostratum Doctorum vicem. Decretum enim
Venerandi eorum Collegii negligere videntur, et propri-
um juramentum, quo se se sponte omnes a procurandi Offi-
cio submoverunt. vicem Clientum æque doleo, quod dementes
patiantur in lites immortaleis se dari præcipites, immo quo-
dammodo in prædam et exitium. Vicem tuam identidem
ingemisco. Benignissimis namque auribus tuis procaces isti
abuti non erubescunt. Satis jam animadvertere potuisti
a gradus decore quam longe discedant. vix enim aliter
quam per vestes ampullosis manicis fultas Doctores esse noscun-
tur. Alius super alium irruit, hic unum argumentatur, di-
versum ille clamat, alius cavillationibus debacchatur, et
quasi etiam venit ad digitos. rursum et alius novos tumultus [illegible]
super omnem impudentiam addit, ut vix audire queas
nedum verum pervestigare inter tot nugamenta, quæ
ultro citroque jactantur. vix nos Tabelliones intelli-
gere

In laudem S

gere tot obruti clamoribus, aut sarcinis onerati gravio-
ribus quam pares simus sustinere immo si ad unguem
intellecta scriptis tradiderimus pœnitet frequenter ip-
sos jureconsultos in illo verborum proflurio jussisse
scribi, quem locus revocandi amplius non superest.
Sumunt exordium a gemino Ovo etiam si rem postu-
lent quam nemo non possit vel verbo impetrare,
quo fit ut non solum Clientes suos ab expeditione, ve-
rum etiam complures alios ab audientia retardent quam
coacervatim et singulis fere diebus frustra tentarunt
Multiformes producunt ambages cum ad ingenii osten-
tationem, tum ob cæcam extorquendi libidinem, ut ad
finem pervenire nesciant tametsi probè sciant quod veri-
tas nugas non facit: Unde pro communi utilitate uni-
versus patrianorum Nobilium Conventus jure optimo
statuit ad coercendam petulantiam istam consurgere.
Nam si procedatur in Scriptis dignitatem servabunt
Sacræ legum procurationes istiusmodi ceu infames detes-
tantium custodient Collegiique Decretum cui se se
jurejurando astrinxere Veritatem sine mendacio sine
fuco sine altercatione provehent ad finem certis com-
pendiariis terminis destinatum Ille sane mihi videtur
veri jureconsulti munia præstare, qui æquas partes scrip-
to tutatur non nugis quæ magis onerant judicem quam
instruunt, et qui iniquas sciens, nunquam suscipit aut
inconsultè susceptas reiicit statim ne miseros Clien-
tes involvat litibus, et male perdat Et si scio quorum-
dam memoriam tam fœcundam esse ut nisi ex lege

scriptis

scriptis agendum sit vix contineri queant quin in rem præsentem, in omne tempus, in omnem casum effusissime orant quorumdam etiam tam promptum ingenium ut causas non optimas optime tueantur et vincant, si præsertim adversarius minus sagax vel judex minus oculatus contingat. Quas ob res curæ tibi sit, qui præter egregiam eruditionem Præses et prudentissimus es ut in scriptis posthac causæ per Procuratores agantur, ab ipsis met Doctoribus jurejurando ita sancitum est optatur ab omnibus, ubique Terrarum sic agi consuevere. Huic enim sententiæ si calculum studiumque tuum addideris, de quo nihil omnino veremur jure vero consultissimi apparebunt qui jureconsulti sunt et neque Clientibus rabulæ, neque Judicibus neque sibi ipsis efficient amplius in judicio, quod ab omni tumultu purgatum reddideris Vale

Ant: Bellonus Antonio Amulio S.

Non possum eruditissime Vir in nostrorum Jureconsultorum nugas non destomachari, nam in his reperio prope nihil præter cavillationes productas longe, immo ut meditas expilent longissime. Primum turpe et indecorum videtur ut castellatim conglobati postulent et impudenter negent quæ modo affirmaverint, affirment quæ modo negaverint additis sæpe convitiis, sæpe risu, quasi Præsidis sint Congerones, risu inquam pauperculis Clientibus exitiali. Dein cum primum quispiam cliens pinguis inciderit in eorum manus, de macilentis enim et causis æquis, vel iniquis nulla habetur ratio, secum

inquiunt

inquiunt, pinguis hæc ~~nostra~~ mea Præda est ut devorem, garrulas protrudam disceptationes in quocumque Articulo vel minimi negocii antequam etiam litis contestatio fiat. Suscitabo lites ex litibus novas, tametsi ~~fuit~~ fuerit jam in eis pronunciatum. Et exequuntur sane quod animo conceperunt, ut nec finis, nec effugium ullum appareat, quin is amiserit tandem qui evicit si impensam, si labores, si tempus cum Victoria penset. Postremo facessunt negocium ipsi Judici, ut tot fucorum tot cavillationum, tot subterfugiorum objectu vix permittatur supremam rectamque sententiam ferre, ita boni Doctores, modo locupletentur, non solum pauperiores Homines Patriamque deteriorem efficiunt, verum etiam Judici alioqui rectissimo frequenter imponunt. Ut autem a loquacitate temperent, faveas rogo Oratoribus nostris apud Senatum pro pietate tua erga Patriam singulari. Tam gratum erit Fratri tuo justissimo Præsidi quam Patronis Clientibus, Judicibus conducibile, res nihil habebit difficultatis. nam nulla alia Italiæ Civitas in infamem procurationem dilapsa est et ipsi met Jureconsulti legem hanc sibi juramento præscripserunt, nec ab re, quoniam plus omnino utilitatis allatura sunt scripta, quam Clamores, minus dispendii silentia quam garritus. Vale

Antonius Bellonus Ad Doctores

Doctores procul hinc abite, Præses
Legem Æmulius en parat, Tumultus
Qua Circi penitus fugentur, et qua
Parcat lingua, simulque parcas unguis

Quo

Quod si Causidici manere vultis
Posthac porrigat ut manus libellos
Mens est Consilium secuta vestrum aut
Parcat lingua molesta, carpat unguis.

Antonius Bellonus Paulo Ducaino Viccario S.

Faves non tuo negocio, sed pauperum Rusticorum, dum effi= cere cogitas, ne plus omnes rependant, quam tibi Credi= tor unus impenderit pro ea pignerandi facultate, quam abste impetrarit. Prudentiam, pietatemque tuam magnopere probo, ut si more aliorum Viccariorum facul= tatem non neges amplius tamen quam par sit, non graventur ab eo qui ex facultate hujusmodi venatur com= modum Suum: adversus istam Vafriciem commodius iri non posse, quam ut in Tabella cogatur Mercator exprimere nomina Debitorum ad unum usque cui te jubente subscribat Tabellio et juret in singulos Debitores impensam non regerere onerosiorem, quam unumquem= que contingat ei resarcire debere. In hac pauperum causa, quam pie agis, melius invenire non possum. Caeterum imposuit Preses heri sub vesperum deferrem ad eum quidquid ad perstringendos tumultus forenses pertineret. Quesivi e vestigio Domi Franciscum Cergne= um penes quem totum id est, ipse minus habeo quam mihi fuit renunciatum a Civitate abesse, nec ante crastinam rediturum. Rogo Praesidem facias certiorem, simulatque reversus fuit confestim adhibimus ambo Induxit enim animum non minus Praesidem optimum

in sui

in sui graciam promeren, quam ad communem utilitatem rem istam graviter agere. Vale

Antonius Bellonus Joanni Baptistæ Gantido S.

Laboravi diu, multumque in atramento inveniendo quod obliterari ex ævo non posset, sed frustra sane postquam Reynaldus Senior fato concessit. Nam post illum nemo quem equidem noverim confecit hic Utini usque adeo nigrum, quod multorum invidia temporum abolere non possit. Et jam scripseram ad Joannem Franciscum Montenacum, ut ex Urbe mitteret formulam aliquam atramenti conficiendi ubi mere atrum fieri consuevit. Etenim cura mihi præcipua esse debet ut scribam quæ non modo veritatem ex omni parte contineant, verum etiam quæ scriptam diutissime servent ne ex litterarum lapsu, ut non raro accidit, ad me dedecus aliquod ad alios jactura perveniat. Tu autem mihi documentum perstruxisti, quod non minus laudem scribentis, ni mea me fallat opinio, quam negociorum memoriam in omne ævum tueri queat, et maxime profecto mirum est, quod quum es Vir egregie candidus, tam egregie nigrum edoceas. Curabo igitur ad formulam tuam absolvere quod nulla annorum series umquam excutiat, unde omnes tibi mecum debebunt qui mea opera, meisque litterarum monumentis posthac utentur, si forsan ex nigerrimo liquore conjectura facienda, nunquam interituris. Pro ejusmodi autem beneficio quando supetet rerum facultas Gallæ scilicet Gummi et vitreoli quibuscum nigrum confici doces, pensitabo libenter tibi partem aliquam ejus quod factitavero, ut

etiam

et ipse mecum mireris si Labeat, atramentum illud quod
fuerit nigrum ex tam Candido Homine pervenisse. Vale.

Formulam Atramenti latinam feci ad hunc,
qui sequitur modum.

Si cupis atramentum conficere quod sit nigere spectabile
si hanc serves formulam Primum vinum habeto al-
bum bonum et fulgidum indolis tamen acerbæ, in hujus seno
tricenas uncias imponito Gallas ex Histria ad semissem
frustatim tritas non minutatim. Dein cum terque quaterque
per triduum sub sole miscueris nam frequens permistio ad-
modum utilis est, trientem adjicito Romani vitrioli omnia
per aliud triduum instituto ordine sub sole comiscens Postre-
mo Gumi arrabici semiunciam superaddito, ut ejusmodi gum-
mi intermistione tertio triduo liquor ille minus lubricus
fiat. Ita novem dierum spatio atramentum absolveris, nec
expectatio tibi fuerit in exprobratione, quinimmo quo diu-
tius sub Dive manserit, hoc nigrius instillabis, et ubique
tenacius inherescet

Antonius Bellonus Angelo Gabrieli S.

Audio Advocatorem te designatum fuisse, et plurimum gratulor.
Dignitas est ampla, nec ut ajunt permissa unquam prater-
quam primariis Senatoribus quare ~~[illegible]~~ unquam Genus Eruditio Cen-
sus, rerum cognitio et in primis probitas innata te Se-
natorem magnum ~~[illegible]~~ efficiunt et eum esse qui plus hono-
ris non sis capturus ex Dignitate, quam dignitas ex te
ipso Quo fit ut non immerito credam Senatum Sapien-
tissimum, quid quid jactetur de aureis bis mille ultro abs te
collatis

cellatus non nisi solam virtutum tuarum rationem ha-
buisse tametsi multa nunc ad dignitates adipiscendas fieri
necesse sit, quæ alias Viros quavis Præfectura dignissimos
præstare nequaquam deceret. Nobis igitur sperandum est
ita susceptum munus abs te geri debere, ut ne vel ipse
Momus de te deinceps quidquam male censere possit
quinimo fore dubio procul, ut et uberiorem nomi-
nis celebritatem inde compares et viam ad ampliora
munera tibi communias. Vale.

Angelus Gabriel Antonio Bellono S.

Utinam mi Antoni, et tuæ et aliorum de me expectationi,
sicut scribis, in hoc Advocatoris communis Officio
re ipsa possem integre respondere. Nam ita nec Ma-
gistratus sua dignitate careret, neque ego ulla mune-
ris hujus functione aliquid aut desperarem aut dubi-
tarem. Sed cum me ejus dignitati et gravitati impa-
rem omnino esse cognoscam reliquum est ut ego quo-
que laudes quas mihi ornatissimis litteris tuis tri-
buis, quibus officiosissime de hoc Magistratu mihi
nuper per Senatum comitiis majoribus injuncto gratu-
laris ad amorem potius referam et mutuam nostram
benevolentiam, quæ te pro tua gratitudine, atque hu-
manitate impulerunt, ut plus honoris, quam par est
mihi tribueres. Ne tamen videar parvi facere judicium
de me tuum quando evenit ut hac mea ætate hæc
onera, hos subirem labores, quibus potius vacare
debuissem, dabo operam quatenus per me fieri poterit

ut in

ut in hoc munere obeundo saltem aliqua parte Reipublicæ et amicis omnibus satisfaciam. Hoc si consequar, judicabo me non parum fecisse, sin autem ita fortasse effugiam periculum Depontani Senis. Tibi autem, quia jampridem mihi nota est et perspecta virtus atque benevolentia erga me tua omnes fortunas meas, dignitates, qualescumque sunt et quidquid demum unquam præstare possum tua, et amicorum tuorum causa ultro offero atque promitto Vale

Antonius Bellonus Collegio Canonicorum Aquilejen: S.

Decet barbaricum scribendi stilum admittam, paramus namque relinquere Patriam, et in arva Barbarorum sævius avehi invice, qui occurrit non minus mențente quam Villarum nominibus exaratu quoque sicuti placere videor haud quaquam facilibus Libebit alicubi latinos characteres barbaris, latinisque barbaros intermiscere non ut compositus videar ad complureis affingendum. Hinc enim mihi gloriolam ullam vindicare non appeto: sed ut vos veluti de lectione lassos varia, qua possim, et ea non invenusta scriptitatione refocillem Nam et Hominum multitudo tam exterorum quam Italorum Patriarcham, et vos adire consuevit. Proinde ne tædeat admittere citra supercilium caracteres undecumque congestos sicut præcomia benignitate vestra colluvionem Nationum diversarum nunquam reicitis Quod si forte videbitis ista per lasciviam quamdam et parum congruè conglutinari, quod ut Gentium mores ita litterarum characteres disjuncti sint, animis quæso volvite

voluite me quem ad hæc describendum asciuistis Patre Germano, Latina Matre natum fuisse, sed eo quidem ingenio, ut in Lasciviam, aut in congruitatem ullam incidere nunquam putem. Quem quæ a me fieri possunt, modis omnibus conor vobis tribuere. Valete

Eidem.

Reperistis, et post hac forte reperietis quædam crebro repetita sed de composito volui nihil prætermittere quippe qui munus obivi ut describerem nil tollerem [illegible] remve, et plus temporis consumere in investigatione toties iterata coactus fuissem et intempestiviter quidem quam in totius operis descriptione nunquam interrupta. Aut igitur vobis culpam conferte quod me sumpsistis Scriptorem non Reformatorem aut [illegible] potius decies repetita, ut vulgo dici solet Valete Pergam interim ego cætera scribere.

Eidem.

Jam descripsi Thesaurum, et subscriptione vallavi Deo bene juvante nec exemplum retinui quoniam exscribendi mihi ipsi copiam facere noluistis, veriti ut opinor, ne thesauras pateret omnibus quem in meum vertissem censum. Satis tamen est, quod vestram laboris mercedem accepi. Quamobrem ago gratias et quicquid possum volo id omne me debere benignitati et moribus vestris plusquam niveis. Valete.

Canonici Utin. Rmo Patriarchæ S.

Putabamus Rme Pater Franciscum Susannam pro litibus
sua spernere nunquam debere Clementiam tuam qua
ante tempus ad Residentiam ab exilio revocatus est. Ve:
rum cum Dignitati tuæ nunc obtrectare, Collegiumque
nostrum litibus involvere contraque jus prosequi non
pudet. In Monitorio namque Locumtenentis Cameræ
Apostolicæ non modo nos ad conferendas retroacti tem:
poris distributiones quotidianas instimulat, verum etiam
sententiam tuam aspergit infamia, quam nullam imo
iniquam (injustam) vociferatur quam tamen pronunciasti, ut vul:
go creditum est multa cum pietate conjunctam. No:
bis certum est nolle ipsum perinde ~~[illegible]~~ vindicare ac si ab Eccle:
sia procul non abfuisset. Et si enim in exilium a se:
de non fuisset ejectus alio tamen illi omnino demigran:
dum erat, ut tot optimates ex incesto offensos aufugeret, qui in
ejus perniciem gladios acuebant. Quidquid sit de Patria
tua qua abuti videtur, quamvis solet accidere sæpius in
judiciis ut Sententiæ ex omni quoque parte justissimæ,
vertantur in contumeliam ab illo, qui provocavit. Enim
vero, si tibi placet Antistes optime monere Juvenem
nos non instiget ad istam litem rem feceris nobis
omnibus admodum gratam, paratis alioqui Romæ et
ubique locorum jure boni litigii nos defendere, quod
fortassis experietur longius quam præcogitet et detri:
mentosius sibi quam suspicetur. Vale.

Antonius

Antonius Bellonus Francisco Cremensi S.

Accepi Patavinum ad vos nuper ex Urbe incolumem revertisse. Gaudeo si ita est plurimum, cum quod ~~tum quia~~ me exploratum habeam ab ille non parum diligi, tum quod ejus reditus ut ad te scriberem argumentum mihi conciliavit, quod ad tuendam augendamque pristinam consuetudinem nostram conduceret. Quod enim ad te scriberem nihil prorsus occurrebat. Siquidem de valetudine studiisque tuis in dies fere singulos certior ab iis fiebam, qui ad litigandum accedere huc sponte solent, vel accersiri. Argumentum autem est quod in: ste eliceris ut nunc audacter abs te petam, quid ille novi ex Urbe ~~[illegible]~~ attulerit, quid negocii ibi confecerit, facias ex litteris tuis intelligam. x Equidem si ad nos adventarit quispiam ulla usus peregrinatione polliceor me nihil cessaturum quin pari tecum perfungar officio diligentissime praesertim quoties percepero quidquam tua ipsius notitia dignum referre. Ea [illegible] perterebant quod non sine summo animi dolore venit in mentem de Schetae nostri valetudine si nondum vita functus est a Medicis non recte sperari. Heu virum ingenuissimum cum docti tum integri Sacerdotis. Debeo illi omnia qui cum diu Romae familiariter vixi. Et omnia quae ab Homine amicissimo expectari poterit presto sane ~~[illegible]~~ facturus. Enarres ista e vestigio quae tamen novit omnia et in primis illi salutem plurimam impertias ~~[illegible]~~ velim cui perinde ac mihi ipsi ex animo cupio semper bene consultum

x tametsi [illegible] dam [illegible] ingenii [illegible] conversationem [illegible] est humanitas, nullam unquam [illegible]

consultum fore Vale Utini 6 Septembris 1720

Antonius Bellonus Jacobo Simeonio S.

Quid Capitaneus sentiat de mea causa non equidem scio, in-
telligo tantum hodie sententiam ferre constituisse et quam-
plurimas vidisse allegationes a Partibus missas nescio an
dicam invectivas potius, conviciis enim saepe agit, et in
hoc contendit, solo odio ductus, et malevolentia, ut in con-
troversia vitam suam quodammodo magis quam rem
agendam positam arbitretur Ego tui semper et consilio ut
adversus ipsius insidias causam nostram tuis allegationibus
defendere preparares ne forte contingeret a Judice plusquam
aequum esset ipsiusmet nugamentis concedi Tu autem
quoniam de victoria dub. tare nonnum cepisti in jure allegare
praetermisisti pane tuum judicium plurimi semper feci
sed mihi non persuadeo, me si non defendas Victoriam
in manu habere quia Adversarius diu, noctuque laborar-
re nunquam destitit, ut causa falsis ejus rationibus
caderemus, quanquam tamen quidem eum Judicem
nacti sumus, qui creditur aberrationem a Justicia nun-
quam fecisse. Memineris tamen Magistratus justos in-
gruentibus mille curarum et negociorum fluctibus aliter
judicii sinceritatem in exitu sustinere vix potuisse.
Cavendum igitur ne nunc demum opprimamur Et quan-
tum me diligis tantum fac ut defendas, non enim di-
liges si me volueris carere tuo patrocinio imo me care-
re voles si quod debeo innumeris tuis in me Officiis
accipere amplius recusaveris. .....

Rejectum

Rejecisti meas pecunias pileum accipias velim quo ab imbribus, et Solis fervore caput tuum defendas quod mihi profecto æque charum est ac meum proprium Vale

Antonius Bellonus Alexandro Bonzanino S

Rogavi te bis per Filium meum Germanum invectivas amoveres Contempsisti imo in acta causæ retulisti seu pulcherrimum raræ tuæ virtutis Argumentum! Num feram honorem meum tot conviciorum spiculis iniquè et palam et apud ipsos judices peteri? De te certè non somniavi unquam et quis somniare debet de Homine cujus petulantia jam meruit justissimam Præsidis animadversionem? Non incommodè tamen, quod de alio scriptum erat de te ipso dictum intellexisti sed quæ sit [illegible] eruditionis et usus illorum volo sit judicium qui habentur vere periti. Nam nunc in causa concludis nunc conclusisse negas, modo versus meam citationem modo recipis et quod pejus est in deteriorem partem omnia interpretaris quæ dicta sunt perinde ac si nec Doctor sis nec Tabellio fueris unquam. Abest ut abste laudem Homine [illegible] Nam nec sapiens Bononiæ evasisti cum temeritatem tuam Præses cordatissimus paulo ante damnaverit, nec post damnationem prudentior quoniam nunquam desinis jurgiis pugnare, non legibus Ubi scientiam omnium rerum mihi præsumpsi? Soleo enim dicere me tantum hoc scire juxta illud Socratis quod nihil scio. Ubi volui illaqueare tuum Clientem aut quo astu si sum, ut me toties vocas simplex Instrumentum Naturæ? Aut quonam pacto potui quam alterum [illegible]

sententiam

Centoculum? Verum illud profecto est quod omnia fama imprudentium stulta narrant. Mihi certe tam jucundum est ab iste atque similibus contemni quam a bonis omnibus probari jucundissimum. Vale Cum peculiari tua maledicentia

Antonius Bellonus Angelo Gabrieli S.

Non fuit necesse, imo supervacuum omnino visum est, ut me salvere per unum e familiaribus tuis juberes. Absurde namque potius quam jure factum est, ut ego vel Tabellionum minimus a tanta doctrina, et amplitudinis Viro tam honorifice salutarer. Ago itaque gratias, et salutem [illegible] ingentem ac mihi dixisti tibi referri ut par est seu justiore de causa, cum quod me pro singulari tua humanitate jam ultro sponte suscipiendum et complectendum putasti, tum quod ingratus plane essem si non rependerem et salutandi officio quod te delectavit praevenisse. Verum si me salvum velis mi Angele operae pretium est causam suscipias meam, consilio istic adiuves et auctoritate tua quam scio maximam, celerem ei expeditionem concedes. Fuit enim data secundum mulierem quamdam sententia a Christophoro Bonurcino Capitaneo Utinensi ut ego tenear veluti Venditoris Agnatae Abbaciae Rosacensis Fundum restituere. Appellavi sine intervallo non solum quod onus dicendi juris in criminalibus causis ascriptum est Fundo quod a muliere praestari non potest, verum etiam quod Patriae statutis quibus illa nititur, Ecclesiarum Fundi non subjacent. Disceptandum tamen nobis est crastina quonam appellatio devolvatur S[illegible]ane cognoscere delegan-

dicatur

bet Si ille tamquam Delegatus a Praeside judicavit si vero uti Viccarius sententiam arbitror nullam, quoniam Praeses Amulius, tametsi multis existentibus occupationibus Viccario Viccarium alterum addere non voluit. Sed utcumque sit lis ista non nisi Venetiis finem consecutura est. Haec quanto expeditior istic mihi processerit, tanto tu videberis ferventius tum salutis, tum rerum mearum rationem habuisse. Non enim committam unquam, ut eam alicubi deferam, in qua jurisperiti victoriam mihi constituunt, et ipsa Veneta Justicia veluti monet meos omnibus sustineam. Novi nihil aliud ad te scribo nisi quod Joannes Maurus heri sceptrum accepit Quo Praeside speramus omnes integram atque incolumem Justiciam fore Vale. Utini nono Kl. Octobris

Ant. Bellonus Francisco Mauino Doct S.

Video nunc magnopere te laetari quod tui amantissimus Eques clarissimus Hieronymus Savorinianus hinc se recepturum putarit. Es illi comes horarum omnium etiam si conscendat in altam speculam, Vereor tamen ne gaudium istud tuum proveditem exarescat Quis ita inquies num desinet me amare? Minime Constanti te perpetuo amore complectitur Sed remigravit in Osovianam Sessum ubi firmum videtur sibi domicilium statuere, et quod tibi jucundissima Hemynis consuetudine frui diutius non licebit non parvo afficieris maerore Soles namque quoties abesse eum contingit tam afficiendere quam voluptate dum adest Vellem mi Francisce tam

tua tum amicorum omnium et Reipublicæ causa nobiscum habitaret Non perderes solum ipse Intam verum etiam omnes innumerabilia commoda ex ejus præsentia capere= mus quæ ne commemorentur a me tu facile potes pro tua prudentia judicare Optat ut nobis avitam Dignita: tis a majoribus suis relictum sibi restitui, neque dubium est quin qui magnis in Rempublicam meritis novas Fami- liæ suæ prærogativas adjunxit veteres dignissime curiat sibi integras conservari Sed Ipsum nihil prorsus ab eo fieri posse arbitror ut voti compos evadat non amicos ibi ornare non Civitatem Jam potest, hic tantum pro singulari humanitate sapientia, et auctoritate qua præditus est Amici, Clientesque complurimis Of- ficiis adjuvandi sunt[a], tota Civitas traducenda Ego autem quod ad me attinet Principem colo mirifice atque obser- vo neque ab ejus desyderio recedo unquam nam cum ab ipso diligi plurimum exploratum habeo tam tribui non parum studiis nostris tabellionicis tametsi dubii vix queam ut probem aut agnoscam ex eis mihi vel Tabellionum minimo posse famam ullam conciliari Adducor autem facile Spem hic figat non ut ampli- ficet studia nostra ambitiosus non sum sed ut vir tan- ti splendoris pro suo communique bonorum omnium voto instar Progenitorum suorum in puppi sedeat cla- vumque gubernet Quare omni cura incumbas oportet nobiscum commorari dignetur quod te quem maxime diligit, ab eo facile consecuturum speramus, nihil mihi crede, erit impedimento, quin gratissima Civitas ejus

dignitati

(a) spreta quorumdam paucorum malevolentia, qui nulla privatorum publicorumque commodorum ratione habita in hac parte non satis consentiunt de sana pac- [illegible] vivendum.

In laudem S

dignitati perinde ac ipse Civitatis nostræ commodis publice
privatimque cumulatissime satisfaciat, quod ut facias te etiam,
atque etiam rogo. Vale.

Antonius Bellonus Angelo Gabrieli S.

Mitto jam Germanum istuc ut sententiam plane iniquam rescindendam curet.
Dedes enim meas litteras accepisse quibus tibi significa-
bam a causa me cecidisse judicio Capitanei Jnnensis
cui Præses Amulius multis ut ait districtus negotiis
vices suas demandandas putaverat. Percipies autem
ex Filio apertius qua de re controversiam Mulier me-
cum habeat et non minus Capitanei judicium, ni
mea me fallat opinio, reprehendes quam causam
probabis meam. Itaque peto abs te, ut si Advocato-
rum Officio causam pertinere existimaveris agitur
enim de Fundo Ecclesiæ cui annexum est onus sive
jurisdictio criminalis, ipse cognoscendam suscipias, sin
autem quantum pro virtute auctoritateque tua poteris,
suffrageris velim, ne litis istius exitum a nobis diu desidera-
ri contingat. Neque expectes unquam rem cujusvis
majori studio tibi commendem, nam præter id, quod de
propria mea agitur, æque solet esse Filii absentia mihi
detrimento, atque præsentia adjumento. Quod vero meæ
æquissimæ causæ te fautorem præbueris, te perpetuo mea
ipsius meorumque omnium obligatio prosequetur. Sed
quid ego hæc ad te pluribus verbis? quasi non memine-
ris a me laborem, et operam omnem ad tuam augen-
dam Dignitatem et conferri debere semper, et liben-
tissime consuevisse. Vale

Ant:

Antonius Pellonus Jo. Papyrio S. P. D.

Officiosus erga me valde fuisti nam libenter cum Filium meum, et me ipsum scripta Miculi apud te scrutari passus es, tum quidquid ad manus pervenit, quod ad causam nostram pertinere videretur, gratis publicasti. Sane delatum ad me fuerat sæpius te benignissimo quodam Naturæ instinctu curare magis nihil solere quam amicis presto esse, ubi vero tamen accessit ejusmodi tuum officium liquidius te humanissimum, meique amantissimum judicavi, cujus rei neque spero te pœnitere unquam debere, neque diffido de ista tua humanitate vel minimum remissurum. Adhibenda mihi cura erit ut memorem me gratumque cognoscas. Itaque velim [illegible] meis rebus non minus quam tuis utaris, ne si non jubeas, videaris mihi in officiis certare stulto quodam modo invidisse. Ego, ut non te fugit, quæro Nicolai Pizalis recognitionem ab Abbate Rosacensi, quod ex ea mihi certam victoriam deferendam putem. Verum eam neque Filii diligentia, neque mea suffragatione consequi potui: sum tamen in ea reperienda usque adeo animatus, ut nisi consequar, non satis sim animo conquiescere. Huc evolvi omnia Miculi Protocolla, quæ Filii Barbati Tabellionis tradita sunt, ut aliud nihil unquam majori studio et diligentia, sed apud te atque illum hactenus frustra. Colligo recognitionem confectam fuisse Anno 1456 Februario Mense, vel subsequentibus ejusdem Anni, et Protocollum esse brevioris folii quod obolare vocant membrana confectum. Hujus enim generis proto-

colla

protocolla commode Notarii crimenis conclusa. Quare te iam Papyri rege maiorem in modum velis aliquod adhuc conferre Officii et diligentiæ, ut illud liceat nos tandem consequi, pro quo inveniendo tantopere laboravimus. A me dici non potest quam in eo gratam rem mihi feceris. Ignosce si tibi videor in rogitando molestus. Me facis impudentiusculum tu Vir humanissimus per quem spero victoriam consequi vel saltem jus meum mihi non periturum

Antonius Bell: Francisco Cremensi S.

Nescio si meæ literæ tibi redditæ fuerint quibus abs te petebam fieri certior num Padavinus ab Urbe novi aliquid attulisset simulque de Schetæ valetudine me summopere angi significabam. Non enim ad eas respondisti quod ratio discipulorum, in quos pleniori Officio fungi soles te vel abduxit a respondendo, vel potius quod non redditæ litteræ minime potuerunt ad rescribendum te provocare. Necesse amplius non est ut si etiam ad te delatæ fuerint labores in respondendo significem cum aliunde me satis instructum putem tum cunctatione tua, aut negligentia etiam offendi me nunquam sinat antiqua benevolentia erga te mea. Te vero non excuso ut si postliac ad me non scripseris Excusatum semper velim. Crebriores abs te cupio ad me dari, quæ cum elegantia tum amoris erga me tui significatione solent omnes tam esse gratæ, quam quod gratissimum. Schetam nostrum obiisse molestè fero

et

et hæc sane magis quo doctrina Hominis et probitatem magis suspicere, et admirari consueveram. Sed non gauderet regis ille nobiscum vivere, imo fleret assidue insaniam nostrorum Principum qui dum inter se pugnare armis non desistunt parvi facere videntur a Turcarum Imperatore Panoniam occupatam fuisse. Vereor nisi Christus respexerit de nostra Republica imo sua, haud ita multo post quod absit actum fore. Tu si felix aliquod argumentum tibi contingit scribe aliquid imo etiam si parum felix ut si materia quæ occurrit tibi minus delectare potuerit, ex tuis saltem tersissimis litteris aliquam capiam voluptatem. Vale VI

Ant: Bell. Marino Grimano Pont: Aquilejensi S.

Ex Filio meo percepi Documenta penes te reperiri non pauca, quæ Rmus Cardinalis Patruus tuus collegerat ut Rosacensis Abbatiæ jura in perpetuum servarentur. Ex iis puto nonnulla conducerent magnopere meæ causæ, cui Abbatiæ quam contra Mulierem divexantem me pro Fundo Gessinarii, sic enim appellant, nunc cogor istic tueri meo sumptu, quemadmodum ex Filio ipso planius intelliges. Velis itaque benignissime Pontifex cum videndi describendique ei copiam facere tum studio tuo juvare expeditionem, ne quia mihi neque cernere, neque venire ad exitum liceat, nobis grave aliquod exitium inferatur. Quod si ut spero, aut Sanguini deberis, quo cum Commendatario conjunctus es, aut antiquæ meæ erga

te

te tuamque Domum observantiæ addo et ipse oper: ram, ut aperte intelligas tam te gratum mihi fuisse quam quod gratissimum. Quod ut facias te etiam atque etiam rogo Vale

---

Ex Volum: extrasignato 1526, 1527 1528. C. 170 T.

Annus 1527 ingentis penuriæ

Eodem Volum: in fine.

De Petro Candido, et Candido Nigro Presbiteris litigantibus pro Ecclesia Curata Villaltæ.

A pueris Petrus Christi sic crevit in Aula
Candidus ut docuit Grammaticen pueros
Candidus hic niger est cognomine candidus ille
Cognomen poterat conciliare odium.
Hos tamen ad Litem Villaltæ cura coegit
Nam bonus humani Pastor uterque Gregis
Vincet uter poscis num fallar nomine quando
Candidus est dicam vicerit alteruter

Antonius Bellonus.

Ex Vol: extrasig[to:] 1528 In principio

1528 Annus maximæ penuriæ et caritatis Annonæ

In Fine

Capta Roma ab Hispanis 6 Maj 1527 sub

Zinus

Anno fuit laboratum hic fame:
Deditio Utini facta Germanis 1514, 10 Februarii cum Tallea Duc: 2000, Rededitio Dominio Veneto, 31, Martii 1514

Ex Volum: 1529, 1530 & 1530 1531 nihil

Ex Volum. 1532 Nihil

Criminalia Patriæ tantum.

Otto Dei Gratia Romanorum Rex semper Augustus Regiæ Majestatis Ordo requirit, ut omnium, et maxime Ecclesiarum jura protectione Regia serventur illæsa eapropter attendentes Clarissima merita et obsequia, dilecti Principis nostri Wolfcherii Aquilegiensis Patriarchæ quæ Personæ nostræ, et Imperio hactenus laudabiliter exhibuit, et quotidie circa honorem, et profectum Imperii tota virtute noscitur exhibere, Ducatum Forijulii cum omni jure, et pertinentiis suis, et sanguinolentum Denarium .f. Feritas, Plagas Vulnera, Homicidia, Furta quoque, et omnia maleficia, Quæ ad correctionem, et bannum Principum spectare noscuntur. Insuper omnes transactiones, et Conventiones inter Peregrinum Patriarcham et Meynardum Comitem, et inter Voldaricum Patriarcham, et Engelbertum Comitem, super Advocatia, et aliis factas, et Privilegiis

giis, aut aliis autenticis scriptas, roboratas sibi et Succes:
soribus ejus in perpetuum Regali Auctoritate confirma:
mus et præsenti pagina nostro sigillo roborata commu:
nimus sancientes, quod nulli memorata judicia, vel
aliquid ad jus Ducatus spectantia nisi per eum, aut Suc:
cessores suos liceat pertractare, Nullaq. Persona huic
nostræ Confirmationi audeat contraire. Si quis vero
hanc nostræ Confirmationis Paginam infringere at:
tentaverit XXX librarum Auri purissimi medieta:
tem Cameræ Nostræ, et medietatem Ecclesiæ Aquile:
jensi pro pœna componat confirmation. Robur ob:
tinen. tam Nostra, quam Divi Henrici sexti Impe:
ratoris facta in antiquo suo Privilegio eidem Aqui:
lejensi Ecclesiæ, et super eisdem dato Quod hic de
verbo ad verbum est renovatum. Acta sunt hæc in
præsentia Sivuridi Augusten Episcopi, Conradi Spi:
ren Episcopi Regalis Aulæ Cancellarii Arthiucii Sen:
stenten Episcopi Conradi Ratisponen Epi Mana:
goldi Pictavien Epi, Conradi Brixinen Epi Jo:
Camaracen. Epi Engelardi Epi Caten, Fredrici
Tridentini Epi Geberardi Tergestini Epi Ludovi:
ci Ducis Bavariæ Comitis Gradi de Tollensten
Burchardi Megdeburgen Burgano Henrici Mar:
salci et aliorum quamplurium Testium.

Dat. Anno Domini MCCVIII apud Augustam Ind.e XII

Antonius Bellonus Not. descripsi
fideliter manu propria.

F 17

Arripui cum Petro Fratre iter die Jovis quarta Aprilis 1502 Brixinam versus jamdiu nos animo hue adhortante tam natale Genitoris solum, quam Affines nostros invisendi, et cognoscendi gratia. Paulum Petri Filium et Joannis Filiam Cristinam invenimus patrueles nostros. Paulum Petrus Frater ad Italiam invitavit natum annos circiter XXIII ut de facie judicavimus ut vel eum servaret vel saltem honorario aliquo munere dimitteret. Iter illud multum attulit tum laboris, [illegible] tum dispendii, nec periculi minus ob innumeras itineris difficultates, quas et vasta Rupes, et nives passim reddebant ut vix temperarim ab indignatione tantum abest ut Revisere Brixinam ausim sperare.

Nota, quod incidi in Febrem non ita multo post inde concitam

Antonius Bellonus Not.s

Opus est regredi ad Volum: extrascriptum 1501 sed sejunctum

Origo Almæ Urbis Venetiarum, 421 a Nativitate Domini.

Extracta ex Archivio Pataviensi antequam Palacium Concremaretur.

Anno Nativitatis Christi quadringentesimo vigesimo primo, ultimo Anno Papæ Innocentii I natio: nis Apponensis Patre Innocentio, Regno Patavi: ensium

viensium feliciter, et copiose florente Regentibus
Rempublicam. Galiano de Fontana, Simone de Glau-
conibus, et Antonio Calvo de Lovariis Consulibus,
Imperante Honorio cum Theodosio Filio Archadii, De-
cretum est per Consules, et Senatum Pataviensium
ac delectos Primates Popularium ædificare Urbem
circa Rivum altum, et Gentes circumstantium In-
sularum congregare, ibidem Terram unam potius
quam plures Portus habere, Classem paratam tene-
re, et hac Maria perlustrare. Et si casus Bellorum
accideret, Hostiumve potentia cogeret, securum illuc
habere Refugium. Et visa Gothorum multitudine,
et insania verebatur, et recordabatur, quod in An-
no Christi 413 ipsi Gothi cum Rege eorum Ala-
rico venerant in Italiam, et ipsam Provinciam igne
et ferro vastatam reliquerant et ad Urbem processe-
rant spoliantes eamdem. Unde Patavienses motum
Gothorum jam alias factum, et qui eo tempore fie-
bat a parte Australi et occidentali, metuentes, Anno
prædicto. s. 421 die XVI Martii Decreverant Urbem
Portualem, et refugialem construere circa Hostia
Fluvii prædicti, ubi dicitur Rivus altus, quam ex
collectis multis Insulis Maris, et Lacunarum, et Gen-
tibus de Provincia Venetiæ fecerunt, et voluerunt
Venetias appellari. Et missis illuc tribus Consuli-
bus, qui superederent per bitennium dispositioni
operis, die XXV Martii principium Fundamenti

jactum

factum fuit circa horam meridiei Ad laudem Dei etc.

Nomina Consulum missorum fuerunt hæc...

Aldebertus Falerius)
Thomas Gardianus } Consules missi Anno 421
Gonodaulus ...)

Laurentius Cavilla)
Maximus Lucius } Consules missi Anno 423
Brago Fustascus...)

Ego Antonius Bellonus hæc descripsi manu propria

Ex Volumine extrascripto 1500

Savorgnanorum pro Gussignaco, Prædemano et Terentiano

In Christi Nomine Amen. Anno Domini millesimo tricentesimo vigesimo tertio Indictione sexta die quinto exeunte Octob. Præsentibus Nobb. Viris Dnis Hugone de Durino Comitatus Goritiæ et Terræ Tarvisii Capitaneo Generali Dno Rughone de Hebristayn M.ro Curiæ Dnæ Comitissæ Goritiæ Isto Serbenoo de Aurisperch Berrardo de Hebristayn Militibus, Otyl dicto Floyaner de Cormono Alberto Scriba Dominæ Comitissæ, et Linvo de Goritia, Dno Bernardo de Strasoldo Dno Francisco (de Manzano

Manzano. Dno Guicardo de Raspurch, Nicolao Filio q.m Dni
Federici de Gormono Testibus, et aliis pluribus fide dignis
Cum Magnificus et potens Vir q.m Dnus Henricus Illus:
tris Goritiæ et Tyrolis Comes Aquilegensis Brixinensis
et Tridentinensis Ecclesiarum Advocatus Civita:
tis Tarvisii, et eius districtus pro regia Majestate Vica:
rius Generalis prætio, et foro tricentarum unius Mar:
charum sol. den. per se, suosque Hæredes fecisset datam
venditionem et traditionem Dno Federico de Savorgna:
no Filio q.m Dni Constantini de Utino pro se, suisque
Hæredibus recipienti de Dominio, Jurisdictione Jure,
Actione et Advocatia, quod et quam idem Dnus Comes
habebat, seu visus extitit habere et ipse, et Progenito:
res sui visi sunt habuisse de consuetudine, vel de ju:
re in Villis de Cussignacco, Pradamano, et Terenzano et
in omnibus eorum pertinentiis jure recti, et legalis
feudi ipsius Dni Comitis, secundum quod continere
dicebatur publicis Instrumentis manu Henrici Nota:
rii de Orzono ipsius Dni Comitis Officialis, et Scri:
bæ, et Marchabini Notarii de Tervisio et cum idem
Dnus Comes dare et solvere teneretur prælato Dno
Federico certas pecuniarum quantitates et maximè
mille sex librarum veronensium parvulorum, et soli:
dorum parvulorum tredecim in una parte, pro qui:
bus mille sex librarum parvorum, et solidorum par:
vulorum tredecim Nobb Viri Dni Odorlicus de Cuca:
nea, Federicus de Hebrystain Mariscalcus ipsius Dni Co:
mitis, et Jacobus de Gormono Milites extiterant fi:
dejussores

Fidejussores et collegati erant, ad eundem Stannum in Hoste-
ria, seu Hospitio et abinde non recedendo donec de ipsis
mille sex libris veronensium parvorum et solidis par-
vulorum tredecim eidem Dño Federico cum damnis et
expensis fuerit plenariè satisfactum, Spectabilis Dña
Beatrix Illustris Comitissa Goritiæ, et etiam Prolis
tamquam Administratrix Comitatus Goritiæ et Bono-
rum Magnifici Viri Dñi Joannis Henrici Filii et
Comitis Comitatus prædicti volens providere indem-
nitati dicti Filii sui pro dictis tricentis una Marchis
solidorum, et pro prædictis mille sex libris veronen-
sium parvorum, et solidis parvulorum tredecim quos
quidem precium capit in summis Marchas quadrin-
gentas viginti sex, Fertone, tres solidorum et solidos
tredecim per se, et nomine et vice dicti Filii sui fe-
cit Datam Venditionem, et Traditionem eidem Dño
Federico pro se suisque Hæredibus ementi et recipienti
de Dnio Jurisdictione Jure, Actione et Advocatia quod
et quam Progenitores Filii sui habuerunt seu Pater
suus habuit vel visus fuit habuisse in Villis de Pra-
demano, Guvignaco et Terenzano et eorum Pertinen-
tiis jure recti et legalis Feudi Filii sui Ad habendum,
tenendum, possidendum, et quamcumque suam volun-
tatem de cætero jure feudi semper salvo absque con-
tradictione, ac repetitione vel impedimento ipsius Dñæ
Comitissæ et Dñi Comitis Filii sui prædicti, vel alicu-
jus personæ, hoc salvo, quod si in prædictis Villis vel
aliqua earum et ipsarum pertinentiis maleficium aliquo-

committeretur

committeretur pro quo quis debeat in persona puniri tunc ipse Dnus Federicus vel ejus Hæredes, aut ejus Officialis vel Castaldio malefactorem hujusmodi extra Villam dare et consignare per cingulum debeat directo Dno Comiti vel suis Hæredibus vel ipsius aut ipsorum Officiali sive Castaldioni de Flambri ab eodem ut justum fuerit puniendum Promittens præfata Dna Comitissa pro se, et nomine quo supra cum obligatione omnium bonorum dicti Dni Comitis Filii sui per manum et fidem præstitam in manu Nob: Viri Dni Hugonis de Duvino Testis supradicti nomine Sacri: prædictam venditionem, traditionem et datam perpetuò firmam habere, et tenere, et nullo tempore contradicere, facere, vel venire de jure, vel de facto, nec quæstionem aliquam eidem Emptori vel suis Hæredibus facere vel movere, nec volenti facere consentire, sed prædictum Dominium, Jurisdictionem, Jus, Actionem, et Advocatiam cum omnibus eorum juribus ab omni Homine, et ab omni parte et Persona, Collegio et Universitate varentare, defendere et ligitimè disbrigare sub pœna dupli valoris dictorum bonorum minus quinque solidorum veronensium parvulorum stipulatione promissa, qua soluta vel non præsens Instrumentum et omnia quæ continentur in ipso obtineant plenum robur. Ceterum promisit Dna Comitissa prædicta sub pœna prædicta facere, et operari cum effectu dar omni exceptione remota, quod Ser.mus Vir Dnus Henricus Boheminæ,

et Poloniæ Rex, Karintiæ Dux, Goritiæ et Thyrolis Comes et quicumque fiet tutor, vel Administrator dicti Filii sui prædictas Venditiones factas tam per prædictum q.m Dnum Henricum Comitem Goritiæ, quam per ipsam laudabit, ratificabit, et approbabit.

Acta sunt hæc in Monasterio Rosacensi in Choro Ecclesiæ prædicti Monasterii ante Aram S. Petri.

Et ego Franciscus Filius Pelegrini de Cornu Imperiali auctoritate Notarius prædictis omnibus interfui, et rogatus scripsi.

Ego Antonius Bellonus Notarius descripsi fideliter ab autentico et publicato in membrana sub signo, et nomine dicti Francisci, et feci transumptum authenticum cum Decreto Mag.ci Dni Lt et subscriptione trium aliorum Notariorum.

Nos Henricus Dei Gratia Bohemiæ et Poloniæ Rex, Karintiæ Dux, Thyrolis, et Goritiæ Comes notificamus universis præsentium inspecturis quod Nos tamquam Tutor et tutorio nomine patruelis Nostri dilecti Joannis Henrici Sp.lis Comitis Goritiæ, Venditiones pignorationes et ratificationes, quas quondam Patruus noster dilectus Henricus Spect.lis Goritiæ Comes sive Matertera Nostra dilecta Beatrix Illustris Comitissa ibidem sua Concthoralis fecerunt Federicco de Savorgnano Filio q.m Constantini de Dominio Jurisdictione et Advocatia Villarum Pretemani Cussignachi et Terenzani

zani

zani cum omnibus eorum Pertinentiis pro ut conti=
netur publicis Instrumentis scriptis per Henricum
Notz. de Orzona Officialem et Scribam dicti q.m Patrui
nostri, Marchalonum Notz de Tarvisio, et Franciscum
Notz de Gorna, seu alios eidem Federico, ratificamus
et approbamus, seu authoritate præsentium confir=
mamus. Dantes ei pntes Litteras nostro Sigillo mu=
nitas in Testimonium super eo. Datz Goritiæ die
XIII Maii Septimæ Indictionis Millesimo tricentesimo
vigesimo quarto

Ego idem Antonius Bellonus Notz descripsi ab existente
in Membrana carente tamen subscriptione, et sigillo.

Nota, quod vidi in Protocollo D. Walteri Notz.
Cta in 1286. 10 Mense Majo ~~et~~ Mag: D. Alber=
tus Comes Goritiæ promisit D. Philippo ppto S.
Stephi quod usque ad Annos septem non retinet
Advocatiam, Albergarias cruentas videlicet Cus=
signaci, Terenzani suprad.t &c.

pa: fin: Tursii donantur Civitate Veneta.

Michael Steno Dei Gratia Dux Venetiarum &c. universis, et
singulis tam amicis, quam fidelibus et tam præsen=
tibus, quam futuris præsens Privilegium inspecturis
Salutem et sinceræ dilectionis affectum. Tanto beni=
gnius Ducalis Providentia consuevit personas pru=
dentes sibi devotas, et fideles honoribus prævenire,
ipsarumque fidem, et devotionem dignis retributioni=

bus

bus compensare ac ipsas liberalibus favoribus cumulare
et ipsas petitiones liberalius exaudire quanto Ducatui
nostro devotiores fide et operibus se ostendunt. Atten-
dentes igitur multiplices fidei puritatem et devotionis
plenitudinem quam prudens Vir Nicolaus del Terso q.m
Joannis de Utino ad nostrae Magnitudinis excellentiam
habere promptis affectibus se ostendit qui in agendis
Nostris Ducatum Nostrum et singulares personas ejus-
dem tangentibus promptum et devotum laudabiliter
et incessanter se praebuit atque praebet supplicationi-
bus nobis suapte porrectis gratiosius annuentes cum
Nostrorum omnium Consiliorum et ordinamentorum
necessaria solemnitate servata perpetuo in Nrum Ci-
vem et Venetum de intus Eum cum suis Filiis et He-
redibus recepimus atque recipimus et Venetum et Ci-
vem nostrum de intus in Venetiis fecimus et faci-
mus et pro Veneto et Cive nostro de intus in Vene-
tiis deinceps haberi et procurari omni effectu et pleni-
tudine volumus et tractari firmiter statuentes quod
singulis libertatibus beneficiis immunitatibus et ho-
noribus quibuscumque quibus alii nostri Cives et
Veneti de intus gaudent, et perfrui dignoscuntur Idem
Nicolaus del Terso cum suis Filiis et Heredibus gaudeat
et fruatur, cum Conditione, quod in Fontico Teutonico-
rum, seu cum Teutonicis mercari non possit secun-
dum formam Consilii. Nobis quoque idem Nico-
laus solemniter ad Sancta Dei Evangelia praestitit
fidelitatis debitum juramentum. In praemissorum

autem

autem fidem et evidentiam pleniorem præsens Privilegium fieri jussimus, et Bulla nostra plumbea muniri. Datum in Nostro Ducali Palatio Anno Dominicæ Incarnationis Millesimo quadringentesimo sextimo die penultimo Mensis Novembris prima Ind.

Ego Antonius Bellonus Not: a Bulla authentica in membrana sub plumbo expedita descripsi, rogatus &c.

Privilegium Comitatus Mag.rum D.rum Turrianorum descriptum ab authentico per me Antonium Bellonum Notarium.

Carolus Quintus Divina favente Clementia Romanorum Imperator Augustus, Rex Germaniæ, Hispaniarum, utriusque Siciliæ, Hierusalem, Ungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Insularum Balearium, Sardiniæ, fortunatarum et Indiarum ac Terræ firmæ, Maris Oceani &c. Archidux Austriæ Dux Burgundiæ Lotharingiæ Brabantiæ Lymburgiæ Lucemburgiæ Gheldriæ Wirtembergæ &c. Comes Habspurgi, Flandriæ, Tyrolis Arthesiæ et Burgundiæ, Palatinus Hannoniæ, Holandiæ, Zelandiæ, Ferreti, Kiburgi, et Hamurci ac Zutphaniæ Landegravius Halsatiæ, Marchio Burgoniæ et Sacri Romani Imperii &c. Princeps Sueviæ Dominus Frisiæ Molinæ, Salinarum, Tripolis, et Mechliniæ &c. Nobilibus Nostris, et Imperii

Sacri

Sacri fidelibus dilectis Hieronymo Michaeli et Aloysio Turriano Fratribus Germanis et Nicolao eorum Fratri Patrueli Comitibus Vallis Sasenæ Militibus, sive Equitibus auratis Gratiam nrām Cæsaream, et omne bonum

Deus Opt: Max: Genus humanum vario multiplicique Graduum, et Ordinum discrimine sejungens hoc præcipuè Imperatoribus, et Regibus veluti peculiare munus esse voluit ut Subditorum commodis atque incremento assidua cura, perennique studio invigilarent, neque quidq esse arbitramur quo Reges atque Principes Diis immortalibus propriùs accedant quam bene de humano genere promerendo. Hinc nimirum fœlicis optimi, ac Patris Patriæ acclamationes hac via plerique Prædecessores nostri immortalitatem consecuti sunt, cum virtutem extollunt, cum præclarè gestis suos honores, sua præmia decernunt, omnesque conatus ad eorum dignitatem conservandam et augendam convertunt qui reliquis præsertim virtute veræ nobilitatis alumna præstant. Nos itaque, qui Prædecessorum nostrorum vestigiis insistere semper studuimus, hanque partem ab illis veluti per manus traditam minimè negligendam arbitrati, Vos, qui ex Nobili et antiqua Familia originem ducitis, Nobisque à fide dignis commendamini, ob egregias virtutes vestras, et merita, ob Fidem, et Devotionem erga Sacrum Imperium dignos censuimus, quos gratia nostra Cæsarea

complectimur

complectimur et eo potissimum munere donaremus quod
et Vos redderet insigniores et in Vobis Posteritas vestra
non virtutis modo specimen ad imitandum haberet ve-
rum etiam ubique perpetuum decus, seu ex perenni
fonte haurire posset Quum itaque Familia et Majo-
res vestri retroactis jam olim temporibus Comites
Vallis Sassennæ fuisse eumque Titulum injuria tem-
porum amisisse perhibeantur, Cupientes ob prænarra-
tas virtutes et Officia vestra hujusmodi Dignitati ve-
stræ cense vanæ et augendæ clementer consulere mo-
tu proprio animo deliberato, sano Principum Comi-
tum Procerum et Fidelium nostrorum accedente con-
silio et de certa nostra scientia et Romanæ Imperi-
alis Potestatis plenitudine hujusmodi Titulum, et
Dignitatem Comitalem in Vos recognoscentes, Confir-
mantes, et Innovantes Vos prænominatos Hieronymum
Michaelem Aloysium, Nicolaumque de Turriano, nec
non Hæredes vestros legitimos a Vobis, et quolibet ve-
struum descendentes in perpetuum a novo quatenus
opus est in veros, et Nobiles Comites Vallis Sassennæ
ereximus, fecimus, et creavimus, sublimavimus, et in-
signivimus ac tenore præsentium erigimus facimus crea-
mus, sublimamus et Nobili Comitatus Vallis Sassennæ
Titulo decoramus, et gratiosius insignimus. Decernen-
tes Auctoritate Nostra Cæsarea et volentes expresse, quod
vos prædicti Hieronyme, Michael, Aloysi et Nicolae,
ac quilibet vestruum, et Hæredes vestri legitimi ubi-
que locorum et Terrarum in omnibus Statibus rebus

et

et Causis Ecclesiasticis et Prophanis sese Vallis Sassenæ
Comites dicere scribere et nominare et ab universis et
singulis cujuscumque Dignitatis Præminentiæ Status
Gradus Ordinis et Conditionis existant dici haberi,
nominari et reputari et tam in Judicio, quam extra,
nec non in omnibus et singulis honestis decentibusq,
actibus et exercitiis Conventibus Sessionibus et Officiis
illis Dignitatibus, Nobilitatibus Insignibus, Juribus Po:
testate Honoribus Privilegiis Gratiis, Libertatibus,
et Consuetudinibus per Sacrum Romanum Imperium
et ubique Locorum, et Terrarum gaudere possitis et
valeatis et continuè perfrui: quibus Progenitores ves:
tri gavisi sunt ac cæteri Sacri Imperii Comites,
et illustrissimæ et dignissimæ Prosapiæ utuntur, po:
tiuntur atque gaudent consuetudine vel de jure non
obstantibus in contrarium facientibus quibuscumque
supplentes omnem defectum, si quis ratione solem:
nitatis omissæ dubia interpretatione sententiarum
aut verborum, seu alio quovis modo compertus fuerit
in præmissis de plenitudine potestatis nostræ Cæsareæ,
nostris tamen et Imperii Sacri, ac quorumlibet aliorum
Juribus in his semper salvis. Cæterum, quo vos præno:
minatos Hieronymum, Michaelem, Aloysium, et Ni:
colaum, Comites Vallis Sassenæ uberiori gratia prose:
quamur, quo et ipsi munere nostro et in alios vos
Munificos exhibere possitis Motu, Scientia, Auctorita:
te et Potestate prædictis Vobis ac Descendentibus Ves:
tris prædictis Masculis, qui tamen idonei sanæ men:

tis

tis, et legitimæ ætatis fuerint damus, concedimus et
impartimur plenam facultatem et potestatem, qua
possitis et valeatis et vestrum ac Descendentium
vestrorum quilibet possit et valeat facere et creare
Notarios publicos seu Tabelliones et Judices ordinarios
ac universis Personis quæ fide digne habiles et idoneæ
sint super quo conscientias vestras oneramus Notaria-
tus seu Tabellionatus et Judicatus ordinarii Officium
concedere et dare, ac eos et eorum quemlibet per pen-
nam et Calamarium, prout moris est, de prædictis
investire, dummodo tamen ab ipsis Notariis publicis,
seu Tabellionibus et Judicibus ordinariis per vos crean-
dis debitum fidelitatis recipiatis, et Descendentes [illegible]
recipiant corporale et proprium juramentum in hunc
modum videlicet quod erunt Nobis et Sacro Romano
Imperio et omnibus Successoribus nostris Romanorum
Imperatoribus et Regibus legitime intrantibus fideles
nec unquam erunt in consilio ubi nostrum pericu-
lum tractetur sed bonum et salutem nostram de-
fendent fideliterque promovebunt damna nostra
pro sua possibilitate vitabunt et avertent. Præterea
Instrumenta tam publica, quam privata; Ultimas Volun-
tates Codicillos Testamenta quæcumque Judiciorum
acta ac omnia alia et singula quæ illis et cuilibet
ipsorum ex debito dictorum Officiorum facienda occur-
rerint, vel scribenda, juste, pure, fideliter omni simu-
latione, machinatione, falsitate et dolo remotis scribent
legent, facient, atque dictabunt non attendendo odium

premium

pecuniam munera aut alias passiones vel favores, Scripturas vero quas habebunt in publicam formam redigere in membranis mundis aut papyro, non tamen chartis abrasis, fideliter secundum Terrarum consuetudinem conscribent legent facient, atque dictabunt Causasque Hospitalium, et miserabilium personarum, nec non Pontes et Stratas publicas pro viribus promovebunt sententiasque et dicta Testium donec publicata fuerint et approbata sub secreto fideliter retinebunt omniaque alia et singula recte, juste, et pure facient quae ad dicta Officia quomodolibet pertinebunt consuetudine vel de jure, quodque hujusmodi Notarii publici seu Tabelliones, et Judices ordinarii per vos, et Descendentes vestros antedictos creandi possint, et valeant per totum Romanum Imperium, et ubique Terrarum facere, scribere et publicare Contractus, et Instrumenta quaecumque, Judiciorum acta Ultimasque Voluntates, Decreta, et Auctoritates interponere in quibuscumque contractibus requirentibus illa, vel illas ac omnia alia facere, publicare et exercere, quae ad dictum Officium publici Notarii, seu Tabellionis, et Judicis ordinarii pertinere, et spectare noscuntur. Insuper vobis praefatis Hieronymo, Michaeli Aloysio, et Nicolao Comitibus Vallis Sassenae ac Descendentibus vestris, ac vestrorum cuilibet concedimus et elargimur quod possitis, et valeatis et quilibet vestrum possit et valeat naturales Bastardos, Spurios Manseres Nothos Incestuosos copulative, vel disjunctive, et quoscumque alios ex illicito et damnato coitu procreatos viventibus, vel

etiam

etiam mortuis eorum Parentibus legitimare Illustrium tamen Principum Comitum et Baronum Filiis dumtaxat exceptis, et eos ad omnia et singula jura legitimè restituere et reducere omnemque geniturae maculam penitùs abolere, ipsos restituendo et habilitando ad omnia, et singula jura Successionum et Haereditatum bonorum paternorum et maternorum feudalium, et emphiteoticorum etiam ab intestato Cognatorum et Agnatorum et ad honores, dignitates et omnes actus legitimos ac si essent de legitimo Matrimonio procreati objectione prolis illicitae penitùs quiescente, et quod ipsorum legitimatio ut supra facta pro legitimè facta maximè habeatur, et teneatur, ac si foret cum omnibus solemnitatibus juris quarum defectus specialiter auctoritate imperiali supplere volumus et intendimus, dummodo tamen legitimationes hujusmodi per vos, et Descendentes vestros antedictos, et vestrum quemlibet fiendae non praejudicent Filiis et Haeredibus legitimis et naturalibus sintque ipsi per vos, et Descendentes vestros praedictos legitimati de Familia Agnatione et Casata Parentum suorum ac Arma et Insignia eorum portare possint et valeant efficianturque Nobiles si Parentes eorum Nobiles fuerint, possintque ac debeant omnibus actibus publicis et privatis officiis Juribus, Honoribus, et Dignitatibus uti, frui et gaudere quibus veri legitimi consuetudine vel de jure gaudent utuntur et fruuntur, non obstantibus quibuscumque legibus, Decretis, Statutis, Consuetudinibus, ac aliis quibuscumque in contrarium facientibus, quibus omnibus et sin-

gulis

eadem motu scientia auctoritate, et potestate, quibus supra
in quantum huic nostro Indulto, et Concessioni contraveni-
rent vel quovis modo contravenire possent derogamus et
derogatum esse volumus per praesentes. Similiter eadem au-
ctoritate Caesarea vobis Hieronymo Michaeli Aloysio et
Nicolao Comitibus Sassenae ac descendentibus vestris au-
ditis et vestrum cuilibet damus et impertimur plenam
facultatem et potestatem qua possitis et valeatis et quili-
bet vestrum possit et valeat Filios adoptare et arrogare
et eos adoptivos et arrogatos facere constituere et ordi-
nare nec non Filios legitimos et legitimandos adopti-
vosque emancipare et adoptionibus arrogationibus et
emancipationibus quibuscumque omnium et singulorum
et infantium et adolescentium consentire, et veniam
aetatis supplicantibus concedere, auctoritatem, et Decretum
in omnibus interponere, Servos etiam manumittere ma-
numissionibusque quibuscumque cum vindicta, vel sine,
et Minorum alienationibus, ac alimentorum transactioni-
bus auctoritatem, et Decretum interponere, possitisque et
valeatis Minores, Ecclesias, et Communitates altera parte ad
id prius vocata in integrum restituere et integram resti-
tutionem eis, vel alteri ipsorum concedere juris tamen
semper ordine servato nec non Tutores Curatores confir-
mare, dare, et constituere, ipsosque causis legitimis sub-
sistentibus ammovere. Ad demonstrandam vero Nostrae
uberioris erga vos gratiae abbundantiam Vos praedictos Hie-
ronymum Michaelem Aloysium, et Nicolaum Comites

Vallis

Vallis Sassena motu nostro proprio Milites, et Equites
auratos creavimus fecimus et constituimus, ac Titulo
et Dignitate militari decoravimus prout tenore præ-
sentium ex certa scientia et Auctoritate nostra Cæsarea
Vos Milites, et Equites auratos facimus creamus con-
stituimus et decoramus ac ad statum militarem assum-
mus et militantibus fasciis, militarique Cinguli decore
insignimus et omnia ad hunc ordinem pertinentia or-
namenta Vobis gratiose Concedimus, et elargimur. Decernen-
tes et auctoritate nostra Cæsarea statuentes ut de cætero
ubicumque locorum, et Terrarum in omnibus et singulis
Exercitiis Studiis Actibus et Officiis illis honoribus Juri-
bus Consuetudinibus Privilegiis, Insignibus Prærogati-
vis, et Gradibus tam realibus quam personalibus, et mixtis
uti frui et gaudere possitis et valeatis, quibus cæteri
a Nobis stricto ense Milites, sive Equites aurati Creati
gaudent, et utuntur quomodolibet consuetudine, vel
de jure omni et quacumque contradictione, et impedi-
mento cessante. Nulli ergo omnino Hominum liceat
hanc nostræ Confirmationis, Innovationis, Creationis Erec-
tionis Constitutionis, Concessionis Suppletionis, Decre-
ti Voluntatis Privilegii, Indulti et Gratiæ paginam in-
fringere, aut ei quovis ausu temerario contraire, seu con-
tra præmissa vel præmissorum aliquod facere, vel veni-
re in Judicio, vel extra. Si quis autem id attentare præ-
sumpserit Indignationem nostram gravissimam, ac pœ-
nam quinquaginta Marcharum auri puri ærario nostro

seu

seu. Fisco imperiali, totidem parti læsæ applicandam toties, quoties contrafactum fuit; se noverit irremissibiliter incursurum. Harum testimonio litterarum manu nostra subscriptarum et sigilli nostri Cæsarei appendentis munitarum. Dat. in Civitate nostra Barcinonæ die vigesima sexta Mensis Maii Anno Domini Millesimo quingentesimo trigesimo tertio. Imperii Nostri decimo tertio et Regnorum Nostrorum decimo octavo.

Ad Mandatum Cæsareæ, et Catholicæ Majestatis proprium

Sigillum O D Imperatoris   Obernburger C

a tergo sic est, videlicet   Tax. Ducati Trecenti intuitu Mag.^{ci} D. Oratoris Venetiarum.

Ego Antonius Bellonus Not.^{s} a vero, et autentico Privileggio descripsi

Privilegium de Civilitate Bononiensi Amaseis Restituta.

Franciscus Guicciardinus utriusq. juris Doctor Reverendmi et Illmi in Christo Patris, et D.D. Innocentii Miseratione Divina S. Mariæ in Donnica Diaconi Cardinalis Cibo nuncupati in Civitate Bononiæ, Exarcatu Ravennæ ac tota Provincia Romandiolæ pro Sanctmo Dño nro Papa et Sede Apostolica Legati de latere,

Vicelegatus

Vicelegatus, et Gubernator Apostolicus Dilecto nobis in Christo Gregorio Amaseo liberalium Artium ac Juris utriusque Doctori Laico Utinensi q.m Joannis Amasei Nobilis Utinensis tuusque Gregorii Filio Romulo nec non Pompilio et Theophrasto ejusdem Romuli Filiis et insuper Cælio Jur. scholastico q.m Hieronymi liberalium artium ac Medicinæ Doctoris Fratris præfati Gregorii salutem in Domino sempiternam.

Exigit nostræ Devotionis affectus, quem ad Sanctam Romanam Ecclesiam, illiusque statum, ac Sedem Apostolicam gerere comprobamini, ut votis, et petitionibus vestris favorabiliter annuentes vos Civis nomine et titulo hujus inclitæ Civitatis Bononiæ decoramus. Sane nobis nuper pro parte vestra exhibita petitio continebat, quod quondam olim Masius q.m Bonarossæ de Bononia, qui dum in humanis ageret Nobilis ex origine propria paterna et avita et ultra Civis Bononiensis fuerat a dicta Civitate ob bella tunc gravissima exterris in Forumjulium in Civitatem Utinensem transmigrasset ubi per spacium circiter ducentorum viginti quinque annorum una cum Sobole, ac Descendentibus moram traxit ex quo Masio inter alios ejus Liberos, et Descendentes ordine successivo Henricus Filius, ex quo Leonardus, ex quo Dominicus, ex quo Joannes ex quo tu Gregori, ex quo tu Romule, ex quo vos Pompili, et Theophraste, nec non ex prædicto Hieronymo Doctore tu Cæli, omnes plane virtutibus, disciplinis,

ac

ac liberali indole præditi quique ex Nobili Familia Utinensi procreati extitistis, Quapropter desideraretis ad præfatam Civitatem Bononiensem, quæ Patria vestra primaria, ex quâ ut supra oriundi fuistis, extitit, jure Postliminii redire et ad illam restitui, ac de cetero in ea cum Familia, et descendentibus vestris prout Antecessores vestri consueverant habitare et commorari nec non prærogativis eorumdem Antecessorum vestrorum in omnibus, et per omnia perinde ac si dictus Marius unde vestrorum Amasei cognominati estis ab eadem Civitate minime discessisset sed in ea cum omnibus suis Descendentibus continuo permansisset. Quare pro parte vestra fuit humiliter supplicatum, ut vos, et quemlibet vestrum, ac Descendentes vestros per lineam masculinam in perpetuum ad dictam Patriam vestram antiquam jure postliminii restituere, et præfatæ Civitatis Bononiæ Nobiles Cives agnoscere, ac in aliorum Civium numerum, et Consortium aggregare, ac aliàs vobis in præmissis providere dignaremur, attento maxime quod tu Romule Uxorem Nobilem Bononiensem duxisti et quia superiùs nominatos Filios Pompilium, et Theophrastum Bononiæ procreasti et educasti, ac per annos jam viginti et unum in hoc publico Gymnasio humanitatis studia profiteris, nec non primi Secretarii Magnificorum Dominorum XL.^ta^ Officio fungeris, ac insuper quod quarto abhinc anno Civitate donatus

es

es in forma amplissima, et item attento quod vos omnes
in Civitatem Bononiensem remigrandi eamdem fami:
lia ac facultatibus vestris accumulare, doctrina atque
industria pro viribus honestare decrevistis. Nos itaque qui
Civitates omnes nostræ Gubernationi subiectas præsertim
vero hanc insignem quæ Mater esse dignoscitur, et caput
aliarum Legationis hujusmodi Civitatum personis ma:
ximè, industria, scientiis, bonis moribus, et aliis præcla:
ris virtutibus præditis repleri nostris potissime tempo:
ribus intensis desideramus affectibus vos præmissorum
intuitu gratioso favore prosequi volentes, hujusmodi in
hac parte supplicationibus inclinati, vos, et quemlibet
vestrum ac descendentes vestros præfatos, accedente tamen
ad hoc Magnificorum Dominorum Regiæ ejusdem Civita:
tis Bononiensis expresso consensu ad Civitatem et Pa:
triam vestram primariam prædictam Apostolica et
Gubernationis nostræ hujusmodi Auctoritate qua fun:
gimur in hac parte tenore præsentium jure postlimi:
nii restituimus, ac ipsius Civitatis Bononiensis Cives
creamus, facimus, constituimus, decernimus, et deputa:
mus nec non aliorum Civium numero, et consortio
hujusmodi favorabiliter agnoscentes aggregamus, et
connumeramus, vobisque, et cujuslibet vestrum, ac aliis
prædictis, ut omnibus, et singulis honoribus, commodis,
præminentiis, dignitatibus, ac prærogativis realibus, et
personalibus, ac etiam mixtis, quibus alii veri origina:
rii antiquæ Civitatis Bononiensis ex origine propria,
primaria

paterna et avita et ultra Cives ex dispositione utriusque juris et statutorum, et provisionum et constitutionum ejusdem Civitatis Bononiensis utuntur, potiuntur gaudent etiam quoad omnia et singula Statuta, Leges, Provisiones, Constitutiones et Consuetudines Civitatis Bononiensis hujusmodi in iis, videlicet, qui honorem, dignitatem et utilitatem ac exercitia Officia, et Congregationes tam in Societatibus quam Collegiis quibuscumque etiam dilectorum nostrorum in Christo Doctorum, et Magistrorum Universitatis Studii dictæ Civitatis Bononiensis concernant, quæ omnia etiam quoad vos, et alios præfatos locum sibi vendicare, et effectum sortiri volumus, uti potirique et gaudere liberè et licitè possitis et valeatis auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus. Quodque vos, et quilibet vestrum, ac alii prædicti de cetero perpetuis futuris temporibus, et quibuscumque personis pro veris originariis ipsius Civitatis Bononiensis Civibus ex origine propria, paterna, et avita, ac ultra venientibus, ac descendentibus et ut tales habeamini, ac teneamini, reputemini, et tractemini, ac haberi, teneri, reputari, et tractari debeatis, nec non quatenus ad hoc capaces, et habiles pro tempore reperti fueritis, et aliquis vestrum repertus fuit conjunctim, vel divisim ad Ancianatus, et Collegii Confalonierum, ac omnia, et singula alia Officia, et dignitates, honores, et utilitates præfatæ Civitatis Bononiensis ac Doctoratus, et alios enim tam Canonici, et Civilis Jurium

rum, quam Artium et Medicinæ facultatibus gradus recipi et admitti ac tam in Magisterio Doctorum et Magistrorum facultatibus hujusmodi quam Judicum et Judicii Mercatorum Collegiis ipsius Civitatis Bononiensis una cum Gallaritis emolumentis et gravaminibus consuetis in omnibus et per omnia perinde ac si vere originarii Cives ex origine propria paterna, et avita ac ultra essetis impoperdari debeatis ejusdem Auctoritate et tenore decernimus et declaramus volentes præcipue quod omnia Statuta Leges Ordinationes et Provisiones hujus Civitatis et Communis Bononiensis erga vos omnes, vestrosque Descendentes prædictos secum sibi vindicent et valeant et pro vobis, ac aliis omnibus deinceps perpetuo observentur eo modo quo pro aliis veris et originariis Civibus Bononiæ valent observantur et observari debent Mandantes moderno et pro tempore existenti Potestati dictæ Civitatis Bononiæ, et quibuscumque aliis Judicibus et Officialibus Civitatis Bononiæ et ejus Comitatus, et Districtus prædictorum præsentibus, et futuris, ceterisque, ad quos spectat et spectabit seu spectare poterit quomodolibet in futurum ut omnia et singula præmissa observent, ac vos omnes supradictos in omnibus et singulis præmissis pro veris, et originariis Civibus Civitatis Bononiæ ex origine propria paterna, et avita hujusmodi, et ultra ut præfertur habeant tractent reputent et teneant ac ab aliis hujusmodi teneri, tractari, reputari, et observari faciant, mandent, et permittant. Decernentes insuper ex nunc irritum et inane, si secus super iis a quoque scienter vel ignoranter

ignorante attentari. Non obstantibus Constitutionibus, Ordi=
nationibus apostolicis, et juramento Confirmationibus Apos=
tolicis vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, Consue=
tudinibus Provincialibus, Reformationibus, Decretis Juribus
et Legibus tam communibus quam municipalibus Civi=
tatis Bononiæ et illius Collegiorum eorundem præser=
tim vero non obstantibus illis quibus expresse caveri
dicitur quod Cives ex Privilegio seu præmissa recipi ac
admitti non debeant quibus omnibus etiam si de illis, eo=
rumque totis tenoribus pro eorum sufficienti derogatione
specialis et individua, non autem per clausolas genera=
les idem importantes mentio seu quævis alia expressio ha=
benda foret tenore, hujusmodi ac si de verbo ad verbum
insererentur præsentibus pro sufficienter expressis habentes
illis aliis in suo robore permansuris hac vice dumtaxat mo=
tu proprio et ex certa nostra scientia, cum spontanea tamen
voluntate et consensu prælatorum Magnificorum Dnum
XL^{ta} specialiter, et expresse harum serie derogamus, cete=
risque contrariis quibuscumque, quandoquidem vos et Descen=
dentes vestros, ut antedictum est recognoscimus, et in pris=
tinum jure postliminii redintegramus et restituimus ac
pariter Nobiles Cives creamus et facimus. In quorum
omnium, et singulorum præmissorum fidem, et Testimoni=
um præsentes Litteras fieri, sigillique præfati Rmi Dni
Legati fecimus appensione communiri. Dat. Bononiæ
in Palatio nostræ Solitæ Residentiæ die XXIII Mensis Ju=
nii Anno M.D.XXXIII Pontificatus vero Ssmi D.
N.D. Clementis Divina Providentia Papæ VII Anno X

Franciscus

Franciscus Gubernator et Vicelegatus

Al Mathessellan Cancellarius

L.S.N. Ego Antonius Bellonus q.^m S. Lucæ Brixinensis Not.^s p.^ca App: Imp: Auctoritate suprascriptum Privilegium subscriptione mea roboravi cum signo, quia cum infrascriptis Notariis recensitum et auscultatum concordat in omnibus cum litteris Privilegii authentici ante conscriptam habentis Sigillum in pendi

L.S.N. Et ego Valerius Pictorius olim Egregii S. Hieronymi de Pictoribus Civis et Not.^s Utin. P.^cus Imperiali Auctoritate Not.^s, et (at) præsens Prior sp. Collegii Not. Utin. communiv. suprascriptum Privilegium mea subscriptione cum signo quia per me auscultatum cum supra et infrascriptis Not.^s concordat in omnibus cum authentico Privilegio quod est cum Sigillo in pendenti

L.S.N. Et ego Petrus Hieronymianus q.^m integerrimi Viri S. Bertrandi Civis et Not. Collegiati Utini P.^cus Imp.^li Auctoritate Not.^s et Colleg.^tus Utini suprascripto Privilegio subscripsi me cum Signo quia cum authentico concordat et auscultavi cum supra et infrascriptis Testibus

L.S.N. Et ego Josephus Sporenus Godren. P.^cus Imperiali Auctoritate Not. Utin. Collegiatus suprascripto Privilegio subscripsi me cum signo quia cum authentico concordat et auscultavi cum supra et infrascriptis Testibus

L.S.N.

L.S.N. Et ego Leonardus Pontanus P.cus Apostolica, et Imperiali
Auctoritate Not.s Colleg.s suprascripto Privilegio me cum
solito signo subscripsi quia cum authentico concordat per
me cum suprascriptis Testibus auscultatum.

In laudem

1504 Præses dedit Clarissimus Nicolaus Mocenicus quo futurorum temporum Qualitas innotescit.

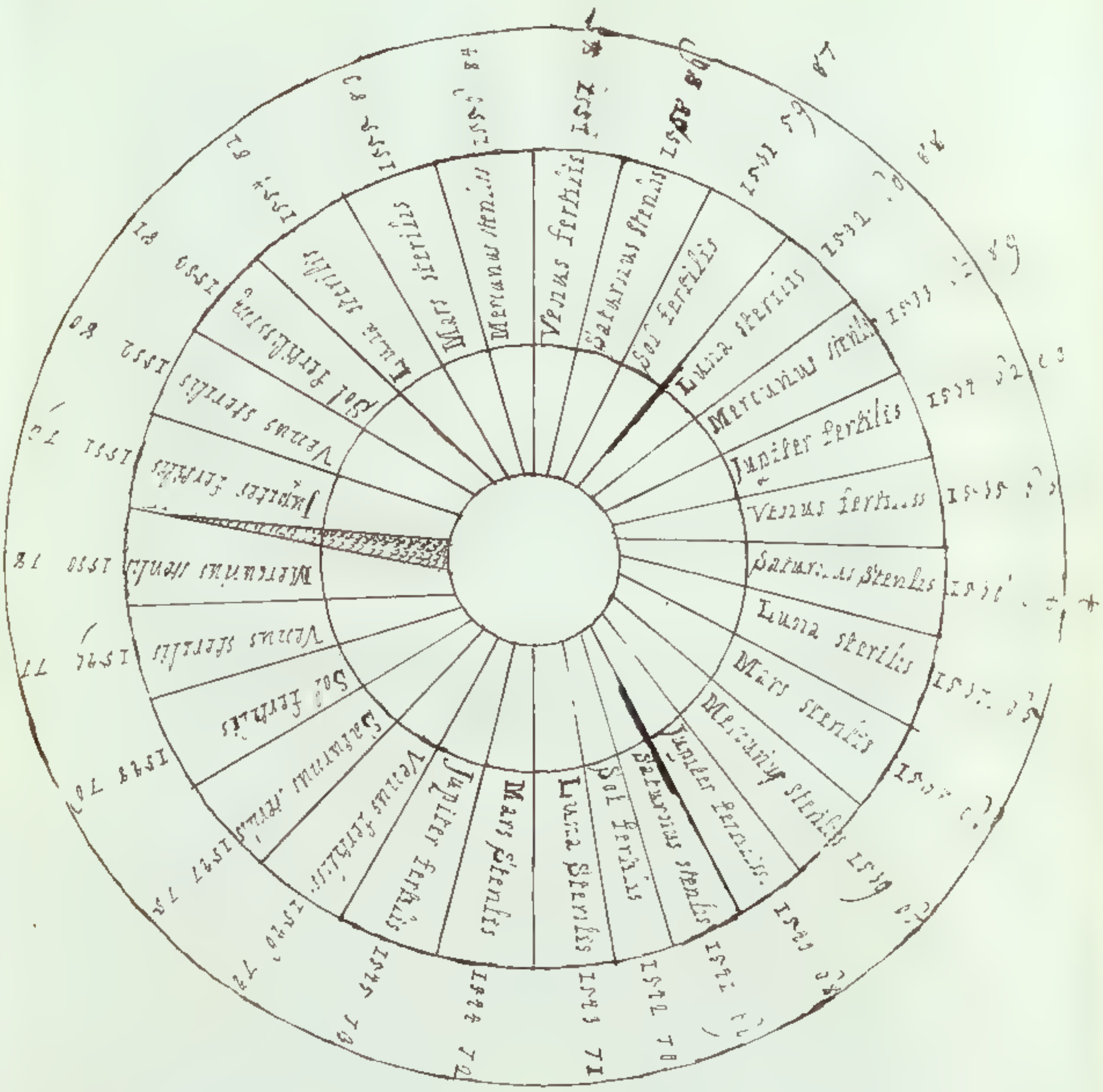

Antonius Bellinus Tabellio Vincentio Rubeo Nicolai Mocenici Juliensium Prasidis Assessori.

Gaudeo vehementer, quod mihi ut victor evaderem in Lite adversus Commendatarium Rosacensem non contigerit longi temporis expectatio, vix enim qui hodie possunt causæ præterquam ~~omnium~~ cum jactura multa tum rei, tum temporis mihi præsertim Homini modis ferme omnibus tenui, cui etiam vix certè datur per labores tabellionicos respirandi ocium, ne dicam diu litigandi, sed utcumque sit Quod vicerim tribuo Justicia bene faventi quod celeriter, tuæ virtuti, quod sine impensa in exitu, summæ benignitati, et benevolentiæ erga me tuæ. Remisisti namque Sallarium quod per Lealem Scribam ad te miseram, quod sane non modicam habet significationem amoris erga me tui. Spero tamen fore, ut aliquando præmium recipias, quod saltem reus tandem persolverit. Nam quom plene integer mihi debeatur fundus, et nihil imminutus ab eo qui in Codice descriptus est, cujus titulum dumtaxat Socer tot suis, meisque itineribus, laboribus, et vigiliis Comparavit non est quod verear quin facile Veneti æquissimi Judices sententiæ tuæ subscribant, si ab ea Commendatarius ausus fuerit appellare. Porro pro me nihil pronunciasti, immo nec pro aliis, simulatque cæpisti apud nos Assessorem agere, in quo maximam rectissimi Judicii tui laudem non tuleris, egisti autem omnia quibus exosculari debemus, et prædicare eruditionem tuam singularem gravitatem amabilem ingenium amænum et liberale, et ipsam

denique

denique Gloriam Magistratus maximè memorabilem. Ego quod ad me attinet Vir Clarissime, ago gratias, quas tibi debeo innumeras, et polliceor me non commissurum unquam modo is sim qui valeam tanto merito aliquam gratiarum partem reponere, ut Officium, laborem, studium, operamve meam frustra desyderes. Interea in eam cogitationem incumbam ut potius rem gratam tibi faciam, quam ut amorem, et voluntatis propensionem verbis ostentem. Vale.

Antonius Bellonus Pris Tricesimi Salutem P: D:

Optimo Consilio factum arbitror ab optimo Presbitero Bartholomeo Piloso et Daniele Borcobello, qui Catapani (sic enim hos appellant Annales) elegantioribus literarum caracteribus instaurandum curarant. Nam viri sunt Avis suis, et aliis propagare memoriam, et Ecclesiae Divae Virginis Tricesimanae suos veteres proventus tueri, quae omnia temporum injuria, et edacitate in dies magis atque magis ammittebant. Nescio tamen quo bono consilio me prae ceteris Instauratorem constituerint. Sane excusabam esse me tum imparem tanto oneri tum occupatiorem, quam ut possem manum admovere, Tricesimum habere suos Notarios qui non modo praestarent scribendi elegantia sed Familias etiam, Vicos, Nomina et loca noscerent, superbos scilicet quibus tam[dn] nihil humanius, et felices quibus adamussim quadrat cognomen, quod nihil infeliciter agant unquam. Istis enim rapere calamum quid quaeso erat aliud, quam Herculi Clavam auferre? Enim vero sine maxima tandem culpa diutius

excusar-

excusare non liceat, postquam Joannes Franciscus Montenacus cœpit suadere, mox paulo Joannes Baptista Sbrojavacca incitare (sunt enim ambo Canonici Aquilejenses ut doctrina et morum sua vitate ~~virtute~~ præstantissimi sic omnibus bonis carissimi, mihique amantissimi); quoniam ad tantorum Virorum dignitatem non minimum pertinere putabam preces eorum in hac quoque parte apud me plurimum ponderis habuisse, Accinxi me itaque ipsorum amicorum causa Descriptioni cura majuscula, quod perspicere non industriam magis in scribendo meam, quam judicium in singulis mirum in modum desyderavi. Opus sane comperi tenebrosius, et perplexius quam putaveram ob innumeros scopulos, in quos erat mihi passim necessario incurrendum. Scriptura hic apparebat nulla, illic [illegible] usque adeo per tot annos detrita, ut vix litterarum vestigia et ductus ipsis affines vestigiis cernerentur, alibi Hominum et Virorum nomina, aut cognomina omnino barbara, et plusquam Cyclopeis notis exarata, in qua ut alicubi impegi forsitan, ita egi securius ubi notæ non elucebant: siquidem cavi per intervalla, aut apposui, quod collectis præeuntibus verbis et sequentibus vere dignum sensu et probabile, haud frivolis conjecturis mea ~~nostra~~ quidem sententia videbatur. Adjunxi suis temporibus quædam Anniversaria quæ longe distabant. Potui tamen fateor aliquid alieno forsan loco interserere, nullo penitus teste commonefactus. Si autem erratum est quicquam, vel transpositum, Davus fui non Oedipus. Ex iis vero laboribus, et incommodis video mihi nihil accidisse difficilius et molestius lectione

tione quod in eam plus temporis insumpserim decuplo quam in scriptionem etiam quod operam haud modicam dederim, quod concinna perspicuaque vobis reputaretur Verum quorsum huc spectet labor noster Patres R.di, ut animarum salutem venari inter omnibus studeatis vos majorem in modum obsecratos volo ne intermittatis Catechismum statis temporibus vulgare populo cum sacra operamini et res in primis sedulo docere, circa quas Fides versatur, et pietas Christiana quae tam debetis ratione muneris cui fungimini quam potestis citra ullum incommodum facere. Ita enim traduxeritis vestram Plebem ad Sancta Charitatis Officia et veluti reliquiis quinque panum Ecclesiae vestrae cophinos multos Deipara bene juvante plenos retuleritis Valete.

Utini, 8, Idus Aprilis 1577

Ex Volum.e extrasignato 1534.

Pro Canonicis Aquilejensibus
Donat.o de Scrilach

In Nomine Regis Æterni et Dni Nostri Jesu Christi notum sit omnibus Christi fidelibus præsentibus, et posteris Qualiter ego Hadhuich Uxor quondam Nobilissimi, et dilectissimi Mariti mei Hermanni Comitis donationem prædiorum meorum ob remedium Animæ ejusdem Mariti mei facio Deo, et semper ejus Genitrici, et Sanctis Martiribus Hermachore, et Fortunato,

sperans

Sperans enim Intercessione Sanctorum, et Oratione Christo militantium remissionem delictorum. Hem trado huic Sancto Altari ad usumfructum hic Deo servientium per manum Advocati mei Engelberti Scrilach omni jure possidendam cum Montibus, et Vallibus, cum Aquis, et Molendinis cum Pratis et Pascuis, cum Venationibus, et Piscationibus postremo cum omnibus pertinentiis eo scilicet modo ut Fratres inter se elligant unum quemcumque voluerint qui in Anniversario ejusdem dilectissimi Mariti mei affluentem et jucundam refectionem eis ministret usque ad octo dies vel amplius secundum quod ipsa bona patiuntur Inter hos autem dies refectionis omnes Canonici Vigilias canant, omnes Presbiteri pro Fidelibus defunctis, et maxime pro suprascripti Viri mei anima celebrent. Quod si quis hoc donum meum violare vel immutare contra voluntatem Fratrum tentaverit habeant Heredes mei vel Propinqui Consanguinei liberam potestatem redimendi supradicta Bona, scilicet ut XII Denarios argenteos bavarios super Altare Sanctorum Martyrum ponant et ipsi Scrilach omni jure possideant Huic Donationi et Decreto ego Dietwinus Concordiensis Episcopus interfui et subscripsi. Ego Dionysius Aquilejensis Archidiaconus subscripsi Ego Jo. Presbiter Petri Rufi subscripsi Hujus autem Donationis, et Decreti Testes sunt per aurem tracti Marcuardus Advocatus, et Filius ejus Marcuardi [illegible] de Peuma, Meginardus de Gurizza, Meginardus Albus Otto de Zagra, Hermannus de Damano Ranfulfus

Rantulfus, et Astaldus de Civitate

Ego Adam Diaconus, et Decanus S. Aquilejensis Ecclesiæ hanc Cartulam Donationis, et Decreti Complevi, et Completam tradidi Anno ab Incarnatione Domini Nostri Jesu Christi MLXIV Actum est in Civitate Aquilegiæ II. Idus Maii feliciter.

Ex Volum. extrasig. 1565 in Fol. 129, 107, 109, 124, et in fine

---

Antonius Bellonus Notarius Forojulien:
sibus suis

Desinite mecum dolere Fratres carissimi
precium salis auctum fuisse plus satis
dimidio. Excipienda nobis omnibus
est læto animo quæcumque Fortuna
Qui enim in ejusmodi calamitatem compu:
lerunt, non minus possunt e Cala:
mitate educere, quam norunt
Quantum cunctos Conterra:
neos Fides, Virtusque
commendet

Utcumque sit, mecum dicendo, et facien:
do nunquam desinatis beneme:
reri. Malo namque inter Vene:
tos mica salis contentus
degere, Quam inter

Barbaros

Barbaros
copia
frui
Valete

Renunciatum fuit 22 Junii 1545 Ludovicum Porrum Tridenti tulisse Sententiam, Qua suum erga Regem animum nequaquam malevolum, in Venetos vero Principes nostros qui jure agi voluissent parum bene affectum patefecit: iis enim Belgradum detraxit, et Castrum novum, quo judicio offensum vulgo creditum est Clarissimum Praesidem Franciscum Venerium Supplicationi hodiernae Divi Joannis non affuisse licet accessisset Vetus Testamentum apparatu multorum clerum magna pompa repraesentari, qui alioqui gratiosus est apud Populum cum ob ingenii dexteritatem, tum aequi observationem.

Conceditur a Paulo Papa III x Junii 1545 gratuita remissio peccatorum omnium quibuscumque Christianis orantibus et jejunantibus ad exitus Belli in Lutheranos tendat in Victoriam Caroli quinti Imperatoris et demum ad nostram omnium felicitatem.

Antonius Bellenus Lectori Salutem

Ne horrescas Lector candidissime hoc certum præsa:
gium, prædico enim fore, ut Anno Salutis Quadra
gentesimo sexto supra millesimum, et quingente.
simum fiat obscuratio Solis vigesimo quarto
Junii quo die Sacratiss. Corporis Christi Di:
vi, Joannis Festa simul celebrabuntur Ven
to quodam præstante, usque adeo atra, ut possis
credere media nocte non magis noctescere.
durabit ejusmodi Solis Eclypsis ab hora
XV ad vigesimam usque Nam si
non perstaret una ex XXIIII.^on
partibus Solis, Orbis universi
machina tum viginti tribus
deficientibus omnino col
laberetur. Vale

1505. X. Julii

Mag.ce uti Pater Honorande.

Cum ad Conventum Tridentinum venissem et attestationes causarum Foroliviensium quas adhuc non legeram evol vere coepissem incidi in quasdam Epistolas tuas quas in fronte singularum attestationum describendas curasti et earum summa elegantia ac mirifica varietate non mediocriter sum delectatus, sed illud dicendi genus summ: opere laudavi quo eandem rem non eadem scribendi oratione correctissime et ornatissime tractasti in quo certe te vehementer admiror doleoque quod cum in Forofu: lio essem felix hoc ingenium tuum ut par erat non sim amplexatus quod si mihi aliquo tempore daretur occasio, ut te rursus viderem maxima et centesima usura rependere vellem. Te quod a me dici existimes vo: lo tamquam ab Homine tui amantissimo. Nec enim adulari soleo, et tu Vir es extra omnem aleam consti: tutus, qui mea commendatione non eges. Quod supe: rest te etiam atque etiam rogo ut Egregium Virum Leonardum Agricolam meo nomine salvere jubeas Et quid quid est in me id omne ad vestrum honorem atque utilitatem in me esse ambo existimate. Et Valete

Tridenti VI. K.dar Februarii MDXXXV

Uti Filius Ludovicus Porrus

a Tergo

Mag.co Viro uti Patri Hon:

D. Antonio Bellono

Antonius

Antonius Bellonus Ludovicco Porro Jurisconsulto
Mediolanensi S. P. D:

Redditæ mihi fuerunt litteræ tuæ, quibus plena (quod ajunt) manu epistolia quædam extollis, quæ cum attestationibus ad te miseram. Polliceri quoque peramanter videris si in Forum Julii posthac forsan regredereris, te vel absentem etiam non commissurum quin per occasionem rependas multo cum fænore quidquid Officii erga me Beneficentiæ, et liberalitatis insciens prætermisisti quom apud nos esses. Equidem Vir amplissime tibi gratulor vehementer quod mihi supra meritum tribuas. Tuam enim summam modestiam ex litteris deprehendi, Eruditionem eximiam, Ingemiam pene Divinum, et passim singularem Candorem animadverti. Et me quam Doctrina, et ingenio, tam ceteris dignitatibus, et ornamentis longissimo abs te intervallo relictum fuisse, quippe qui honorificentissime Præturas magnas gessisti, quem ut antea certissima fama cognoveram plurimum dignitatis ex te ipso verius quam tu ex eis, consequuta sunt. Quom ego supra Tabellionatus gradum nullius honoris insignibus unquam meruerim honestari. Inde colligis non secus tenuitatem meam, quam exosculor ipse, et admiror tui tum ingenii tum fortunæ felicitatem. Verum dum me ultro suscipis Clientem, et impense tibi gratias ago, lætorque usque adeo ut non sane facile dixerim major ne felicitas in hac vita mihi contingere possit. Et quis non exultet sponte sibi patefieri fores amicitiæ tanti Viri a quo sibi non parum multa speret, quandoquidem summi

Reges

In laudem

Reges et Principes in negociis maximis te Juvenem adhuc magno consensu eligere superarbitrum non dubitarunt. Neque enim alium (absit verbo adulatio) invenire facile potuissent, qui consultius posset aut sincerius vellet non solum cessationem ab armis sed certam quoque pacem et concordiam reddere, unde profecto mereris optime de rebus mortalium citra quorum omnium offensionem omnino tibi tantam detrectare Provinciam non licebat. Quare dubio procul sperandum est, ut rem omnem tam recto pectore libres, quam propediem expetias. In primis Timavum, postquam cepisti attestationes, ut scribis evolvere ut an Flumen celebratissimum noster existat terminus cognoscatur penn. de judicio tuo, atque Doctissimorum Virorum tum Priscorum tum Neotericorum Auctoritate comprobatum est. Quidquid autem hic de te scripsi rogo accipias eo animi candore quo a me acceptum est quod ex Tridento de me scripsisti. Ceterum confidas velim omne studium, operam et laborem meum, quoties jusseris tibi presto futurum, ut alteri cuivis est numero tuorum Clientum neque concedam, neque tu facile possis majorem in negociis suscipiendis amorem, in conficiendis fidem et diligentiam et quovis alio tui studiosissimo desiderare. Leonardus Agricola quem per me tuo nomine salutatum voluisti vicissim officiosissime te salutat. Quod si munus id salutandi tuae dignitati turpe non videatur et impudentis non sit Clientis a Patrono illud idem Officium

postulare

postulare, obsecro Florium inter nostros Jureconsultos præ:
cipui nominis meis verbis salvere jubeas Rem enim
mihi quam gratissimam feceris Vale.
Ex Utino VI Idus Februarii 1535

Armata, et Gente dell Imperador 1535 per Affrica

La Settimana passata arrivorono Lettere di 2 di questo da
Bargellona per le quali scrivono lo Prencipe Doria arri:
vò in detta Città con 15 Galere, alli 29 del passato, Sua
Maestà l'aspettò ad un Giardino vicino alla Marina
dove per trè ore stettero soli a Parlamento. Il primo di
de Maggio fece Consiglio nel qual consumò tutto il
giorno, ed il giorno seguente nel medesimo Consiglio
publicò voler andar con l'armata in Affrica, e che per
li 17 di questo voleva esser imbarcato con tutte le Genti
et che alli 2 arrivò in Bargellona il Fratello del Rè
di Portogallo con 24 Caravelle 2 Gallioni, quatro
milla Fanti, fra quali vi sono 500 Gentilomini bene
ad ordine le Genti, e le Navi. Arrivorono qui alli 2
di questo Lo Illustre Sr Marchese del Guasto arrivò qui
con sette milla Lanzichinech due milla Fanti 16 Navi
4 Gallioni et 26 Gallere con quelle del Papa, et Mo:
naco del ditto numero et alli 17 è partito di qui con
68 Gallere 6 Gallioni X Fuste 51 Nave Bergan:
tini più di 20 altre due milla Fanti Italiani 1500
Spagnuoli senza l'avventurieri e Gentilomini se:
condo

condo vedrete per la inserta lista. Ne si dubita che Bar-
barossa vadi ad invader niuna delle dui parte dell' Ar-
mata, perchè ogn' uno di essi sono sufficienti da per se
a combattere la sua. E che questa partita di qui con
quella di Sicilia serano 80 Galere, 80 Navi, 4 Galli-
oni, infinite Fregate, Fuste et Brigantini, et altri
Vasi piccoli, che io lunedi andai a preveda per vederla,
che in vero parria terror ad ogni gran core, maxime
li Gallioni, e Nave grosse, cha passano 60, et quella
Verra con sua Maestà saranno Gallere 51 Navi 150,
Caravelle 24 Gallioni 2, et circa in 20.ma Fanti paga-
ti di modo che non se teme Barbarossa si mova ad
andar ne l'una, ne l'altra parte d'essa Armata; anzi
si dubita non aspecti. Se dicono molte cose, che anno
del verisimile che sia accordato con Sua Maestà obli-
gandosi darli tributo d' Algieri et far liga con lui,
restituire Tunisi. Il che non credo. Si è detto che aven-
do fatte certe mine et vie sotterranee che ne stato da-
to notitia a Sua Maestà il che avendo inteso dicto Bar-
barossa ha facto morir tutti li Cristiani che teniva
captivi, che sapeano legere, dubitando che essi non li
abbiano rivelato et che è molte fortificato et la sua
Armata ha tirato in Terra. Se de ciò è la verità pres-
to se saperà atteso l' Armata nostra, che frà pocchi
di s' accosterà a quella Riva et che il Rè di Franza ha
licenziato la Charachia della Religione di S. Joanni
quale molti di ha retenuta in Marsiglia et si pensa

ancora

anderà a trovar l'Armata, per quello s'intende aver ordinato sua Maestà e se ne venirà in Sardegna

La Lista dell'Armata

Le Gallere saranno 90, le Nave più di quelle sono in lista e similmente le Genti. Lista delli Fanti imbarcati sopra l'Armata in Italia Sicilia Spagna Portogallo v.dz

Lanzinegh sono	n° 7000
Italiani	n° 5000
Spagnoli a Napoli	n° 1500
di Sicilia	n° 2500
Portoghesi il tratto del Re con Gentilomini	n° 500
Fanti pagati	n° 8500
La Persona dello Imperator col Primogenito ed altri K.ri	n° 1000
Fanti Spagnoli	n° 12000
Cavalli di Spagna	n° 1500
Avventurieri Italiani	n° 2000

Lista delle Munizioni

Picche	n° 2000
Archibusi	n° 10000
Corsaletti	n° 10000
Utri per portar aqua e Vini	n° 5000
Selle di Cavalli con Fornimenti	n° 1000

Et altre munizioni necessarie frugali.

Lista delle Navi

Da Genova Nave	n° 36
Galliomi	n° 2
Da Napoli Nave	n° 15
Galliomi	n° 2
Da Sicilia Navi	n° 30
Da Portogallo Caravelle	n° 24
Galliomi grossi	n° 2
Da Biscaglia piage	n° 20
Da Spagna Navi	n° 80

Lista delle Gallere

De Genova Gallere	n° 69
Di Monaco	n° 2
Di Napoli	n° 2
Di Sicilia	n° 10
Della Religion	n° 4
Del Papa	n° 3
et Tre di Genovesi	n° 3
Di Barcellona	n° 12
Di Spagna	n° 14
Fuste, Galliotte, Bergantini	n° 100

Più di 300 Gentillomini privati che ogn'uno di essi menieranno almanco 21 Omini da boni Soldati, senza soldo più di 100 et la Corte li dà di vivere mentre stano in mare.

Diconsi ancora li Prencipi di Bisignano, Squilarcio et lo Duca di Castrovilla se tien per certo, la Fantaria fra pagati, et avventurieri avanzarà al numero sudetto, le Gallere per certo saran-

-ceneravimus Legibus Statutis seu Consuetudinibus non obstantibus quibuscumque et specialiter non obstante §° fin. et toto Tit: in Aut. q. mo. nat. eff. sui, et toto Tit: in aut. q. mo. nat. eff. legit. Et non obstante L. 1 et 2 toto Tit. de nat. rest. et L. cum ita Divus ff de adopt. et L. x et 11 et toto illo Tit. ff unde Regna, et Institut. (ad) Trob. in § novissime et L. quar C. de Institut. et Substit. sub con. fact. et L. ex facto § si quis rogatus ff ad Trebell. et non obstante C. natis in Tit. si de facie feu. contr. int. Dom. et Agnatis et C. transactis quod Filii sint legitimi et non obstantibus in p... aliquarum Legibus quibus cavetur quod natis bastardi Spurii Incestuosi Manseres copulative vel disjunctive vel aliter quomodocumque de illicito et damnato coitu procreati, vel procreandi non possint vel debeant legitimari sine consensu et voluntate Filiorum naturalium et legitimorum quibus Legibus et cuilibet ipsarum volumus expresse de nostra scientia derogari. Et etiam non obstante L. non ita Divus ff de adopt. et L. Cum adopt. et L. Si arrogator, et toto Tit. ff, et C. de adopt. et Institut. eodem Tit: ac non obstante L: non modo: et L. nec Avus. et L: jubemus, et toto Tit. C: de emancip. Lib. et Institut: q. mo. jus. pa. potest. solvi. §. Fi: ac etiam non obstante toto Tit. C. de Instit. ..., et toto Tit. ff de min: et toto Tit: ff ipsa quoq. causa major. Et non obstantibus aliis Legibus de restitut. loquentibus

tibus. Item non obstante L: 1 § de qua autem restit ff de posta et toto Tit: ff de iis quae non infamia et Tit: C. de infamibus Nec non obstante L. Divus Comod: ff de jur: aur: annul, et Institz de Lib Nullus cum. mãa ibi posita. L: 1: de iis et toto Tit: ff de Natz restit. Item non obstante toto Tit: C. de iis, quae venia aetatz impet: . Demum etiam non obstante L: Quoties enim et L: nec damnosa, et L: universa, et L: rescripta C. de pa Imper: offerat L: praescriptionis, et L: et si non Cognitio C: sit. Jus univers: public: et L: si quae Poena, et L: Sacri affectus, et L: universa C. de divers. rescrip, neque alia lege, Statuto Consuetudine, Privileggiis Rescripto Decretali vel Decreto vel aliquo alio jure communi vel speciali in contrarium in aliquo faciente quibus omnibus, et singulis in quantum obstarent specialiter et expresse ex certa nostra scientia derogamus et derogatum esse volumus, ac si specialiter et singulariter in omnibus eorum Capitulis et eorum qualibet expressione dicta et narrata quaecumque fuissent cum iis omnibus fundamentis et radicibus intendimus ex nostra scientia derogare. Et non obstantibus aliquibus Solemnitatibus quae consuetudine, vel de jure requirerentur, supplentes omnem Solemnitatem et Defectum ex certa nostra scientia motuque proprio et de plenitudine Potestatis ac Imperatoriae Majestatis et etiam non obstantibus in praedictis aliquibus aliis etiam si talia essent quae deberent exprimi, et de eis fieri mentio speci-

alis

aliis quibus obstantibus et obstare volentibus in omnibus, et singulis præmissis dumtaxat ex certa nostra scientia, et de plenitudine nostræ Imperialis Potestatis rationabiliter derogamus, et derogatum esse volumus per præsentes. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc nostræ Creationis, Nobilitationis, Insignitionis, Concessionis et Gratiæ Constitutionis et Decreti Edicti, valituram Legis, et Præcepti, Largitionis, derogationis et voluntatis nostræ paginam infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem nostram gravissimam nec non centum Marcharum auri puri pœnas quas contrafacientes toties, quoties contrafactum fuerit ipso facto, se noverit irremissibiliter incursurum. Quarum meditatem Imperialis Fisci seu Ærarii, residuam vero partem injuriam passorum usibus decernimus, et jungimur sub nostri Imperialis Majestatis Sigilli appensione testimonio Litterarum. Dat. et Act. in Civitatenova vigesimoquarto Mensis Novembris, Anno Domini Millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto. Regnorum nostrorum Romani Quadragesimoquarto Imperii 32, Ungariæ vero XXV.

Gratis ad Mandatum Domini
Imperatoris proprium.

Ad Mandatum Dni Imperatoris Joannes Epus^u.
Lau[illegible]

Exempl. a transumpto manu [illegible] Nicolai a Turre Not. de Portagruario sub. [illegible] cuius Fide et Legalitate ejus per M. D. Potestatem Portusq. [illegible].

In Volum extrasc 1542 nun est men

In Volum: extrascripto 1543 in fine habetur

✠ Antiquorum Patrum Exempla nos instituunt ut in Ecclesia Dei famulantium justis petitionibus annuentes paterna gratia pietatis et fraterna studio . . . . . in necessitatibus eorum consilium, et auxilium sollicite impendere studeamus: Hinc ego Peregrinus Dei Gratia S. Aquilejensis Ecclesiæ Patriarcha omnibus Christi fidelibus tam futuris, quam presentibus volo esse notissimum. Qualiter dilectus Frater noster Hattawicus S Stephani Presbiter ad nos sæpe accedens lacrymabiliter conquestus est quod Exactores. Advocati Menghinardi Rusticos Ecclesiæ suæ malitia, et pravitate sua injustis, et immoderatis exactionibus incessanter et intolerabiliter vexarent, ac tanta acerbitatis suæ varietate gravarent quod multi facultatibus suis exspoliati recedentes Domos vacuas reliquissent et nisi eis nostra citius auctoritate subvenissemus, idem facere cogerentur residui qui remansissent Quorum afflictionibus et necessitatibus paterna pietate condolentes ac fraterna affectione compacientes pro tempore eis consulere et subvenire non distulimus. Et ut necessitas perurgebat et a tanta eos apprehensione liberare decrevimus. Itaq; Minginardum Advocatum, Filiumque ipsius Henricum eidem Advocatiæ Consortem vocantes, querimoniam nobis factam eis exposuimus, ut exactores suos talia facere prohibeant sub obtestatione gratiæ, et auctoritatis nostræ rogavimus,

atque

atque præcepimus, et quomodo monitis et jussionibus ac
quiescere et precibus nostris obedire et iniquos placita-
tores suos de malignitate quam exercebant in pauperes
rusticos corripere, cohercereque voluerint. Hattuvicus S.
Stephani Presbiter Rusticorum suorum afflictionem et
bonorum Ecclesiæ suæ destructionem ferre non prævalens
convocato Consilio cum Fratribus et ceteris Fidelibus suis
cum Bonis Ecclesiæ Beati Stephani nostra licentia
et auctoritate a prædictis M. Advocato Filioque ejus H.
in duabus Villis videlicet Prædemano et Terrenzano nec
non et in Carnia nostra in reliquis vero bonis Ecclesiæ
stabili tenore et perpetuo jure transferre proposuit.
Et ut hoc Deo auxiliante ad effectum perduceret om-
ni studio per se et per omnes quoscumque potuit inde-
fesse laborare non cessavit. Tandem ex Dei nutu qui
Fidelium suorum justis semper votis annuit talis inter
eos conventio facta est. Ut propterea H. de prædiis Eccle-
siæ suæ XXIIII Massaritias quæ ab Antecessoribus suis in
Beneficium tradita fuerant quarum quatuor in Prædemano
duas in Terenzano quatuor in Subcollibus, sex in Carnia
octo in S. Daniele simul et Theloneum in Mercato S.
Danielis et ad hæc viginti marchas argenti etiam
Meginardo Advocato, et Filio ejus Henrico daret sub
ea scilicet conditione, ut M. Advocatus pariter et
Filius ejus H. placitum, et omne Advocatiæ jus quod
in prænominatis Bonis hoc est in Prædemano, in
Terenzano et in Carnia in ceteris atque prædiis Eccle-
siæ non habuerunt possidere videbantur, in manus

nostras

nostras refutarent et una nobiscum in jus et possessionem ipsius Ecclesiæ transferrent et confirmarent. Hac denique facta conventione ad præsentiam nostram venientes et universa nobis supradicta per ordinem intimantes nostrumque super his assensum pariter implorantes, idem M. Advocatus, et Filius ejus H. placitum et omnem utilitatem Advocatiæ quod in prædictis Ecclesiæ S. Stephani Villa habeant, in manus nostras refutaverunt atque ut securius contineatur eidem Ecclesiæ donati rogaverunt ipsique videlicet Pater et Filius XXIV Mansos qui fundati sunt in præscriptis locis Ecclesiæ, et Teloneum in S. Daniele a Nobis per has Conventiones susceperunt. Nos ergo, ut in principio præsignavimus pauperum afflictionem considerantes et eos a tanta violentia eripere cupientes, Ecclesiæ quoque, ac Fratrum in ea famulantium utilitatem per omnia diligentes placitum Advocatiæ cum omni plenitudine, et justicia, quæ fieri debet in prædictis bonis, quæ Ecclesia Beati Stephani habere vel possidere cernitur, vel deinceps quolibet tempore acquirere vel liberare poterit in jus, et in proprietatem ipsius Ecclesiæ transfundimus et concedimus, perpetuoque jure possidendum largimur, et confirmamus sub Anathemate Omnipotentis Dei, et Nostro Statuentes ut nullus posthac Advocatus, nullaque parva vel magna persona in prædictis Ecclesiæ bonis placitare aut violentiam seu aliquam molestiam inferre præsumat, sed Præpositus, qui pro tempore in Eadem Ecclesia præerit prout melius poterit, Fratribus exinde fideliter

fideliter ministrare studeat. Quod ut verius credatur et ab omnibus inviolabiliter custodiatur hanc donationis nostræ chartulam conscribi decrevimus, et manu propria subscribentes et cæteros qui interfuerunt Clericos, ac Laicos similiter subscribere invitavimus, sicque sigilli nostri impressione insigniri jussimus.

Actum in Civitate australi Fori Julii in Capella S. Paulini Patriarchæ Anno Incarnationis Domini MCXXXVIIII Signum ✠ Peregrini Patriarchæ Signum ✠ Bertuvici Episcopi Signum ✠ Vudalrici Archidiaconi :

Ex Volum: extravag. 50 1544 ad pag. 16 ...

Facultas S. Bertrando Susannæ data a Summo Pontifice ferrum, lignaque convehendi ad Urbem absque solutione alicujus portorii per annos X

Paulus PP III

Dilecte Fili Salutem, et Apostolicam Benedictionem. Cum sicut nuper nobis exponi fecisti Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac aliæ tam publicæ, quam privatæ dictæ Urbis Fabricæ ob ferri, lignique penuriam non mediocriter retardentur, tuque ad nobis, et dictæ Urbi pro Fabricarum earundem usu lignum, et ferrum affatim suppeditandum paratus sis. Nos volentes pro viribus penuriæ hujusmodi succurrere, ac ejus Urbis in qua Domus sacræ, et aliæ ædes, ac palacia miro quodam Civium ardore passim excitantur de-

cori

cori, et Venustati consulere tuis in hac parte supplicationibus inclinati, tibi, tuisque Heredibus, et Successoribus quibuscumque, ut usque ad decennium proxime futurum dummodo tamen interim Basilicæ prædictæ, aliisque publicis ejusdem Urbis Fabricis ferrum lignaque necessaria pro decenti pretio subministretis quascumque ligni, et ferri tam crudi, et simplicis, quam laborati quantitates et copias cujuscumque qualitatis et quantumlibet excessivi valoris existant per universa et singula Civitates, Oppida, Terras, Portus, et alia loca nobis, et Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiecta, absque alicujus passagii, gabellæ portorii pedagii vel alterius cujusvis, et quocumque nomine noncupatæ exactionis, præstatione, vel solutione traducere, defferre comportare ibique vendere et distribuere libere et licite valeatis plenam, et liberam Apostolica Auctoritate tenore præsentium facultatem et licentiam concedimus vosque et merces vestras hujusmodi dicto durante decennio a prædictis aliisque quibusvis gabellis pedagiis portoriis et exactionibus nunc et pro tempore quolibet impositis usque eximimus et totaliter liberamus ac exemptos et liberos fore decernimus Mandantes dilectis Filiis Guidoni Ascanio S. Eustachii Diacono Cardinali Moderno et pro tempore existenti Commissario nostro, ac Clericis Cameræ Apostolicæ Præsidentibus quatenus tibi, tuisque Heredibus et Successoribus præfatis in præmissis efficacis Defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra vos indulto, et exemptione hujusmodi pacifice uti frui et gaudere nec permittant vos desuper a quoque directe

vel

vel indirecte molestari, perturbari aut inquietari, ac districtiùs inhibentes universis et singulis tam Urbis prædictæ, quam aliarum Civitatum Terrarum, Portuum et Locorum prædictorum Dohanneriis Gabellieriis et Exactoribus cujuscumque status gradus Ordinis vel conditionis existentibus nec te tuosque Hæredes et Successores ad aliquam Gabellæ Passagii Portorii Pedagii vel alterius exactionis solutionem ratione ligni et ferri et mercium hujusmodi, illorumque venditionis quovis modo faciendæ dicto durante decennio compellere, aut vos aliter desuper quomodolibet inquietare præsumant: Nos enim præsentes Litteras de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari vel impugnari seu sub quibusvis similium vel dissimilium generum revocationibus, suspensionibus derogationibus, vel limitationibus a nobis et Apostolica Sede tempore quolibet emanatis comprehendi non posse, sed quoties revocationes suspensiones derogationes vel limitationes hujusmodi emanaverint toties easdem præsente Litteras in pristinum statum restitutas vel de novo concessas esse et censeri debere, et earumdem præsentium Litterarum transumptis manu Notarii publici subscriptis et sigillis alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, ubique etiam in Judicio absque alia earumdem Litterarum exhibitione stari, et plenariam fidem adhiberi debere decernimus non obstantibus Concessionibus et Ordinationibus Apostolicis, ac Urbis, nec non Civitatum, Terrarum, Portuum, et Locorum hujusmodi etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmi:

tate

tate alia roboratis Statutis etiam municipalibus et Consuetudinibus Privilegiis quoque, Indultis et Litteris Apostolicæ Cameræ et Camerario ac Clericis Præsidentibus, nec non Dohannertis, Gabellariis, et aliis præfatis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis aliisque efficacioribus, et insolitis Clausulis, nec non irritantibus, et aliis Decretis quomodocumque etiam iteratis vicibus concessis approbatis et innovatis, Quibus omnibus illorum tenores ac si de verbo ad verbum inserti forent præsentibus pro expressis habentes, illis alia in suo robore permansuris ad effectum præsentium hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die x Jan: M. D. XXXXIV Pont.^tus nri Anno X^mo.

Blo: El: Fulgin

a Tergo} Dilecto Filio Beltramo Susano Mercatori Utinensi Aquilejensis Diœcesis.

Descripsi ego Antonius Bellonus Not. a Brevi vero et authentico in membrana signato sub annulo Piscat.

In Fine Volum: extrascrip: 1545

Pro Mag.^co Co: Michele de la Torre Lettera Veneti Senatus ad Oratorem suum apud Summum Pontificem

Oratori nro in Curia et Successori suo

Il Co: Michiele della Torre siccome potete avere veduto già molti anni serve domesticamente Sua Santità, et per il fe:

del

In laudem S...

del et diligente servicio, che ello gli presta, come a Gentilomo par suo ed alla dignità del Patrone si conviene, è molto amato, ed avuto caro da quella e perchè la Famiglia di quelli della Torre Nobili nella Patria del Friule è molto benemerita, et fedelissima della Republica nostra, oltra che in particolare il detto Conte Michele per le singolar virtù et bone qualità sue et per l'Officii, che di continuo ha fatto delli con li Ambassatori nostri a favore, e commodo delle cose nostre come da essi Ambassatori nostri spesse fiate avemo inteso, ne deve essere non meno caro. che alla Santità Sua ne devono manchar d'ogni aggiuto et favore nostro nelli commodi et ornamenti suoi. Perche con il Senato vi avemo voluto scriver le presenti, per le qual vi commettemo che ritrovata bona occasione di parlare, e far menzione con Sua Santità del detto Conte Michiele, debiate commemorarli la Nobiltà la Virtù et le bone qualità di esso Conte, et finalmente la longa servitù, et fedele da lui prestata a Sua Santità. Per le qual cosse è degno della Gracia Sua. Et darete opera di mover et accender Sua Santità a voler favorire, et abbracciare il detto Conte, nel che siamo certi che da se stessa la retrovarete prompta, affermandoli, che oltra che farà cosa degna di lei e della Liberalità, e Magnificencia sua solita, farà etiamdio cossa tanto grata alla Signoria Nostra quanto altra che potesse fare, per esser la Fameglia del d.o Conte benemerita nostra, et voi non manchrete d'ogni diligente officio in questa materia, come potete

vedere

vedere noi desiderare. Et questo Ordine nostro farete intendere, ad esso Conte Michiele con dechiarir li poi tutto quello, che averete operato. Il che medesimamente farete con noi per vostre Lettere. Die 17 Martii 1572

à Tergo } Nobilibus et sapientibus Viris Francisco Venerio Orator Nro in Curia et Success.

Privilegium Pachale super aquis ab aula.

In Nomine Sanctæ, et Individuæ Trinitatis Amen. Nos quidem Henricus Dei Grã S. Aquilejensis Ecclesiæ Patriarcha et Apostolicæ Sedis Legatus Cunctis Christi Fidelibus tam futuris, quam præsentibus notum esse volumus qualiter Aquam, quæ per Villam Nostram de Utino fluit Ecclesiæ S. Stephani de Aquileja rogatu dilecti Fratris nostri Dietiaci eidem Ecclesiæ Præpositi ad usum duarum Villarum prædictæ Ecclesiæ videlicet de Cussiniaco et illius de Prademano perpetuo habendam et possidendam contulimus, ita ut infra fines prædictarum Villarum nulli omnino liceat in ea vel molendina facere, vel aliquod sibi jus vendicare, sed tantum præfatæ Ecclesiæ ea Molendina facienda, et omnem usum et utilitatem prædictarum Villarum liberè habeat et quietè possideat eo videlicet tenore, ut Homines de Cussiniaco sexaginta sextarios Annonæ, illi quoque de Prademano sexaginta nobis et Successoribus nostris annuatim in Cellario nostro de Utino persolvant, Homines quoque nostri de Utino præfatam aquam in Alveo in quo nunc juxta Lacum fluere cernitur, usque ad

fines

fines predictæ Villæ de Gussiniaco conservare debeant. Postquam autem de finibus illarum predictarum Villarum exierit liceat Nobis eam tenere et dare cuicumque voluerimus. Quod quidem ut verius credatur et monusculum in ævum permaneat presentem paginam inde conscribi et sigillo nostro corroborari fecimus: Hujus autem rei rogati Testes sunt Comes Volvuradus Pater noster, Hartuicus de Gavriiaco et Nepos ejus Juvenis Hartuicus, Henricus et Rantolphus Fratres de Villa alta, Haendericus de Zelaco, Arnoldus de Forazacco Vualterius de Luseriaco. Matthias de Titiano D. Henricus de Glemona Herbordus de Perthenstayne, et Frater ejus Ittaeher Vuernerius de Virgen Sivudus de Savorniano Vuernerius de Utino Vuaricus de Codia Vuelricus de Fredemano et alii quamplures inter quos fuerunt Vulricus et Frater ejus Sivvridus et Aloysius de Soclete Vuarnerius.

Actum est apud Civitatem in Curia Patriarchali feliciter Anno ab Incarnatione Domini Millesimo centesimo septuagesimo primo Ind.e IIII, IIII Nonas Maii

Ego Romulus Dni Patriarchæ Not.s mandato ipsius scripsi, sigillavi et dedi.

Ab authentico Privileggio in membrana, quod apud Dnum Martinum Merulam reperiebatur, Venetias transmisso per Clm. D. Patriæ Locumtenentem transumpsi ego Antonius Pellonus Not.s 1525, 17 Octobris, eo prius registrato in Libris Cancellariæ dicti Dni Locumtenentis, et Mag.cæ Comunitatis Utini cum meis, et aliorum Notariorum subscriptionibus.

In Fine Volum: extrascripti 1526 | 1527 .

1525 Die XVII Februarii in Cons: X cum Add.

Locumtenenti Patriæ Fori Julii, et Successoribus

Avemo uditi il R.do D. Giovan Bapta de Sbrojavacca Can.co de Aquileja et li Eccell: D. Nicolao da Zoppola Dottor et D. Alexandro Popozanica Dottor Ambassatori di quel Mag.co Parlamento che si doleano de alcuni Mandati fatti da voi per voler veder le Jurisdizioni Privileggi, e Dazi suoi da una parte, e dall'altra gli Ambassatori di quella Mag.ca Communità con l'Avvocato Fiscale a favor delli Mandati predetti. Et siamo devenuti in questa Resoluzione, et con il Conseglio nostro di X e Zonta vi commettemo che non debbiate devenir ad alcuna exequzione delli Mandati prediti ma conservar li sovranominati in quelle Jurisdizioni et antique consuetudini che sono stati sino al presente. Has autem.

Aloysius de Garzonibus Duc: Not: exemp:

Grazia che fa la Maestà Cesarea al Duca de Saxonia suo Prigione.

Che ditto Duca da in mano de Sua Maestà le Fortezze, che tiene remette la Electoria dell'Imperio che la dia a cui lui piace

Restituisce tutto quello, che'l ha pigliato delle Chiese, et d'altri particulari in mano di Sua Maestà che ne facerà Justizia a restituirlo a cui tocca.

Sottomette li Stati soi alla Camera Imperiale.

Che la Persona sua resterà perpetualmente prigione, o nella

Corte

Corte de Sua Maestà o nella Corte del Prencipe di Spagna
Che di tutto il Patrimonio et Faccultà sua non li rimanghi-
no più di $\overset{M}{50}$. Fiorini d' Intrata all' Anno
Che del resto che possedeva, ne va al Rè de Romani parte
al Duca Mauricio.
Le due Fortezze Gotta, et Vittemberg, ed altre due usurpate à Sig.^{ri}
particolari si restituiscano alli Patroni loro
Li Mobili et Supelettili della Casa di esso Duca restino a lui,
et alli soi
Li Artiglieria, et la munizione che se trovano in le For-
tezze restino a Sua Maestà
Restituisce al Duca Mauritio quello gli ha tolto et li paga
Fiorini $\overset{M}{100}$
Domani si darà la Terra di Wittemberg a Sua Maestà perche oggi
anderanno a publicar la Concordia presente.
Dal felicissimo Exercito Cesareo il dì XVII di
Maggio 1547.

Ex Volum. extrasig.^{to} 1518, 1529 ad pag: 55 et seq.

Exemplum Investiturarum de Castro Strojavache cum
Territoriis nemoribus & per R.^{mum} D. Paganum
Patriarcham Aquilejensem, et Abbatem Sextensem
ab Autenticis in Membranis per me Ant. Bello:
num Notarium.

In Christi Nomine Amen. Anno Domini Millesimo Trecen:
tesimo Trigesimo secundo. Ind.^{e} quinta decima die nono
intrante Januario. In Utino super Sala Patriarchalis
Palatii

Palatii Praesentibus R. Viris Dnis Fratribus Guidone Episcopo Concordiensi, Fratre Joanne Rosacensi Abbate Fratre Branch° Summaquensi Abbate, Dno Bernardo de Guittmo Dongrespaço, D. Odorico de Valvasono, D. Odorico Not. de Utino Testibus vocatis, et rogatis, et aliis quampluribus Comparuerunt discreti Viri D. Nicolaus q.m Dni Serati della Fratina, Rodulphus de Sbroliavacca pro se, et procuratorio nomine D. Lazari ejus Fratris, atque Girardus Filius Mag.ri Joannis Phisici de Utino Procurator, et procuratorio nomine R. in Christo Patris F.ris Lodovici Abbatis Sextensis, et Drum Fantucii de Fratina, et S. Hermani ejus Filii, ut pro Instrumentis Procuratoriis factis per me Portulanum Not.m infrascriptum, et lectis coram Dno infrascripto tamquam Fideicommissarii, et Tutores Asquini Filii et Hæredis q.m Dni Berthuli de Sbroliavacca coram R. in Christo Patre Dno Pagano Dei, et Apostolicæ Sedis gratia S. Sedis Aquilejensis Patriarcha dicentes et asserentes Hæredem et pupillum q.m dicti Dni Berthuli in multis debitis fore obligatum, et specialiter Dno Hectori de Savorgnano et Dnis Berthulo, et Henrico Fratribus de S. Daniele in ... sexcentis parvorum, et aliis multis debitis, quibus sibi currant quotidie sub usuris. Quare supplicabant ipsi Tutores atque Procuratores supradictorum Tutorum, et Fideicommissariorum eidem Dno Patriarchæ quatenus sibi placeret per sententiam diffinire si dicti Tutores possent vendere de Bonis ipsius Pupilli, et Hæredis ipsius Dni Berthuli ad solvenda debita prædicta. Qui Dnus Patriarcha petiit a Circumstantibus

stantibus quid juris esset, et sententiatum fuit nemine discrepante, quod bene poterant vendere primo de Bonis mobilibus, postea de immobilibus. Qui Tutores ibidem asserentes dixerunt, quod Bona mobilia non erant nec etiam immobilia, quibus possent satisfacere debitis prælibatis nisi venderent Castrum, scilicet partem ipsius q.m D. Berthuli cum Territorio, nemoribus, atque Pratis in pertinentiis dicti loci de jure dictæ partis Castri spectantibus instantes petentes sententialiter diffinire si possent vendere dictam partem Castri cum Burgo circa atque nemoribus, et Pratis atque Territorio de jure sibi contingentibus et specialiter D. Francisco de Sbrohavacca q.m D. Tesoti qui ibi præsens erat qui dare volebat libras sexcentas parvorum, affirmantes ita, et confitentes se non invenire aliquem qui magis det quam ipse D. Franciscus. Quapropter ipse Dnus Patriarcha auditis, et intellectis rationibus superius allatis [illegible] Circumstantium [illegible] si dicti Tutores possent vendere ut superius est expressum et sententiatum, et deffinitum fuit nemine discrepante Circumstantium, quod bene poterant vendere et specialiter eidem D. Francisco de Sbrohavacca qui magis dabat aliqua alia persona, unde dicti Tutores et Procuratores Tutorum prænominatorum genibus flexis dictam partem Castri cum Prata, Burgo, Mota, et c.a Nemoribus et Pratis, et omnibus juribus sibi spectantibus, et quæ spectant ad Feudum Patriarchatus Aquilejensis exceptis nemoribus Territoriis atque Pratis [illegible] dicebant spectare per Feudum Abbatiæ Sextensi refutaverunt tutorio nomine

et nomine

et nomine quo supra vice, et nomine dicti pupilli in manibus ipsius Dni Patriarchæ dictam partem Castri cum Motta, Fratta, et Burgo et jure sibi contingente rogante quatenus ei placere deberet ipsum Dnum Franciscum investire. Qui Dnus Patriarcha immediatè ipsum Dnum Franciscum cum fimbria vestimenti de dicta parte Castri cum Fratta circa et burgo, et cum juribus omnibus sibi spectantibus ad rectum, et legale Feudum investivit, et cum omni Dominio et Signoria sibi spectantibus Dans ipse Dnus Patriarcha supradictum Dnum Odoricum de Valvasone in Nuncium tenutæ qui ipsum ponat in tenutam et corporalem possessionem. Qui Dnus Franciscus ibi in conti Sacramentum Fidelitatis Ecclesiæ Aquilejensi præstitit ut ordo juris postulat et requirit

Ego Portulanus q.m Mag.ri Ancelli de Portugruario Imperiali Auctoritate Not.s iis omnibus interfui et rogatus, atque de Mandato ipsius Dni Patriarchæ hæc scripsi.

Anno Domini M CCC XXXII, Ind.e XV: die decimo octavo Jan.ij In Monasterio S. Mariæ Sextensis sub Logia dicti Monasterii Præsentibus Religioso Viro Dno Fratre Nicolao ejusdem loci Nobilibus Viris Dnis Odorico de Valvasono, Henrico de Gruario, Morando Filio Dni Fantucii della Fratina, M.ro Guilielmo de Parma habitante in Sexto, Petro Not.o de Portugruario Testibus vocatis et rogatis, et aliis quamplurimis

Comparuerunt Discreti Viri Di Fantucius et Nicolaus q.m Dni Seracti della Fratina, Hermanus Filius nominati Dni Fantucii Rodulphus de Sbroliavacca pro se et procuratorio

curatorio nomine Dni Lazari ejus Fratris tamquam Tutores et tutorio nomine Asquini q.m S. Bertuli de Sbro. zavacca coram R.do Viro Dno Fratre Lodovico Dni Magni Abbate Sex. tensi dicentes, et asserentes Haeredes q.m dicti Dni Bertuli in multis debitis fore obligatos et specialiter Dno Hectori de Savorgnano et Dnis Bertulo atque Henrico Fratribus de S. Daniele in £ sexcentis parvorum et aliis multis debitis quae sibi currunt quotidie sub usuris. Quare supplicabant ipsi Tutores eidem Dno Abbati quatenus ei placeret sententialiter diffiniri si dicti Tutores possent vendere de Bonis ipsius Pupilli et Haeredis ad solvendum debita praedicta, Qui Dnus Abbas petitis a Circumstantibus Vassallis quid jus esset nemine discrepante diffinitum et sententiatum fuit quod bene poterant vendere primo de Bonis Mobilibus et postea de immobilibus. Qui Tutores asserentes dixerunt quod Bona Mobilia non erant nec Immobilia quibus possent solvere et satisfacere debitis praedictis nisi vendant Territoria, Nemora atque Prata sitos in Confinibus Sbrojavachae eidem Haeredi spectantia, instanter petentes per sententiam diffiniri si possent vendere dicta Territoria Nemora et Prata, et specialiter Dno Francisco q.m D. Tesoli de Sbrojavacca qui eis dare volebat libras sexcentum denariorum parvorum cum parte Castri circa et Burgi atque Fratte spectante olim dicto Dno Berthulo asserentes se non invenire aliquem qui magis daret q.m ipse Dnus Franciscus Qui D. Abbas auditis et intellectis praedictis petiit a Circumstantibus Vassallis sententialiter diffiniri et quid

jus

jus esset si dicti Tutores possent vendere ut superius est premissum et sententiatum fuit nemine ipsorum discrepante quod bene poterant vendere et specialiter eidem Dnō Francisco, qui magis dabat quam aliqua alia persona. Unde prenominati Tutores nomine quo supra renunciaverunt, et refutaverunt in manibus dicti Dnī Abbatis Sextensis, Territoria Nemora et Pratos circum Sbrojavacca spectantia Castro prædicto videlicet prædicti olim dicti q. Bertuli. Qui Dnus Abbas affectu dictorum Tutorum hactenus petentium, et supplicantium investivit præfatum Dnum Franciscum de Sbrojavacca cum fimbria suæ Cappæ de dictis Territoriis, Nemoribus, atque Pratis spectantibus ditioni prædicti Castri q.m q. Bertuli ad rectum, et legale Feudum cum omnibus juribus et actionibus, atque Dominio eisdem spectantibus. Qui Dnus Franciscus ibidem Fidelitatis Sacramentum Ecclesiæ Sextensi præstitit, ut postulat ordo juris. Quibus sic peractis nominatus Dnus Abbas Dnus Fantucius, Nicolaus ejus Nepos q.m Dnī Serafi della Fratina, Hermanus Filius ejusdem Dnī Fantucii, Rodulphus de Sbrojavacca pro se, et procuratorio nomine ejusdem Fratris tamquam Tutores, et Fideicommissarii Asquini Filii q.m dicti Dnī Berthuli, et Hæredis ejusdem pro precio, et nomine precii q. sexcentj Veronj parvorum, quas contenti, confessi, et manifesti fuerunt nomine finiti, et conventi precii, et non spe futuræ numerationis habuisse, et recepisse à nominato Dnō Francisco q.m Dnī Tizotti de Sbrojavacca, de quibus vocaverunt

verunt se sibi bene solutos esse et plenam solutionem habuisse excentione sibi non dati habiti et recepti dicti pretii tempore hujus Contractus et alii sui juris, quos denarios confessi fuerunt, et contenti fore conversos in utilitatem dicti pupilli videlicet ad solvenda debita nominata pro jam dicto pretio nominati Tutores tutorio nomine dederunt vendiderunt et tradiderunt per Feudum eidem Dño Francisco recipienti pro se et ejus Hæredibus medietatem Castri de Sbrojavacca competentem q.m Dño Bertulo cum parte Motta, Burgi Circha sibi competentibus Nemoribus, Fratta Territoriis atque Pratis, Domibus et Sediminibus et cum omni jure et actione Dominatione, et Jurisdictione sibi competentibus exceptis Garrito de Plebe de Cora et de Villotta et jure decimalium extra Territorium Sbrojavacchæ et Familia Servili, ita quia modo nominatus Dnus Franciscus, et ejus Hæredes dictam partem Castri cum Motta Burgo Circa Territoriis Campis laboratoriis et laboratoriis prativis et boschivis occultis et manifestis, et Fratta sibi spectantibus perinceps habeant, teneant et possideant et ex eis omnem suam utilitatem, et voluntatem faciant cum accessibus ingressibus, Introitibus, exitibus, Campis, Terris cultis, et incultis Pratis, Silvis, Domibus, Foveis Nemoribus, Frattis, Burgo, Circa Sedibus Hortis Arboribus Vitibus et Fossatis, Piscationibus venationibus, et Aucupationibus, et Aquarum Cursibus viis Transitibus, et Aquis, et Pascuis et generaliter cum omnibus et singulis suis adjacentiis, et Pertinentiis, et cum omni jure et actione, usu, seu requisitione, Dominio, Honore, et Utilitate

citate atque Signoria a Cælo usque ad abissum integre pertinentibus exceptis Carrico de Plebe de Cona et de Villota et jure Decimalium extra Territorium, Sbrojavacche et Familia servili, et quod ipse D. Franciscus, et ejus Hæredes possint dictam partem Castri cum omnibus antedictis sibi spectantibus vendere donare, habere tenere, et possidere dare, alienare, et permutare et quid quid dicto Emptori, et suis Hæredibus deinceps perpetuò placuerit faciendum dicentes quoque et asserentes dicti Tutores dictam partem Castri, cum Burgo Circa, Frattis, Territoriis, Nemoribus atque Pratis cum omnibus sibi pertinentibus nemini alii fore datam obligatam, venditam, alienatam seu modo aliquo obligatam venditam, alienatam seu modo aliquo obligatam nisi Emptori prædicto, quod si aliquo tempore reperiretur, suis expensis dicti pupilli expedire promiserunt. Promittentes quoque nominati Tutores tutorio nomine eidem Dnō Francisco nomine q. pro se et suis Hæredibus dictam partem Castri cum omnibus suprascriptis, et omnibus juribus sibi spectantibus deffendere, varentare, legitime, autorizare, manutenere, et desbrigare contra omnes Homines et personas in jure sub pæna dupli valoris dictæ partis Castri cum omnibus supradictis sibi pertinentibus tum. ... nunc valet, aut pro tempore plus valuerit sive melioratum fuerit minus v ... den: par: cum obligatione omnium bonorum dicti pupilli, quæ propterea toties valeat, et possit exigi cum effectu, quoties contrafactum

tum fuerit in prædictis et aliquo prædictorum, et pæna soluta vel non firma et rata maneant omnia, et singula suprascripta, et infrascripta. Promittentes ipsi Tutores per se, et eorum Heredum contra venditionem prædictam, et omnia supradicta litem, vel Questionem ullo tempore non inferre per se vel per alium, sed omnia, et singula suprascripta firma perpetuo habebunt et tenebunt sub pæna antedicta stipulata, promissa cum obligatione omnium suorum bonorum. Dante supradictum Dnum Odoricum in Nuncium, qui ipsum Dnum Franciscum Emptorem ponat in tenutam, et corporalem possessionem, cujus intrandi eidem auctoritatem et Licentiam omnimodam Dedere (ad ejus beneplacitum, et voluntatem, constituentes precario possidere donec tenutam acceperit corporalem qui Tutores ibidem promiserunt, quod Asquinus predictus Filius q.m Dni Berthuli nominati dictam venditionem, et omnia supradicta firma habebit, et quod ratificabit quum fuerit ad legitimam ætatem infra unum Mensem postquam fuerit a dicto Francisco requisitus sub pæna antedicta qua soluta vel non rata maneant omnia, et singula suprascripta.

Ego Portulanus q.m Mag.ri Nicolai de Portugruario Imperiali Auctoritate Not.s iis omnibus interfui, et rogatus scripsi

Ego Anibal Baccalaureus Not.s collationavi die 7. Maj 1579 cum autenticis in membrana et quia cum ipsis in omnibus concordat subscripsi cum signo meo Mand.to Cl.mi Dni Locumt.tis

Ego Jacobus Morldus q.m S. Simeonis Maroldi de Mdoio Civis, et Not.s Utin. Colleg.tus interfui auscultationi predicte, et quia

consonare

consonare vidi, et comperi, ideo apposui signum, nomenque meum in fidem

Ego Benvenutus Morettus P.us Imperiali auctoritate Not.s Civis, et Matriculatus Utini interfui auscultationi prædictæ, et quia cum Instrumentis conveniunt ideo me subscripsi cum signo, et nomine.

Ego Joannes Franciscus Maramanus Pub. Imperiali Auctoritate Not.s Utini Colleg.s interfui collationi suprascriptorum Instrumentorum, et quia cum originalibus concordare vidi manu propria subscripsi cum solito signo in fidem dicto die, 7, Maj 1549.

Ex Volum. extrasignat. 1550 1551

In princip. exscribitur Venit nuncium de assumptione Cardinalis de Monte in Pontificem Maximum, 14, Feb 1550 et qui vocatur Julius III, quod statim secuta plausibilis Notarum compulsatio, verum fuisse procedit

ad pag. 26

Ledovicus Dei Gratia Sanctæ Sedis Aquilejensis Patriarcha

Nobiles, et Prudentes Fideles nostri dilecti salutem, et Gratiam nostram Quum Nobiles Fideles nostri Comites Pratæ nos pro succursu ipsis mittendo aliàs, et denuo requisiverunt dum Gentes aliàs ipsis per nos missæ non sint bene sufficientes ad ressistendum inimicis si inimici nostri in obsidione aliquo tractu tempo:

ris

ris se contra hos exercebant, fidelitates vestras requirimus, et vobis mandamus quatenus Taleam vestram, et plus quam Taleam mox in subsidium dictis de Prata mittatis quanto plus et citius potestis, facientes in hoc vestrum exfortium tam inter Habitatores Faganeæ quam eos, qui se cum personis, et bonis suis illuc reduxerunt, et qui vestræ Castaldiæ, et Districtui subiacent, videlicet, qui ibi præsentes sunt.

Dat. in Castro nostro Utini die pmo Mensis Octobris Anno Millesimo cccc XVIII

a tergo Nob. et Prudentib. Castaldioni Consilio et Communitati Loci Nostri Faganeæ nris Fid. Dil.

Sig: O Aglæ in cera rubea.

Nobiles, et Prudentes Amici carissimi salutem. His diebus Rmus. Dnus noster Patriarcha suum adhinc recessum ad Sermum Dnum nostrum Regem Romanorum vobis per suas Litteras intimavit post cujus recessum subito Litteræ Nobilis Dni Christophori de Cucanea nobis apportatæ fuerunt continentes requisitionem succursus pro ressistentia potentiæ inimicorum, qui expedito Curdignano intendunt se infallibiliter in obsidionem aut Sacilli aut Purcilli sive Aviani locare. Et dum dicta loca, ut ipse Dnus Christophorus scribit, et sic est, sint totaliter denudata difensationibus Hominum et insufficientia ad tenendum se, prudentias vestras hortamur, et auctoritate no-

bis

nobis commissa in virtute obbedientiæ qua Sanctæ Aquilejensi Ecclesiæ, et præfato Domino nostro estis astricti, requirimus, et monemus quatenus Gentes vestras subito, et visis præsentibus ad dictum Sacillum mittere velitis et debeatis, quod si sic feceritis, poterunt loca antedicta pro statu S. Aquilejensis Ecclesiæ, et ejus Patriæ manuteneri In casu vero, quo non, et quod si fiet aliqualis sinistra commutatio de aliquo eorum, non nobis ex negligentia, sed vobis poterit imputari.

Datæ in Castro Utini die penultimo Novembris Anno M° XVIII ....

a tergo } Nob. et prudentis .... Castaldioni Consilio et Communitati Terræ Faganeæ Amicis Carissimis.

O O. Cum duobus Sigillis parvis, videlicet altero in cera viridi, altero in rubea.

Lodovicus Dei Gratia S. Sedis Aquilejensis Patriarcha

Prudentes Fideles nostri dilecti Salutem, et Graciam nostram. Ad audiendam relationem Ambasciatorum nostrorum e Venetis nuper reversorum, nec non propter dicta ardua concernentia statum nostræ Aquilejensis Ecclesiæ, ejusque Patriæ Fori Julii deliberavimus generale Colloquium Parlamenti celebrare in Terra nostra Utini die Veneris, ultima die Mensis præsentis, et cum Generalem Salvumconductum a Potestate Latisanæ de voluntate Dominii Venetorum obtinuerimus pro omnibus dictum Parlamentum accedere volentibus tam in personis

in personis quam familiaribus et rebus suis videlicet veniendi, standi, et redeundi Fidelitates vestras requirimus vobis districtius mandantes, quatenus dictum Parlamentum die præfata accedere studeatis uti Statum nostrum, et Ecclesiæ nostræ, ac totius Patriæ diligitis et honorem, litterasque presentes pro securiori vita transitu ad demonstrandum, si necesse erit vobiscum portetis Dat in Castro nostro Utini die XXII Mensis Septembris Anno M°XVIII

a Tergo Prudentibus Gastaldioni Consilio, et Communitati Loci nostri Faganeæ Fidelibus nostris Dilectis ...

O. Sigillum Aquilæ in Cera rubea.

Lodoviccus Dei Gratia Sanctæ Sedis Aquilejensis Patriarcha.

Nobilis, et Prudentes Fideles nostri Salutem, et Graciam nostram. Noveritis nos a Rectore Latisanæ Salvum Conductum ad Parlamentum totius Patriæ nostræ celebrandum obtinuisse, quod celebrare decrevimus in Terra nostra Utini die Martis XXI Mensis Martii Quo circa vobis committimus districtè mandantes ut dictum Parlamentum die prænotata per nos celebrandum, excusatione qualibet semota accedere studeatis uti Statum nostrum et Ecclesiæ nostræ diligitis et honorem presentesque Litteras pro tutiori vestro aditu, et redditu vobiscum portetis Dat in Castro nostro Utini die XIV Mensis Martii Anno Domini Mille

simo

simo CCCC XVIV

a Tergo Nob: et Prudent Castaldioni, Consilio, et Com: munitati. Loci nostri Faganea Fidelibus nostris dilectis

O Signum Aquilæ in Cera rubea

Ludovicus Dei Gratia S. Sedis Aquilejen:

[illegible] sis Patriarcha

Nobil, et Prudent Fideles nostri dilecti Salutem et Gratiam nostram. Super Salvo conductu per nos a Dominio Veneto pro accedentibus Parlamentum obtento nos fundam decrevimus pro audiendo publicè nostrorum Ambasiatorum nuper e Venetis reversorum Generale Colloquium Parlamenti proxima die Dominica videlicet XXIII presentis Mensis Aprilis in Terra nostra Utini celebrare. Quare vos requirimus similiter et vobis mandamus, ut dictum Parlamentum per nos celebrandum ut premittitur accedere excusatione qualicumque semota studeatis, præsentesque litteras pro securiori vestro transitu, et reditu vobiscum portetis. Dat in Castro nostro Utini die XVII Mensis Aprilis Anno M CCCC XIX

a Tergo Nob: et Prudent Castaldioni Consilio et Communitati Loci nostri Faganea Fid: nris dil:

O Signum Aquilæ in cera rubea

ad pag 18 Præses Clariss: Vincentius Diedus septimo Idus Septembris lustrandæ Patriæ sumpsit initium Equitatu

Equitatu modico; nec mirum, Incliti Senatus Decreto. Factionum Principes Savornianus Joannes, et Hieronymus Turrianus Comes in exilium acti sunt.

Ipsis Hunc comitantibus Equitatus hujusmodi reddi frequentior consueverat.

Præses, quia rediit eo die, rumorem illum, qui de Patria lustranda sparsum conflatus fuerat, fidem dedit inanem fuisse.

Ad pag. 107 Francisci Michaelis Novi Patriæ Præsidis ingressus 1551 Dominica 15 Martii hora 22 pulsata.

Ex Congerie Volum. sup.ᵗᵉ Litterarum excribitur una ... Marco Antonio Emiliano

Pridie ejus diei quo Frater tuus Emilianus jussu parentis nescio quid a me petierat de S. Spiritus Prioratu rogasti, ut participem te facerem Privilegii, quo Carolus magnus Imperator Paulinum Aquilejensem Patriarcham donavit Episcopatu Utinensi et quibusque aliis. Ecce do exemplum libentissime, doleo tamen me plane nihil dare, aut instruere posse, quod ad rem Prioratus pertineat. Affici enim me puto non mediocri beneficio quoties vobis servio in eo quod prospiciam vos valde velle. Nam non dubito quin uterque vestrum erga me tali sitis animo, ille in Foro Juli, tu Cæsaris pro susceptæ professionis instituto, quali erga vos ambo velitis ubique me semper esse.

Veronæ fuerunt Nobiles duæ Familiæ altera alteram capita-
li odio persequens, propterea quod Capita Factionum
haberentur Monticuli Gibellini scilicet, et Comites San-
cti Bonifacii Guelphi. Diu invicem conflictatæ
fuerant et per longa tempora vario successu editis ma-
gnis cladibus ultro citroque, incensis domibus, agrisque
passim devastatis. Fiebat aliquando pax, et concordia,
non adeo tamen firma, quin haud ita multo post ex
odio illo adhuc pectoribus insculpto, omnia turbarentur.
Ut vero pax perpetuè firmaretur, Scaurus ex ipsis
Comitibus Sororem Grassam nomine cuidam ex
Monticulis in Uxorem tradidit, Ex hoc autem conju-
gio susceptus est Geressus qui anno 1189 ad S. Bo-
nifacium se contulit, ubi Avunculum Scaurum
vulneribus multis confosuit. Tum Scauri mors omnium
pectoribus hanc conclusionem injecit, quod odium
ingens inter factiosos amorem vincat et affinitatis ho-
norem prosternit, ut Torellus Sarayna Veronen-
sis Jureconsultus et Historicus scriptum reliquit.
Eselius Romanus immanissimus Tyrannus aliquot
annis post Veronam occupavit, inde Schaligeri quibus
Dominantibus Crescinbenus Monticulus Verona Patria
sua relicta cum duobus Filiis migravit Utinum, e quibus
infrascripti prognati fuerunt, qui omnes ad unum usque inter
Cives Utinenses locum, decusque honestissimum consecuti
sunt.

In Protocollo est etiam inductio Fundamentorum seriem
cronologicam hujus Familiæ comprobantium.

Ex Vlmo Volum: extrascripta 1552 usque ad 1554

Clades a Discordia Civili 4 Februarii 1552

Hora qua Franciscus Maninus in Collegio Canonicorum Utinensium agebat de hujusmodi (relata) adipiscenda Possessione suorum Canonicatus, et Præbendæ exortus est in Calle Portelli novus tumultus inter Colloretanos Turrianæ Factionis, et quosdam Savorgnanæ in quo Antonius Savorgnanus Bernardini Filius, et qui cum ipso erant Patavus interfecti, minutatimque concisi sunt, et ex utraque nonnulli vulnerati, unusquisque sub Ponte delituit in mediis aquis de quo in subterlabentes se præcipitem dederat, ne de vita periclitaretur ut noscamus adversus Juvenes ferocientes, qui estirmatis animis decreverant inimicos ulcisci vix remedium inveniri posse, tametsi sublatum sit summa Patriæ Præsidis cura, et vigilantia, ne veniretur ad manus. Ut igitur pericula fugiamus, ita nobis omnibus vivendum censeo ut neque inimicorum insidias neque potentiam seu violentiam metuamus. Ex offensionibus autem prefiscuntur pericula. Si enim neminem offendimus non habebimus morientes neque viventes nec posteri nostri inimicum quempiam sicut nec nascentes habuimus.

Credite, Bellonum Scribam non vivere in Armis:
Falax nomen habet, Bella cruenta fugit.

Quae

Quot quasi non fessus vetule vos reddite laudes
    Qui Calamum, et Pacem Lumina semper habet.
Rettere si laudes vultis, sit prona voluntas
    Ut vester Pacis non moriatur Amor.
Sin minus hoc placeat, subsunt discrimina cuncta
    Ne pereant, nullo conciliante Viro.
Rixa hæc quo fato Jovis est agitata diebus
    Flebilis atra simul, sanguinolenta fuit.
Qui juvat est Christus Pater hunc ubi amare placebit
    Illa Jovis fuerit candida facta dies.
Hoc Duce tentandum est quascumque extinguere flammas
    Extremam et Rixis imposuisse manum.
Mars cecidit felix, petimus pro munere pacem,
    Dicite, pugnatum est sulphure, et ense satis.
Ille sacer chorus est afflatus numine, Dicent,
    Vera canit, spernas, Criminis ultor adest.

Indulgentia plenaria pro componenda Pace inter Imperatorem, et Regem Galliarum publicata hic Utini, 18, Xmbris 1552

Bernardino Amaseo Doct. Sal.

Postulas tibi declarem cur Civitas Austriæ vocetur, quam vulgo Cividatum appellant, et ais cordatissimos Senatores Reipublicæ Venetæ nomen austriacum ceu barbaricum adeo exhorrere, ut suis subditis illud egrè concedere videantur. Equidem nullibi reperi causam,

quæ

quæ assignetur, et ad divinationem habendam non ausus sum dicere, quam authentico documento sustinere et comprobare non queam. Tantum invenio apud Paulum Diaconum Aquilejensem, quem Carolus Magnus Rex Francorum, et Longobardorum magno in pretio habuit ob eximiam eruditionem. Quod Duces Longobardi ex Regis Rotaris Instituto proficere solebant singulis Civitatibus Episcopos duos alterum Arianum cujus ille quem fuerat assecla, alterum orthodoxum qui cum ipsis Ducibus in eis habitarent, et quod Patriarchæ Aquilejenses cum hac de causa in Forojulii tuto habitare cum ipsis non possent, nec Aquileæ ob Romanorum incursiones, Cormoni vitam agere non sine dedecore cogebantur, quibus verbis conjicitur Cividatum illa tempestate Forum Julii vocatum fuisse. Nec sentiebat aliter Franciscus Cremonensis Accolytus Vir doctissimus scribens ex Foro Julii in calce omnium Epistolarum quas ad me dedit dum Cividati moraretur ego Utini. Longobardi autem Anno 4to, et ducentesimo octavum venerant in Italiam regnum ammiserunt Anno a Christo nato 776.

Reperitur insuper Instrumentum quo commonitur Testimonio quorundam Nobilium Virorum differentia inter Patriarcham et Comites Goritiæ 1202 quid et quantum iis deberetur, quoties ipsorum Nuncii placitum Advocatiæ placitarent, Cividatum nominari

anni simpliciter Civitatem in ejus tamen Galcæ Haberi expressius Civitatem Austriæ.

Item invenio quod Beatus Beltramus 1329 6 Februarii Utinensibus vendidit bis mille marchis omneis ex Carnea proventus ut Paulus Mutinensis scriptum reliquit, qui de Rebellione Civitatenses in Instrumento dicitur, notare forsan ut in Fide tunc nutantes meliores efficeret. Invenio praeterea quod Carolus IV Imperator in Privileggio Pragæ dato 1353 Calendis Augusti precibus Nicolai Fratris sui Patriarchæ, in Civitate Austriæ generale Gymnasium instituit Discipulorum omnium.

Et apud Plat. leg. in Alexandro V quod Gregorius XII in Austriæ Civitatem profectus de Concilio generali mentionem fecit. In omnibus autem Instrumentis, qui ad meas manus contigit pervenisse scriptam semper legi Civitatem Austriæ, sive bene sive male Tabelliones illi scriptis reddiderint. Verum si nomen austriacum Senatui displicet, et alludat multum a Julii Foro, nec certo ferri queat cur mutatum qua ratione sumptum, quove consilio additum fuerit, commonerem ego si mea res ageretur Civitatis nomen ad ipsius Senatus judicium, qui sapientissimus est, ne eos sibi barbarios nomine plus satis placuisse tandem pæniteat. Non enim possunt non bonam operam navare Civitatenses si in Civitatis nomine se commodant Senatui Inclyto ut rebus in omnibus semper fecerunt

fecerunt, ne ab ipso, cui serviunt, et alacriter ser-
vire tenentur, velle videantur contumaciter quodammodo dissen-
tire.

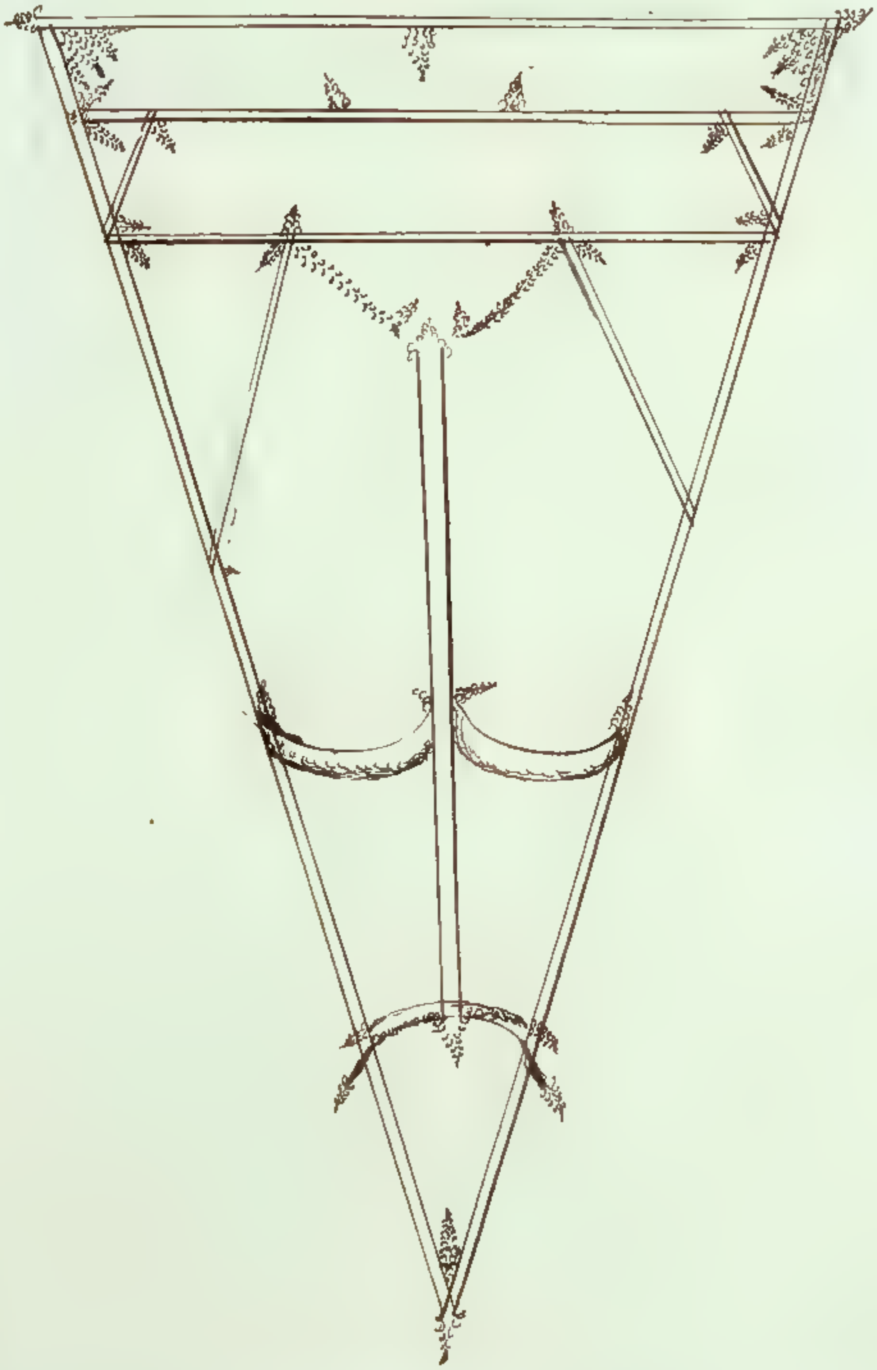

In laudem

In laudem S[illegible]

In laudem S[illegible]

Fra[illegible]

In laudem S[illegible]

Dal Vol. Instrumenti [illegible] Belloni
notarii Utinensis 1532 – 1533
in Arch. Notar. [illegible]

In laudem S

Oratio pro Bellono.

Clariss. et Sapientiss D. Thomę Contareno Iuliensium Pręsidi Assessoribusque eius Hier.º Doctoreo Patavino Eq. et Nic.º Vercio Iustinopolitano Iur. consultis humaniss. non modo Doctiss.

Pertinere ad me arbitror Pręses Clarissime, Assessoresq; integerrimi ut Aurelij casum extremum, novamque nec minus iustam Belloni Defensionem pro mea tenuitate ingenij paucis perstringam, ne Quis vestrum criminari valeat Aurelio mortem ex aliquo vulnere contigisse, vel Bellonum in sua ipsius tutela fecisse aliquid, quod vitare aut effugere debuisset; Id autem muneris hoc desumo libentius, quo magis videntur omnes cives boni una mente, et voce Filij mei reductionem liberationemque iure optimo comprecari, Ecquis non consentiret, qui meminisse velit vitam Aurelij probis omnibus semper molestam fuisse, nisi amisisset, futuram dubio procul longe molestiorem, siquidem in Civitate armis sediotiosissimi iuvenis omnia quotidie miscerentur? Aut vos, si licet, Iudices quęso dicatis, Quod majus beneficium à Dijs immortalibus vestrę Reipub. Dandum putaretis quam ut ille tolleretur è vita mortalium, a quo tota ipsa Respublica in dies magis atq; magis divexaretur? a quo tot scelera, tot flagitia, stupra com:

committerentur? a quo inquam etiam in conspectu Dei Op. max. et magistratus ipsa sacra humano sanguine polluerentur? Porro vitam ex interitu facile judicare potestis quem neque luctus est consecutus, neque Civitas Dolore ullo commota est, non Cives, non propinqui, immo nec fortasse conjux pudicissima femina, arbitror si vel ipsi Domestici pro honestate Affectum vel Desyderium non reticerent manu utique palparetis ipsorum animis nihil gratius, nihil jucundius aut optatius representari potuisse. Aut si quis forte incidit dolor, tam exiguum fuisse brevemque, ut dolori non diu optaverint oblivionem afferri. Nimirum perspectum nobiscum habent neminem preter illum in hac respub.a Civem fuisse, qui non aliquid interdum prestiterit, quod parentum amicorumve benemonentium consilio postulatum fuisset. habuit enim talem patrem, tales amicos patris merito sortitus est, ut si bene docentium dictis obtemperasset, ad scelus aut flagitium aliquod nec raptus fuisset, nec in ambiguo benes vel male vivendi rationem habuisset. Ne videar autem vobis patrem reprehendere non laudare, quod filium nihil edocuerit bene sapere, Testor, et affirmo ego ipse, quod instituere, docere, corrigere nunquam destitit, sed quod Filius audiens esse noluit et preclare contempsit, Quippe quem suopte ingenio ferocem neq; paterna monita, neque magistratus authoritas, neque leges

divine

divinę aut humanę cohercere potuerunt, non ausim re:
censere Iudices Optimi Scandala, quę in urbem invexit,
rixas innumeras, quibus à pueris urbem impleverit, quot
Cives perdiderit, quoniam nec ego persequi sine dolore
possum, nec vobis est audire jucundum, dicam tantum
de re Filij, et commonstrabo breviter, quod causa ministran:
dę iustitię, quę vos movit ad vocandum nuper Bellonum ad
iudicium eadem ipsa movere vos debet ad absolvendum.
Res sic habet. Aurelius nono Calen. Novbris, quo tempore
propter transitum Caroli V. sacratissimi Imperatoris
Gladiorum ferendorum impunitas in Urbe nostra vigebat
nulla Contumelia, nulla injuria, nullo penitus verbo la:
cessitus, in via Bellonum aggressus est, et stricto ense more
quidem proditorio in inermem ictum immisit incitatissimum
punctim in interulam usque, quod profectò neque familiaritas
et fermè necessitudo nostra neque mea multa erga ejus paren:
tem officia postulabant. Quid enim ut officia pretermittam
magis nephandum est quam qui Civium concordiam, et Qui:
etem toties fregit, cum toties damnatum iudicio in eundem
redire furorem, propter quem sit iterum, atque iterum jure
damnandus? Filius autem vim statim officio vestro denun:
ciavit, obsecrans perniciosissimi Iuvenis audaciam comprimi,
voluisset moram non interpositam fuisse, nam si cohercitus
carcere, vel vinculis furor ille confestim fuisset, nec ipsum
aliquis vulnerare, nec semetipsum mox extinguere po:

tuisset

tuisset, nec filius Civitatem deserere metu tandem coactus duisset. At vos, quamquam non minus salutem civium, et concordiam concupiscitis, quam propriam, et quam animis nostris sit expetitum, mulctare tamen carcere detrectastis, sive quod mens prava Aurelij nondum vobis erat satis cognita, sive quod vestrę prudentię et gravitati, Justitia tam subitam carceris poenam dissuasisset; Tandem fuit desuper datum ut cum suis flagitijs jaceret, nos imposterum sine ulla seditione, et turbulentia viveremus, nam omnino si tum Dixis moram et impedimentum carcer attulisset, non ppsta mora obstinato et sanguinario homini rixandi et omnia perturbandi audaciam sustulisset. Quom autem in eam curam, et cogitationem noctem totam incubuisset, mane summo Domum meam ex utraque parte obsidere cœpit, ut Bellonum exeuntem in forum piscarium aut alio (erat enim dies Veneris) incautum nilque tale metuentem armis opprimeret. Ego tunc aberam, ne noscendi Cęsarem de facie occasionem amitterem, quod tu testari potes Assessor magnifice, quem cum alijs quibusdam honoris gratia prosecutus sum; inde concessit in tonstrinam, in qua Bellonus, quod nobis propinqua sit ex consuetudine sua quotidie versabatur, an eo putatis ingressum Aurelium fuisse, ut caput tonsori lavandum, aut Genas novacula excolendas traderet? aut ut cum aliquo sodalium honesto ocio frueretur? Venerat ar:

matus

matus ex composito ne crudelissimum interimendi proposi:
tum intermitteret, quod satis detegitur tum ex vultu, quem
atrocem pręseferebat, tum quod in ea tonstrina intra sex
menses visus non fuerat. Huc quom ex intervallo pro
more Bellonus se recepisset nulla tentus cogitatione pro:
ditorij ictus, ruptęque necessitudinis, aut ullius faciendę
offensionis, pleno ore jussit salvere omneis, qui astabant,
tum surgere Aurelius è vestigio coepit, gladiumque strin:
=gere; Bellonus autem cernens jam salutem suam in dis=
=crimen manifestum adductam, et sibi si exiret, à tergo vul:
nus accipiendum esse, maluit lacessitus iterum, angusto,
incommodoque loco, ut melius poterat, necessario se defendere,
quam defensione neglecta turpiter trucidari; Non potuit
esse defensio justior juvenis insidijs circumventi, non cir=
=cumvenientis justior poena, non tamen impacta fuerunt
homini scelerato nisi levia quędam vulnuscula, et facil:
limę curationis, miser filius tunc tractus in carcerem per:
=inde ac Majestatis Reus mox juridice dimissus, denuo ad
Judicium accersitur, qui hostem immanissimum, si etiam
ignominiose supplex ad ejus genua procubuisset, concili:
aturus non erat, Quem et usum, utique solitum insidiis
firmoque animo ut occideret, advenisse constabat. Sprevisset
tamen ingredi, cessissetque plane hostis furori ut Quieti con:
sultum est, si pręsentem non ignorasset. Hic, ut videtis

tutelam inculpatam sustinuit et animi moderationem illa tum semper egit proditione, quam scelerate vixit, ut si quie- to homini dicere fas est, non modo impune, sed etiam cum summa occisoris gloria trucidari potuit. Sed vixerit suo modo, non ne didicistis ex Chyrurgis bis juramento adactis vulnerum levitatem? an ne diversum testatus est Physi- cus? in tali jacebat discrimine ut saucius domi cuncta obiret munia quę foris incolumis obire solitus fuerat. Quinetiam Bellonum captum detentumque carcere, per nuntium ad novam congressionem minimissime provocavit. Non est igitur vul- neribus ascribendum sed luxui, vinoque Sophumbergi, qui- bus ad intentum sibi temere pergendum putavit, humoribus quibusdam enascentibus penitissimeque sevientibus quo- rum vel sola malignitas efficax fuit ut vi quadam pene fatali et absque alicujus vulneris accessione tunc fuisset vitam cum morte commutaturus. Nam ad causam remotam vulneris, vos Assessores, qui legalis Disciplinę callentissimi estis, docere potestis minime rationem habendam esse, sed ad libidinis causam, quę proximior accessit. De vulneribus verò, et eorum qualitate, et cur si non erant lęthalia mors con- secuta sit, physico habenda fides Chyrurgisque. Rogetis denuò, si placet, Bartholomeum Aquilentium, cuius in me- dendo peritiam, longa experientia, magna virtutis merita, honores publici et stipendia non mediocria comprobant per-

cunctę:

cunctemini Chirurgos, qui inde graviora vulnera speique interdum deplorata non susceperunt solum verum etiam magna arte et industria nec sine insigni nominis eorum ce:
:lebritate sanarunt; adsunt adhuc omnes invicibilibus rationi:
:bus parati vobis ostendere nullum ex vulneribus periculum mortis evenisse, nec evenire quivisse, atque adeo nullam vel periculi suspitionem, ut ne minima quidem poena Bellono sit infligenda; submovebunt vobis omnem scrupulum si audieritis et cognoscentur ipsi non modo proprii nomi:
nis honorisque defensores, sed periti hominum quoque salutis conservatores, atque restitutores. Quam bone Deus iniquum esset, et Dignitati magistratus vestri repugnans, bona venia dictum volo, Chyrurgis se nunc offerentibus tueri paratos quicquid praedixerint iudicare de occiso, vel grave aliquod de filio sumendum supplicium posteaquam se:
mel detentum iure optimo relaxastis, quia plane con:
stiterat ex ipsorum iuramento vulnera nullius esse peri:
culi, Non enim fecistis remissius, quam justitia postula:
bat, vel quam in antiquis Tabellionum monumentis ab aliis iudicibus passim factitatum invenerim aut hodie fiat, ut sola Chyrurgi relatione vulnera non esse vel desiisse esse mortalia, liberi percussores evaserint, Non negaverim percussum quemlibet conditionem vulnerum deteriorem sibi facere posse, et mortem ipsam oppetere

quoque

quoque sed suo malo; expendite casum diligenter, Aurelius non inicio pugnę magis, quam luxu ultro se in mortem pręcipitavit, expendite quęso quod si non coepisset non percussus fuisset Num pateremini ab aliquo manus iniici nepharias in innocentiam vestram si etiam sceptrum non haberetis in manu? Num levissimum vulnus censeri mortale si levissimum intulissetis? Videte etiam quod nec mors atram diem reddidit Civitati sicuti nec vulnera mortem tulerunt Decoranda fuerat plausu non luctu, quando talem se prestiterat Catilina ille, quem omnes oderint Sit contentus sepultura data ut aiunt, etiam non confesso in Basilica, quam olim humano sanguine violaverat; atque utinam Dei misericordia superet finde atque ille cunctos Cives omni flagitiorum genere superavit. Quas ob res quom impurissimum et seditiosissimum Iuvenem propria libido, Furorque pro communi voto terris abstulerint, nulla vulneris gravitas quemadmodum ex viso, et reperto quod aiunt, cadavere quoque colligitur, par est integerrimi Iudices Bellonum innocentem absolvaris, tuque imprimis Clementissime et Sapientissime Praeses quo moderante extinctus est Catilina, et nobis omnibus ac Patrię quies, Concordia, tranquillitas futuris permansura temporibus introducta: Ne si ad severitatem aut impietatem aliquam decurreritis, Diis hominibusque

In laudem S

minibusque, quibus Catilina infensus fuit vos ipsos, quod absit, infensos aliqua ex parte reddatis. Quod si nondum forte satis exploratam filij innocentiam habui[illegible] (neque enim certo sciri posse vos arbitror ex testibus quibusdam receptis quos dixi palam hi et sibi inimicissimos.) aut si non satis liquet Aurelium in insidijs circa meam Domum fuisse, et in tostiona quoque prius pugnę signum dedisse, aut quod insana libido duntaxat in mortem, non vulnera in mortis discrimen impulerint, componatis vos quęso ad moderationem iudicandi, ut non minus veritatem inquirendi officio vestro quam filio rursus in carcerem ultro revertendi probandi: que locus supersit. Ęgrotat namque nunc miser et insons filius, heu dolor heu Pietas, hyeme horrida, ignotis terris, tum dubium profecto non erit quin valide concludentibus receptis defensionibus, testibusque Nostris, pro singulari vestra iustitia, virtute, atque Clementia Reversum voce magna statim absolvendum pronuncietis. Valete.

Antonius Bellonus Not.^s

Ex Protocollis Ant. Belloni Not. 1546–1547

De Lite Falcidiana Dialogus.

Cycnus, & Vitus confabu=
latores.

C Quo Vite properas? V. Utinum volo reverti, si Dijs placet
salutavi hoc mane montanam Virginem Religionis ergo. C.
factum pie videtur homo sapere, qui se Dijs credit. Tecum ve=
niam nisi moleste feras, nam mihi Utini negocium est. V.
Perquam libenter te recipio, quin etiam hoc ipsi debeo Dijs,
quod te mihi doctum, et facundum Comitem hodie dederint.
Vos Civitatenses quid de Falcidio agitis? C Debet vobis
Utinensibus compertius esse, nam in litem Oratores vestri Ma=
gnifici se ingesserunt, ita ad me scripsit, et se propterea
non irasci nec imo hesitare an irasci eum oporteat. Spem
tamen adduci, ut vos ei propediem impendia sarciatis, nec
impendia solum, sed etiam quicquid damni senserit, quicquid
lucri amiserit, decrevisse quoque se divam montanam visere,
quom primum Lis ipsa finem acceperit, V. Audirem libenter
casum si breviter narrare te non taederet, Non enim ego
interfui, neque me immiscui odioso illi negocio. C. ista
ut intelligerem ex te congruentius esset, quam tu ex me
scires, quoniam vero neque populus Utinensis inter illos
te ascripsit, qui Venetijs, et Tervisij Falcidium insectantur,

neque

In laudem S[illegible]

neque tute ad curam perpendi iuvenis adjecisti, paucis libenter absolvam: Falcidij vita sane probrosa numquam fuit, nec mores aliqua ex parte illaudati, ne quid nunc loquar de non vulgari ejus eruditione, cuius utilitas ad infinitos Clientes redire quotidie consuevit. Miserat is Cividatum ad Salvanum iureconsultum suum suavissimum congerronem libelli exemplum, supplicationem vocant, quo Bertholdus se asciscii civem ab Utinensi Repub.ª postulaverat, iubens ne ulli mortalium ipsius legendi copiam faceret. Leonardus Salvani pr nescio quo malo fato in ipsum incidit, legit in Senatu Recitat, et persequitur q̃ scripta erant Genitor Bertholdi mirabundus ad singula, filium statim monet. Ubi rescivit filius, con[illegible] adversus Falcidium Querelam de falso proponit quod invertisset libellum, et multis in locis ex composito depravasset. Preses commotus iussit hominem e vestigio proclamari, et ni die dicta comparuisset comprehendi, et in vincula conijci. Infoelix proscribitur tanquam Reus in albo Pretorij contumeliosis verbis que modum omnem excederent. ipse vero exemplum sciens, quod proprijs digitis confecerat ab Archetypo nihil poenitus discrepare in manus Præsidis ultro se se parabat [illegible], ne quid indignum ob [illegible] contumaciam pateretur. Per Internuncios primum, inde per coniugem ipsam rogat proclamatis tempus in alteram diem differri, ut se adversus Calumniam falso irrogatam veritatis Clypeo opportune per se ipsum tueri posset esse paratissimum se dictitans vel ipsas filias suas dare potius Dijs victimas quam turpiter de fama

peri:

periclitari. Hic debuisset Præses vir alioqui prudentissimus, cunctanter procedere, scrutari, et expendere singula accuratius, ac sic iubere Leges meminisse, plenasque esse ipsas Bonitatis, prudentiæ, ac iustitiæ, non in Iureconsultum et causam statim irruere, et sævire, quom nondum fuisset cognosci cœptum an deliquisset vel tantillum in re ludrica etiam et levicula, omnibus tamen extemplo respondit, quod iam Falcidium pro convicto habebat, et Diem se, nec æquihoram quidem proferre nolle. Assessoribus autem caret, qui moderandis eius affectibus pares esse posint, et vulgatum erat Pertinaciam quandam Præsidis Ingenio natura insitam esse, ut Dimoveri vix quiret à sententia cui semel adhesisset. Annos enim natus est plus minus octoginta, et senes fere omnes vel uno ipsius ætatis vicio habentur difficiles, et morosi, et quemadmodum Principi datæ magnæ laudi si in eos invehatur quos iam noverit gravius, ac licentius peccasse; sic econtrà non parvo dedecori, si in innocentes irruat, et antequam sibi de Crimine constet, perversum iudicium faciat. Virtus enim Christi in nobis non habitat, si in dicta causa præcipites ad Vindictam curramus. V. Rumor est animum eius ab ingenita feritate nondum excessisse, quam Patavini Pueri nec saxis quidem quiverint emollire. Mirum tamen quod Bertholdus tantas ex re pusilla, et ridicula tragedias excitarit, est enim admodum gravis Iureconsultus, et usque adeo Humanus, ut Dubium sit spectatior ne sit doctrina, an morum gratia amabilior. eius namque in Falcidium Iracundia

tanquam

tanquam subita rationi contraria, et periculosa multis nominibus reprimi initio debuisset. Ambo sunt Civitatenses, Coetanei, longa consuetudine studiorumque Societate con=vincti, et iuris consulti prestantes. C. scio et cum illo quem diligas irasci non oportere, sed amicus Falcidij forte talis antea fuerat, qui ab inimico parum differret. Placari nun=quam potuit ut dignatus sit abducere se à querela, vel di=cere saltem penes Presidis Cancellarium quod procederet se haud quaquam velle. Caput sane crebro vertere consue=vit non autem animum, manet pertinax in sententia: Calumnia vero, quam perperam intentavit à Preside excepta tanto studio fuit Ut Falcidius incunctanter perquisitus sit per inde quasi Veneno parentes necasset, aut publicam monetam adulterasset. V. ante profecto debuisset veritatem indagare quam animum Truculentum proderet. evenit ne Pertholdo ex libello illo, quem in suû dedecus viciatum dicebat, vel suis, aliquid mali aut rei publicę. C. Nihil Genitor in numerum iudicum Cividati adscitus fuit, et ipse Filius Utini pari iu=dicandi munere donatus, nec tunc, aut postea alicubi Tumul=tuatum, quid enim ex Lite seu fabella verius, poterat colligi unquam, quod esset vel minimo Civitatensis Reip. detrimento futurum? V. Nimirum siquid factum esset astu, vel culpa alicuius Utinensis, in ipsa quasi iusta Civitatensis querela videri posset, vel si contentio inter eos subsultasset Utinum ne sit pollentius oppidum in Iulij Foro, quam Cividatum (Dissitos enim audio fuisse Utinenses, et Civitatenses odio

inter se quodam gemino) vel sit ne honorificentius quem=
=piam Civitatensem civem esse, quam Utinensem, Ratio officij
Utrinque constaret: Verum nunc afferri video rem novam, et
inusitatam, ut Civitatensis Civitatensi, Doctor Doctori, ami=
=cus amico inique, ac capitaliter insidietur. si ioco Falcidius
aliquid fecisset, excusare debebat crimen, et humiliter postu=
lare sibi veniam dari. **C.** Veniam? cur si nihil fefellit,
nec ioco nec serio, neque quicquam in libello mutavit. nempe
erat in eo scriptum quod dixti multum interesse inter Civi=
tatensem, et Utinensem, et se macerat adhuc Pertholdus nos=
=cendi studio quis libello theenam affinxerit, q Cividatum
Natale solum depressisset, Utinum illustrasset tibi nomen
volo dicere, ut depravatorem illum cognoscas, admove aurem.
V. audivi nomen, nihil est quod mirer, ad iocos, et lusus
huiusmodi nullus est magis accomodus, et propensus, Falci=
dium affligit, torquet, discrutiat, et ipse ridet in angulis.
C. Habes qui theenam idam fabricavit, comprime silentio,
omnino mera est calumnia. et Falcidius in quo nihil falsi
unquam animadversum est, falso accusatus est de falso.
Quoniam vero facilis Pertholdus fuit ad credendum, ut men=
dacium dixit, potest excusare. sic mentitum non fuisse, sed
pertinaciam suam nunquam excusabit, siquidem viri multi
magna authoritate prędīti haud gravati fuerunt ultro omne
studium impertire sartiendę inter ipsos gratię: Luserunt
tamen operam. Unde necem Falcidius habuit à conspectu

se

se abducere minacissimi Prætoris, in cuius mentem circum:
ferebatur nescio quem malum genium se immisisse, qui
suscitarat populum Utinensem quoque ut cum Savorgnanis,
Civitatensibus, Glemonensibus, Taganeatibus, et alijs Oppidanis
de iurisdictione certarent. Igitur ex Senatus inclyti Delegatio:
ne Causæ cognitionem Prætori auferendam, et ad Tervisini Præ:
toris deliberationem reijciendam curavit, quia tantum men:
dacium, ut non susceperat, ita ferre non poterat, ut sibi falso
ascriberetur. Maluit nanque suam innocentiam concredere
Tervisino syncerissimo Iudici, quam non recusare hominem,
qui ipsum iam pro convicto habere frequenter, et palam dixisset.
Causæ autem cognitio sic adempta hominem provocavit ad
iracundiam usque adeo gravem, ut nullus ei relictus quiescen=
=di locus postea videatur, nec potest devorare, ut causa
inferioris Magistratus Officio cognoscatur ac definiatur quæ ad
suum iure ordinario pertineret: impunitatem delicti coepit
polliceri si diutius non aspernaretur coram se venire, mox
hortari cognitionem successori saltem esse reservatam pa:
=teretur, sed veritus veneno mel admisceri, omnem conditionem
recusavit. V. iactatur sermone vulgi turbulentum homi:
=nem esse, et implacabilem, et sacrificium non misericordiam
velle. C. qua de re censeo Falcidium prudenter egisse,
quando ad delegationis remedium confugit. Si enim illud
non impetrasset opprimi facile potuisset, qualem putas af:
fectum inesse præsidi, si constat ipsum etiam Literis Se:
natus amplissimi in occasionem obbedientiæ missis tanta

cum

cum audacia rejectis testes examinare, et interpellatum totiés nihilominus Scripturas ad Delegatum mittere diu pertinaciter recusasse? V. sane Falcidio Alea hec pulcrè cecidit. Nam ex turbata mente sperari non potest sanum, et verum iudicium, nec decet Principes se ferant precipites in ullis actionibus, qui enim sunt alicuius Consilij, et prudentię in controversijs cognoscendis, et in re publica ad ministranda singula expendunt accurate, et cunctanter procedunt, et juris rigori denique miscent aliquid pietatis atque clementię. Non autem inhiant rabidis faucibus mortalium ex carnificatione, C. rectè sentis. Ego cum alios permultos Presides novi tum potissimum Serenissimum Principem Franciscum Donatum, marcum antonium Contarenum, ac Thomam, Nicolaum mocenicum Laurentium Polum, franciscum Venerium, joannem antonium Venerium, Nicolaum de Ponte, Dionysium Contarenum, et Victorem Barbaticum Synceros iustos, et valde expertos Viros publicis functionibus, quorum memoriam sacrosanctam nulla temporum vetustas unquam abolebit. Nam dumodo opera daretur incorruptę veritati de aliqua cognitione sibi ablata que à Sapientissimo Senatu alteri delegata fuisset, nunquam conquesti fuissent. At Mapheus ex Delegatione irritatior factus Cives quosdam malis infectos humoribus, et preter modum glorię famelicos et pecunię, ut paulo post audies, excitavit, qui publico Civitatis nomine in controversia de aquarum jurisdictione Savorgnanis primę Au:

torita[illegible]

In laudem S

toritatis hominibus adversabantur ut Venetijs, et Tervisij Falci:
dium quoque insectarentur: ij ut Postero docerent virtutem per:
sequendorum concivium, quam forsan a progenitoribus acce:
pissent, inexpectato Civitatis [illegible] effrcto fronte irrupe:
runt, [illegible] Falcidius [illegible] illorum vultus sustinere
non posset, qui sibi magnificorum oratorum titulum usurpassent.
Strenuè tamen sustinuit, ac se tutatus est quamquam ipsos non modo in Se:
natu, sed etiam coram advocatoribus Clarissimis etiam convi:
:cijs laceraverunt, et instructis pedicis passim insectati sunt, usque
adeo ut Calamitoso juveni calamitatem ingentem accumu:
laverint. Cogita tu si se in litem tam odiosam coniecerint af:
fectu aliquod scelus nepharium ulciscendi, vel potius inexplebili
libidine publicum æs corrodendi. Disputabatur articulus Dele:
gationis, quæ tandem omnium Calculis approbata fuit, nec ap:
paruit Advocator ullus, qui causam remittendam duxerit ad Viros
Quadraginta, qui Venetijs sedent Iudices in Capitalibus causis,
cum interim boni oratores vectigalia Civitatis in litem stulte
prodegissent, fuerunt tandem damnati de expensis, et (ut aiunt)
toties decantata Suppositionis fabula abijt in proverbium. nil
tentandum amplius esse si semel impetratum fuerit quod suppli:
caverimus. **V.** Falx acuta fuit, edidit specimen suæ virtutis,
quantum complexa fuit, humi tantum prostravit. Sed miser Fal:
cidius admodum debebat tristari, quom se cerneret adductum
in discrimen ingens ab hominibus versutissimis: Iam perveni:
mus ad Turrum, propera ad reliqua. **C.** ne pili quidem facie:
bat istos æris pub. Corrosores probe conscius æquitatis et in:
:nocentiæ suæ, tam enim proximus fuit periculo, ut facete semel
luserit, ac riserit quod ei usque quaque falsum, et ridiculum

obijceretur. V. Debebat nimirum videre ex animo quod appa=
=ruerit non indignus, quem tanta Civitas haberet Adversarium.
C. sperat tamen non defuturum numen aliquod, quod Cives malos olim male perdat, Nam Octavius cœpit iam insanire impatien=
tia doloris, quem ex iniqua aitione contraxit. V. oratores huc=
=usque tam bene cantarunt, ut videantur fractę in Cythara cordę viem supplevisse. Scire vellem libenter si oratores se subduxe=
rint à lite, vel velint Tarvisij adhuc experiri, et quibus Patronis Falcidius usus sit. C. minime discesserunt à lite, nec puto dis=
=cedent antequam qui nunc Patrię Pręsidem agit, habere desinat fulmen in manu, sunt pertinaciter impij, Nam strenuis ligato=
=ribus curę semper fuit ad exitum lites perducere: finiet autem Præses ad Calendas Augusti, cuius fœlex sequatur exitus infę=
licem magratus fęlicitatem, in quo penuria quę imminebat ex=
=trema, cessit non omnino infeliciter ob comercium mercatorum qui Triticum undecunque conuexerunt. Speramus nos Civita=
tenses, et cupimus ut Falcidius Victor propediem redeat etiam ex Tervisio, cuius Pręt̨ori fama est ęquitatis, et omnis Officij ra=
tionem constare. et quod afflicto, et tamdiu vexato iuveni sar=
tiatur quicquid damni passus fuerit, et quicquid cessaverit lucri. Usus autem fuit, quod scire quoque expectas, Patronis in Urbe Veneta amplissimis Senatoribus Aloÿsio Baduario, Federico ejus filio, ac Antº girº Iurconsul, et nunc Tervisij quibusdam alijs utetur explicarem nominatim singulos, si nomina nota es=
sent. Nominabit ipsa Falcidius, et cœterorum, quom reversus fuerit, Utini Sabbatinum habuit, et sororium et patronum, ut

te non

te non fugit, a quo solent Consilia saluberrima proficisci: Bellorum utrinsque socerum non numero prętexquam inter notarios, ne quid comittam, quod ipsi Billem in nasum conciat, si alio eum appellem nomine quam Subediunculum, quem agit et quidem Trivialem, simulacque vero redierit aget de oratoribus devictis Triumphum, et suum ad Divam montanam per=aget votum sicuti tu hodie tuum diis peregisse. V. utinam Perthosbus, et Talcidius priusquam votum peragat, in gratiam redeant postquam et nos diem hunc festum ipsorum causa fecimus, ut lęta, et plena hilaritatis sint omnia. Alias fusius confabulabimur, nobis interim curę sit, quamlibet nubeculam inter amicos communes ortam funditus tollere. C. Nihil est mehercule, quod facere magis gestiam, ne quid desit ad absolutam hilaritatem, experiamur uterque sedulo. Arbitror tamen difficile admodum fore in nostri gratiam extingui litem, quę falcibus agatur, nedum cultellis. V. hoc enitemur acrius q°. difficilius fuerit. Quod si surdis denique cecinerimus, Dij nihilosecius officium nostrum boni consulent.

Ex Volumine Extrasignato 1548 : 1549.

Ant.s Bellonus D: Nic.° de Ponte.

Nicolaus Macheropius nomine Can.rum Civitatensium quorum est Canc.s rogavit me diebus elapsis, ut in documentis cum meis, tum priscorum quondam Tabellionum, quę apud me extant perquirerem et colligerem quę ad ipsorum Collegium pertinere invenissem, et eis denunciarem, affirmavit enim habere necesse documentorum

multorum exempla aliunde rogare, quia annis superioribus
multa ipsis quodam incendio perijssent. In Officinam itaque meã
egressus è lecto, in quo pedibus æger iacui mens. VII et eo amplius,
studiosè, diligenterque singula perscrutatus fui: incidi autem
in instrumenta tria in quibus mentio fit Antonij de Ponto Pathę
Aquil. Quom vero non immemor essem anno superiori quantum
invenissem, tantum fide integra me tibi communicasse dum In:
clyti Senatus Veneti Oratorem ageres apud Romanum Pontificem,
ipsa instrumenta quę pauloante reperi, ad te mittenda existimavi
ut quod ingenti desyderio expetere videbaris, planius intellige:
res Ant.m S. sive avi, vel abavi tui frater fuerit à me Catalogo
Patharum Aql. pro veritate insertum fuisse. Cęterum si et
in alia me posthac incidisse contigerit, quibus idem probaretur
a meis rationibus alienum fore non ducam, ut ipsorum parti:
cipem te quoque facere debeam; sum enim studio hoc pręcipuo
ut rem tibi gratam faciendi mihi occasio detur. Nam et tu
non libenter minus soles summa virtute, et authoritate
tuis Clientibus ~~profecto~~ praesto esse, inter quos me numerari gaudeo,
quam de amplitudine cum virtutis, tum dignitatis maiorum
tuorum tibi summopere gratulari, ~~[illegible]~~ unde non immerito quęris
ut ipse Patha perinde ac tu Posteris tuis omnibus sit exemplo
ne in pari honore desinant esse cum progenitoribus, qui ob
singularem virtutem, maximam inter homines dignitatem
et autoritatem sibi conciliarunt, et ne denique animi degeneris
aliqua ex parte significationem dent. Vale.

Utini XI Cal. Iunij 1549.

Nicolaus de Ponte Doc: et eques Ant.° Bellono not.° Utin.

Gratissimum sane mihi fuit cognovisse ex litteris tuis ea quę mihi antea significaveras fuisse olim quemdam Antonium de Ponte gentilem meum Pattam Aquil. quod per documenta quorum exempla cum litteris tuis accepi, confirmatur. Ago igitur tibi gratias quas possum maximas, gratiam relaturus cum dabitur occasio. Dolui vicem tuam quod menses septem pedibus ęgrotaveris, scio tamen te virum esse ea prudentia, qui noscis naturę nostrę fragilitatem et quantis malis simus obnoxij, ita ut omnis spes nostra in Deo ponenda sit. Ego expleto tandem biennij tempore, quo per leges inserviendum erat Legationi impetravi successorem, redij in patriam satis gratus et Pontifici, et Senatui. Si quidem hic me in Decemvirorum Collegium ascivit cum adhuc Romæ essem, ille eo audito ne Senatui cederet, sed testimonium aliquod daret me Legationem illam ex animo suo confecisse, voluit me dum discessurus oscula pedum sumerem, militię ornamento seu cavaleriatus ut dicunt, quamvis modeste reluctantem insignire. Volui te harum rerum certiorem facere, arbitror enim quod tua est humanitas ex rebus meis prosperis te lętitiam sumpturum. Vale.

Fran.co Robortellio

Audio à clarissimis Thuscię Civitatibus in quibus liberales artes magna cum tui nominis Laude hactenus publice professus es, nuper te ad Urbem Venetam appulisse, et quidem ab inclyto Senatu suffectum, vocatumque in Egnatij locum qui confectus iam senio tanquam miles emeritus à profitendi munere ultro se abdicavit

factum utrinque est optimo consilio. Senatus honesto stypendio te conduxit cęteris postpositis Competitoribus tanquam optime meritum de studijs bonarum literarum. Tu ut apud ipsum quoque in eo genere laudis excelleres, conditionem oblatam haud gravate accepisti. Non enim video quęnam tua esse potuisset criminis excusatio si in Ducis Florentię, aut cuiusvis alterius gratiam Reip. Venetę mandata, autoritatemque contempsisses, ortus es Utini quod insigne oppidum est in Julij foro, cui foeliciter Veneti dominantur, et iniquissime egisses si postquam Lucensem, Pisanamque Juventutem politiores Literas docuisti, non dignatus fuisses, ut Veneta quoque aliquam tuę industrię partem sibi vindicaret. Congratulor igitur tibi, et nobis omnibus, ac ipsi Patrię gaudeo vehementer de isto munere. spero enim fore dubio procul ut absoluti professoris numeros implere possis, et velis, es profecto qualem te vulgo predicant Doctissimus, eloquentissimus et humanissimus ut quoslibet Poetas, oratores, et historicos facile possis cum grecos tum Latinos ex improviso etiam interpretari. Juvenes autem Veneti suopte ingenio proni sunt ad eloquentiam, et ad ejus studium facile se component si eos volueris docere ex arte loqui, ut suę Reipub. aliquando usui, ornamentoque esse possint, Auditores aderunt frequentes, et quanto numero eorum auctior fuerit, tanto Cathedram tuam honoratiorem reddideris ex tuis quoque studijs et actionibus honestissimis non poteris ductu temporis apud omnes ordines gratiosus non esse nec amici tui aut Patria ipsa non omnia sibi sperare facileque obtinere ab istis Sanctissimis Senatoribus que S. inspecta temporum ratione non inique supplicanda, petendaque existimaverint. Tenetur enim quisquam quo magis excellit hoc uberiori

cumulo

cumulo virtutis suę fructus non modo ad propriam utilitatem verumetiam ad amicorum commodum, et ad ipsius Patrię dignitatem refundere quum nati sumus non nobis solum sed amicis, et Patrię. Quod si proxime duxeris es uxorem ut intelligo prudenter te statuisse non videberis contempsisse posteris reddere quod à progenitoribus accepisti, et orientur ex te Cives fortasse qui in huiusmodi aut alio laudabili functionis genere amicis et patrię pariformiter opitulabuntur, Verum quia potest accidere, ut te publice profitentem palam quispiam interpellet quod hic quoque usu venisse iamdiu compertum habeo (Nam iuvenilis ętas profitentis addit inde auditoribus precipue quibusdam logodedalis, atque seniles adimit interpellandi, et argumentandi audaciam) te decebit hilari, et iucundo vultu quemlibet audire, et ei illico respondere ne doctrina tu minus, quam humanitate singulari premunitus semper videaris, modo sus omnino non sit qui Minervam temere quodammodo provocet. Habet enim plurimum momenti ad famam comparandam Candor ingenuus, comitasque cum eruditione coniuncta. At si quid obiectum fuerit abstrusum nimis et reconditum Non enim potes omnes legisse utriusque linguę autores qui vix dum annum excessisti trigesimum ętatis tuę, nec in promptu semper habere quicquid legeris, aliquod temporis spatium tibi ab interpellantis benignitate exorandum erit in quo illi satisfacias. Verum non arbitror quempiam fore qui te confidenter ita iuvenem audeat interpellare, vel in aliquam derisionem, aut ignominiam tuam profitentis laudem detorquere, quinimo futurum spero ut te omnes reverenter respiciant, attente audiant

et absque ulla interpellatione ita observent, ut timere potius videantur ne te perdant moderatorem, quam tu queas Lucam vel Pisas amplius cogitare. Illud tandem habeas velim mi Francisce te partes optimi Professoris omnes præstaturum si nullum tempus prætermiseris absque honestissimo legendi: docendi, et explanandi officio, aut componendi studio, quoties labor nullus videbitur reliquus, qui pro publice, vel privatim legendi munere te distingat; et mercedem hoc te majorem accepturum, et ipsam Patriam nostram hoc uberiorem laudem consecuturam quo te Doctrina, et humanitas sublimius extu: lerint, Cæterum ne tibi non constet de re tota, noscas velim quod si à Senatu professor non fuisses desumptus, huc te tui concives ad publice legendum invitassent. Nam Scholæ Privitellius sponte cessit. Nimirum animum induxit ut Patavij cum filio permaneat quousque Philosophiæ et me: dicinæ operam dabit, et apud nos quantum doctrina valeas et eloquentia tu fecisti periculum anno superiori, verum ne Senatus indignè ferret, adduci cognita eius voluntate nunquam potuissent ut ex Venetijs Utinum tam licenter te devocarent. Quem vero alium nostræ Iuventutis moderatorem optent, qui: : que scholam Utinensem ambiant, ignoro penitus Hoc unum clam mihi non est, quod diffidunt ab oppido Divi Danielis abstemium Generum meum avellere posse, ubi poeticam, et oratoriam pro: fitetur. Porro quanto minus autoritatis habet, atque compendij affert schola Utinensis quam Veneta, tanto certe plus habet, et affert quam Schola illius oppidi, ipse tamen Utinensem perti: naciter negligit, ne extra frigidum, vileque oppidulum Doctrinæ suæ copiam faciat. Illud sane Utino comparari apte non potest quemadmodum nec Utinum urbi Venetæ, quæ, ut Augustus

scriptum

In laudem S[illegible]

scriptum reliquit septemgemina nitet Corona. Fuit is Vates mihi familiaritate coniunctis, sed bona eius venia dictum volo in hoc uno peccavit. Vivere voluit Coelebs, et sibi tantum ac musis suis vir alioqui bene doctus, ac prudens. Optarim certe Venetias proficisci ut amicos inviserem, et in primis te publice profitentem audirem. dignior ego quolibet praeceptore, qui me non dedignatur habere discipulum, ut semper ad virtutem instituar. Nam, et Georgium, et Sabellicum istic profitentes audivi ante annos fere L.ta, inde ipsum Egnatium nihilo illis mea quidem sententia inferiorem, ne dicam superiorem, qui mihi magis satisfaciebat, si quando licebat negocia reponere quę coegerant me Venetias proficisci. Scio statim rideres senem fere Capularem e longinquo ad te audien. convenisse. Sed quando perspiceres tum Corpori tum animo meo aliquid mihi utilitatis et voluptatis accessisse cohiberes risum, et me itineris non peniteret, cui saluberrimum esset ambulare, et memet exercere, pone usque etiam ad sudorem. Dubito tamen tam firma valetudine me nunquam futurum ut isthuc me conferre queam. eger sum, et podagra iacens iam menses VIII. et ipsa Testudine reptili gravedinotior. De me statuant Superi, quorum benignitati tam in adversa quam in prospera mea valetudine non diffido. Tu modo enitere ut ęque ac professores illi eximij in ea cathedra amari, et probari, et in concertatione virtutis doctissimorum virorum iudicio pari laude efferri merearis. Interim ego non desistam cogitare Venetias, si abunde convaluero, quamvis dubium est ne cogar invitus semper deserere vadimonium ad forum utinense, nedum audeam semimortuus istuc ad te audiendum accedere. Vale,;

Fran.co Robortellio.

Quom conscripta, et obsignata ep.ta mihi nunciatum esset ante VII. Cal. Julias te Venetias non venturum, utcumque percrebuisset rumor te venisse antequam eam conscriberem, non duxi resignandam esse hoc Consilio, ne viderer ad tuum negocium amplius te instruere velle, qui cum pro singulari tua prudentia tum ex ijs q. reverenter ego meminissem, optime nosses rationes muneris abste suscepti; sed malui brevem hanc ad te seorsum dare, ut tu in quo statu Valetudinis interiecto tempore mansissem, de quo fortasse aliquid scire cuperes, certior fieres, Scito igitur è Podagra me non emersisse, mecum enim agit dure, nec ulla diligentia perficere possum, ut fortior fiam, aut ut saltem ipsa clementior in me sit. Turca quidam hic fuit in nundinis Divi Canciani, gereret ne se medicum an magicum potius nescio, nisi quod profitebatur omnia se scire ut apud Juvenalem Græculus ille, qui esuriens ivisset in Cœlum si jussisses, hunc cum intellexissem arcere suæ naturam, et incantamentis agere accersitum non misi quod medendi artem eiusmodi neque utilem neque salutarem mihi fore perspicerem. Videor enim nec incommode, nec imprudenter facere si vitam meam unius fidei credendam non putem, qui ignotus sit, veterator callidus et religione, ac fide careat, nec admissurus sum sane quempiam ad opem mihi præstandam præterquam quoi optima ratione et summa fide præstare possit. Et si nullus occurrerit talis in spe salus non desinet esse, Christo bene iuvante, quo Duce

nullus

nullus tam abiecto animo esse potest, aut corpore tam afflicto qui sibi non bene speret, interim tu puto mihi suasor non eris qui tanti amicorum salutem, quanti propriam facis, ut me Turcę manibus committam, qui quam pro suo commodo tam contra meam valitudinem laboraret. De schola hoc tantum tibi ex animo et reverenter recordor ut toto studio tibi curę sit Iuventutem Venetam promovere, ne tu non prę=dicari pręceptor optimus, et ne illi non optimi discipuli dici itidem mereantur. Positum est enim utrumque in aliquo tuo labore, ut S. ex eo tu pariter, et illi tui similes semper sint, sive morum integritatem spectemus, siue reconditam eruditionem. Vale.

Tiberio Deciano.

Quom me inviseres podagra laborantem, paucis diebus ante=quam hinc Patavium proficisceretis, quod summę tuę huma=nitati, et erga me Benevolentię semper tribuo, consilium meum tibi aperui, ut S. Paulus nepos meus ex filio iuri civili ope=ram daret: in ea Sententia me bona ~~etiam~~ eius indoles constans=que studium confirmarunt. Nam biennio Calderini contu=bernio usus est, Corijtij quadriennio sub quibus videtur tan=tum profecisse cum in grecis tum in latinis literis, ut vehe=menter laudare pręceptores simul, et discipulum nos opor=teat, unde illum puto ad audiendas institutiones non incom=mode nunc accipi posse. Haberem mi Deciane summi be=neficij loco si non dedignareris ipsum habere contubernalem ac sodalem domesticum filiorum tuorum, imo rebus in om=nibus ministrum voluntatis tuę. Nullum enim contubernium

iudicio

iudicio aptius, quam tuum illi contingere posse, quandoquidem ad Gymnasium Patavinum migrasti publico stipendio vocatus ab inclyto Senatu professor iuris in criminalibus causis, non discessurus antequam filios saltem tuos videas iureconsultos consultissimos evasisse. Tua namque moderatio gravitas, eru=ditio ac eloquentia cum non mediocri omnium admiratione com=probata, nec non erga me benevolentia singularis efficiunt, ut Contubernium tuum facile ceteris omnibus anteponam. Neque vereor quin velis ex gravioribus tuis studijs, et negocijs horulam saltem quotidie surfurari, et instituendis liberis condonare qui=buscum nepos meus studijs certatim incumbat quid enim potest tibi contingere gratius aut iucundius, aut ipsis utilius, et fructuo=sius, quam si æquales ipsi quotidie disputent novas subtilitates ultro, citroque adducant, ac in oculis tuis de solidæ virtutis gloria inter se contendant? aut quis non delectabitur illos cernere, qui aliqua necessitudine se etiam non attingant ex convictu, studiorumq. coniunctione se amare invicem tanquam fratres, et inde amore suavitateque fraterna perpetuo frui? Nimirum aliunde non oritur maior animorum coniunctio, et benevolentia, quam ex convictu et si sint eorundem studiorum, et horarum omnium socij, nec uberior fructus quæritur quam ex quotidiana ingeniorum conflictatione, et collisione, quæ nascitur etiam quandoque sub ipsam cœnam. Domi aderit magister, qui non modo rem controversam decidere, verum etiam novam aliquam quæstionem civilem, et Criminalem eis proponere poterit. Filij autem tui certe præceptis, et monitionibus obtem=perabunt, non magis tamen quam Nepos meus quem ipse spon=deo præstaturum se egregie studiorum fidelem, ac tibi obedien=tem, at si moribus depravaretur quod tamen non spero acriter

in

in eum animadvertere poteris pro tuo arbitratu, et domo
etiam si videbitur statim ejicere, opinor tamen ipsum quia
recte institutus, et morigeratus est in tuis maxime repones, et non
ad servorum, sed quodammodo ad filiorum tuorum numerum adscri:
bes, quod evidens fuerit cum eius probitatis, tum tuę Comitatis
argumentum. Porro Contubernium quod ego tui studiosissimus, et
amantissimus ita precibus summis exposco nihil oberit existi:
mationi tuę cuius curam gero hercle non minorem quam tu
quoniam filios et carissimos amicorum nepotes quorum pręser:
tim spes aliqua bona se nobis ostendit, debemus cum omnibus
in locis tum potissimum in pub. gymnasijs q. ob magnam Licen:
tiam iuvenum diversarum nationum depravari consueverunt
regere diligenter. Quemadmodum fecit parens tuus Iureconsul:
tus insignis, et prudens, quod non alia ratione quam tui ipsius
recte instituendi cupiditate adductus ne ulli in doctrina elo:
quentia, et humanitate cedere posses, alijsque patriotis majo:
res honores quam tibi non haberentur, tantisper Patavij cum
tota familia commoratus est dum fieres clar^{mus} orator et emi:
nentissimus Iureconsultus illud adde quod et ipse Paulus cum
me avo, et Germano patruo tibi debebit omnia quod ope:
ram laboremque tuum suis perspexerit studijs plurimum
profuisse ut et Bellonius eius pater dum vixit se palam de:
bere profitebatur, pro impensis vero oris tantum suppedi:
tabo, quantum ipsemet congruum fore existimaveris si
ß XL^{ta}. XL^{ta}. dabo, si plures, ad plures me obligabo, et ne sus:
picaris pactioni me stare nolle, vel non posse quia fortas:
sis laborem inopia rei pecuniarię, facile enim accidere posset
ut non falleres opinionem tuam, ineunte quolibet anno

integre persolvam, quantam pecuniam me recepero tibi soluturum in annos singulos. Si vero tibi visum fuerit in eam rationem contubernij preterquam filios tuos alium admittere nullo pacto velle contraham humeros egre tamen, et repulsa plane quidem mihi sustinenda erit. Non negabis tunc operam ponere, ut tua saltem intercessione, et auctoritate apud alium optime collocetur, qui diligentem curam gerat adolescentis, impense omni acquiescam quam statueris nec vereborquin arbitrium tuum equabilem rationem in se habeat. Aderitautem Patavij Dijs bene fortunantibus ante festum divi Pauli, quo nepos ipse in lucem editus est VIII f Cal Febry sed mallem ut verum fatear Tyberi doctissime, et humanissime quod apud te viveret, quam apud alterum Bartholum vel Balbum, omnes enim quibuscum de te loquor facile testificari possunt quanti te faciam, et virtutis tue gloriam, et amplitudinem tibi ipsi quam mihi chariorem non esse, quod indumenta et codices nepoti non deero. De mea vero valetudine si quid scire optas, laboro adhuc podagra, que mecum agit nunc intensius, nunc remissius, ad eam tamen propulsandam animum paratissimum habeo, ut quibus rebus possim semper te, tuosque adiuvem. itaq cogor instar illorum qui sunt hodie opulentissimi, cras rerum omnium egentissimi vitam vivere vesticulariam. Expecto literas tuas quibus Dy faxint aliquid significes, quod mihi, meisque omnibus maximam voluptatem, et letitiam afferat. Nam et ipse quamvis modici sum precij Tabellio, primo te desydero si animum spectes meum in re qualibet, quam abs te valde desyderam cognoscam. Ita enim certe rogo, ut majori studio rogare non queam, nec aliud quicquam egrius, et indignius ferre, quod mihi posthac negandum putaveris. Caeterum tibi mitto exemplum Dia logi quo Paulus monet ab improbis so:

dalib

dolibus ut abstineat quibus ad virtutem tendenti nihil ac=
cidere perniciosius potest. Facio Corytium eius pręceptorem
et Abstemium Senensem meum interlocutores, ut in tantis
professoribus major sit gratia, et auctoritas. Vale,

Tyberio Deciano.

Resolvo difficultatem quę ex proximis meis literis occurrere tibi
potuit, qualem esse intelligam vitam vecticulariam. Nam in
ipsarum fere exitu scripsi vivere me vitam vecticulariam
quod illorum instar qui sunt hodie rerum omnium inopes, cras
locupletes, Podagra nunc mecum agit atrocius, nunc mitius. Vecti=
culariam interpretor variam instabilem, et parum suavem. ut enim
mihi valetudo firma constansque non manet, ita nec opes huius=
=modi qui furtis locupletatus est. Videor enim repente sanus
et ęger repente, fur modo opulentus, modo rerum omnium egens,
proprie tamen vecticulariam vivere dicuntur fures qui per=
=fractis domibus cum vectibus ac palis ferreis res auferunt alie=
nas, quę tam celeriter consumi solent, ut nullam prorsus diutur=
nitatem temporis habere videantur. Quod obscurius scripseram
volui apertius declarare, ne te ulla suspicio invaderet me
mutasse mores quamvis pro certo habeo a furtis manus me
semper abstinentes habuisse, te nullo unquam tempore dubi=
tasse. Reliquum est ut Paulum iterum, atque iterum vehe=
menter tibi commendem, ne domo tua quę humanitatis, man=
=suetudinis, et gratię plena esse consuevit, nepos ipse mihi
carissimus excludatur, quod mihi profecto acerbissimum esset,
nec tuo officio minus quam amicitię nostrę contrarium et re=
pugnans. Etenim ab obsequijs tibi prestandis ita abhorreo, ut
negem quicquam gratius et iucundius quam si tibi obsequar

mihi

mihi accidere posse, aut acerbius, et molestius quam si ne:
potem optime indolis adolescentem apud te neges reponi, et
locari. Studiosus est modestus, probus, et ingeniosus, et quem
si cognosceres filijs tuis ipsorum ind.° ex omnibus et socium
delegisses, et non expectatis alicuius amici precibus ultro so:
dalem adiunxisses, ut virtuti una dies ac noctes certatim in:
cumberent. in hoc uno mihi non admodum placet. fuit enim
mihi pater natione germanus vino abstinet suapte natura,
tantum tamen abest ut à me propterea det vicio, ut virtuti
nocere magis existimem vini potum, quam aque. Suscipe
igitur leto animo, suscepisse te nunquam penitebit ne asper:
rius videaris meum egisse quam tui mores patiantur. iam
habes quam ardeam desyderio tui contubernij. Paratus sum eqo
animo si in alijs quibusvis rebus te mihi posthac durum,
et inexorabilem prestiteris, modo in hac parte te facilem
prebeas ac benignum. Contubernij mercedem quam in annos
singulos ipse decreveris sicut antea scripsi cuiuslibet anni
initio tibi totam numerabo. Literas tuas expecto avide quibus
tuum de contubernio animum perspectum habeam. illud me:
=mineris tandem quod innata humanitas, bonitas, et man:
suetudo tua, ne quid dicam de singulari observantia summisq;
precibus amici clientisque tui deditissimi debent plus habere
ponderis apud te quam ulla ratio que ad excusationem pertine:
ret. Tametsi ut inquit Cicero multa etiam facimus solum
in gratiam amicorum, que nostra causa minime faceremus.
Vale ~

Tyberio Deciano.

Facit cum summum desyderium meum, ut nescire de contubernio diu:
tius non queam, tum singularis meus erga nepotem amor impel:
lit, ut de eo rogare non desistam. Quamobrem iterum te rogo
maiorem

maiorem in modum confestim ut me facias certiorem quidnam
tandem in ea re consilium coeperis, de qua duabus meis epistolis
egi tecum accuratissime. et si cupis adolescentem forsan pro:
pius intueri antequam ad pactionem venias, et ut tecum sit
aliquot dies, ut ipse tibi qua doctrina, et quibus moribus preditus
sit fidem faciat, fac amabo intelligam, curabo ut Germanus se:
cum ad te ducat ut cum cognoveris adolescentem periculum
tibi fecisse, quod de ipso scripsi plane verum esse, tum eum
libentius admittas. Potest tamen tibi satis persuasum esse
quod impensam non subirem contubernij aut itineris, si à laude
eum abesse suspicarer, quam per literas illi tribuo aut si mihi
ulla ratione venire in suspitionem posset quod moribus depra:
vari apud te professorem legalis Sapientię sectator ipse debe:
ret aut aliud facere preterquam quod tu de filijs. ego de ipso
Nepote propria voluntate optavimus, vel quod ipso tempore
ad ludendum abuteretur, quo ad lectiones audien. studen. et
lucubran. oportebit eum astrictum esse. Non negaverim ego
rationem aliquam infirmę etatis habendam esse, quę non usque
adeo induruit ut aliquo solacio condiri non debeat, ne modo
aliqua turpitudine coniunctum sit, sed à te qui optime sapis,
recte consultum erit cum existimationi tuę tum ipsorum uti:
litati si forsan à studijs illis altioribus ad pilę ludum quo red:
dantur agiliores intra lares domesticos aliter revocabuntur, ne
modo indulgeas plus satis. Sit hoc tamen tui Consilij qui quos
a re tuorum alumnorum, et ex.^mi dignitate sit facere, et con:
cedere soles, et amplius nihil. Non enim dubito si quanta di:
ligentia in humanioribus studijs nepos usus est tanta utatur
in legalibus quin futurus sit. demum et ipse iureconsultus qui

domus

domus nostrę laudem si qua est, extollat perinde ac celebri:
tatem tui nominis augeat. Et si despicies cuncta, animadver:
tes tandem magis esse quod ego tibi gratuler si eum admiseris,
quam quod te rogem ut non excludas domo tua. Ipse enim
filijs tuis ad studendum quotidie calcar addet, etiam si sponte
currant. Non autem velim suspiceris Contubernij mercedem
tolleris me soluturum, sunt enim ceu numismata commer
tialia ut scis, argentea, quę ex Germania in hanc patriam de:
ferunt, non tamen absque aliqua difficultate recipiuntur. Dabo
numos non alijs cuneis flatos, quam quibus te sensero maxime
delectari. Vale.

Paulo Nepoti.

Mirum quanto perfusus gaudio Germanus patruus tuus è foro do:
mum hodie reversus sit. Nam refert à Tritonio Scriba nuncia:
tum sibi fuisse, quod orationem locuplentissimam in Cl.[mi] Pręsidis
laudem istic magna cum gratia recitasti, quod laudatio conse:
cuta è ingens, et omnium admiratio, quodque Pręses ipse
complexus humanissime, et osculatus te valde laudatum tandem
demisit, quod profectò cum ad gloriam preceptoris tui, qui com:
posuit tum ad tuam ipsius laudem qui recitasti, magnam
apud Pręsidem accessionem attulit, et apud alios qui interfue:
runt, apud quos omnes haud dubium quin uterque vestrum iucun:
dam sui memoriam reliquerit. Mihi hercle in ęgritudine, qua
menses iam octo laboravi multum attulit consolationis. Sunt
enim hęc pulcherrima initia celebritatis tui nominis, ac digni:
tatis futurę. Sed hortor constanter pergas, ut de te dici vulgo, et
prędicari possit, quod et tu multas orationes proprio marte optime

In laudem S...

aliquando composueris non modo aptissime pronuntiavens. et si non est prolixior oratio ista, q; ut trium horarum spatio tota abs te describi queat (te enim in scribendo velocem, et minime pigrum cognovi) gratissimum erit si eius exemplum absque tamen tuorum studiorum incommodo feceris, et mihi miseris Vale. Utini VII. Cal. Septeb. 1549.

Anastasio monticulano.

Ecce Arborem Anastasi tuę propaginis quam te rogante prę sidis tamen jussu confeci. ex instris, quę tu authentica mihi exhibuisti: Sine quibus equidem invenire plane nescivissem, ut per gradus descenderant, seu ascenderant tui progenitores. Dumtaxat enim Nicolaum patrem tuum cognoveram, et Ioannem fratres ac Andream ipsorum patruum, alios non memini me vidisse, quoniam vel me puero fato functi fuerant, vel antequam in lucem ego editus essem. Non enim sum maior septuagenario. Reliquū est ut precaris Deum Op. max. prolem dignetur tuam masculinam augere, et extendere, quę nomen familię tuę Nob. monticulanę Verona oriundę apud nos cum diutissime servet, quum de more suorum progenitorum secundum virtutem se semp exerceat, Vale, Utini 4 Cal. sextilis 1549.

Nicolao de Ponte.

Laetor valde Literas meas redditas tibi fuisse cum veteribus quibusdam documentis, quas ad te dederam, tenebar eorum te participem facere quę tibi fore gratissima ~~existimabam~~ iudicabam, sicut scribis fuisse. Siquid autem posthac in manus venerit meas quod ad probandam, vel sustentandam antiquitatem dignitatemque famę tuę faciat, polliceor me non defuturum quin statim ad te mittam. ex quo enim tempore patriam hanc fre:

liciter administrasti (te enim præterquam fama antea non cognoveram) te, familiamque tuam diligentissime colui, colamque dum vivam. Multo tamen vehementius lætor inclytum Senatum, maximumque Pontificem perquam honorifice tecum egisse. Scribis enim in Decemvirorum Collegium Venetijs te vix expedita ratione tuę legationis adscitum, et Romę ornamentis militię reluctantem tamen paulo post insignitum fuisse. Itaq. miles redijsti, qui accesseras Orator. Sed quid mirum? quis quęso alius est, cui munus illud amplissimum decemvirale committi sapientius à Senatu, vel rectius à Pontifice tibi ornamenta illa militaria potuissent? Te enim in legatione illa, maximisque alijs negocijs reipub. sic adhibuisti ut non Pontifex summus non Sapientissimus Senatus à te aliud quicquam desyderaverint. Unde si aliqua ex parte Senatum, aut Pontificem non offenderas, sed utrique ex animo satisfeceras rebus in omnibus par fuit ut uterque existimationi tuę certatim consuleret, utque iucundissimus tibi in patriam reditus esset ut et honor decemviralis tibi absenti hic decerneretur, illic cum ageres ne viderêris insalutato hospite tandem discedere, ut in collum tibi ornamenta aurea ponerentur cum in virtutis præmium, tum in legationis testimonium prudentissime abs te gestę. Uter vero te magis honoraverit Senatus qui te sumpsit absentem ad amplissimum illud munus, an Pontifex qui militaribus ornamentis insignivit quodamodo recusantem, et reluctantem, iudicandum tibi relinquo; ego enim arbitror quod uterque dedit quam potuit, plus daturus, si plus nunc potuisset. Spero autem fore ut Senatus erga te studia nec non Pontificis, augeri quotidie magis debeant, et ut res tuas videam ego si fata dederint multo adhuc meliori, et honorificentiori loco quam sunt, quom ex vera, et solida virtutis gloria

fructus

fructus semper uberrimi proveniunt. Es enim constitutus Dei benefic.° in tua resp., et in urbe notus inter illos, qui doctrine eloquentie humanitatis, atque prudentie principatum tenent. Nec diffido unquam quin qualem te huc usque prestitisti talem in quovis munere te pergas prestare, nec quin velis pro tuo veteri instituto tue Reip. semper prodesse. De valetudine mea sicut hortaris in Deo spem omnem locavi, nec aliquid movet, quin eam eguo animo feram. Ceterum paulum nepotem habeo ex filio adolescentem optime spei, quem magnopere cupio ut Tyberius Decianus in contubernalem recipiat ad vitandam improbitatem Sodalium, qui versant Patavij, est enim constitutus in bivio Pythagorico daturus operam iuri civili per literas valde laboravi ne contubernio suo ipsum excludat, sed nondum accepi responsum. Cum ipso autem Tyberio non adeo coniuncte vixi ut videar facile impetrare posse quamvis in annuos oris sumptus obtuli ipsi aureos 40, et quotquot ipsemet statuerit & conscientia sua. Si accesserit diligens commendatio tua puto me facile consequi posse Nam tue virtuti et authoritati summi etiam Principes nihil non tribuunt. Qua de re rogatum te volo iterum atque iterum vehementer, et nepotem meum literis tuis commendes de meliori nota, ne quid modo facias quod ipse putes minime ratione decemviralis magistratus ad quem es lectus ad dignitatem tuam pertinere. non enim quero aliquid facias offij gratia, quod aliqua forsan reclamante lege te minime facere deceat, ipse tamen optime debes scire an amico immo servo tibi dedicatissimo offm huiusmodi salva dignitate prestare queas. Hodie sum locutus cum Anastasio Monticulanode hac re promisit valde asseveranter se scripturum fortasse nostre preces eius intercessione exaudientur a Tyberio cui arbitratu se cariorem

alterum

alterum consanguineum non esse. ego et si minime suspicor eius verba rebus contraria fore, tu si tamen scripseris homo tanta dignitate fultus, et authoritate, scribes autem scio, ni quid impediat, tam gratum mihi feceris quam quod gratissimum. Vale, Utini pridie Cal. Sextil. 1549.

Dionysio Contareno

Paulus est mihi nepos ex filio probę indolis adolescens quem summopere cupio apud Tyberium Decianum locare, ut det unacum illius filijs legali scientię operam in Patavino Gymnasio cui nunc demum videtur quodamodo publice profitando, et legendo in casibus Criminalibus memoriam sui nominis consecrasse Rogavi per literas vellet nepotem ipsum in contubernium recipere, quod tanti sane ęstimo, ut nihil esse possit maius, quod hoc tempore velim, nondum ab ipso responsum mihi redditum est, neque cogitatione assequor quę nam ratio apud eum mihi adversari queat. Confido autem, quęcumque sit, facile fore ut impetrem si commendatio tua accedat, Cognitum enim habeo quam nomen, decusque tuum ex amplissimis magistratibus quos cum apud alios, tum apud nos ipsos summa cum ęquitate, integritate, prudentiaque gessisti ubique terrarum memorabile factum sit, quanta dignitate fulgeas, et aucthoritate, quantum Tyberius ipse tribuat reverentię tibi, ac quantum debeat Nam vixisset Venetijs quo cum familia migraverat te autore, ni animum mutare ob incommodam valetudinem coactus fuisset quippe qui tantam curam studium, et diligentiam collocaveras in laudandam, ornanda, et amplificanda ~~etiam~~ eius virtute, ut brevi inter primarios urbis Venetę Causidicos merito adscriptus fuisset. Perspectum item habeo quam amanter, et studiose ingenijs favere soleas, quę sunt presertim

in

in aliqua spe et iamdudum est quoq; quod me in servis tuis volentem certe avideque quaerentem, ni fallor opinione, reposuisti. Proinde valde te rogandum duxi Senator Cl.mus digneris cum tuo Tyberio per literas agere nepotem ut meum non excludat sed adscribat libenter contubernio suo, cuius desyderio incredibili teneor, ut quam studendi discendique viam in studijs legalis Sapientiç filijs ostendet suis, simul et meo nepoti commonstret. Sed ita rogo commendes, ut habendam tibi semper rationem tuç dignitatis existimem. De mercede contubernij nulla, puto, erit difficultas. Dives hercle non sum, nec usque tamen adeo pauper, ut pati velim ab eo nepotem excludi ob differentia rei numariç, me in ipsa accomodabo eius voluntati cum ad pactionem veniemus quç non potest non honestissima esse. Coeterum me quoties uti volueris curabo servum prçstare talem ut fateri possis in cuiusvis alterius fide, ac diligentia magis acquiescere quam in mea, tibi minime licere Vale, Utini Cal. Iulij 1549

Conscriptis, et obsignatis ijs literis Anastasius Monticularus cum suis ad me venit nondum obsignatis, ut quam accurate scripsisset ad Tyberium sororium suum de re mea cognoscerem: legi, et perspexi functum fuisse diligenter amici off.o scripsit enim manu propria, et verbosius, ac diligentius etiam quam a me requisitus fuisset, ne apud me resideret ulla forsan suspicio frigidç commendationis si obsignatas tradidisset, unde amici literas meis coniunctas ad te mittendas putavi, ne a me nisi misissem eius animus alienior factus videretur. velis igitur obsecro Anastasij literas una cum tuis ad Tyberium mittere, ut ipse videaris nihil fecisse reliqui pro Bellono tuo quod ad impetrandum pertineat. Vale.

Tyberio

Epistola tua commotus nihil fui, quamvis ex ipsa cognovi
me æqua non postulasse, equidem nesciebam quod in contuber:
nium tuum aliquis alius cooptari quæsivisset, minus quale ijs
responsum dederas qui in petitione venissent. Nam si admonitus
opportune fuissem, negotio habendi tui Contubernij me non in:
voluissem, nec ullius amici opera usus fuissem. egissem temere
si quæsivissem, ut tantorum virorum voluntati quibus perne:
gaveras preces meas anteponeres, et exprobrare tu mihi posses
insolentiæ vicium præter omnia vicia viciosissimum. Pisanus
et Naugerius abste reponuntur inter magnos amicos, et à me
identidem inter optimates, hic Reip. Venetæ ille Collegij Cardina:
lium, Regulinus medicus inter eos qui veteri amicitia et affini:
tate tibi coniuncti sunt, et cui salutem ipsam, et quicquid
habes, id omne fateris debere. Qui possum ego apud te esse me:
liore loco quam illi quibus omnibus defero sponte? Nati sunt
summo loco, re lautissima, maxima dignitate prediti, et autho:
ritate, ego humili et obscuro, re pertenui, et qui arte utor
tabelionica, quam tuæ leges appellant servile ministerium,
ut et nos servos pub. Accipio itaque excusationem tuam
non secus quam debeo, et ipse petis, proba et iuridica est,
obtrusisses tibi legem parum æquam si nepotem meum admi:
sisses exclusis tantis proceribus tibi amicissimis, à quibus
conflasses ingens odium, quinimo mihi dolendum non erat si
reiectis meis precibus, man.^tu^ tantorum virorum apud te locum
habuissent quos omni virtutum, et ornamentorum genere cu:
mulatos intellexi. mihi si quid in hoc erravi, aut potius quia

erravi

errari nolens tamen et insciens, ignoscas rogo. Nam si impetrassem, exclusos omnes illos summates, maxima iniuria affecissem qui cum praevenerant tum te multis beneficijs, gratiaque ornaverant. Sic parentes debent charitatem primum filijs deinde consanguineis, et necessitudine devinctis, mox amicis qui sint alicuius ponderis, postea ijs qui minus valent auctoritate, in quibus, ni fallor, me numeras honestissima opinione, postremo reliquis. Satis perspexi Candorem, Comitatem, et Suavitatem ingenij tui in eo quod inter maxime distantes genere opibus virtute amicitia dignitate, et auctoritate equalitatem servare voluisti, et me non fecere deterioris conditionis quam illos feceras de quibus benemerendi studium nunquam tibi intermittendum censeo, quando autoritatem debet comitari reverentia, Sancta [illegible] non potest ut illis in te amando, et colendo primas concedam si etiam tibi se amiciores esse quam ego, forsan velint contendere. Potes nunc ad me suspicionem devolvere quod de tanta mea in te benevolentia verum non dicam. Fac si [illegible] periculum mihi ne [illegible] ipse non, possum esse conscius me non mentiri. Quod scribis te paratum recipere Paulum cum Nicolao filio tuo et Petro Rezzelino ad lectiones familiariter audiendas istam humanitatem ascribo maximi nec beneficij, quod haeret, haerebitque mihi semper in visceribus. Nam postquam mihi non licuit tecum de Contubernio [illegible] meae consolationis opportune servire voluisti. Et ego quo candore offers officium, illo accipio libentissime et immensas gratias ago relaturus aliquando gratiam si non forte quantam debeo, saltem quantam potuero ne gratis et

Officij eiusmodi unquam oblitus videar. iniri omnino
rationem optimam Paulo potestas erit te quotidie
adeundi quoties cumque minime detentum occupatione
publicę lectionis invenerit et Nicolaus tuus studio, et
emulatione equalium ad gloriam excitabitur, innuis te
monstraturum Tyronibus iter aliud multo planius, et
facilius ad scientiam legalem adipiscendam quam sit
quod per loca senticosa, et precepta docent plerique
omnes audivi Florium hic institutiones quondam
methodice profitentem. Nihil ego herclè, aut parum
sub ipso profeci, plus satis mea quidem sententia
divagabatur et inculcabat. Arbitror quod Anagnostes,
quando Tyrunculi sunt Auditores ut ipse eram rudis
debet totam interpretationem institutionum revocare
duntaxat ad simplicem mentem Textus Justiniani.
Id tamen facies, quod tibi videbitur pro illius ętatis captu
utilius, et conducibilius fore. existimabo si moriar
me totum mortuum non esse modo Nepos mihi super=
stes fuerit, et absolute rectè et foeliciter eruditus. Etenim
ętas mihi par non est vitę diu sustinendę, obrepsit
non intellecta senectus, neque valetudo satis firma est,
spero tamen ~~mihi~~ si qua morbi vis vehementius inciderit
adhuc me victurum aliquot annos si fata dederint vi=
tam vecticulariam saltem, cuius derivationem rectè ducis
à vectando, eius enim usum cogor paulatim colligere su=
spensione qua vector intra penetralia domus meę. sed heus
Tyberi, non ne ventriculariam rectius dixisses si luxui gulę
videbar

videbar deditus? agnosco modestiam, Te suppeditavit, ni fallor, amicum aspergere ioco asperiusculo et parum faceto. Meus herclè venter non est, ut Montani apud Iuvenalem abdomine tardus, sed nimia siccitate confectus. Quod in tua Epistola me facis aliquid esse tribuo singulari tuę humanitati, et erga me amori. sum nihili inter Tabelliones, et si unquam fui alicuius precij, quod minime fateor non queo ętate iam ingravescente amplius esse, ut libere in concursu notariorum de me nunc possis dicere hos volo te volui, sicut epigrammatarius de vetula, et puella, de Contubernio tibi obsecro curę sit ut nepos optime collocetur, et ne quodcumque illi contigerit, procul absit à Domicilio tuo. Cum Privitellio non colloquar antequam mihi respondeas. Intentio mea est ut nepos post habitis humanioribus studijs, se totum ad legalia conferat. habet sane Privitellius educandi modum, et in politioribus literis quid eximium, et admirabile, sed nihil penitus in legalibus manebit in suo cantu, et cum mansuetioribus musis suis, senex est. Atqui fieri poterit ut Paulus si utatur Privitellij Contubernio à studijs legalibus, quę dura sunt, et laboriosa ad pristina soepe non redeat, quę sunt placidissima, et humanissima? magni enim refert ne ętas illa fabulis detineatur, quo tempore excolenda est altioribus, et serijs disciplinis. Vide et Considera diligenter, ac perfice, ut melius tibi videbitur. Summę quam denique promiseris nomine meo pro Contubernio nihil detraham. seu per literas confeceris cum Privitellio, seu verbotenus cum quovis alio. me tuę voluntati et mandatis semper obsequentem habebis, ac tibi deditissi:

tissimum, ut dubitare nequeas, quin statim approbem, q[uo]d inter vos convenerit non enim equitas tua faciet, neque fieri patietur quod iniquum sit, et mihi antiquissima cura fuit conventis stare. A me igitur praemium conventum accipiet absque ulla tergiversatione, quisquis puerum meum alendum, et regendum susceperit. Nescio an epistolę tuę pars aliqua supersit, cui non responderim. Aderant forte Fran[cis]ca filia mea et Anibal gener, cum fuit à Ioanne maria Schala mihi reddita Ep[isto]la cum tua oratione. vixdum Ep[isto]lam cum Anibale legeram, quando Francisca Epistolam, et Orationem sibi commodari postulavit, ut Falcidio Viro suo legendam pręberet. Commodavi, nondum tamen restituta est mihi Epistola nec Oratio, nec mirum, impeditur quotidie negocijs forensibus, et tam prolixa scripta tua sunt, ut qui velit legere, oporteat eum valde ociosum esse. et ipse videbo statim ubi restituta fuerint et quid Falcidius judicet, et alij quibus interim ipse legend[i] forsan copiam fecerit, opinor enim fecisse Cornelio, è cuius labijs aiunt afflari nescio quid rarę eloquentię, nec non quid ipse ego existimem ad te scribam, et si quid aliud inveniam in tua Epistola cui nunc non responderim simul abunde respondebo. Vale,

Tyberio

Acceptis tuis literis ivi statim in tuam sententiam de Contubernio Privitelij, quid ita ivi? imò a tua sententia nunquam discessi, neque mihi discedendum putavi. quamobrem ad me vocavi Privitelium, qui statuit hinc solum vertere ad XIIII Calen. Nobris. venit, et in contubernium Laulum nepotem cooptavit ducatis L[ta] in annos singulos, quot affirmabat a se Regulinum admissum fuisse, tametsi

meus

meus Abstemius aliquanto minori recipiendus fuisset, sed me facti non poenitet modo quam est policitus curam et diligentiam adhibebat. Superest ut nepos cum sodalibus incipiat cum primum dimidium octobris egressi fuerimus acriter, et certatim in legalia studia incumbere ductu tuo et Privitellij cura, ut tam excellentium Professorum Discipuli, et contubernales jureconsulti, et oratores, non leguleii, et exleges tandem redeant. Vale,

Cornelio Frangepani

Oratio Tyberij si jam ipsam legisti, sat diu esse puto quod apud te manserit, sin minus legere et mihi restituere velis rogo et quid sentias dicere, an aliter atque ego, qui optime sentio voti autem compos fieri non potui, antequam ex tuo Tercento venisses, unde ex filio Sebastiani Codessę cognovi proxime te redijsse, tuam vero orationem quam apud Germanos habuisti, aut habiturus es pro Mathia Duyno illustri juvene, legendi studium statim ut ad me miseris ac libenter impendam, non tamen apud te quid ego de tua sentiam, sed apud alios, ne tibi assentari videar testificaturus, neque utram judicem elegantiorem esse. Palam enim et in confesso est, utrumque vestrum jam tenere Arcem eloquentię ego animum inducere numquam possem, ut alteram laudarem, alteram contemnerem, cum maxime dispar fuerit orandi ratio si male non assequor coniectura Tyberium scilicet de Sonte puniendo te de liberando, si Mathias dici sons queat, utrumque vero maximis telis eloquentię contendisse, Vale.

In laudem S...

Fran.co Robortellio.

Constans hic fama est Bernardum Georgium patrię Presidem in Senatu designatum fuisse. scribo ad ipsum, habetq enim in numero Senatorum doctissimorum, Nam ut enixius eloquentię studijs daret operam, vivere voluit privatus, absque ullo magistratu aliquot annos. Arbitror iussus sit huc non venire antequam Petrus Maurocenus Magistratum finiat suum quod erit ad idus Novembris, tu obsecro te, ut tuapte manu meas literas ei traddas, quod singulis humanitatis argumentum fuerit, benevolentięque erga me tuę. Literę quas tibi ad Tyberium Decianum dederam, nescio an illi redditę sint, puto tamen redditas quamvis nihil ad me rescripsit Te enim audio iuvenem esse exactę diligentię in officio quodcumque susceperis. Rem facies mihi gratam, si cui Patavium deferendas dederis, si publice istic legere cœperis, et quos authores interpretari, si Auditores adsint frequentes, si erecti et bene affecti erga studia Litterarum, aut dormitabundi potius in tantis solis fervoribus me tuis litteris admonueris. Vale.

Non misi quia fama mentita fuit de Pręside

Cornelio Frangepani, & Josepho Abbatis

Me nuper adijstis, et simul cohortati valde fuistis, ut si quid esset mali à Tabellionibus quo hęc nostra Patria laboraret, vos admonerem, laturos vos esse rogationem maioribus comitijs, et Universam Patriam proxime desuper consulturam irruisse ad scriben. novos Tabelliones, et quos à manibus vocant Amanuenses nimis avidos. Ego verò qui in exercitatione Tabellionica iam consenui, onus huiusmodi pręter expecta

tionem

tionem impositum haud gravate suscipio, ne Senem me impie pium erga patriam appelletis malum autem si quod est à Notarijs, provenit ex numero, nunc enim maior est quam unquam fuit, et questus tenuior, ut recte miserimi omnium artificum Scribę dici possint. Ars vero quia mortalibus comendatz cum Communis utilitatis tum necessitatis causa, tolli minime potest nisi pronomina illa meum et tuum simul tollantz Arbitror tamen numerum restringendum esse si potest sin minus tolerandos esse omnes qui conscripti sunt, an et amanuenses vos videritis, nolo enim irritare Crebrones. Ego igitur adhibebo curam recensendi Constitutiones Patrię quę de notariorum mercedibus loquuntur et in quibus partiby nunquam in usu fuerint aut esse desierint et quibus alijs malis patria laborare videatur ut vos qui iureconsulti estis exacto iud.º doctrinaque pręstantissimi rogationem feratis quam Universę patrię Saluberrimam fore iudicaveritis. malum omne eius generis fuit cui patria maioribus consilijs mederi queat. atque utinam ita consulat, ut novis Consilijs opus amplius non sit. In cæteris vero rebus in quibus possim esse aliquid, mihi neque fidem, neque diligentiam unquam defuturam polliceor. Valete.

Tyberio

Tuis literis quę datę sunt VII Calen. Augusti, nonis vero mihi redditę idest hodie respondeo breviter. Quotidianis enim lectionibus te scribis valde occupatum esse, incipio igitur ab extrema earum parte qua doles quod è manibus meis oratio:

nem

nem tuam in alienas imprudenter dimiserim, et qua si=
mul mecum expostulas quod ita munus tuum huiusmodi
parvi fecerim, subinonens excusem saltem occupationes
tuas cum in rebus familiaribus, tum in literis parum lati=
nis, a quibus interspirare tibi nunquam licuerit. Doleo vehe=
menter aspersum animo tuo fuisse tantum molestię ex
ostensione tuarum lucubrationum, quę non hercle aliunde
provenit quam ex intimo amore erga te meo, quinimo
ad dignitatem gloriamque tuam arbitror adhuc magno=
pere pertinere, ut in doctissimorum hominum manus ex=
=tat. Oratio namque in laudem illius iusticię partis qua
crimina puniuntur ut undique luculentissima est seu spec=
temus verborum elegantiam, seu quęramus gravitatem sen=
tentiarum aperta luce et sempiterna mea quidem senten=
tia frui debet, et q̄ merito publice habita fuit in Patavino
Gymnasio ab oratore, qui ętate nostra, citra assentationem
loquor, artem eloquentię tenet, sepulta in tenebris iacere non
potest. Hucusque profecto alius vidit nemo pręter Falcidium
et Cornelium, a quorum utroque in tanto habetur precio, ut
adscribant ad numerum lucubrationum hoīs qui sit eloquen=
tium iurisperitissimus, simulque iurisperitorum eloquentis=
simus, horum iudicium ego qui ultimo loco legi facile con=
firmo ut tibi non sit vel tantillum extimescenda repre=
hensio ab amicis neque ab alienis. Ecquid quęso suspicaris
in medio, et frequenti foro tuam orationem cum risu excipi, et
exsibilari, si non nisi duo ipsi tantummodo legerunt? Ad=
versus eos non est opus defendam, laudant, et in cœlum

efferunt minus adversus illos qui non legerunt, adversus vero alios legendi cupidos habebis tu necesse te ipsum tueri non sane ut orationem sustentes tersissimam esse, sed quod dum illis qui legendi desyderio tenentur pertinaciter negas ostendi, tui nominis existimationem parvi facere videaris. Sed finge quod aliquis legeret solo ductus affectu ridendi vel obtrectandi ut sunt ingenia hominum, quid quęso tibi obesset, num orationis splendor, aut virtus tua propterea collaberetur? proderet se illo malignum indoctum, et ridiculum hominem, non famę tuę quicquam decederet, et haudquaquam ~~tu optimus~~ male audires sed ęstimator pessimus qui fictis probris suum dedecus viritis sparsisset quam decus tuum contaminasset. cum veritas multorum gladijs peti possit non iugulari, nec virtutem pręclaram suum decus ubique non comitari. Nę tu homo perspicax, et ingeniosus es; ais a me negligi munus tuum, minuique tui nominis celebritatem, dum ad ~~[illegible]~~ eam agendam doctis et communibus amicis illud quod nullius risu, nullius opprobrio labefactari potest, inspiciendum concedo. Eya permitte igitur, et alijs omnibus legendi copiam fieri qui volunt legere ~~[illegible]~~ per que medium forum etiam volitare orationem, nihil officies sed consules existimationi tuę, quę ad summum laudis Oratorię iam pervenisti, verum ne accidat ut dolorem ego reficem tuum aut ut ex mea huiusmodi in te quasi iniuria, quam vocas tu vehementius inflammeris, orationem ipsam quia ex tuis literis ita te omnino velle intelligo supprimam quousque ad me scripseris omnem suspicionem te abiecisse nam volo tua qualiscumque

sit

sit voluntas apud me veniat, cum nihil minus expec:
tarim unquam neque cogitarim, quam ut tuum animum
aliqua ex parte offenderem, ne pœnitere me unquam posset
tibi tanto patrono ab errore ad prudentiam modestissimè
revocanti me non obtemperasse. te enim video nunc teneri
quodam quasi voto ut Scrinio occudatz propter perversa
quorumdam nasutorum ingenia ad obtrectan, et maledicen:
semper parata. Cornelius non sane legisset, minus Fal:
cidius si tui Consilij certior prius factus fuissem. Unde ha:
beo necesse de ostensione me tueri Nasonis carmine.
qui ait non ego peccavi prudens, ignosce fatenti; iussit a:
mor. Sum enim tui amantissimus, et addictior tuis iussis,
quam ut ea protinus capescere mihi non liceat. Rursus
venio nunc ad primam partem tuarum literarum qua
expostulas apud te me diffidentię reum esse, cum amici:
tię Sanctę nomen summorum virorum autoritati prevaleat,
nunquam equidem diffisus sum tuę erga me benevolentię,
probitati ac benignitati: verum cum nihil viderem abs te
meis tribus epistolis responderi, et aliquid certi necunde
afferri de Contubernio, quod tantopere exoptabam, parum
ego fortasse prudens ad cogitandum, procurri ad Pontem
et ad alios qui apud te meos intercessores se prestiterunt,
sed non alia ratione ut videtz impetrare nequiverunt,
nisi quod in eo quod viris amplissimis pernegaveras te
gravitati tuę constare volueris. ego si non ignorassem ma:
gnates illos à te tulisse repulsam, tantorum hominum auctho:
ritatem in discrimen sane non conjecissem, neque illi, ut
puto apud te intercedendi provinciam suscepissent meum
enim

enim indicassent faule q contra nunquam tu de contu-bernio dixisses atque illis summatibus antea respondisses: Satis vero visus es mihi denique prestare velle quando dignaris nepotem meum una cum Regulino, et Privitellio suis equalibus intra tuos parietes liberaliter ad te quoti-die audiendum admittere unde magnam ad condiscendam iuris prudentiam facultatem adipiscantur. minime vero committam ego ut officium tuum huiusmodi gratia officioque non pensem, ne ingratitudinis vicio obnoxius videar. De Privi-tellio quod scribis; constitui de tua sententia Paulum meum a-pud ipsum locare. Supputo annos haud pauciores 40 ex quo cepi hic uti eius consuetudine. Novi virum esse absoluta eru-ditione, compositissimis moribus, et rara dexteritate preditum et quod docuit privatim et publice, docetque castissimas literas cum grecas tum latinas sed ut nihil nos fallat prestabit of-ficium alumni tantum non preceptoris, usum cum in re literaria, tum in educandis pueris maximum habet. Non enim aliud in causa fuit cur à te dissentirem, nisi quod dubitabam ne à studijs humanioribus, illa iuris prudentie que totum postu-lant hominem conturbarentur, confido autem, quali animo in filium erit suum, tali ipsum in meum nepotem futurum, quem quidem et si nutricula puerorum per se diligens est, mihi per-suadeo procul dubio fore diligentissimum, si presertim ad con-firmationem eius diligentie aliquis cumulus tue commen-dationis accesserit, Vale.

In laudem Scriptoris

Tyberio.

Ad te scripsi ex tua sententia me confecisse de contubernio cum Privitellio nostro in ₰ L^ta, et in ducatos singulos intellexi statutos esse sol 14 suꝭ centum, in tanta enim summa affirmavit et Regulinum secum iam confecisse, veniet igitur Nepos bonis avibus ad constitutum tempus quo studia disciplinarum in Gymnasiis publicis initium anniversarium de more sibi vendicant quod erit ad 15 Cal. Novembris Dabo nullum aliud ei negotium nisi ut postpositis puerilibus voluptatibus, et deliramentis diu noctuque incumbat studijs Iurisprudentiæ certatim cum sodalibus suis, et discat præsidio legum quicquid est fortunularum nostrarum tam quod ex fratris hereditate clam, et furtim surreptum est recuperare, quam quod est litigijs implicitum, et quotidie implicatur explicare et optime tueri atque defendere utque tibi ac Privitellio rebus in omnibus morem gerat ingenium utriusque virtute, et Sanctimonia necnon benef.^a erga me summa, meam omnem fiduciam collocandam duxi. Novi nihil est hinc quod ad te scribam: Audio quod exploratius habere debes hieronymum Diedum maioribus comitijs patriæ nostræ Præsidem proximis diebus lectum fuisse qui Veronæ Præturam perquam honorifice gessit, unde magnam sui nominis laudem consecutus fuerit, Senatorem ego de facie non novi: Utinam par esse queat extinguendis inimicitijs, quas nosti inter Savornianos, et Turrianos acerrimas repullulasse, ut qui apud Nobiles, et Plebeios aliquam potentiam adepti sunt concordiam sarciant, alantque mutuam, et non secus

ac oportuerit universam Patriam administret ex qua cum sempiternam Gloriam reportet, tum ad magistratus ampliores viam sibi communiat, in primis autem optimum aliquem assessorem sibi asciscat illi enim quem delegerit non munus tantum assessoris videbitur tribuisse, sed bonam quoque partem sue existimationis credidisse. Censetur et est ut probe nosti unum, et idem Tribunal, et Presidi quicquam non licet in assessoris iudicium, ut nec assessori in Iudicium Presidis optimum illum fore iudico, quem ipsemet Verone expertus sit iuris scientia, rerum usu, morumque integritate precellere, non qui ex abrupto decidat iuribus non auditis actoris, et rei, non qui pauperes si ius foveant cogat efflare animam, aut ob id de sistendo, vel de cedendo deliberare quod diutius litigandi facultas non suppetat, non quis soepius interloquendo pronuntiat prius: quam causarum merita definiat non q sent.am ferre nescit nisi perplexam reu cui caudas pernitiosissimas ex destinata malitia non infigat ut miseri litigatores dum putant a lite per sententiam denique se subductos, ex ipsa novis et immortalibus litigijs involvantur, non quis omnia agere et iudicare inique causa pecunie consuevit, nimia enim malitia, vel cupiditas assessorum efficit, ut soepe vidimus Presidum alioqui laudatissimorum oblivionem conterraneis iucundiorem fuisse quam memoriam. Quod si forte expertus, et sortitus sit Verone minus idoneum quod me plane latet artibus deligat, qui in hoc magistratu sibi iuxtim assideat ut solet vir sapiens Uxorem ducturus. Sed de ijs nimis multa, coeterum ita Ne=

potem

potem meum tibi commendo, ut neque spectata morum integritas ab eo absit neque juris prudentiam, doctrinam, et eruditionem nos in ipso desyderemus, vale, Utini pridie idus Augusti.

Ponti

Quom Tyberius Decianus tribus meis Epistis responsum plane nullum dedisset de Contubernio quod tantopere exoptabam et illud consequi posse absque tua commendatione minus confiderem, excitavi te per has ad scribendum, ne quid modo videretur dignitati tuę impedimento esse, tandem rescripsit ille ad meas epistolas se Rmi Cardinalis Pisani et Nauzerij qui preturam [illegible] perfunctus est, et aliorum Clarissimorum Virorum commendatione qui in petitione contubernij prevenerant adduci non potuisse ut in illud quicpiam cooptaret Respondi me ęquo animo eius excusationem accipere. Inde Literas tuas ad ipsum perlatas fuisse cognovi quibus Paulum nepotem meum diligenter commendabas, et Tyberium apud te ijsdem rationibus se purgasse, quas ipse in suis ad me literis antea copiosius adduxisset, sane neque te rogassem de Contubernio neque frustra laborare voluissem si antequam ad te scriberem preces tantę autoritatis amicorum a se rejectas fuisse mihi significasset In ipso Tyberio autem singularem ego comitatem probitatem et erga nos voluntatem videor semper perspexisse, nec inhumanius egisse quicquam aut durius quam humanissimi et prudentissimi hominis mores paterentur Nam nisi sponte velimus à petitione desistere videtur adhuc nescio quomodo nepoti meo quasi aditum patefacere.

virum

Visum vero mihi fuit vel hoc arg.° a petitione desis-
tere, ne honor, et authoritas magnatum qui tulerunt re:
pulsam me autore suggilletur, aut aliqua ex parte labe:
factetur. Nam et ego compertum exploratumque habeo
ipsum quoquomodo responderit ea animi moderatione
atque prudentia preditum esse ut nihil malit quam cum
eximij erga me amoris, tum vero meę observantię erga
te summę rationem semper habere; scripsit enim nihil
se tibi negare posse vel si summi viri authoritatem spec:
tet, vel si tuum erga ipsum officiosum animum recolat,
et si non admittam ego eius excusationem, quam tamen
antea admisissem se paratum ad omnia quę ego ipse
jussissem. Quocirca ipso suadente consilui tandem de Con:
tubernio in S. L.ta cum Crivellio in annos singulos, qui
Patavij statuit facere stipendia non docendi quidem
sed alendi, et educandi tres ingenuos adolescentes aut quin:
que ad summum quoùsque à Patria ipse abesse causa
Studiorum filij sui necesse habuerit, non igitur à Tyberio
videmur repulsam tulisse sed nos potius ultro tandem
abstinuisse ne viri illi amplissimę Dignitatis ipsi q.i plenus est sem:
per Officij et humanitatis offensiores essent quoniam illis con:
tubernium pernegasset, absit revocem ad illas inimicitias tan:
tos amicos sed videmur am hois benignitate ult quotidie patere nepoti
domicilium suum reliquisque Crivellij contubernalibus
studiorum causa ut ipso duce et auspice certatim in rudi:
mentis Discisplinarum legalium operam impendant cum
filio suo, omnesque ad ingentem eruditionem et doctri:
nam paucis annis perveniant, Hęc ad te scribere volui
ut pro certo haberes mihi cognitum esse in primis te cum
Tyberio diligenter et accurate egisse, Demum literas tuas

apud ipsum plurimum ponderis habuisse, postremo id muneris me acceptum abs te referre quod summo studio deposcebam. Unde gratias tibi ago quas possum maximas tametsi studium et officium tuum hujusmodi majus fuisse existimem quam ut agendo tantummodo gratias tibi satisfacere queam. Vale

Restituo Orationem Deciani quae mihi admodum placet habet enim sententias crebras, genus dicendi floridum et copiosum, et ob variam doctrinam plurimum delectat, Ego Decianum semper amavi, eique semper plurimum tribui, meam pro Hofero intra paucos dies tibi mittam, cum magis emuncta fuerit, et tanquam verecunda puella ad te veniet virum eruditissimum qui teretes aures, et intelligens valde judicium habes, Vale

Cornelius Frangepani

Tyberio.

Ego vero tuam orationem diligenter suppressi ut tibi morem gererem imo diligentius quam oportuit. Reposita est non quidem inter schedas meas, sed in scriniolo in quo servatur quicquid est reculae meae numariae ne quid sis solicitus quod invito te etiam num alijs ostendam, verum si commode an secus tibi tandem acciderit ista supprimendi, et occultandi ratio, ipse videris. voluissem profecto si pace id tua licuisset, ut et alij in medio etiam foro ipsam vidissent. Quoniam vero suspicans ne quis maledicus rapiat in contumeliam honorem tuum ab ostentione abstineo ne dum animi pendes, quid peccem, Nam etsi suo ipsa oratio

ne

ne eruditius, copiosius, et elegantius, aut doctis hominibus iucundius nihil esse posse volo tam et esse et haberi tibi obsequentissimus si quis alius. et si animum tuum antea perspectum habuissem, non Talcidius legisset, non ipse Cornelius magni nominis inter Oratores frontis tamen admodum verecundę sicut nec alius postea vidit. Talcidius sane te vehementer observat, et orationem ipsam coram mirifice mihi laudavit, identidem Cornelius per Epistolam quam mitto cum altera quam a me acceperat ad quorum iudicium confirmandum omnes reliqui mea quidem sententia accessissent; meę autem ad Cornelium Literę de tua oratione et responsum quod eius puer ad me attulit ut intelligas quanti ipsam faciamus sunt hoc exemplo. Vale.

Ant.s Bellonus Federico Baduario S.

Ad me venit Talcidius gener, et de nova legatione, ad quam lectus es mihi significavit ingentem se lętitiam concepisse, hortatusq. est valde, ut ipsam ad te per epistolam quoquomodo deferendam curarem. Amat enim te mirifice, observatque, nec ullius rei cupiditate magis teneri videtur, quam ut servum tibi se approbet semper fidelem ac diligentem cum multis rationibus, tum pręcipue quod superiori anno Innocens ipse abste parenteque tuo Clarissimo Senatore adversus manum quamdam seditiosorum hominum non modo adiutus atque defensus verum etiam Tervisij à Pretore Delegato iudice tandem absolutus fuisset. ego igitur qui animum generi tibi deditum, tuumque in ipsum studium permagnum esse plane cognovi, quam ipsius nomine, tum meo tibi gratulor vehementer de accessione huiusmodi legationis. Non enim vereor, quin delatam suscipias

suscipias, obeasque libenter. munus est perquam honorificum et utile quod senioribus vel spectatę, et prematurę virtutis atque prudentię viris impertiri consuevit; et quamvis ab Urbe Veneta te abesse ad aliquod tempus longe gentium oportebit, interim tamen ex peregrinatione multum prudentię colliges, perinde ac ex literarum studiis tibi Doctrinam magnam, sapientiamque parasti. In hispanias proficisceris ad summos Reges, et Principes, apud quos ob eximiam tuam Eruditionem, humanitatem, dexteritatem, candorem atque modestiam infinitos amicos maximę autoritatis homines tibi conciliabis, cognosces ignotos antea et cuiquam tu non eris ignotus, Regiones, et oppida multa invises quod vel animi gratia fecisses, ritus, et mores hominum diversos intelliges, et si non aliud emolumentum adferret peregrinatio, ex ea reddimur quotidie prudentiores. Simulatque vero legatione perfunctus in patriam redieris gratissima tua Respub. tibi nec ambienti quidem amplissima munera deferet quę non sine summo labore parantur nec sine preclara virtute integritateque sustinentur. Memineris autem fortunamque ipsam omnibus illis benigne respondere consuevisse, qui denique sint de sua Re pub. benemeriti. Illos vero dumtaxat benemeritos dici, qui nullis itineribus, nullis molestijs, nullis periculis deterrentur, si etiam necesse sit, ut vitam ipsam Patrię suę impendant, quę vita charior esse debet. Unde Cohortamur te animo velis pro tuo, maiorumque tuorum instituto in legatione tibi commissa obeunda scilicet et gerenda laudis amore generosum, ac singularem erga tuam rempub. animum pro:namque voluntatem testatissimam facere, quemadmodum te facturum non dubitamus. Quicquid vero quod a nobis vel alterutro

nostrum prestari potest, quod tibi sit vel usui, vel ornamento futurum, tam tuum esse existimes, quam quod maxime tuum est, Vale.

Fran.co Robortellio S.

Vt tibi morem gererem in eo quod mihi mandaras pridie quam hinc Venetias proficiscereris, epistolam ad te scripsi superiore hebdomada, qua rogabam ut mihi de tue schole rationibus non nihil significares, an frequentes essent Auditores qui te adirent, et quos Autores interpretari eis instituisses, nec non te monui iam Tyberium ad literas respondisse quarum ei reddendarum a me tu Provinciam susceperas, tibi non ideo opus esse ut me certio-rem faceres, cui Latarium ex Venetijs ad ipsum deferendas tradidisses. Rado autem usus sum Tabellario, qui hic moratur in mea Vicinia. Fasciculum enim in quem mee cum ad te litere, tum ad alios coniecte fuerunt ascripsi Ioan. bapte Aliprando Ventronensi Viro admodum diligenti, cui suspicor non fuisse redditum fortasse Rado excidit in itinere, ex ipso sciam statim ubi reversus fuerit. Nam nec dum a te, nec ab alijs ullum accepi responsum, ardeo desiderio tuarum literarum, ut exploratas habeam schole tue rationes. Te enim amo vehementer et Andreas parens tuus et ego mutuo nos dileximus ab adolescentia, operamque simul literarum Studijs navavimus sub Fran.co Diana preceptore nunquam poenitendo. Fac amabo me cum Patrie communis, tum parentis viri optimi causa, quem habebam inter amicos precipuos de istis rationibus certiorem, et si Auditores attentis, erectisque animis te omnes auscultent, confisi ut esse debent tua singulari doctrina et eruditione, vel siquis te interpellaverit procaciter causa ingenij sui ostentandi, vel modeste potius et cum honoris prefatione, tui nominis illustrandi gratia

Francisci Portii

In laudem Scriptoris

gratiæ, vel si quis perfrictæ frontis in vocem prorumpere ausus sit et dictis tuis ac interpretationibus acquiescere nullo pacto velit, accepi tamen iuventutem Venetam ingenio ac modestia florere plurimum, et eloquentiæ studijs delectari. hortor et si pateris etiam moneo si quid eiusmodi acciderit tibi doctissimo et humanissimo iuveni, aut si qua alia iniuria facta sit, ne prorumpas in bilem, nec iucunditatem animi, vel aspectus tui demutes, ne iniquiore, aut turbatiore animo è Cathedra descendisse quam in eam ascendisse videaris. Sæpe enim hic accidet ut quis professorem inter legendum lacessiverit obsecro mihi ne ascribas arrogantiæ quod quasi sus minervam. Videor enim facere quod officio meo non sit alienum, si quid te paterne admoneam et nihil est quod debeas mea lenissima eiusmodi monitione commoveri quæ a magna senioris benevolentia proficiscitur. Soleo enim passim prædicare Patriam nostram tuæ virtutis gloria mirum in modum illustrari et quia non minorem tuæ quietis ac laudis, quam meæ rationem habeo, in hoc laboro enixius ne quis suis ambagibus arrogantia et temeritate tui existimationem nominis labefactet. Vale,

Nicolao Ponti S.

Ioan. Ant. Taliedius, qui has tibi reddidit Colloretanam controversiam habet de quodam exiguo fundo, et mecum egit ut ipsum tibi accuratius commendarem. Est enim unus ex meis generis iuris prudentiæ callentissimus, et sponte sua, meoque sermone tibi deditissimus, nec non probe conscius velle me, ac debere omnia tuâ causâ. Iudices habiturus est istic novos auditores, et indubitanter putat cum perspicuum esse se causam tueri non iure minus optimam, quam æquitate, de qua hic eius adversarius cecidit, tum rei suæ bene consultum fore

fore modo expeditionem celeriter consequatur. quæ de re cum in primis laboret ne expeditio longe refugiat ita generum habeas rogo ut cum studium tuum sibi non defuisse, tum absque multo temporis dispendio in portum huiusce meæ commendationis aura se perductum intelligat. Nos enim ambo quos ita devinxeris, tibi in perpetuum dabimus operam, ut gratos nos aliquando, memoresque cognoscas. Volo autem mea ut hæc commendatio sit eius generis quæ in singulari tua benignitate prudentiaque conquiescat, ne scilicet tu ista virtute, dignitate, amplitudineque Senator me suspicari queas contra existimationem tuam ne pilum quidem venire voluisse, vel unquam cogitasse, Vale.

Tyberio Deciano S

Quidam Triacha Franciscanus ex Patavio nuper profectus mihi nuntiavit in suo istinc discessu tecum se locutum fuisse, si quid accideret, quod sibi ad tuos in patriam revertenti velles imponere, nihil magnopere habere, te respondisse quod pridie quam tecum loqueretur de scripturis nonnullis ad me scripsisses quibus autem de scripturis sermo tuus fuisset, memoria sibi plane excidisse. Rogavi nunquid fortassis de tua oratione quam ad me misisses, habere respondit pro certo quod non, quo factum est cum ut in eo plus memoriæ, ac diligentiæ desiderarim, tum ut eius oblivione rei tuæ nunc gerendæ facultas mihi negata sit. Tu velim quod Franciscano mandaveras scribas ad me. Non differam quin modo sciam et possim statim diligenterque præstem. ego nullas epistolas abste accepi postquam emigrasti præter duas quarum altera data est 12. Non. Julij altera VII Calen Augusti; Tot autem ad te misi, ut ne crebritate animum tuum offenderim, vehementer dubitem.
rescri:

In laudem Scriptoris

rescribendi autem molestia te libero, nisi quatenus ipse existi=mes ad me rescribere tibi omnino opus esse, et absque tuo incom=modo ac molestia possis. Sentio enim te studijs et lectionibus tuis valde occupatum esse, quod vero scripsi non repeto, meas omnes credo ad unam usque redditas tibi fuisse. Quod ad Nepo=tem attinet. Veniet cum Privitello ad statutam diem et afferet secum Corpus quod Domi habeo iuris Civilis ex officina de Tortis, aiunt pulchrius istuc devectum ex Officina quadam Lug=dunensi, et vili etiam precio divendi à Trasalpinis istic quando reditum in patriam adornant cursu confecto studiorum suorum. An magis referat corpus habere ex una, quam ex altera Calchogra=phia, ignoro penitus. Crediderim quod animis virtus sit potius inserenda vid.t Docilitas, eruditio et memoria, quam oculis caracte=rum gratia, nam et antiqui iureconsulti quamvis carerent Codi=cibus Lugdunensibus et manu tantum scriptis uterentur fuerunt ta=men callentissimi legalis scientię et virtutis memoriam retinent sempiternam. explorabis ac scribes si satis ocij tibi esse perspe=xeris, quid mihi agendum sit de codicibus, nam egeo tui Consilij, Vale,

Fran.co Robortello S.

Convenit me hodie Domi Paulus frater tuus Uterinus verbisque tuis egit mecum accurate, ut Camillam filiam meam cum aliqua tamen condecenti Dote tibi desponderem. Illico respondi paratum me despondere, et in dotem conferre ducatos sexcentum, quam dotem pro mea facultatula condecentem esse censeo, tametsi do=tibus ijs animi ipsa, ne quid de forma dicam, prędita sit, q̃ vel indotatam commendare possint. etenim nulla est ex sex alijs meis filiabus quę à me dotata fuerit, preterquam cum ducatis tricentis adiungo pecunię quicquid Camilla habet ad suum cultum, et or=namentum ut interulas, vestes, aurum, gemmas, et alia id genus muliebria, quę valere possunt circiter alios ducatos centum Ita

Dos

Dos videtur satis quam condecens, quia summam conduplico. Te vero, si de amplissima Dote solicitus es, alteram uxorem oportet invenias. prębere certe poterit, qui sit locupletior. ego ampliorem pręstare, vel promittere non queo, ni velim meę domui exitium afferre, quę maribus sustentatur. Adde quod Nepos neptisque ex Bellono filio reclamant acriter hęc ut haud ita multo post dotetur etiam ipsa, ne marito careat, ille ut Legali scientię operam det Patavij, quò proximè cum Briviskelio profecturus est, quę res etiam ad te maxime pertinet nē scilicet Dotem, si ampla fuerit, uxor tibi objiciat, et cum ea tu vel diecu: lam vivere non possis sine querela. ego malo mediocrem ut suaviter, et absque ulla offensa cum Coniuge vivam ad supremum usque diem. rem habes in tua prudentia positam. Quamobrem si conditio tibi non displicet, ad nos incunctanter venias, videbis filiam quę stata forma est, nec male morata, et Sponsalia notabuntur manu publica ut firmiter coeat matrimonium, inde cum volueris eam ducere dependam tibi, ac numerabo pręsentem pecuniam, et quidem totam. Sin vero in ea es sententia, ut plus pecunię velis, ne labores amplius de filia, nec tibi putes ea de causa huc veniendum esse, sed à te ut statim me certiorem facias etiam atque etiam peto. Conficiam cum uno ex alijs, qui deposcunt ipsam uxorem sibi dari, quibus omnibus te virtutis, et eruditionis ergo plane anteponendum duxeram. si quidem quem virtus extollit, habet quod pręferat auro. quamcumque aliam duxeris, mihi gratissimum feceris, nedum iacturam amicitię nostrę vel tantillam. nam tibi cupio omnia, et inprimis bene auspicatum coniugium. verum memineris habere sp oculos et aures ~~[illegible]~~ philosophicas hoc est in oculis aures, et in auribus oculos, ut videris quam ames perpetuam sociam fortunarum omnium, et à qua vicissim ameris, cum iudicio

delegisse

delegisse. Ita enim te invitatum volo ad coeundam cum aliqua Virgine societatem perpetuam gignendę prolis causa, ut nihilo secius liberam facultatem habeas quam malis du:cendi; quod autem in Azello prędium nuper emeris volup:tatem non mediocrem coepi, modo nulli controversię sit obnoxi:um, et emptio undecumque tuta. Est vicus profecto ditionis regię qui cum salubritate, tum ubertate, tum vero etiam a:moenitate, vehementer te delectare posit, at hęc tempora, hi mores sunt, ut hodie qui bona fide, justoque pręcio emerit et à venditore quoque ius iurandum exegerit, nec non de spon:sore sibi caverit, ad litigandum non raro trahatur. Quod si te trahi non acciderit, arbitror rationibus tuis abste probe con:sultum fuisse, quas intelligas velim tibi non maiori curę esse quam mihi. Vale.

Federico Baduario S.

Ne te non cognoscerem hominem humanissimum meique aman:tissimum Falcidij nuncius non modo literas heri sub noctem mihi reddidit, sed et ipsemet hodie tuis verbis me officiosissime salutaturus erat, ni febricula quędam ei impedimento fuisset, ex tui enim in me amoris abundantia id officij, ut me salvere juberet extra literas imposuisti, quarum suavitate summopere delectatus fueram. Ad autem responsum est mihi lingua Ethrusca, non quod labores inopia latini sermonis. eruditio enim, facundiaque tua singularis palam doctissimorum om:nium calculis comprobatur, sed quod hodie ornatissimi quique viri fortuna, doctrina et dignitate, non latine, sed Ethrusce quidem literas nequaquam tamen populariter scriptas dare soleant et accipere, quod ita mihi probatur, ut eo nomine tibi

plurimum etiam gratuler. Nimirum Ethruscis non deest eruditio, facundia, ornatus, et autoritas, quando Paulus Manutius Vir apprime doctus prędicat, pręclaram navasse operam, quod quasdam literas à nonnullis eruditissimis viris Ethrusce compositas seligendas duxerit, et formis excudendas nominique tuo etiā consecrandas curarit. Nunc ad tuas breviter, sed latine respondeo, ne ab instituto meo digredi videar, simulatque superioris meę ep(isto)lę lectione te non parum delectatum intelligo. in tuis plane nihil est quod desiderem, sunt castissime, emunctissime, et merè ethruscę, et adeo plenę dulcedinis, humanitatisque, ut in eis humanitas ipsa expressa passim appareat. Unum tamen ut ingenuè fatear in ipsis mihi magnopere improbatur, quod ad nos laudandos te totum data quodammodo opera contulisse videaris. In eam rationem non ego scripsi, ut me laudibus ullis ornares doctrinę atque prudentię, immò nec ut à studijs et negocijs tuis te ad mihi rescribendum abduceres. Novi me postremę notę Tabellionem, qui in literis illustrissimis assidue versatus sim, numquam in agendis rebus prę sertim magni alicuius momenti. De Venero audio te occupatissimum hominem, et ex Italia adornare discessum, ut Inclyti Senatus mandata ad Ser:mum Ro: Regem legatus deferas. nec tui ocij, vel negocij rationes pati, ut ad mihi respondendum satis commodè animum inducere possis, unde si tibi fortasse placet rescribendi molestia te libero quamvis sit cum tibi perquam facile utrauis lingua literas dare, tum mihi legere perquam iucundum. Quod si scribere velis, laudem quęso tantum immerenti ne tribuas, cuius me magnopere pudeat, quia sustinere non queam. De me vero velim ut de servo liberè statuas pro tuo arbitratu rebus in omnibus, ad quas obsequium, et officium meum accommodatum intelligas, ut

post:

postquam singularem fidem ac diligentiam in multis me prestitisse cognoveris, non minus in me amando, te confirmeris, quam ego in te colendo perseverem. Quod me hortaris ut Valetudo mea mihi curae sit, tua tibi ut sit vicissim hortor, et rogo, tua nanque salute nihil mihi charius esse potest, et ex animo comprecor Dij tibi dent foelicem istam Legationem, et foelicem in patriam reditum, ut te postea dedas gerendae, ac procurandae rei pub. cum Domi, tum foris, ni in ocium quandoque venire tibi placitum fuerit. Virtus enim in actione consistit. Inde cum ingentibus tuis meritis in dies magis atque magis crescentibus, tum Sanctissimi Senatus Benignitate in ipsa Urbe, in qua Domicilium, et patriam habes, tibi patebunt, sicuti perspicere videor honores amplissimi ad extremam usque senectam, quod faxint Superi. Vale. Utini Id.^s sept. 1549.

Ecc.^te M. Antonio mio come padre hon.^do dell'amore ch'io porto all'ecc.^te Falcidio vostro Genero per le sue ottime qualità, egli insieme con voi ne hà alcuna dimostratione, ma non tutta quella che mi è all'animo di far ad ogni sua occasione, et particolarmente di voi, che per la singolar bontà doctrina et prudentia vostra amo cordialissimamente al pari di qualunque altro amico che m'abbia. Lessi le lettere vostre non men dotte, che amorevoli con grandissima mia satisfactione, non meno per l'elegantia dello stilo, che per i dolcissimi affetti che io conobbi in quelle, et ve ne hò quell'obligo delle cortesissime offerte fattimi, che alla rara amorevolezza vostra si conviene. Ringraziandovi della consolazione che sentite de miei honori, delle laudi ch'è stato in piacer vostro d'attribuirmi, delle savie esortazioni, che mi fate a dover andare

allegramente come son per fare, alla legazione appresso il Ser.mo Rè de Romani, et dell'ardentissimo desiderio che dimostrate che io sia da questa Ser.ma Rep. de gradi maggiori onorato, Voi M. Antonio attendete in tanto alla conservazione della vostra Sanità, et vivete con allegri pensieri nei vostri dolcissimi, et onoratissimi Studij che ne avete giusta cagione, avendo fin a qui con tanta vostra laude trascorso gl'anni passati. Di Venezia alli 8 di Sept. del LXLIX

ai servizj vri Federico Badoero

a Tergo) All'Ecc.te M. Ant.o Bellon mio come Padre hon.

Ioan: Antonio Falcidio S.

Epistę meę postremę ad Federicum illum tuum Baduarium qui progenitores suos virtutis splendore, ne quid amplificem, iam exequavit, exemplum quod posteritas negare tibi non possum, latine enim scripseram perinde te autore, atque ille rescripsit ethrusce, qui tamen procul dubio latinissime quidem, et elegantissime potest scribere, quoties velit. mihi vero a via declinare in quam me dederam turpe esse duxi, quom presertim ille rescripserit magnam se voluptatem cepisse, tametsi tanti ipsas ego facio, ut magis esse Tabellionitas, quam latinas existimem, agnosco ut vides culpam, et inscitiam meam, ne siquid et tu in meis offenderis, quod tibi non satisfaciat, me contumeliosius habeas quam par sit. Nam si nescius, facilius patior indoctus dici, quam Notarius. Vale;

Tyberio Deciano. S.

Privitellus noster hodie se mihi ondit non defuturum quin etiam diligenter curaturum cras vel perendie istuc se recepturum ut Domum sibi locandam curet, appetere tempus seu

forsan

forsan iam appetijsse in quo domos sibi invenire posint conductitias, qui incumbere in studia velint. Ego vero qui minime omnium gravare velim Amicum, quem si non ętatis certe virtutis, et doctrinę causa aliqua veneratione mihi proseqquendum semper existimavi, vix addiici poteram, ut mandatum aliquod ei darem. Victus tamen tanta eius humanitatei non potui tandem non ipsi imponere, in quo diligenter se laboraturum espopondit ut scilicet apud istius Civitatis Ebreos, qui multifarium negociationis, et mercaturę genus exercent corpus quęreret iuris Cęsarei ex Officina Lugdunensi quo nepotis mei studijs consultum esset, postquam quod apud me est ex cakographia de Tortis in desuetudinem abijt, nec se quęsiturum tantum pollicitus est, sed si invenerit, arrarium nomine, etiam aliquid pecunię numeraturum. Istam amici benignitatem accepi, et gratias egi. Mox cuidam Ebreo ante ianuam Domus meę transeunti, meam eiusmodi cogitationem aperui, affirmavit haud dubitanter codices, quos pro Lugduno prolatos me inventurum cum apud alios, tum signanter apud amicum suum, ad quem data opera scribit, ut multo minoris ab ipso quam ab alijs emam. Aget Privitellius bona plane fide, cui res meas cordi fore non ambigo. Te enim importune ausus non sum interpellare de levi re, et parvi momenti, quem gravioribus negocijs, et studijs occupari scio. Rogatum tantum volo ut nepos meus, ubi Patavium appulerit non minus tibi curę sit, quam Privitellij contubernales reliqui, quibus ęque, ac tuo Nicolao te domestice audiendi potestatem facere benigne, ac liberaliter fuisti pollicitus. Etenim magnum quid esse censeo ac rarum, quod à te illis pręstari posit, quos ex animo complexus fueris, modo debitare

ipsi te docente certatim, et in palestram muniti laudis amo=
=re quotidie descendere non detrectaverint. Vale Utini 17.
Cal. Oct. 1549.

Antonio Bellono

Maximis sum hoc tempore occupationibus impeditus, et ideo tuis literis brevi respondebo, sed sime ijs aliquando relaxaro verbosiorem ad te epistolam dabo. Nunc quod magis instat in pauca conferam. Te ego, mi antoni, a puero semper ob singularem virtutem ac eximiam doctrinam plurimi feci, loco que parentis habui, nam et splendor tui ordinis in nostra Civitate ex te uno ferè totus iam multos annos profectus est et probitatis, ac prudentię nostris hominibus Documentum semper fuisti. Huc accedit paternę necessitudinis vinculum quo nihil arctius esse potuit. Ac sane quoties mihi venit in mentem, quam amanter olim optimus parens meus me adhuc puerum ad virtutem tuę laudis exemplo proposito incitabat, toties meus erga te amor magis atque magis exardescit. video enim te dignissimum fuisse, quem non ille modo mihi, sed nostri Cives omnes suis liberis proponerent ad imitandum, ut ad tuę virtutis, ac morum exemplar omnem suam actionem effingerent. Hęc igitur me in primis impellunt, ut affinitate tecum me devincire maxime velim. Spero enim nuptias has non solum mihi per honorificas fore sed etiam, q filię tuę est modestia et lenitas, concordię plenas. Quid autem in hac re confici velim ad paulum fratrem pluribus scripsi: is tecum aget. Dotem mihi ingentem (ut videor) non postulo sed matrimonij dignitatem expeto. Tu igitur, si probabitur conditio, dabis mihi sponsalia, cum voles, Deum Op. max. oro ut tuas measque cogitationes fortunet, Nam ego cum XVI totos annos

annos apud exteros homines discendi, docendique causa fuerim. postremo apud Hetruscos in Pisana Academ. magnis premijs invitatus à Potentissimo Floren. Duce (quem honoris causa nomino) Cosmo med. eaque esset vite mee ratio, ut multi filias suas preclari viri cuperent mihi despondere, adduci non potui, ut Hesiodeum illud spernerem

Vale, meque ut facis ama. Venetijs VII Id. Sept. MDXLIX.

Fran.cus Robortellus.

Ant: Bellonus Fran.co Robortello S.

Legi literas tuas doctas quidem, et eximium styli nitorem preseferentes, et ex Paulo fratre cognovi velle te impendi tibi scutatos septingentos, hoc est viginti octo millia numum, tantum enim valent iuxta supputationem Budei, scilicet Uxorem cum Dote fidemque et Amicos, et genus, et formam regina pecunia donat ait Horatius preposterum accusans iudicium imperite multitudinis. Verum que dos matronis pulcherrima? Vita pudica. Sapiens enim mavult Uxorem bene moratam, quam bene dotatam. Dissentimus ergo valde, Tu filiam meam pecunia estimas, ego animi dotibus. Frater profecto tuus, sicuti videris in mandatis ei dedisse, nihil reliqui fecit ad eliciendum quantum potuit, quamvis velle nihil tibi deberes ab amico, quod dantem tantopere gravaret. Experior enim ob etatis impotentiam exercitium Tabellionatus desijsse mihi esse loco fundi fertilis ut quondam fuit et novi me cum ortum, et senem iam factum in minoribus fortunis esse, tum maioribus impensis premi, quam ut ampliorem dotem confire queam. Pollicitus autem qui sexcentos

centos Ducatos, cum ut filia fieret coniux doctissimi, et celeberrimi professoris, tum mater filiorum alicuius nominis, quamvis quelibet ex alijs a me elocatis cum tricentis duntaxat dotata sit, et ipsarum aliquę, si transiliam, necessitent quod in Dote à Camilla tanto absint intervallo contra me ad supplendum agere velle. itaque respondeo prębere me plus non posse, quam in literis meis tibi pollicitus sum, contentum tamen esse addere alios ducatos quinquaginta tuę virtutis, et eruditionis ergo. Si recusas conditionem, non moleste feram, nec minus amicus tibi ero, quam antea, quinimo lętabor majorem in modum abste quampiam alteram duci; quę cum ampliorem dotem conferat, tum vero auribus tuis occinat cantiones amabilissimas. Vale.

Fran.co Robortello S.

Quod nunc ad te scriberem nihil erat. literas enim quas tuo cuidam familiari quintum abhinc diem ad te dedi puto redditas tibi jam fuisse. quoniam vero B. ob quamdam suā litem iter istuc habet in eandem cum meis superioribus rationem breviter scribendum duxi. Matrimonij cum Camilla filia mea, de quo per Lautum fratrem tuum, inde tu per literas mecum egisti, et quod ego negavi nunquam, spem video mihi afferri prorsus nullam, discrimen videtur magnum inter nos esse. Postulas scutatos VII.c obtuli ego ducatos VI.c quibus mihi videbatur inspecta tenuitate facultatis meę nihil penitus addi posse. Prętergressus tamen rationes mearum virium adieci in eam Dotis causam ad extremum ducatos alios L.ta, cum quod de te optime iudicarem, tum ut antiquę necessitudini nostrę non nihil tribuerem. Si non acquiescis expetere

mihi

mihi videris matrimonium parum equo, et amico animo, quasi me velis in aliquam Calamitatem detrudere unde per me quidem licebit, ut quam velis alteram uxorem ducas, et vicissim per te liceat Filię iungam quem velim maritum; Res omnino integra adhuc est. Sin vero conditionem amplexus fueris, fac ne tuę resolutionis expectatione diutius me suspensum teneas. Fratrem tuum Procuratorem nominatim ad contrahendum cum Camilla Matrimonium, Dotemque stipulandam, et mihi mandatum cum necessarijs Clausulis manu publica, aut quod melius mea quidem sententia esset, ab omni occupatione te expedias si fieri potest teque ipsum ad nos celeriter conferas ob rem tam seriam, ita tu vel illico meum conficies, et nuptiarum tuarum fama in apertum proferetur, vel certo scies ne spem quidem tibi amplius relictam esse, ut mecum confici queat. Doctrinę vero, integritatique tuę ita confido, ut facile mihi persuasum sit, te Venetijs quoque non modo in Ethruria a multis quidem preclarissimis viris Dotem multo ampliorem consequi posse ex meo enim te animo metior, qui mendacium dicere nescio, et agnosco quoque ex tuis ad me literis parentis tui optimi viri, amicique mei syncerissimi testimonium mei scilicet probum hominem esse et industrium Tabellionem quem finxerit etiam aliqua virtute prestare ut alacriter in studia literarum puer ingredereris, et in me imitando operam impenderes in quibus tantam posuisti operam, ut non me solum constet verum etiam ceteros omnes Conterraneos longissimo intervallo post te relictos fuisse. Igitur eruditione tua humanitate et amicitia frange istam aviditatem et Dotis equitatem amplectere, quam tibi obtuli. hoc ego tibi sane plus debebo, quo tua humanitas erga me celsior fuerit et liberalior, quam erga te

mea

mea esse possit. Sin vero acciderit, ut mihi gener non accedas septimus nihil profecto feceris, quod à summa tua in me benevolentia alienum mihi videri possit, quinimo habebo te semper filij loco, ne ullo tempore metuere queas aliquam animi mei defectionem. equidem transcendere non queo quam tibi recipio dotis summam. Tu si ex majori numero velis ditescere quæras Budeum. Rides? numerum dabit infinitum cuius videris tam curiosus esse, ex eius Asse sumes non modo scutatos septingentos, quot te velle intelligo, verum etiam innumeras Cichinorum Myriades. Numerum Francisce indicavi semel quem ex Bellono tuo sumere possis. si videtur exiguus ad me ne frustra venias, nec mandatum mittas, rem plane despero, te tamen amare observare, et prædicare nunquam propterea desinam. Vale.

Julio Sbroyavachæ Doc:

Mittimus istuc data quidem opera Joannem Petrum Roseum, ut curet à Patricio quodam Officium prestari quod debet in interpretando silicet Sententiam quam inter nos et quemdam Bartholomæum Casozlanium alias tulit agens potestatem in Montefalcone ipsa enim Sententia eget interpretatione quemadmodum noster ipse nuncius tibi explicabit qui instructissimus est. Quamobrem rogamus te vehementer quem cum dignitatis, tum commodorum Collij nostri perstudiosum semper cognovimus velis apud ipsum nobis adesse, et curare Sententiam suam declaret, explicet, et in lucem edat, res non videtur esse longæ nec dubiæ deliberationis, nec dubitamus, quin velit plane respondere equitati iudicij sui et ab ea ne transversum quidem unguem discedere, neminem enim unquam accepimus iustitiam in eo desyderasse; Nam si in

hac

In laudem S...

hac re tua opera, et diligentia nos iuveris cum nihil fraude nobis factum iudicabimus quia equissimi animi sui Testimonium ille apertissime dederit, tum curabimus qui: dem nos ut tu memores semperque gratos experiaris. Vale

Dec.us et Coll.um Can.rum Utinen.

Cupis Camillam intueri, cras igitur bene mane (quod com: modo tuo et illius fiat) in dive Marię aderit, mox audies quid mihi statutum sit. Vale vir prestantissime, meque ut soles, ama.

Franciscus Robortellus

Ad Robortellum, et Camillam.

Robortelle Utinum dedit Camillam
Pro nulla ambitiosius puella.
Bellonam tibi, quis neget Deorum
Curam vos fore? non timet puella
Quin Castissima chara sit Marito
Nusquam dixeris esse Castiorem
Et Bellona Utinum tibi Maritum
Dat charum, Venetis probat Senatus
Pro nullo ambitiosior Magistro,
Grece nam Sapit et simul latine
Nusquam dixeris esse Doctiorem.

Nicolao Ponti S.

Qui Uxorem nuper duxit filiam meam Fran.cus Robortellus Utinensis Civis est, et quidem Doctissimus, humanissimusque Iuvenis, cui virtus per pulverem et laborem ante diem certe preclara contigit fidem eius fecit complures annos cum in alijs aliquot Civitatibus tum maxime in Pisano Gymnasio

ubi edidit inter alias lucubentissimas explicationes in poeticen Aristotelis non sine multorum admiratione, magnaque sui nominis celebritate, ipsasque Illustr. Florentiæ Duci Cosmo, cui gratissimus erat, dedicavit. evocatus tandem est, susceptusque ab inclyto Senatu ad insigne istic publice legendi munus in utraque literatura. De te autem cum, ut fit, inter loquendum mentio orta fuisset, visus est sanè suum animum, fidem, et observantiam erga te singularem mihi patefecisse. Nam commemoravit, quod optime noveram, non ocio tantum et literis, sed rerum quoque publicarum administratione te ad summam gloriam evectum fuisse. Unde ipsum te patrono de quo mecum tam preclare sentiret, et loqueretur non indignum clientem existimavi. Qua de re generum tibi sponte commendo, qui tuo amori sponte etiam totum se tradidit, tanta enim doctrina, ingenio, comitateque preditus est, ut sperem mihi minus pro illo apud te quam illi pro me propediem laborandum esse. Quod si occasio dabitur, efficere digneris obsecro ut sentiat cum ob eius raram virtutem, tum ob meam eiusmodi commendationem studium sibi tuum, rebusque suis plurimum profuisse. Non enim dubito, quin ipse vicissim sua scribendi industria tibi satisfacere possit, et nullis non officijs libentissime velit, cum maxime scripta cuiusque doctissimi viri ad confirmandam augendamque memoriam Summatum, qualis es tu in Veneta tua Resp. apud Posteros immortalitatem quamdam afferre soleant. Vale

A:B: Tyberio Deciano S.

Fran:cus Robortellus dies aliquot apud me fuit, quem duxisse Uxorem filiam meam facile conijcio ex tuis literis nondum rumorem ullum ad te venisse. Ipsis enim dubio procul de nuptijs congratulatus fuisses, quoniam nosti utrunque

nostrum

nostrum tibi amicissimum esse, celebratis autem nuptijs sponsus ille Venetias hinc emigravit V. Id. Octobris cum matre, fratre, et coniuge, ut legendi munus, ad quod fuit à Senatu lectus aggrederet. Voluit ut ibi Caia esset, ubi et Caius. Duxit secum et Paulum nepotem meum, ut ipsum in Corona doctissimorum Virorum orantem audiret, indeque Patavium se conferret. Hodie vero III Id. me adijt Privitelius nuncians ad XVI Calen. Nobris hinc iter se arrepturum ad Gymnasiu Patavinum. In impendia Contubernij Semestris, ei numeravi Ducatos XXV. nec non alios X. quos Robortello Venetijs reddendos curaret, qui sicuti pollicitus mihi fuerat, rem de libris conficeret: circiter sesquihoram, quam à me Privitel-lius abijsset, ecce literas quas a te mihi nescio quis attulit dat. pridie Cal. octobris. ijs me certiorem facis non minori pretio te convenire potuisse de codicibus pulchrè compaginatis quam Coronatorum novem et semis; et quid velim abs te fieri, petis ut ad te scribam. ita videris de codicibus iam contraxisse sed alienam pecuniam profundere te non ausum fuisse. Unde labore exoneratus est gener, quem ut à me gratiam aliquam iniret libentissime susceperat. proinde numeravi Privitelio alios duos ducatos, cum ut pretium pollicita, tum ut tu fidem et nominis tui autoritatem sustineas vel apud ebreos. Illud autem mihi rogandus es, ut nepotem meum credas plane rudem nondum enim fundamenta aliqua iecit in legalibus disciplinis et cum Privitelio serves à perditorum iuvenum consuetudine, et cures eum alijs discat, seque perditum non eat. Iussi enim ambobus ut obtemperet viris in re literaria prestantissimis, et de me optime meritis. Vale,

A: B: Fran.co Robortello. S.

Scribam tibi Robortelle familiariter, et quicquid in mentem venerit nunc, et posthac quocumque tempore, sicut postulat arcta nostra necessitudo, teque velle mihi persuadeo. Nam quo

familiarius exequemur scribendi munus, hoc erimus ad scribendum promptiores. Ita enim facilius vicissim prę=stabimus officium et apertius, tu Professoris, ego Tabellionis, verum si in eo genere familiari tibi ipse non satisfeceris, elegantius quoties volueris, et copiosius ad me scribes operam ego non sumo anxiam, quia pręter documenta Tabellionica posteris nihil trado. Iacobam ancillam quod volueris tecum venetias proficisci quamquam invitam et reluctantem ne=quaquam moleste fero nec ipsa conqueri potest quoniam Ve=netijs apud te est, meliore loco quam Vtini apud nos esset. Vereor tamen, ne se rusticam, et plane ineptam ad obse=quia demonstret. Si tibi matri, ac coniugi non displicet, non repugno quin vobis serviat, sin minus, vel benignè remittas vel apud alium ita colloces, ut eius pudicitię probe con=sultum sit. Vt Camilla valeat genetrixque tua, quamquam prospera vobis navigatio contigerit scire sane velim, nam modo cum familia salvus appuleris, nil vereor tuum istuc adventum, quaqua hora fuerit ad tempus affuisse. Suspicor Paulum nepotem non tam secundo navigationis cursu usum fuisse, ut omnino fuerit sine nausea. Pręterq enim ex lectione autorum minime noverat quid mare, quid Navi=gium, quid Remi, quid Carbasa essent. Hortor ut comitèr et ex animi tui benignitate in rectam virtutis viam ipsum dirigas et si bene animatus est, oratione tua confirmes, con=silio iuves, nec non Tyberio, et Privitellio diligenter commen=des. Porro si alicuius commendatione mihi utendum est pro nepote tua opus est utar apud illos, qui te unicè dili=gunt, et plurimi faciunt, Spero enim fore, ut hortatione, commendationeque tua cum studijs literarum acriter navet operam, tum in ipsis sponte et semper versetur cum voluptate, tum verò se honestius, ac diligentius ha=beat quam ut venire mihi possit in suspicionem alicuius perniciosę consuetudinis. De pandectis accepi nuper literas

à Tyb.o

à Tyberio datas pridie Cal. octobris, quibus monet rem con:
fecisse. ea igitur molestia te libero. Nam ut Paulus ha:
beat huiusmodi Codices Lugduni formis excussos, ad ipsum
dedi Privilegio ducatos duodecim. Arbitror Angelum et Porcum
sub illo precio venire, et conciliari. Nepotem si iudicabis nrã
è re fore, sines ut Contubernium auspicet nunc Patavium cum
Privilegio proficisci. Hic gratulantur omnes Tyberio Patavium,
tibi Venetias, cum honestis stipendijs contigisse ut gentes ille
externas disciplinis legalibus instituat, tu venetam iuven:
tutem bonis artibus, literisque politioribus ornes. et coniec:
turam ducimus ex vestris moribus, et virtute vos premijs,
et laudibus in dies auctiores, nec Patriam tantum, sed ętatem
nostram etiam longe illustriorem fore. mitto carmen quo Fan:
nius quoque tuas nuptias adornavit. Cum Fantutijs nihil
actum est de Domo. ipse enim et Florianus distant longo
intervallo ut admodum dubitem nihil confici posse. Laboravi
ego non mediocriter sed frustra. Petit ille ducatos bis mille
et ducentos. offert Florianus mille et quingentos. Camillam
iubeas salvere meis verbis, et meorum domesticorum, qui te
etiam omnes adeo diligunt ut singularis tuę humanitatis, mo:
destię, probitatis, et facilitatis ingenij mentionem non intermit:
tant. Orationis verò tuę ubi ad Senatum habueris, et impressam
emiseris, sime participem feceris (nunc enim non aliud abs te
peto) et quanto studio ab auditoribus excepta fuerit me mo:
nueris, gratissimum mihi feceris. sum enim in magna spe
ut sit ęterna, tuque laudem ex ea maximam consequaris.
Scire opto si antiquum numisma exprimens Virgilij imaginem
quod tibi dono dedi, aliquibus Antiquariis istic spectandi potestatem
feceris, et quale ab eis iudicium factum sit. Nam si non dis:
crepent à Recamatore insigni Architecto, oportet à sententia

politiani plane discedas, qui nullo autore, nullo testimonio ausus fuit tanti poetę nomen suis nugis contemerare. eius tamen manibus viri alioqui doctissimi veniam dandam puto. Nam si numisma illud vidisset non Vergilium sed ut cęteri omnes Virgilium absque dubio nominasset. Vale.

Fran.co Robortello S.

Duas epistolas dedi Privitelio ad te alteram perferendam, ad Decianum alteram. Non repeto quod scripsi. Nam quin tibi reddatur, quam ad te scripsi, seu forsan iam reddita sit, certo scio accidere non posse. Tabellarius est diligens, ut si quis alius, nec minus ad reddendum celer quam qui celeriter reddi valde desyderat. Aderit et ipse opinor si diem iam advenisse senserit sibi dictam ad orandum, et orantem te audiet. Coeterum rogo te vehementer Paulum Borteris ante: quam istinc solvat cum Privitelio, aut si iam solverit, literis tuis diligenter moneas ne quid Batavij, committat quo meus animus, et tuus etiam ab eo fiat alienior. in hoc enim majorem in modum opto patrocinium eloquentię tuę diligenter pręstari a poli: tioribus studijs annos iam natus quindecim per me disiun: gendus est, et legalibus coniungendus exemplo Deciani et Stroyavachę qui iureconsultorum nostratium eminentissimi evaserunt. Tu pręceptis (ut videbitur) instrues quotidie sci: licet ut vesperi mente recolat, quicquid interdiu legerit, audi: verit, viderit, ut studeat de sensu tuo, excerpat, adnotet, et omnia parata habeat quavis occasione ac divisim in qua: cumque materia. Nosti enim iacturam temporis in adolescente, qui pręsertim ingenio, et memoria valeat vix tolerandum esse ne temere se proyciat in voluptates, inertiam, levitatem, aut stultitias ut omnes procul fugiat, a quibus senserit ad inhonesta se provocari. Nam cum, qui iuri dare operam velit oportet

oportet equabilem cum in vivendo, tum in studendo juris rationem tenere, ut non modo nostris respondeat laudibus, sed mereatur quoque cum ab alijs omnibus, tum à nobis ipsis ob amplitudinem sapientię legalis denique magnopere coli, et prędicari. Si enim Peristomas palacij vocaretur peracto studiorum suorum cursu, aut ut quidam plane imperiti vulgi sibilis etiam conscinderetur, quod omen Dij prohibeant necesse esset ut fortunarum mearum quantulęcumquę sint spes omnis eum destitueret. Quod vero valde profecerit, et eius studia, labores et vigilię non iacturam non lacrymas, sed voluptatem et letitiam immensam tandem nobis attulerint, quia se prestiterit sanctissimis tuis monitis obedientem, humanitati tuę, gratię ac meritis tribuemus. Vale.

Ant.^s Bell.^s Galleacio S.

Petrus Bellonus frater tam bonus et integer fuit homo, ut probitate nulli concesserit quousque vixit, post illius obitum questus est Nardus rusticus de Contractu quodam in spem ut opinor erectus quod Preses Vir Claris.^mus Maurocenus lingnis ferme omnium severus et austerus prędicaretur, verum spes Nardum tandem fefellit. Absolutus sum à Querimonia, appellavit ille, et me nunc urget coram Appellationis Iudicibus Syndicatus munere fungentibus. Delegi te patronum qui apud eos versaris, esque maximus laude cum doctrinę tum eloquentię. Sed desideras, ut Germanus filius meus hodie mihi significavit, quicquid in processu continetur, ut summatim colligam geram tibi morem libentissime, breviter in primis Testium Nardi depositiones colligam, measque contra ipsos oppositiones, deinde Testium meo

rum attestationes de fama et integritate patris. ex reliquis Testibus, et scripturis cognosces crimina quę cum in Nardum, tum in ipsius testes intenduntur. hęc autem omnia ubi legeris non vereor quin plane tibi constet ratio iustitię a Clar.mo Mauroceno administratę nostrique latissimi suffragij, rogans ipse si videbitur in processu qui penes te est, partes omnes signare ex quibus afferri nostrę causę opem perspexeris, ut minus laboret Cancellarius in inveniendo quoties iusseris coram Cl. Syndicis recitari. Ego vero tecum pariter quibuscumque tuis laboribus rationem faciam, ne ingratus habear et occasionem nullam prętermittam qua tibi possim ubicumque famam et benevolentiam conciliare. Afferam sane meam totam tabellionicam supellectilem si videbitur, faciendam esse fidem in frumenti sextaria singula ducatos X duntaxat de more huius Patrię impendi semper consuevisse, Vale.

A: B: Fran.co Robortello S.

Florianus tuus cras ut ait hinc discessurus est, et num quid ad te velim postulat, equidem non habeo, quod nunc scribam postquam enim cum Coniuge migrasti, duabus epistolis scripsi quę occurrebant quarum alteram Privitellio dedi, alteram Hieronymę Uxori Ioannis antonij Bottacij: Nihil autem refert si non respondes, non enim accuso negligentiam, sed excuso occupationem tuam ac necessitatem officij obeundi. Paulum nepotem Patavium cum Alumno iam concessisse arbitror abste instructum Consilijs ad capescendas disciplinas legales perquam idoneis. Ne desistas hortor monere se totum Tyberio tradat et induat, non abijciat perpetuam acriter studendi voluntatem. Autoritas tua apud illum plurimum habebit momenti. Camillam filiam non commendo

tibi

In laudem S…

tibi non enim indiget, ni fallor, mariti erga se amore, et bene=
volentia. Nam si tibi Charior est, quam mihi, quemadmodum
iure optimo esse debet, me non fefelleris, quin antequam annus
proximus extat, tu ex ipsa filium dulcissimum, ego nepotem
suavissimum videamus. Germanus sororius tuus, margaritaque
Socrus, nec non Blanca ~~minus~~ mea tibi, et Camillę salutem
plurimam ascribunt. Tu velim ad me scribas quando per occu=
pationes licebit, tametsi tantum meum est erga te studium, ut
exhauriri, vel minui illud nullo meo, aut tuo silentio possit, vale.
Hac conscripta Epla ecce quod tua ancilla nunciat prospera
navigatione vos usos fuisse. gaudeo valde, et Deum opt. Max.
comprecor, ut sospites amore mutuo diutissime perfruamini.
Nos hic litium fluctibus iactari propediem incipiemus. Iterum
vale.

Fran:s Robortellus Ant:o Bellono. S.

Vereor ne plagiarios nos putes, quod pedisequam nobiscum ab=
duxerimus tuę uxoris. Sed ita Camillę nostrę placuit quod
eius mores optimos et ingenium novit. Peto igitur a te ut
ignoscas non illi modo, sed etiam mihi, quo suasore id factum
est. Orat Camilla ut mundum omnem pedisequę huc quam
primum mittas. Ego Pontium tuum nondum vidi, nam ut audio
rusticatur, novi nihil est, quod ad te scribendum putem. Nos
bene valemus omnes, tuique memoriam magna cum benevo=
lentia conservamus. Paulus tuus, meusque te salvere iubet. is
nunc ad te non scribit, quod lyntriculo vectus piscatum ijt
muranum usque. Tu mi amantissime socer una cum socru
vale nosque ut facis ama. Venetijs 15 Calen. Nobr. 1549.
Blancam laudatissimam feminam iube nostro nomine salvere.

Ant.^s Bell: Fran.^co Robortello S

Accepi literas tuas hodie mane datas XV Calen. Nobris ab homine redditas mihi plane ignoto, valde tamen gratas: ex ipsis enim cognovi vobis iter prosperè successisse, et bene vos omnes valere quod ex tua quoque Ancilla paulo ante sciveram quoniam verò monet ad crastinam se ad vos reversuram, ne te offendam si absque meis literis discedat, ad tuas paucis respondebo, tametsi antequam redditę essent ego per literas penè respondisse videor, quas heri Floriano Tonino dedi ad te perferendas. habeo certum ab ipso nondum tibi redditas fuisse, sed cras, vel ad summum perendie reddendas esse. Neminem vestrum existimo plagiarium, non ego sum Dominus, ut nec serva est Iacoba, nec effugit me insciente vel invito, nec per vos latitat ipsam magis puto plagis damnandam esse, quę nondum habet cognitam tui ingenij et uxoris dexteritatem. Si vagitu et lacrijmis ut audio instar triennis puellulę levitatem et stultitiam suam prodidit. Suspicabatur ne forsan se transvehi in alterum orbem, ut se non amplius posset patrię de sui animi arbitrio restituere? factum indignè profectò in puella nubili. Non meretę omnino ancilla rustica, et refractaria inter tuas domesticas censeri, nec inter servas numerari. si apud te esse, et abs te et uxore mitiorem cultum ingenij accipere contumaciter adhuc negligit. Habere prius nihil deberet quam tales patronos sortiri posse, quorum domum agnoscunt omnes laudis et honoris plenam esse. faveo et ipse sexus imbecillitati, ut teneris puellis nihil plane velim quod cum honestate et honore conjunctum non sit. verum si lacrymis et singultu pergit patientiam vestrã offendere, per me vel ad nos redeat, vel quo malit se conferat

si

si se tandem iverit perditum ipsa fortuna viderit. Mun:
dus eius consecutus est, de quo scribis Privitellius importavit.
Ponti quem ais nunc rusticari, literas meas ubi ex rure advenerit,
reddes. Si duxeris ipsas apud tantum ~~pulchrum~~ Philoggetum et reformatorem
tuę rei non nihil conducibiles fore, sed hoc fuerit Consilij tui.
De Nuptijs tibi ni fallor congratulabitur et consuetudine tua
hoc est doctissimi Professoris Senator ipse doctissimus delec:
tabitur. Nepotem Paulum piscandi voluptate abduci a studijs
literarum minime laudo. Mone adolescentem ne se abijciat,
et instrue semotis arbitris tuam illam secretam studendi ratio:
:nem, et ita animo imprime, ut ex ea voluptatem ingentem
capere incipiat, et non sit elatiore animo quam par sit nec etiam
timidiore. Nam ut ait Virgilius Degeneres animos Timor arguit,
orationem tuam expecto, ubi habueris in Senatu, quam mittas
velim impressam, non descriptam. Camillam saluta meis verbis,
Coniugis ac nurus, et genetricem tuam matronam ornatissimam
et suas a nobis omnibus te diligi effusissime, tuamque virtu:
tem et probitatem egregiam coli unice. Vale.

Fran:cor Robortello. S.

Si quis est adolescens qui ter legendi istic veniam quemadmo:
dum audio impetravit, priusquam tu munus illud aggrederis, sus:
picor apud nonnullos invidia te multa flagrare, non enim
facere potuerunt quin manifestam darent significationem odij,
et iniquę in te voluntatis, et modici quoque iudicij. quis enim
vel mediocri prudentia preditus puerum suscitasset qui te ad
pugnam quodammodo provocaret postquam Senatus Sapientis:
simus te munere dignissimum iudicavit? Hęc res profecto non
ad te tantum pertinet sed ad ipsum etiam Senatum cuius

decreta parvi facere isti videntur, verum cum temeritatem adolescentis, tum eius autorum stultitiam risu tibi plane excipiendam censeo ut si nondum fateri te velint eruditissimum, saltem agnoscant non inhumanum nec imprudentem professorem forsitan isti te orantem et legentem audiverint vel ipsi ~~vel~~ malevoli predicabunt expectatione sua se minime frustratos fuisse. nesciunt forte quod Pisis multos annos cum tui nominis magna laude professus fueris, quodque fructus iam edideris multos et quidem maturos studiorum tuorum, aut si sciunt doleant te tanta mercede conductum istuc fuisse, quanta professor nullus antea fuerit que omnem omnium expectationem valde superavit, quo igitur magis doleant, et rumpantur tuque pleniorem laudem consequaris fac dignitatem tue istius Cathedre doctrina, humanitate, et gratia quantum vales maxime sustentes, ac tuearis. quis autem iste sic audaculus adolescens et quibus autoribus ab eo factum id fuerit obsecro me facias certiorem, ista enim absque magna animi sollecitudine ignorare non possum, et Camille tue salutem esse tuis a me plurimam sibi ascriptam dicas, Vale.

A. B. Iacobo, et Bernardo Valvasonijs S.

Accipite Arborem Masculam, quam iussu Clarissimi Patrie Presidis Petri Mauroceni, vestra agnatione diligentius indagata, formavi ex illis instrumentis, que vos mihi authentica prebuistis. Superest ut, si vestri generis propagationi vultis bene consultum esse, ducatis, vel alter vestrum saltem ducat Uxorem, votis etiam Deo nuncupatis, ne antiqua

nobilisq;

nobilisque Arbor vestra deficiat, aut emasculetur. Neuter enim vestrum puer est angustius primę pubis. Et parens vester hyppolitus tu: prudentissimus, cuius laudum sum ego sane preco cum vocalissimus, tum verissimus, maluit posteris reddere quod à progenitoribus acceperat, quam cęlebs vivere. Quod et vos, quin alacri promptoque animo faciatis cum illius exemplo, tum ipsa suadente natura, nec debetis negare, nec potestis. Valete.

Robortello

Nuper Venetijs ad nos allatus nuncius est quod orationem III. Calen. Novbris locutentam habueris, indeque cęperis legere publice ac profiteri cum totius Clar.^mę Civitatis admiratione, summaque tui nominis laude, affuisse cum ex ordine Senatorio, tum ex accademia illa doctissimorum virorum quamplurimos et ab omnibus te tandem magna comitate, blanditijs, et laudibus exceptum fuisse, quę res mihi sane incredibilem voluptatem attulit, fecisti enim pulchrè, ut esse in ambiguo quodammodo videatur, maior ne fuerit illorum invidia qui eruditionem in te magnam, et reconditam agnoscere et fateri nolebant, an tua major gloria qui probaveris, et virtutis palam periculum feceris, Rursus maior ne illorum dementia qui nescio quem adolescentem obiecerant tibi qui anteverteret, an major tua modestia, qui quamvis iniuriam ab eis gravem istiusmodi accepisses, non tamen visus fueris vel pilum irasci ob nativum animi candorem, et probitatem eximiam. Ut autem benigno flatu virtute Duce fortuna te provehat qui jam magnam ut aiunt inisti gratiam apud omnes lętis

auspicijs, hortor pergas è Cathedra audacter profiteri, conquiescent invidi, et malevoli, numquam ex ipsa nisi multiplicata gloria descendes, et si ab aliquo tibi forsan acciderit secus ac deceat, quià se revocare contempserit (nam invidia teste Livio velut ignis semper alta petit) recte meà quidem sententia facies si tuam authoritatem, quâ apud doctissimos quosque polles plurimum, humanitate animi moderatione atque prudentià sustentaveris, sermones id genus hominum quicumque flant plane ferendos censeo non enim possunt ipsi non esse sui similes. Paulus nepos, cujus certior fieri an sit apud te, vel Privitellium ipsum quibus consilijs potes obsecro tuearis cereo illius ingenio antequam obduresceat quicquid volueris haudquaquam difficili negocio imprimes, et inculcabis. Et an cœlum istud Venetum in mag.co hosp.l quamquam maritimo Camillę, cęterisque tuis domesticis cedat salubriter et prospere scire velim, quos omnes jubeas rogo salvere meis verbis ~~rogo~~ nobis bene est valemus omnes et tu Vale.

Fran.co Robortello S.

Si nihil respondes effervescentibus fluctibus tuorum negociorum excuso te, refrigescentibus vero ipsis minime literis presertim meis sepius lacessitum: Nimirum nihil me vellem preteriret eorum q. de Paulo nepote me tantopere tangunt. Nescio enim si adhuc est apud te Venetijs, aut Patavij apud Privitellium, vereor ne quem ego in summam gloriam aliquando venturum existimabam se perditum eat. ne autem ista cura diutius torquear, quę mihi sanè dies, et noctes cor urit, cum primum poteris me velis certiorem facere ubi sit, quid agat

agat, in quo studiorum genere acquiescat et in quam tu spem adducaris, evasurus ne sit demum Iurisconsultus an piscator potius. Nunquam desinas oro cohortari, totum ut se conferat ad legalem scientiam. In his exquiro diligentiam tuam, et expecto literas tuas avidissime, occurrendum enim est opportune ut spem de Nepote, qui est in Bivio Pythagorico, sustinere queamus. Nam et tua non nihil interest, tibi pro:fessori doctissimo, et sapientissimo cum magno sit coniunctus necessitudine, tua unius cura et cohortatione non minus de:bet pfici quam piot; ut aliquando Iurconsultus sit, et in postremis nequaquam habeatur. Vale.

Fran.co Robortello S.

Quom literas heri ad te dedissem m. Ld. Nobis ministro cuidam Maurocenii, qui apud nos magistratu honorificentissime functus venetias revertebatur, venit ad me Paulus Regulinus Physicus nuncians nuper se accepisse literas a Privitellio, quibus conqueri ille videtur Paulum Nepotem nondum Patavium appulisse. Decianum propterea institutiones legere nondum inchoasse, Ludos adduxi statim et spectacula, quę filio Regis Romanorum et alijs Principibus istinc parantur magnificentissima, puero forsan praebuisse causam dilatę minimeque maturatę profec:tionis. Aiunt enim in ipsa ex Senatus consulto impendi debere Triginta quinque millia numum aureorum. Nam principibus magnis, cum quibus iacta videntur firmę pacis, et concordię fundamenta plaudi ita consuevit, Vereor tamen ne Decianus stomachetur tuam de nepote retentionem tam longam, et ne quoque in eius aures Privitellius reliquique ipsius contuber:nales inclamare quotidie, et efflagitare non desinant, ut iam

operam

operam legendarum, et explicandarum institutionum eis navare incipiat. Perpende tu ne causa simus inferiores, aiunt advenisse tempus in quo strenue studijs incumbendum sit. Dies non dici amplius ociosos, nec debere unius socij moram ipsis obesse, qui omnes virtutem sectari, non ludos et spectacula quærunt, ut alia taceam argumenta, quibus causam suam tueri posse videntur. Nos tamen dicere contra possumus ludorum huiusmodi visionem puero non esse negandam, iacturam modici temporis minimum afferre præiudicium, ludos, et id genus spectacula rarissime celebrari, et è longinquo solere ut spectent dedita opera multos convolare. Verum si tuum consilium est ut iure vel æquitate nepotem retardare possint, qualia forsan alio tempore conspicari non quibit; tuam retentionem rogo per literas Tyberio excuses. Non enim vereor quin qui affectu erga te est non vulgari, velit vel paululum adhuc supersedendo, vel potius iterum nepoti legendo, quicquid absens non audiverit, se officiosum præstare. Ego quin morem tibi nepos gerat, studiumque suum omne navet, non recuso. Non enim committes, ut apud te vel dies unus illi transeat sine linea. Ludis vero expeditis curæ tibi erit confestim ut Patavium properet, ne Privitelius, et Decianus ardentius commoveantur, Professores alioqui lenissimi, et mitissimi Ingenij, neque conquerantur alij Contubernales. Nulli volo audiendi facultatem ademptam esse culpa nostra, sicut nec Tyberio legendi, quem illis puto cum aliqua necessitudine, tum beneficio illorum parentum multo etiam magis quam mihi obligatum, et devinctum esse. Mihi laborandum est magis quam alteri, ut Paulus evadat egregius Iur. consultus.

Tot

Tot enim premor litigijs, et vexationibus, ut mihi plane necessarium sit Domi unum habere, qui foro det operam, et quod nostrum est fortiter iure tueri possit, et velit. Non enim licet mihi iam septuagenario in forum ad depugnandum descendere, minus Germano quem exploratum habeo lingua, virtute et ingenio defendendis reculis nostris parem non esse. Quod cum ita sit velim Nepos ex te, si me amas, nec semel intelligat onus hoc de nostra mente ad se necessario redire, et quod adeo propterea enitatur, atque contendat ut socij admirentur, fateanturque denique omnes ab ipso non equari modo, verum etiam longe superari. Quod enim sentio spero facile fore, modo se damnari alicuius negligentię minime patiatur. Parentes curant suos legalibus disciplinis instituendos, ut causas agant alienas, ego ut meus, ne inique spoliemur, nostras defendat, optime autem defendet, alienas etiam patrocinio suo si voluerit, modo sibi non defuerit, legum peritia, acumen ingenij, memorię tenacitas, facultasque dicendi. Sed hoc fuerit sui Consilij, et hoc majoris glorię, quo improbior fuerit labor ille, qui omnia vincit improbus. Vale.

Fran.^s Robortellus Ant.° Bellono S.

Egi per literas cum Tyberio Deciano perquam diligenter, ut Paulum nostrum quacumque re posset iuvaret videretque ne quid esset, quod illius studium in jure civili perdiscendo retardaret. Confido plane quę illius est humanitas, et Amor erga nos singularis, omnia sedulo facturum. Emptio de qua ad me scribis, non satis mihi probatur. Suspicor enim subesse aliquid Vlceris, nihil igitur statuo priusquam rem

totam penitus perspexeris, et ad me scripseris, quod tamen commodo tuo facias velim, vel potius te ista molestia libero. Nam Paulus frater omnia ad me perscribet. Si Privitellius parum liberaliter Paulum tuum tractarit, rem ego statim subodorabor, et ad te scribam; Tu quod te discruties nihil est, Nam ego quę ad tuam Dignitatem et pueri commoda pertinere arbitrabor, pro mea erga te observantia diligentissime curabo. Et certe

vel ut verius dicam cum Privitellio enim jam locutus sum, quo die huc venerat spectatum ludos publicos. is de alio cubiculo respondit se paulo accomodare non posse, quod non haberet, Vitrum pellucidum quidem esse, at aerem non trasmittere affirmavit. non igitur opus esse ligneis fenestrarum obstructionibus: ego ne mihi de aeris natura, et vitri esset disputandum, hominem monui solum, ac plane oravi, ut puerum haberet quam commendatissimum. De Stibade quę esset stragulo plumeo substernenda nihil adhuc se decernere potuisse, quod nesciret utrum hic vilius, an Patavij conficerentur. Risum vix continui. Tu mi Socer valetudinem tuam cura, et sæpe aliquid ad nos scribe. Ven. pridie nonis Dec. M.DXLVIIII.

Camilla valet, tibique ac Margaritę matri, et Plancę laudatissimis feminis salutem ascribit.

Literas tuas ad Decianum, et Privitellium statim misi.

Fran.us Robortellus Utinensis.
Antonio Bellono S. D.

Ut gratias ageres Abstemio scripseram neque

in

in aliam partem te accepisse puto quod mihi de nuptijs non est gratulatus, Nimirum homo perofficiosus est, et humanus. At te non novit, inquies, de facie opinor, at te novit patrem sue Uxoris at Camillam meam novit uxoris sue Sororem
Sed quid iocum de eo? Quando et Fabbrinum et eius Sororem
persniquo tulisse animo nuptias hasce audivi. Verum hec et si floccifacio, ne tamen nimiam lentitudinem in me esse existimares ut ne irasci quidem unquam cuiquam solerem, te de hac re diutius celare nolui. Tu modo mi socer, me ut facis, ama, satis magnum me virum putabo, si me tibi placuisse intellexero. Pauli tui res mihi maxime cure sunt, saepeque aliquid ab eo elicio literarum, quibus me de statu suo omni, et studijs faciat certiorem. Puto Decianum ad te scripsisse. Ita plane est, Privitellius intellexit nos nolle contemni: Cogitabit igitur quid sui sit officij: Quod emptionem illam tu quoque non satis probaveris, laetor, quia me male sensisse non video. Frater ad me de alia sed   cum omnia perscripserit, tum demum statuam quid agendum. Tu queso mi socer aliquid ad me de beneficiarijs hominibus nostre Civitatis qui, quotus sint, et qua ratione effici soleant. Vale, et omnibus Domesticis tuis meo nomine salutem dic. Venetijs XII ante Calen Januarias M. DXLX.

Robortello

Mitto tria Epigramata Pamphili Severi que parens eius Anibal mihi nuper exhibuit. pudebat credo adolescentem edere non quia te non amat, sed quod sibi ipsi non satis probarent, quia te valde amat, et expectabat ut preceptor suus aliquid emunctum daret postquam vero allucere discipulo spes plane desijt ut abstemius non dignetur aliquid facere, maluit iubente patre suis quibus potuit versiculis tuas nuptias honestare quam nihil omnino edere. Declaravit autem preceptor

abstemij nomen sibi competere non a vino quo non abstinet sed ab officio quo erga nos presertim semper abstinuit. Nobis vero ingenium hominis equo animo ferendum puto. est enim suapte natura irritabile, potiusquam obiurgatione vel iusta incessandum. Vale.

Fran.co Robortello S.

Josephus Spelimbergensis qui literas has tibi reddidit filios docuit quosdam Bapte Colloretani, eo extincto cupit istic apud aliquem collocari, ut ocium suum tueri possit. mecum autem egit accurate ut a me etiam ipsum commendatum haberes. mihi vero cum persuasum sit satis ipsum ut est liberali facie, Doctrina moribusque prestare et eius rei per aliquam suam epistolam fidem se tibi facturum etiam polliceatur velis rogo te comitate Iuvenem beneficioque complecti cum Patrie cois, tum honoris mei causa. Si enim tue commendationis aura ocio suo bene consultum fuerit, cum mihi gratum feceris tum ipsum in perpetuum tibi devinxeris. De nepote Paulo aliquid mihi scribas velim ne diutius animi pendeam. Vale.

Ant.s Bell.s Tyberio Deciano S.

Ut tractetur Nepos meus à Privitellio apud quem te suadente fuit à me collocatus. Cognosces ex literarum lectione, quas ad te mitto. suspicor velit ut sublata studendi commoditate quotidie nepos discrutietur aut ut adventate rigore hyemis pereat, obsecro invisas eum, domi res se ne habeat ut scribit, intuearis, et ita rem agas tecte, ne puer illi videri possit mecum, aut ego tecum expostulasse sed quasi ipse cognoscere per te cupias quid rerum agatur ab illius contubernalibus. Novit iam adolescens

lescens ut tractentur discipuli ab alijs praeceptoribus. Usus enim fuit Contubernio Casendrini, et Corytij. De quorum neu:tro mecum unquam conquestus fuit. Laudo equidem institutio:nem frugalitate comprobatam, non autem, quę vitę adolescen:tum, aut studijs perniciem afferat, neque cubiculum placet, quod cum tanto periculo coniunctum sit. Proinde rogo manum porri:gas, jam enim a me accepit mercedem sex mensium hoc est Ducatos XXV. ne si non porrexeris opportune, cogatur adoles:cens decedere viginti adhuc ętate, vel nunquam proficere; Quod volo in summam est consulas Robortellio aliud designet nepoti cubiculum, quod sit commodius et non tumultuosum, et cuiquam pervium, aut si non habet, ipsum permittat saltem in aliorum cubiculo seorsum in lecto meo decumbere, ac studere. Nil puto excipiet contra tuum Consilium. At si noluerit hoc dare consilio, et Commendationi tanti iuris consulti, inibitur a me aliqua alia ratio, quę à voluntate tua Robortellique tui non mi:nus quam mei non dissentiat, qua pueri studijs ita consultum sit, ut neque nos suasisse, neque ipsum nobis morem gessisse un:quam poeniteat. Vale.

Fran.co Robortello S.

Varie sum affectus literis tuis. gavisus enim sum valde simul et valde tristatus lętitia cum alijs multis nominibus contigit tum ijs pręcipuè, quod bene valet Camilla, tuque in eius amore, bonitateque conquiescis, quod feceris faustis auspicijs initium legendi Rhetoricos Aristotelis, et Ciceronis Libros oratione prius habita in Senatu frequentissimo, quod institutam iam habeas

domi Academiam et morales libros Aristotelis Grecos inter:
preteris nobilissimę iuventuti, undecumque confluenti, quod de te demum omnes honorificè sentiant, et loquantur quodque non passus a febre vinci, cum qua tibi non nihil conflictandum fuit legendi, et interpretandi quotidie progressum facias. Ego vero Gener mi suavissime, quod abste Tertiana illa victa non fuerit, sed quod ipsa tecum agens benigne, ferre noluerit aliquam tuam cessationem ut posses pro instituto tuo ad Communem studiosorum omnium utilitatem advigilare. Pergas hortor bene iuvante mercurio tuam prestare constantiam in tantis autoribus legendis, et explicandis, inisti rationem optimam, cum tuę rei, tum dignitatis mirum in modum amplificandę. Nam apud optimates, et Academicos, qui nunc te tantopere extollunt, eris propediem in Coelo, quod et ip:
:sum (ni meus me fallat animus) tibi plurimum favet. Dolor ve:
ro accidit heu ingens quod in odium, et perniciem Pauli Nepotis Privitellius Contubernij munus aviditate, et Asperitate sua labe:
factare non erubescat. Absit gravius conquerar, antequam querela nepotis deprehendatur vera, mihi tacendum, si etiam non absit a vero, ne Tyberio inuram aliquam notam, cuius consilium secu:
tus puerum apud Privitellium collocavi, et benevolentia ac ob:
:servantia erga Tyberium mea maxima est, qui cum Privitellius quadam etiam affinitate coniunctus est. Vxor enim quam habuit in primis votis, ex qua Tarquinium suscepit, erat ipsius Tyberij consobrina. Adde quod si nunc è Contubernio nepotem abstrahe:
rem, periculum esset, ne perderem totum illud dimidium annuę mercedis, quod initio prestiti. Ne igitur iacturam faciam pecu:
nię, sed in primis ne tantum amicum mihi inimicum reddam operę precium duxi ad eum dare literas, quas ut videris si pla:
cuerint

cuerint obsignabis, et mittes, sin minus, conscindes et per literas cum eo ages, et consultabis, quid mihi agendum sit, ut puer ad perfectam institutionem perducatur. Nulla enim res tanti momenti est, de qua ego magis sollicitus esse possim. Crudele nimis est, et uni Paulo ex omnibus necessaria non suppeditentur, et destinatus sit ipse Cubiculo omnibus pervio ac patenti. Puto quod Privitellius (loquor in aurem) non estimat pluris pecuniam alienam, quam meam, sed quod nos magis contemnit, et forzan querat ex destinata malitia, ut miser Nepos erepta sibi uni omni studendi commoditate dediscat, cum equalibus versari non queat, et ante diem moriatur. et ista nos equo animo feremus? non relinquemus hominem cum suis Cosmographicis, et Astronomicis? non Paulo inveniemus alterum alumnum, a quo alatur commodius et diligentius rebus necessarijs ei prospiciatur? non sinemus ipsum sibi, ut alterum contubernalem inveniat, qui pueri abeuntis locum impleat, et ditet instituentem? o Juppiter, o Dij immortales. sed quid ago? succurre tu et Tyberius mea numina estis ambo. Verum si Tyberius huiusmodi cognationis causa negaverit nobis suum Consilium impertire, te ne tedeat pari Cognationis causa consulendi provinciam sumere. Ne ingenium adolescentuli, si tam acerba sustineat, periclitetur. Ut autem non degustare solum rudimenta legum, sed sacra quoque colere queat, et ad frugem aliquando pervenire, eris in hac parte unus ipse mihi pro theatro. Gratias agam abstemio sicut scribis libentissime quod desudavit, passusque sit Pamphilum nepotem ex filia laborare in te, tuisque nuptijs ornandis. sed antequam agam, fac queso legam eius carmen. nondum enim vidi, tunc agam maximas, imo ingentes optius, et utriusque nomine et luculentius multo. Valemus omnes, et rogamus à

nobis

nobis iubeas Camillam, nec non genitricem tuam sanctis=
simam fœminam salvere. De quodam Adolescente, quod im.
petrasset ter legendi locum priusquam tu initium faceres,
ignoro fuisse alicuius commentum, fuit autem sic in domum
meam delatum ab Ancilla tua seniore, nec mirum, solent ve=
tulę exacta cura colligere, et spargere quascumque fabellas.
Dolor vero quem contraxi ex periculis quę nepoti imminent
ab Alumno, si me alicubi transversum egit, des queso veniam
et statim consulas siquid incunctanter agendum videatur, ni=
hil nobis fructuosius, gloriosius, et optatius esse potest, quod
ut facias te etiam atque etiam rogo.

Fran.us Robortel.s Ant.o Bellono S. D.

Nescio quid ad te delatum fuerit de adolescente nescio quo,
quem scribis mecum certasse: cum nullo enim certamen mihi
fuit. ... atque hoc totum plane quale sit, et unde ema=
narit ignoro. Ego. IIII ante Calen Nobris initium feci interpre=
tandi Rhetoricos libros Ciceronis, et Aristotelis. Sed prius oratio=
nem habui frequentissimo Senatu. Nam et Xvirorum magna
pars, et Consiliariorum et aliorum magistratuum numerus prope
infinitus, viri omnes, et ętate, et dignitate ac sapientia cęteris
superiores convenerunt, ex alio hominum genere plane innu=
merabiles. sed et Pont. max. et Gallorum Regis Legati affuere.
mi socer, me vide. Siquid unquam ego in dicendo, plane sic est,
sed pudor vetat me plura de me ipso loqui, audies ex alijs, et
tuo in primis Pontio qui affuit et ipse. Verum hoc unum mihi
perincommode post biduum accidit, quod in molestissimam
tertianam

tertianam incidi qua cum ego colluctatus sum quotidie, neq; ab ea me vinci sum passus ut cogerer interpretationes publicas ad quas omnes undique confluunt intermittere. si nostri nigri Sophistę quę fuerit olim φιλοτι qua mea non multo minor. Decessisse igitur videtur febris, nuncque me confirmare primum incipio. Camila bene valet, meque plurimum diligit estque erga omnes officiosa. ego in illius bonitate et amore conquiesco. Paulus me concionantem audivit mox Patavium profectus non sine meis literis quibus eum quam diligentissime et Deciano et Privitellio commendavi. Decianus ad me rescribit se omnia illius causa facturum mihique de nuptiys mirabiliter gratulat. A Privitellio nihil adhuc, nam latine scripseram. Paulus quotidie mecum queritur per literas, nihil sibi ab eo suppeditari preter inane cubiculum. Lucernam igitur, oleum, scrinia, mensas, omnia denique emere cogitur adolescentulus. Addit etiam extorqueri sibi semiscutatum aureum, ut immunitatem emat vini à publicanis. Quid? nonne aquę potor est? Tu videris, mi socer, nam et lectum et lintea, et omnia audio a te suppeditari. Nos pisis alebamus in nostro Contubernio non pueros sed iuvenes ac viros, illisque et mensas, et lectum quamcultissimum, aliaque omnia è nostro suppeditabamus. nec secus Patavij nunc audio fieri preter oleum. Hęc ego ad te peramanter severè scripsi; Tu si alios ditare vis, potes pro tuo arbitratu. Suasi Privitellio hinc decedenti ut in historia cognitione neque rerum forensium in primis Paulum exerceret, quod ea esset maxime coniuncta cum iure Civili, plurimumque adiumenti, et ornamenti afferret. monui preterea, ut Rhetoricam illi aliquando traderet, alioque ratione eloquentiam aleret et stylum exacueret, quia in foro ij regnare solent qui et diserte

et

et artificiose loquuntur. Hęc ego, et alia multa quę ille non ita magnificare mihi visus est. decresse se ait domi cosmographica quędam, et astronomica explicare. ego magis aliena à iurisconsultor: scientia esse contendens quam illa hominem pugnacem in sua sententia dimisi. Paulo occultam illam meam rationem investigandę in historicis antiquitatis totius et ad capita quędam prima redigendę demonstravi, sæpeque antequam discederet periculum feci quam apte id faceret. monui igitur ut historicos legens succisivis horis semper aliquid decerperet. Sed verbosiorem habes Epistolam quam putabam. Domi habeo iam institutam Academiam preclaram. Nam quotidie plurimi ac nobilissimi iuvenes me audiunt interpretantem libros Aristotelis de moribus grecos. Senatorum omnium erga me mirificam quamdam video esse benevolentiam, ac valde lætor de me honorifice loqui ac sentire

Tu queso ad nos sæpe scribe, ac te nobis, tibi, tuisque diu fac incolumen serves; id facile efficies, si assiduos labores intermiseris, et te relaxaris aliquando à molestissimis curis, id vero ut facias te etiam, atque etiam oro mi amantissime socer. Vale Venetijs III id.s Nobris MDXLIX. Plancę honestissimę fœminę, ac margaritę tuę matronę prudentissimę meo nomine salutem dicito. Age queso gratias maximas Abstemio tuo, imo ingentes, qui nimium desudavit, ac desudare passus est Adolescentulum illum quod se eo in Contubernium contulit in me ornando, Camilleque nuptijs extollendis sed ò

Io.s Bapta Priuitellius Antº Bellono S.D.P.

Paulus nepos tuus Calendis Novembris ad nos pervenit moratus

moratus ad eam usque diem Venetijs cum doctissimo Genero
tuo Robortello, ut auspicanti primum legendi initium inte:
resset: Non scribo quanta omnium ordinum frequentia, quan=
tove plausu id fecerit. Mihi crede, omnium vicit expectatio:
nem. Sed arbitror id plenius tibi nunciarunt alij, vel per
literas significarunt, ut etiam fama ipsa qua nulla iampri-
dem fuit celebrior, ea de re me fecit certiorem. Redeo ad Lau:
=sum, rem belle auspicatus est. non frustrabitur, spero, neque
fallet quam de se excitavit expectationem. Valet ingenio, non
deest diligens studium, et dabimus pro virili parte operam
ne qua eum Calamitas labefactet, quominus quinimo cum veteribus
sodalibus in officio permaneat. Tu modo cura ut valeas. Pa:
tavij pridie Idus Nobris MDXLVIIII.

Quod reliquum est nobis de re pecuniaria ultra precium eo:
rum quos coemimus librorum, id in ijs quae quotidianus usus
postulat, impendemus, rationem omnibus de rebus reddituri.
Quin ipsa etiam, quam tu numeraveras summa exhausta ne
qua re egeat curabimus. Vale

Io: baptae Privitellio S:

Ex tuis literis Dat. ad pridie Id.s Nobris deprehendi Robor=
tellum magna ordinum omnium erga se studia consecutum
fuisse, quod vicerit omnium expectationem, de qua re fueram
ut et tu ipsa fama prius certior factus, nec solum leta=
bar vehementer, sed in aliquam spe quoque esse coeperam,
ut Gener ipse opera et authoritate sua apud inclytum
Senatum cum sibi, tum amicis et Patriae aliquando non nihil
prodesse posset. Nec dubito quin singulari virtute, et comi:
tate tua spem nostram huiusmodi sustinere possit, et velit.

Quod

Quod scribis Paulum nepotem ingenio valere, et ut speras in officio permansurum cum reliquis sodalibus. arbitror et ipse quod non falles expectationem nostram. Suscepisti enim libenter quem ego tibi in Contubernium tradidi, cum quod Consilio Tyberij mei amantissimi, tibique affinitate conjuncti fisus fuerim, tum quod in te fidem, Curam, et diligentiam nunquam desyderarim. Non igitur incido in aliquam suspi: tionem, ut quid in nepotem acerbius facere velis, quam in reliquos eius sodales, aut quam Tyberij erga nos Amor, tuaq; bonitas patiatur. Scripsi iam pridem ad Paulum à te Curaret sibi designari Thalamum aliquem, et locum bene concameratum, qui commodus, et aptus esset ad studendum, et dormiendum, quid egeris plane nescio, nihil enim res= pondit. Te igitur oro maiorem in modum digneris cubiculum ei concedere, non patens et apertum omnibus, aut frigidum, sed quod ad studendum et cubandum aptissimum sit, et eorum omnium quę a te ratione Contubernij prospici debent nihil pre= termittere ijs enim qui velint operam dare legali scientię spes proficiendi nulla inijci potest, si locum undecumque concame= ratum non habeant, ante saltem quam ver appetat, acrisque hyems solvatur, et per quod nullus iter faciat, ne studentium ingenia alioqui optima et ad discendum paratissima turbentur sursum deorsum. Illud autem persuadeas tibi velim filium ipsum tuum tibi chariorem esse non posse, quem plane scio charissimum esse, quam nepos meus est mihi, et ipsum me tibi prestaturum bona fide, quantum pollicitus sum, usque dum puer utetur contubernio tuo, nec non ipsi, codices, Amictum

Calceos

Calceos, oleum, quantum scilicet ad officium meum pertinet opportune et libenter suppeditaturum. Neque suspicor ut velis plus tu aut minus facere, quam Contubernij rationes postulent, aut nepotem contemptius, contumeliosius, aut durius tractare, quam alios, ne mihi aliud consilium necessario capiendum sit, non enim, ut minus impediaris volo (de re numaria loquor) impendendi onus tibi imponere, quod mihi incumbat, ne in dies auctus numerus impendiorum nobis afferat tędium et detrimentum, sed quod ei tradas quicquid superfuit ex emptione librorum, ut ipsemet sibi impendat, frugalitatem discat, et numos temere non abijcere. Non enim sic mihi fortuna respondet, ut parvo contentus esse non debeat, ego alios ditem, ipse operam, et oleum amittat. Vale.

Fran.co Robortello S.

Significavit Germanus Leonardum Puteolanum Ventionensem heri a se accepisse literarum fasciculum ad te deferendum. inter ceteras in eo continebantur binę, quas ad te dedi, Rursus et alię binę, quarum alteras Tyberio inscripsi Privitellio alteras, utrasque tamen apertas, ut rem nepotis tu gereres, cuius consilio, et voluntati totam tradebam, inerant et Germani literę ad nepotem cum pecunys quibusdam, et Pauli fratris tui quas ad te dedit de fundo, qui est Aquilejam versus in vico S. Marię la Longa ut si emere velles Ducatis ducentis sexaginta in spacio dierum octo curares nos certiores facere. Ad superiores autem meas fidelem Tabellarium nactus volui et has accessisse ne longius contingat protrahi responsum abs te dari. Tu cogites, et

apud

apud te rationes ineas accurate, statimque rescribas, quid agendum videatur. ego utcumque neque venditorem cognoscam, neque fundum non discedo à Sententia fratris tui, qui vidit, exploravit, investigavit, et examinavit singula, et quem habeo certum nihil velle quod futurum tibi non sit Utile, et fructuosum, inter consanguineos, quos habet te omnium maxime diligere videtur. A me vero quià ipsi non cedo, tantum te putes amari, quantum ipse velis opella sane nostra pro facultate Ingenij utriusque nostrum non deerit ne defraudens in emptione, si faciendam iusseris. Tibi igitur curę sit responsum ut tuum ad nos vel alterutrum in tempore perferatur. Do schedam ijs insertam, qua tibi iterum singula declarantur. Affirmat venditor se magis non gravari alieno ęre, quam indicavit in ea, et ita simplex est ut nescire quodamodo videatur in pectus suum recipere artem ullam fallendi, et defraudandi. huc usque non ita cum illo contraximus, ut à facienda huiusmodi emptione discedere tua voluntate nobis non liceat. De re nepotis fac pro tuo arbitratu. Si Decianus recuset admoliri manum in te conquiescam, quem consilio et Sapientia prestare, nemo est, qui nesciat. Non potest profecto fortuna mihi reflare odiosius, quam si Carissimus Nepos ita aspere, et acerbe tractetur quod uni ex omnibus alijs Sodalibus adempta sit cum commode studendi, tum tuto quiescendi facultas, tametsi Privitellius ab alijs plus non ferat mercedis et pręmij, quam a nobis accipiat. Valeat Privitellius, clamarem voce quę late exaudiretur, ni dubitarem animum mihi non satis presentem esse, in tot molestijs, quibus nos ille affecit. in nostrum enim exitium imminet multis modis. Primum nos

gravat

gravat novis, et inusitatis impendijs, quę ex lege Contuber-
nij in ipsum reijciuntur, nec aliud videtur animo volvere nisi
unde sibi pecunia crescat, et quod nepos miser apud ipsum ma-
neat incomodissime. Deinde cubiculum nepoti concedit cum
duobus ostijs, nullis domesticis non aptum (apertum) ac semper patens,
nec non tumultibus, et strepitibus obnoxium et à malorum fu-
racitate nequaquam tutum, et ex quo vitę periculum adolescenti
imminet à frigoris immanitate. Tum nullum condonat tempus
instruendo puero, Tum vero perdit puer meliores annos, quod
loco careat ad studendum apto. Postremo ego pecunię iacturam
fecero, ut nepos operę et olei qui adequare nunquam poterit cur-
sum sociorum suorum, quibus de cubiculis locisque ad studen-
dum idoneis optime consultum est. Unde nos in desperationem
quodammodo perpellemur, nisi Iuppiter adsit, vereor tamen
ne Decianum graviter offendam. fuit enim mihi suasor, et au-
tor Contubernij Privitelliani, negabit forsan Paulo aditum amplius
ad ipsum domestice audiendum patere, si Privitellium deseruimus.
Sane Consilium meum semper fuit, ut Nepos esset in contubernio
disciplina, et potestate Deciani, cui tantum tribuo, quantum alteri
nulli jurisconsulto. Verum ob id ipsum Nepotem non admisit quod
alios adolescentes illustri etiam genere natos ante repudiasset.
Dices contubernio semel receptus fuit nepos a Privitellio, probasti,
et semestris temporis mercedem initio numerasti. vivax est, ani-
mum prestet fortem, tantisper saltem dum sex menses exeant.
Hoc non indignum puto, quod admonear. verum tu qui sapis, et
animo es quieto cogites velim, et despicias singula, quę in
utramque partem afferri possunt, et apud te deliberes, in eam curam
ego incumbam ut statim exequar, quod intellexero abs te delibe-
ratum

vatum fuisse. In fasciculo autem quicquid erat literarum Patavium deferendum, si nondum fuit delatum iubeas rogo deferri, et illis reddi, quibus reddendum est, nisi tu aliter sentias in illis aliquid addendum aut adimendum esse, quas ad Tyberium, et Privitellium dedi, et ut mentem habeas meam, quod postulo est, non ut meas literas quas ad illos scripsi, verbis elegantioribus ornes, sed ut nepotis negocium ipse prudenter, et opportune peragas pro tuo arbitratu. Si Decianus tibi negaverit, quod non suspicor, de eo se velle in Consilium adhibere. Vale.

abstemio

Franciscus Robortellus in calce quarumdam literarum ad me scripsit ad hunc modum. Age queso gratias maximas Abstemio, itaque ipsius ut iubet nomine ago si ille tu idem es Abstemius de quo intelligat. est enim omnibus modis mihi semper laborandum ut ipsi gratam rem faciam, tener est preter summam eruditionem etiam humanissimus, modestissimusque. Opinor autem te plane nihil in eam rationem scripsisse quod et Anibal affirmavit mihi se de te ipso nuper audivisse, neque sane moleste fero quoniam in ea re nullum tuum officium unquam desideravi. ecquid desiderari potuisset argutius salsius, et elegantius. ~~Patre Capitulo Utin~~ Carminibus Diredi, Calandrini, Fanij, et Philomele professorum utriusque lingue peritissimorum

Patriarche Capitulum Utin.

Mittimus Venetias Vincentium Persium Concanonicum nostrum ut prebendas nostras a Decimis, quibus R. D. Collectores gravare querunt immunes ut hucusque conservet, et Rogamus D. V. R. dignetur ipsum audire qui nostras explicabit ratio
nes

nes, et ipsi manum admoliri pro sua innata erga suos
Ecc.cos benevolentia ~~constantia~~, ac pietate, cuius gratie nos plurimum
commendamus. Utini 4 Xbris 1549.

Universis et singulis fidem facimus Nos Decanus, Canonici,
et Capitulum Eccle Coll. S. Marie Maioris Utini Aquilejen.s Dioec.
quod pro rebus et negocijs nostris et Capli nostri mittimus Vene=
tias Ven. D. Vincentium Persium nostrum compositis moribus
et probitate eximia Concanonicum, cui volumus in omnibus
plenam fidem prestari. Utini dicto die.

A: B: Tyberio et Privitellio S.

Reddite mihi fuerunt heri litere a vobis multis verbis in eundem
tamen sensum conscripte, quibus Cubiculum describitis, tectum
probe sartumque quod Nepoti a Contubernalibus relictum fuerat et
sedes reliquas adamussim. Visus sum alterum Trappaldum de edibus
et earum partibus legere. Contenditis autem nullum, aut modicum
esse discrimen, et culpam si quod est, in moram nepotis reijcitis, quippe
locum inter contubernales preventione Paulum vero in inferiori tha:
lamo degendo primum fore vere novo quo roseta suaveis odores
spirabunt postquam initio hyemis novissimus fuit, iubetis ad ex:
tremum bono me animo esse quod plane nihil sit quod nepotis studijs
obesse posset. Non erat necessarium ut in laudando Pauli thalamo,
aliorumque sedibus describendis mea causa tantopere laboretis.
ego mi Privitelli, non refragor, imo assentior facile, ut tua sedes
et Virginij filij sit ita commoda, ut si reliquis comparetur om:
nium Contubernalium sedibus anteponi debeat. estis namque
Duces et auspices censeo item omnia mihi incommoda equo
animo ferenda esse qualiacumque acciderint, modo meis studijs

locus accomodus prebeatur. Nam si collocer in aliquo cubiculo quod sit frigidum humidum, patens alicui Jovium per alteram portam, et aspiciam nihil me propterea proficere posse quomodo potero unquam magnis vestris laudibus respondere? In Sede servituti subiecta et non libera, qua pateat transitus, et omnia videantur in horas misceri; nunquam possem ad studendum animum applicare, non firmare ingenium, non arripere studendi occasionem, non denique tenere cursum ad alicuius presertim altioris disciplinę cognitionem. Quinimo odium nescio quod in studijs è vestigio mihi subsultaret ac omnis profectus desperatio. Identidem nepos suspicaret in huiusmodi thalamo tempus omne se amissurum hac sua florenti ętate, quod aliqua diligentia mox sarciri non queat. Si thalamum idoneum existimatis volentem queso nepotem educite, et commutatione facta si non alium potestis Galliciam saltem immittite, cui nulla est cum Lętoris sodalibus Coio Studiorum. Verum alios dicitis prius occupasse, preventioni locum fuisse; Accusatis ita Paulum alicuius negligentię. Quis obsecro puerum docuit istam legem. Si non ignorasset occupoe suppeditari melius cubiculum, in cursu profecto reliquos omnes antevertisset. Debuisset et ipse ut alij legem illam doceri. Boni Sodales haud negligentes fuerunt in occupandis cubiculis ne quid incommodi paterentur. Si occuparunt et occupata tenere pergant nonne ~~[illegible]~~ calceant Tyrannidem? et hoc patietur equus alumnus? et quamdiu durabit hęc occupatio de cuius lege Paulus solus instructus non fuit? Vos apud me pulchrè, et acutè causam egistis, si Sententiam meam expectatis, feram nunc quę soli ęquitati non unius Contubernalis affectui magis quam alterius me accomodasse

vos

vos ipsi confirmaveritis . Commuttentur Cubicula mensatim & vices, tota ab omnibus commutatio fiet exiguo temporis momento . Perditum aut delusum clamabit scilicet nemo nulli prorsus vos feceritis iniuriam nec videbimini uni magis quam alteri favere quoniam ad unumquemque ordo recurret fruendi equaliter bonis et malis cubiculis, animum exulceratum sanaveritis et singulare v. equitatis, et justitie argumentum prebueritis absit pungam aliquem vestrum aut docere ausim, alter est Ut. Iur Calentissimus alter Alumnus humanissimus et vigilantissimus, ambo mihi amicissimi, ut in alterutro fidem aut diligentiam nunquam desiderarim . menstruam autem huiusmodi commutationem Cubiculorum puto vobis et utrique vestrum placituram, sin minus Robertus Consilio suo me adiuvabit quem laude positivus literature ad me scripsistis celebrem esse . Nescio an memoria teneas quod antequam Patavium proficisceveris a te petij iungeres, si molestum non esset Paulum Petro Regulino, et quod me statim percunctatus fuisti num eum metus aliquis per noctem invaderet qr vero mihi libenter promisisti te facturum, meam ut semper in te fiduciam collocavi libr X q 16 quas ais te supererogasse mittam cum primum nactus fuero idoneum nuncium, aut si malis numerabo hic Tarquinio tuo absque cunctatione . approbo computum quia in te omnem fiduciam collocavi, et mihi persuasissimum est Te, et Decianum tales esse virtutis celebritate, quibuscum quisque possit libere vel in tenebris micare non minus de ingenti thesauro quam de minutijs absque ulla fraudis suspitione . Unde spero etiam fore ut si cubiculum commutare forsan Tallicia pertinaciter recusaverit non ipse minus quam reliqui vestri discipuli, et sectatores nobiscum agant

fide optima libenterque patiantur ducti cum ipsa equitate tam non mediocri erga vos studio et reverentia. Sedem illam neque admodum liberam, neque satis quietam omnibus ex equo per singulos menses communicari. At si nec vestris precibus hoc illi tribuendum putaverint ob id quod in studijs velint valde proficere. alia via erit necessario nobis querenda qua ad id Nepos perveniat quod illi cupiunt, ne conqueri unquam ipse possit aut aliquis obijcere Animum bone Nepotis indoli oscitanter nimis parumve diligenter respondisse, viam autem vobis indico si contubernales illi continue reclament et ex b. sntia lege de preoccupaoib. se tueri possint, et velint, et adhiberi huic malo possit remedium plane nullum, nepos ut se conferat in alterius Contubernium, non ob odium aut aliam causam, nisi ut sedem sibi magis accomodam, gratamque inveniat, in qua quousque studendi laboribus detinebitur, detentum, nihil penitus impediat, nec interrumpat, si queritis apud quem et quando consulent amici, ego nescio divinare, sed tempus omnia patefaciet. Ne enim numeretur inter peristromata Fori opus eum studere posse ociosum ut in votis habet et studiosum non ociari. Illud addo quod excutitur Virtutis amor, et Glorie studium quando Alumnus in functione sua parum equum se prestat Contubernalibus, uni adimens thalami commoditatem alijs tribuens. quamobrem te Priviteli mi hum.e iterum atque iterum vehementer rogo Paulum ne eijcias, videris enim tacite eijcere de industria, nosque simul vilipendere quando ipsi tribuere non alius Cubiculum velis preterquam infame, neque ipsius infamis alios contubernales ex equo participes fieri ac si filij essent anseris albi. Infame dixi Cubiculum, quia quod duobus hostijs

esse

esse constat exercendis furtis magis convenit quam literis ediscendis: Dictionem huiusmodi moleste equidem feram ceu iniustam, non usque adeo tamen moleste ut propterea velim ab Amicitia recedere, nam suspicor quod illorum parentes magnis aliquibus beneficijs et stipendijs majoribus sibi te devinxere. Vale Utini 15 Calen Jan. 1549.

Robortello

Nihil scripsi ad Abstemium si de nuptijs tibi gratulatus non fuis, quod me ad ipsum scripsisse poenitere queat, Officiosum esse et humanum hominem in eodo copiam habere multam non eo inficias est tamen aliquid ut verum ingenue fatear, quod in eo valde desyderem, sed coram melius, qm literis tuto committi omnia non possunt. quod Sabbatinus et ejus Uxor iniquo animo tulerint tuas nuptias, puto non esse verum, suspicor tamen ipsos non affuisse non quod denique non probaverint, sed quod Camillam elocare cui optabant contempserim ego et si expers doctrine, rationem tamen virtutis semper habendam existimavi, neque me poenitet facit quotidie fidem in elocandis filiabus me numquam prudentiorem fuisse quam in Camilla, preclara tua eruditio, et singularis humanitas a qua alij generi mei si comparentur etiam forte non absint, longo tamen intervallo abesse mihi videantur. impense te diligo equidem et si virum te putas magnum quod mihi placeas, scias, te maximum apud me esse, qr magis placere non potes. Pauli nepotis rem tibi curae esse gaudeo vehementer, literas autem quas à Deciano, Privitelioq; accepi quibus de ipsius cubiculo et studijs me certiorem faciunt ad te mitto, et responsum quod simul ambobus dedi apertum, obsignabis si tibi satisfecerit, et ad ipsos deferendum curabis, sin aliquid inveneris quo putes majorem a me modestie rationem habendam fuisse ipsas perierasvelim, in Nepotis enim negocio mihi

decretum est uti tuo consilio ut mutetur, si omnino tibi
videatur necessarium exhaustus est meus in Privitellium amor
bona ex parte ob tantam injuriam, potest tamen se revocare et
curare de thalamo ut probe nepoti cito consultum sit citra ultius
offensionem et querelam. Utra pars equitatem tueatur cognosces
ex literis. emptionem in vico Dive Marie Longane frater tuus
Paulus affirmat etiam nunc probare, et ad te quibus nitatur ra:
tionibus se perscripturum. instructiorem esse ipsum non dubito
quam ego sim, nam vix ego janua domus effero pedem, ipse sin:
gula perquisivit, alterius fundi de quo ad te scripsit, ait in spe
amplius se non esse. cognosces omnia ex literis quas investigatio:
ne previa diligenter scribet. Tu statues demum quid agendum
videatur, due pecunie sunt in promptu. De hominibus benefi:
ciarijs non aliud est plus quam ad te scripsi. tertio, seu quarto
abhinc die, mittendarum ad te literarum provinciam suscepit Jo: Bapta
Sbrojavacca, accipies propediem si nondum reddite sint. Sed vereor
ne de Bernar.o fratre frustra labores hoc tempore, scribatus Presidis
habet Coadiutorem suum ex Senatus Decreto, fiscus scribam qui pari:
ter cum thesaurario publicam pecuniam notat, nec non quem vocant Vice:
=colt. prefectum militibus conscribendis, nulla alia hic habemus Officia
que ad hec adiungenda sint, Senatusque Decreto conferri soleant. est
Scribatus, de quo pater tuus benemeritus fuit ad montem Pietatis. Si
literas impetrares ad Presidem quas hic ipse recitaret in comicijs pub.
ex Senatus sententia quibus significaret gratissimum sibi fore ut Ber:nus
in munus illud paternum substitueretur non dubito quin ejecto confes:
=tim Joanne Fabricio sufficeret Universa Civitas fratrem tuum omnium
Calculis, quom multa etiam parentis merita apud ipsam pro filio lo:
quuntur, et nemo auderet se opponere contra quod Preses indicasset ex
literis, Senatui sibique maxime placere. hoc fieret cum ullius injuria
est enim Joannes Officio addictus ea Conditione ut sit amo.bis nutu'' et
Bernar.o nullum pot. contingere gratius aut in quo se magis exer
cuerit

'' eorum qui presi-dent monti, à quibus assumptus

In laudem S...

cuerit, iam tenes cogitationem meam, recte vitę suę rationibus ita con:
sultum erit donec majorem aliquam, et utiliorem dignitatem cum vir:
tute tua, tum Senatus Benignitate consecutus fuisset, ex sermone Io.^s
baptę Sbroij.^e cognovi quod ad te scripsi diebus elapsis fratrem suum Iulium
et Bartheum Lovariam futuros esse iudices controversię quam adversus
te Petrus Paulus habet, si et tu quemadmodum ille paratum se offerebat
in ipsos velles unanimiter compromittere, quid in ea re voles fieri fratrem
tuum per literas certiorem facies, si nondum fecisti; doleo bonas lite:
ras in locum illum vetustum secundum Campanile retrusas fuisse, quas
gloriari tecum solebam ab obscuro Xenodochiolo tua te vindicasse,
Arbitror omnes dolere simul qui amant politiores literas presertim Ignatium
et Manucium qui fuerunt et sunt spectatę virtutis, eximijque Candoris
professores sed ferendum ęquo animo est si factum id sit voluntate Sena:
tus. voluit fortasse ut xenodochis lux, et dignitas aliqua tua virtute
conciliaretur. scire cupio quid professores ipsi sentiant de oratione
quam habuisti frequenti Senatu, viri sunt castissimę eruditionis inge:
nij et iudicij, quantusque ad te concursus auditorum quibus scholam
explicasti. In primis ut valet Camilla ex qua iam ut innuis gravida
faxint Superi prolem virilem suscipias Vale

Conscripta ep.^{la} venit in mentem mihi Cl. Vir Io.^s Donatus cui ora:
tionem tu illam tuam dicasti quę ab omnibus doctis quorum teritur mani:
bus effertur in coelum. Patritium equidem non novi de facie audio tamen ap:
prime doctum, humanum, et liberalem esse. Testificatus es tuam sum:
mam in eum fidem, et observantiam. unde puto quod singulari suo erga
te studio et bonitate possit non mediocri adiumento esse, ut inter Bene:
ficiarios Bernardinus frater alter numeretur. Nam si forte nondum
adeptus est plene gloriam illam ad quam tua oratione Senatores omnes
instruis ad eam adipiscendam facile accendetur, et inflammabitur,
monstrasti viam, addidisti Calcaria Sin vero adeptus iam fuit, con:
servandę eius sedulo curam geret Ex.^o Fran.^{ci} eius patrui Ser.^{mi} Prin:
cipis

...abis,

...sit,

...atque sonas.

cipis, cui nunquam rei p. administrandæ amor excussus fuit, et laus hæc tribuitur propria, ut Clientes semper iuvet. Nam Dignitatibus et fortunis amicos auxit cum plerosque alios tum maxime fratres Riccios quos sibi egregia virtus, et animi probitas commendabat, ut enim Io. virtute moribusque patruo similis est, ita facile potest accidere, ut et ipse summæ principatus dignitati quam feliciter coniungatur, quod et ego ut accidat etiam atque etiam mirum in modum exopto.

Fran. Robortellus Ant. Bellono Socero S.

Multum tibi debeo quod tam accurate ad me de beneficiarijs hominibus nostræ Civitatis scripseris. De fratris igitur negocio etiam atq. etiam videro, Spero non defutura mihi studia plurimorum Senatorum. Tu queso mi Socer consule valetudini tuæ, dum sævit hijems, abde te in intimas ædium partes. Mater mea molestissima angitur epiphora, cui non possum non timere ob vergentem ætatem, Camilla nunc valet, ut cum optime, vomit aliquando, sed prægnantem esse plane affirmant medici illud Hippocrat. sæpe proferentes αι κυουσαι γυναικες συνεχεως εμουσι. illa unica mea spes est nihil ea amantius, addo etiam nihil amabilius. Paulus frater nihil ad me postea de em.tione. Expecto dum scribat. Quas ad Privitellium et Decianum literas scripsisti, non censeo mittendas, non Privitellij quidem causa, sed Deciani, ne, ut irritabiles sunt hominum animi, subiratus Paulum tuum minus amare incipiat. Scribit ss Stramentum curavi lecto Pauli supponendum quod? mi Socer. non frustra igitur querebatur puer. Cum Privitellio agam sedulo ut intelligat si tibi tantum tribuit quantum scribit, Paulum sibi liberaliter tractandum. Hic ego dudum vacationes habeo a publicis lectionibus. Nondum a Ptochotrophio illo Egnatiano musas eduxi, tum quia ita placitum Senibus aliquot, in quibus summa dignitas et authoritas, ut me commodius audirent, tum quia erit expectandum, dum conficerentur subsellia, qualia in Gymnasijs solent. Nam in Cippis et Trabibus erat antea consessus Egnatianus. Vale mi Socer, et me, ut facis, ama.

Venetijs IIII Nonas Januar. MDL.

In laudem Scriptoris.

Qui legis, hęc varijs Manibus conscripta putabis,
Unica sed tantum (Noveris) illa fuit.
Hic modo Romano formata est littera Ritu,
Et modo Barbaricę linea ficta manus.
Laude licet Dextrę magna Bellonus abundet,
Plus tamen Ingenij Nobilitate valet.
Acta legas utroque foro dictata per ipsum,
Contractus, Tabulas, Scriptaque Cuncta Viri,
Forma decens, Series, tibi clausula quęque placebit,
Tam benè connectit singula, tam graphicè.
Nec vero in Scriba possunt laudanda probato
Quęri alia: hic quę non omnia possideat.
Integer est vitę, Doctus, Dominique Palati
Assiduus Custos, inque sopore brevis.
Mentis in arcano multa aggerat: est tamen idem
Promptus, et ad scriptis omnia danda celer.
Hoc scribente volat, quę penna vol ... volavit
Antea: et est Verbis ocior articulus.
Unde fit, ut merito sit voce Notarius: et ...
Quem laudas metris Bilbilitane tuis.
Formula non illi semper Comes, atque Magistra est
Sed multa Ingenio format, et arte sua.
Nomine si cuiquam scribatur Epistola dempto
Censetur Plinij, vel Ciceronis opus.
Nam quandoque nitens, et simplicitate relicta
Sermonis, cultas fundit ab ore Dapes
Porcius in laudem pauca hęc effundit amici,
Sed frustra hunc tentat tollere versiculis;
Nam fera Bellonę tantum Tuba non sonat armis
Quantum Belloni Nomen ubique sonat.

1529. Lettera dal [illegible] Notajo (Antonio Galloni) al Giurisconsulto Rodolfo di Mel., nel viaggio a Bologna per affari del Notariato. (Autografa)

Rodulpho Melsio Iurecons. integerrimo

Antonius Bell[illegible] S. P. D.

Frequenter flagitasti vir ornatissime [illegible]ibi scriptis traderem Quod pro Leonardo Bononiæ egerim. Ego uero non exig[illegible]m Quamobrem tam ardenter scriptum q[ue]ras Quod utrumq[ue] ex me affatim audi[illegible] Conabor tantum singularis meæ ergo te observantiæ memor Quo brevius potero [illegible] complecti etiam si quantum laboris i[n] itinere tantum in rei exaratione mih[illegible] [illegible]endum esset, Accipe igitur Quom primum Bononiam applicui Ioanni Baptistæ [illegible] [illegible] literas reddidi Romuloq[ue] Amasæo ab eorum paren[illegible] [illegible]us scriptas necnon Sylvio [illegible]dotto, Quas ad Almarottum ipsius filium dederat mihi Vi[illegible]entius Honestus, Coepi ex[illegible] Famam sive potius infam[illegible] [illegible] Baldantiæ apud multos comperi paucos esse admodum qui notarium noscerent; Pbr tamen quidam inventus est a quo Baldantiam didici Bombianum rus colere non amplius distans a Porrectæ [illegible] q[ue] miliaribus [illegible], [illegible] Pbro [illegible]itionis causam [illegible] [illegible], ut si probus esset ac [illegible] [illegible] in rure ascisceretur; Percunctatio [illegible] [illegible]ulpendum tenuit tandem non [illegible]ssum nec inidoneum testatus est, cui huiusmodi in Rure offi[ci]um committeret. R[illegible] [illegible] [illegible] Hugoni Qui Legatum Bononiæ agit [illegible] [illegible] me percepit Ascanio cuidam suo Auditori eam expediendam iniunxit, Explicui rursus Delegato satis copiose, Iussit accersiri Baldantiam ut Polydori testamentum, Quod annis abhinc Quadraginta scripsisse Porrectæ dicebatur deberet inde in conspectu eius auscultandum proferri. Praecepit [illegible] [illegible] [illegible] sub [illegible] [illegible] nomin[illegible] [illegible] instruendam [illegible] poena Ducentorum Aureorum per se ipsum con[illegible] [illegible] Leonardi [illegible] meumq[ue] de industria fuit om[illegible]ssum ne Baldantiæ An[illegible] [illegible] [illegible] febricitans [illegible] [illegible] & [illegible] Ascan[illegible] [illegible] [illegible] initio plus quasi [illegible] Auditor concedere q[uam] ab eo postulassem Qu[illegible] [illegible] obluctabatur perferendi onus minori suscipere q[uam] tribus aureis coronatis, conduxi alium Qui aureo tantum & Iulio content[illegible] [illegible] illud et obsequium conf[illegible] [illegible] suscepit. Tantillum en[illegible] [illegible] perferendi praecepti officium nil referebat ab uno magisq[ue] ab alio peragi, modo extemplo et a nuncio publico Fieret, Ego autem dum moror huius reditum Rogo Melchiorem a Zoppis num esset [illegible] testamento Polydori Valvasonensis fidem de Legalitate Baldantiæ notarii mensibus superioribus adiecisse, Agnouit in exemplo quod illi ostendi non manum Quidem sed [illegible] tamen suum esse. Reddidi & Simeonis literas Alexandro Pepulo summæ Authoritatis comiti, Qui mea de re Ascanium [illegible]locutus est, An pro arbitrio animi mei si petas prorsus nescio, nam nec propius mihi licuit audire, et mihi postea dixit ipse Baldanciam rurì fuisse notarium suum, nec sensisse unq[uam] q[uod] in fide aut officio vacillasset. Perquisivi etiam in camera Registri ductu Virgilii Gambalongæ tabellionis, cui Romulus necessitudine (ut reor) coniunctus enixe meum negocium commendaverat, nunquid fuissent & ibi Polydori tabulæ Quondam literarum monumentis traditæ; Inspexi contractus et testamenta pleraq[ue] Anno 1488. descripta, meum tamen magnopere sed Frustra desyderavi, Quod ~~intellexi Quoq~~. ignoro rumpi aut convelli propterea non posse q[uod] registro non fuisset additum. Nuncius simulatq[ue] reversus fuit retulit Ludouico Praeceptum sese Baldantiæ manibus propriis reddidisse,

Expulisse ipsum notabiliter in manu [illegible] quodammodo medullitus intremuisse quasi
(ut reor) resipisceret ab officio fideq. tabellionica [d]efecisse; Roganti tandem quisnam impetrasset
mandatum respondisse peregrinum quemdam, nomen & patriam et quid peteret se ignorare. Ex-
pectabam hominem magno studio, frequentabam [illegible] rogabam Ludouicum saepius si uenisset
nullius rei cogitationem habendam putabam praeterq. ut facultas uidendi et alloquendi tanti nominis
tabellionem concederetur; Securum animo me esse Ludouicus iubebat promittens sese mihi indicaturu
statim ubi ille applicuisset: Interea dum ambulo per macellum piscarium incidi in quemdam qui
chartam uenalem circumferebat ut roganti mihi se confiteri & uenalem habere multam, Fingente
me mercaturum si inter nos de precio conuenirēt docet Bartholum se nominari, et prope [illegible] Pa
latium habitare, sumpsi in notam nomen & domicilium non ut ego illi pecuniam sed ut ille mihi
cum chartis suis aliquod indicium contra testamentum aliquando posset afferre; Ubi quarto die a
praecepto renunciat Baldantiam aduenisse non parum iratus in Sbroyauacham q. illum commentus
fuisset se recepturum in scribam quom nihilominus in eius perniciem pararet agere; Adesse Baldantia
qui tueretur honorem suum et tempus fore quo pbr ipse tantum mendacium [illegible] ulciseretur, perinde
ac si de fide notarii credendum fuisset non quaerendum; Non deserat Sbroyauachaa quom palatium
conscendimus et haud ita multo post nos duxit Ludouicus ad Ascanium coram quo Baldantias
se praesentem exhibuit et pa[illegible] sed fultus praesentia et patrocinio [illegible] Quem
non aliter certe q. sua ipsius culpa et dolo in magno crimine acciderat ut in aduocatum adsumeret.
Ascanius tunc cognoscis ne mihi inquit istum, cui ego, non fuisse [illegible] a me unq. uisum q. ego
ab illo. Heus tu rogat quid petis ab eo; Testamentum respondi cum archetypo [illegible] conferre cu
raret notarius [illegible] et protocolla annorum 1486. 87. 88. et usq. ad 95. [illegible]
[illegible] Auditor [illegible] Quom Baldantias pa[illegible]
[illegible] nisi pedem [illegible] ipse referret [illegible]
per longam in[illegible] et laborem alloquentur [illegible] quaereret
intentiam [illegible] permitteret illi reditum [illegible] alium notarium cum eo [illegible] qui scripta
reciperet [illegible] reuerterentur; monenti parare impensae [illegible] respon
debam me [illegible] aduersaturum. Contigerat Ludouico equitandi prouincia [illegible] statutum mu
nus prosequeretur, districtus uero aliis occupationibus aut itineris laborem deuitans onus Pandul
pho Lollio demandauit, qui iuxta eum in foro scriptitare solitus est. Conduxi duos equos alterum
quo Pandulphus, alterum quo Baldantias ueheretur, pedes enim uenerat quia equo carebat. Nimirum
non impensae nec labori pepercissem, si alium equum ut me comitem adderem conducticium reperissem
etiam si multo pluris q. ipsi duo simul mihi constitisset; Pandulphum instruxi mea intentione, cu
raret testa. ipsorum annorum protocollaq. cautius deferenda q. fieri posset, imprimis Polydori testame
tum, in quo tota uis consistebat; Commodaui crumenam meam Germanicam (q. qua scripta conderet)
non leuius promittens premium q. quod ipsemet conferret commeruisse. Postero die confero me sub
uesperum ad urbis portam, qua Bombianam notarii profecti fuerant, cunctor horas duas et ferme
usq. in noctem, quos etsi redeuntes non uiderim, cunctatio tamen illa me non mediocriter iuuit. Equo
in ingredientem conspexi quendam Hippolytum a Marsilus, cuius doctrina et patrocinio dicebant
ducentos homines defensos fuisse, qui alioqui uitam suspendio finire compulsi fuissent. Ubi dies
illuxit Pandulphum percepi ex ancilla rediisse, cubare tamen adhuc; Vix deuorabam taedium ex
pectationis longae scripta conspiciendi, quae tulerat; Fieri autem non potuit ut ea cernendi copiam
assequi quiuerim, anteq. ille in palatium peruenisset; tulerat testa. pleraq. et multorum annorum

Protocollum Instrumentorum nullum, Q. alterum [illegible] ex Testamentis scelus, si quod Baldancias admisisset
detegi satis posse. Irasci nolebam et tamen [illegible] bat nonnihil si priusq. Auditori exhiberentur
mihi ostendere detrectasset. Ostendit omnia, erat unumquodq. per se et seorsum in Folio. Polydori Fo
lium substitutiones continebat, ad unguem [illegible] in exemplo, Quod Leonardus mihi dederat, et quidē
continua ferie nullisq. farcitum additionibus. Pandulphus illud uerum esse et antiquum Archetypū
asseuerabat et idem Baldantiam [illegible] us in exitu propria manu subscripserat se de eo ro
gatum testans. Primore Aspectu Baldantias [illegible] xauerat suspicionem Q. scriba paganus,
veste squallidus albis caligis senex pedibus tam longum iter Ante emensus fuisset at ut inspexi char
tam accurate Diuersitas Atramenti Quo scripta fuerat suspicionem adauxit, Hic erat nigrum, illic
subalbum et quasi recens positum uidebatur quas ex composito conspurcata Vetustatem mentiretur.
Rimor cum Pandulpho papyrum deprehendo Cornu signatam, Quom autem nullum ex alius testamentis
cernerem Cornu Signum præseferre e uestigio cucurri ad papyriæ artis magistros qui loca incolunt
circumforanea [illegible] an Chartam habeant venalem quæ sit cornifera: aiunt omnes et inprimi
coeptam [illegible] Quadriennio, Quadrante emo Feb[illegible], [illegible] Pandulphum
confero [illegible] cum testamenti papyro Signo, Forma, [illegible]; spectato
[illegible] habui [illegible] Pandulphum. Nondum apparuerat Baldantias Quem de Falso conuincere
coram ipso Auditore [illegible] poteram et gliscebam ut in patriam Vel [illegible] potius ut conuicto
Seni poena infligenda esset; [illegible] admissi criminis [illegible] conscius [illegible] nunc sine Camillo
suo prodire [illegible] equum ab eo in itinere [illegible] Camillo
fuisse. [illegible] imus ambo coram Iudice et notario [illegible]
[illegible] anno [illegible]
[illegible] inducta [illegible] stare non poterat [illegible]
[illegible] Iudex committat [illegible] ut Pandulphus examinet [illegible] cum
eorum Iuramento [illegible] Bononiæ et a Quot Annis conflari sub eo signo cœpta fuerit, testium
oculis Folium testi[illegible] ueritatis habendæ gratia subiici etiam; Stabat exanimis Baldantias tam Falsi crim[illegible]
conquinatus Q. conspurcata papyrus sua cornigera; Iubet Camillus doceam de mandato, Doceo,
Petit subinde porrigam Accusationem, me respondeo criminaliter non agere, Examinationem postu
lare testium ad perpetuam memoriam et ad [illegible] Defensionem contra eum qui contra me agebat
[illegible] uirtute Fideicommissi Falso fabricati; Iudicis me Implorare officium, Equidem Arbitrabar eum
in Baldantiam aperte [illegible] poterit me etiam nihil accusante, debere iure optimo [illegible] an
imaduertere, At me Quid esset testes ad perpetuam memoriam recipi nequaq. intelligere dicebat, astringi
se, me illi Iudicio, et minus ad Defensionem concedere velle, Quæ cederet in Baldantiæ Vocati offensionē,
Quem accusandi via ibi mihi patebat, Papyri probationem non Concludere, alibi etiam forsitan cornigerā
confici atq. conflari. Paratem Baldantis mercedem soluere, Quæ respondeium non est hic prorsus necius
explicare. Tandem Commisit Pandulpho testium meorum examinationem; Ego aūt ne uerti ab
aliquo possent ut secus deponerent Q. mihi declarauerant, non distuli Quin Pandulphum ducerem ad
eos examinandos; Iam descenderamus in curiam, Quom Iudex nos Iubet ad ipsum reuerti is mutata
sententia imponit notario ut simplex eorum dictum sumat citra Iuramenti delationem et in quo de
Baldancia nulla prorsus mentio habeatur; Iussit et Testem Archetypum productionis Actu signaret
exhiberetq., Hic ego demirari sane potui sententiæ Variationem non tamen uotum pro Iustitia coërque.

Te ne[illegible] co iuramenti delationem cum l'ai [illegible] e ad testes Accursi serunt[illegible] in apothecis suis interrogati inspecta charta testi Forma, Signo [illegible] ratione comparationeque cum venali Facta [illegible] iudicant et uno ore testantur Chartam [illegible] Bononiae excussam nec excud[illegible] coeptam seu con[illegible] a biennio aut triennio circiterque [illegible] erat primus testis, Quod notarius in Fide preter mo[illegible] interveniens magis iudici quam veritati Quod si eo sibi fuisset expressius vetitum, in ea nec mentionem habuit de singulis testibus Quorum Quatuor me ipso presente nec obscure nec difformiter deposuissent, In quibus Bartholomeum non adnumero [illegible] Finxeram Mercatorem; Pariformiter [illegible] ut [illegible] suo testimonio reddidisset quorum res sit eius certis que magis sit nota Chartarum confectoribus [illegible] quibuscunque scribere assuetis. Non erat locus [illegible] hominem, Curabam totis nervis ante nominatorum testium depositionem tradendam mihi Veritus ne malo aliquo con[illegible] meis [illegible] in meis oculis ab ipso Iudice sequestraretur. Dum autem Depositionem vel Fidem a Pandulpho ex[illegible] integram de [illegible] Quatuor ipsius Iudicis mandato receptis eum clericumque mihi dedisse, Quam [illegible] ositione [illegible] a re[illegible] rescribere [illegible] expo[illegible] [illegible] ipse [illegible] esset [illegible] [illegible] animo mihi erat in patriam redeundum, Len[illegible] Qui prudentissimus Quoque [illegible] [illegible] testimonium [illegible] testium [illegible] nuersus [illegible] Ascanium [illegible] optimo notariorum in vinculis concessit Persuasus [illegible] corruptissime [illegible] Fabricasset, Citavit Aristotelem [illegible] mortales [illegible] [illegible] Homine [illegible] [illegible] [illegible] rescriptionem notari[illegible] Papyrum congeram [illegible] sibi imprime[illegible] [illegible] latet nomen ad [illegible] Valeret indicium [illegible] bonum esse iuxta ac Fidum semper habitum, et probitatis ac integritatis nomen ei servandum incolume, Laudabat et Ludovicus Qui mandatum conscripserat, Ad extremum Quom admotis omnibus machinis proficere amplius nequirem Bononiam existimavi bonos servare quidem solere, sed et eos instar aliarum Urbium probare quandoque qui mores habent pessimos. Dubitavi profecto an donis vel magis Potentum precibus ereptum fuisset mihi Iustitiae praesidium in hominem qui de Falso convictus, ut predixi, poenas statim [dare] cogendus erat. Sed Quid ad Leonardum [illegible] si tanta Fabricatio elabatur impunita, modo ex [illegible] sententia succedat ei victoria? Accipio legati ad presidem [illegible] literas dum pararet visere Aedem Divi [illegible] eius solemnitate, Quibus significat in meo negotio Quodcunque fieri potuit Factum fuisse; Venio Ferrariam, mox Venetias, Rimatus Chartarias Tabernas in urbibus non inveni Quae cornu prefeferrent Bononiae excussas sive confictas, Fabrianam reperi Venetiis colore tamen imparem ac mensura, Bononiensis enim nigrior est et illam in longitudine crassitudine digiti superexcedit. Erat in animo si offendissem novis et iuratis testimoniis Falsitatem retegere posse. Impetravi denique excommunicationem non absque tamen ingenti difficultate Venetiis a legato illic morante, id [illegible] etiam Leonardus imposuerat, sub Forma qua potes si libet apud ipsum conspicari dictatam a me ipso Quom Cancellarius sub Quadam alia sua solita que minus complectebatur meam mentem tradidisset. Mihi tandem in patriam reverso libuit in Sanctum Vitum divertere meo proprio mentis affectu ut Ludovicus Actor doli conscius [illegible] cederet et instantiae, quod adulterinum [illegible] testem

omnino non poterat agere nisi transfuerfum [illegible] et cum ingenti eius ignominia. At noluit ille
neq. cedere neq. Fateri testamentum pretereq. proximis mensibus extraxerisse. Ego Sbroyauacham
Bononiæ, venetus Hieronymum Valentinum R[illegible]berti Secretarii ministrum socios et adiutores pas
sim Habui, Quorum uterq. non [illegible] insudauit q[uam] pro re propria potuisset. Leo
nardus debet mecum ambobus magnopere et Marcoantonio Contareno Præsidi Clarissimo, Qui
in illius c[aus]a me ipsum hinc discedentem per [illegible] Hugoni non uulgariter commendauerat. Meos
u[er]o labores sudores et curas per ep[isto]lam non satis ostendi et enarrare superuacaneum est. Hoc
unum Affirmo Dumtaxat, me q[uam] accuratissima diligentia vsum fuisse, et Fallaciam e tenebris sic
excitasse ut [illegible] dicam non indignum [illegible] me ipsum reddidisse Quod ille te componente
inicio bona [illegible] [illegible] est

[illegible]

Ex præfatione Quesnelli ad opera S. Leonis

Sed viginti et octo insignes Epistolas debet Ecclesia Codici Card.lis Domi.ci Grimani, quem Bibliotheca domus institutionis Oratorij Domini Jesu in Parisiensi S. Michaelis suburbio nunc possidet, dono acceptum a R.P. Andrea de Berziau Oratorii Presb. de eadem domo benemerito. Hic codex paternæ hæreditatis pars non ignobilis obvenit a nobilissimo viro, parente suo Theodoro de Berziau classium Inquisitionum in Curia Parisiensi Præside, non avita solum nobilitate, sed propria etiam laude propter eximias animi dotes, literarumque studium singulare clarissimo. Is porro Codicem Leoninum cum alijs optimæ notæ habuit a Vitrico suo illustrissimo Andrea Huralto Messæo Regibus christianissimis Carolo IX. Henrico III. et Henrico IV. a sanctioribus consiliis, viro in tractandis publicis rebus prudentiæ dexteritatisque non vulgaris, quem celeberrimus Huraltus Chevernius Franciæ Cancellarius Regii sigilli custodem, etiam se vivente deligi peroptavit, quem denique gemina ad Rempublicam Venetam legatio difficillimis temporibus feliciter obita clarum reddit. Is cum ea occasione Venetiis ageret, ut erat literarum studiosissimus, plurima selectorum librorum Volumina, partim excusa, partim manuscripta, studiose conquisivit, pecunia redemit, inque Gallias asportata suæ intulit Bibliothecæ. etc.

Venetiis igitur asportatus in Gallias nostras Codex Epistolarum S. Leonis, qui olim fuerat celebris illius Dominici Grimani Card.lis: ita enim codicem notatum Num. 1124. propria, ut videtur, manu inscripserat: LIBER DOMINICI GRIMANI CARDINALIS S. MARCI. Is fuit Antonij Venetiarum Ducis filius, Sabellici, Pigli, Erasmi, Pici Mirandulæ aliorumque scriptis celebratissimus, Epus Portuensis, et Patr. Aquilejensis vir inculpatissimæ vitæ, raræ in Patrem pietatis, omnium scientiarum peritissimus; qui instructissimam 8000. Voluminum Bibliothecam, omnijugis, ut de ea loquitur Erasmus, omnium linguarum libris refertam reliquit, quam nescio an eandem illam esse recte crediderim Bibliothecam, quam in Coenobii D. Antonii Venetiarum idem Dominicus Grimanus Card.lis extruxit, instruxitque marmoreis signis ac libris exquisitissimis publicæ commoditati, sumtu maximo: quod ita testatur Joannes Dominicus Trajanus in præfatione Operum Guilelmi Alverni Epi Parisiensis, quorum editionem Venetiis procuravit anno 1591. ope imprimis Grimanicæ huius Bibliothecæ

othecae Codices. Ex his libris manuscriptis unus fuit, quem laudamus
quemque ut eximiae notae Codicem Cardinali obtulerat quidam Antoni:
us Bellonus Utinensis Tabellio, quod ejusdem Epistola seu Donationis
Libellus codici praefixus testatur. Hunc describimus, posteris scilicet
significaturi unde ex quo primum fonte, quem quidem noverimus,
prodierint tot egregiae Leonis magni Epistolae.

Rmo D. D. Domco Grimano Card. S. Marci Antonius
Bellonus Utinensis Tabellio S. P. D.

Audio te Venetiis erigere Bibliothecam, pulcherrimum Grimane
virtutis atque munificentiae monumentum; et maxime Lector:
Ipsa enim Artes Liberales, unde clarus honos, colentur in omne
tempus. Debebunt et tibi plurimum studiosi, qui posteros omnes
multorum participatione Voluminum quae siveris fieri sapientes.
Nec mirum: quippe ille es, in quo sapientia cum liberalitate, libe
ralitas cum sapientia de Principatu contendunt. Ut autem ipse
quantulacumque possum munusculo tuam augeam istam Bibli:
othecam (Librorum namque vetustate, copia, delectu condecora:
tur) Divi Leonis Codicem hunc antiquitate venerabilem ad te
[illegible]. Videbis, et si dignus visus fuerit, delectis inseres. Caeterum
spero, si virtuti fortuna se subscribere dignata fuerit, te quem
admodum scientia et sanctitate, ita gradu et sede, quo nil sane bonis om:
nibus desiderabilius, relaturum quondam Leonem ipsum, Decimo, qui se
det, si forsan majorem non licet dicere, in nihilo certe inferiorem. Vale.

E regione istius Epistolae habetur etiam nuncupatorium Codicis ejusdem
Epigramma Germani Belloni, Antonii, ut promtum est credere, con:
sanguinei. Et hoc Lectori repraesento.

En, Grimane, LEO, veteri qui scriptus in Albo
Ad te coelesti convolat è specula:
Cujus dia tibi fauste dat dextra Libellum,
Feliciemque novo nuntiat ore serenum,
Perpetuumque tibi tandem promittit honorem
Qui celer a Laevo Jupiter axe tonat.
Ergo cape, atque inter sacrata Volumina Pallas
Condet, et in propriis haec debit esse locis.
At quae hunc dextra dedit, propria te sede reponet,
Et te felicem Jupiter usque dabit.

GERMANUS BELLONUS.

Leoninus

Leoninus iste Grimani Codex annorum fere est nongentorum, continetque centum et septem Leonis Epistolas, quarum viginti et octo antehac nunquam editę: quas authenticas germanasque esse et stylus et materies et Codicis antiquitas, et quicquid optimę notę sinceritati faetus suffragari potest, manifestissime demonstrant. Earum pręterea nonnullas indubitatę fidei asserunt testes locupletissimi ex varijs orbis Christiani regionibus, ex Africa, inquam, Italia, Gallia, et Anglia Advocati; Sedis Apostolicę Pontifices Vigilius Papa et Pelagius II. Facundus Hermianensis Epūs, Prudentius Tricassinus Epūs et Beda Presbyter qui fragmenta earum aliqua protulerunt suis locis notanda. Leo ipse plures earundem indicat in aliis eiusdem materię Epistolis, ut in notis nostris observatum Lector inveniet.

Nec hoc solum debemus Grimano Codici, quod plurimis magnique momenti Epistolis auctiora Leonis scripta reddiderit, sed etiam quod longe emendatiora, quam ante essent. Nullus enim Codex occurrit, ex quo plures insignioresque castigationes hauserimus.

manu. Dom. Coleta de S. Daniele

De codice S. Leonis
quem olim Antonius Bellonus Scriba dedit
Dominico Grimano Patriarche

Antonius Bellonus Parocho Gauzachi S.P.D.

Ne mirere Pater mi Reverende quod scriba occupatissimus operam dederim etiam extra ferias catapani conficiendo, ita enim catalogum vocant. Equidem susceperam describendi provinciam quoties a peculiaribus meis tabellionicis functionibus tempus daretur vacuum, coactus tamen fui mentem habere non minus defixam in legendo, quam manum in exarando temporibus quoque, quibus ad forensia negocia revocabar; Nam dum Aeditui iuberent documenta quaedam sub compendio inseri, in illis me vel una dictiuncula biduum perpetuum remorata est; notae enim vix cerni poterant prae situ, et vetustate ad lynceos habenti oculos, ut optarim esse mihi in ipsis suscitandis frequenter adiutorem clarum virum insignemque iurisconsultum Bartholomeum Zovarium; simulatque vero meo peperi studio facultatem legendi (nam amicus ille procul a patria aberat) me permisi totum operi describendo, quod attexui tandem calamistratis marginibus literisque efflorescentibus picturatum praetermissis ipsorum Aedituorum consilio quibusdam in veteri catalogo descriptis, qui ecclesiae divarum Agnetis, et Agathae fato functi nihil prorsus reliquerant; rem n. iudicabant supervacaneam membranas talibus occupari imo partem fore quodammodo nostrae diligentiae si tabellis huic non exciperentur ea, quae non aliud essent quam nomina hominum, quorum interitus nihil penalium Ecclesiae continebat. Modo autem reverenter velim meminisse tuas esse partes, ut cures, ne in depravationem quid addatur detraheturve. Legas quandoque ad Bradum operariis tuis Gauzachis, et ipsos in primis doceas quae faciant ad christianae pietatis institutionem, ut si recte animis institerint, imbres congruo tempestivos mereantur tritici, vinique copiam, et post longum denique aevum sempiternam felicitatem. Vale.

Utini Kal: Martii Anno a Chr^o. nato M.V.XXXVIII

Gauzachos moneas diu, et libenter
Agnetem, atque Agatham colant patronas
(Hic totae volo videant tabellae)
Lumant parcius, et Falerna vitro

Stellonus Contabellionibus S. P. D.

Auspicatus sum Collegij Nostri profecto Fr: Zorzo documenta Vestra
[illegible] quod carminis elogia decorata michi quasi pro monumento quan:
uis Maiestas carminis quod siquis undequaque ad perpendiculum
concinnatis ultro componit (ipsa enim ultro se satis demonstrat)
omnem mihi ab illo scriptisque meis attributam insinuat allegationem.
Voluit tamen uir doctissimus meique amantissimus munerii [illegible]
benevolentia adhuc [illegible] minime parens nostra laudatio uideatur quinimo
longe superavit; ipsum candemus Juvenem adhuc amplissimi quamquam
honore meriti utroque dignissimum (tanta est eius prestantia) licet
apud nos hic supremus honor excitat; Zorzius ille priscus vrm Homonam
olim prolabentem. hic tabellionicam nostram iamdiu prolapsam super
vestiuit: Sanctus utroque moribus et natura nec mirum? Cognomen
enim et si diversum uideatur idem tamen est utrique nomen, et in:
genium. Caeterum vestrum vobis Contabelliones cura sit in aevum semper
fidem colere in Coll.o hincque foro concordiam: nec non hec uno fortique
animo parata iura defendere non tantum pro comodis vestris, pote:
riorumque quantum pro ipsa tabellionatus dignitate, quam prosidis
quoque boni et iusti qualis esse debetis, officium est constanter foue
re, unde Magistratus cui gloria longa memoria sustentatur: Quem
bene egisse ~~[illegible]~~ vix aliter dignosci posset quam fideli Notariorum
comprobat. ~~[illegible]~~ ad hec quis Cancell.s esse voluerit tam arrogans, tam
avarus et mentis inops qui tam solemnia tam aperta sapientissimi
Senatus Veneti privilegia transgredi uel iniquè interpretari audeat
Postremo dum [illegible] vestrum Cura sit ut abeatis semper [illegible] foro uitam
ipsam amittere quam fidem, et concordiam: thesaurus [illegible] conqui
sita quam numquam ~~[illegible]~~ conquisiuisse. Valete [illegible]
que Collegij ~~[illegible]~~ decus Colite.

Asse della Eredità lasciata dal gn̄. Clariss.mo Sig.r Sebastiano Brazzoni

e sue deduzioni

& assegnazioni